

บทที่ 3

ผลการศึกษา

จากการสำรวจเตคาพอดครัสเตเชียนและสโตมาโตพอดครัสเตเชียนในป่าชายเลน จังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง จำนวน 2,430 ตัว เมื่อนำมาศึกษาถึง รูปร่าง ลักษณะ ถิ่นอาศัย และการกระจายตามเขตนิเวศวิทยาชายฝั่ง พบว่ามีเตคาพอดครัสเตเชียนและสโตมาโตพอดครัสเตเชียนรวมทั้งสิ้น 22 Families 52 Genera 116 ชนิด มีถิ่นอาศัยกระจายอยู่ในป่าชายเลน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Order Decapoda

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนทางด้านบนหรือด้านข้าง กระจกมีขนาดใหญ่แข็งแรง ส่วนหัวกับส่วนอกเชื่อมต่อกันทางด้านหลัง ด้านข้างกระจกมีเปลือกคลุมเหงือกมิดชิด กริเจอร์ดีหรือลดรูปไป ระบายคี่ของส่วนอก 3 ปล้องแรกเปลี่ยนรูปเป็น maxilliped ระบายคี่อีก 5 ปล้องที่เหลือเป็นขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 1 หรือคู่ที่ 3 มักเป็นก้ามหนีบ และขาเดินคู่แรกมักมีขนาดใหญ่แข็งแรงกว่าขาเดินคู่อื่น ๆ maxilla คู่ที่ 2 มีส่วนยื่นออกมาเรียกว่า scaphognathite มี statocyst เหงือกมีหลายแบบต่าง ๆ กัน เช่น dendrobranchiae trichobranchiae และ phyllobranchiae พบอาศัยอยู่ในน้ำจืด น้ำทะเล หรือบนบก มีจำนวนประมาณ 10,000 ชนิด

Suborder Natantia

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนทางด้านข้าง กริเจอร์นิต มีลักษณะแบนและมีพินบนกริ ส่วนท้องปล้องที่ 1 มักจะโตกว่าปล้องอื่น ๆ ที่เหลือ หนวดคู่ที่ 1 มี stylocerite แผ่นก้ำบังหนวดคู่ที่ 2 แม่แบน มีขนาดใหญ่ ขาเดินเรียวยาว ยกเว้นก้ามมีลักษณะอ้วน โป่งออกทั้งสองข้าง หรือเพียงข้างเดียว ขาเดินคู่ที่ 1 หรือขาเดินคู่ใดคู่หนึ่งใน 3 คู่แรกมีปล้อง basis และ ischium ซึ่งบางครั้งปล้องทั้งสองอาจติดกัน โดยมีเยื่อบาง ๆ กัน ทำให้เห็นเหมือนเป็นอันเดียวกัน หนขาเดิน 3 คู่แรกจะมี exopodite และ podobranchiae ช่องเปิดอวัยวะเพศผู้มีเยื่อบาง ๆ ระบายคว้ายน้ำจำนวน 5 คู่เจอร์นิต ใช้ในการควายน้ำ

Section Penaeidea

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวไม่โค้งงอมาก pleuron ของส่วนท้องปล้องที่ 2 ไม่คลุม pleuron ของส่วนท้องปล้องที่ 1 หนวดคู่ที่ 1 มี stylocerite mandibular palp ตรง ส่วนฐาน exopod ของ maxilliped คู่ที่ 1 ไม่แผ่เป็นลอนกว้าง endopod ยาว ปล้องสุดท้ายของ maxilliped คู่ที่ 2 ปรกติ maxilliped คู่ที่ 3 มี 7 ปล้อง ขาเดิน 3 คู่แรกมักเป็นก้ามหีบ และมีขนาดไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นในบาง Genus ซึ่งขาเดินลดรูปไป ขาวายน้ำคู่ที่ 1 ในตัวผู้มี petasma ขาวายน้ำทุกคู่ไม่มี appendix interna แต่มี appendix masculina เฉพาะขาวายน้ำคู่ที่ 2 endopod ในขาวายน้ำคู่ที่ 1 เสื่อมหรือหายไป เหยือกเป็นแบบ dendrobranchiae ตัวเมียปล่อยไข่ลงในทะเล

Family Penaeidae Bate, 1888.

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนทางด้านข้าง กรีและตาเจริญดี หนวดคู่ที่ 1 ประกอบด้วย flagella 2 เส้น และมี stylocerite 1 อันบนปล้องแรกของก้านหนวด แผ่นก้ำกึ่งหนวดมีขนาดใหญ่ mandible ประกอบด้วยแฉ่งยื่นแข็งของ incisor และ molar ซึ่งไม่แยกออกจากกันด้วย ร่องลึก palp มี 2 ปล้อง maxilla คู่ที่ 1 ประกอบด้วย lacinia 3 อัน palp หรือ endopodite อาจเป็นปล้องหรือไม่เป็นปล้อง maxilla คู่ที่ 2 ประกอบด้วย lacinia 2 อัน maxilliped คู่ที่ 1 ประกอบด้วย endopodite รูปร่างเรียวยาวมี 5 ปล้อง หรือไม่แบ่งเป็นปล้อง maxilliped คู่ที่ 2 และ 3 มี 7 ปล้อง ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีความยาวมากขึ้นตามลำดับ ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 ปรกติ ไม่เป็นก้ามหนีบ petasma, appendix masculina และ thelycum เจริญดี เหงือกมีจำนวน 8 คู่ มี arthrobranchiae จำนวน 2 ชุด ผิวด้านในของแผ่นบนบริเวณ cardiac มีหนามเรียงเป็นแถว หรืออาจจะมี

Subfamily Penaeinae Burkenroad, 1934.

ลักษณะทั่วไป

กรีเจริญดี มีพู่หลายซี่ทั้งขอบบนและขอบล่าง หรือมีเฉพาะด้านบน flagella ของหนวดคู่ที่ 1 ลักษณะเป็นทรงกระบอกอยู่ตรงปลายของปล้องที่ 3 ของก้านหนวด และมีความยาวไม่เกินกระดอง มี pleurobranchiae เจริญดี จำนวน 2 ถึง 6 อันอยู่บนส่วนนอกปล้องที่ 4 ถึง 6 ไม่มี mastigobranch บนขาเดินคู่ที่ 4 ร่อง cervical ยาวไม่ถึง 2 ใน 3 ของระยะระหว่าง hepatic spine กับขอบส่วนท้ายกระดอง ไม่มี post-ocular spine มี prosartema . maxilliped คู่ที่ 2 และ 3 มีแขนงอันนอก ขาว่าวยน้ำแบ่งเป็น 2 แฉก

Genus *Penaeus* Fabricius, 1798.

ลักษณะทั่วไป

กริเจอร์ดี มีพื้นที่ขอบบนและขอบล่าง ก้านตาไม่ยาวมาก ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 มีความกว้างมากกว่าก้านตาและเว้าเป็นแฉ่งรองรับตา maxilliped คู่ที่ 3 มี epipodite mandible มี incisor สั้น ผิวบนกระดองมีร่อง cervical ร่อง orbito-antennal, antennal carina, antennal spine และ hepatic spine บริเวณมุม pterygostomian โค้งมน ส่วนอกปล้องที่ 6 มี arthrobrachiae 2 อัน ส่วนอกปล้องสุดท้ายมี pleurobranchiae 1 อัน petasma สม่มาตรกัน ลำตัวเกลี้ยงมัน ปลายสุดของหางอาจไม่มีหรือมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 3 คู่

พบ 3 ชนิด

Penaeus merguensis de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 1)

<i>Penaeus indicus</i>	Bate, 1888. Dep. Voy. Challenger Zool.,
24: 248.
<i>Penaeus merguensis</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
Zool., 22: 287-290, pl. 18, fig. 8,
pl. 19, fig. 1.
<i>Penaeus indicus</i> var. <i>merguensis</i>	Alcock, 1906. Catl. Indian Mus.,
Calcutta, p. 13.
<i>Penaeus merguensis</i>	de Man, 1911. Siboga Exped. Monogr.,
39 a: 104-105.
<i>Penaeus merguensis</i>	Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish.,
36 (1): 308-311.

- Penaeus merguensis* Racek, 1955. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res., 6 (2): 221-222.
- Penaeus merguensis* Hall, 1956. Bull. Raffles Mus. (27): 74-75.
- Penaeus merguensis* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res., 8 (2): 160-162.
- Penaeus merguensis* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus., (26): 76.
- Penaeus merguensis* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial Off. London, 17: 15.
- Penaeus merguensis* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad. Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 16-17.
- Penaeus merguensis* Lumubol, 1974. M. Sc. Thesis, Kasetsart Univ. Bangkok, pp. 30-32, pl. 1, fig. 8.
- Penaeus merguensis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 14.
- Penaeus merguensis* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 72, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 3.
- Penaeus merguensis* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 75, แผ่นภาพที่ 1, ภาพที่ 5.
- Penaeus merguensis* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 107, แผ่นภาพที่ 11, ภาพที่ 6.

Penaeus merguensis

คู่ผสม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพ, หน้า 139, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 7.

ชื่อไทย กุ้งแสบัว กุ้งแสบัวขาว กุ้งหางแดง กุ้งดาน

ลักษณะเด่น

กรีเรียวตรง สันกรียกลู่งขึ้นคล้ายสามเหลี่ยม dactylus ของ maxilliped คู่ที่ 3 ในตัวผู้ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวของ propodus ร่องบริเวณ ad-rostral ตื้นและยาวแคระระดับ epigastric spine ไม่มีสันที่ hepatic และ gastro-frontal สันบริเวณ gastro-orbital ยาวไม่ถึง hepatic spine ปลายขาเดินคู่ที่ 3 เมื่อเทียบตรงจะยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2

ลักษณะทั่วไป

กรีเรียวตรง ส่วนปลายแหลมยาวถึงแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 หรือยาวเลยฐานของกำบังหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย โคนกรียกลู่งขึ้นเป็นสันคล้ายสามเหลี่ยม ยาวไม่ถึงขอบด้านหลังของกระดอง ร่องบริเวณ ad-rostral ตื้นและยาวแคระระดับพื้นบนกรีชีแรก ขอบด้านบนกรีชีมีเงี่ยงแบบพื้นเสื่อประมาณ 7 ถึง 8 ชี พื้นชีแรกอยู่ตรงกลางกระดองหลังระดับของ hepatic spine เล็กน้อย ระยะระหว่างพื้นชีแรกกับพื้นชีที่สองยาวกว่าระยะระหว่างพื้นชีที่สองกับพื้นชีที่สาม ระยะระหว่างพื้นชีอื่น ๆ จะมากขึ้นเมื่อใกล้ส่วนปลายกรีชี ขอบด้านล่างกรีชีมีเงี่ยงแบบพื้นเสื่อประมาณ 4 ถึง 5 ชี มีขนาดเล็กกว่าพื้นด้านบน มีระยะระหว่างพื้นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อใกล้ปลายกรีชี แต่พื้นชีสุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกรีชีมากกว่าพื้นด้านบน hepatic spine และ antennal spine มีขนาดเล็ก หนามบริเวณอื่น ๆ ไม่มี ไม่มีสันบริเวณ gastro-frontal และสันบริเวณ hepatic สันบริเวณ gastro-orbital ยาวไม่ถึง hepatic spine ร่องบริเวณ hepatic บริเวณ orbito-antennal และบริเวณ gastro-hepatic เสือนหายไป flagella ด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ยาวกว่า flagella ด้านในเล็กน้อย และยาวกว่ากำบังหนวดมาก เมื่อพับกลับหลังจะยาวเกือบถึงพื้นชีแรกบนกรีชีและตรงส่วนโคนประมาณ 1 ใน 3 ของความยาว มีลักษณะเป็นร่องลึกตามยาว flagella ด้านในของหนวดคู่ที่ 1 คล้ายทรงกระบอก เมื่อพับกลับหลังจะยาวไม่ถึงขอบ

ด้านหน้ากระดอง flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 2 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ของตัวผู้ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 และเกือบถึงปลายสุดของแผ่นก้ำกึ่ง หนวดคู่ที่ 2 มี dactylus ยาวประมาณ 1 ใน 2 ของความยาว propodus ส่วน maxilliped คู่ที่ 3 ของตัวเมียสั้นกว่ามาก

ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มีมิต้านบนเรียบ กลมมน ประมาณ 2 ใน 3 ของมิต้านบนตรงส่วนท้ายของปล้องที่ 4 มิต้านบนปล้องที่ 5 และ 6 มีสันคมตามยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นแฉ่งยื่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากอยู่ตรงกลาง ส่วนปลายหางเรียวยาวแหลมไม่มีแฉ่งยื่น ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว มิต้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง endopod และ exopod ของแพนหาง ยาวกว่าส่วนหางมาก มิต้านบน endopod มีร่องเล็ก ๆ ตามยาว 2 ร่องขนานกัน

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 ยาวกว่าก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย แต่ยาวไม่เลยตา carpus มีความยาวเป็น 1.5 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุดของ basis และ ischium มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 carpus มีความยาวมากกว่า 2 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุดของ basis มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมเล็ก 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด ในตัวที่มีขนาดใหญ่จะยาวเลยแผ่นก้ำกึ่งหนวดคู่ที่ 2 carpus มีความยาวประมาณ 2.5 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 ยาวมากกว่าก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวเป็น 2 เท่าของ dactylus ซึ่งมีลักษณะแบนเรียวยาวแหลมคล้ายใบหอก

สี ลำตัวมีสีขาวครีมหรืออมเหลืองอ่อน มีจุดประสีส้ม น้ำตาลแดง หรือฟ้าทั่วไป ขาเดินและขาว่ายน้ำสีอมเหลืองมีจุดประสีน้ำตาล ส่วนปลายสุดของแพนหางมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 1 เป็นเพศผู้ ได้จากลำคลองในป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

Penaeus monodon Fabricius, 1798.

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 2)

- Penaeus carinatus* Dana, 1852. U.S. Expl. Exped. Crust.,
13 (1): 602.
- Penaeus monodon* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond.,
5 (2): 447.
- Penaeus semisulcatus* Alcock, 1906. Catal. Indian Mus., Calcutta,
pp. 10-11.
- Penaeus carinatus* de Man, 1911. Siboga Exped. Monogr., 39a: 101.
- Penaeus carinatus* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5: 317.
- Penaeus bubulus* Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish., 36 (1):
296-301.
- Penaeus monodon* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 584.
- Penaeus carinatus* Racek, 1955. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res.,
6 (2): 215-21.
- Penaeus monodon* Hall, 1956. Bull. Raffles Mus., (27): 69,
72-73.
- Penaeus monodon* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res.,
8 (2): 152-154, figs. 5A-E.
- Penaeus monodon* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus., (26): 76, 82.
- Penaeus monodon* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad.
Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 10-11.
- Penaeus monodon* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis, Kasetsart Univ.
Bangkok, pp. 29-30, pl. 1, fig. 7.
- Penaeus monodon* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 14.

- Penaeus monodon* ส้มคักดี, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 78, แผ่นภาพที่ 1, ภาพที่ 8.
- Penaeus monodon* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 109, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 1.
- Penaeus monodon* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 137, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 3.

ชื่อไทย กุ้งกุลาดำ กุ้งกุลากุ้งประ กุ้งเสือดำ กุ้งทะเล

ลักษณะเด่น

กรีตรงส่วนปลายงอนขึ้นเล็กน้อย ร่องบริเวณ ad-rostral ค่อนข้างลึกและอาจยาว
เลยบริเวณ epigastric spine ไม่มีสันบริเวณ gastro-frontal สันที่ hepatic ตรง
อยู่ในแนวนอน สันบริเวณ gastro-orbital อยู่ติดกับ hepatic spine และยาวประมาณ
ครึ่งหนึ่งของระยะระหว่าง hepatic spine กับขอบด้านหน้ากระดองบริเวณก้านตา
maxilliped คู่ที่ 3 ในกุ้งตัวผู้มักกลุ่มชนที่ propodus ขาดคู่ที่ 5 ไม่มี exopodite

ลักษณะทั่วไป

กรีตรงส่วนปลายโค้งงอนขึ้นเล็กน้อย ยาวเกือบถึงปลายสุดของแผ่นก้างหนวดคู่ที่ 2
โคนกรีกสูงชันเล็กน้อยเป็นสันยาวเกือบถึงขอบด้านหลังของกระดอง ร่องบริเวณ ad-rostral
ค่อนข้างลึกและอาจยาวเลยบริเวณ epigastric spine ขอบด้านบนกริมแฉียงแบบฟันเลื่อย
ประมาณ 6 ถึง 7 ซี่ ฟันซี่แรกอยู่ตรงกึ่งกลางกระดองหลังระดับของ hepatic spine ระยะ
ระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่สองยาวกว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่ 2 กับฟันซี่ที่ 3 และระยะระหว่างฟันซี่
อื่น ๆ ซึ่งยาวเท่ากัน ขอบด้านล่างกริมแฉียงแบบฟันเลื่อย 3 ซี่ มีขนาดเล็กกว่าฟันด้านบนและมี
ระยะห่างระหว่างฟันเท่ากัน ฟันซี่สุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกริมมากกว่าฟันซี่สุดท้ายด้านบน hepatic
spine และ antennal spine มีลักษณะเรียวแหลมเด่นชัด หนามบริเวณอื่น ๆ ไม่มี ไม่มีสัน

บริเวณ gastro-frontal ส่วนที่ hepatic ตรงอยู่ในแนวนอน ส่วนบริเวณ gastro-orbital อยู่ติดกับ hepatic spine และยาวประมาณครึ่งหนึ่งของระยะระหว่าง hepatic spine กับ ขอบด้านหน้ากระดูกบริเวณก้านตา ร่อง cervical และร่องบริเวณ orbito-antennal สีกเด่นชัด flagella ด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่า flagella ด้านในเล็กน้อย และ ตรงส่วนโคนประมาณ 1 ใน 3 มีลักษณะเป็นร่องลึกตามความยาว flagella ด้านในของหนวด คู่ที่ 1 เรียวยาวเมื่อพับกับหลังจะยาวเกือบถึงขอบหน้าของกระดูก flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 1.5 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ของตัวผู้ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 propodus มีกลุ่มขนปกคลุม

ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มีผิวหนังบนเรียบกลมมน ประมาณ 1 ใน 2 ของผิวหนังบน ส่วนท้ายของปล้องที่ 4 ผิวหนังบนปล้องที่ 5 และ 6 มีสันคมตามยาว ส่วนปลายสุดของสันบน ปล้องที่ 6 เป็นแฉ่งยื่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มี รอยบากอยู่ตรงกลาง ส่วนปลายหางเรียวแหลมไม่มีแฉ่งยื่น ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว ผิวหนังบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง endopod และ exopod ของแพนหางยาวกว่า ส่วนหางมาก ผิวหนังบน endopod มีร่องเล็ก ๆ ตามยาว 2 ร่องขนานกัน

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 ยาวกว่าก้าน หนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย แต่ยาวไม่เลยตา carpus มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของ propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุดของ basis และ ischium มีแฉ่ง ยื่นเป็นหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 carpus มีความ ยาวเป็น 2 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุด basis มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมเล็ก 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด ตัวที่มีขนาดใหญ่ จะยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 carpus มีความยาวประมาณ 2.2 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 ไม่เป็นก้ามหนีบ ยาวมากกว่า ก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวเป็น 1.5 เท่าของ dactylus ซึ่งแบนเรียวแหลม คล้ายใบหอก ส่วนโคนของขาเดินคู่ที่ 5 ไม่มี exopodite

สี่ ลำตัวมีสีน้ำตาลอมน้ำเงินหรืออมดำ กระจงและส่วนท้อง เป็นแถบตามขวาง สีน้ำตาล หรือน้ำตาลอมเทาสลับกัน ส่วนโคนของขา เดินและขาว่ายน้ำมีสีเหลืองและน้ำเงิน สลับกัน ในตัวที่มีขนาดเล็กส่วนปลายกรและสันคมบนส่วนท้องปล้องที่ 4 ถึง 6 มีสีส้มอมแดง ส่วนปลายสุดของแพนหางมีสีน้ำตาลอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 7 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน อำเภอกงหรา อำเภอมือสอง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	141.00	มม.
ความยาวกระจง	37.60	มม.
ความกว้างกระจง	14.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกงหรา อำเภอมือสอง 1M 2F, อำเภอกงหรา อำเภอมือสอง 3M 4F และทุ่งตะโก อำเภอสวี 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 2M 1F, อำเภอมือสอง 1M และอำเภอกะเปอร์ 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือคลองในป่าชายเลนซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ เซเลเบส์ หมู่เกาะเมโกลังการาซี กัลกัตตา มากาลัสซาร์ เกาะฟอร์โมซา ญี่ปุ่น อ่าวโตเกียว ควีนส์แลนด์ ลอนดอน อัฟริกาใต้

Penaeus semisulcatus de Haan, 1850.

(แผนภาพที่ 10, ภาพที่ 3)

- Penaeus monomon* Bate, 1888. Rep. Voy. Challenger, Zool.,
24: 250.
- Penaeus ashiaka* Rathbun, 1902. Proc. U.S. Nat. Mus.,
26: 38.
- Penaeus monodon* Alcock, 1906. Catal. Indian Mus.,
Calcutta, p. 8.
- Penaeus semisulcatus* de Man, 1911. Siboga Exped. Monogr.,
39a: 97-100.
- Penaeus monodon* Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish.,
36 (1): 291-296.
- Penaeus semisulcatus* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 588.
- Penaeus semisulcatus* Racek, 1955. Aust. Journ. Mar. Freshw.
Res., 6 (2): 218-219.
- Penaeus semisulcatus* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw.
Res., 8 (2): 154-157, figs. 6A-E.
- Penaeus semisulcatus* Racek, 1959. Res. Bull. State Fish.
N.S.W., 6: 10.
- Penaeus semisulcatus* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus., (26):
76, 82.
- Penaeus semisulcatus* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad.
Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 11.
- Penaeus semisulcatus* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis Kasetsart
Univ. Bangkok, pp. 27-28, pl. 1, fig. 6.

- Penaeus semisulcatus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 14.
- Penaeus semisulcatus* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 73, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 4.
- Penaeus semisulcatus* สัมศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 79, แผ่นภาพที่ 1, ภาพที่ 9.
- Penaeus semisulcatus* อุศิลับ, 2526. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 108, แผ่นภาพที่ 11, ภาพที่ 7.
- Penaeus semisulcatus* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 138, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 4.

ชื่อไทย กุ้งกุลาลาย กุ้งกุลากุ้ง เลือเซียว

ลักษณะเด่น

กรีตรงส่วนปลายงอนขึ้นเล็กน้อย ร่องบริเวณ ad-rostral ค่อนข้างลึกและยาว
 เลยบริเวณ epigastric spine ไม่มีสันบริเวณ gastro-frontal สันที่ hepatic
 ตรงและอยู่ในแนวเฉียงทำมุมประมาณ 20 องศากับแนวราบ สันบริเวณ gastro-orbital
 อยู่ติดกับ hepatic spine และยาวประมาณ 2 ใน 3 ของระยะระหว่าง hepatic spine
 กับขอบด้านหน้ากระดองบริเวณก้านตา ผิวบนสัน postrostral มีร่องแคบลึกตามแนวยาว
 1 ร่อง ขาเดินคู่ที่ 5 มี exopodite ขนาดเล็ก maxilliped คู่ที่ 3 ในกุ้งตัวผู้มักมีกลุ่มขนที่
 propodus

ลักษณะทั่วไป

กรตรงส่วนปลายโค้งงอนขึ้นเล็กน้อย ยาวเกือบถึงปลายสุดของแผ่นก้ำบังหนวดคู่ที่ 2 โคนกรยกลู่งขึ้นเล็กน้อยเป็นสันยาวแต่ไม่ถึงขอบด้านหลังของกระดอง ผิวบนสัน postrostral มีร่องแคบลึกตามแนวยาว 1 ร่อง ร่องบริเวณ ad-rostral ค่อนข้างลึกและยาวเลยบริเวณ epigastric spine ขอบด้านบนกรมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อยประมาณ 6 ถึง 7 ซี่ ฟันซี่แรกอยู่ตรงกึ่งกลางกระดองค่อนข้างไปทางด้านหลังระดับของ hepatic spine ระยะระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่สองยาวกว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่ 2 กับฟันซี่ที่ 3 และระยะระหว่างฟันซี่อื่น ๆ ซึ่งยาวเท่ากัน ขอบด้านล่างกรมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 3 ซี่ มีขนาดเล็กกว่าฟันด้านบนและมีระยะห่างระหว่างฟันเท่ากัน ฟันซี่สุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกรมากกว่าฟันซี่สุดท้ายด้านบน hepatic spine และ antennal spine มีลักษณะเรียวแหลมเด่นชัด หนามบริเวณอื่น ๆ ไม่มี ไม่มีสันบริเวณ gastro-frontal สันที่ hepatic ตรงและอยู่ในแนวเฉียงทำมุมประมาณ 20 องศากับแนวราบ สันบริเวณ gastro-orbital อยู่ติดกับ hepatic spine และยาวประมาณ 2 ใน 3 ของระยะระหว่าง hepatic spine กับขอบด้านหน้ากระดองบริเวณก้านตา ร่อง cervical และร่องบริเวณ orbito-antennal แคบลึกเด่นชัด flagella ด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ยาวกว่า flagella ด้านในเล็กน้อย และตรงส่วนโคนประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวมีลักษณะเป็นร่องลึกตามความยาว flagella ด้านในของหนวดคู่ที่ 1 สั้น เรียวเล็ก เมื่อพับกลับหลังยาวไม่ถึงขอบหน้าของกระดอง flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 1.2 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ของตัวผู้ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 และ propodus มีกลุ่มขนปกคลุม

ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มีผิวหนังบนเรียบกลมมน ประมาณ 2 ใน 3 ของผิวหนังบนส่วนท้ายของปล้องที่ 4 ผิวด้านบนปล้องที่ 5 และ 6 มีสันคมตามยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นแฉ่งยื่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากอยู่ตรงกลาง ส่วนปลายหางเรียวแหลมไม่มีแฉ่งยื่น ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง endopod และ exopod ของแขนหางยาวกว่าส่วนหางมาก ผิวด้านบน endopod มีร่องเล็ก ๆ ตามยาว 2 ร่องขนานกัน

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบมีขนาดใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 ยาวกว่าก้ามหนีบคู่ที่ 2 เล็กน้อย แต่ยาวไม่เลยตา carpus มีความยาวเป็น 1.2 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุดของ basis และ ischium มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวถึงก้ามหนีบคู่ที่ 1 carpus มีความยาวเป็น 1.6 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบล่างตรงปลายสุด basis มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมเล็ก 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด คือ ยาวถึงปลายสุดของแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 หรือมากกว่าในตัวที่มีขนาดใหญ่ carpus มีความยาวประมาณ 2.2 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 ไม่เป็นก้ามหนีบ มีความยาวมากกว่าก้ามหนีบคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวเป็น 1.6 เท่าของ dactylus ซึ่งแบนเรียวยาวแหลมคล้ายใบหอก ส่วนโคนของขาเดินคู่ที่ 5 มี exopodite ขนาดเล็ก

สี ลำตัวสีน้ำตาลอมเหลืองมีแถบสีดำหรือเทาอมเขียวพาดตามขวางสลับกัน ส่วนโคนของขาเดินและขาว่ายน้ำมีสีขาวหรือขาวอมฟ้าสลับกับสีเทาหรือดำ ปลายสุดของ pleopod มีขอบสีแดงเข้ม ปลายสุดของแขนหางมีสีเทาอมดำ ขอบสีแดงเข้ม flagella ของหนวดคู่ที่ 2 มีสีขาวสลับน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 13 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน
อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	114.00	มม.
ความยาวกระดอง	27.50	มม.
ความกว้างกระดอง	12.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 5M 7F และทุ่งตะโก อำเภอสวี 3M 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 3M 4F และอำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือคลองในป่าชายเลนซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี
นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มัลดีฟส์
ญี่ปุ่น ทะเลแดงถึงคลองสุเอซ ควีนส์แลนด์ ออสเตรเลีย

Genus *Metapenaeus* Wood-Mason and Alcock, 1891.

ลักษณะทั่วไป

กรีเลอิดีมีพื้นเฉพาะขอบด้านบน ก้านตาไม่ยาวมาก ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 มีความกว้างมากกว่าก้านตาและเว้าเป็นแอ่งรองรับตา maxilliped คู่ที่ 3 ไม่มี epipodite และหนามที่ปล้อง basis ผิวบนกระดองไม่มีร่องตามแนวยาวและร่องตามขวาง มุมของเขี้ยวตามักจะแหลม มีร่องบริเวณ post-ocular ร่อง cervical ค่อนข้างชัดยาวประมาณ 1 ใน 2 ของระยะระหว่าง hepatic spine กับสันกรี ร่องบริเวณ hepatic เห็นไม่ค่อยชัดเจนหรือหายไปทางด้านหลังของ hepatic spine antennal spine และ hepatic spine เรียวแหลมชัดเจน มุมบริเวณ pterygostomian มนป้าน ส่วนนอกปล้องที่ 6 มี arthrobranch 2 อัน ส่วนนอกปล้องที่ 7 มี pleurobranch ผิวด้านบนส่วนหางมีร่องลึกตรงกลางตามแนวยาว ด้านข้างอาจมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ ส่วนปลายสุดไม่มีหนาม ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 มีหนามแหลมตรงปล้อง basis ขาเดินคู่ที่ 5 ไม่มี exopod petasma ลมมาตรกัน

พบ 2 ชนิด

Metapenaeus lysianassa (de Man, 1888)

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 4)

- Penaeus lysianassa* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 290-295, pl. 19, fig. 1,
- Metapeneus lysianassa* Alcock, 1906. Catal. Indian Mus., Calcutta, pp. 23-24.
- Metapenaeus lysianassa* Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish., 36 (1): 359-361.
- Metapenaeus lysianassa* Hall, 1956. Bull. Raffles Mus., (27): 82-83.
- Metapenaeus lysianassa* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res., 8 (2): 183.
- Metapenaeus lysianassa* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus., (26): 77.
- Metapenaeus lysianassa* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial Off. London, 17: 24.
- Metapenaeus lysianassa* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad. Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 79-80, pl. 6, fig. 10, pl. 11, fig. 7.
- Metapenaeus lysianassa* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis, Kasetsart Univ. Bangkok, pp. 73-74, pl. 4, fig. 29.
- Metapenaeus lysianassa* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 15.
- Metapenaeus lysianassa* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 82, แผ่นภาพที่ 2, ภาพที่ 3.
- Metapenaeus lysianassa* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 111, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 3.

Metapenaeus lysianassa คู่มือผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 144, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 2.

ชื่อไทย กุ้งตะกาด กุ้งหัวมัน กุ้งเหลือง

ลักษณะเด่น

กรสันยาวถึงครึ่งหนึ่งของก้านตาเท่านั้น ส่วนโคนยกสูงเป็นสันคล้ายสามเหลี่ยม
ลำตัวมีขนสั้น ๆ เป็นหย่อม ๆ ทั่วไป ร่อง cervical และร่องบริเวณ gastro-hepatic
ชัดเจน มี supra-orbital spine ขนาดเล็ก มุมบริเวณ pterygostomian โค้งมน
ผิวด้านบนส่วนท้องปล้องที่ 4 ถึง 6 มีสันคมตามยาว ไม่มีหนามที่ ischium ของขาเดินคู่ที่ 1

ลักษณะทั่วไป

กรสันยาวถึงครึ่งหนึ่งของก้านตา ส่วนโคนยกสูงขึ้นเป็นสันคล้ายสามเหลี่ยม
ขอบด้านบนลาดไปยังส่วนปลายกรซึ่งแหลมคม และมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อยขนาดเล็กลงตามลำดับ
จำนวน 6 ซี่ ซึ่งมีระยะห่างของแต่ละซี่เท่ากัน ขอบด้านบนของฟันทั้ง 6 ซี่มีขนสั้น ๆ เรียง
เป็นแถว ฟัน 3 ซี่แรกอยู่บนกระดอง ฟันซี่ที่ 4 อยู่ตรงขอบด้านหน้ากระดอง ฟันซี่สุดท้ายอยู่
ใกล้ปลายกร ขอบด้านล่างกรเรียบไม่มีแฉ่งยื่น กระดองมีขนสั้น ๆ ปกคลุมเป็นหย่อม ๆ โดย
เฉพาะบริเวณที่เป็นรอยบุ๋ม สันบริเวณ ad-rostral สั้น ยาวแค่ระดับฟันบนกรซี่ที่ 2 ถึง 3
เท่านั้น สันบริเวณ post-rostral ไม่ชัดเจน มี supra-orbital spine ขนาดเล็ก
antennal spine และ hepatic spine มีลักษณะเรียวแหลมเล็ก ร่อง cervical และ
ร่องบริเวณ gastro-hepatic เด่นชัด มุมบริเวณ pterygostomian โค้งมน ก้านตาลิ้น
ยาวถึงส่วนฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งสั้นกว่าแผ่นก้ำกัปก้นหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย flagella
ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวใกล้เคียงกับก้านหนวดคู่ที่ 1 flagella ด้านนอกมีขนาดใหญ่กว่า
flagella ด้านใน มีส่วนปลายเรียวยาวเลยส่วนปลายสุดของแผ่นก้ำกัปก้นหนวดคู่ที่ 2 ก้านหนวด
คู่ที่ 2 สั้นกว่าตา เล็กน้อย และถูกปกคลุมโดยแผ่นก้ำกัปก้นหนวดคู่ที่ 2 มิดเมื่อมองจากด้านบน
flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 2.5 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่

3 ค่อนข้างสั้น ยาวแค่ระดับเดียวกับปลายสุดของกรี หรือบางครั้งพบว่าสั้นกว่ากำหนดคู่ที่ 2

ส่วนท้องมีความยาวเกือบถึง 3 เท่าของความยาวกระดอง ผิวมีขนสั้นปกคลุมเป็นหย่อม ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นรอยบุ๋ม บริเวณที่ขนผิวจะเรียบมัน ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มีผิวหนังเรียบกลมมน ผิวด้านบนปล้องที่ 4 ถึง 6 มีสันค่อนข้างคมตามแนวยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นแง่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากอยู่ตรงกลาง ส่วนท้องปล้องที่ 6 มีรอยบุ๋มเป็นแนวตามความยาว 4 แนวและมีขนสั้น ๆ ปกคลุม ส่วนหางแคบเรียวแหลมยาวกว่าส่วนท้องปล้องที่ 6 เล็กน้อย ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถวและไม่มีหนามแหลม endopod และ exopod ของ แพนหางแคบยาวกว่าส่วนหางมาก มีขนสั้นปกคลุมผิวหนังด้านบน ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถว

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดใกล้เคียงกันและมีหนามแหลมเล็กตรงปล้อง basis ขาเดินคู่ที่ 1 ยาวถึงปลายสุดของกำหนดคู่ที่ 2 carpus มีความยาวมากกว่า propodus และ dactylus รวมกันเล็กน้อย และ dactylus มีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวกว่ากำหนดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวเกือบเป็น 2 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวเท่ากับ propodus ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเกือบถึงปลายสุดของกำหนดคู่ที่ 1 carpus ยาวมากกว่า 2 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวเกือบเท่า propodus ขาเดินคู่ที่ 4 ยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 1 ไม่มีหนามที่ปล้อง basis carpus สั้นกว่า merus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 5 ยาวกว่ากำหนดคู่ที่ 2 เล็กน้อย ไม่มี exopod และหนามที่ปล้อง basis merus เรียวยาวถึงระดับเดียวกับ hepatic spine dactylus เรียวแหลม สั้นกว่า propodus เล็กน้อย

สี่ ในฮัลกอฮอลล์ลำตัวมีสักริมหรือเหลือร่องอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกุ้ง Collection number 17 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	60.50	มม.
ความยาวกระดอง	15.50	มม.
ความกว้างกระดอง	6.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 3M 1F และอำเภอเมือง 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือลำคลองในป่าชายเลน ซึ่งทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช
ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ เซลังгор ปันง โอริสสา
หมู่เกาะเมอโก อ่าวมะตะบัน ออสเตรเลีย

Metapenaeus ensis (de Haan, 1850)

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 5)

- Penaeus incisipes* Bate, 1888. Dep. Voy. Challenger Zool.,
24: 257-258.
- Metapeneus incisipes* Alcock, 1906. Catal. Indian Mus.,
Calcutta, p. 51.
- Penaeopsis monoceros* de Man, 1911. Siboga Exped. Monogr.,
39a: 55-57.
- Metapenaeus monoceros* Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish.,
36 (1): 329-333.
- Metapenaeus monoceros* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38:
597-599.
- Metapenaeus incisipes* Racek, 1955. Aust. Journ. Mar. Freshw.
Res., 6 (2): 230-232.
- Metapenaeus monoceros* Hall, 1956. Bull. Raffles Mus., (27):
77-78.
- Metapenaeus monoceros* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res.,
8 (2): 184-187, figs. 16A-H.
- Metapenaeus ensis* Hall, 1958. Ann. Mag. Nat. Hist., 1 (13):
537-544.
- Metapenaeus incisipes* Racek, 1959. Res. Bull. State Fish. N.S.W.,
6: 10.
- Metapenaeus ensis* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial Off.
London, 17: 22-23.

- Metapenaeus ensis* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad. Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 58-61, pl. 2, fig. 4, pl. 3, fig. 1, 2.
- Metapenaeus ensis* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis, Kasetsart Univ. Bangkok., pp. 78-79, pl. 4, fig. 32.
- Metapenaeus ensis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 15.
- Metapenaeus ensis* นฤมล, 2525 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 75, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 6.
- Metapenaeus ensis* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 81, แผ่นภาพที่ 2, ภาพที่ 2.
- Metapenaeus ensis* ฐิติศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 110, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 2.
- Metapenaeus ensis* คู่ภมล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 143, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 1.

ชื่อไทย กุ้งตะกาด กุ้งตะกาดกริสุด

ลักษณะเด่น

กริเรียวยาวถึงปล้องที่ 3 ของก้านหนวดคู่ที่ 1 ส่วนโคนไม่ยกเป็นส่วนรูปสามเหลี่ยม ลำตัวมีขนสั้น ๆ เป็นหย่อม ๆ ทั่วไป ร่องบริเวณ hepatic มีลักษณะคล้ายรูปตัว C มีสัน branchio-cardiac สัน post-rostral เรียบมันเด่นชัด มีร่องบริเวณ post-ocular

และร่อง cervical ชัดเจน ขาเดินคู่ที่ 1 มีหนามที่ปล้อง ischium ขนาดเล็กกว่าหนามที่ปล้อง basis ส่วนท้องปล้องที่ 2 และ 3 มีสันด้านหลังโค้งมน

ลักษณะทั่วไป

กริตรงเรียวยาวแหลมยาวถึงปล้องที่ 3 ของก้านหนวดคู่ที่ 1 ส่วนโคนไม่ยกเป็นส่วนรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านบนกริมีแฉ่งแบบฟันเลื่อยขนาดใกล้เคียงกัน 10-11 ซี่ ระยะระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่สองยาวกว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่สองกับฟันซี่ที่สามซึ่งยาวใกล้เคียงกับระยะระหว่างฟันซี่อื่น ๆ มาก ขอบด้านบนของฟันทุกซี่มีกมยขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ฟันซี่แรกอยู่ก่อนมาทางด้านหน้ากระดองตรงระดับเดียวกับ hepatic spine ฟันซี่ที่สองอยู่ตรงขอบด้านบนกระดอง ฟันซี่สุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกริ ขอบด้านล่างกริเรียบไม่มีแฉ่ง กระดองมีขนสั้น ๆ ปกคลุมเป็นหย่อม ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นรอยบุ๋ม ร่องบริเวณ ad-rostral ยาวถึง epigastric spine สัน post-rostral ยาวถึงขอบด้านท้ายกระดอง มีร่องตรงบริเวณ post-ocular ร่อง cervical ตรงเด่นชัด ร่องบริเวณ hepatic แคบเล็ก มีลักษณะคล้ายรูปตัว C สันบริเวณ gastro-frontal ไม่ชัดเจน สันบริเวณ branchio-cardiac เรียบมันเด่นชัด antennal spine และ hepatic spine มีลักษณะเรียวยาวแหลมเล็ก มุมบริเวณ pterygostomian มนโค้ง ก้านตาสั้นมาก ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย flagella ด้านนอกและด้านในของหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวใกล้เคียงกัน มีส่วนปลายเรียวยาวเลยส่วนปลายสุดของแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ก้านหนวดคู่ที่ 2 สั้นกว่าตาเล็กน้อยและถูกปกคลุมโดยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มิติเมื่อมองจากด้านบน flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 2.5 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ค่อนข้างสั้น ยาวไม่ถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 2

ส่วนท้องมีขนสั้น ๆ ปกคลุมเป็นหย่อม ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นรอยบุ๋ม บริเวณที่นอนผิวจะเรียบมัน ส่วนท้องปล้องที่ 1 มีผิวด้านบนเรียบ ส่วนท้องปล้องที่ 2 และ 3 ผิวด้านบนมีสันโค้งมน ส่วนท้องปล้องที่ 4 ถึง 6 ผิวด้านบนมีสันค่อนข้างคมตามแนวยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นแฉ่งแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากอยู่ตรงกลาง ส่วนท้องปล้องที่ 6 มีรอยบุ๋มเป็นแนวตามความยาว 4 แนว และมีขนสั้น ๆ

ปกคลุม ส่วนหางเรียวยาวแหลม ยาวกว่าส่วนท้องปล้องที่ 6 เล็กน้อย ผิวด้านบนตรงกลางมี ร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถวและไม่มีหนามแหลมตรงปลายหาง endopod และ exopod ของแพนหาง แคบยาวกว่าส่วนหางมาก มีขนสั้นปกคลุมที่ผิวด้านบน เล็กน้อย ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถว

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบมีขนาดใกล้เคียงกันและมีหนามแหลมเล็กตรงปล้อง basis ขาเดินคู่ที่ 1 ยาวเกือบถึงปลายสุดของก้านหนดคู่ที่ 2 และมีหนามที่ปล้อง ischium ขนาดเล็กกว่าหนามที่ปล้อง basis carpus มีความยาวเท่ากับ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวกว่า ก้านหนดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวประมาณ 1.7 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวถึงปลายสุดของ ก้านหนดคู่ที่ 1 carpus ยาวประมาณ 2 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวเกือบเท่า propodus ขาเดินคู่ที่ 4 ยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 1 ไม่มีหนามที่ปล้อง basis carpus สั้นกว่า merus ขาเดินคู่ที่ 5 เรียวยาวเกือบถึงปลาย สุดของก้านหนดคู่ที่ 1 ไม่มี exopod และหนามที่ปล้อง basis merus ยาว แต่ไม่ถึงระดับ เดียวกับ hepatic spine dactylus เรียวแหลม ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ propodus

สี ลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อนหรือสีครีม มีจุดเล็ก ๆ สีน้ำตาลอมเทากระจายทั่วไป ขาเดินสีอมชมพูอ่อน ปลายขาว่ายน้ำสีแดง ปลายแพนหางสีแดงเข้ม flagella ของ หนดคู่ที่ 2 มีสีแดงอมน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 19 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน อ่าวทะลุ อุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	103.50	มม.
ความยาวกระดอง	30.00	มม.
ความกว้างกระดอง	11.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อ่าวเกอปะทิว 2M 1F, อ่าวทุ่งคา อ่าวเกอเมือง 3M 1F และทุ่งตะโก
อ่าวเกอส์วี 1M 3F จังหวัดชุมพร

อ่าวเกอกระบุรี 2M 4F, อ่าวเกอละจุ่น 10M 6F, อ่าวเกอเมือง 1M 1F และ
อ่าวเกอเกาะเปอร์ 3M 3F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือลำคลองในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

อ่าวไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อ่าวเบงกอลถึงญี่ปุ่น จากทะเลอินเดียถึงทะเล
แดงและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อัฟริกา ออสเตรเลีย

Genus *Parapenaepsis* Alcock, 1901.

ลักษณะทั่วไป

กรีเจริณดีมีฟันเฉพาะขอบด้านบน ก้านตาสั้น ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 มีความ
กว้างมากกว่าก้านตาและเว้าเป็นแอ่งรองรับตา maxilliped คู่ที่ 2 มี exopod
maxilliped คู่ที่ 3 ไม่มี epipodite และหนามที่ปล้อง basis ผิวบนกระดองมีร่องตาม
ยาวและร่องตามขวางเด่นชัด มีร่องบริเวณ hepatic และสันบริเวณ antennal spine
ชัดเจน hepatic spine และ antennal spine เรียวแหลม มุมบริเวณ
pterygostomian แหลมแต่ไม่มีง่ามเป็นหนาม ส่วนนอกปล้องที่ 6 มี arthrobranch
2 อัน ส่วนนอกปล้องที่ 7 ไม่มี pleurobranch ผิวด้านบนส่วนหางมีร่องลึกตรงกลางตาม
แนวยาว ด้านข้างอาจมีหรือไม่มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ ส่วนปลายสุดไม่มีหนาม ขาเดินทุกคู่
มี exopod ก้ามหนีบของขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 ปรกติ ขาเดินคู่ที่ 2 ไม่มีหนามที่ ischium
ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มี mastigobranch petasma สัมมาตรกัน

พบ 3 ชนิด

Parapenaeopsis hungerfordi (Alcock, 1905)

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 6)

- Parapenaeopsis hungerfordi* Kubo, 1949. Journ. Tokyo Coll. Fish.,
36 (1): 381-385, fig. 138.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Dall, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw.
Res., 8 (2): 215.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus., (26):
90-92.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial
Off. London, 17: 26, figs. 102-102b.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad.
Wet. (Natuurkd.), 55(3): 106-108, pl. 8,
fig. 5, pl. 13, fig. 7.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis, Kasetsart
Univ. Bangkok., pp. 46-47, pl. 2,
fig. 15.
- Parapenaeopsis hungerfordi* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok.,
p. 14.
- Parapenaeopsis hungerfordi* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 83, แผ่นภาพที่ 2, ภาพที่ 5.
- Parapenaeopsis hungerfordi* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 113, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 6.

Parapenaepsis hungerfordi

คฤภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพ., หน้า 147, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 7.

ชื่อไทย กุ้งตะเข็บ กุ้งลาย กุ้งกิ้งกือ กุ้งกะทิก กุ้งลึกลับ

ลักษณะเด่น

กรีโค้งงอนเรียวแหลม ยาวเลยปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 มีพินบริเวณ epigastric สันบริเวณ post-rostral ยาวถึงขอบด้านท้ายกระดองและผิวด้านบนมีร่องแคบเล็กตามความยาว มี supra-orbital spine, antennal spine และ hepatic spine เต็มขีด มีร่องตามยาวขนานกับสันกรีด้านบน และมีความยาวเกินครึ่งหนึ่งของความยาวกระดอง ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 ไม่มี mastigobranch

ลักษณะทั่วไป

กรีเรียวแหลม ส่วนปลายโค้งงอนขึ้น ยาวเลยปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 ส่วนโคนไม่ยกเป็นสันรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อยขนาดเล็กลงตามลำดับเมื่อใกล้ปลายกรี จำนวน 8 ซี่ ระยะระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่ 2 ยาวกว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่ 2 กับฟันซี่ที่ 3 ซึ่งยาวใกล้เคียงกับระยะระหว่างฟันซี่อื่น ๆ ขอบด้านบนของฟันทุกซี่มักมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตรงส่วนโคน พินบริเวณ epigastric อยู่ค่อนมาทางด้านหน้ากระดองตรงระดับเดียวกับ hepatic spine ฟันซี่ที่ 2 อยู่ตรงขอบด้านหน้ากระดอง ฟันซี่สุดท้ายอยู่ห่างจากปลายกรีเล็กน้อย ขอบด้านล่างกรีเรียบไม่มีแฉ่งยื่น กระดองมีขนสั้น ๆ ปีกคลุมประปรายโดยเฉพาะบริเวณที่เป็นรอยบุ๋ม สันบริเวณ ad-rostral ยาวถึงพินบริเวณ epigastric สันบริเวณ post-rostral ยาวถึงขอบด้านท้ายกระดอง และผิวด้านบนมีร่องแคบเล็กตามความยาว มี supra-orbital spine, antennal spine และ hepatic spine แหลมเล็ก เต็มขีด มีร่องตามยาวขนานกับสันกรีด้านบน และมีความยาวเกินครึ่งหนึ่งของความยาวกระดอง มุมบริเวณ pterygostomian ค่อนข้างแหลมแต่ไม่มีแฉ่งยื่นเป็นหนาม ก้านตาสั้นมาก ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวใกล้เคียงกับแผ่นก้างหนวดคู่ที่ 2 flagella ด้านนอกและด้านในของหนวด

คู่ที่ 1 มีความยาวใกล้เคียงกัน มีส่วนปลายสุดเรียวยาวเลยส่วนปลายสุดของแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ก้านหนวดคู่ที่ 2 สั้นกว่าตาเล็กน้อย ถูกปกคลุมโดยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีดเมือมองจากด้านบน flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 2.5 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อยเกือบถึงส่วนปลายสุดของตา

ส่วนท้องมีผิวเรียบมัน ปล้องที่ 1 และ 2 มีผิวหนังบนเรียบกลมมน ผิวด้านบนส่วนท้ายของปล้องที่ 3 และผิวหนังบนปล้องที่ 4 ถึง 6 มีสันคมตามแนวยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นแฉ่งยื่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากเล็ก ๆ อยู่ตรงกลาง ผิวด้านข้างปล้องที่ 6 มีรอยนูนเป็นสันตามยาวทั้ง 2 ข้าง ส่วนหางเรียวแหลมมีความยาวมากกว่าส่วนท้องปล้องที่ 6 ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว ปลายหางไม่มีหนามแหลม endopod และ exopod ของแพนหาง แศบยาวกว่าส่วนหางมาก ผิวด้านบน endopod มีร่องแคบลึกตามแนวยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดเล็ใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีหนามแหลมเล็กที่ปล้อง basis แต่ไม่มี mastigobranch ขาเดินทุกคู่มี exopod ขาเดินคู่ที่ 1 สั้นมาก ยาวไม่ถึงมุมของ pterygostomian carpus มีความยาวมากกว่า propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวถึงส่วนฐานของแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 carpus ยาวเป็น 2 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวมากกว่าก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวประมาณ 2.5 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus มีความยาวเท่ากับ propodus ขาเดินคู่ที่ 4 เรียวยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 2 merus ยาวเท่ากับ carpus ขาเดินคู่ที่ 5 เรียวยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 3 merus ยาวเท่ากับ carpus dactylus เรียวแหลมยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ propodus

สี ในอัลกอฮอลสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 26 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	85.00	มม.
ความยาวกระดูก	25.40	มม.
ความกว้างกระดูก	9.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือลำคลองในบริเวณป่าชายเลนซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ตราด สันทบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี
นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน เขาสงวอร์ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฮ่องกง
ออสเตรเลีย

Parapeneopsis coromandelica Alcock, 1906.

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 7)

- Parapeneopsis stylifera* var *coromandelica* Alcock, 1906. Catl. Indian Mus., Calcutta, p. 37.
- Parapeneopsis coromandelica* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial Off. London, 17: 2, fig. 108-108b.
- Parapeneopsis stylifera coromandelica* Racek and Dall, 1965. Verh. K. Ned. Akad. Wet. (Natuurkd.), 55 (3): 96-9, pl. 8, fig. 1, pl. 13, fig. 2.
- Parapeneopsis coromandelica* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis Kasetsart Univ. Bangkok, pp. 48-49, fig. 17.
- Parapeneopsis coromandelica* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 14.
- Parapeneopsis coromandelica* ชุติศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.,
หน้า 116, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 1.

ชื่อไทย กุ้งทะเล

ลักษณะเด่น

กรรไกรแหลมโค้งงอนยาวเลยปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ฟันบริเวณ
epigastric มีขนาดเล็ก มีร่องตามยาวเกือบขนานกับสันกรรไกรด้านบนและยาวเลยกึ่งกลางกระดอง

ร่องบริเวณ gastro-frontal กว้างและลึก ร่องตามขวางอยู่ในแนวเฉียงเล็กน้อย ส่วน ท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 ไม่มีสันด้านหลัง ส่วนหางมีหนามด้านข้างซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ 1 คู่ ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มี mastigobranch

ลักษณะทั่วไป

กริเรียวแหลม โค้งงอนขึ้น ยาวเลยส่วนปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ขอบ ด้านบนกริส่วนปลายประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวเรียบไม่มีเงี่ยง ส่วนโคนกริไม่ยกเป็นสัน รูปสามเหลี่ยม ขอบด้านบนกริมีเงี่ยงแบบฟันเสี้ยวขนาดเล็กลงตามลำดับเมื่อใกล้ปลายกริจำนวน 9 ซี่ ระยะระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่ 2 ยาวกว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่ 2 กับ 3 มาก ระยะ ระหว่างฟันซี่ถัดไปจะยว่น้อยลงตามลำดับเมื่อใกล้ปลายกริ ขอบด้านบนของฟันทุกซี่มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ฟันบริเวณ epigastric มีขนาดเล็ก อยู่ก่อนมาทางด้านหน้ากระดองระดับ เดียวกับ hepatic spine ฟันซี่ที่ 2 อยู่ตรงขอบด้านหน้ากระดอง ฟันซี่สุดท้ายอยู่ห่างจาก ปลายกริมากประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวกริ ขอบด้านล่างกริเรียบไม่มีเงี่ยง ผิวบน กระดองเรียบมัน มีขนสั้น ๆ ปกคลุมเล็กน้อยบริเวณ epigastric ร่องบริเวณ ad-rostral ลึกยาวเลยฟันบริเวณ epigastric เล็กน้อย สันบริเวณ post-rostral ยาวถึงขอบด้านท้าย กระดองและผิวด้านบนมีร่องแคบลึกตามความยาว ร่องบริเวณ gastro-frontal กว้างและลึก มี supra-orbital spine, antennal spine และ hepatic spine แหลมเล็ก เต็มซัด มีร่องตามยาวเกือบขนานกับสันกริด้านบนและยาวเลยกึ่งกลางกระดอง ร่องตามขวางเต็มซัดอยู่ ในแนวเฉียงเล็กน้อย มุมบริเวณ pterygostomian แหลมแต่ไม่มีเงี่ยงเป็นหนาม ก้านตาสั้น มาก ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความใกล้เคียงกับแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 flagella ด้านนอกของ หนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่า flagella ด้านใน ส่วนปลายสุดเรียวยาวเลยกริเล็กน้อย ก้านหนวดคู่ ที่ 2 สั้นกว่าตาเล็กน้อย ถูกปกคลุมโดยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มิดเมื่อมองจากด้านบน flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 2 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อยเกือบถึงส่วนปลายสุดของตา

ส่วนท้องมีผิวเรียบมัน ปล้องที่ 1 ถึง 3 มีผิวด้านหลังเรียบ กลมมน ปล้องที่ 4 ถึง 6 ผิวด้านหลังมีสันคมตามแนวยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นเงี่ยงแหลมสั้น ขอบ ด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2 4 และ 5 มีรอยบากเล็ก ๆ อยู่ตรงกลาง ผิวด้าน

ข้างปล้องที่ 6 มีรอยบุ๋มเป็นสันตามยาวทั้งสองข้าง ส่วนหางเรียวแหลมมีความยาวมากกว่า ส่วนท้องปล้องที่ 6 ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างใกล้ส่วนปลายมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ 1 คู่ ปลายหางไม่มีหนามแหลม endopod และ exopod ของแพนหางแคบยาวกว่าส่วนหางมาก ผิวด้านบน endopod มีร่องแคบลึกตามแนวยาว 2 ร่องขนานกัน ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดเล็กลึกใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มี mastigobranch และหนามแหลมเล็กที่ปล้อง basis ขาเดินทุกคู่มี exopod ขาเดินคู่ที่ 1 สั้น ยาวเลขมุม pterygostomian เล็กน้อย carpus สั้นกว่าความยาว propodus และ dactylus รวมกันเล็กน้อย และ dactylus มีความยาวมากกว่า propodus มาก ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวถึงส่วนฐานของก้านหนวดคู่ที่ 2 carpus ยาวประมาณ 1.5 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวประมาณ 2 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวเท่ากับ propodus ขาเดินคู่ที่ 4 เรียวยาวเลยส่วนฐานของก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย merus ยาวเท่ากับ carpus ขาเดินคู่ที่ 5 เรียวยาวถึงส่วนฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 merus ยาวเท่ากับ carpus dactylus เรียวแหลม ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ propodus

สี ลำตัวสีเทาอมเขียว ขาเดินสีอมชมพูอ่อน ส่วนปลายแพนหางมีขอบสีแดงเข้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 27 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	73.00	มม.
ความยาวกระดอง	19.20	มม.
ความกว้างกระดอง	7.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 3F และอำเภอเมือง 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือลำคลองในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ ฟังทะเลอันดามัน มาเลเซีย โคลัมโบ
มัตราส โอริสล่า ชายฝั่งตะวันออกของอินเดีย อินโดนีเซีย

Parapeneopsis probata Hall, 1961.

(แผ่นภาพที่ 10 ภาพที่ 8)

- Parapeneopsis probata* Hall, 1961. Bull. Raffles Mus.,
(26): 96-98, pl. 19, figs. 11-13.
- Parapeneopsis probata* Hall, 1962. Fish. Publ. Colonial Off.
London, 17: 27, figs. 107-107c.
- Parapeneopsis probata* Lumubol, 1974. M.Sc. Thesis,
Kasetsart Univ. Bangkok, pp. 53-54,
pl. 3, fig. 20.
- Parapeneopsis probata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok.,
p. 15.
- Parapeneopsis probata* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 84.

- Parapenaepsis probata* อุคิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 114, แผ่นภาพที่ 12, ภาพที่ 7.
- Parapenaepsis probata* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 149, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 9.

ชื่อไทย กุ้งปล้อง กุ้งลาย กุ้งจ๊กโก๋

ลักษณะเด่น

กริเรียวแหลมโค้งงอปลายตรง ยาวถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 มีพื้นที่บริเวณ epigastric เต็มขีด เส้นบริเวณ post-rostral ยาวเกือบถึงขอบส่วนท้ายกระดองและ ผิวด้านบนมีร่องตามแนวยาว มีร่องตามยาวเกือบขนานกับสันกรีด้านบนและยาวเลยกึ่งกลาง กระดอง ร่องตามขวางอยู่ในแนวเฉียงยาวประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ส่วน ท้องปล้องที่ 1 และ 2 ไม่มีสันด้านหลัง ขอบด้านข้างส่วนหางไม่มีหนาม ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มี mastigobranch หนามที่ปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 1 โค้งเข้าด้านกลางตัวและมีขนาดใหญ่กว่าหนามที่ปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 2 ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามที่ปล้อง basis

ลักษณะทั่วไป

กริเรียวแหลมโค้งงอ ส่วนปลายตรง ในตัวเมียปลายกริยาวถึงปลายสุดของก้าน หนวดคู่ที่ 1 ในตัวผู้จะสั้นกว่า ขอบด้านบนกริส่วนปลายประมาณ 1 ใน 3 ของความยาว เรียบตรงไม่มีแฉ่งยื่น ส่วนโคนกริไม่ยกเป็นสันรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านบนกริมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย ขนาดเล็กลงตามลำดับเมื่อใกล้ปลายกริ จำนวน 8 ซี่ ระยะระหว่างฟันซี่แรกกับฟันซี่ที่ 2 ยาว กว่าระยะระหว่างฟันซี่ที่ 2 กับ 3 มาก ระยะระหว่างฟันซี่ถัดไปจะยว่น้อยลงตามลำดับเมื่อ ใกล้ปลายกริ ขอบด้านบนของฟันทุกซี่มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว พื้นที่บริเวณ epigastric แหลมเล็กเต็มขีด อยู่ก่อนมาทางด้านหน้ากระดองตรงระดับเดียวกับ hepatic spine ฟันซี่ที่ 2 อยู่ตรงขอบด้านหน้ากระดอง ฟันซี่สุดท้ายอยู่ห่างจากปลายกริประมาณ 1 ใน 3 ของ ความยาวกริ ขอบด้านล่างกริเรียบไม่มีแฉ่งยื่น ผิวบนกระดองเรียบมัน มีร่องตามยาวบนสัน

บริเวณ post-rostral ซึ่งยาวเกือบถึงขอบด้านท้ายกระดูก ส่วนบริเวณ ad-rostral สั้น ยาวไม่ถึงหนามบริเวณ epigastric มี supra-orbital spine, antennal spine และ hepatic spine แหลมเล็กเด่นชัด สันที่ hepatic โค้งเด่นชัด มีร่องตามยาวเกือบขนานกับสันกรีด้านบนและยาวเลยกึ่งกลางกระดูก ร่องตามขวางเด่นชัดอยู่ในแนวเฉียงเล็กน้อย ยาวประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดูก มุมบริเวณ pterygostomian แหลมแต่ไม่มีง่ามเป็นหนาม แหลม ก้านตาสั้นมาก ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเท่ากับแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 flagella ด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ยาวกว่า flagella ด้านในเล็กน้อย ส่วนปลายสุดเรียวยาว เมื่อพับกลับหลังจะยาวถึงตา ก้านหนวดคู่ที่ 2 ยาวเลยตาเล็กน้อย ถูกปกคลุมโดยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มิด เมื่อมองจากด้านบน flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ยาวประมาณ 1.2 เท่าของความยาวทั้งตัว maxilliped คู่ที่ 3 ยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 2

ส่วนท้องมีผิวเรียบมัน ปล้องที่ 1 และ 2 มีผิวหนังด้านหลังเรียบกลมมน ปล้องที่ 3 เริ่มมีสันบนด้านหลัง ผิวด้านหลังปล้องที่ 4 ถึง 6 มีสันคมตามแนวยาว ส่วนปลายสุดของสันบนปล้องที่ 6 เป็นง่ามยื่นแหลมสั้น ขอบด้านข้างส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 1, 2, 4 และ 5 มีรอยบากเล็ก ๆ อยู่ตรงกลาง ผิวด้านข้างปล้องที่ 6 มีรอยบุ๋มเป็นสันตามยาวทั้ง 2 ข้าง ส่วนหางเรียวแหลมมีความยาวมากกว่าส่วนท้องปล้องที่ 6 ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างและปลายสุดของหางไม่มีหนาม endopod และ exopod ของแพนหางยาวกว่าส่วนหางมาก ผิวด้านบน endopod มีร่องลึกตามยาว 1 ร่อง ขอบด้านข้างมีขนอ่อนเรียงเป็นแถว

ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 เป็นก้ามหนีบ มีขนาดใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มี mastigobranch หนามที่ปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 1 โค้งเข้าด้านกลางลำตัวและมีขนาดใหญ่กว่าหนามที่ปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 2 ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามที่ปล้อง basis ขาเดินทุกคู่มี exopod ขาเดินคู่ที่ 1 สั้น ยาวเลยมุม pterygostomian เล็กน้อย carpus ยาวกว่า propodus และ dactylus รวมกันเล็กน้อย และ dactylus ยาวกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวไม่ถึงปลายก้านหนวดคู่ที่ 2 carpus ยาวประมาณ 1.6 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวกว่า propodus เล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย carpus ยาวประมาณ 2.2 เท่า

ของ propodus และ dactylus รวมกัน และ dactylus ยาวเท่ากับ propodus
 ขาเดินคู่ที่ 4 มี carpus เรียวยาว ส่วนปลายสุดของขาเดินคู่นี้ยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 1
 merus ยาวเท่ากับ carpus ขาเดินคู่ที่ 5 มี carpus เรียวยาว ส่วนปลายสุดขาคู่นี้
 ยาวเท่ากับขาเดินคู่ที่ 2 merus ยาวกว่า carpus เล็กน้อย dactylus แหลมเล็ก
 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ propodus

สี ลำตัวมีสีเขียวเข้ม มีแถบสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนเหลือง เป็นแถบตามขวาง
 บริเวณซีกล่างของกระดองมีสีน้ำตาลอมเหลืองส้ม ซีกบนมีสีเขียวเข้ม ขาเดินมีสีเหลืองอมส้ม
 ขาว่ายน้ำมีสีเหลืองอมส้ม มีขอบสีแดง ส่วนโคนและปลาย แพนหางมีสีเหลืองอมขาว
 บางครั้งพบสีเหลืองอมขาวตรงขอบด้านนอกของ exopod

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 29 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน
 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	99.00	มม.
ความยาวกระดอง	31.10	มม.
ความกว้างกระดอง	11.30	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 2M 6F, อำเภอเมือง 3F และอำเภอกะเปอร์ 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในทะเล ทะเลสาบ หรือลำคลองขนาดใหญ่ในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อ
 กับทะเล

การกระจาย

ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา ตรัง ฝั่งทะเลอันดามัน มาเลเซีย

Family Sergestidae

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีขนาดค่อนข้างเล็ก กรึ่สั้นกว่าก้านตาอย่างเด่นชัด เหงือกมีจำนวนน้อย ไม่เกิน 8 คู่ ขาเดิน 3 คู่แรกมักมีลักษณะเป็นก้ามหนีบ ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 เสื่อมสภาพไป หรือไม่มี มีการผสมพันธุ์ภายนอกโดยมากมักจะปล่อยไข่ในน้ำ ยกเว้น Genus *Lucifer* ซึ่ง จะเก็บไข่ไว้ติดกับส่วนท้อง พบอาศัยอยู่ในน้ำกร่อยและน้ำทะเล มีขนาดประมาณ 1-12 เซนติเมตร

Subfamily Sergestinae

ลักษณะทั่วไป

กระดองไม่ยาวมากนัก กรึ่สั้นกว่าก้านตาอย่างเด่นชัด มีเหงือกแบบ dendrobranchiae ระบายค้ของส่วนนอกทุกปล้องเป็น biramous ยกเว้น ระบายค้ของส่วนนอกปล้องสุดท้ายเป็น uniramous ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 เสื่อมสภาพไปหรือไม่มี

Genus *Acetes* Milne Edwards, 1830

ลักษณะทั่วไป

กรึ่สั้นแหลม ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นเป็นฟันเสี้ยว 1 ถึง 2 ซี่ มี supra-orbital spine และ hepatic spine maxilla คู่ที่ 1 ไม่มี palp maxilla คู่ที่ 2 มีเพียงลอนเดียว maxilliped คู่ที่ 1 ไม่มี palp ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 มีลักษณะเป็นก้ามเล็ก ๆ ไม่มีขาเดิน คู่ที่ 4 และ 5 แต่ในตัวผู้มีปุ่มตรง coxa ของบริเวณขาเดินคู่ที่ 5

Acetes erythraeus Nobili, 1905

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 1)

- Acetes erythraeus* Kemp, 1917. Rec. Indian Mus., 13: 51-54, figs. 1c-e, 2b, 3b, 4b, 5a, d, 7b.
- Acetes erythraeus* Burkenroad, 1934. Bull. American Mus. Nat. Hist., 68 (2): 126.
- Acetes erythraeus* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 822-823.
- Acetes erythraeus* Omori, 1975. Bull. Ocean Res. Inst. Univ. Tokyo, (7): 32-36, figs. 13, 14.
- Acetes erythraeus* Naiyanetr, 1980^b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 15.
- Acetes erythraeus* คู่ผสม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ., หน้า 160 แผ่นภาพที่ 15, ภาพที่ 4.

ชื่อไทย เคย เคยหยาบ เคยลายไหม เคยหางแดง เคยลัมโอ

ลักษณะเด่น

ปล้องที่ 2 ของก้านหนวดคู่ที่ 1 ในตัวเมียยาวไม่เกิน 2.5 เท่าของความกว้าง flagellum ทางด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ในตัวผู้มีหนามแหลม 1 อัน ไม่มีแ่งยื่นบนปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 3 sternite ของส่วนนอกปล้องที่ 3 ในตัวเมียบนข้างตรงไม่ยื่นออกไปทางด้านหลัง ส่วนหางเรียวยแหลม ไม่มีหนาม ยาวถึงกึ่งกลางของ endopod ขอบด้านนอก exopod มีฟันขนาดเล็กแยกบริเวณที่มีขนและไม่มีขนปกคลุมออกจากกัน petasma ประกอบด้วยแผ่นบาง ๆ มีขนหับ 1 คู่ ส่วนโคนของลอนด้านในแผ่ ขยายออกเล็กน้อย ส่วนปลายสุดมีแ่งยื่นแหลม 2 อัน

ลักษณะทั่วไป

ตายาวประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวกระดอง ก้านตาแข็งแรง ค่อนข้างสั้นกว่า cornea เล็กน้อย กรills แหลม ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นเป็นฟันเสื่อ 1 ถึง 2 คู่ มี supra-orbital spine และ hepatic spine ปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 ในตัวเมียยาวประมาณ 1.3 เท่าของความยาวของปล้องที่ 2 และ 3 รวมกัน ปล้องที่ 2 แข็งแรง ยาวไม่เกิน 2.5 เท่าของความกว้าง ปล้องที่ 3 ยาวประมาณ 4 ถึง 4.5 เท่าของความกว้าง ในตัวผู้พบว่าปล้องที่ 2 ยาวประมาณ 3 เท่าของความกว้าง ส่วนปล้องที่ 3 ยาวกว่าปล้องแรก และยาวประมาณ 9.5 เท่าของความกว้าง flagellum ทางด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ในตัวผู้มีหนามแหลม 1 อัน และมีปล้องฐานสั้น ๆ 2 ปล้อง ในตัวผู้บางตัวพบว่าส่วนปลายหนามมีลักษณะเป็นหนามเล็ก ๆ 5 อัน แต่ส่วนมากมักมีหนามเล็ก ๆ 2 ถึง 3 อัน และปล้องซึ่งอยู่ถัดจากหนามเล็ก ๆ นี้มีลอนยื่นออกมาเป็นมุม maxilliped คู่ที่ 3 เมื่อยื่นไปข้างหน้ายาวถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 ไม่มีแฉ่งยื่นหรือหนามตรงขอบด้านในใกล้ส่วนปลาย basis ของขาเดินคู่ที่ 3 ส่วนขอบด้านในตรงปลาย coxa มีหนามแหลมข้างละ 1 อัน

ผิวหนังล่างของส่วนนอกปล้องที่ 3 และ 4 ในตัวเมียมีร่องรอยของร่องลึกตามความยาว แต่ไม่มีปมเป็นคู่บนบริเวณ sternite ของส่วนนอกปล้องที่ 3 กว้าง มีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม ขอบส่วนหน้าลาดลงและเว้าเข้าตรงกลางซึ่งมีลอนกลม ๆ ขนาดเล็กอยู่ทั้งสองข้าง ระหว่าง pleopod คู่แรกจะมีหนามแหลมคล้ายตะขอขนาดใหญ่ 1 อัน พบทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 มีลักษณะเป็นก้ามขนาดเล็ก ไม่มีขาเดินคู่ที่ 4 และ 5

ส่วนหางแคบเรียว แต่ปลายสุดไม่แหลมคมมากนัก ไม่มีหนามแหลมและยาวถึงกึ่งกลางของ endopod. ขอบด้านนอก exopod มีฟันขนาดเล็ก 1 อัน แยกบริเวณที่มีขนและไม่มีขนสั้น ๆ ปกคลุมออกจากกันเด่นชัด บริเวณที่ไม่มีขนตามขอบในตัวเต็มวัยยาวประมาณ 1.5 ถึง 1.7 เท่าของความยาวบริเวณที่มีขนตามขอบ

perasma ประกอบด้วยแผ่นบาง ๆ ซึ่งม้วนพับอยู่บริเวณผิวหนังด้านหน้า ขอบด้านข้างมีหนามแหลมเล็กเป็นตะขอ ส่วนลอนด้านในมีลักษณะคล้ายกรวยค้อย ๆ ขยายออกเล็กน้อยทางส่วนโคน ตรงปลายสุดมีแฉ่งยื่นแหลม 2 อันยื่นออกไปข้างนอก แฉ่งยื่นอันที่อยู่ด้านในมีขนาดใหญ่

และกว้างกว่าอันนอก และมีหนามแหลมโค้งเล็ก ๆ อยู่บนผิวด้านหน้าของแง่งยื่นด้านในนี้

สี ลำตัวมีสีขาววโล่ แพนหางมีจุดสีแดง หนวดสีแดงอมส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างเคย Collection number 32 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองเล็ก ๆ ใน
ป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	17.30	มม.
ความยาวกระดอง	4.10	มม.
ความกว้างกระดอง	1.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง และทุ่งตะโก อำเภอสิริ จังหวัดชุมพร
อำเภอละอุ่น และอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ในลำคลอง ปากแม่น้ำ ใกล้บริเวณป่าชายเลน โดยเฉพาะ
ในช่วงน้ำขึ้นจะพบมาก

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน ทะเลแดง ฝั่งตะวันตกของอ่าวเบงกอล ปีนัง
โอริสสา มัตราลี อ่องกง ชวา มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย ชายฝั่งตะวันออกของ
แอฟริกา คินยา มาดากาสการ์ โมแซมบิก แอฟริกาใต้ ฟิลิปปินส์

Acetes japonicus Kishinouye, 1905

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 2)

- Acetes japonicus* Kemp, 1977. Rec. Indian Mus., 13: 56-58, figs. 1h, i, 2d, 3d, 4d, 5f, 6, 7d.
- Acetes japonicus* Burkenroad, 1934. Bull. American Mus. Nat. Hist., p. 127.
- Acetes japonicus* Omori, 1975. Bull. Ocean Res. Inst. Univ. Tokyo, (7): 43-46, figs. 12, 18.
- Acetes japonicus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 15.
- Acetes japonicus* ล่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 94, แผ่นภาพที่ 4, ภาพที่ 5.

ชื่อไทย เคย เคยหยาบ

ลักษณะเด่น

flagellum ทางด้านนอกของหนวดคู่ที่ 1 ในตัวผู้มีหนามแหลม 2 อัน ไม่มีแงะยื่นบนปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 3 sternite ของส่วนนอกปล้องที่ 3 ในตัวเมียยื่นออกไปข้างหลังเป็นแผ่นขนาดใหญ่ซึ่งมีขอบส่วนท้ายเว้าเข้าตรงกลาง ขอบด้านนอก exopod ของแพนหางเรียบ ไม่มีฟันแยกบริเวณที่มีขนและไม่มีขนปกคลุมออกจากกัน petasma ไม่มีแผ่นบาง ๆ ม้วนพับอยู่ ส่วนโคนของลอนด้านในไม่แผ่ขยายออก ส่วนปลายสุดมีลักษณะโป่งพองออกและมีแงะยื่นแหลม 1 อัน ตรงขอบด้านนอก

ลักษณะทั่วไป

ตามีความยาวน้อยกว่า 1 ใน 3 ของความยาวกระดอง ก้านตาแข็งแรงและสั้นกว่า cornea กรีสั้นแหลม ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นเป็นฟันเลื่อย 1 ถึง 2 ซี่ มี supra-orbital spine และ hepatic spine ปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 ในตัวเมียยาวประมาณ 1.2 เท่าของความยาวปล้องที่ 2 และ 3 รวมกัน ปล้องที่ 2 ยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ส่วนปล้องที่ 3 ยาวประมาณ 5.5 เท่าของความกว้าง ในตัวผู้พบว่าปล้องที่ 2 มีความยาวใกล้เคียงกับของตัวเมีย แต่ปล้องที่ 3 จะยาวมากกว่าปล้องฐานและยาวอย่างน้อยที่สุดประมาณ 10 เท่าของความกว้าง flagellum ทางด้านบนของหนวดคู่ที่ 1 ในตัวเมียมีหนามแหลม 2 อัน อันหนึ่งมีความยาวมากกว่าอีกอันหนึ่งมาก และตรงขอบด้านในใกล้ส่วนปลายมีรอยหยักแบบฟันปลาซึ่งไม่เด่นชัดนัก ปล้องซึ่งอยู่ตรงข้ามกับปลายหนามแหลมนี้จะมีแฉ่งยื่นมนทู่เล็ก ๆ ตรงส่วนโคนและมีหนามสั้น 1 ถึง 2 อันตรงส่วนปลายสุดตามลำดับ maxilliped คู่ที่ 3 ยาวเกือบถึงปลายสุดของขาเดินคู่ที่ 3 หรือยาวเลยแผ่นก้ำบังหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย มีปล้องปลายสุดแบ่งออกเป็นปล้องเล็ก ๆ อีก 3 ปล้อง ปล้องที่อยู่ตรงกลางสั้นที่สุด และปล้องสุดท้ายมีความยาวมากที่สุด ไม่มีแฉ่งยื่นหรือหนามตรงขอบด้านในใกล้ส่วนปลายปล้อง basis ของขาเดินคู่ที่ 3 ส่วนขอบด้านในตรงปลายของปล้อง coxa มีหนามแหลมข้างละ 1 อัน

ผิวหนังส่วนนอกปล้องที่ 3 ในตัวเมียยื่นออกไปข้างหลังเป็นแผ่นขนาดใหญ่ ยาวตั้งแต่ส่วนฐานของขาเดินคู่ที่ 3 ถึงส่วนนอกปล้องที่ 4 มีขอบด้านข้างลู่เข้าทางส่วนปลายสุดซึ่งมีลักษณะเว้าเข้าด้านในมาก ระหว่าง pleopod คู่แรก มีแฉ่งแหลมเล็ก 1 อัน ส่วนท้องปล้องที่ 6 มีลักษณะเรียวยาวกว่าชนิดอื่น ๆ คือยาวประมาณ 2 เท่าของความหนาทางด้านข้าง

ส่วนหางแคบเรียว ส่วนปลายสุดค่อนข้างมนทู่ ไม่มีหนามและยาวถึงกึ่งกลางของ endopod ขอบด้านบน exopod ไม่มีฟันขนาดเล็กแยกบริเวณที่มีขนและไม่มีขนปกคลุมออกจากกัน ในตัวเต็มวัยพบว่าบริเวณที่ไม่มีขนตามขอบจะยาวกว่าบริเวณที่มีขนตามขอบเล็กน้อย

petasma ไม่มีแผ่นบาง ๆ ม้วนพับอยู่ ส่วนโคนของลอนด้านในคล้ายกรวยไม่แผ่ขยายออก ส่วนปลายสุดโป่งพองออก ค่อนข้างกลม และมีหนามแหลมเล็กคล้ายตะขอจำนวนมากปกคลุมอยู่ ตรงขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นแหลมขนาดใหญ่ปลายเรียวยาว 1 อัน

สี ลำตัวมีสีขาวใส ส่วนโคนของหางมีจุดสีแดง 2 จุด

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างเคย Collection number 36 เป็นเพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน
อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	19.60	มม.
ความยาวกระดอง	4.80	มม.
ความกว้างกระดอง	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น และอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ในลำคลอง ปากแม่น้ำ ใกล้บริเวณป่าชายเลน
โดยเฉพาะในช่วงน้ำขึ้นจะพบมาก

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน ชายฝั่งทะเลตะวันตกและตอนใต้ของอินเดีย
อ่าวเบงกอล เกาหลี ญี่ปุ่น

Section Caridea

ลักษณะทั่วไป

ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่เป็นก้ามหนีบ maxilliped คู่ที่ 3 มี 4 ถึง 6 ปล้อง ปล้องสุดท้ายของ maxilliped คู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ exopodite ของ maxilliped คู่ที่ 1 แผลออกเป็นแผ่นกว้าง endopodite สั้น pleuron ของส่วนท้องปล้องที่ 2 แผลออกเป็นแผ่นกว้างคลุม pleuron ของส่วนท้องปล้องที่ 1 หนวดคู่ที่ 1 มี stylocerite ถ้ามี mandibular palp จะตรง ส่วนท้องมักจะโค้งงอ ระบายค้ำว่ายน้ำของส่วนท้องปล้องที่ 1 ไม่มี petasma มีเหงือกแบบ phyllobranchiae

Family Palaemonidae

ลักษณะทั่วไป

กริเจอร์ดิวต์ mandible ประกอบด้วย incisor และ molar palp อาจมีหรือไม่มี maxilliped คู่ที่ 3 ไม่แผ่ขยายมาก flagella ส่วนบนของหนวดคู่ที่ 1 แยกเป็น 2 อัน ขอบด้านหน้าและด้านท้ายของ pleuron ปล้องที่ 2 คลุมทับ pleuron ปล้องที่ 1 และปล้องที่ 3 ขาเดินทุกคู่ไม่มี exopod ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีลักษณะเป็นก้ามหนีบ ส่วนปลายก้ามหนีบไม่มีพู่ขน ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่และยาวกว่าขาเดินคู่ที่ 1 carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นข้อเดียว ส่วนขาเดิน 3 คู่สุดท้ายไม่เป็นก้ามหนีบ พบอาศัยอยู่ในน้ำจืด น้ำกร่อย หรือน้ำทะเล

Subfamily Palaemoninae

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านบนและด้านล่างกริเจอร์ดิวต์เป็นแบบฟันเลื่อย ขอบส่วนหน้ากระดองทางด้านข้างมี antennal spine flagella ส่วนบนของหนวดคู่ที่ 1 มี 2 อันและส่วนโคนเชื่อมติดกัน mandible palp ประกอบด้วยข้อ 3 ข้อ maxilliped คู่ที่ 3 มีเหงือกชนิด

pleurobranchiae ระบายค้ำสำหรับว่ายน้ำคู่ที่ 2 ของตัวผู้มี appendix masculina และ appendix interna ส่วนหางมีหนาม 2 คู่ อยู่ตรงด้านข้างของปลายหาง

Genus *Macrobrachium* Bate, 1868

ลักษณะทั่วไป

โคนกรรตรงหรือโค้ง เป็นสันเล็กน้อย ส่วนปลายตรง งอนขึ้นหรือโค้งลง ขอบด้านบนและด้านล่างกรมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย ขอบส่วนหน้ากระตองทางด้านข้างมี antennal spine และ hepatic spine แผ่นก้างหนวดคู่ที่ 2 มีความยาวประมาณ 3 เท่าของความกว้าง mandible palp ประกอบด้วยข้อ 3 ข้อ ขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นรูปทรงระบอกเรียวยาว อาจมีความยาวเท่ากันหรือไม่เท่ากัน มักพบอาศัยอยู่ในน้ำจืดหรือน้ำกร่อย

พบ 5 ชนิด

Macrobrachium rosenbergii (de Man, 1879)

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 3)

<i>Palaemon carcinus</i>	de Man, 1879. Note Leyden Mus.,
1: 165.
<i>Palaemon Rosenberggii</i>	de Man, 1879. Notes Leyden Mus.,
1: 167.
<i>Palaemon carcinus</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
(Zool.), 22: 280.
<i>Palaemon carcinus</i>	Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.
Lond., 5 (2): 441.
<i>Palaemon (Eupalaemon) carcinus</i>	de Man, 1898. Notes Leyden Mus., 20:
137-138.

- Palaemon carcinus* Lanchester, 1901. Proc. Zool. Soc. Lond., 2: 565.
- Palaemon carcinus* de Man, 1908. Rec. Indian Mus., 2 (24): 224.
- Palaemon carcinus* Henderson and Matthai, 1910. Rec. Indian Mus., 5 (4): 281-282.
- Palaemon carcinus* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 255-257.
- Macrobrachium rosenbergii* Holthuis, 1950. Siboga Exped. Monogr., 39a: 111-119, fig. 25.
- Macrobrachium rosenbergii* ทิมลพรณ, 2518. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 42-46, แผ่นภาพที่ 15.
- Macrobrachium rosenbergii* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 17.
- Macrobrachium rosenbergii* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 70, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 1.
- Macrobrachium rosenbergii* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 85, แผ่นภาพที่ 2, ภาพที่ 8.
- Macrobrachium rosenbergii* อุศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 119, แผ่นภาพที่ 13, ภาพที่ 5.

Macrobrachium rosenbergii คูภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 163, แผ่นภาพที่ 15, ภาพที่ 8.

ชื่อไทย กุ้งก้ามกราม กุ้งนาง กุ้งหลวง กุ้งก้ามคราม กุ้งใหญ่ แม่กุ้ง

ลักษณะเด่น

กรยาว ส่วนปลายเรียวงอนขึ้น ส่วนโคนยกขึ้นเป็นสัน มีแฉ่งแบบฟันเลื่อยทั้งขอบ
ด้านบนและล่างกร มีจำนวนใกล้เคียงกันประมาณ 12 ถึง 13 ซี่ ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบ
มีขนาดใหญ่แข็งแรง ยาวไม่เท่ากัน ผิวโดยรอบมีหนามแหลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป
dactylus ของก้ามหนีบมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น

ลักษณะทั่วไป

ส่วนโคนกรที่อยู่เหนือตาโค้งขึ้นเป็นสัน ปลายกรเรียวงอนยาวเลยปลายแผ่นกำบังหมวด
คู่ที่ 2 ขอบบนกรมีแฉ่งแบบฟันเลื่อย 13 ซี่ เรียงอยู่เหนือส่วนหน้ากระดอง 2 ซี่ อยู่บนสันกร
เหนือตา 4 ซี่ และอยู่ทางปลายกรอีก 7 ซี่ แฉ่ง 2 ซี่ที่อยู่เหนือส่วนหน้ากระดองกับแฉ่ง 3 ซี่
ที่อยู่ปลายสุดของกร เรียงห่างกันเป็นระยะเท่ากัน และห่างกว่าระยะระหว่างแฉ่งที่อยู่บนสันกร
เหนือตา แต่ห่างน้อยกว่าระยะระหว่างแฉ่ง 3 ซี่ที่อยู่ถัดจากสันกรเหนือตาออกไปทางปลายกร
ขอบด้านล่างกรก็มีแฉ่งแบบฟันเลื่อย 13 ซี่ เรียงเป็นระยะห่างเท่ากันตลอดความยาวกร ด้าน
ข้างกร เป็นสันยาวจากเขี้ยวจนถึงแฉ่งซี่ที่ 9 ถึง 10 ทางด้านบนกร

กระดองมีผิวเกลี้ยงเรียบ บริเวณ cardiac, gastric และเหนือบริเวณ hepatic
spine มีเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป สันของ antennal spine และ hepatic spine
ขนานกัน ท้าวมกับแนวราบเล็กน้อย

แผ่นกำบังหมวดคู่ที่ 2 มีขอบด้านนอกและด้านในตรงขนานกัน ส่วนปลายแผ่นเรียวแหลม

ขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกยาวไม่เท่ากัน ส่วนปลาย ischium,
merus และ carpus จะใหญ่กว่าส่วนโคน เป็นสัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 2 ส่วนปลายสุด

merus ของขาข้างยาวอยู่ตรงกับปลายของแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 (กึ่งขนาดใหญ่ ประมาณครึ่งหนึ่ง ของ merus ยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 และขาเดินคู่นี้ยาวกว่าความยาวลำตัว) ส่วนโคน ของ propodus เป็นทรงกระบอกแบนจากบนมาล่าง เล็กน้อย กว้างเท่ากันตลอด ผิวโดยรอบ ของขาเดินทุกข้อมีหนามแหลมเรียงกระจายเป็นแถว หนามแหลมด้านนอกมีขนาดเล็กและสั้นกว่า หนามด้านใน fix finger เป็นรูปทรงกระบอกขนาดเล็กและเรียวกว่าส่วนโคนของ propodus ส่วนปลายแหลมและงุ้มเข้า ผิวด้านนอกก้ามหนีบมีหนามแหลมเล็กเรียงกระจายทั่วไป ขอบตัวบนมีปุ่ม 2 ปุ่ม และง่ามรูปกรวย 1 อัน ห่างจากส่วนโคนประมาณ 1 ใน 7 และ 1 ใน 4 ของความยาวก้ามหนีบตามลำดับ ถัดจากง่ามรูปกรวยออกไปเป็นสันคมยาวไปถึงปลายสุดที่ แหลมงุ้ม สำหรับ dactylus เป็นรูปทรงกระบอกขนาดเท่ากับ fix finger ผิวด้านนอกมีขน อ่อนปกคลุมตลอดความยาว ตอนปลายสุดเกลี้ยง (กึ่งขนาดเล็กมีเพียงกลุ่มขนแข็งเรียงเป็นกระจุก) ขอบล่างมีง่ามรูปกรวยขนาดเท่ากัน 2 อัน ห่างจากส่วนโคนประมาณ 1 ใน 5 และ 1 ใน 4 ของความยาว dactylus ถัดจากง่ามอันที่ 2 ออกไปเป็นสันคมยาวไปถึงปลายสุดที่แหลมงุ้ม เมื่อหุบก้ามหนีบส่วนปลายสุดจะเกยกัน propodus มีความยาวมากที่สุด carpus, merus และ ischium ยาวน้อยลงตามลำดับ ก้ามหนีบยาวเท่ากัน ขาว่ายน้ำคู่ที่ 1 ถึง 4 ในตัวเมีย มีขนยาว ๆ จำนวนมากเป็นที่เกาะของไข่ ไข่มีลักษณะกลมรี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 500 ไมครอน

หางเรียวยาวแหลมคล้ายสามเหลี่ยม ยาวไม่ถึงปลายสุดของแพนหาง ผิวด้านบนโค้งมน มีหนามเล็ก ๆ 2 คู่เรียงห่างจากโคนหางประมาณ 4 ใน 7 และ 3 ใน 4 ของความยาวหาง ตามลำดับ ปลายหางมีหนามแหลม 2 คู่ หนามคู่ในมีขนาดใหญ่และยาวกว่าคู่นอก

แพนหางยาวเลยส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแพนหางคู่นอกตัดเป็นเส้นตรง ส่วนปลายแพนหางคู่ในเรียวมนเล็กน้อย

สี ลำตัวมีสีน้ำตาลเงินแกมเขียว ขาเดินคู่ที่ 2 มีสีครามอมน้ำตาลเงินสดใส ส่วนปลาย ก้ามหนีบมีสีเขียวอมน้ำตาล ในบางตัวพบว่ากรณีสีส้มอมเขียว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 39 เป็นพศผู้ ได้มาจากลำคลองในป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	224.00	มม.
ความยาวกระดอง	67.50	มม.
ความกว้างกระดอง	38.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในแม่น้ำ ลำคลอง ลำธาร ทะเลสาบ หรือคลองในบริเวณป่าชายเลนซึ่งมีทาง
ติดต่อกับทะเล

การกระจาย

กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี ออยุธยา ลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท
นครสวรรค์ ลุ่มทลลคร ลุ่มทลลครวม นครปฐม เพชรบุรี สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี
ฉะเชิงเทรา ระยอง สันทบุรี ตรวด ชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช
ตรัง พัทลุง สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส อินเตีย สงกา พม่า มหาลุ่มทลอินเตีย
หมู่เกาะมะริด ปัตตานีเวีย ปอนเตียเน็ค มากาลลซาร์ ปินัง สิงคโปร์ มลายู ลุ่มมาตรา ชวา
บาหลี ชุมบา ชาราวัด บอร์เนียว เซเลเบล นิวกินี ออสเตรเลีย เกาะคริสต์มาส
ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ฮองกง เวียดนาม

Macrobrachium latidactylus (Thallwitz, 1891)

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 4)

- Palaemon lampropus* Lanchester, 1901. Proc. Zool. Soc. Lond., 2: 568.
- Palaemon lampropus* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 267.
- Palaemon latidactylus* Estampador, 1937. Philipp. Journ. Sci., 62: 488.
- Macrobrachium latidactylus* Holthuis, 1950. Siboga Exped. Monogr., 39a: 239-244, fig. 50.
- Macrobrachium latidactylus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 17.

ลักษณะเด่น

สันกรรไรมียกกล่องขึ้น ขอบด้านบนกรรไมแข็งแรงแบนพื้นเสื่อ 13 ซี่ อยู่ทางด้านหลังตา 4 ถึง 5 ซี่ ก้ามหนีบคู่ที่ 2 มีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มี carpus ยาวกว่า merus อย่างเด่นชัด propodus ค่อนข้างแบนและแข็งแรงมาก ขอบด้านบน fix finger และขอบด้านล่าง dactylus มีพื้นแหลมคมอยู่ประมาณ 14 ถึง 17 ซี่ ส่วนปลายเรียวยาวแหลมโค้งงอแยกกัน ทำให้มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบมาก

ลักษณะทั่วไป

กรรไกรค่อนข้างสั้นปลายแหลมยาวเกือบถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 สันกรรไรมียกกล่องขึ้น ขอบด้านบนกรรไมแข็งแรงแบนพื้นเสื่อ 13 ซี่ เรียงอยู่เหนือส่วนหน้ากระดองบริเวณ

หลังตา 4 ถึง 5 ซี และอยู่ถัดไปทางปลายกริ 8 ถึง 9 ซี แง่ยื่นอันแรกกับอันที่ 2 เรียงห่างกันมากกว่าแง่ยื่นอันอื่น ๆ ซึ่งมีระยะห่างเท่ากันเล็กน้อย แง่ยื่นอันสุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกริ ขอบด้านล่างกริมีแง่ยื่นแบบฟันเลื่อย 4 ซี เรียงห่างเท่ากัน ด้านข้างกริเป็นสันยาวเกือบถึงปลายกริ

กระตองมีผิวค่อนข้างเรียบ ยกเว้นบริเวณ gastric, hepatic และ pterygostomian มีหนามแหลมเล็กกระจายทั่วไป antennal spine เรียวแหลมมีขนาดใหญ่ยาวกว่า hepatic spine และมีสันเรียงขนานกันในแนวราบ

แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขอบด้านนอกตรง ขอบด้านในโค้งออกใกล้ส่วนโคนแล้วเรียวสลับไปทางส่วนปลายซึ่งมนโค้ง มีขนอ่อนเรียงเป็นแถวตามขอบ

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุดและไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มีผิวโดยรอบเป็นหนามแหลมเล็กกระจายทั่วไป merus เป็นรูปกระบอกสั้นกว่า carpus ซึ่งมีส่วนโคนเล็กส่วนปลายใหญ่อย่างเด่นชัด propodus ค่อนข้างแบนและแข็งแรงมาก ก้ามหนีบยาวเรียวแหลม ส่วนปลายโค้งงอ เมื่อหุบเข้าจะเกยกัน ทำให้มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบมาก ทั้ง dactylus และ fix finger มีผิวค่อนข้างเรียบมัน ตรงขอบด้านล่างและด้านบนมีฟันแหลมคมเรียงเป็นแถว ตามยาวประมาณ 14 ถึง 17 ซี ส่วนก้ามข้างเล็กนั้น merus และ carpus มีความยาวเท่ากัน propodus กลมเป็นทรงกระบอก ผิวมีหนามเล็ก ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ ก้ามหนีบเรียวยาว ปลายสุดโค้งงอเกยกันเล็กน้อย มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบมากเช่นกัน แต่ขอบด้านล่าง dactylus และขอบด้านบน fix finger มีขนยาวเรียงเป็นแถวปกคลุมหนาแน่น

หางเรียวแหลมคล้ายสามเหลี่ยมยาวไม่ถึงปลายสุดของแพนหาง ผิวด้านบนโค้งมน เกือบเรียบและมีหนามเล็ก ๆ 2 คู่ เรียงห่างจากโคนหางประมาณ 1 ใน 2 และ 4 ใน 5 ของความยาวหางตามลำดับ ส่วนปลายสุดหางมีส่วนยื่นออกมาตรงกลางค่อนข้างแหลมและมีหนามแหลม 2 คู่ตรงส่วนปลายสุดด้านข้างของหาง หนามคู่ในมีขนาดใหญ่และยาวกว่าหนามคู่นอก

แพนหางยาวเลยส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแพนหางคู่นอกโค้งกลมมน ส่วนปลายแพนหางคู่ในกลมรี

สี ลำตัวมีสีน้ำตาลอมดำคล้ำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกิ่ง Collection number 40 เป็นเพศผู้โตมาจากคลองเล็ก ๆ ใน
ป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	53.80	มม.
ความยาวกระดอง	19.50	มม.
ความกว้างกระดอง	9.80	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะเปอร์ 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในแม่น้ำ ลำคลองเล็ก ๆ ในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

นครศรีธรรมราช ระนอง ปัตตานี เซเลเบส ตีมอร์ ลูซอน ฟิลิปปินส์
มะนิลา มินดาเนา นิวกีนิ มาเลเซีย

Macrobrachium sintangense (de Man, 1898)

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 5)

- Palaemon (Eupalaemon) sintangense* de Man, 1898. Notes Leyden Mus., 20: 138-144, pl. 6, fig. 1.
- Palaemon nipponensis* Lan chester, 1901. Proc. Zool. Soc. Lond., 2: 566-567.
- Bithynis (Eupalaemon) elegans* Rathbun, 1910. Bull. Mus. Comp. Zool., 52: 316.
- Palaemon elegans* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 264-265.
- Macrobrachium sintangense* Holthuis, 1950. Siboga Exped, Monogr., 93a: 151-154.
- Macrobrachium sintangense* Johnson, 1963. Bull. Nat. Mus. Singapore, 32: 6.
- Macrobrachium sintangense* ทิมลพรณ, 2518. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 47-50, แผ่นภาพที่ 17.
- Macrobrachium sintangense* Naiyaneter, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 17.
- Macrobrachium sintangense* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 67, แผ่นภาพที่ 6, ภาพที่ 5.

Macrobrachium sintangense ส้มคักดี, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 88, แผ่นภาพที่ 17,
ภาพที่ 1.

Macrobrachium sintangense ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 123, แผ่นภาพ
ที่ 13, ภาพที่ 7.

Macrobrachium sintangense คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 165, แผ่นภาพที่
16, ภาพที่ 1.

ชื่อไทย กุ้งชฎา กุ้งหลอด กุ้งฝอย กุ้งหิน

ลักษณะเด่น

กรีเรียวอน ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 11 ซี่ ขอบด้านล่างมี 6 ซี่
ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือฟ้าแกมเขียว ขาเดินคู่ที่ 2 มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวลำตัว และ
มีป็นสีน้ำตาลกระจายอยู่เป็นหย่อม ๆ บริเวณรอยต่อระหว่างข้อต่าง ๆ ของขาเดินคู่ที่ 3, 4
และ 5 มีสีส้มแกมแดง

ลักษณะทั่วไป

กรีเรียวและยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ตอนปลายงอนขึ้นเล็กน้อย ขอบด้านบนกรี
มีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 11 ซี่เรียงอยู่เหนือส่วนหน้าของกระดอง 3 ซี่ และอยู่ถัดไปทางปลายกรี
8 ซี่ แฉ่งยื่นแต่ละอันเรียงห่างกันเป็นระยะเท่า ๆ กัน ยกเว้นแฉ่งซี่ที่ 10 และ 11 อยู่ห่าง
จากแฉ่งซี่ที่ 9 ออกไปมาก ขอบด้านล่างกรีมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 6 ซี่เรียงห่างเท่า ๆ กัน
ด้านข้างกรีเป็นสันยาวจากเบ้าตาจนถึงแฉ่งซี่ที่ 9 ทางด้านบนกรี

กระดองมีผิวเกลี้ยงเรียบ antennal spine มีขนาดใหญ่ยาวกว่า hepatic spine และมีสันเรียงขนานกันในแนวราบ

แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขอบด้านนอกตรง ใกล้เคียงโคนของขอบด้านในโค้งออกเล็กน้อย และเรียวยลอบเข้าไปทางส่วนปลาย

ขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกเรียวย ผิวโดยรอบ ischium เกลี้ยงเรียบ ส่วน merus, carpus และส่วนโคน propodus มีปื้นสีน้ำตาลอยู่เป็นหย่อมและมีหนามเล็ก ๆ เรียงกระจายอยู่ทั่วไป ก้ามหนีบมีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกเล็กและเรียวยตอนปลายงุ้มเข้าเล็กน้อย เมื่อหุบส่วนปลายก้ามหนีบจะแตะกันพอดี ผิวโดยรอบเกลี้ยงเรียบ และมีปื้นสีน้ำตาลกระจายอยู่เป็นหย่อม ๆ ตรงโคนของขอบด้านล่าง dactylus มีปุ่มที่ ๆ 3 อัน ส่วน fix finger มีแฉ่งรูปกรวย 1 อันอยู่ตรงโคนต่อจากปุ่มหรือแฉ่งยื่นออกไปเป็นสันคมยาวจนถึงปลายสุดที่งุ้มลง ข้อต่าง ๆ ของขาเดินคู่ที่ 2 มีความยาวเรียงจากน้อยไปหามากตามลำดับดังนี้ ก้ามหนีบ ischium ยาวเท่ากับส่วนโคน propodus merus และ carpus

หางเป็นรูปสามเหลี่ยมยาวไม่ถึงปลายสุดแทนหาง ผิวด้านบนโค้งมน เกลี้ยงเรียบ และมีหนามแหลม 2 คู่เรียงห่างจากโคนหางประมาณ 1 ใน 2 และ 3 ใน 5 ของความยาวหางตามลำดับ

แทนหางยาวเลยส่วนหางออกไปเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแทนหางคู่บนออกกลมมน ส่วนปลายแทนหางคู่ในกลมรี

ไข่ มีลักษณะกลมรี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1,200 ไมครอน

สี ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือฟ้าแกมเขียว ขาเดินคู่ที่ 2 มีปื้นสีน้ำตาลกระจายอยู่เป็นหย่อมตรงรอยต่อระหว่างข้อต่าง ๆ ของขาเดินคู่ที่ 3, 4 และ 5 มีสีส้มแกมแดง หลังจากตอด้วยอัลกอฮอล์แล้วสีเหล่านี้จะจางหายไป

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 41 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองเล็ก ๆ ใน
ป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	77.00	มม.
ความยาวกระดอง	23.10	มม.
ความกว้างกระดอง	13.30	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 4M 6F และทุ่งตะโก อำเภอสวี 1M 3F จังหวัดชุมพร
อำเภอกระบุรี 3M 3F, อำเภอละอุ่น 13M 9F, อำเภอเมือง 2M 5F และ
อำเภอกะเปอร์ 1M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในแม่น้ำ ลำธาร หรือลำคลองในบริเวณป่าชายเลนซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

กรุงเทพมหานคร สระบุรี ลุ่มทรปรากการ ฉะเชิงเทรา ตราด ระนอง
สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง บอร์เนียว สุมาตรา ภาคตะวันออกและ
ภาคตะวันตกของชวา

Macrobrachium neglectum (de Man, 1905)

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 6)

- Palaemon Javanicus* de Man, 1879. Notes Leyden Mus.,
1: 180-181.
- Palaemon acutirostris* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 280, pl. 18,
fig. 7.
- Palaemon equidens* Lanchester, 1901. Proc. Zool. Soc.
Lond., 2: 565, pl. 34, fig. 4.
- Palaemon neglectus* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal,
6: 265.
- Macrobrachium javanicum* Holthuis, 1950. Siboga Exped.
Monogr., 39a: 190-193, fig. 38.
- Macrobrachium javanicum neglectum* Johnson, 1958. Proc. Cent. Bicent.
Congr. Biol., Singapore, pp. 261-263,
figs. 2c, d.
- Macrobrachium javanicum* พิมพ์พรณ, 2518. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 24-28,
แผ่นภาพที่ 8.
- Macrobrachium javanicum* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol.
Fac. Sci. Chulalongkorn Univ.
Bangkok, p. 17.

Macrobrachium neglectum

คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ., หน้า 166, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 2.

ชื่อไทย กุ้งสีเขี้ยว

ลักษณะเด่น

กริแบนบาง ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 1 ขอบด้านบนกริมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 10 ซี่
ขอบด้านล่างมี 4 ซี่ ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบขนาดใหญ่มีตุ่มแหลมคมกระจายอยู่ทั่วไป มี
carpus สั้นกว่า merus เล็กน้อย ขอบด้านล่างของ dactylus มีฟันขนาดใหญ่เด่นชัด 2 ซี่
ซี่แรกอยู่ตรงกลาง ซี่ที่สองอยู่ใกล้ส่วนโคน ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 มีความยาวใกล้เคียงกัน

ลักษณะทั่วไป

กริแบนส่วนปลายแหลมงอนขึ้นยาวเลยปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 ส่วนกริไม่ยกสูง
ขึ้น ขอบด้านบนกริมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 10 ซี่ เรียงอยู่เหนือส่วนหน้ากระดองบริเวณหลังตา
3 ซี่ และอยู่ถัดไปทางปลายกริ 7 ซี่ แฉ่งยื่นแต่ละอันเรียงห่างกันเป็นระยะเท่า ๆ กัน แฉ่งยื่น
อันสุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกริ ขอบด้านล่างกริมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 4 ซี่ เรียงห่างเท่า ๆ กัน ด้าน
ข้างกริเป็นส่วนยาวจากโคนกริถึงปลายกริ

ผิวบนกระดองมีหนามแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นบริเวณ branchial ค่อนข้าง
เรียบ antennal spine เรียวแหลมมีขนาดใหญ่ยาวกว่า hepatic spine ซึ่งชี้ใน
แนวเฉียง เล็กน้อย ทำให้สันของหนามทั้งสองนี้ไม่ขนานกัน แผ่นก้ำปังหนวดคู่ที่ 2 มีขอบด้าน
นอกตรง ขอบด้านในโค้งออกใกล้ส่วนโคนแล้วเรียวลอบไปทางส่วนปลายซึ่งมนโค้ง มีขนอ่อน
เรียงเป็นแถวตามขอบ

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุดและไม่เท่ากัน ก้ามทั้งสองข้างมีผิวโดยรอบเป็นหนาม
แหลมเล็กกระจายทั่วไป merus เป็นรูปทรงกระบอกยาวเท่ากับ carpus ซึ่งมีส่วนโคนเล็ก
กว่าส่วนปลาย เล็กน้อย propodus เป็นทรงกระบอกยาวมากกว่า carpus และ dactylus

มาก ก้ามหนีบมีหนามแหลมเล็กเรียงเป็นแถวตามขอบด้านบนและล่าง ส่วนปลายสุดแหลมงอรั้ง
เมื่อหุบลงเกยกันเล็กน้อย ขอบด้านล่าง dactylus และขอบด้านบน fix finger มีปุ่มฟัน
บริเวณละ 2 ซี่อยู่ตรงส่วนโคนและค่อนข้างกึ่งกลางตามลำดับ ส่วนโคนของ fix finger ยัง
มีฟันขนาดเล็ก ๆ อีก 2 ถึง 3 ซี่ ก้ามข้างเล็กมีลักษณะเหมือนกับก้ามข้างใหญ่ แต่มีขนาดเล็ก
และสั้นกว่า

หางเรียวแหลมคล้ายสามเหลี่ยม ยาวไม่ถึงปลายสุดของแพนหาง ผิวด้านบนโค้งมน
เกลี้ยงเรียบและมีหนามเล็ก ๆ 2 คู่ เรียงห่างจากโคนหางประมาณ 1 ใน 2 และ 3 ใน 5
ของความยาวหางตามลำดับ ส่วนปลายสุดหางมีส่วนยื่นออกมาตรงกลางค่อนข้างแหลม และมี
หนามแหลม 2 คู่ตรงส่วนปลายสุดด้านข้างของหาง หนามคู่ในมีขนาดใหญ่และยาวกว่าหนามคู่
นอก

แพนหางยาวเลยส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแพนหางคู่นอกโค้งกลมมน ส่วน
ปลายแพนหางคู่ในกลมรี

สี ลำตัวมีสีเขียวอมน้ำตาล บริเวณขอบส่วนปลาย merus carpus และ
ส่วนโคน palm ของขาเดินคู่ที่ 2 มีแถบสีแดงอยู่โดยรอบ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 47 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองเล็ก ๆ ใน
ป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	61.30	มม.
ความยาวกระดอง	19.70	มม.
ความกว้างกระดอง	10.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในแม่น้ำ หรือลำคลองเล็ก ๆ ในป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ตราด ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ ปัตตานี เวียดนาม
ลุ่มมาตรา หมูเกาะเมอโก เชเลเบล

Macrobrachium sp.

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 7)

ลักษณะเด่น

กรรเรียววงอน ขอบด้านบนมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อยจำนวน 11 ซี่ ด้านล่างมี 5 ซี่ ก้าม
หนีบคู่ที่ 2 ในตัวผู้มีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มี carpus สั้นกว่า merus เล็กน้อย
propodus มีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมอยู่ทั่วไป มีความยาวเท่ากับ dactylus ก้ามข้างเล็กมี
ก้ามหนีบลึกลงกว่า merus เด่นชัด บริเวณข้อต่อของก้ามหนีบคู่ที่ 2 มีสีส้ม

ลักษณะทั่วไป

กรรเรียวยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย ส่วนปลายสุดของกรรอนยื่น ส่วน
โคนกรรไม่ยกสูงเป็นสัน ขอบด้านบนกรรมีแฉ่งยื่น 1 ซี่ เรียงอยู่เหนือส่วนหน้ากระดองบริเวณหลังตา
3 ซี่ อยู่ถัดไปทางปลายกรร 8 ซี่ แฉ่งยื่นแต่ละอันมีขนาดและระยะห่างใกล้เคียงกัน ยกเว้น
แฉ่งยื่นอันแรกอยู่ห่างจากแฉ่งยื่นอันที่ 2 มากกว่าแฉ่งยื่นอื่น ๆ แฉ่งยื่นอันสุดท้ายอยู่ใกล้ปลายกรร ขอบ
ด้านล่างกรรมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 5 ซี่ เรียงห่างเท่า ๆ กัน ด้านข้างกรรเป็นสันยาวจากโคนกรรถึง
ปลายกรร

กระดองมีผิวเกลี้ยงเรียบมัน antennal spine มีขนาดใหญ่ยาวกว่า hepatic spine และมีสันเรียงขนานกันในแนวราบ

แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขอบด้านนอกตรง ใกล้เคียงโคนของขอบด้านในโค้งออก เล็กน้อยแล้วเรียวสอบเข้าไปทางส่วนปลาย มีขนอ่อนเรียงเป็นแถวบริเวณขอบ basicerite มีหนามแหลมเล็ก

ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบมีขนาดใหญ่ที่สุด ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกเรียว ในตัวผู้มีขนาดไม่เท่ากัน ด้วงโดยรอบ ischium และ merus เรียบเกลี้ยง ส่วน carpus และ propodus มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ในก้ามข้างใหญ่นั้น carpus มีความยาวน้อยกว่า merus เล็กน้อย propodus มีความยาวเท่ากับก้ามหนีบซึ่งเรียวยาวและตอนปลายงอรั้งเข้า เมื่อหุบก้ามหนีบส่วนปลายจะแตะกันพอดี ตรงโคนขอบด้านใน dactylus มีตุ่ม ๆ 2 อัน ส่วนขอบบนตรงโคนของ fix finger มีตุ่ม ๆ 1 อัน ต่อจากปุ่มเหล่านี้ออกไปเป็นสันคมยาวถึงปลายก้ามหนีบซึ่งงอรั้ง ก้ามข้างเล็กมีก้ามหนีบลึกลงกว่า merus อย่างเด่นชัดและไม่มีฟัน มีเฉพาะสันคมตามยาวจนถึงปลายก้ามหนีบซึ่งงอรั้งและแหลมคม

หางเรียวแหลมเป็นรูปสามเหลี่ยมยาวไม่ถึงปลายสุดแพนหาง ด้วงด้านบนโค้งมน เกลี้ยงเรียบ และมีหนามแหลมเล็ก 2 คู่เรียงห่างจากโคนหางประมาณ 1 ใน 2 และ 3 ใน 4 ของความยาวหางตามลำดับ ส่วนปลายสุดหางมีแฉ่งแหลมออกมาตรงกลาง 1 อัน และมีหนามแหลมตรงส่วนปลายสุดด้านข้างส่วนหางข้างละ 1 อัน

แพนหางยาวเลยส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแพนหางคู่นอกโค้งกลมมน ส่วนปลายแพนหางคู่ในกลมรี

สี ลำตัวมีสีน้ำตาลไล่หรือสีขาวค่อนข้างใส บริเวณข้อต่อของก้ามหนีบคู่ที่ 2 มีสีส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 48 เป็นเพศเมีย ได้มาจากคลองเล็ก ๆ
ในป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	66.40	มม.
ความยาวกระดอง	19.00	มม.
ความกว้างกระดอง	10.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำวทุ่งมหา อำเภอบะเกว 1M 2F และอำวทุ่งคา อำเภอมือง 2M 6F จังหวัดชุมพร
อำเภอกะบุรี 3F, อำเภอละอุ่น 6M 6F และอำเภอมือง 4F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ในแม่น้ำ ลำคลองเล็ก ๆ โดยเฉพาะตามรากไม้ที่มีร่มเงาบัง มีน้ำนิ่ง ๆ ใน
บริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีทางติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ชุมพร ระนอง

Genus *Leptocarpus* Holthuis, 1950

ลักษณะทั่วไป

กรยาวเรียว ส่วนโคนกรหนือตาตรงหรือโค้งนูนขึ้นเล็กน้อย ขอบบนและขอบล่าง
 กรมีแฉ่งยื่นแบบฟันเลื่อย ผิวของกระดองเกลี้ยงเรียบมี antenal spine mandible palp
 ประกอบด้วยข้อ 3 ข้อ ส่วนหางเป็นรูปสามเหลี่ยมยาวเรียวและมีความยาวใกล้เคียงกับส่วน
 ท้องปล้องที่ 6

พบ 1 ชนิด

Leptocarpus potamiscus (Kemp, 1917)

(แผ่นภาพที่ 11 ภาพที่ 8)

- Leander potamiscus* Kemp, 1917. Rec. Indian Mus., 13: 225-227.
 fig. 7.
- Leander potamiscus* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal,
 6: 270.
- Leander potamiscus* Kemp, 1925. Rec. Indian Mus., 27: 288.
- Leptocarpus potamiscus* Holthuis, 1950. Siboga Exped. Monogr.,
 39a: 9.
- Leptocarpus potamiscus* พิมพ์พรณ, 2518. วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางสัตว
 ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 กรุงเทพฯ., หน้า 63-65, แผ่นภาพที่ 25.

ลักษณะเด่น

กรีเรียวปลายงอนขึ้นเล็กน้อยและยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ขอบด้านบนกรีมีแ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 10 ซี่ ด้านล่างกรีมี 9 ซี่ ขาเดินทั้ง 5 คู่มีขนาดเล็กยาวบอบบาง ลำตัวใสไม่มีสี ตรงรอยต่อระหว่างข้อของขาเดินคู่ที่ 2 มีสีส้ม

ลักษณะทั่วไป

กรีเรียว ส่วนโคนตรง ส่วนปลายงอนขึ้นเล็กน้อย ทำมุมประมาณ 30 องศา กับแนวราบ กรียาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวกรี ขอบด้านบนกรีมีแ่งยื่นแบบฟันเลื่อย 10 ซี่ เรียงอยู่เหนือส่วนหน้าของกระดอง 2 ซี่ อยู่เหนือเบ้าตา 6 ซี่ และตรงปลายกรี 2 ซี่ แต่ละซี่ยู่ห่างเป็นระยะเท่ากัน ยกเว้น แ่งยื่นซี่ที่ 9 ห่างจากโคนกรีอยู่ห่างจากแ่งอื่น 8 อันแรกประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวกรี ด้านล่างกรีมีแ่งยื่น 9 ซี่ เรียงห่างเป็นระยะเท่ากันจากเบ้าตาออกไปทางปลายกรี ด้านข้างกรีเป็นสันยาวจากเบ้าตาไปจนถึงแ่งยื่นซี่ที่ 8 ทางด้านบนกรี

กระดองมีผิวโดยรอบเกลี้ยงเรียบ ขอบตอนหน้าขนานกับขอบตอนท้าย สันของ antennal spine ขนานกับแนวราบ

แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขอบด้านนอกและด้านในตรง ขนานกัน ส่วนโคนของขอบด้านในโค้งมนเล็กน้อย ตอนปลายแผ่นแหลมเรียวยาว

ขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกเล็กเรียวยาว ประมาณครึ่งหนึ่งของ carpus ยาวเลยแผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 ผิวโดยรอบเกลี้ยงเรียบ และพบว่าส่วนโคนมีความกว้างน้อยกว่าส่วนปลาย ส่วนโคนของ propodus และก้ามหนีบเป็นรูปทรงกระบอกและมีความยาวใกล้เคียงกัน ผิวด้านนอกตรงปลาย ก้ามหนีบมีขนแข็งอยู่เป็นกระจุก

หางเป็นรูปสามเหลี่ยม ยาว เรียว ด้านบนมีหนามแหลม 2 คู่ เรียงอยู่ห่างจากโคนหางประมาณ 1 ใน 2 และ 3 ใน 4 ของความยาวหาง ส่วนปลายสุดของหางมีลักษณะแหลมเล็ก มีหนามแหลม 2 คู่ อยู่สองข้างส่วนปลายหาง หนามแหลมคู่ใน เรียวและยาวกว่าหนามแหลมคู่นอก

แพนหางยาว เลยส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนปลายแพนหางคู่นอกและคู่ในกลมรี

ไข่ มีลักษณะกลมรี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 270 ไมครอน

สี ลำตัวใสไม่มีสี บริเวณรอยต่อระหว่างข้อของขาเดินคู่ที่ 2 มีสีส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 53 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองในป่าชายเลน
อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	51.50	มม.
ความยาวกระดอง	10.70	มม.
ความกว้างกระดอง	6.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกำแพงแสน อำเภอเมือง 1M และทุ่งตะโก อำเภอสวี 1M 2F จังหวัดชุมพร
อำเภอกระบุรี 2M 1F และอำเภอละอุ่น 4M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

อยู่ในลำคลองหรือไทรากไม้ริมฝั่งคลอง ในบริเวณป่าชายเลน หรือสธารที่มีทาง
ติดต่อกับทะเล

การกระจาย

ระนอง พังงา กระบี่ หมู่เกาะอันดามัน ปีนัง ลูมาตรา บัตตาเวีย
ชายฝั่งตะวันตกของชวา อินเดีย

Family Alpheidae Fabricius

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบ มีร่องแบ่งบริเวณ cardiac ค่อนข้างชัด กริลรูปปลงมีขนาดเล็ก ไม่มี antennal spine และ branchiostegal spine เปลือกบริเวณส่วนหน้ากระดองยื่นออกมาคลุมตา ฐานของหนวดคู่ที่ 1 มีลักษณะเป็นทรงกระบอก ขั้วปลายสุดของ maxilla คู่ที่ 1 แบ่งเป็น 2 แฉก epipodite ของ maxilliped คู่ที่ 1, 2 มักจะไม่แยกจากกัน ขาเดินคู่ที่ 1 เป็นก้ามหนีบขนาดใหญ่ ไม่เท่ากันทั้งสองข้าง carpus มักจะสั้นค่อนข้างกลม ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบขนาดเล็ก ไม่แข็งแรง ประกอบด้วยปล้องสั้น ๆ 3 ถึง 5 ปล้อง ขาเดินคู่อื่น ๆ มักมีหนามหรือขนบริเวณ propodus และ dactylus propodus ของขาเดินคู่ที่ 5 มีขนปกคลุมหนาแน่นคล้ายปลายพู่กัน ส่วนท้องมักโค้งงอ ขอบด้านข้างส่วนท้องปล้องที่ 3 ไม่มีส่วนโค้งงอ ปล้องที่ 6 กว้างและสั้น มี pleurobranch 5 อัน

Genus *Alpheus* Fabricius, 1798

ลักษณะทั่วไป

กระดองส่วนหน้ายื่นออกมาคลุมตา กรมีขนาดเล็ก ลักษณะเป็นสันสั้น ๆ ตรงกลางกระดอง ขอบบริเวณ pterygostomial โค้งมน หนวดคู่ที่ 1 สั้น ส่วนฐานของก้านหนวด, stylocerite และ scaphocerite มักจะลดรูปไป basicerite มักมีหนามหรือโค้งมน carpo-cerite ยาวถึง scaphocerite ขาเดินคู่ที่ 1 เป็นก้ามหนีบขนาดใหญ่ ไม่เท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามข้างใหญ่มีหลายแบบ ผิวเรียบ มีร่องและรอยปุ่มเป็นลอนชัดเจน ส่วนโคนขอบล่าง dactylus มักเป็นปุ่มขนาดใหญ่มากยื่นลงไปในแอ่งลึกตรงส่วนโคนขอบบนของ fix finger พอดี carpus ค่อนข้างกลม merus มีขนาดเล็กสั้น เมื่อตัดตามขวางจะเป็นรูปสามเหลี่ยม ก้ามหนีบทั้งสองข้างยื่นยาวออกไปมาก carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 ประกอบด้วย 5 ปล้องซึ่งมีความยาวไม่เท่ากัน ขาเดินคู่อื่น ๆ เรียวแข็งแรง propodus ของขาเดินคู่ที่ 5 มีขนปกคลุมหนาแน่นคล้ายปลายพู่กัน ส่วนท้องมีขอบโค้งมนไม่มีส่วนยื่นแหลม pleuron ของตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าของตัวผู้ pleuron ของส่วนท้องปล้องที่ 6 ไม่เชื่อมต่อกัน ขอบด้าน

ท้ายของส่วนหางมักนูนโค้ง มุมด้านข้างไม่แหลมแต่เด่นชัด ปู่มบริเวณทวารเจริญดี บริเวณ branchial มี pleurobranch 5 อัน arthrobranch 1 อัน และ epipodite 8 อัน บางครั้งอาจพบ arthrobranch อยู่ตรงขาเดินคู่ที่ 1

พบ 5 ชนิด

Alpheus euphrosyne de Man, 1897.

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 1)

- Alpheus euphrosyne* Banner and Banner, 1966. Siam Soc. Monogr. Ser., (3): 130-133, fig. 49.
- Alpheus euphrosyne* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 19.
- Alpheus euphrosyne* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 93.
- Alpheus euphrosyne* ล่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 90, แผ่นภาพที่ 3, ภาพที่ 6.
- Alpheus euphrosyne* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 129, แผ่นภาพที่ 14, ภาพที่ 5.
- Alpheus euphrosyne* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 169, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 6.

Alpheus euphrosyne

ประยูร วุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสัตววิทยา ภาควิชาชีววิทยา ปัตถศาสตร์วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 82, ภาพที่ 39.

ชื่อไทย กุ้งดัด กุ้งดัดชัน กุ้งก้ามโต กุ้งตั้งตะ

ลักษณะเด่น

ไม่มีหนามบริเวณเบ้าตา ก้ามหนีบข้างใหญ่มีร่อง รอยบุ่ม สลักกว้างชัดเจน ขอบด้านบนมีรอยบากกว้างลึกและเชื่อมต่อกับรอยบุ่มเป็นแอ่งคล้ายสามเหลี่ยมบริเวณ *propodus* ส่วนโคนขอบล่าง *dactylus* มีปุ่มขนาดใหญ่ยื่นลงไปบนแอ่งลึกของ *fix finger* พอดี ก้ามหนีบของก้ามข้างเล็กมีความยาวเท่ากับ *palm* หรือสั้นกว่าเล็กน้อย ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามบน *merus propodus* มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้เรียงเป็นแถวตามขอบล่าง *dactylus* แผ่นแบนปลายแหลมคล้ายใบหอก

ลักษณะทั่วไป

กรสันคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยาวถึงกึ่งกลางปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบน ส่วนบนกรยาวถึงส่วนฐานของตา ร่อง *orbitorostral* ตื้น ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบน ยาวเป็น 0.6 เท่าของปล้องที่ 3 และ 0.5 เท่าของปล้องที่ 2 *stylocerite* แบนกว้าง ลักษณะคล้ายใบไม้ ขอบด้านข้างมีขนสั้นเรียงเป็นแถว *sphococerite* มีขอบด้านนอกตรง และมีหนามแหลมยาวกว่าก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย *carpocerite* ยาวเท่ากับก้านหนวดคู่ที่ 1 *basicerite* ไม่มีแฉ่งยื่นด้านข้าง

ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดใหญ่ไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่ยาวประมาณ 2.4 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบน *propodus* มีรอยบากกว้างลึกและมีขอบโค้งมน ขอบด้านท้ายจะเฉียงทำมุมประมาณ 65 องศา กับส่วนพื้นของรอยบากนี้ รอยบากนี้จะเชื่อมต่อกับรอยบุ่มเป็นแอ่งคล้ายสามเหลี่ยมบริเวณ *propodus* ขอบด้านล่างของ *propodus* มีรอยเว้าเป็นแอ่งรูปสามเหลี่ยมเชื่อมต่อมาถึงผิวด้านนอกสูงประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างของก้ามหนีบ ส่วนผิวด้านในก็เป็นแอ่งคล้ายสามเหลี่ยมลึก และสูงเลยกึ่งกลางของความกว้างของก้ามหนีบ

dactylus มีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบด้านล่างส่วนโคนเป็นปุ่มขนาดใหญ่ยื่นลงไปใต้วงกลมลึก ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับ fix finger ส่วนด้านบน dactylus ยาวถึงส่วนปลายสุดซึ่งเกยซ้อนทางด้านนอกส่วนปลายสุดของ fix finger carpus สั้นมาก merus ยาวประมาณ 1.9 เท่าของความกว้าง ไม่มีฟันตรงส่วนปลาย

ก้ามข้างเล็กในตัวผู้และตัวเมียแตกต่างกัน ก้ามตัวผู้มีลักษณะเป็นแบบ balaeiceps dactylus คือ dactylus จะแผ่แบนลักษณะคล้ายใบไม้ ส่วนปลายเรียวแหลมโค้งงอลง ก้ามมีความยาวประมาณ 4 เท่าของความกว้าง propodus ลักษณะเกือบเป็นทรงกระบอก มีความยาวมากกว่าหรือน้อยกว่า fix finger เล็กน้อย มีรอยปุ่มเป็นแอ่งเหมือนกับก้ามข้างใหญ่ แต่มีขนาดเล็กกว่า ขอบด้านข้าง dactylus มีขนเรียงเป็นแถวหนาแน่น ผิวด้านบน dactylus ตรงกลางส่วนโคนมีสันนูน 2 อันลูเข้าหากัน ทำให้เกิดลักษณะคล้ายรูปสามเหลี่ยม fix finger มีขนตามขอบตรงส่วนโคนเช่นเดียวกัน ส่วนปลายสุดเรียวแหลมโค้งงอขึ้นเกยกับส่วนปลายสุดของ dactylus merus มีความยาวเป็น 2.6 เท่าของความกว้าง และไม่มีเงยยื่นตรงขอบส่วนปลาย ก้ามข้างเล็กในตัวเมียปกติมีความยาวเป็น 5.3 เท่าของความกว้าง propodus มีความยาวเท่ากับ fix finger ซึ่งมีส่วนปลายเรียวแหลมโค้งงอไขว้กัน propodus ไม่มีรอยปุ่มเป็นแอ่ง merus ลักษณะเหมือนกับก้ามข้างใหญ่

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก เรียวยาว carpus มี 5 ปล้อง มีความยาวเป็นอัตราส่วน 10:6:2:2:3 ischium ของขาเดินคู่ที่ 3 มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ merus ไม่มีเงยยื่นเป็นหนาม มีความยาวประมาณ 5.3 เท่าของความกว้าง carpus ยาวเป็นครึ่งหนึ่งของ merus และมีเงยยื่นกลมมนตรงขอบด้านบน propodus ยาวเป็น 0.8 เท่าของ merus และมีหนามแหลมซึ่งเคลื่อนไหวได้ 7 อัน ตรงขอบด้านล่าง dactylus แบนปลายเรียวแหลมคล้ายใบหอกยาวเป็น 0.3 เท่าของ merus

ส่วนหางมีขอบด้านข้างค่อนข้างตรง ส่วนโคนมีความกว้างเป็น 1.2 เท่าของส่วนปลาย และมีความยาวเป็น 1.9 เท่าของความกว้าง ขอบด้านท้ายโค้งมน ผิวบนส่วนหางมีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้ 2 คู่ แพนหางกว้าง ปลายมนโค้ง มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบส่วนท้าย

สี กระดอง ลำตัวและก้าม มีสีเขียวซีมา หรือสีเขียวอมดำ ปลายแพนหางมีขอบสีอมแดง ขาเดินสีแดงใส

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งติดชั้น Collection number 57 เป็นเพศเมียได้มาจากหาดเลน
บริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	85.00	มม.
ความยาวกระดูก	33.60	มม.
ความกว้างกระดูก	18.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 8M 21F และทุ่งตะโก อำเภอสวี 1M 2F จังหวัดชุมพร
อำเภอละอุ่น 1M 8F และอำเภอเมือง 4F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอาศัยอยู่ในหาดเลนที่เป็นโคลนเหลว หรือโคลนปนทรายบริเวณป่าชายเลน
อยู่ในเขตน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายจนถึง เขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย
รวมกันอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ในแอ่งซึ่งมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา สืบโดยการใช้เท้าถีบดินโคลนกึ่งติดชั้น
ให้ออกมาจากรู หรืออาจใช้ตะแกรงร่อนดินก็ได้

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน ทะเลชว

Alpheus sudara Banner and Banner, 1966.

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 2)

Alpheus sudara Banner and Banner, 1966. Siam Soc.
Monogr. Ser., (3): 153-155, fig. 59.

Alpheus sudara Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok.,
p. 20.

ชื่อไทย กุ้งติด กุ้งติดขันธ์ กุ้งก้ามโต กุ้งดั่งตะ

ลักษณะ เต็ม

กริแคบสันคล้ายรูปสามเหลี่ยม ไม่มีหนามที่เบ้าตา ขอบด้านข้าง basicerite มี
หนามแหลมเล็ก ขอบด้านบน scaphocerite เว้าเข้าข้างในมาก บริเวณครึ่งส่วนปลาย
propodus ของก้ามข้างใหญ่มีรอยบุ๋มเป็นแอ่งรูปสี่เหลี่ยมบนผิวด้านนอกและรูปสามเหลี่ยมบนผิ
ด้านใน ขอบบนของ propodus มีรอยบากโค้งมน ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามบน merus
dactylus เรียวแหลมคล้ายกรวย carpus ปล้องแรกของขาเดินคู่ที่ 2 ยาวเป็น 2 เท่า
ของปล้องที่ 2 ก้ามหนีบของก้ามข้าง เล็กทั้งตัวผู้และตัวเมียมีความยาวมากกว่า propodus

ลักษณะหัวไป

กริแคบสันคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยาวไม่ถึงปลายสุดปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 สันบน
กริคมยาวถึงส่วนฐานของตา แผ่นคลุมตาโป่งทำให้ร่อง orbito-rostral ลึก ปล้องที่ 2
ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้างและยาวเป็น 2.3 เท่าของความยาวปล้อง
แรกซึ่งมองเห็นจากด้านบน ปล้องที่ 3 สั้นกว่าปล้องแรกเล็กน้อย stylocerite มีหนาม
ด้านข้างไม่แข็งแรง แต่ยาวถึงปลายสุดปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ขอบด้านบนของ
scaphocerite เว้าเข้าข้างในมาก หนามด้านข้างยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 ส่วนที่เป็นแผ่น
บางใสยาวถึงกึ่งกลางปล้องที่ 3 ของหนวดคู่ที่ 1 carporite ยาวถึงปลายสุดของก้าน
หนวดคู่ที่ 1 basicerite มีหนามแหลมเล็กด้านข้าง

ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่ยาวประมาณ 2.4 เท่าของความกว้าง dactylus มีความกว้างประมาณ 0.8 เท่าของความกว้าง propodus และ 0.3 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบด้านบน propodus มีรอยบากกว้างลึก มีขอบโค้งมน ไม่มีส่วนยื่นออกมา รอยบากนี้จะเชื่อมต่อกับรอยBUM เป็นแอ่งคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยื่นไปทางส่วนท้ายถึงกึ่งกลางผิวด้านในของ propodus และลึกลงมาด้านล่างประมาณ 0.15 เท่าของความกว้าง propodus รอยบากนี้ยังเชื่อมต่อไปยังผิวด้านนอกเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยมยื่นยาวถึงกึ่งกลาง propodus และยื่นลงด้านล่างประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้าง propodus dactylus มีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบด้านล่างโคนมีปุ่มคล้ายทรงกระบอกกลมอยู่ในแนวเฉียงเข้าด้านใน ยื่นลงไปใต้วงกลมซึ่งอยู่ตรงกันข้ามบน fix finger ปลายสุดของ dactylus โค้งงอเกี่ยวกับ fix finger carpus สั้นมาก merus ยาวประมาณ 1.8 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว

ก้ามข้างเล็กของตัวผู้มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง dactylus ยาวเป็น 1.6 เท่าของ propodus ขอบด้านบนก้ามหนีบเรียบ ขอบด้านล่างเว้าเข้าตรงส่วนโคนของ fix finger dactylus เป็นแบบ balaenicep ค่อนข้างกว้าง ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถวหนาแน่น ส่วนปลายสุดแคบเรียวแหลม โค้งงอเกี่ยวกับปลายสุด fix finger ซึ่งมีส่วนโคนกว้างและมีขนปกคลุมตามขอบเช่นกัน merus ไม่มีแฉ่งยื่น แต่มีขนเล็กน้อยตรงขอบด้านใน มีความยาวเป็น 1.7 เท่าของความกว้าง ก้ามข้างเล็กในตัวเมียเรียกว่า มีความยาวเป็น 3.8 เท่าของความกว้าง ขอบด้านในของ dactylus มีขนรุงรังน้อยกว่า และขอบด้านนอกมีขนเป็นหย่อม ๆ เท่านั้น มี merus เรียวยาวกว่าในตัวผู้

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กเรียวยาว carpus มี 5 ปล้อง มีความยาวเป็นอัตราส่วน 10:6:2:2:4 ischium ของขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีแฉ่งยื่นและยาวเป็นครึ่งหนึ่งของ merus merus ไม่มีแฉ่งยื่นและยาวเป็น 4.8 เท่าของความกว้าง carpus ยาวเป็น 0.6 เท่าของ merus propodus มีหนามเดี่ยว 4 อัน และหนามเป็นคู่ 2 คู่ อยู่ตรงขอบด้านในมีความยาวเป็น 0.7 เท่าของ merus dactylus เรียวแหลมคล้ายกรวย

ส่วนหางมีความยาวเป็น 2.3 เท่าของความกว้างส่วนปลายหาง ส่วนโคนหางมีความกว้างเป็น 1.6 เท่าของส่วนปลายหาง ผิวบนส่วนหางมีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้เด่นชัด 2 คู่ แพนหางกว้าง ปลายมนโค้ง และมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบส่วนท้าย

สี ในอัลกอซอลมีสีเหลืองอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งดัดขน Collection number 61 เป็นเพศเมีย ได้มาจากหาดหิน บริเวณป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	23.70	มม.
ความยาวกระดอง	8.40	มม.
ความกว้างกระดอง	4.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะเปอร์ 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหินขนาดใหญ่ บริเวณหาดหินกลางลำคลองในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายจนถึง เขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

อ่าวไทย ภูเก็ต ผังทะเลอันดามัน

Alpheus malabaricus songkla Banner and Banner, 1966.

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 3)

Alpheus malabaricus songkla Banner and Banner, 1966. Siam Monogr. Ser., (3): 147-149, fig. 56.

Alpheus malabaricus songkla Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 20.

ชื่อไทย กุ้งตืด กุ้งตืดขน กุ้งก้ามโศก กุ้งดั่งตะ

ลักษณะเด่น

กริแหลม ไม่มีหนามที่เบ้าตา ก้ามหนีบข้างใหญ่มีร่อง รอยบุ่มดินกว้างเด่นชัด ขอบด้านบนมีรอยบากกว้างลึก ขอบมนโค้งและเชื่อมต่อกับรอยบุ่มเป็นแอ่งคล้ายสามเหลี่ยมตรงบริเวณผิว propodus ก้ามหนีบของก้ามข้างเล็กมีความยาวเป็น 1.5 เท่าของ propodus ส่วนปลายสุดเรียวแหลมคล้ายตะขอโค้งงอเกยกัน propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแต่มีขนแข็งปกคลุมหนาแน่น dactylus แผ่นแบน ปลายแหลมคล้ายใบหอก

ลักษณะทั่วไป

กริเรียวแหลมคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยาวถึงกึ่งกลางปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบน สันบนกริกลมมนยาวไม่ถึงส่วนท้ายของแผ่นคลุมเบ้าตาซึ่งยื่นโค้งออกมามาก ทำให้ขอบของกระดองด้านหน้าระหว่างกริกับแผ่นคลุมเบ้าตา มีลักษณะโค้งเว้ามาก ร่อง orbito-rostral ตื้น ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 1.5 เท่าของความกว้าง ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบนยาวเท่ากับปล้องที่ 2 ปล้องที่ 3 ยาวเป็น 0.7 เท่าของปล้องที่ 2 stylocerite คล้ายใบไม้ มีหนามแหลมสั้นยาวไม่ถึงปลายสุด ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 scaphocerite มีขอบด้านข้างตรง มีหนามแหลมยาวถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 และส่วนที่เป็นแผ่นแบนไม่กว้างนัก ล้นกว่าหนามแหลมด้านข้างเล็กน้อย carpocerite ยาวกว่าก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย basicerite มีหนามด้านข้างขนาดเล็กมาก

ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดใหญ่ไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่ยาวประมาณ 2.7 เท่าของความกว้าง มีก้ามหนึบยาวเป็น 0.3 เท่าของ propodus และ dactylus รวมกัน ขอบด้านบน propodus มีรอยบากตื้นแคบมีขอบส่วนหน้ามน แต่ขอบส่วนหลังยื่นมาทางส่วนหน้าเฉียงทำมุมกับส่วนพื้นของรอยบากนี้เล็กน้อย รอยบากนี้จะเชื่อมต่อกับรอยปุ่มซึ่ง เป็นแอ่งตื้นกว้างคล้ายสามเหลี่ยม บนผิวด้านบนนอกและผิวด้านในของ propodus ขอบด้านล่าง propodus มีรอยเว้าเป็นแอ่งสามเหลี่ยมสูงมาถึงผิวด้านในและด้านบนประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างของก้ามหนึบ dactylus มีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบด้านล่างส่วนโคนเป็นปุ่มขนาดใหญ่ยื่นเฉียงลงในแอ่งกลมลึกซึ่งอยู่ตรงกันข้ามบน fix finger สันด้านบน dactylus เด่นชัดตรงส่วนโคน ปลายสุดของก้ามหนึบไม่เกยกัน carpus สั้นมาก merus ยาวประมาณ 2.4 เท่าของความกว้าง

ก้ามข้างเล็กยาวประมาณ 4.6 เท่าของความกว้าง มีก้ามหนึบยาวเป็น 1.5 เท่าของ propodus ขอบบนส่วนปลาย propodus ยื่นออกมาเล็กน้อย ทำให้มองเห็นเป็นรอยบากตื้น ๆ ใกล้ส่วนโคน dactylus ก้ามหนึบมีขนยาวตามขอบหนาแน่น ส่วนปลายเรียวยแหลมไขว้กัน merus ไม่มีแง่นยื่น มีความยาวประมาณ 2.6 เท่าของความกว้าง

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก เรียวยาว carpus มี 5 ปล้อง มีความยาวเป็นอัตราส่วน 10:6:2:2:3 ischium ของขาเดินคู่ที่ 3 มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ merus ไม่มีแง่นยื่นยาวประมาณ 5.2 เท่าของความกว้าง carpus ยาวเป็น 0.4 เท่าของ merus propodus มีขนปกคลุมแต่ไม่มีแง่นยื่น มีความยาวประมาณ 8 เท่าของความกว้างตรงส่วนโคน และยาวเป็น 0.8 เท่าของ merus dactylus แบนปลายเรียวยแหลมคล้ายใบหอก ยาวเป็น 0.3 เท่าของ merus

ส่วนหางมีขอบด้านข้างค่อนข้างตรง มีความยาวประมาณ 2.4 เท่าของความกว้าง ส่วนปลายหาง ขอบด้านท้ายโค้งมน ผิวบนส่วนหางมีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้ 2 คู่ แพนหางกว้าง ปลายมนโค้ง มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบส่วนท้าย

สี กระดองมีสีเขียวเข้มๆ ส่วนท้องมีสีเขียวเข้มๆและสีฟ้าอ่อนสลับกันเป็นปล้อง ๆ แพนหางสีเขียวเข้มๆปลายสุดเป็นแต้มสีน้ำเงิน ขาเดินสีแดงไล่

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกุ้งติดชั้น Collection number 62 เป็นเพศเมีย ได้มาจากลำคลอง
ในป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	57.50	มม.
ความยาวกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างกระดอง	11.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ติดอวนซึ่งตั้งไว้ตรงปากคลอง เล็ก ๆ ในบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

สงขลา อ่าวไทย

Alpheus crassimanus Heller, 1865

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 4)

- Alpheus crassimanus* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 756, fig. 144.
- Alpheus crassimanus* Banner and Banner, 1966. Siam
Monogr. Ser., (3): 138-140, fig. 52.
- Alpheus crassimanus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 20.

ชื่อไทย กุ้งติด กุ้งติดชัน กุ้งก้ามโต กุ้งดั่งตะ

ลักษณะเด่น

กรแคบสันคล้ายรูปสามเหลี่ยม ไม่มีหนามที่เขี้ยว ขอบด้านข้าง basicerite มีหนามแหลมเล็ก ขอบด้านบน scaphocerite เว้าเข้าข้างในเล็กน้อย มีรอยบุ๋มเป็นแอ่งรูปสี่เหลี่ยมบนผิวหนังด้านนอกและรูปสามเหลี่ยมบนผิวหนังด้านใน เกินครึ่งหนึ่งของส่วนปลาย propodus ของก้ามข้างใหญ่ ขอบด้านบน propodus มีรอยบากโค้งมน ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามบน merus dactylus เรียวแหลมคล้ายกรวย ขาเดินคู่ที่ 2 มี carpus ปล้องแรกยาวเป็น 2 เท่าของปล้องที่ 2 ก้ามหนีบของก้ามข้างเล็กในตัวเมียยาวเท่ากับ propodus ในตัวผู้สั้นกว่าอย่างเด่นชัด

ลักษณะทั่วไป

กรแหลมแคบสันคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยาวเกือบถึงปลายปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบน ขอบด้านหน้าเว้าโค้งเชื่อมต่อกับแผ่นคลุมเขี้ยว สันบนกรคมยาวถึงส่วนฐานของตา ร่อง orbitorostral กว้างตัน stylocerite มีหนามด้านข้างยาวถึงปลายสุดปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวประมาณ 2.8 เท่าของความกว้าง และยาวเป็น 1.3 เท่าของความยาวปล้องแรกซึ่งมองเห็นจากด้านบน ปล้องที่ 3 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของปล้องที่ 2 scaphocerite มีขอบด้านบนเว้าเข้าข้างในเล็กน้อย และหนามด้านข้างยาวเลยปล้องที่ 3 ของหนวดคู่ที่ 1 ส่วนที่เป็นแผ่นแบนบางยาวถึงก้านหนวดคู่ที่ 1 carpo-cerite ยาวเท่ากับ scaphocerite basicerite มีหนามแหลมเล็กด้านข้างเด่นชัด

ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่ยาวประมาณ 2.3 เท่าของความกว้าง ก้ามหนีบยาวเป็น 0.4 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบด้านบน propodus มีรอยบากกว้างลึก ขอบมนโค้งไม่มีส่วนยื่นออกมา รอยบากนี้จะเชื่อมต่อกับรอยบุ๋มเป็นแอ่งคล้ายรูปสามเหลี่ยม ซึ่งยื่นไปทางส่วนท้ายเลยกึ่งกลางผิวหนังด้านในของ propodus และเชื่อมต่อกับผิวหนังด้านนอกเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยมยื่นไปทางส่วนท้ายเลยกึ่งกลางของ propodus

เช่นกัน ขอบด้านล่าง propodus ตรงส่วนปลายมีรอยบากแคบลึกเป็นร่อง เชื่อมต่อกับรอยปุ่มบนผิวด้านนอกและด้านในที่กล่าวมาแล้ว dactylus มีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบด้านล่างส่วนโคนมีไม่คล้ายทรงกระบอกกลมยื่นลงไปแอ่งกลมลึกซึ่งอยู่ตรงกันข้ามบน fix finger ปลายสุดของ dactylus โค้งอเกยกันกับปลายสุดของ fix finger carpus ล้นมาก merus มีความยาวประมาณ 2.6 เท่าของความกว้าง และมีหนามเล็ก ๆ 1 อันตรงขอบด้านในใกล้ส่วนปลาย

ก้ามข้างเล็กของผู้มีความยาวเป็น 3.4 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนและด้านล่าง propodus มีรอยเว้า เชื่อมต่อกับรอยปุ่มเป็นแอ่งบนผิวด้านนอกและด้านในคล้ายก้ามข้างใหญ่แต่เด่นชัดน้อยกว่า dactylus เป็นแบบ balaenicep merus ยาวเป็น 2.8 เท่าของความกว้าง และมีหนามเล็ก ๆ 1 อันตรงขอบด้านในใกล้ส่วนปลาย ก้ามข้างเล็กในตัวเมียมีรอยปุ่มบน propodus ไม่ชัดเจนนัก แต่มี dactylus เรียวยาว

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กเรียวยาว carpus มี 5 ปล้อง มีความยาวเป็นอัตราส่วน 10:7:2:2:4 ischium ของขาเดินคู่ที่ 3 มีหนามแหลมซึ่งเคลื่อนไหวได้ 1 อัน merus ไม่มีแฉ่งยื่นยาวประมาณ 4.4 เท่าของความกว้าง carpus ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ merus propodus ยาวเป็น 0.7 เท่าของ merus และมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 7 อันตรงขอบด้านล่าง dactylus เรียวแหลมเหมือนกรวย

ส่วนหางมีความยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้างส่วนปลายหาง ส่วนโคนหางมีความกว้างเป็น 1.6 เท่าของส่วนปลายหาง ผิวบนส่วนหางมีหนามเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้ 2 คู่ แพนหางกว้าง ปลายมนโค้ง และมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบส่วนท้าย

สี่ ในอัลกอออลมีสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งติดชัน Collection number 63 เป็นเพศผู้ ใ้มาจากหาดหินบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	16.00	มม.
ความยาวกระดอง	6.60	มม.
ความกว้างกระดอง	2.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอเกาะเปอร์ 2M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ช่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหินขนาดใหญ่ บริเวณหาดหินกลางลำคลองในบริเวณป่าชายเลน
อยู่ในเขตน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับต่ำกว่าน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทะเลแดงถึงอัฟริกาใต้
อินโดจีน เอเชีย ฮาวาย ชามัวร์ ฟิลิ

Alpheus audouini Coutière, 1905.

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 5)

Alpheus audouini de Man, 1911. Siboga Exped. Monogr.,
39a¹: 414, pl. 23, fig. 100.

Alpheus audouini Banner and Banner, 1966. Siam. Soc.
Monogr. Ser., (3): 135-138, fig. 51.

Alpheus audouini Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 20.

ชื่อไทย กุ้งตืด กุ้งตืดขน กุ้งก้ามโตะ กุ้งตั้งตะ

ลักษณะเด่น

กรีแคบแหลมคล้ายรูปสามเหลี่ยมและไม่มีขนแข็งตามขอบ ด้านข้าง basicerite มีหนามแหลมเล็ก ขอบบน propodus ของก้ามข้างใหญ่มีรอยบากแคบลึก และขอบส่วนท้ายยื่นออกมาเหนือรอยบากซึ่งเชื่อมต่อกับรอยปุ่มเป็นแอ่งบนผิวด้านนอก propodus ขอบด้านใน merus ไม่มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ dactylus ของก้ามข้างเล็กในตัวผู้เป็นแบบ balaenicep ส่วนของตัวเมียปรกติ ขาดฟันคู่ที่ 3 ไม่มีหนามบน merus dactylus เรียวแหลมคล้ายกรวย

ลักษณะทั่วไป

กรีแคบเรียวแหลมคล้ายรูปสามเหลี่ยม มีความยาวถึง 3 ใน 4 ของความยาว ปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ไม่มีขนแข็งบริเวณขอบด้านข้างกรี สันบนกรียวถึงส่วนฐานของตา แผ่นคลุมตาค่อนข้างแบน ทำให้ออกร orbito-rostral ตื้น ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง และยาวใกล้เคียงกับปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ซึ่งมองเห็นจากด้านบน ปล้องที่ 3 สั้นกว่าปล้องที่ 2 ประมาณ 1.3 เท่า stylocerite มีหนามด้านข้างแข็งแรงยาวถึงปลายสุดปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 ขอบด้านนอกของ scaphocerite เว้าเข้าข้างในเล็กน้อย และมีหนามด้านข้างยาวเลยปล้องที่ 3 ของหนวดคู่ที่ 1 ส่วนที่เป็นแผ่นบางยาวถึงปลายสุดของก้านหนวดคู่ที่ 1 carpoperite ยาวเท่ากับ scaphocerite basicerite มีหนามแหลมเล็กด้านข้าง

ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มีความยาวเป็น 2.4 เท่าของความกว้าง ก้ามหนึบยาวประมาณ 0.3-0.4 เท่าของความยาว propodus และ dactylus รวมกัน ขอบบน propodus มีรอยบากแคบลึก และขอบส่วนท้ายยื่นล้ำออกมาเหนือรอยบาก รอยบากนี้จะเชื่อมต่อกับรอยปุ่มเป็นแอ่งคล้ายสี่เหลี่ยมยื่นไปทางส่วนท้ายประมาณ 1 ใน 4 ของความยาว propodus บนผิวด้านนอก และยังเชื่อมต่อไปยังผิวด้านในเป็นแอ่งตื้น ๆ คล้ายสามเหลี่ยม ขอบด้านล่างตรงส่วนปลาย propodus ก็มีรอยบากแคบลึกรูปตัว V แต่ไม่เชื่อมต่อกับรอยปุ่มที่กล่าวมาแล้ว dactylus มีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบด้านล่างส่วนโคนมีปุ่มกลมยื่นในแนวเฉียง เข้าด้านในตรงข้ามกับแอ่งกลมลึกบนส่วนโคนของ fix finger ปลายสุดของ dactylus โค้งงอเกี่ยวกับ fix finger carpus สั้นมาก merus ยาวประมาณ 2.4

เท้าของความกว้าง และมีหนามแหลม 1 อันตรงขอบด้านใน

ก้ามข้างเล็กของตัวผู้เป็นแบบ balanicep มีความยาวประมาณ 4.3 เท่าของความกว้าง ก้ามหนีบมีความยาวใกล้เคียงกับ propodus merus มีลักษณะคล้ายกับก้ามข้างใหญ่ ส่วนก้ามข้างเล็กในตัวเมียปรกติ

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กรยาวาว carpus มี 5 ปล้อง มีความยาวเป็นอัตราส่วน 10:7:3:3:4 ischium ของขาเดินคู่ที่ 3 มีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้ 1 อัน merus ยาวเป็น 5 เท่าของความกว้างและไม่มีแง่งยื่น carpus ยาวเป็นครึ่งหนึ่งของ merus และส่วนปลายสุดมีขอบยื่นออกไปเล็กน้อย propodus ยาวมากกว่า carpus เล็กน้อย มีหนามแหลมซึ่งเคลื่อนไหวได้ จำนวน 10 อันอยู่ตรงขอบด้านใน dactylus เรียวแหลมคล้ายกรวย

ส่วนหางมีความยาวประมาณ 2.2 เท่าของความกว้างส่วนปลายหาง ส่วนโคนหางมีความกว้างเป็น 1.5 เท่าของส่วนปลายหาง ผิวส่วนบนหางมีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้เด่นชัด 2 คู่ แผนหางกว้าง ปลายมนโค้งและมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบส่วนท้าย

สี ในอัลกอฮอลล์ มีสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งดีดชัน Collection number 64 เป็นเพศเมีย ได้มาจากหาดหิน บริเวณป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	29.00	มม.
ความยาวกระดอง	9.80	มม.
ความกว้างกระดอง	5.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะเปอร์ 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ช่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน บริเวณหาดหินกลางลำคลองในบริเวณป่าชายเลน อยู่ใน
เขตน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับต่ำกว่าน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก
ทะเลแดงถึงอินโดนีเซีย แนวปะการังของทวีปออสเตรเลีย

Suborder Reptantia

ลักษณะทั่วไป

กริลรูปไปหรือไม่มี ส่วนท้องปล้องที่ 1 มีขนาดเล็กกว่าปล้องอื่น ๆ อย่างเด่นชัด
ไม่มี stylocerite แผ่นก้ำปังหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กหรือไม่มี ขาเดินแข็งแรง ขาเดิน
คู่ที่ 1 มักมีขนาดใหญ่และแข็งแรงกว่าขาเดินคู่อื่น ๆ ปล้อง basis และ ischium เชื่อมต่อ
กัน ไม่มี exopodite มักพบ podobranch บนขาเดิน 4 คู่แรกเท่านั้น ช่องเปิดเพศผู้
อยู่ตรงปล้องอกหรือปล้อง coxa ของขาเดิน ระวังค้ของส่วนท้องปล้องที่ 1-5 ลดรูปไป
หรือไม่มี

Section Anomura

ลักษณะทั่วไป

กระดองไม่เชื่อมต่อกับ epistome ส่วนอกปล้องสุดท้ายไม่เชื่อมต่อกับปล้องอื่น ๆ
และมีขาเดินซึ่งแตกต่างไปจากขาเดินคู่อื่น ส่วนท้องจะลดรูปไป ปล้องที่ 6 มีระวังค้เป็น
แบบ biramous และมีแผ่นก้ำปังหนวดคู่ที่ 2 เคลื่อนไหวได้ maxilliped คู่ที่ 3 แขน

Family Thalassinidae

ลักษณะทั่วไป

กริแหลมสั้น กระดองแบนทางด้านข้าง ประกอบด้วยส่วนหัวและส่วนนอกค่อนข้างยาว มีร่อง cervical และ linea thalassinica เด่นชัดมาก มี antennal scale เล็กมากจนดูคล้ายหนาม มีเหงือกแบบ podobranchiae บนปล้อง coxa ของขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 3 ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีลักษณะคล้ายก้าม ขาเดินคู่ที่ 3 ไม่เป็นก้าม ขาเดินคู่ที่ 5 มีขนาดเล็กที่สุด บริเวณ sternum ของส่วนนอกปล้องที่ 7 และ 8 ไม่เชื่อมต่อกัน ส่วนท้องมีขนาดใหญ่ สัมมาตรกัน และไม่หับลงไปทางด้านล่าง ส่วน pleura ลดรูปไป ระบายค้ำของส่วนท้องทุกคู่เรียวเล็ก แพนหางเรียวแคบ exopodite ไม่มีรอยต่อ

Genus *Thalassina* Latreille, 1806

ลักษณะทั่วไป

กริแหลมสั้น แบนทางด้านบน กระดองแข็งมีร่อง cervical และ linea thalassinica เด่นชัดมาก ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเลยก้านหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย antennal scale มีขนาดเล็กมากจนดูคล้ายหนาม ตามีขนาดเล็ก ก้านตาอ้วนกลมมีขนาดใหญ่ maxilliped คู่ที่ 3 แข็งแรง มีเหงือกแบบ podobranchiae ซึ่งมี epipodite อยู่ 1 อัน ตรงปล้อง coxa ของ protopodite ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีลักษณะคล้ายก้าม หนิขนาดใหญ่และขนาดเล็กตามลำดับ ขาเดินคู่ที่ 3 ถึง 5 ไม่เป็นก้ามหนิ ระบายค้ำส่วนท้องเรียวเล็กมีจำนวน 6 คู่ pleura ของตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าของตัวผู้ ขอบด้านท้ายส่วนหางมนโค้ง แพนหางเรียวแคบแข็งแรง exopodite ไม่มีรอยต่อ

พบ 1 ชนิด

Thalassina anomala (Herbst, 1804)

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 6)

- Thalassina anomala* Horst, 1893. Notes Leyden Mus., 15: 314-315.
- Thalassina anomala* Borradaile, 1903. Ann. Mag. Nat. Hist., 12: 533-551.
- Thalassina anomala* de Man, 1928. Siboga Exped. Monogr., 39a: 5-14.
- Thalassina anomala* Sankoli, 1963. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 60 (3): 598-605.
- Thalassina anomala* Macnae, 1968. Adv. Mar. Biol., New York, 6: 169, fig. 51.
- Thalassina anomala* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 23.
- Thalassina anomala* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 93.
- Thalassina anomala* Shokita, Nozawa, Yoshikawa and Limsakul, 1983. Mangrove Ecology in Thailand, p. 60.
- Thalassina anomala* คู่ภณผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางสัตววิทยา ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 182, แผ่นภาพที่ 18, ภาพที่ 1.
- Thalassina anomala* ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางสัตววิทยา ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 1-120.

ชื่อไทย แม่หอบ ชี้แกล้ว ชี้แต่ กั้ง

ลักษณะเด่น

กริแหลมสั้นแบนทางด้านบน ผิวมีร่องลึกกว้างตามแนวยาว 1 ร่อง กระดองมีหนามแหลมเล็กปกคลุมทั่วไป antennal scale มีขนาดเล็กมาก มีร่อง cervical และ linea thalassinica เด่นชัดมาก บริเวณ antero-cardiac มีร่องเล็ก ๆ ตามขวางแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 เป็นก้ามหนีบมีขนาดใหญ่และเล็กตามลำดับ ระบายคของส่วนท้องทุกคู่เรียวเล็ก แพนหางเรียวแคบ ไม่มีรอยต่อ

ลักษณะทั่วไป

กริเรียวแหลมคล้ายรูปสามเหลี่ยมยาวถึงกึ่งกลางปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 1 ขอบกริมีตุ่มมนที่ 10 ถึง 11 อันเรียงเป็นสันตามยาว ผิวบนกริเป็นร่องลึกกว้าง ขอบส่วนหน้าของบริเวณ gastric มีหนามแหลมเล็กเรียงเป็นแถว 5 อัน อันที่อยู่ใกล้กริมีขนาดใหญ่ที่สุด ขอบด้านหน้าของบริเวณ hepatic มีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณ gastric หนูน้โค้งเรียบมัน ผิวตรงส่วนหน้ามีสันตามยาวซึ่งเชื่อมต่อกับสันบนขอบกริ และหนามแหลมข้างกริยาวถึง 1 ใน 3 ของความยาวบริเวณ gastric บริเวณ antero-cardiac มีร่องเล็ก ๆ ตามขวางแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหน้าหนูน้โค้งเรียบมัน แต่ส่วนหลังมีหนามแหลมเล็กจำนวน 8 ถึง 9 อัน กระจายอยู่บริเวณขอบของแต่ละข้าง บริเวณ postero-cardiac มีผิวค่อนข้างเรียบ ไม่มีหนามแหลม ส่วนหน้าของบริเวณ branchial ซึ่งอยู่ระหว่าง linea thalassinica กับร่องเฉียงด้านข้างกระดองมีหนามแหลมกระจายอยู่ทั่วไป ถัดลงมาด้านล่างหนามมีขนาดเล็กและไม่มีหนามเลยเมื่อเข้าไปใกล้ขอบส่วนท้ายกระดอง ร่อง cervical ลึกกว้างเด่นชัด ขอบของร่องเฉียงด้านข้างกระดองมีหนามแหลมและขนยาว เรียงเป็นแถวหนาแน่น ด้านข้างของแฉกยื่นส่วนท้ายกระดองมีร่องแนวเฉียงยาวตั้งแต่รอยบากตรงกลางส่วนท้ายกระดองจนถึงร่องเล็ก ๆ ตามขวาง ซึ่งแบ่งบริเวณ postero-cardiac ออกจากแฉกยื่นส่วนท้ายกระดองบนขอบของร่องเฉียงมีหนามแหลม 2 ถึง 3 อันเรียงเป็นแถวขนานกับแนวร่อง antennal scale มีขนาดเล็กมาก

ก้ามในตัวผู้แข็งแรงมีขนาดไม่เท่ากัน ischium แบนคล้ายสามเหลี่ยม ขอบล่างด้านในใกล้ส่วนปลายมีหนามขนาดใหญ่ 3 ถึง 4 อัน ขอบล่างด้านนอกเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อยตลอดความยาว มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาวอยู่ระหว่างขอบด้านนอกและด้านใน ขอบด้าน

บนมีหนามขนาดใหญ่ 3 อันเรียงตามยาว merus มีผิวหนังนอกและด้านในเรียบ ผิวด้านล่างมีหนามแหลมและขบเรียงเป็นแถวตรงกลาง 1 แถว และมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่เล็กน้อย ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ตรงส่วนปลายเป็นง่ามหนามขนาดใหญ่ 2 อัน ขอบด้านล่างเป็นตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามแนวยาว ขอบบน carpus มีปุ่มเรียงตามยาว ปลายสุดเป็นหนามแหลม ขอบด้านล่างมีปุ่มเป็นแถวเช่นกัน ผิวด้านนอกเรียบ ยกเว้นใกล้ขอบด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่เป็นกลุ่ม palm มีขนาดใหญ่แข็งแรง มีความยาวประมาณ 1.3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนมีปุ่มมนจำนวน 16 อันเรียงเป็นแถวตามยาว ขอบด้านล่างมีตุ่มขนาดเล็กกว่าจำนวน 30 อัน เรียงเป็นแถวตามยาวและไม่เชื่อมต่อไปยังขอบล่างของ fix finger ผิวด้านนอกมีเม็ดกลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นบริเวณที่ใกล้กับส่วนโคนของ dactylus เรียบ ตรงกลางและใกล้ขอบบน palm มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาว 2 แถวขนานกัน ใกล้ขอบบนตรงส่วนโคน fix finger มีตุ่มเรียงเป็นแถวเฉียง 1 แถว ใกล้ส่วนโคน dactylus มีลักษณะเป็นปุ่มมนขนาดใหญ่ ผิวด้านใน palm เป็นเม็ดกลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบส่วนหน้ามีตุ่มกระจายตามขวาง ใกล้ขอบด้านล่างมีขบเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว fix finger ลื่น มีผิวหนังนอกเรียบ มีฟัน 7 ถึง 8 ซี่ ขนาดเล็กลงไปตามลำดับเมื่อใกล้ส่วนปลาย dactylus มีขนาดใหญ่โค้งงอลง ขอบบนด้านในมีปุ่มมนที่เรียงเป็นแถวจนถึงปลายสุด ขอบบนด้านนอกมีปุ่มขนาดเล็กกว่า 4 อัน เรียงเป็นแถวอยู่ตรงโคน ระหว่างปุ่ม 2 แถวนี้มีร่องแคบตามยาวถึงปลายสุด 1 ร่อง ผิวด้านนอกและด้านในเรียบ ใกล้ขอบด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 และ 1 แถวตามลำดับ ขอบด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวตามแนวยาวถึงปลายสุด ตรงส่วนโคนมีปุ่มขนาดใหญ่ 1 อัน

ขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กคล้ายก้ามหนีบ merus ค่อนข้างแบนกว่าขาเดินคู่อื่น ขอบล่างมีขนยาวเรียงเป็นแผง ขอบด้านบนมีหนามแหลมตรงส่วนโคน ตรงกลาง และปลายสุดบริเวณละ 1 อัน ขอบด้านบนและด้านล่างของ carpus และ propodus มีขนเป็นแผง propodus แบนกว้าง ขอบด้านล่างโค้งออก ส่วนปลายแหลมคมมีรอยหยักแบบฟันปลา ขอบด้านบนมีขนยาวเป็นแผง ขาเดินคู่ที่ 3, 4 และ 5 ปรกติ ขอบด้านบนและด้านล่างมีหนามแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ขอบบนส่วนปลาย carpus ขอบบน propodus และ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 และ 4 มีหนามแหลมเรียงเป็นแถว ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 ค่อนข้างเรียบมีขนสั้นเป็นกระจุกเรียงเป็นแถวเท่านั้น ขอบด้านล่าง propodus และ dactylus มีขนยาวเรียงเป็นแถว ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลมงอนขึ้น

ส่วนท้องค่อนข้าง เรียบ ขอบด้านข้างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันตามยาวทั้งสองข้าง
สันนี้จะค่อย ๆ เลือนหายไปเมื่อเข้าใกล้ส่วนหาง ขอบด้านล่าง pleura มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็น
แถวตลอดแนว ระบายสีทุกคู่เรียวเล็ก

ส่วนหางนูนโค้ง ผิวเรียบมัน มีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป มีความยาวประมาณ
1.3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านข้างสอบเข้าสู่ส่วนปลายซึ่งมนโค้ง มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว
ตลอดแนว แพนหางเรียวแคบ มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบ endopod โค้งเข้าสู่ด้านใน
เล็กน้อย exopod โค้งงอขึ้นด้านบน

สี กระจดอง ก้าม ขา เดิน และลำตัวมีสีน้ำตาลอมแดง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างแม่หอบ Collection number 65 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	233.00	มม.
ความยาวกระจดอง	81.60	มม.
ความกว้างกระจดอง	42.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 1M, อำเภอละอุ่น 1M 2F และอำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ในดินโคลนค่อนข้างแข็ง ตามชายฝั่งคลองหรือแม่น้ำบริเวณป่าชายเลนซึ่ง เชื่อม
ต่อกับป่าดอน อยู่ในระดับเหนือกว่าน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย จากการ
ศึกษาพบว่าแม่หอบจะขุดรูลึกถึง 1.50 เมตร และขุดคุ้ยดินกองเป็นจอมหอบขนาดใหญ่เชื่อมต่อกัน
กัน มีวัชพืชและพรรณไม้ขนาดเล็กขึ้นปกคลุม ก่อปัญหาต่อการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติของพันธุ์ไม้
ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น โกงกาง (สนใจ หะวานนท์, 2525) แม่หอบยังทำให้คันดินของบ่อเลี้ยง
กุ้งและปลารั่ว ทำความเดือดร้อนให้กับฟาร์มต่าง ๆ อีกด้วย (ไพฑูริย์ นัยเนตร, 2525) จากรายงาน

ของ ประสิทธิ์ วงศ์รัตน์ (2513) พบว่าล่ำมารดาใช้แม่หอบมาปรุงเป็นยารักษาโรคหืดได้

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย หมู่เกาะนิโคบาร์ หมู่เกาะเมโอโก
ปาตัง ลูมาตรา ปินัง สิงคโปร์ ชวา เกาะบอร์เนียวตะวันตกและใต้ ชาราวัก
โอกินาวา ฟิลิปปินส์ เซเลเบส มากาลัสซาร์ นิวกินี ชิตนิย์ ฝั่งตะวันตกของออสเตรเลีย
เกาะฟิลิ เกาะชามัวร์

Family Callianassidae

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างอ่อน แบนทางด้านข้าง กรมีขนาดใหญ่ แบนทางด้านบนหรือมีขนาด
เล็กจนเกือบมองไม่เห็น ไม่มีร่องลึกตามแนวยาวด้านข้างกรทั้งสองข้าง flagellum ของ
หนวดคู่ที่ 1 สั้นหรือค่อนข้างยาว scaphocerite มีขนาดเล็ก maxilliped คู่ที่ 3 มี
exopodite เต็มชุด มี linea thalassinica ค่อนข้างชัด ขาเดินคู่ที่ 1 ปรกติและมี
ลักษณะเป็นก้ามหนีบหรือคล้ายก้ามหนีบมีขนาดไม่เท่ากัน ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบมีขนาดเท่ากัน
ขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ pleura ของส่วนท้องลดรูปหรือหายไป ระบายค้ำว่ายน้ำเป็นแผ่น
แบนกว้าง มี appendix interna บนระบายค้ำว่ายน้ำคู่ที่ 3 ถึง 5

Genus *Callianassa* Leach, 1814

ลักษณะทั่วไป

กรมีขนาดเล็กแหลมสั้น ขาเดินคู่ที่ 1 เป็นก้ามหนีบมีขนาดไม่เท่ากัน dactylus
ของก้ามหนีบข้างใหญ่เรียวแหลมมีความยาวใกล้เคียง palm ระบายค้ำว่ายน้ำคู่ที่ 2 แตกต่างจาก
ระบายค้ำว่ายน้ำคู่อื่น ๆ ischium และ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความกว้างมากกว่า
propodus แผ่นหางอาจมีหรือไม่มีร่องเป็นลวดลาย

Subgenus *Callichirus* Stimpson,

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านหลัง propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีลักษณะเป็นลอนขนาดใหญ่ ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความยาวมากกว่าความกว้างและขอบด้านข้างเกือบขนานกัน มีโอกาสน้อยมากที่จะพบว่า ischium มีความกว้างมากกว่าความยาวและขอบด้านข้างส่อรูเข้าหากัน ตาแบน หางสั้นและมีความกว้างมากกว่าความยาว endopod มักมีส่วนปลายเรียวแหลม และมีความยาวมากกว่าหาง

พบ 2 ชนิด

Callianassa (Callichirus) sp. I

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 7)

Callianassa sp.

ปรียะวดี, 2530. วิทยาสถาปกรณ์ปริณญามหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพ., หน้า 84, ภาพที่ 40.

ชื่อไทย กั้ง

ลักษณะเด่น

ขอบด้านหน้ากระดองเป็นหนามแหลมเล็ก 3 อัน ส่วนหางคล้ายรูสี่เหลี่ยม มีขอบด้านท้ายมนโค้งเล็กน้อย uropod มีความยาวมากกว่าหางเด่นชัด endopod เรียวแหลมคล้ายใบหอกและสั้นกว่า exopod มาก ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดไม่เท่ากัน ขอบด้านล่าง ischium ของก้ามข้างใหญ่มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ขอบด้านล่างตรงส่วนโคน merus มีแง่มุมแหลมโค้งงอ 1 อัน dactylus กว้างเท่ากับ fix finger ขอบล่างด้านนอกมีฟันซี่เล็ก ๆ เรียงตามยาว แต่ขอบล่างด้านในตรงส่วนโคนและตรงกลางมีฟันเป็นปุ่มเด่นชัดบริเวณละ 1 ซี่

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านหน้ากระดองเป็นหนามแหลมเล็ก 3 อัน กรมีขนาดเล็กลำคล้ายรูปสามเหลี่ยมมีส่วนปลายเรียวแหลมยาวถึง 1 ใน 3 ของก้านตา หนามด้านข้างมนทู่อยู่ระหว่างโคนก้านตากับโคนก้านหนวดคู่ที่ 2 ผิวบนกระดองนูนเรียบ ร่องบริเวณ cervical เด่นชัดอยู่ห่างจากขอบส่วนท้ายกระดองประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวกระดอง ก้านตามีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมเรียวปลายทู่ยาวถึงปลายสุดปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1 ตาอยู่ตรงกลางใกล้ส่วนปลายก้านตา ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของปล้องที่ 3 มี flagella ยาวกว่าปล้องทั้งสามของก้านหนวดรวมกันเล็กน้อย ก้านหนวดคู่ที่ 2 ยาวกว่าก้านหนวดคู่ที่ 1 เด่นชัด scaphocerite เป็นแผ่นขนาดเล็กคล้ายสามเหลี่ยม ischium และ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นกว้าง ขอบด้านในตรงส่วนโคนของ propodus โคนงูออกเป็นแผ่นมีขนาดใหญ่กว่า carpus มาก dactylus มีปลายมนโคนงอเล็กน้อย

ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดไม่เท่ากันและมีลักษณะเหมือนกันทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ก้ามข้างใหญ่ มีผิวเรียบ ขอบด้านล่าง ischium มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ขอบด้านบนเรียบ merus มีความยาวใกล้เคียงกับ ischium ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนมีแฉ่งแหลมโคนงอ 1 อัน ขอบด้านบนเว้าเข้าตรงส่วนโคนและโคนงูออกตรงกลาง ผิวเรียบ carpus แบนกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาว และยาวประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว merus propodus แบนกว้างใหญ่และยาวกว่า carpus มีผิวเรียบมัน dactylus แข็งแรงมีความกว้างเท่ากับ fix finger มีผิวเรียบโคนงู ขอบล่างทางด้านบนอกมีฟันซี่เล็ก ๆ เรียงตามความยาว แต่ขอบล่างด้านในตรงส่วนโคนและตรงกลางมีฟันเป็นรูปขนาดใหญ่เด่นชัดบริเวณละ 1 ซี่ ขอบด้านบนตรงส่วนโคน fix finger มีฟันขนาดใหญ่เด่นชัด 2 ซี่ นอกนั้นเป็นฟันซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาวจนถึงส่วนปลายสุด ผิวด้านบนอกมีขนเป็นกระจุกเรียงตามยาว

ก้ามข้างเล็กพบว่าขอบด้านล่าง ischium มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ขอบด้านบนเรียบ merus ยาวกว่า ischium เล็กน้อย ผิวทุกด้านเรียบ carpus มีความกว้างเท่ากับ ความยาวและยาวเป็น 3 ใน 4 เท่าของความยาว merus propodus มีความยาวใกล้เคียงกับ carpus ผิวเรียบ dactylus และ fix finger เรียวยาวปลายแหลมโคนงอเกยกัน ผิวด้านบนอกมีขนยาวเรียงเป็นแถวตลอดแนว

ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบมีขนาดเล็กไม่แข็งแรงนัก ขาเดินคู่ที่ 3 ปรกติมี propodus
 แผ่แบนกว้างตรงส่วนโคน ส่วนปลายเว้าเข้าตรงกลาง และมีหนามแหลมเล็ก 1 อัน
 dactylus มีขนาดเล็กปลายเรียวแหลมคม ขาเดินคู่ที่ 4 ปรกติ ขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ
 ไม่แข็งแรง

ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 1 ในตัวผู้ประกอบด้วย 2 ปล้อง ปล้องสุดท้ายเรียวแคบปลายมน
 ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 2 แยกเป็น 2 แฉก exopod เป็นแผ่นบางปรกติ ส่วน endopod มี
 appendix interna สำหรับเพศเมียพบว่าระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 1 มี 3 ปล้อง และกว้างกว่าใน
 ตัวผู้ ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 3 ถึง 5 ในทั้งสองเพศเป็นแผ่นแบนกว้างและแยกเป็น 2 แฉก

หางคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.5 เท่า ขอบด้านท้าย
 หนูน้โค้งเล็กน้อย แผงหางมีความยาวมากกว่าหางอย่างเด่นชัด exopod มีความยาวประมาณ
 2 เท่าของความยาวหาง ขอบด้านในส่วนปลายหนูน้โค้ง ตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลมเล็ก 1 อัน
 endopod เรียวแหลมคล้ายใบหอกยาวประมาณ 1.5 เท่าของความยาวหาง

สี ในอัลกอฮอลมีสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 68 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	41.00	มม.
ความยาวกระดอง	9.50	มม.
ความกว้างกระดอง	4.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูดำรงข้างจอมหอบ ในป่าชายเลนซึ่งอยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย
จนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ระนอง

Callianassa (Callichirus) sp. II

(แผ่นภาพที่ 12 ภาพที่ 8)

ชื่อไทย กิ้ง

ลักษณะเด่น

ขอบด้านหน้ากระดองเรียบไม่มีหนาม กรills ยาวประมาณ 1 ใน 3 ของก้านตา
propodus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความกว้างมากกว่าความยาวมาก ปล้องสุดท้ายของ
ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวน้อยกว่า 1.5 เท่าของปล้องที่ 2 ขาเดินคู่ที่ 1 เป็นก้ามหนีบมีขนาดไม่
เท่ากัน ขอบด้านล่างตรงส่วนโคน merus ของก้ามข้างใหญ่มีรอยหยักแบบฟันเลื่อยแหลมคม
ขอบด้านบนตรงมุมส่วนโคน fix finger มีปุ่มปลายตัดขนาดใหญ่ 1 อัน ส่วนหางมีขอบด้านข้าง
โค้งมน endopod มีความกว้างเป็นครึ่งหนึ่งของความยาว

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านหน้ากระดองเรียบไม่มีหนาม กรมีขนาดเล็กคล้ายรูปสามเหลี่ยมมีส่วนปลาย
เรียวแหลมยาวประมาณ 1 ใน 3 ของก้านตา ผิวบนกระดองเรียบ ร่องบริเวณ cervical
เด่นชัด อยู่ห่างจากขอบส่วนท้ายกระดองประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวกระดอง มี linea
thalassinica เด่นชัด ก้านตามีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมส่วนปลายตัดเฉียงเว้าเข้าเล็กน้อย
ส่วนปลายสุดท้ายยาวเกือบถึงปลายสุดปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1 ตาอยู่ตรงกลางใกล้ส่วนปลายของ
ก้านตา ปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวน้อยกว่า 1.5 เท่าของปล้องที่ 2 มี flagella

ยาวกว่าปล้องทั้งสามของก้านหนวดรวมกันมาก. scaphocerite เป็นแผ่นขนาดเล็กคล้ายสามเหลี่ยม ischium และ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นขนาดใหญ่ ขอบด้านในตรงส่วนโคนของ propodus โค้งนูนออกทำให้มีความกว้างมากกว่าความยาวมาก ขอบส่วนปลายมีรอยเว้าเข้าเล็กน้อย dactylus มีปลายค่อนข้างเรียวแหลมโค้งงอเล็กน้อย

ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดไม่เท่ากัน และมีลักษณะเหมือนกันทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ก้ามข้างใหญ่มีผิวเรียบมัน ischium มีส่วนโคนเรียวเล็กกว่าส่วนปลาย ขอบด้านล่างมีหนามแหลมเล็กแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามยาว ขอบด้านบนเรียบ merus ยาวเท่ากับ ischium ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนมีรอยหยักแบบฟันเลื่อยแหลมคม ผิวด้านบนนอกมีเส้นตามแนวยาวอยู่ตรงกลางและใกล้ขอบล่างบริเวณละ 1 เส้น ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีรอยหยักแบบฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ผิวด้านในมีร่องตามยาวตรงขอบด้านล่างและด้านบน carpus แบนกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว และยาวประมาณ 5 ใน 7 ของความยาว merus ผิวด้านบนนอกเรียบ ผิวด้านในตรงส่วนโคนลาดลงและมีร่องตื้น ๆ เป็นวงรี 1 วง ขอบด้านท้ายมีตุ่มเล็ก ๆ 3 ถึง 4 อัน ใกล้ขอบด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็ก 4 อัน ด้านหน้าตุ่มแต่ละอันมีขนยาวเป็นกระจุก เรียงเป็นแถวตามความยาว propodus แบนกว้างใหญ่มีความยาวมากกว่า carpus ประมาณ 1.5 เท่า ผิวเรียบมัน ขอบด้านบนเรียบ ขอบด้านล่างมีหนามแหลมเล็กจำนวน 14 ถึง 15 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว และมีขนยาวเป็นกระจุกอยู่ระหว่างตุ่มเหล่านี้ dactylus เรียวแหลมปลายโค้งงอลง ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีฟันเล็ก ๆ 2 อัน ถัดไปทางส่วนปลายเป็นสันคมมีรอยหยักตลอดแนวจนถึงปลายสุด fix finger โค้งเล็กน้อย ขอบด้านบนตรงมุมของส่วนโคนมีปุ่มปลายตัดขนาดใหญ่ 1 อัน ผิวด้านบนนอกและด้านในมีขนยาวเป็นกระจุกกระจายอยู่ทั่วไป

ก้ามข้างเล็กมีผิวและขอบทุกด้านเรียบ มีขนยาวกระจายอยู่ทั่วไป ischium เรียวเล็กและยาวกว่า merus เล็กน้อย carpus มีความยาวเป็น 2.3 เท่าของความกว้าง และยาวเป็น 1.4 เท่าของความยาว merus propodus สั้น มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของ carpus dactylus และ fix finger เรียวยาวแหลม มีขนยาวปกคลุมทั่วไป

ขาเดินคู่ที่ 2 เป็นก้ามหนีบมีขนาดเล็กไม่แข็งแรงนัก ขาเดินคู่ที่ 3 ปรกติ ขอบด้านในตรงส่วนโคน propodus ยื่นเป็นลอนแบนกว้างมีขอบส่วนปลายเว้า dactylus คล้ายใบไม้ ปลายเรียวแหลม มีขนสั้น ๆ ปกคลุมหนาแน่น ขาเดินคู่ที่ 4 ปรกติ ขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบไม่แข็งแรง

ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 1 ในตัวผู้ประกอบด้วย 2 ปล้อง ปล้องสุดท้ายเรียวยาวแคบล้วนปลายแหลมแยกออกเป็น 2 แฉก ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 2 แยกเป็น 2 แฉก exopod เป็นแผ่นบางปรกติ ส่วน endopod มี appendix interna สำหรับเพศเมียพบว่าระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 1 มี 3 ปล้อง และกว้างกว่าในตัวผู้ ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 3 ถึง 5 ในทั้งสองเพศ เป็นแผ่นแบนกว้างและแยกเป็น 2 แฉก

หางมีขอบด้านข้างโค้งมน ขอบด้านท้ายโค้งมนเล็กน้อย มีความกว้างประมาณ 1.3 เท่าของความยาว แพนหางมีความยาวมากกว่าหางอย่างเด่นชัด exopod มีความยาวประมาณ 2 เท่าของความยาวหาง ขอบด้านในล้วนปลายโค้งมนตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลมเล็ก 1 อัน endopod เรียวแหลมคล้ายใบหอก มีความกว้างเป็นครึ่งหนึ่งของความยาว

ลี ในอัลกอซอแลมีลีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 69 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	46.00	มม.
ความยาวกระดอง	13.40	มม.
ความกว้างกระดอง	6.30	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ฝังตัวอยู่ในโคลนเหนียวกันคลอเล็กน้อย ในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งอยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระนอง

Family Upogebiidae Borradaile, 1903.

ลักษณะทั่วไป

กรมีขนาดใหญ่ส่วนปลายมนโค้งหรือเรียวแหลม ส่วนมากมีร่องลึกตามแนวยาวด้านข้าง กรทั้งสองข้าง กระดองค่อนข้างอ่อน มี *linea thalassinica* ไม่ชัดเจนนัก ขาเดินทุกคู่ ไม่มี pleurobranch หรือ epipod ตาอยู่ตรงปลายสุดของก้านตา ซึ่งมีลักษณะเป็นทรงกระบอก maxilliped คู่ที่ 3 มี exopod เด่นชัด ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง อาจมีลักษณะเป็นก้ามหนีบ คล้ายก้ามหนีบหรือปรกติ ขาเดินคู่ที่ 2 ถึง 4 ปรกติและมีขนาดเท่ากัน ขาเดินคู่ที่ 5 มีลักษณะเป็นก้ามหนีบ ตัวผู้ไม่มีระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 1 ส่วนตัวเมียปรกติ ระยางค์ว่ายน้ำคู่ที่ 2 ถึง 5 เป็นแผ่นแบนกว้างและไม่มี appendix interna

Genus *Wolffogebia* Sakai, 1982

ลักษณะทั่วไป

ผิวหนังบนกระดองบริเวณส่วนหน้ามีสันตามแนวยาวอยู่ตรงกลาง ขอบด้านข้างส่วนหน้า กระดองมีแฉ่งยื่นออกมาเด่นชัดทั้งสองข้าง และอาจมีหรือไม่มีหนามและปุ่ม เรียงเป็นแถวตามขอบของแฉ่งยื่นเหล่านี้ ด้านข้างกรมีร่องลึกตามแนวยาวทั้งสองข้าง ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะคล้ายก้ามหนีบ ส่วนโคน merus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีหนามแหลม 1 อัน

พบ 3 ชนิด

Wolffogebia phuketensis Sakai, 1982.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 1)

<i>Upogebia</i> sp.	Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 18.
<i>Wolffogebia phuketensis</i>	Sakai, 1982. Res. Crust. Spec., (1): 75-77, figs. 17a, 18c-d, 20b.

Wolffogobia phuketensis ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ., หน้า 84, ภาพที่ 41.

ชื่อไทย กิ้ง

ลักษณะเด่น

ส่วนหน้ากระดองมีลักษณะเป็น 3 พู ขอบด้านหน้ากรมนักมีตุ่มแหลมเล็ก 4 ถึง 5 อัน
ง่ามด้านข้างกระดองส่วนหน้ายื่นออกไปเล็กน้อย มีส่วนปลายมนที่ ีวด้านบนบริเวณส่วนหน้า
thoracic มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นสันตามยาวตรงกลางกระดองเรียบ และด้านข้าง
มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว สันตามยาวตรงขอบด้านข้างกระดองก็มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว
ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีง่าม ขอบด้านท้ายของหางนูนโค้ง exopod ของ maxilliped
คู่ที่ 3 ปรกติไม่มี flagellum ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะคล้ายกำมหรับ ขอบด้านในส่วนปลาย
carpus มีหนามแหลมแข็งแรง 2 อัน propodus มีขนเรียงเป็นแถวแนวเฉียงตามยาวตรง
กลางผิวด้านนอก fix finger มีฟัน 5 ถึง 6 ขี่ตรงขอบด้านบน ผิวด้านบน dactylus
มีร่องตรงกลาง 1 ร่อง ผิวด้านในมีเม็ดเล็ก ๆ 7 อันเรียงเป็นแถวโค้งรอบ และตรงส่วนโคน
มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ส่วนปลายมีสันตามยาว

ลักษณะทั่วไป

กรีแบนกว้าง ขอบด้านหน้ามนโค้งมีตุ่มแหลมเล็ก 4 ถึง 5 อัน ผิวด้านล่างมีสันตรง
กลาง ผิวด้านบนบริเวณส่วนหน้า thoracic มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นสันตามยาวตรง
กลางกระดองซึ่งอยู่ถัดมาจากส่วนหลังกรีเล็กน้อยเรียบ และจะค่อย ๆ แผ่กว้างขึ้นเมื่อใกล้ส่วน
ท้ายกระดอง ด้านข้างสันมีตุ่มแหลมเล็กประมาณ 10 ถึง 12 อันเรียงเป็นแถว ง่ามด้านข้าง
กระดองส่วนหน้ายื่นออกไปเล็กน้อย ส่วนปลายสุดมีลักษณะมนที่ สันตามยาวตรงขอบด้านข้าง
กระดอง กว้าง มีขนปกคลุมหนาแน่นและมีตุ่มแหลมเล็ก 10 ถึง 12 อันเรียงเป็นแถวบริเวณ
ส่วนปลายประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวสัน ส่วนถัดมาอีก 1 ใน 3 ของความยาวสันจะแคบ
ลงและมีตุ่มแหลมประมาณ 3 อัน ร่องตามยาวด้านข้างกรีแคบเล็กและค่อย ๆ แผ่นขยายออกทาง

ส่วนท้าย ไม่มี hepatic spine บริเวณส่วนท้ายของ thoracic ไม่มี linea thalassinica ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีแฉะยื่น

กำหนดคู้ที่ 1 ยาวเกือบถึงปลายสุดปล้องสุดท้ายของหนวดคู้ที่ 2 ซึ่งยาวเป็น 3 เท่าของปล้องรองสุดท้าย exopod ของ maxilliped คู้ที่ 3 ปรกติไม่มี flagellum

ขาเดินคู้ที่ 1 มีลักษณะคล้ายกำหนับ ขอบด้านบนใกล้ส่วนปลาย merus มีหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านล่างไม่มีแฉะยื่น ขอบด้านบน carpus มีหนามแหลมแข็งแรง 2 อัน ขอบด้านล่างใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อัน propodus ในตัวผู้ค่อนข้างกว้าง ส่วนในตัวเมียเรียกว่าขอบด้านบนกลมมน ด้วงด้านนอกมีขนเรียงเป็นแถวตามยาวตรงกลาง 1 แถว เล็กน้อยตรงส่วนปลาย ด้วงด้านในมีขนยาวเป็นแถวใกล้ขอบด้านบน fix finger ปลายเรียวยาวแหลม ขอบด้านบนมีฟันรูปสามเหลี่ยมซี่เล็ก ๆ 5 ถึง 6 ซี่ตรงส่วนโคน ส่วนปลายสุด dactylus แหลมและทึบแสง ด้วงด้านบนมีร่องตรงกลาง 1 ร่อง ด้วงด้านล่างมีขนเรียงเป็นแถว 2 แถว แถวบนค่อนข้างกว้าง แถวล่างเป็นเส้นเล็ก ๆ ด้วงด้านในมีเม็ดกลมเล็ก ๆ 1 อันเรียงเป็นแถวใกล้ขอบประมาณ 1 ใน 2 ของส่วนโคน ถัดลงไปด้านล่างมีขนสั้นเป็นพู่ 6 พู่เรียงเป็นแถว ด้วงด้านในของตัวเมียไม่มีแฉะยื่นตามขอบ ขอบด้านล่างของ dactylus ตรงส่วนโคนมีปุ่ม 2 ถึง 3 อันเด่นชัด ส่วนปลายไม่มี

ส่วนหางมีความกว้างมากกว่าความยาว มีขอบส่วนท้ายโค้งงอ ขอบด้านข้างเว้าเข้ามากทางส่วนปลาย ด้วงด้านบนส่วนหน้ามีลักษณะเป็นสันรูปตัว U ตรงส่วนที่เป็นสันตามขวางมีขนเล็กน้อย และมีร่องตามยาวตรงกลางสันรูปตัว U นี้ endopod ของแพนหางมีความยาวเท่ากับส่วนหาง มีขอบส่วนท้ายค่อนข้างโค้งและขอบข้างนอกตรง exopod ยาวมากกว่า endopod protopod มีหนามรูปสามเหลี่ยม 1 อัน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 70 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดเลนบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	27.00	มม.
ความยาวกระดอง	11.10	มม.
ความกว้างกระดอง	5.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่เป็นกลุ่ม ๆ บริเวณริมคลองเล็ก ๆ ในป่าชายเลนหรือตามหาดเลน อยู่ในเขตระดับน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับต่ำกว่าน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย ในบางครั้งพบอยู่ในรูเล็ก ๆ ข้างจอมหอบ

การกระจาย

ระนอง ภูเก็ต

Wolffoebia inermis Sakai, 1982.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 2)

Wolffoebia inermis Sakai, 1982. Res. Crust. Spec., (1):
81-82, figs. 17c, 18g, 19a-b, pl. G 6.

ชื่อไทย กิ้ง

ลักษณะเด่น

กรีก่อนข้างยาว ขอบด้านหน้ากระดองมีลักษณะเป็น 3 พู มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ไม่มีตุ่มแหลม ผิวด้านบนบริเวณส่วนหน้า thoracic และสันตามยาวตรงขอบด้านข้างกระดอง ไม่มีตุ่มหรือหนาม แต่มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น สันตามยาวตรงกลางกระดองเรียบ ไม่มี postorbital spine และ hepatic spine ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีแฉ่งยื่น

ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะคล้ายก้ามหนีบ ขอบบนด้านในมีส่วนปลาย *carpus* มีหนามยาวแหลม 2 อัน ขอบด้านล่างมีส่วนปลายมีหนามยาวแหลม 1 อัน ขอบบน *propodus* เป็นสันคมตามยาว ส่วนปลายเป็นหนามแหลมชี้ไปข้างหน้า 1 อันและสันนูนสูง 1 อัน ผิวด้านในมีขนเรียงเป็นแถวขนานกับขอบบน *fix finger* ล้น โค้งงอขึ้น ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีฟันเล็ก ๆ 2 ซี่เรียงตามแนวตั้ง ขอบด้านบนเรียบมีร่องตามยาว 1 ร่อง ผิวด้านในค่อนข้างจะเป็นสันตามยาวและตรงกลางมีหนามแหลมชี้ไปข้างหน้า 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กรีก่อนข้างยาว ส่วนปลายสุดลาดลงเล็กน้อย ขอบด้านหน้าไม่มีตุ่มหรือหนาม แต่มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านล่างมีสันตามแนวยาวอยู่ตรงกลางเด่นชัด ผิวด้านบนบริเวณส่วนหน้า *thoracic* ไม่มีตุ่มหนาม มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นสันตามแนวยาวตรงกลางกระดองซึ่งเรียบและแคบ ยาวตั้งแต่บริเวณ *gastric* จนเกือบถึงปลายกรี แง่ยื่นด้านข้างกระดองส่วนหน้ายื่นออกไปถึงระดับกึ่งกลางกรี และสันตามยาวตรงขอบด้านข้างกระดองมีขนอ่อนสั้น ๆ ปกคลุมหนาแน่น ไม่มีตุ่มแหลม ร่องตามยาวด้านข้างกรีแคบเล็กเด่นชัด ไม่มี *postorbital spine* และ *hepatic spine* มี *linea thalassinica* เฉพาะส่วนท้ายของบริเวณ *thoracic* ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีแ่งยื่น

กำหนดคู่ที่ 1 ยาวถึงปล้องรองสุดท้ายของกำหนดคู่ที่ 2 ปล้องสุดท้ายของกำหนดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 4 เท่าของปล้องรองสุดท้าย *flagella* มีความยาวเท่ากับปล้องสุดท้ายกับปล้องรองสุดท้ายรวมกัน ไม่มี *scaphocerite* *epistome* แหลมคม

ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะคล้ายก้ามหนีบ ขอบด้านล่างใกล้ส่วนปลาย *ischium* มีหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านบนใกล้ส่วนปลายและขอบด้านล่างใกล้ส่วนโคน *merus* มีหนามแหลมบริเวณละ 1 อัน ขอบบนด้านในตรงส่วนปลาย *carpus* มีหนามยาวแหลม 2 อัน หนามอันหนึ่งอยู่ในแนวนอนตรงมุมด้านบน อีกอันหนึ่งอยู่ตรงกลาง *propodus* ค่อนข้างกว้าง ขอบด้านบนมีสันตลอดความยาว ส่วนปลายสุดเป็นหนามแหลม 1 อันและสันนูนสูง 1 อัน มีขนอยู่เล็กน้อย ผิวด้านนอกนูนโค้ง ผิวด้านในมีขนเรียงเป็นแถวขนานกับขอบบน ขอบด้านล่างมีขนปกคลุมเป็นแถว *fix finger* โค้งงอขึ้นมาก ทำให้มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้าง ขอบด้านบนตรงโคนมีฟันซี่เล็ก ๆ

2 ซีเรียงตามแนวตั้ง ขอบด้านบนของ *dactylus* มีร่องตรงกลาง 1 ร่อง เหนือร่องนี้ขึ้นไป มีขนเรียงเป็นแถว 2 แถว ผิวด้านล่างก็มีขนเรียงเป็น 2 แถว แถวบนกว้าง แถวล่างเป็น เส้นเล็ก ๆ และมีสันเรียงตามแนวยาวระหว่างขน 2 แถวนี้ ขอบด้านในค่อนข้างเป็นสัน และ ตรงกลางมีฟันแข็งแรงยื่นไปทางข้างหน้า 1 อัน ใต้ขอบด้านบนมีขนเรียงเป็นแถว ขอบด้านล่าง *dactylus* ค่อนข้างเรียบไม่มีฟัน ส่วนปลายสุดแหลมและโปร่งแสง

ส่วนหางคล้ายสี่เหลี่ยมและมีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบด้านข้างลู่ออกเข้าทางส่วนปลายประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว ขอบส่วนท้ายมีรอยบากตรงกลาง ผิวด้านบนส่วนโคนมีสันเป็นรูปตัว U มีร่องตรงกลางตามแนวยาวอยู่ถัดจากส่วนที่เป็นสันตามขวางของสันรูปตัว U *endopod* ของแพนหางแบนกว้างและสั้นกว่าส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนท้ายและขอบข้างนอกตรง *exopod* ยาวกว่า *endopod* เล็กน้อย ตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลม 1 อัน

ขนาดตัวอย่างที่ไปศึกษา

ตัวอย่างทั้ง Collection number 71 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	23.00	มม.
ความยาวกระดอง	10.40	มม.
ความกว้างกระดอง	4.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะบุรี 1M 11F และอำเภอละอุ่น 3M 16F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขลุ่เล็ก ๆ อยู่เป็นกลุ่ม ๆ บริเวณริมคลองเล็ก ๆ ในบริเวณป่าชายเลน เขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Tyloidioplax tetratylophora*

การกระจาย

ชวา

Wolffoegbia sp.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 3)

ชื่อไทย กิ่ง

ลักษณะเด่น

กรีก่อนข้างยาว ขอบด้านหน้ากระดองมีลักษณะเป็น 3 พู มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ไม่มีตุ่มแหลม ผิวด้านบนบริเวณส่วนหน้า thoracic และสันตามยาวตรงขอบด้านข้างกระดองไม่มีตุ่มหรือหนาม แต่มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น สันตามยาวตรงกลางกระดองเรียบ ไม่มี postorbital spine และ hepatic spine ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีแง่มยื่น ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะคล้ายกำหีบ ขอบด้านบนส่วนปลายของ carpus มีหนามยาวแหลม 3 อัน ขอบด้านล่างส่วนปลายมีหนามยาวแหลม 1 อัน ขอบบน propodus เป็นสันตามยาว ใกล้เคียงส่วนปลายเป็นหนามแหลมเล็ก 1 อัน ผิวด้านในมีขนเรียงเป็นแถวขนานกับขอบบน fix finger สั้น โค้งงอขึ้น ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีฟันเล็ก ๆ 3 ซี่เรียงตามแนวตั้ง ขอบด้านบน dactylus มีรอยหยักคล้ายฟันเลื่อย ขอบด้านล่างมีฟันคล้ายสามเหลี่ยม 1 ซี่อยู่ตรงกลาง

ลักษณะทั่วไป

กรีก่อนข้างยาว ส่วนปลายลาดลงเล็กน้อย ขอบด้านหน้าไม่มีตุ่มหรือหนามแต่มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านล่างมีสันตามแนวยาวอยู่ตรงกลางเด่นชัด ผิวด้านบนบริเวณส่วนหน้า thoracic ไม่มีตุ่มหนาม มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่นยกเว้นสันตามแนวยาวตรงกลางกระดองซึ่งเรียบและแคบยาวตั้งแต่บริเวณ gastric จนเกือบถึงปลายกรีก แง่มยื่นด้านข้างกระดองส่วนหน้ายื่นออกไปถึงระดับกึ่งกลางกรีกและสันตามยาวตรงขอบด้านข้างกระดองมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ไม่มีตุ่มแหลมรองตามยาวด้านข้างกรีกแคบเล็กเด่นชัด ไม่มี post-orbital spine และ hepatic spine มี linea thalassinica เฉพาะส่วนท้ายของบริเวณ thoracic ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองไม่มีแง่มยื่น

กำหนดวัดคู่ที่ 1 ยาวถึงปล้องรองสุดท้ายของกำหนดวัดคู่ที่ 2 ปล้องสุดท้ายของกำหนดวัดคู่ที่ 1 ยาวเป็น 4 เท่าของปล้องรองสุดท้าย flagella มีความยาวเท่ากับปล้องรอง

สุดท้ายและปล้องสุดท้ายรวมกัน ไม่มี scaphocerite epistome แหวมคม

ขาเดินคู่ที่ 1 มีลักษณะกึ่งกำหนัด ขอบด้านล่างใกล้ส่วนปลาย ischium มีหนาม
 แหลม 1 อัน ขอบด้านบนใกล้ส่วนปลายและขอบด้านล่างใกล้ส่วนโคน merus มีหนามแหลม
 บริเวณละ 1 อัน ขอบด้านบนตรงส่วนปลายของ carpus มีหนามยาวแหลม 3 อัน ขอบด้าน
 ล่างตรงส่วนปลายมีหนามยาวแหลม 1 อัน propodus แข็งแรง ขอบด้านบนเป็นสันตามยาว
 ใกล้ส่วนปลายเป็นหนามแหลมเล็ก 1 อัน ผิวด้านในมีขนเรียงเป็นแถวขนานกับขอบบน ขอบด้าน
 ล่างมีขนยาวเรียงเป็นแถว 1 แถว ผิวด้านนอกเรียบนูนโค้งเล็กน้อย fix finger สั้น
 โค้งงอขึ้น ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีฟันเล็ก ๆ 3 ซี่เรียงตามแนวตั้ง ขอบด้านบน dactylus
 มีรอยหยักคล้ายฟันเลื่อยตลอดแนว ผิวด้านนอกและด้านในมีขนกระจายเป็นแถวตามยาว 2 ถึง 3
 แถว ขอบด้านล่างมีฟันคล้ายสามเหลี่ยม 1 ซี่อยู่ตรงกลาง ส่วนปลายสุดแหลมและโปร่งแสง

ส่วนหางคล้ายสี่เหลี่ยมและมีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบด้านข้างสอบ
 เข้าทางส่วนปลายประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว ขอบส่วนท้ายเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย
 ผิวด้านบนส่วนโคนมีสันเป็นรูปตัว U มีร่องตามยาวตรงกลางอยู่ถัดจากส่วนที่เป็นสันตามขวางของ
 สันรูปตัว U endopod ของแพนหางแบนกว้าง ลึกลงกว่าส่วนหางเล็กน้อย ขอบส่วนท้ายใกล้มุม
 ด้านนอกเว้าเข้าเล็กน้อย ขอบข้างนอกตรง exopod ยาวกว่า endopod เล็กน้อย ตรง
 ส่วนโคนมีตุ่มแหลม 1 อัน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่ง Collection number 73 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน
 ริมป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	33.00	มม.
ความยาวกระดอง	12.00	มม.
ความกว้างกระดอง	4.80	มม.

ตัวอย่างที่พบ

หาดโหนด อำเภอละอุ่น 3M 17F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรู เล็ก ๆ อยู่เป็นกลุ่ม ๆ บริเวณหาดเลนซึ่งเป็นดินโคลนปนทราย ริมป่าชายเลน อยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดในช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระนอง

Superfamily Paguridea (Boas, 1880)

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีความยาวมากกว่าความกว้าง บางชนิดอาจมีความกว้างมากกว่าความยาว กรณีมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมขนาดเล็ก แต่บางชนิดกรีเจริญไม่เต็มที่มีขนาดเล็กมาก. ก้ามหรือขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่ ลักษณะเป็นก้ามหนีบ ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 มีขนาดเล็กและสั้นกว่าขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 ขาเดิน 2 คู่หลังนี้ปรกติจะอยู่ในช่องเหงือก โดยทั่วไปส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิดงอไปทางขวา แต่บางชนิดมีลักษณะแข็งและโค้งงออยู่ใต้ทรงอก ส่วนมากมีระยางค์ว่ายน้ำที่เจริญมากอยู่ด้านซ้ายของส่วนท้อง ส่วนท้องปล้องที่ 6 มีแพนหางอยู่ด้วย แต่บางพวกก็ไม่มีแพนหาง มักพบอาศัยอยู่ในเปลือกหอยฝาเดียว ตามบริเวณน้ำกร่อย ป่าชายเลน ชายฝั่งทะเล ลงไปจนถึงท้องทะเลระดับลึก บางชนิดอาศัยอยู่บนบกใกล้ ๆ ชายฝั่งทะเล

Family Paguridae Dana, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างยาว ส่วนหลังกระดองค่อนข้างอ่อนและมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้ากระดอง กรีเจริญไม่เต็มที่มีขนาดเล็กสั้นมาก หรือบางพวกอาจไม่มีกรีเลย แผ่นบนก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กหรือเป็นแผ่นคล้ายพัดหรือคล้ายใบโพธิ์ ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวของกระดอง ปล้องแรกของก้านหนวดมีขนาดใหญ่ ปล้องที่ 2 และ 3 มีลักษณะแบนทางด้านข้าง ส่วนปลาย

flagellum คู่ที่ 1 มีลักษณะเรียวยาว แผ่นกำบังหนวดมีขนาดใหญ่ ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกันหรือแยกห่างออกจากกัน ขาเดินคู่ที่ 1 เป็นก้ามหนีบมีขนาดเท่ากัน หรือก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา บางพวกมีก้ามข้างขวาใหญ่กว่าก้ามข้างซ้าย ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 เรียวยาว ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 ลดรูปลงลักษณะคล้ายก้ามหนีบ ส่วนท้องอ่อนนุ่มและบิดงอไปทางขวา ส่วนมากมีระยางค์ว่ายน้ำที่เจริญแล้วอยู่ทางด้านซ้ายของส่วนท้อง ส่วนท้องปล้องที่ 6 มีแพนหางด้านซ้ายขนาดใหญ่และแข็งแรงกว่าด้านขวา

Subfamily Pagurinae Ortman, 1892.

ลักษณะทั่วไป

ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันหรือก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา

Genus *Clibanarius* Dana, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีรูปร่างยาว ส่วนหลังกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้า ภูมิลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ก้านตายาวเป็นรูปทรงกระบอก แผ่นบนก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมและอยู่ใกล้กัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดสั้น เส้นหนวดคู่ที่ 2 ยาวและไม่มีขนปกคลุม ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันหรือเกือบเท่ากันและมีรูปร่างคล้ายกัน dactylus ของก้ามหนีบเปิดปิดในแนวราบ ปลายก้ามหนีบเป็น chitin สีดำ ผิวด้านในก้ามหนีบเป็นแองสิกคล้ายข้อน ขาเดินคู่ที่ 4 ไม่มีลักษณะเป็นก้ามหนีบ ขาเดินคู่ที่ 5 มีลักษณะเป็นก้ามหนีบ ส่วนท้องอ่อนนุ่มและบิดงอไปทางขวา ปู่เสฉวนทั้งสองเพศมีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่อยู่ตรงส่วนท้อง ระยางค์ว่ายน้ำด้านซ้ายเจริญมาก แต่ละอันมีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำทางด้านขวาจะหายไป

Clibanarius infraspinus Hilgendorf, 1869.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 4)

- Clibanarius infraspinus* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc, Lond.
(Zool.), 22: 237-241.
- Clibanarius infraspinus* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond.
Zool., 5 (2): 423.
- Clibanarius infraspinus* McCulloch, 1913. Rec. Aust. Mus., 9:
350, fig. 52.
- Clibanarius infraspinus* Sundara Raj, 1927. Bull. Madras Govt.
Mus., 1 (1): 130.
- Clibanarius infraspinus* Buitendijk, 1937. Temminckia, 2: 251.
- Clibanarius infraspinus* Estampador, 1937. Philipp. Journ. Sci.,
62 (4): 501.
- Clibanarius infraspinus* Yap-Chiongco, 1938. Philipp. Journ. Sci.,
66: 191-192, pl. 2, fig. 4.
- Clibanarius infraspinus* Gravely, 1941. Bull. Madras Govt. Mus.,
5 (1): 77.
- Clibanarius infraspinus* Fize and Serene, 1955. Notes Inst.
Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45: 77-83,
fig. 10.
- Clibanarius infraspinus* Gordon, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat.
Hist., 108 (3): 309.
- Clibanarius infraspinus* Chuang, 1961. On Malayan Shores,
Hong kong, p. 183.

- Clibanarius infraspinatus* Lee, 1969. Bull. Inst. Zool., 8: 41-42.
- Clibanarius infraspinatus* Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist. Leiden., 104: 19.
- Clibanarius infraspinatus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 23.
- Clibanarius infraspinatus* อินวัฒน์, 2523. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 33, แผ่นภาพที่ 16, 17.

ชื่อไทย ปูเสฉวน

ลักษณะเด่น

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียวยาว และมีความยาวเท่ากับความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง แต่สั้นกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม บริเวณขอบด้านในมีหนามเรียง เป็นแถวตามความยาว และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2 ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันและมีรูปร่างคล้ายกัน บริเวณขอบล่างส่วนโคนทางด้านใน merus ของก้ามมีหนามแข็งแรง 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะนูนเล็กน้อยตรงส่วนหน้า ผิวมีตุ่มขนาดเล็กระบายทั่วไป ขอบด้านข้างมีกลุ่มขนยาวสีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนยาวสีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณใต้จากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรรมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กและมีความยาวเกินฐานของแผ่นบนก้านตา เล็กน้อย

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียวยาว และมีความยาวเท่ากับความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง แต่สั้นกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้านตามีขนสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีกลุ่มขนสั้นและยาวสีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป ก้านหนวดคู่ที่ 2 มีกลุ่มขนยาวสีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นบนก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนปลายมีหนาม

ขนาดเล็ก 3 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านในมีหนามและกลุ่มขนยาว เรียงเป็นแถวตามความยาว และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2

ก้าม มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้างรูปร่างคล้ายกัน ผิวด้านนอก merus เป็นตุ่มกระจาย ทั่วไป ขอบล่างทางด้านในมีลักษณะเป็นฟันเลื่อยเด่นชัดและมีหนามแข็งแรง 1 อันอยู่ตรงส่วนโคน ผิวด้านนอก carpus และ propodus มีตุ่มขนาดใหญ่เป็นรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบนของ carpus และ merus มีหนามแข็งแรงเรียงเป็นแถว บริเวณฐานของตุ่มและหนามจะมีขนสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะแบน ผิวเรียบ มีกลุ่มขนสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไปตามขอบบนและขอบล่าง กลุ่มขนที่ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น dactylus มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี กระจกส่วนหน้ามีสีเหลืองอ่อน ก้ามสีเขียวซีมา ก้านตาและผิวด้านนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลตามความยาว 2 แถบ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปูเสฉวน Collection number 74 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งมหา อำเภอบะเกว จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	25.60	มม.
ความกว้างกระดอง	16.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอบะเกว 6M 3F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

พบคลานตามชายฝั่งทะเล ริมป่าชายเลนที่มีดินเป็นทราย ทรายปนโคลนหรือโคลนปนทราย อยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระยอง ชลบุรี สุ่มทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี
สตูล กระบี่ ชำยฝั่งทะเลอันดามัน ชำยฝั่งทะเลของมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน
ออสเตรเลีย ทะเลแดง

Clibanarius padavensis de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 5)

- Clibanarius padavensis* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
Zool., 22: 242-246, pl. 16, fig. 1-5.
- Clibanarius padavensis* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond,
Zool., 5 (2): 423-424.
- Clibanarius padavensis* Henderson, 1896. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 65: 520.
- Clibanarius padavensis* McCulloch, 1913. Rec. Aust. Mus.,
9: 352.
- Clibanarius padavensis* Henderson, 1915. Rec. Indian Mus., 11: 25.
- Clibanarius padavensis* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5: 250.
- Clibanarius padavensis* Sundara Raj, 1927. Bull. Madras Govt.
Mus., 1 (1): 130.
- Clibanarius padavensis* Buitendijk, 1937. Temminckia, 2: 254.
- Clibanarius padavensis* Estampador, 1937. Philipp. Journ. Sci.,
62 (4): 501.
- Clibanarius padavensis* Yap-Chiongco, 1938. Philipp. Journ. Sci.,
66: 193, pl. 1, fig. 5.

- Clibanarius padavensis* Gravely, 1941. Bull. Madras Govt. Mus., 5 (1): 77.
- Clibanarius padavensis* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 433.
- Clibanarius padavensis* Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108 (3): 310.
- Clibanarius padavensis* Frith, Tantanasiriwong and Bhatia, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., 10: 18.
- Clibanarius padavensis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 23.
- Clibanarius padavensis* ชินวิวัฒน์, 2523. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 36, แผ่นภาพที่ 18
- Clibanarius padavensis* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 93.

ชื่อไทย ปูเสฉวน

ลักษณะเด่น

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบด้านหน้า กระดอง แต่ยาวเท่ากับ ความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันและมีรูปร่างคล้ายกัน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเข้ามีความยาวมากกว่า propodus ก้านตาและขาเดินนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะนูนเด่นชัดตรงส่วนหน้า ผิวมีตุ่มกระจายทั่วไป ขอบด้านข้างมีกลุ่มขนยาวสีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนยาวสีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ

กัน บริเวณถัดจากร่อง cervical มีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวเกินฐานของแผ่นบนก้านตา เล็กน้อย

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกและมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง แต่ยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้านหนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนสั้น และยาวสีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นบนก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 1 ถึง 2 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมปกคลุมด้วยกลุ่มขนยาว บริเวณขอบด้านในมีหนามขนาดเล็ก เรียงเป็นแถวเห็นไม่ชัด และมีความยาวเกือบถึงฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2

ก้าม มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง รูปร่างคล้ายกัน ผิวด้านนอก merus เป็นตุ่มกระจายทั่วไป ตรงขอบล่างส่วนปลายทางด้านนอกมีหนาม 2 อัน ผิวด้านนอก merus เป็นตุ่มรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบนมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย pollex และ dactylus มีหนามซึ่งมีปลายสีดํากระจายทั่วไป บริเวณฐานของหนามมีขนสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ขาข้างขวามีความยาวมากกว่าข้างซ้าย ขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน กลุ่มขนที่ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น dactylus มีความยาวมากกว่า propodus

สี กระดองส่วนหน้ามีสีเหลืองอ่อน ก้ามมีสีดำ ก้านตาและผิวด้านนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำตามความยาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปูเสฉวน Collection number 75 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณริมป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	22.50	มม.
ความกว้างกระดอง	13.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งมหา อำเภอปะทิว 1M 1F, อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง 3M 1F และทุ่งตะโก
อำเภอลำชี 3M 7F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 2M 3F, อำเภอละอุ่น 6M 9F, อำเภอเมือง 1F และอำเภอกะเปอร์
3M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบคลานตามชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ริมป่าชายเลน ซึ่งมีดินเป็นโคลนปนทราย
หรือทรายปนโคลน อยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระนอง กระบุรี ตรัง พังงา ภูเก็ต สตูล ชายฝั่งทะเลอันดามัน ชายฝั่งทะเล
ของมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย แอฟริกาใต้

Clibanarius longitarsus (de Haan, 1849)

แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 6)

<i>Clibanarius longitarsus</i>	Dana, 1852. U.S. Expl. Exped. Crust.,
13: 464.
<i>Clibanarius longitarsus</i>	Lanchester, 1902. Proc. Zool. Soc. Lond.,
2: 365.
<i>Clibanarius longitarsus</i>	Stimpson, 1907. Smithsonian Misc. Collns.,
Washington, 69: 209.
<i>Clibanarius longitarsus</i>	Terao, 1913. Annot. Zool. Japan, 8: 361.
<i>Clibanarius longitarsus</i>	Henderson, 1915. Rec. Indian Mus., 11: 25-26.

- Clibanarius longitarsus* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5: 250.
- Clibanarius longitarsus* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 254.
- Clibanarius longitarsus* Sundara Raj, 1927. Bull. Madras Govt. Mus., 1 (1): 130.
- Clibanarius longitarsus* Buitendijk, 1937. Temminckia, 2: 253.
- Clibanarius longitarsus* Gravely, 1941. Bull. Madras Govt. Mus., 5 (1): 77.
- Clibanarius longitarsus* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 43.
- Clibanarius longitarsus* Fize and Serene, 1955. Notes Inst. Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45: 83-90, fig. 11.
- Clibanarius longitarsus* Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108 (3): 309.
- Clibanarius longitarsus* Lee, 1969. Bull. Inst. Zool., 8: 44.
- Clibanarius longitarsus* Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist. Leiden, 104: 18-19.
- Clibanarius longitarsus* Naiyanetr. 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 23.
- Clibanarius longitarsus* ชินวัฒน์, 2523. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 42, แผ่นภาพที่ 22, 23.

ลักษณะเด่น

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบด้านหน้า กระจดอง เล็กน้อย แต่ยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ผิวด้านบนและด้านนอก propodus และ dactylus มีตุ่มและหนามซึ่งมีปลายสีดำกระจายทั่วไป dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีแถบสีน้ำเงินตามความยาว ก้านตามีสีเหลืองปนส้ม

ลักษณะทั่วไป

กระจดอง มีลักษณะนูนเล็กน้อยตรงส่วนหน้า ผิวมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านข้างมีกลุ่มขนยาวกระจายทั่วไป ส่วนหลังของกระจดองมีกลุ่มขนยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกือบถึงฐานของแผ่นบนก้านตา

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระจดอง เล็กน้อย แต่ยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้านหนวดคู่ที่ 1, 2 และแผ่นกำบังหนวดมีกลุ่มขนสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นบนก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม บริเวณขอบด้านในมีหนามขนาดเล็กมากเรียงเป็นแถว และมีความยาวเกือบถึงฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2

ก้าม ก้ามข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย ผิวด้านนอก merus เป็นตุ่มกระจายทั่วไป ตรงขอบล่างส่วนปลายทางด้านนอกมีหนาม 2 อัน ผิวด้านนอก carpus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบนส่วนปลายมีหนามซึ่งมีปลายสีดำ 1 อัน ผิวด้านบนและด้านนอกของ propodus และ dactylus มีตุ่มและหนามซึ่งมีปลายสีดำกระจายทั่วไป บริเวณฐานของตุ่มและหนามจะมีขนสั้นและยาวอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนสั้นและยาวกระจายทั่วไป กลุ่มขนที่ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ผิวด้านนอก merus, carpus และ propodus เป็นตุ่มกระจายอยู่เล็กน้อย dactylus มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี กระดองมีสีน้ำตาลและลวดลายสีน้ำเงินแทรกอยู่เล็กน้อย ผิวด้านนอกของขาเดิน
คู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำเงินตามความยาว ก้านตามีสีเหลืองปนส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปูเสฉวน Collection number 82 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง 22.60 มม.

ความกว้างกระดอง 12.50 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 2M จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 1M 1F และอำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

คลานตามชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ริมป่าชายเลนที่มีพื้นเป็นโคลนปนทรายหรือ
ทรายปนโคลน มีต้นโกงกางขึ้นอยู่หนาแน่นอยู่ในเขตน้ำลง เจลลี่จนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของ
ช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร
สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
สงขลา ระนอง กระบี่ ตรัง ภูเก็ต สตูล นราธิวาส ปัตตานี เขตอินโดแปซิฟิก
มหาสมุทรอินเดีย ไต้หวัน ญี่ปุ่น ชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Subfamily Eupagurinae Ortmann, 1982.

ลักษณะทั่วไป

ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 แยกห่างออกจากกัน ส่วนมากก้ามข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างซ้าย มีส่วนน้อยที่ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน

Genus *Pagurus* Fabricius, 1775.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างยาว ส่วนหลังกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้า ส่วนหน้ากระดองอาจมีกรีขนาดเล็กลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมหรือไม่มี ก้านตาเรียวยาวหรืออ้วนสั้น แผ่นบนก้านตามีลักษณะคล้ายใบโพธิ์และแยกออกจากกันชัดเจน แผ่นก้ำปังหนวดค่อนข้างเรียวยาว เส้นหนวดคู่ที่ 2 ยาว ไม่มีขนปกคลุมหรือมีขนสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ฐาน maxilliped คู่ที่ 3 แยกห่างออกจากกัน ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างขวามักมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างซ้าย dactylus ของก้ามเปิดปิดในแนวราบ ปลายก้ามหนีบส่วนใหญ่เป็นหินปูน มีส่วนน้อยที่เป็น chitin สีดำ ผิวด้านในก้ามหนีบมีลักษณะเป็นแฉ่งสีกคล้ายข้อน ขาเดินคู่ที่ 4 ลักษณะคล้ายก้ามหนีบ ขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ ไม่มีท่อน้ำ อ้ออสูรยื่นออกมาทางด้านล่าง coxa ของขาเดินคู่ที่ 5 ส่วนท้องอ่อนนิ่มและปิดงอไปทางขวา ปูเล่ลวนทั้ง 2 เพศมีระยางค์ว่ายนํ้า 4 คู่อยู่ตรงส่วนท้อง ระยางค์ว่ายนํ้าด้านซ้ายเจริญมาก บางกรณีพบว่าในตัวผู้มีระยางค์ว่ายนํ้าทางด้านซ้ายเพียง 3 อัน แพนหางไม่ลุ่มมาตรกัน

พบ 1 ชนิด

Pagurus sp.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 7)

ชื่อไทย ปูเลลาวน

ลักษณะเด่น

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก ลื่นกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง และก้านหนวดคู่ที่ 1 อย่างเด่นชัด ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าสอเข้าสู่ส่วนหลังเล็กน้อย ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวามาก carpus และ propodus ของก้ามข้างใหญ่ มีตุ่มแหลมกระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านนอก palm มีสันนูนตามแนวยาวอยู่ตรงกลาง 1 สัน ขาเดินทุกคู่มีแถบสีดำตามขวาง สลับกับสีน้ำตาลอ่อน

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างยาว ผิวค่อนข้างเรียบ มีปุ่มกลมมนกระจายอยู่เล็กน้อยบริเวณขอบกระดอง มีขนสั้น ๆ เป็นกระจุกอยู่บนปุ่มเหล่านี้ ส่วนหน้าของกระดองไม่มีกรีดยื่นออกมา ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าสอเข้าสู่ส่วนหลังเล็กน้อย บริเวณกระดองส่วนหลังมีกลุ่มขนยาวกระจายอยู่ทั่วไป

ก้านตามีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก ลื่นกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง และก้านหนวดคู่ที่ 1 อย่างเด่นชัด ก้านตา ก้านหนวดคู่ที่ 1, 2 และแผ่นกำบังหนวด ค่อนข้างเรียบมีขนอ่อนสั้น ๆ กระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ด้านบนก้านตามีลักษณะคล้ายใบโพธิ์ ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก 3 อัน แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 เรียวแหลม ยาวถึงส่วนฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2 flagella ของหนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวมีขนยาวเรียงเป็นแถวตลอดแนว

ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก merus ของก้ามข้างใหญ่อ้วนสั้น ผิวค่อนข้างเรียบ มีขนปกคลุมอยู่ทั่วไป ผิวด้านนอกและด้านใน carpus มีตุ่มกลมปกคลุมอยู่ทั่วไป ขอบด้านบนและด้านล่างมีหนามแหลมเล็กและขนยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว ตรงปลายสุดของขอบด้านบนมีหนามแหลมขนาดใหญ่ที่สุด 1 อัน propodus มีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ทั้งผิวด้านนอกและด้านในมีสันนูนเด่นชัดตามแนวยาว 1 สันอยู่ตรงกลางผิวด้านนอก propodus

นิ้วด้านในมีขนกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบนและด้านล่างมีตุ่มแหลมและขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวยาว
 เลยไปถึงปลายสุดของก้ามหนีบ dactylus สั้นกว่า propodus มีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมอยู่ทั่วไป
 ส่วนปลายแหลมคมโค้งงอลง มีพื้นขนาดใหญ่และเล็กสลับกัน ส่วนก้ามข้างเล็กมีนิ้วด้านในค่อนข้าง
 ย่างเรียบ นิ้วด้านนอกมีตุ่มเล็ก ๆ และขนยาวปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านบนส่วนปลาย carpus
 มีหนามแหลม 1 อัน dactylus มีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย ขอบด้านบนมีตุ่ม
 เล็กและขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาว 2 แถว ปลายก้ามหนีบแหลมคม

ขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 เรียวยาว นิ้วค่อนข้างเรียบ ตามขอบบนและขอบล่างมีขนยาว
 เรียงเป็นแถวตลอดแนว merus ค่อนข้างแบน dactylus เรียวแหลมโค้งงอมีความยาวมากกว่า
 propodus อย่างเด่นชัด

สี กระจกต้อมีสีน้ำตาลอ่อนอมดำ ก้ามและขาเดินมีสีแถบสีดำตามขวาง สลับกับสีน้ำตาล
 อ่อน ก้านตาสีเทา ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปูเสฉวน Collection number 85 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน
 ริมป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระตอง 2.20 มม.

ความกว้างกระตอง 2.40 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 3M 1F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

คลานอยู่ตามหาดเลนซึ่ง เป็นโคลนเหลวหรือโคลนปนทราย ในบริเวณป่าชายเลน
 ซึ่งอยู่ในเขตน้ำลง เจลลี่ถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ชุมพร

Family Porcellanidae Randall, 1839.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างแบน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน front เต็มขัดแต่ไม่มีกริยื่นออกไปเลยตา หนวดคู่ที่ 2 อยู่ด้านบนของตาประกอบด้วยปล้อง 3 ปล้อง และ flagellum 1 อัน ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 1 กว้าง มักมีหนามหรือส่วนยื่นตรงขอบด้านหน้า maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่มากจนอยู่ในช่องปากไม่ได้ ischium และ merus แบนกว้าง ปล้องปลายสุดมีขนยาวปกคลุม ก้ามหนีบค่อนข้างแบนกว้างและยาวมาก merus สั้น carpus ยาว ตรงรอยต่อของ carpus กับ manus มักโค้งงอ ขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 ปรกติ ขาเดินคู่ที่ 4 ลดรูปลงมีลักษณะเป็นก้ามหนีบอยู่บนส่วนหลังของกระดอง ส่วนท้องกว้าง ประกอบด้วย 7 ปล้อง ส่วนหางเจริญดีประกอบด้วยแผ่นแบนบาง 5 ถึง 7 อัน ตัวผู้มี pleopod 1 คู่ อยู่ตรงปล้องที่ 2 ตัวเมียมี pleopod 1 คู่บนปล้องที่ 3, 4 และ 5 ในบางครั้งพบว่าไม่มี pleopod บนปล้องที่ 3 หรือลดรูปไป

Genus *Petrolisthes* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างกลม มักมีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว front ลาดลงเล็กน้อย มีลักษณะเป็นมุมหรือลอน 3 อัน ยื่นไปข้างหน้า ปลายระดับของตา ขอบด้านข้างกระดองเรียบ โค้งเป็นคลื่นหรือเป็นหนามแหลม ก้านตาสั้น แข็งแรง ตามีขนาดค่อนข้างใหญ่ ปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 2 สั้น ยาวไม่ถึงขอบด้านบนของกระดอง ปล้องที่ 2 มีลักษณะแบน ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่และกว้าง มองเห็นได้จากด้านบน front ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่และยาวกว่า merus มุมด้านในของปลายมนโค้ง ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกันมีลักษณะแบนกว้าง carpus ค่อนข้างยาวตั้งแต่ 1.5 ถึง 3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านในมักมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น manus แบนมีผิวด้านบนโค้งนูน ขาเดินค่อนข้างแบน propodus มักมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ตามขอบด้านล่าง dactylus สั้น แข็งแรง ส่วนปลายสุดเรียวแหลม ปลายสุดของส่วนท้องมีหางซึ่งประกอบด้วยแผ่นแบนบาง 7 อัน

Petrolisthes sp.

(แผ่นภาพที่ 13 ภาพที่ 8)

ลักษณะเด่น

กระดองมนโค้งค่อนข้างกลม ผิวเรียบ ไม่มีหนามบริเวณ epibranchial front คล้ายสามเหลี่ยมปลายมนโค้ง carpus มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ผิวเรียบ ขอบด้านในใกล้ส่วนโคนมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลม 1 อัน ขอบด้านนอกใกล้ส่วนปลายมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลม 2 อัน palm ค่อนข้างแบนมีความยาวมากกว่า dactylus อย่างเด่นชัด ผิวเรียบไม่มีสันตามยาว merus ของขาเดินทุกคู่ไม่มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลม

ลักษณะทั่วไป

กระดองมนโค้งค่อนข้างกลม มีความกว้างเท่ากับ ความยาว ผิวเรียบ บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่เด่นชัด บริเวณ epigastric มีลักษณะเป็นลอนนูนโค้ง 2 อัน บริเวณ mesogastric มีร่องตื้น ๆ เป็นวงล้อม บริเวณ branchial และผิวด้านข้างกระดองมีลักษณะเป็นรอยขีดสั้น ๆ ตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป front ลาดลง มีลักษณะเป็นลอนคล้ายสามเหลี่ยมปลายมนโค้งยื่นไปข้างหน้า ผิวบนลอนเป็นสันสั้น ๆ ตามขวางกระจายอยู่ทั่วไป มุมขอบตาด้านนอกแหลมแต่ไม่เป็นแฉ่งยื่น บริเวณ epibranchial มนโค้งไม่มีหนามแหลม ขอบด้านข้างกระดองเรียบขยายออกทางส่วนหลังซึ่งมนโค้งเล็กน้อย ขอบส่วนปลายปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 เป็นตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่เล็กน้อย ปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 2 สั้น ตรงมุมด้านในของปล้องที่ 1 และ 2 มีหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน flagellum เรียวยาว ความยาวของปล้องที่ 1, 2 และ 3 ของก้านหนวดคู่ที่ 2 คิดเป็นอัตราส่วนเท่ากับ 3:2:2 ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่และยาวกว่า merus ส่วนโคนแคบเล็กกว่าส่วนปลายซึ่งมีมุมด้านในแผ่ขยายออกมามาก ผิวมีรอยขีดตามขวางกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านใน merus มีลอนขนาดใหญ่ยื่นออกไปทางด้านข้าง ก้านตาสั้น ตามีขนาดใหญ่

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากัน ผิวเรียบ merus สั้นแข็งแรง มีความยาวประมาณ 1 ใน 2 ของความยาว carpus ขอบด้านในตรงส่วนปลาย merus มีลักษณะเป็นลอนมนที่ยื่นออกมา 1 อัน carpus มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านในใกล้ส่วนโคนมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 1 อัน ขอบด้านนอกใกล้ส่วนปลายมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลม 2 อัน ขอบด้านบน

ตรงส่วนปลายซึ่งเชื่อมต่อกับ palm โค้งเว้า เป็นลอนคล้ายคลื่น palm ค่อนข้างแบนมีความยาวมากกว่า dactylus อย่างเด่นชัด ผิวเรียบ ไม่มีสันตามยาว ก้ามหนีบลิ้นและแข็งแรง ส่วนปลายสุดมนทุ้โค้งงอเกยกัน ไม่มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบ ขอบด้านในของก้ามหนีบค่อนข้างเรียบ ไม่มีฟันขนาดใหญ่เลย มีขนอ่อน ๆ ปกคลุมอยู่เป็นกระจุก

ขาเดินทุกคู่เรียวยาวเล็ก ขอบทุกด้านของ merus ไม่มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลม มีเฉพาะขนยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ ผิวด้านบนมีรอยขีดตามขวางกระจายอยู่ทั่วไป merus ยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้าง ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนและส่วนปลาย propodus มีหนามแหลม 1 และ 3 อันตามลำดับ dactylus สั้นกว่า propodus มาก ส่วนปลายสุดโค้งงอแหลมคม ขอบด้านล่างเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย ขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กมาก ไม่แข็งแรง พับงออยู่ในส่วนท้องใต้กระดอง

ส่วนท้องตัวผู้แบนกว้าง แบ่งออกเป็น 7 ปล้องชัดเจน ส่วนปลายสุดเป็นหางซึ่งประกอบด้วยแผ่นแบนบาง 7 อัน แผ่นที่อยู่ปลายสุดโค้งมน มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว แผ่นด้านข้างตรงกลางมีขนาดใหญ่ที่สุด

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งโค้งเรียวยาวเล็ก ส่วนปลายแผ่แบนเป็นวงรีค่อนข้างยาว มีขนอ่อนเรียงเป็นแถวตามขอบ

สี กระดอง ก้ามและขาเดิน มีสีดำสนิท ตรงรอยต่อระหว่าง propodus และ dactylus มีสีส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 86 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดหินริมป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	6.00	มม.
ความกว้างกระดอง	5.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 5M 9F, อำเภอเมือง 3M 1F และอำเภอกะเปอร์ 5M 6F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน บริเวณหาดหิน ริมคลอง หรือกลางลำคลองในบริเวณป่า
ชายเลน อยู่ในเขตระดับน้ำลงเฉลี่ยถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระนอง

Genus *Raphidopus* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างกลม ขอบด้านข้างโค้งขยายออกมาก ทำให้กระดองมีความกว้าง
มากกว่าความยาว front ลาดลงเล็กน้อย มีลักษณะเป็นลอนยื่นออกไปข้างหน้าไม่มากนัก
ตามีขนาดเล็ก ก้านหนวดคู่ที่ 2 ยาวมากและอยู่ติดกับขอบด้านบนของกระดอง ischium
ของ maxilliped คู่ที่ 3 ค่อนข้างกลม กว้างและสั้นกว่า merus มีมุมด้านนอกส่วนปลายแหลม
ก้ามแข็งแรงมีขนาดใกล้เคียงกัน carpus ยาวมากอาจมีหนามเรียงเป็นแถวตามขอบ ขาเดิน
ทุกคู่เรียวยาว dactylus แบนเรียวยาวแหลมค่อนข้างตรงและมีขนปกคลุมตามขอบหนาแน่น
ทำให้สามารถเคลื่อนที่ได้ดีในโคลนเหลว ปลายสุดของส่วนท้องมีหางซึ่งประกอบด้วยแผ่นแบนบาง
7 อัน

พบ 1 ชนิด

Raphidopus ciliatus Stimpson, 1858.

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 1)

Raphidopus ciliatus Miyake, 1943. Journ. Dept. Agr. Kyushu Imp. Univ., 7: 146-148, figs. 61-62.

ลักษณะเด่น

กระดองค่อนข้างกลม ขอบด้านข้างโค้งขยายออกมากมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหลังก้านหนวดคู่ที่ 2 มีรอยบากเล็ก ๆ 1 แห่ง ใต้มาตรงกลาง ขอบมีหนามแหลมเล็ก 3 อันเรียงเป็นแถวตามยาว ก้ามมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านใน merus มีหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านนอก carpus มีหนามแหลม 4 ถึง 5 อันเรียงเป็นแถวตามยาว ก้ามหนีบยาวกว่า palm ขอบด้านในก้ามหนีบมีเฉพาะฟันซี่เล็ก ๆ เท่านั้น

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างกลม ขอบด้านข้างโค้งขยายออกมาก ทำให้กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาว มีขนอ่อนปกคลุมด้านข้างกระดองหนาแน่น ผิวบนกระดองไม่ค่อยเรียบ โดยเฉพาะบริเวณด้านข้างกระดองซึ่งลาดลงเล็กน้อย มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวสั้น ๆ ตามขวาง กระดองอยู่ทั่วไป บริเวณขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหลังก้านหนวดคู่ที่ 2 มีรอยบากเล็ก ๆ 1 แห่ง ใต้มาตรงกลางขอบมีหนามแหลมเล็ก 3 อันเรียงเป็นแถวตามยาว บริเวณมุมของขอบด้านข้างกระดองส่วนท้ายมีสันนูนสั้น ๆ อยู่ในแนวเฉียง 1 อัน front ลาดลงเล็กน้อย ขอบด้านหน้าโค้งเว้าเป็นแฉ่งยื่น 3 อัน อันที่อยู่กลางยื่นออกไปข้างหน้ามากที่สุด ส่วนปลายปล้องฐานของก้านหนวดคู่ที่ 1 เป็นตุ่มเล็ก ๆ กระดองทั่วไปและมีขนสั้น ๆ ตรงขอบด้านหน้า ก้านหนวดคู่ที่ 2 เป็นทรงกระบอกยาวอยู่ติดกับขอบด้านบนกระดอง ผิวมีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป ความยาวของปล้องที่ 1, 2 และ 3 ของก้านหนวดคู่ที่ 2 คิดเป็นอัตราส่วนเท่ากับ 5:7:3 merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีผิวเรียบ ขอบด้านในเป็นลอนขนาดใหญ่ยื่นออกไปทางด้านข้าง ก้านตาสั้นตามีขนาดเล็ก

ก้ามแข็งแรงมีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกัน ขอบด้านข้างมีกลุ่มขนยาวปกคลุมอย่างหนาแน่น merus สั้นแข็งแรง มีความยาวประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว carpus ขอบด้านในมี

หนามแหลมโค้งงอ 1 อัน carpus มีความยาวใกล้เคียงกับ palm ผิวด้านบนมีสันนูนตามยาว 1 อัน ขอบด้านในค่อนข้างตรงมีตุ่มแหลมเล็กเรียงเป็นแถวตามยาว บริเวณตรงกลางของขอบด้านนอกมีหนามแหลม 4 ถึง 5 อันเรียงเป็นแถวตามยาวจนถึงส่วนปลายสุด palm มีขนาดเล็กแบน ลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม มีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นสันนูนตามยาวอยู่ตรงกลาง ขอบด้านบนและด้านล่างมีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ก้ามหนีบยาวกว่า palm ส่วนปลายเรียวแหลม โค้งงอเกยกัน ไม่มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบ ขอบด้านในของก้ามหนีบมีเฉพาะฟันซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดแนวและมีขนปกคลุมหนาแน่น

ขาเดินทุกคู่เรียวเล็ก ขอบด้านข้างมีขนปกคลุมหนาแน่น ผิวเรียบ merus ยาวเป็น 3.5 เท่าของความกว้าง dactylus มีความยาวน้อยกว่า propodus dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 สั้นกว่า dactylus ของขาเดินคู่อื่น ๆ ขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กมาก ไม่แข็งแรง พับอยู่ในส่วนท้องใต้กระดอง

ส่วนท้องตัวผู้แบนกว้าง แบ่งออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด ส่วนปลายสุดเป็นหางซึ่งประกอบด้วยแผ่นแบนบาง 7 อัน แผ่นที่อยู่ปลายสุดโค้งกลมมีขนาดใหญ่และมีความกว้างมากกว่าความยาว โดยเฉพาะในตัวเมียเด่นชัดมาก

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งโค้งงอเรียวเล็ก ส่วนปลายแผ่แบนเป็นวงรียาว มีขนอ่อนเรียงเป็นแถวตามขอบ

สี กระดอง ก้ามและขาเดินมีสีขาว มีขนสีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 89 เป็นเพศผู้ได้มาจากบริเวณหาดหินในป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาด ดังนี้

ความยาวกระดอง	4.60	มม.
ความกว้างกระดอง	5.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะเปอร์ 2M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน บริเวณหาดหิน กลางลำคลอง ในป่าชายเลน
อยู่ในเขตระดับน้ำลง เลียบถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

อำเภอตะกั่วป่า อ่องกง สีน

Section Brachyura

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนทางด้านบนและแผ่กว้างออกทางด้านข้าง เชื่อมต่อกับด้านข้างหรือตรง
กลางของ epistome ปล้องสุดท้ายของส่วนนอกเชื่อมต่อกับปล้องอื่น ๆ และมีขาเดินเหมือนกับ
ขาเดินคู่อื่น ๆ ส่วนท้องมีขนาดเล็ก สัมมาตรกัน ม้วนงอพับอยู่ใต้ส่วนนอก และมีระยางค์ซึ่ง
ทำหน้าที่สืบพันธุ์ ปล้องที่ 6 ไม่มีระยางค์แบบ biramous ไม่มีแผ่นกำบังหนวดซึ่งเคลื่อนไหว
ได้ maxilliped คู่ที่ 3 กว้าง

Subsection Oxystomata

ลักษณะทั่วไป

กระดองกลม คล้ายรูปไข่หรือสี่เหลี่ยม endostome ยาวคล้ายร่อง ขาเดินคู่
สุดท้ายปรกติหรือผิดปรกติ เหงือกมีจำนวนน้อย ในตัวเมียไม่มีระยางค์ของส่วนท้องปล้องแรก
ช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรงปล้องอก

Family *Dorippidae* White, 1847.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบน ด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกทางส่วนหลังซึ่งเป็นส่วนที่กว้างที่สุดของกระดอง ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มองเห็นชัดเจนจากด้านบน เบ้าตาไม่ล้อมรูปรี หนวดคู่ที่ 1 บรกติแต่หับอยู่ในร่องใต้ front ไม่ได้ หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาว ช่องปากยาว ขาเดิน 2 คู่แรกยาวและแข็งแรง ขาเดิน 2 คู่หลัง สั้น เรียวเล็ก อยู่บนกระดองส่วนหลัง *vasa deferentia* อยู่ตรงปล้องอกที่ 5

Subfamily *Dorippinae*

ลักษณะทั่วไป

maxilliped คู่ที่ 3 ปิดช่องปากไม่มิด afferent branchial มีช่องเปิดตรงส่วนฐานของก้ามหนีบ ส่วนหน้าของช่องปากยาวเกือบถึง front หรือส่วนฐานของก้ามหนวดคู่ที่ 1 แล้วแต่ชนิด

Genus *Dorippe* Weber, 1795.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนค่อนข้างมาก ผิวเรียบหรือมีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมทั่วไป ด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกทางส่วนหลังซึ่งเป็นส่วนที่กว้างที่สุดของกระดอง front แบ่งเป็น 2 ลอนคล้ายสามเหลี่ยม บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน บริเวณ hepatic มีขนาดเล็ก มุมขอบตาด้านบนนอกเป็นง่ายื่นแหลมคม 1 อัน หนวดคู่ที่ 1 พบตามยาวแต่มีขนาดใหญ่จนม้วนอยู่ในร่องใต้ front ไม่ได้ หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาว ส่วนปลายช่องปากยาวเกือบถึง front maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากไม่มิด afferent branchial มีช่องเปิดบริเวณ pterygostomian ก้ามในตัวยูมีขนาดไม่เท่ากัน palm ของก้ามข้างใหญ่อ้วนป้อม ขาเดิน 2 คู่แรกยาวและแข็งแรง ขาเดิน 2 คู่หลังสั้น เรียวเล็ก dactylus คล้ายขอเกี่ยว ส่วนท้องมี 7 ปล้องแยกออกจากกันชัดเจน ส่วนท้องปล้อง 1 ถึง 3 มองเห็นชัดเจนจากด้านบน

พบ 1 ชนิด

Dorippe astuta Fabricius, 1793.

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 2)

- Dorippe astuta* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 405.
- Dorippe astuta* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 405.
- Dorippe astuta* Alcock, 1896. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 65: 280-281.
- Dorippe astuta* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 769.
- Dorippe astuta* Shen, 1940. Bull. Fan Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 76.
- Dorippe astuta* Chhapgar, 1957. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 54 (3): 11, pl. 3.
- Nedorippe (Neodorippe) astuta* Serene and Romimohtarto, 1967. Mar. Res. Indonesia, 9: 11-12, figs. 3, 7, 12, 17A, B, pl. ID, pl. 4A, B.
- Dorippe astuta* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 25.

ชื่อไทย ปูเป้

ลักษณะเด่น

กระดองขยายออกทางด้านหลัง มีความยาวมากกว่าความกว้าง ผิวเรียบ บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน มุมด้านในใต้ส่วนฐานของก้านตามีหนามแหลม 1 อัน ขาเดินคู่ที่ 4 มีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของขาเดินคู่ที่ 2 maxilliped คู่ที่ 1 มีแผ่นแบนแคบยาวยื่นออกมาตรงส่วนปลาย อาจมองเห็นได้จากด้านบน

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนราบมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ผิวเรียบและมีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ มีร่องแคบลึกแบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นชัดเจน โดยเฉพาะบริเวณ hepatic มีขนาดเล็ก ขอบด้านข้างกระดองเรียบและแผ่ขยายออกทางด้านหลัง มุมขอบตา ด้านนอกเป็นแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อันชี้ไปข้างหน้า front แบ่งเป็น 2 ลอนลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม ปลายสุดแหลมยื่นยาวมากกว่ามุมขอบตา ด้านนอก บริเวณที่ปกคลุมส่วนฐานของก้านตาไม่ยื่นออกมา เป็นมุมขอบตา ด้านใน มุมด้านในใต้ส่วนฐานก้านตามีหนามแหลม 1 อัน หนวดคู่ที่ 1 พับตามยาว แต่มีขนาดใหญ่จนม้วนอยู่ในร่องใต้ front ไม่ได้ หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาวอยู่ระหว่าง front กับหนามแหลมใต้ส่วนฐานก้านตา ส่วนหน้าของช่องปากเป็นร่องแคบยาวเกือบถึง front มีแผ่นบาง ๆ ของ maxilliped คู่ที่ 1 ยื่นปกคลุมร่องนี้ maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปาก ไม่มีติด palp อยู่ตรงมุมด้านนอกของ merus ซึ่งมีลักษณะแคบและยาว afferent branchial มีช่องเปิดอยู่บริเวณ pterygostomian มีแฉงขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบ

ก้ามแข็งแรง ในตัวผู้มีขนาดไม่เท่ากัน palm ของก้ามข้างใหญ่อ้วนป้อม ในตัวเมีย ก้ามมีขนาดเท่ากัน merus มีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมผิว ขอบด้านล่างมีสันตามยาวและมีขนยาวเรียงเป็นแถวตลอดแนว carpus และ propodus สั้น ผิวมีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมห่าง ๆ ขอบบนมีขนปกคลุมตามความยาว dactylus ปลายเรียวแหลม ขอบบนมีขนปกคลุมตรงส่วนโคน fix finger ปลายเรียวแหลม มีพื้นขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตลอดแนว พื้นขบกันสั้น

ขาเดิน 2 คู่แรกยาวและแข็งแรง ขอบด้านบนและขอบด้านล่างของ propodus และ dactylus มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว ขาเดิน 2 คู่หลังสั้น เรียวเล็ก อยู่บนกระดอง ส่วนหลัง dactylus เรียวแหลม งอโค้งคล้ายขอเกี่ยว ขาเดินคู่ที่ 2 มีความยาวเป็น 3 เท่า

ของความกว้างกระตอง ขา เตินคู่ที่ 4 มีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของขา เตินคู่ที่ 2

ส่วนท้องมี 7 ปล้องแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 3 มองเห็นชัดเจนจากด้านบน ปล้องที่ 3 และ 4 ในตัวเมียเป็นสันนูนตามขวางเห็นชัดเจน

อวัยวะเพศผู้ ส่วนฐานมีขนาดใหญ่และเรียวเล็กลงมาก ตรงกลางโค้งงอมาก ปลายสุดแบ่งออกเป็น 2 แฉก อันแรกปลายเรียวแหลมโค้งเล็กน้อย อันที่สองปลายโค้งมนเป็นปุ่มกลมงอเข้าด้านใน ไม่มีขนปกคลุม

สี กระตอง ก้ำม และขา เตินมีสีน้ำตาล ตาและก้านตามีสีเทาอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 90 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระตอง	14.00	มม.
ความกว้างกระตอง	13.10	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	8.10	มม.
ความกว้าง front	4.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 2M 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 3M 1F และอำเภอเมือง 1M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบฝังตัวอยู่ในโคลน กลางลำคลองเล็ก ๆ บริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย สืบโดยการไต่แครงร้อนดินโคลนกลางคลองในช่วงน้ำลงต่ำสุด ปุชนิดนี้มักใช้ขา เติน 2 คู่หึ่งเกี่ยวใบไม้ปกคลุมกระตองไว้เป็นการหลบซ่อนศัตรู

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน เกาะเมอโก เซเลเบล ชาราวัก การาสี
 ชายฝั่งโอรังสา บอมเบย์ มหาสมุทรอินเดีย มัตราส สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ สันดอนใต้
 ออสเตรเลีย

Family Calappidae Dana, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองโค้งนูนมาก มักมีขอบเป็นหนามหรือลอนยื่นออกมา เบ้าตากกลมและมีขนาดเล็ก
 ก้านตาสั้นแข็งแรง maxilliped คู่ที่ 3 อาจคลุมช่องปากมิดหรือไม่มิด ก้ามทั้งสองข้างมีขนาด
 ใหญ่เท่ากัน ตรงโคนของก้ามหนีบข้างใดข้างหนึ่งจะมีปุ่มขนาดใหญ่ยื่นออกมา ส่วนท้องในตัวผู้มี
 5 ปล้อง เนื่องจากปล้องที่ 3 ถึง 5 เชื่อมต่อกัน ส่วนท้องตัวเมียแยกออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด
 ช่องเปิดเพศผู้อยู่ตรงโคนขาเดินคู่ที่ 5

Subfamily Matutinae Alcock, 1896.

ลักษณะทั่วไป

กระดองส่วนหน้าค่อนข้างกลม ด้านข้างกระดองมีหนามแหลมขนาดใหญ่ ขอบกระดอง
 ส่วนหลังสอบเข้ามาก หนวดคู่ที่ 1, 2 ปรกติ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 เรียวแหลม
 และคลุม palp มิด ก้ามหนีบค่อนข้างแบน ขาเดินทุกคู่แผ่แบนแบบใบพายใช้ในการว่ายน้ำ

Genus *Matuta* Weber, 1795.

กระดองแบน ส่วนหน้ากระดองค่อนข้างกลมสอบเข้าสู่ส่วนหลังมาก ด้านข้างกระดอง
 มีหนามแหลมขนาดใหญ่ข้างละ 1 อัน front แบ่งเป็น 2 ลอนยื่นออกมาเด่นชัดและมีความ
 กว้างใกล้เคียงกับเบ้าตา ก้านตาสั้นป้อม หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีขนาด
 เล็กมากอยู่ใต้ส่วนฐานของหนวดคู่ที่ 1 maxilliped เรียวยาวคลุมช่องปากมิด ก้ามมีขนาด

ใกล้เคียงกัน ผิด้านใน palm ใกล้กับขอบบนมีสันในแนวเฉียงเป็นรูปไข่และสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ผิด้านนอกเป็นหนามแหลม ขาเดินทั้ง 4 คู่แผ่แบนแบบใบพาย propodus และ dactylus แผ่แบนขยายออกมาก ส่วนท้องของตัวผู้มีปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ในตัวเมียปล้องท้องทั้ง 7 แยกออกจากกันชัดเจน อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 มีความยาวมากกว่าอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1

พบ 2 ชนิด

Matuta planipes Fabricius, 1798.

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 3)

- Matuta lunaris* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 396.
- Matuta lunaris* Alcock, 1896. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 65: 161-162.
- Matuta lunaris* Stimpson, 1907. Smithson. Misc. Collns., Washington, 49: 166.
- Matuta planipes* Shen, 1932. Zoologia Sinica, Ser. A, Peiping, 19: 35-40, text figs. 20-21, pl. 3, fig. 2.
- Matuta planipes* Chopra, 1933. Rec. Indian Mus., 35: 32.
- Matuta planipes* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 384-385.
- Matuta planipes* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan Tokyo, p. 101.
- Matuta planipes* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 77.

- Matuta planipes* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 26.
- Matuta planipes* สุ่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 111-112, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 3.
- Matuta planipes* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 186, แผ่นภาพที่ 18, ภาพที่ 6.

ชื่อไทย ปูหนุมนลาย ปูหนุมน ปูลาย ปูแป้น ปูสั้นง่อย

ลักษณะเด่น

กระดองส่วนหน้าค่อนข้างกลม มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ตรงบริเวณ branchial และบริเวณ mesogastric กลางกระดองมีปุ่มค่อนข้างใหญ่ 6 อัน ด้านข้างกระดองมีหนามแหลมขนาดใหญ่ข้างละ 1 อัน front แบ่งเป็น 2 ลอนและมีความกว้างน้อยกว่าเบ้าตา ผิวด้านล่าง palm ของก้ามมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวและตรงมุมด้านนอกของส่วนโคนซึ่งเชื่อมต่อกับส่วนปลายของ merus มีตุ่ม 1 อัน ลายบนกระดองเป็นจุดสีแดงเข้มเรียงต่อกันเป็นวง

ลักษณะทั่วไป

กระดองส่วนหน้าค่อนข้างกลม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ตรงบริเวณ branchial และบริเวณ mesogastric บริเวณกลางกระดองมีปุ่มค่อนข้างใหญ่ 6 อัน สองอันแรกอยู่ตรงบริเวณ protogastric 3 อันต่อมาเรียงในแนวขวางตรงกลางกระดอง อันสุดท้ายอยู่ตรงบริเวณ cardiac front แฉกแบ่งออกเป็น 2 ลอนยื่นส้าไปข้างหน้าเด่นชัด และมีความกว้างน้อยกว่าเบ้าตา หนวดคู่ที่ 1 เรียวยาวพัดตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 อยู่ใต้ส่วนฐานของหนวดคู่ที่ 1 มีขนาดเล็กมาก เบ้าตากว้างใหญ่ หนามเบ้าตาด้านนอกมีขนาดใหญ่ ส่วนปลายแหลมยกขึ้น หนามเบ้าตาด้านในตรงขอบล่างมีขนาดใหญ่มองเห็นชัดเลนจากด้านบน ขอบเบ้าตาด้านล่างมีตุ่มและขนกระจายอยู่ทั่วไป ขอบ

เบ้าตาด้านบนเรียบ ก้านตาลิ้นป้อม ผิวด้านล่างมีขนอ่อนปกคลุม maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นตุ่มเล็ก ๆ 6 ถึง 7 อัน ใต้มีตุ่มขนาดใหญ่ขึ้น 3 อัน ตรงกึ่งกลางด้านข้างกระดองมีหนามแหลมขนาดใหญ่ข้างละ 1 อัน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังล่อเข้าสู่ส่วนท้ายมาก มีตุ่มขนาดเล็กมากเรียงเป็นแถวตามขอบนี้

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ลักษณะโค้งงอเข้าแนบกับบริเวณ pterygostomian ขอบด้านในและด้านบน merus มีขนอ่อนเรียงเป็นแถว ผิวด้านล่างมีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถว 1 แถว carpus คล้ายรูปสามเหลี่ยม มุมด้านในมีหนามแหลม 1 อัน และมีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อย ขอบล่างของ palm มีตุ่มแหลม 10 อันและกลุ่มขนอ่อนปกคลุมตามแนวยาว ตุ่มแหลมตรงส่วนโคนมีขนาดเล็ก และจะมีขนาดใหญ่ขึ้นตามลำดับเมื่อใกล้ส่วนปลาย มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแนวขนานกับขอบล่างของ palm 1 แถว ตั้งแต่ส่วนฐานเลยไปถึง fix finger ตรงส่วนโคน palm ที่เชื่อมต่อกับส่วนปลาย merus มีปุ่มเล็ก 1 อัน และหนามแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน จากส่วนฐานของหนามแหลมนี้มีตุ่มเรียงเป็นสันจนเกือบถึง fix finger ครึ่งบนของ manus มีปุ่มขนาดใหญ่เรียงตามแนวยาว 3 แถว ปุ่มบนขอบด้านบนส่วนปลาย 2 อันเรียวยาวแหลม ระหว่างปุ่มแต่ละแนวมีร่องตามขวาง 3 ร่อง ผิวด้านใน palm ตรงขอบบนมีลักษณะเป็นสัน 2 บริเวณ บริเวณแรกอยู่ตรงส่วนปลายเป็นสัน 4 สันเรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยม ถัดไปด้านท้ายเป็นสันสั้น ๆ 9 สันเรียงเป็นรูปไข่ ส่วนฐานของผิวด้านใน palm มีตุ่มเล็ก 1 อัน ตรงขอบส่วนปลายที่ต่อกับ dactylus มีขนเรียงเป็นแถว ปลายก้ามหนีบเรียวยาวแหลม dactylus โค้งงุ้มลง ขอบด้านบนมีขนเรียงเป็นแถวถึงกึ่งกลาง ผิวด้านนอกมีสันตามขวางสั้น ๆ เรียงตามความยาว พบเฉพาะในตัวผู้ หนามขนาดใหญ่แข็งแรง ปลาย dactylus เกยอยู่ด้านในของ fix finger

ขาเดิน แม่นแบบโบพ่ายช่วยในการว่ายน้ำ ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวมากที่สุด ขอบด้านล่าง merus ของขาเดินคู่ที่ 2, 3 และ 4 มีหนามแหลมเรียงตามยาว 4 ถึง 6 อัน ขอบด้านบน carpus ของขาเดินคู่ที่ 2, 3 มีหนาม 1, 2 อันตามลำดับ ส่วนปลาย propodus แม่นแบบขยายออกและมีแผงขนตามขอบ dactylus แบบกว้างปลายแหลม มีขนาดไม่เท่ากัน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุด ส่วน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3, 4 มีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ merus ของขาเดินคู่ที่ 5 มีแผงขนทั้งขอบบนและขอบล่าง ขอบล่างของ carpus

propodus และ dactylus มีแผงขนตลอดความยาว dactylus แม่แบบกลมมน

ส่วนท้องตัวผู้มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมเรียวแคบ ปล้องที่ 1 อยู่ใต้กระดอง ปล้องที่ 2 แคบเล็ก ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกันมีความยาวใกล้เคียงกับความกว้าง และมีสันแข็งเป็นพุ่มเสียบบนปล้องที่ 3, 4 ปล้องที่ 7 เป็นรูปสามเหลี่ยมมีความยาวใกล้เคียงกับความกว้าง

ส่วนท้องตัวเมียแม่แบบกว้าง ปล้องที่ 4 มีความกว้างมากที่สุด ส่วนปลายเว้าเข้าตรงกลาง ปล้องที่ 5 มีลักษณะคล้ายปล้องที่ 4 แต่มีความยาวมากกว่าและขนาดเล็กกว่า ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลายมาก ขอบด้านข้างเฉียง ปล้องที่ 7 คล้ายสามเหลี่ยม

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะแบนปลายมนแนบติดกับส่วนท้องปล้องที่ 3, 4 และ 5 ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก ๆ ลื่น ๆ อยู่เป็นกลุ่มและมีขนยาวอ่อน ๆ อยู่เป็นกระจุก อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 เรียวเล็กและยาวมากกว่าอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 ท่อน้ำเชื้อมีความยาวเท่า ๆ กับอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1

สี กระดองมีสีเหลืองอมน้ำตาล มีจุดประสีแดงเข้มเป็นลายเส้นเชื่อมต่อกันทั่วกระดอง โดยเฉพาะส่วนท้ายกระดองจะเห็นลายเส้นชัดเจน ก้ามหนีบสีเหลืองมีจุดสีแดงเข้มขนาดปานกลาง กระจายทั่วไป ปลาย dactylus มีสีขาว ขาเดินมีสีเหลืองอมส้ม บริเวณขอบมีแต้มสีแดงอมดำ ปลาย dactylus มีสีเหลืองอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 94 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลน ตำบลหนอง อำเภอมือทอง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	27.50	มม.
ความกว้างกระดอง	28.30	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	17.80	มม.
ความกว้าง front	6.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

คลองหงาว อำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำริมคลอง ในบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

อ่าวไทย สิงคโปร์ ชวา เกาะนิโคบาร์ เซเลเบส เขตอินโดแปซิฟิก
ชายฝั่งของอินเดียและอัฟริกาใต้ มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ
ของออสเตรเลียถึงแหลมกู๊ดโฮป ญี่ปุ่น ฝั่งทางตอนใต้ของเกาหลี จีน

Matuta lunaris (Forsk., 1775)

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 4)

- Matuta victrix maculata* de Man, 1881. Notes Leyden Mus., 3: 110-116.
- Matuta victor* Alcock, 1896. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 65: 160-161.
- Matuta victor* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5 (3): 209.
- Matuta lunaris* Ihle, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39b²: 185-186.
- Matuta lunaris* Chopra, 1933. Rec. Indian Mus., 35: 31, 32.
- Matuta lunaris* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 383-384.
- Matuta lunaris* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 100-101.

- Matuta lunaris* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 77.
- Matuta lunaris* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 358-359.
- Matuta lunaris* Chhapghar, 1957. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 54 (2): 404.
- Matuta lunaris* Sankarankutt y, 1962. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 4 (1): 153.
- Matuta lunaris* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 26.
- Matuta lunaris* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 110-111, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 2.
- Matuta lunaris* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ., หน้า 185-186, แผ่นภาพที่ 18, ภาพที่ 5.

ชื่อไทย ปุหนุมานลายจุด ปุหนุมาน ปุลาย ปุแป้น ปุสั้นง่อย

ลักษณะเด่น

กระดองส่วนหน้าโค้งกลม กลางกระดองมีปุ่มค่อนข้างใหญ่ 6 อัน ด้านข้างกระดองมีหนามแหลมขนาดใหญ่ข้างละ 1 อัน front แบ่งเป็น 2 ลอนและมีความกว้างน้อยกว่าเบ้าตา ขอบล่าง palm ของก้ามมีหนามเรียงเป็นแถว และตรงมุมส่วนโคนด้านนอกมีหนามแหลม 1 อัน ลายบนกระดองเป็นจุดประเล็ก ๆ สีแดงกระจายอยู่ทั่วไป

ลักษณะทั่วไป

กระดูกส่วนหน้าโค้งกลม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย กลางกระดูกมีปุ่มค่อนข้างใหญ่ 6 อัน 2 อันแรกอยู่ตรงบริเวณ protogastric 3 อันต่อมาเรียงในแนวขวางตรงกลางกระดูก อันสุดท้ายอยู่ตรงบริเวณ cardiac รอบฐานของปุ่มทั้ง 6 นี้มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป front แยกแบ่งเป็น 2 ลอนยื่นสไปข้างหน้า เห็นเด่นชัดและมีความกว้างน้อยกว่าเบ้าตา หน่วยคู่ที่ 1 เรียวยาวพ้องตามขวาง หน่วยคู่ที่ 2 อยู่ใต้ส่วนฐานของหน่วยคู่ที่ 1 มีขนาดเล็กมาก เบ้าตามีขนาดใหญ่ หนามเบ้าตาด้านนอกมีขนาดใหญ่ปลายแหลมยกขึ้น หนามเบ้าตาด้านในตรงขอบล่างมีขนาดใหญ่มองเห็นชัดเจนจากด้านบน ขอบเบ้าตาด้านบนเรียบมีขนเรียงเป็นแถว ก้านตาสั้นป้อมมีขนสั้น ๆ ปกคลุมผิวหนังด้านข้าง maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด ขอบข้างกระดูกส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นตุ่มเล็ก ๆ 6 ถึง 7 อัน ถัดมา มีตุ่มขนาดใหญ่ขึ้น 2 อัน ระหว่างตุ่มขนาดใหญ่มีตุ่มขนาดเล็กอีก 4 อัน ตรงกึ่งกลางด้านข้างกระดูกมีหนามแหลมขนาดใหญ่อย่างละ 1 อัน ขอบด้านข้างกระดูกส่วนหลังสอเข้าสู่ส่วนท้ายมาก มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงอยู่ตามขอบนี้

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ลักษณะโค้งงอเข้าแนบกับบริเวณ pterygostomian ขอบด้านในและด้านบน merus มีขนอ่อนเรียงเป็นแถว ผิวด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 1 แถว carpus คล้ายรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ผิวด้านบนนอกตรงมุมด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ 2 ตุ่ม ขอบล่าง palm มีตุ่มแหลม 9 อัน และมีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อยตามแนวยาว ผิวด้านบนนอกตรงส่วนโคนติดกับ carpus มีหนามแหลม 1 อัน และตรงกลางมีหนามแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ด้านหน้าหนามแหลมนี้มีสันนูนตามยาวจนถึงโคนของ fix finger ครึ่งบนของ manus มีปุ่มขนาดใหญ่เรียงตามแนวยาว 3 แนว ปุ่มบนขอบบนส่วนปลาย 2 อันแรกเรียวแหลม ระหว่างปุ่มแต่ละแนวมีร่องตามขวาง 3 ร่อง ผิวตรงกลาง manus เป็นตุ่มเล็ก ๆ ละเอียดกระจายทั่วไป ครึ่งล่างของ manus ผิวเรียบ ผิวด้านใน palm ตรงขอบบนเป็นสัน 2 บริเวณ บริเวณแรกอยู่ตรงส่วนปลายเป็นสัน 4 สันเรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยม ถัดไปทางด้านท้ายเป็นสันสั้น ๆ 5 สันเรียงเป็นรูปไข่ ตรงส่วนโคนมีตุ่มเล็ก ๆ 1 อัน ส่วนปลายที่ติดกับ dactylus มีขนเรียงเป็นแถว ก้ามหนีบเรียวแหลม dactylus โค้งงุ้มลง ขอบบนมีขนเรียงเป็นแถวถึงกึ่งกลาง ผิวด้านบนนอกมีสันตามขวางสั้น ๆ เรียงตามความยาว พบเฉพาะในตัวผู้ หนามขนาดใหญ่แข็งแรง ส่วนปลาย dactylus เกยอยู่ด้านบนของ fix finger

ขาเดิน แม่เบนแบบใบพายช่วยในการว่ายน้ำ ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวมากที่สุด ตรงขอบด้านล่าง merus ของขาเดินคู่ที่ 2, 3 และ 4 มีหนามแหลมเรียงตามยาว 4 ถึง 6 อัน ขอบบน carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีหนาม 1 และ 2 อันตามลำดับ ส่วนขอบบน carpus ของขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 เป็นสันแหลมตามยาว ส่วนปลาย propodus ตรงขอบล่างแม่เบนขยายออกและมีแผงขนตามขอบ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2, 3 และ 4 แบนกว้างปลายแหลมและมีขนาดไม่เท่ากัน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุด merus ของขาเดินคู่ที่ 5 มีแผงขนทั้งขอบบนและขอบล่าง ขอบล่างของ carpus, propodus และ dactylus มีแผงขนตลอดความยาว dactylus แม่เบนกลมมน

ส่วนท้อง มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมเรียวแคบ ปล้องที่ 1 และ 2 แคบเล็กอยู่ใต้กระดอง ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกันมีความยาวมากกว่าความกว้างและมีสันแข็งเป็นฟันเลื่อยบนปล้องที่ 3 และ 4 ปล้องที่ 7 เป็นรูปสามเหลี่ยมเรียวแคบและมีความยาวมากกว่าความกว้าง

ส่วนท้องเพศเมียแม่เบนกว้าง ปล้องที่ 4 มีความกว้างมากที่สุด ส่วนปลายเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย ปล้องที่ 5 มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีความยาวมากกว่าปล้องที่ 4 ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลายมาก ขอบด้านข้างเรียวสอบเข้าสู่ส่วนปลาย ปล้องที่ 7 คล้ายสามเหลี่ยม

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะแบนปลายมนอยู่ตรงโคนขาเดินคู่ที่ 5 ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก ๆ สั้น ๆ อยู่เป็นกลุ่ม และมีขนยาวปกคลุมอยู่ อวัยวะเพศคู่ที่ 2 เรียวเล็กยาวมากกว่าอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 ส่วนโคนมีสีขาวส่วนปลายมีสีน้ำตาลเข้ม ท่อน้ำเชื้อมีความยาวเท่า ๆ กับอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1

สี กระดองมีสีขาวอมน้ำตาล มีจุดประเล็ก ๆ สีแดงเข้มกระจายทั่วไป ก้ามเหนือและขาเดินมีสีขาว มีจุดสีแดงเข้มประปราย ส่วนปลาย propodus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 5 มีแถบสีน้ำเงิน 1 แถบตามขวาง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 95 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดทรายอ่าวทุ่งมหา
อ่าวเกอปะทิว จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	41.00	มม.
ความกว้างกระดอง	43.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	24.00	มม.
ความกว้าง front	8.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อ่าวเกอปะทิว 2M 1F จังหวัดชุมพร
หาดบางเบน อ่าวเกอกะเปอร์ 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำอยู่ตามบริเวณหาดทราย ซึ่งเชื่อมต่อกับบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

อ่าวไทย ฝั่งทะเลอันดามัน เขตอินโดแปซิฟิก ชานซีบาร์ มาตากาสการ์
ทะเลแดง อินเดีย ลังกา ชวา เซเลเบส ฟิลิปปินส์ ทะเลจีน ญี่ปุ่น ชามัวร์
เกาะนิโคบาร์ ตาฮิติ นิวกีนิ ออสเตรเลีย ทะเลสาบซิลคา หมู่เกาะเมอไก
เกาะฟอร์โมซา แหลงกุตโฮป

Family Leucosiidae Dana, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูนโค้ง เป็นรูปไข่ กลม หรือมีหลายเหลี่ยม เบ้าตาและตามีขนาดเล็กมาก front แคบแต่กว้างกว่าเบ้าตาหลายเท่า หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวเฉียง หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก หรือไม่มี maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด palp พบอยู่ขอบด้านในเมื่อ maxilliped คู่ที่ 3 ปิดจะมองไม่เห็นจากภายนอก exognath กว้าง ก้ามหนีบปรกติ มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนท้องปล้องที่ 3 ถึง 6 เชื่อมต่อกัน บางชนิดเชื่อมต่อกันเฉพาะส่วนท้องปล้องที่ 3 ถึง 5 เท่านั้น ช่องเปิดของทั้งเพศผู้และเพศเมียอยู่ตรงส่วนฐานปล้อง coxa ของขาเดินคู่ที่ 5

Subfamily Leucosiinae Miers, 1886.

ลักษณะทั่วไป

merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 ยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของ ischium dactylus และ fix finger ของก้ามแข็งแรงมีส่วนปลายเรียวและมักสั้นกว่า propodus มีน้อยมากที่ยาวกว่า ส่วนปลาย dactylus สามารถยกสูงชันได้ประมาณ 60 องศา propodus มีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนโคนมีความกว้างมากกว่าส่วนปลาย

Genus *Philyra* Leach, 1817.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูนโค้งค่อนข้างกลม epistome ยื่นยาวเลย front ผิวบนกระดอง เป็นเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว มีร่องหรือสันคมแบ่งบริเวณ hepatic และบริเวณ branchial อย่างชัดเจน ช่องปากกว้างคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มุมตรงส่วนปลายกลมกว้าง exognath เป็นแผ่นกว้างมีขอบด้านนอกโค้ง merus ของ endognath แคบปลายแหลมคล้ายสามเหลี่ยม มีความยาวน้อยกว่า ischium เล็กน้อย เบ้าตาเล็กและลึก หนวดคู่ที่ 1 หับตามขวางอยู่ที่ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในร่องตรงมุมด้านในเบ้าตา ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ในตัวผู้ก้ามมีความยาวเป็น 1.5 เท่าของความยาวกระดอง ขาเดินเรียวเล็ก ส่วน

ท้องของตัวผู้มี 3 ถึง 4 ปล้อง ส่วนท้องตัวเมียมี 4 ปล้อง

พบ 1 ชนิด

Philyra olivacea Rathbun, 1909

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 5)

- Philyra olivacea* Rathbun, 1909. Proc. Biol. Soc. Wash.,
22: 108.
- Philyra olivacea* Rathbun, 1910a. Danish Exped. To Siam 1899-
1900, p. 312, pl. 2, fig. 17, text-fig. 4.
- Philyra olivacea* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool.,
10 (2): 78.
- Philyra olivacea* Maiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
Chulalongkorn Univ. Bangkok., p. 28.

ลักษณะเด่น

กระดองหนานูน กลมรี มีสันคมแนวเฉียงแบ่งบริเวณ hepatic อย่างเด่นชัด
ส่วนปลายสุดของ maxilliped คู่ที่ 3 มองเห็นจากด้านบน - ขอบด้านล่างของบริเวณ
hepatic มีลักษณะเป็นมุมแหลม 1 มุม ขอบด้านหลังกระดองมีลักษณะเป็นมุมทำให้เกิดลอน
3 ลอน ก้ำยาวกว่าความยาวกระดอง 1.5 เท่าและมีตุ่มปกคลุมตามขอบ ส่วนท้องปล้องที่
3 ถึง 5 เชื่อมต่อกัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูน กลมรี มีสันคมแนวเฉียงแบ่งบริเวณ hepatic ออกมาชัดเจน
ด้านข้างบริเวณ cardiac และ intestinal เป็นรอยปุ่มขนาดใหญ่ ผิวบนกระดองมีตุ่มกลม
ปกคลุมทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณขอบกระดองซึ่งลาดลงไปมาก ขอบด้านข้างกระดองส่วนท้าย

มีตุ่มเรียงเป็นแถว 2 แถวมาบรรจบกันกลายเป็นรูปลิ่มเหลี่ยมเล็ก ๆ front โคนเล็กน้อย ยื่นออกไปข้างหน้า และตรงกลางมีส่วนยื่นยาวออกไปคล้ายสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ถัดเข้ามา ตรงกลางมีตุ่มเรียงเป็นเส้นตามยาวจนถึงบริเวณ cardiac ขอบด้านล่างของบริเวณ hepatic มีลักษณะเป็นมุมแหลม 1 มุม ถัดมาด้านข้างกระดองจะมีลักษณะเป็นมุมอีก 2 มุม ซึ่งเป็นส่วนที่ กว้างที่สุดของกระดอง ขอบกระดองด้านหลังแคบและมีลักษณะเป็นมุมทำให้เกิดลอน 3 ลอน ซึ่งจะเห็นชัดเจนในตัวผู้มากกว่าตัวเมีย epistome ยื่นยาวเลย front ช่องปากกว้างคล้าย รูปสี่เหลี่ยม มุมตรงส่วนปลายกลมกว้าง ส่วนปลาย maxilliped คู่ที่ 3 มองเห็นจากด้านบน ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว exognath เป็นแผ่นแบนกว้างมีขอบด้านบนนอกโค้งมน merus ของ endognath แคบ ปลายแหลมคล้ายสามเหลี่ยม มีขอบด้านบนตรง มีความยาวน้อยกว่า ischium เล็กน้อย ในตัวเมียมีขนเรียงเป็นแถวตามขอบด้านในของ endognath เบ้าตาเล็ก และลึก ตายาวและมีขนาดเล็ก หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียว เล็กอยู่ในร่องตรงมุมด้านในของเบ้าตา บริเวณอกด้านหน้ามีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไปและเรียงเป็น ขอบขนานกับขอบของส่วนท้องปล้องที่ 6 และ 7

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ในตัวผู้มีความยาวเป็น 1.5 เท่าของความ ยาวกระดอง ในตัวเมียมีความยาวเป็น 1.25 เท่าของความยาวกระดอง merus คล้าย ทรงกระบอกยาว ผิวด้านบนมีตุ่มเรียงเป็นแถวตามความยาว 3 แถว carpus ลีน ส่วนโคน มีขนาดเล็กกว่าส่วนปลาย ขอบบนมีสันนูนตามยาว 2 อัน palm มีผิวค่อนข้างเรียบ มีความ กว้างเท่ากับ 2 ใน 3 ของความยาว ขอบด้านนอกตรง ขอบด้านในนูนโค้ง dactylus และ fix finger เรียวยาวปลายแหลมโค้งงอ มีเฉพาะพื้นขนาดเล็ก

ขาเดินเรียวเล็ก ผิวเรียบ ขาเดิน 2 คู่แรกยาวถึง carpus ของก้าม dactylus ของขาเดินทุกคู่เรียวยาวคล้ายใบหอกมีขนเรียงเป็นแถวตามขอบทั้ง 2 ข้าง

ส่วนท้องตัวผู้ปล้องที่ 3 ถึง 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 1, 2 และขอบด้านนอกของปล้อง ที่ 3 มีตุ่มเล็กปกคลุม ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าปล้องที่ 7 ในตัวเมียก็มีตุ่มเรียงเป็นแถว ตามขอบของส่วนท้อง

อวัยวะเพศผู้ ลักษณะเป็นแท่งยาวเรียว ส่วนปลายสุดเว้าเข้าและโค้งงอเล็กน้อย มีขนปกคลุมไม่มาก ท่อน้ำเชื้อเห็นชัดเจน มีช่องเปิดขนาดเล็กอยู่ตรงปลายสุด

สี กระดองมีสีน้ำตาลเข้ม มีลายสีม่วงอมดำเป็นแถบตามยาวและกระจายเป็น
หย่อม ๆ ก้ามและขาเดินสีน้ำตาล ตาและก้านตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 99 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ความยาวกระดอง 14.00 มม.

ความกว้างกระดอง 14.00 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1M 1F และทุ่งตะโก อำเภอสวี 2M จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 4M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ฝังตัวอยู่ในโคลน ในลำคลองเล็ก ๆ บริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลง
ต่ำสุดของช่วงน้ำตาย สืบโดยการไต่ตะแกรงร่อนโคลนหลวกลางลำคลองในขณะน้ำลงต่ำสุด

การกระจาย

อ่าวไทย

Subsection Oxyrhyncha

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม ส่วนหน้ากระดองแคบและมักยื่นออกไปคล้ายกริ
เบ้าตาไม่ล้อมบุรณี endostome คล้ายสี่เหลี่ยม ขาเดินคู่สุดท้ายปรกติ มีน้อยมากที่ลดรูปไป
เหงือกมีจำนวนน้อย ในตัวเมียไม่มีระยางค์ของส่วนท้องปล้องแรก ช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรง
ปล้องอก

Family Majidae Alcock, 1895

ลักษณะทั่วไป

กระดองส่วนหน้ากว้างหรือแคบ และมักยื่นออกไปข้างหน้าคล้ายกริ บริเวณ branchial เจริญดี บริเวณ hepatic มีขนาดเล็ก epistome มีขนาดใหญ่ buccal cavity เป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยม มีขอบด้านหน้าตรง หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวยาว ปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 2 เจริญดีและมักเชื่อมต่อกับ epistome และ front palp ของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ตรงปลายหรือมุมด้านใน ส่วนหน้าของ merus ก้ามหนีบมีขนาดใกล้เคียงกันและยาวกว่าขาเดินคู่อื่น ๆ เล็กน้อย อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีความยาวมากกว่าอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2

Subfamily Pisinae Balss, 1929.

ลักษณะทั่วไป

ตาเริ่มมีเบ้าตา ลักษณะค่อนข้างกว้างใหญ่และขอบด้านหลังมีลอนหรือหนามยื่นออกมา แต่ไม่สามารถปกคลุมตาซึ่งหดได้มิดชิดเมื่อมองจากด้านบน ก้านตาลิ้น ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 2 กว้าง และมักมีหนามหรือฟันอยู่ตรงมุมส่วนหน้า มุมด้านนอกส่วนหน้า merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 แผ่ขยายออก และมี palp อยู่ตรงมุมด้านใน ส่วนหน้า ischium แคบกว่า merus กริยื่นออกไปข้างหน้าเป็นหนามแหลม 2 อัน ขาเดินยาวมาก

Genus *Doclea* Leach, 1814.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างกลม มักมีเงี่ยงทางด้านข้างและผิวด้านบน ผิวบนกระดองและระยางค์มักขรุขระหรือมีขนปกคลุมหนาแน่น กริประกอบด้วยหนามแหลมสั้น 2 อันเชื่อมติดกันตรงส่วนโคน และแยกออกเป็น 2 แฉกตรงส่วนปลาย ซึ่งอยู่ระดับเดียวกับขอบกระดองส่วนหน้า ตามีขนาดเล็กมาก เบ้าตามีหนามและลอนยื่นออกมาตรงขอบด้านหลัง หนวดคู่ที่ 2 สั้นไม่เด่นชัดยาวไม่ถึงปลายสุดของกริ มีปล้องฐานกว้างสั้นคล้ายสามเหลี่ยม ส่วนปลายสุดเป็นหนามแหลม ขอบส่วนหน้าของ

ช่องปากค่อนข้างโค้ง merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 กว้างกว่า ischium เล็กน้อย
 ก้ามหนีบในตัวผู้ยาวและแข็งแรง palm โป่งออกมีขนาดใหญ่ ส่วนตัวเมียพบว่าก้ามหนีบลิ้น
 เรียวเล็กกว่า ส่วนท้องแบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน

พบ 1 ชนิด

Doclea ovis (Herbst, 1788)

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 6)

- Doclea ovis* Alcock, 1895. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 64: 227.
- Doclea ovis* Chopra, 1935. Rec. Indian Mus., 37: 467-469, fig. 1.
- Doclea ovis* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, pp. 293-294.
- Doclea ovis* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 80.
- Doclea ovis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 29.

ชื่อไทย ปูแมงมุม

ลักษณะเด่น

กรรไกรประมาณ 1 ใน 6 ของความยาวกระดอง ส่วนปลายมี 2 แฉกค่อนข้างตรง
 ขอบด้านข้างส่วนหน้าบริเวณ branchial มีหนามแหลม 2 อัน ขอบส่วนท้ายกระดองตรงกลาง
 ไม่มีหนามแหลม บริเวณ gastric และบริเวณ cardiac มีปุ่มเล็ก ๆ อยู่ในแนวยาวกึ่งกลาง
 กระดอง บริเวณ pterygostomian มีร่องลึกตามแนวยาวเด่นชัด

ลักษณะทั่วไป

กรีสั้นประมาณ 1 ใน 6 ของความยาวกระดูก ส่วนโคนกรีสั่งอยู่ระหว่างเข่าตาทัง สองข้างมีความกว้างมากกว่าความยาวกรีสั้นน้อย ส่วนปลายกรีสั้นแหลมและแยกออกเป็น 2 แฉก ตรงระดับเดียวกับขอบกระดูกส่วนหน้า กระดูกค่อนข้างกลม มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น เมื่อเอาขนออกพบว่าผิวบนกระดูกค่อนข้างเรียบ มีปุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตรงกลางบริเวณ gastric ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดูกมีเงยขึ้นเป็นหนามค่อนข้างแหลมขนาดใกล้เคียงกัน จำนวน 4 อัน อันแรกอยู่ตรงมุมด้านนอกของช่องปาก อันที่ 2 อยู่ตรงบริเวณ sub-hepatic ส่วนอันที่ 3 และ 4 อยู่ตรงบริเวณ branchial พบว่าตรงส่วนโคนของหนวดคู่ที่ 2 มีหนามแหลม 1 อัน และระหว่างหนามอันนี้กับหนามตรงมุมด้านนอกของช่องปากยังมีหนามเล็ก ๆ อีก 1 อัน แต่ตรงขอบส่วนท้ายของกระดูกไม่มีปุ่มหรือหนามแหลมเลย บริเวณ pterygostomian มีลักษณะเป็นร่องลึกตามแนวยาวเด่นชัด ตามีขนาดเล็ก ขอบด้านหลังเข่ามีลอนยื่นออกมา แต่คลุมตาไม่มีติดเมื่อมองจากด้านบน หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวยาว หนวดคู่ที่ 2 สั้นยาวไม่ถึงปลายสุดของกรีส

ก้ามหนีบในตัวผู้แข็งแรงมีความยาวประมาณ 1.25 เท่าของความยาวกระดูก ขอบด้านในของ palm โป่งออกมีขนาดใหญ่กว้างประมาณ 3 ใน 4 ของความยาว ส่วนปลายก้ามหนีบแข็งแรง มีฟันขนาดใกล้เคียงกันเรียงเป็นแถวตลอดความยาวของ dactylus และ fix finger ก้ามหนีบในตัวเมียยาวเพียง 3 ใน 4 ของความยาวกระดูก และมีขนาดเล็กเรียกว่าขาเดินคู่อื่น ๆ มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่นยกเว้นส่วนปลายก้ามหนีบเรียบ

ขาเดินทุกคู่แข็งแรง เรียวยาว และมีขนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้น dactylus เรียบ ขาเดินคู่ที่ 1 มีความยาวประมาณ 2.25 เท่าของความยาวกระดูก ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลม

ส่วนท้องแบ่งออกเป็น 7 ปล้องชัดเจนทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ตรงกลางปล้องที่ 2 ในตัวเมียมีลักษณะเป็นปมขนาดใหญ่เด่นชัด

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 100 เป็นเพศเมีย ได้มาจากลำคลองใน
บริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	64.00	มม.
ความกว้างกระดอง	58.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ฝังตัวอยู่ในโคลนกลางลำคลอง ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลง
ต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ฝั่งทะเลอันดามัน เขตอินโนแปซิฟิก หมู่เกาะเมอโก โอริสซ่า มัตราลี ญี่ปุ่น

Family Hymenosomatidae Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนบาง ผิวค่อนข้างอ่อน ด้านหน้ากระดองมีส่วนยื่นเป็นกริในแนวนอน
เบ้าตาลรูปไข่ ตายื่นออกมาเด่นชัด ก้ามค่อนข้างสั้นและแข็งแรง ช่องเปิดเพศเมียอยู่บน
ปล้องอกตรงกับขาเดินคู่ที่ 2 และถูกคลุมโดยส่วนท้องมิดชิด ในขณะที่เป็นตัวอ่อนหลังจากฟักออก
จากไข่จะอาศัยอยู่ในส่วนท้องของตัวเมีย

Genus *Trigonoplax* H. Milne-Edwards, 1853.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนบางมีลักษณะคล้ายรูปห้าเหลี่ยม ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ายาวเป็นแนวตรงแผ่ขยายออกมาทางขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังซึ่งมนโค้งและสั้นกว่ามาก front มีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมยื่นออกไปข้างหน้า ไม่มีเขี้ยวตา ตามีขนาดเล็กอยู่ใต้ front มองเห็นได้จากด้านบน บริเวณหลังตาอาจมีหรือไม่มีเงี่ยงยื่นแหลมเล็ก หนวดคู่ที่ 1 พับตามยาวอยู่ใต้ front มองไม่เห็นจากด้านบน ระหว่างหนวดคู่ที่ 1 มีสันนูนตามแนวยาวอยู่ตรงกลาง ก้านหนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงโคนของตา epistome เต็มชัด maxilliped คู่ที่ 3 ปกคลุมช่องปากมิด ischium มีขนาดใกล้เคียงกับ merus palp อยู่ใกล้กับมุมด้านนอกส่วนปลายของ merus exognath เรียวเล็กถูกคลุมโดย merus ก้ามหนีบเรียวเล็กมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้างทั้งตัวผู้และตัวเมีย ขาเดินทุกคู่เรียวยาวมาก ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 1 ชนิด

Trigonoplax unguiformis (de Haan, 1839)

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 7)

<i>Elamene unguiformis</i>	Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 394.
<i>Elamena (Trigonoplax) unguiformis</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 387.
<i>Elamene unguiformis</i>	Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 761.

- Elamena (Trigonoplax) unguiformis* Kemp, 1917. Rec. Indian Mus.,
13: 277-278, figs. 28, 29.
- Trigonoplax unguiformis* Tesch, 1918. Siboga Exped.
Monogr., 39C: 25-26.
- Trigonoplax unguiformis* Sakai, 1939. Studies on the
Crabs of Japan, Tokyo, p. 201,
pl. 20, fig. 4.

ลักษณะเด่น

กระดองแบนบางคล้ายรูปห้าเหลี่ยม มีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย front คล้ายสามเหลี่ยมปลายมนยื่นออกไปข้างหน้ามาก บริเวณหลังตามีแฉ่งยื่นแหลมเล็กข้างละ 1 อัน ระหว่างหนวดคู่ที่ 1 มีสันสูงตามแนวยาวอยู่ตรงกลาง 1 อัน ก้ามหนีบเรียวยาวเล็ก มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งในตัวผู้และตัวเมีย dactylus ของขาเดินทุกคู่เรียวยาว ส่วนโคนมีความกว้างมากที่สุด ส่วนปลายสุดโค้งงอแหลม มีหนามแหลมเล็ก 2 อันตรงขอบด้านล่าง

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนบางคล้ายรูปห้าเหลี่ยม มีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ผิวเรียบ front คล้ายสามเหลี่ยมปลายมนยื่นออกไปข้างหน้ามาก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าเรียบยาวเป็นแนวตรง ไม่มีแฉ่งยื่นและแผ่ขยายออกมากทางขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังซึ่งมนโค้งและสั้นกว่ามาก ตามีขนาดเล็กอยู่ใต้ front มองเห็นได้จากด้านบน บริเวณหลังตามีแฉ่งยื่นแหลมเล็กข้างละ 1 อัน หนวดคู่ที่ 1 พับตามยาวอยู่ใต้ front ระหว่างหนวดคู่ที่ 1 มีสันสูงตามแนวยาวอยู่ตรงกลาง 1 อัน ก้านหนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ระหว่างหนวดคู่ที่ 1 กับตา ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่กว่า merus เล็กน้อย มุมด้านในส่วนปลายมนโค้ง เส้นแบ่ง merus กับ ischium ค่อนข้างตรง exognath เรียวแคบถูก merus ปกคลุมส่วนปลายเอาไว้

ก้ามเรียวยาวเล็กมีขนาดใกล้เคียงกันทั้งในตัวผู้และตัวเมีย มีความยาวประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างกระดอง ผิวเรียบ merus เป็นทรงกระบอกมีส่วนโคนเล็กกว่าส่วนปลาย

carpus ล้วน palm มีขนาดเล็กยาวใกล้เคียงกับ dactylus ก้ามหนีบเรียวยาว ส่วนปลายแผ่แบนคล้ายข้อ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้าง ขอบด้านในเรียบไม่มีฟัน

ขาเดินทุกคู่เรียวยาว ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีความยาวมากที่สุด และยาวมากกว่า 3 เท่าของความยาวกระดอง merus เป็นทรงระบอบกลมยาวประมาณ 8 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนตรงปลายสุดมีแฉ่งยื่นเป็นปุ่มแหลมเด่นชัด 1 อัน propodus เป็นทรงระบอบกลมยาวใกล้เคียงกับ merus dactylus เรียวยาวประมาณ 3 ใน 4 ของความยาว propodus ส่วนโคนมีความกว้างมากที่สุด ขอบด้านล่างส่วนปลายสุดซึ่งโค้งงอแหลมมีหนามแหลมเล็ก 2 อัน และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ

ส่วนท้องของตัวผู้ค่อนข้างสั้นแผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6 คอดเว้าตรงกลาง ปล้องที่ 7 คล้ายสามเหลี่ยมปลายมนโค้ง มีส่วนฐานกว้างกว่าปล้องที่ 6 ส่วนท้องตัวเมียแบนกว้างแต่คลุมไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งเรียวเล็กโค้งงอ ส่วนปลายเรียวแหลมชี้เข้าด้านใน มีขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดอง ก้ามและขาเดินทุกคู่ มีสีดำสนิท

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 101 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.50	มม.
ความกว้างกระดอง	10.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ฝังตัวอยู่ในโคลนเหลวกลางคลองเล็ก ๆ ในป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับ
น้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

อำมะตะบัน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น

Subsection Brachyrhyncha

ลักษณะทั่วไป

กระดองกลม คล้ายรูปไข่หรือสี่เหลี่ยม ส่วนหน้ากระดองกว้าง กริลรูปไข่หรือไม่มี
เบ้าตาเจริญดี endostome คล้ายสี่เหลี่ยม ขาเดินคู่สุดท้ายปรกติ มีน้อยมากที่ลดรูปไป
เหงือกมีจำนวนน้อย ในตัวเมียไม่มีระยางค์ของส่วนท้องปล้องแรก ช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรง
ปล้องอก

Family Portunidae Pafinesque, 1815.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนหรือโค้งนูนเล็กน้อย อาจมีบางชนิดโค้งนูนมากและมีความกว้างมากกว่า
ความยาว front มักมีลักษณะเป็นแฉ่งยื่นหรือหนามซึ่งมีลักษณะรูปร่างแตกต่างกัน บริเวณต่าง ๆ
บนกระดองไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีแฉ่งยื่นแหลมจำนวน 5 ถึง 9 อัน หนวด
คู่ที่ 1 พับตามขวางหรือแนวเฉียงอยู่ใต้ front flagellum ของหนวดคู่ที่ 2 มีลักษณะเรียวยาว
ช่องปากมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมและมีความกว้างมากกว่าความยาว ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบน
แบบใบพายเพื่อช่วยในการว่ายน้ำ

Subfamily Portuninae Alcock, 1899.

ลักษณะทั่วไป

ก้านตาปรกติ กระจกกว้างแบนหรือโค้งนูน ขอบด้านข้างกระจกส่วนหน้ามีแฉ่งยื่นแหลม 4 ถึง 9 อัน รวมทั้งหนามเขี้ยวตาด้านบนอีกด้วย ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 2 กว้าง บางครั้งพบว่ามีลอนยื่นออกมาตรงมุมด้านบนนอกส่วนปลาย flagellum อาจอยู่ในช่องเขี้ยวตา ขาเดินสั้นกว่าก้าม ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบนแบบใบพายเพื่อช่วยในการว่ายน้ำ

Genus *Charybdis* de Haan, 1833.

ลักษณะทั่วไป

ก้านตาปรกติ กระจกกว้างโค้งนูนเล็กน้อย มีหนามข้างกระจก 6 อัน รวมทั้งหนามเขี้ยวตาด้านบน ความกว้างระหว่างเขี้ยวทั้งสองข้างน้อยกว่าความกว้างกระจกส่วนที่กว้างที่สุด ขาเดินสั้นกว่าก้าม ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบนแบบใบพาย

พบ 3 ชนิด

Charybdis affinis (Dana, 1852)

(แผ่นภาพที่ 14 ภาพที่ 8)

<i>Goniosoma affine</i>	de Man, 1887. Journ. Linn. Soc. (Zool.),
22: 80-82, pl. 5, fig. 2.
<i>Goniosoma affine</i>	Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.
Lond. Zool., 5 (2): 374.
<i>Goniosoma affine</i>	Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc.
Lond., p. 747.
<i>Goniosoma affine</i>	Lanchester, 1901. Proc. Zool. Soc.
Lond., 2: 545.

- Charybdis affinis* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 64.
- Charybdis (Goniosoma) affinis* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 250.
- Charybdis (Goniosoma) affinis* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus., (13): 119, fig. 11.
- Charybdis (Charybdis) affinis* Leen, 1938. Siboga Exped. Monogr., 39C³: 35-38, figs. 8-9.
- Charybdis affinis* พูลู่ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, หน้า 16, แผ่นภาพที่ 5, รูปที่ 1, แผ่นภาพที่ 25, รูปที่ 1, 2
- Charybdis affinis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 32.
- Charybdis affinis* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 146, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 6.
- Charybdis affinis* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 199, แผ่นภาพที่ 20, ภาพที่ 6.

ชื่อไทย ปูม้าเล็ก

ลักษณะเด่น

กระดองมีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป ไม่มีสันตามแนวขวางบนกระดองส่วนท้ายเมื่อจับจาก
 หนามข้างกระดองอันสุดท้ายมาทางด้านหลัง ส่วนท้ายกระดองมีลักษณะโค้งมน หนามข้างกระดอง

อันแรกปลายตัดที่ขอบนอกมีรอยเว้า ขอบด้านหน้า merus ของก้ามมีหนาม 3 อัน ด้านบน palm มีหนาม 5 อัน มีขนาดใหญ่ 3 อัน ขนาดเล็ก 2 อัน หนามระหว่างตาคู่กลางเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายมนเล็กน้อยยื่นล้ำหนามอื่น merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีความกว้างเท่ากับ ความยาว ส่วนท้องปล้องที่ 6 ของตัวผู้มีขอบด้านข้างขนานกันเป็นเส้นตรง เกือบตลอดความยาว ลักษณะทั่วไป

กระดองมีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นสันตามแนวขวางอยู่เหนือ บริเวณ protogastric จำนวน 2 แนว แนวแรกแยกออกเป็น 2 ตอน แนวที่สองติดกัน ระหว่างหนามข้างกระดอง อันสุดท้ายมีสันตามยาวและมีช่องว่าง 2 ช่อง ทำให้สันไม่ต่อเนื่องกัน front มีหนาม 3 คู่ ไม่รวมหนามตรงเข้าตาด้านบน หนามคู่กลางมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมชี้ตรงไปข้างหน้า หนามคู่ที่ 2 มีปลายแหลมกว่าและชี้ออกในแนวเฉียง หนามคู่ที่ 3 อยู่นอกสุดมีลักษณะแคบยาว ปลายแหลมและชี้เข้าในแนวเฉียง หนามเข้าตาด้านบนเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง มีขนาดใหญ่กว่าหนามระหว่างตา เข้าตาด้านบนมีรอยบาก 2 รอย หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานแยกจากเข้าตาและติดกับส่วนหน้ากระดอง ปลายหนวดเรียวยาว หนามข้างกระดองมี 6 อันนับรวมหนามเข้าตาด้านบนนอก ด้วย หนามอันแรกปลายมนขอบนอกเว้าตรงกลาง หนามอันที่ 2 ถึง 6 ปลายแหลมคมมีขนาดและรูปร่างเหมือนกัน ส่วนปลายของหนามอันที่ 6 ชี้ออกด้านข้าง ด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ ส่วนหลังมีลักษณะเรียบไม่มีหนาม ตามขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันเห็นไม่ชัดเชื่อมกับส่วนท้าย กระดอง ซึ่งสันเรียบตามขอบและโค้งมนตรงมุมกระดองส่วนท้าย

ก้าม มีขนาดใหญ่โตเคียงกันทั้งสองข้าง ผิวด้านบนมีขนปกคลุมบาง ๆ ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 3 อัน และมีแถบขนละเอียดตลอดแนวที่มีหนาม ผิวด้านบนนอก carpus มีสัน 2 อัน และมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน ตรงมุมด้านในมีหนามขนาดใหญ่ 1 อัน บริเวณ palm มีสัน 6 อัน มีหนาม 5 อัน คือบริเวณต้นข้อ 1 อัน ส่วนปลายที่ต่อกับ dactylus 2 อัน และบนสัน 2 สัน บริเวณตรงกลางสันละ 1 อัน ปลายก้ามหนีบเรียวยาวแหลมโค้ง ปลาย dactylus จะอยู่ด้านบน เมื่อจรดกับปลายของ fix finger ก้ามหนีบมีฟันซี่ใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน ขบกันได้ดีสนิท

ขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว มีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป dactylus
เรียวยาวแหลมคล้ายใบหอก มีขนละเอียดที่ขอบบนและขอบล่าง ขาเดินคู่ที่ 4 แผ่นแบนแบบใบพาย
ขอบบน merus มีแผงขนละเอียด ส่วนปลายขอบล่างมีหนามแหลม 1 อัน carpus, propodus
และ dactylus มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 2 และ 3 มีสันตามขวางตลอด
ความกว้าง ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีขอบด้านข้างขนานกันประมาณ
2 ใน 3 ของความยาว และมีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนท้องของตัวเมียแผ่กว้างมาก
ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนละเอียดปกคลุมตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 ตรงส่วนฐานแบนปลายเรียวแคบยื่นออกด้านข้างตรงกลางปล้องอกที่ 3
บริเวณปลายตรงขอบนอกมีขนเรียงเป็นแถวหนาแน่น ขอบในมีหนามเรียงเป็นแถว 2 แถวตั้งแต่
บริเวณที่โค้งจนถึงปลาย ขอบด้านล่างปล้องอกที่ 2 มีตุ่มรองรับอวัยวะเพศ ช่องเปิดเพศผู้อยู่ตรง
ปล้องแรกของขาเดิน อวัยวะเพศผู้ที่ 2 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของอันแรก ส่วนปลายสอดอยู่ใน
ร่องด้านใน

สำหรับช่องเปิดเพศเมียอยู่ที่ปล้องอกที่ 3 ติดกับขอบล่างมีลักษณะเป็นรูปกลมอยู่ในแนว
เฉียง ขอบด้านบนแข็งหนาและยื่นเป็นดั่ง ขอบล่างเว้าเป็นแอ่ง

สี กระดอง ก้ำม และขาเดินสีเขียวอมน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายก้ำมหนิสีน้ำตาลอ่อน
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 102 เป็นเพศเมีย ได้มาจาก ตำบลหงาว
อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	30.00	มม.
ความกว้างกระดอง	50.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	27.30	มม.
ความกว้าง front	16.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอเมือง 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำในคลองบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

สันทบุรี ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี สงขลา
ปัตตานี มาสคาคา ตรังกานู สิงคโปร์ หมู่เกาะเมอโก โอริสสา อ่องกง

Charybdis anisodon (de Haan, 1850)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 1)

<i>Charybdis anisodon</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam
1899-1900, p. 64.
<i>Charybdis (Goniosoma) anisodon</i>	Shen, 1932a. Hong Kong Nat., 3 (1):
43-45, figs. 9-10, pl. 9, fig. 6.
<i>Charybdis (Goniosoma) anisodon</i>	Shen, 1937. Bull. Raffles Mus., (13):
117.
<i>Charybdis (Charybdis) anisodon</i>	Leen, 1938. Siboga Exped. Monogr., 39C ³ :
64-67, figs 29-30.
<i>Charybdis anisodon</i>	Sakai, 1939. Studies on the Crabs of
Japan, Tokyo, p. 405.
<i>Charybdis (Charybdis) anisodon</i>	Stephenson, 1957. Aust. Journ. Mar.
Freshw., 8 (4): 493, fig. 1.

- Charybdis anisodon* พูนสุ่ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ,
หน้า 20, แผ่นภาพที่ 9, รูป 3, แผ่นภาพที่ 25, รูป 3, 4.
- Charybdis anisodon* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 32.
- Charybdis anisodon* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 102, แผ่นภาพที่ 6, ภาพที่ 6.
- Charybdis anisodon* ยูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 145, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 7.
- Charybdis anisodon* คู่ภณผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 199, แผ่นภาพที่ 20, ภาพที่ 5.

ชื่อไทย ปูม้าเล็ก ปูกะตอย

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมัน ไม่มีสันตามแนวขวางบนกระดองส่วนท้ายเมื่อนับจากหนามข้าง
กระดองอันสุดท้ายมาทางด้านหลัง ส่วนท้ายกระดองมีลักษณะโค้งมน หนามข้างกระดองอันแรก
ปลายไม่ทู่และมีขนาดใหญ่กว่าหนามอันที่ 2 หนามข้างกระดองอันสุดท้ายยาวแหลมกว่าหนามอันอื่น
และยื่นออกด้านข้าง ขอบบนด้านหน้า merus ของก้ามมีหนาม 2 อัน palm มีหนาม 2 อัน
หนามระหว่างตาคู่กลางมีปลายโค้งมน

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมัน มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันตามขวางเหนือบริเวณ protogastric จำนวน 2 แนว แนวแรกมี 2 สัน มีช่องว่างระหว่างสันกว้างกว่าแนวสัน แนวที่สองเป็นเส้นเดี่ยวตลอด สันบริเวณหนามข้างกระดองอันสุดท้ายเป็นเส้นโค้งผ่านเหนือบริเวณ branchial และไม่ต่อเป็นเส้นเดียวกัน front มีลักษณะเป็นหนาม 3 คู่ไม่รวมเข้าตาต้านใน หนามคู่กลางมีปลายโค้งมนยื่นเด่นล้ำกว่าหนามคู่อื่นเล็กน้อย หนามคู่ที่ 2 เป็นรูปสามเหลี่ยมปลายมนเข้าไปข้างหน้า หนามคู่ที่ 3 ปลายมนเข้าไปข้างหน้า แยกจากหนามคู่ที่ 2 ด้วยร่องรูปตัว V แคบ ๆ หนามเข้าตาต้านในเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้างปลายแหลมและมีขนาดใหญ่กว่าหนามระหว่างตาเข้าตาต้านบนมีรอยบาก 2 รอย หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานติดกับส่วนหน้ากระดองปลายเรียวยาว หนามข้างกระดองมี 6 อัน นับรวมหนามเข้าตาต้านนอกด้วย หนามอันที่ 1 และ 2 เป็นรูปสามเหลี่ยมปลายมน มีฐานติดกัน หนามอันที่ 1 มีขนาดใหญ่กว่าหนามอันที่ 2 เล็กน้อย หนามอันที่ 3 และ 4 ใหญ่เป็น 2 เท่าของหนามอันที่ 2 หนามอันที่ 5 ปลายแหลมคม หนามอันที่ 6 ยาวที่สุดมีปลายแหลมคมยื่นออกด้านข้าง ขอบของหนามทุกอันเรียบ ด้านข้างกระดองสอบเข้าสู่ส่วนหลัง ตรงขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันตลอดความยาวและเชื่อมต่อกับสันของขอบกระดองส่วนท้ายเป็นมุมโค้งมน

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 2 อันอยู่ตรงกึ่งกลางและใกล้ส่วนปลายบริเวณละ 1 อัน แนวเดียวกับหนามนี้มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ผิวด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนของ carpus มีสัน 2 สัน และหนามขนาดเล็ก 2 อัน ตรงมุมด้านในมีหนามขนาดใหญ่แข็งแรง 1 อัน palm มีสัน 6 สัน มีหนามแหลม 2 อัน คือ บริเวณต้นข้อ 1 อัน และตรงกึ่งกลางทางด้านบนอีก 1 อัน ปลาย dactylus แหลมโค้ง และจะอยู่ด้านในเมื่อจรดกับปลายของ fix finger ก้ามหนีบมีพื้นขนาดปานกลาง ขบกันได้สนิท

ขาเดิน คู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว propodus และ dactylus มีแผงขนเล็ก ๆ ตามขอบบนและขอบล่าง ปลาย dactylus เรียวแหลมคล้ายใบหอก ส่วนขาเดินคู่ที่ 4 แผ่แบนแบบใบพาย ขอบบน merus มีแผงขนละเอียด ส่วนปลายขอบล่างมีหนามแหลม 1 อัน carpus, propodus และ dactylus มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้อง ในตัวผู้มีลักษณะคล้ายรูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 2 และ 3 มีสันตามขวางตลอดความกว้าง ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีขอบด้านข้างโค้งออกใกล้ส่วนปลาย ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้าง ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนละเอียดปกคลุมตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 มีส่วนฐานกว้าง ส่วนปลายเรียวยาวเล็กโค้งงอมาก ชี้ออกด้านข้างถึงกลางปล้องอกที่ 3 ขอบด้านในมีหนามเรียงเป็นแถวสั้น ๆ ขอบด้านนอกมีหนามขนาดใหญ่เรียงเป็นแถวยาวต่อไปถึงด้านหน้าซึ่งมีหนามเล็ก ๆ 1 แถว อวัยวะเพศผู้ที่ 2 สอดอยู่ในคู่แรก มีความยาวเป็นครึ่งหนึ่ง ท่อนำเชื้อสอดอยู่ตรงกลางของอวัยวะเพศผู้แรกและสั้นกว่าอวัยวะเพศผู้ที่ 2 ตุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้แรกอยู่ตรงขอบล่างของปล้องอกที่ 2

สำหรับช่องเปิดของเพศเมียอยู่ตรง ส่วนนอกปล้องที่ 3 มีลักษณะเป็นวงรีเหมือนไข่ อยู่ในแนวเฉียง ขอบด้านบนหนาแข็ง

สี กระจดอง ก้ำม และขาเดินสีเขียวอมน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายก้ำมหนึบสีขาว
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 103 เป็นเพศผู้ ได้มาจาก ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	23.20	มม.
ความกว้างกระดอง	44.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	27.00	มม.
ความกว้าง front	14.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำในคลองบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

สันทบุรี ชลบุรี สุ่มทรงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี
สิงคโปร์ มาเลเซีย ชวา มากาลัสซาร์ เซเลเบส ฟิลิปปินส์ ฮองกง เกาะฟอร์โมซาร์
ญี่ปุ่น นิวคาสลิตเดเนีย ทะเลแดง

Charybdis hellerii (A. Milne-Edwards, 1861)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 2)

- Goniosoma merquiense* de Man, 1887. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 82, pl. 5,
figs. 3, 4.
- Goniosoma Hellerii* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.
Lond. Zool., 5 (2): 375.
- Charybdis (Goniosoma) merquiense* Alcock, 1899. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 68: 55.
- Charybdis hellerii* Edmonson, 1931. Occ. Pap. Bernice
P. Bishop Mus., 19 (17): 247.
- Charybdis (Goniosoma) merquiensis* Chopra, 1935. Rec. Indian Mus.,
37: 484, fig. 8.
- Charybdis (Goniosoma) merquiensis* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus.,
13: 121, fig. 12.
- Charybdis (Charybdis) hellerii* Leen, 1938. Siboga Exped. Monogr.,
39C³: 44-49, figs. 15-17.
- Charybdis (Charybdis) hellerii* Stephensen, 1946. Dan. Sci. Invest.
Iran, Copenhagen, 4: 117.

- Charybdis (Charybdis) hellerii* Stephenson and Campbell, 1957. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res., 8 (4): 497-498, pl. 1, fig. 4.
- Charybdis hellerii* พูนสุ่ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, หน้า 36, แผ่นภาพที่ 5, รูป 11, แผ่นภาพที่ 26, รูป 11, 12.
- Charybdis hellerii* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 33.
- Charybdis hellerii* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 103, แผ่นภาพที่ 6, ภาพที่ 7.
- Charybdis hellerii* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 146, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 8.
- Charybdis hellerii* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 198, แผ่นภาพที่ 20, ภาพที่ 4.

ชื่อไทย ปูม้าเล็ก

ลักษณะเด่น

กระดองมีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อยตรงบริเวณ epibranchial ไม่มีสันตามแนวขวาง บนกระดองส่วนท้ายเมื่อจับจากหนามข้างกระดองอันสุดท้ายมาทางด้านหลัง ส่วนท้ายกระดองโค้งมน หนามข้างกระดองทุกอันมีปลายแหลม หนามระหว่างตาคู่กลางมีปลายมนโค้งขึ้นล้ำหน้า คู่อื่นเล็กน้อย ขอบบนด้านหน้า merus ของก้ามมีหนาม 3 อัน ขาเดินคู่ที่ 5 มีหนาม 1 อัน ที่ขอล่างของ merus และ carpus ขอล่าง palm มีหนามเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว

ลักษณะทั่วไป

กระดอง เรียบมีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อยตรงบริเวณ epibranchial มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นสันตามขวางบริเวณ protogastric จำนวน 2 แนว แนวแรกเป็นสันสั้น ๆ สองสัน มีช่องว่างตรงกลาง แนวที่สองเป็นสันยาว ระหว่างหนามข้างกระดองอันสุดท้ายมีสันยาวตามขวาง แต่ไม่ต่อกันเป็นเส้นเดียว เพราะมีช่องว่างบริเวณตรงกลาง front มีหนาม 3 คู่ ไม่รวมหนามเบ้าตาด้านใน หนามคู่กลางปลายมนยื่นล้ำหน้าคู่อื่น หนามคู่ที่ 2 เป็นรูปสามเหลี่ยมปลายค่อนข้างแหลม หนามคู่ที่ 3 เป็นรูปสามเหลี่ยมยาวเรียว ปลายแหลมชี้ไปข้างหน้า หนามเบ้าตาด้านใน เป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ปลายแหลม เบ้าตาด้านบนมีรอยบาก 2 รอย หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานแยกจากเบ้าตา และติดกับส่วนหน้ากระดอง ปลายหนวดเรียวเล็ก หนามข้างกระดองมี 6 อันนับรวมหนามเบ้าตาด้านบนอีกด้วย หนามทุกอันมีปลายเรียวแหลม หนามอันที่ 6 เรียวแหลมยาวกว่าอันอื่นปลายชี้ออกจากด้านข้าง ด้านข้างกระดองสอดเข้าสู่ส่วนหลังและเชื่อมต่อกับขอบกระดอง ส่วนท้ายเป็นมุมโค้งมน

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ผิวมีขนปกคลุมบาง ๆ ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 3 อัน carpus มีหนาม 4 อันคือ หนามขนาดใหญ่ 1 อันอยู่ตรงมุมด้านใน และหนามขนาดเล็ก 3 อันที่มุมด้านนอก palm มีหนาม 5 อัน คือ บริเวณโคน 1 อัน บริเวณกึ่งกลางด้านบน 2 อัน และบริเวณปลายด้านบน 2 อัน ปลาย dactylus อยู่ด้านในเมื่อจรดกับปลายของ fix finger พื้นมีขนาดเล็ก

ขาเดิน คู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ผิวเรียบ dactylus เรียวแหลมคล้ายใบหอก ขอบบนและขอบล่างของ propodus และ dactylus มีขนละเอียดเรียงเป็นแถว ขาเดินคู่ที่ 4 แม่แบบแบบใบพาย ขอบบน merus มีแผงขนละเอียด ส่วนปลายขอบล่างมีหนามแหลม 1 อัน ขอบบน carpus มีแผงขนละเอียดและมีหนามแหลม 1 อันตรงขอบล่างด้านข้าง propodus มีหนามเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตรงขอบด้านล่าง ทั้ง propodus และ dactylus มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้อง ตัวผู้มีปล้องที่ 1 แคบยาว ปล้องที่ 2 และ 3 มีสันพาดตามขวางตลอดความกว้าง ปล้องที่ 4 มีสันสั้น ๆ ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีความยาวเท่ากับ

ความกว้าง ขอบด้านข้างเป็นเส้นตรงขนานกันประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว ส่วนท้องตัวเมีย
แผ่กว้าง ขอบด้านข้างมีขนละเอียดปกคลุมตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 มีส่วนปลายเรียวยาว แคบและโค้งออกด้านข้าง อยู่ตรงกลาง
ปล้องอกที่ 3 ขอบด้านในมีหนามกระจายอยู่ทั่วไปแต่ไม่ถึงปลายสุด ด้านบนมีหนามสั้นเรียงเป็น
แถว 4 ถึง 7 อัน ด้านนอกมีหนามสั้นและยาวเป็นแถว เมื่อใกล้ส่วนปลายหนามจะมีขนาดเล็กลง
และบางลง ตุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้ที่อยู่ขอบบนปล้องที่ 3 อวัยวะเพศผู้ที่ 2 ยาวเป็นครึ่งหนึ่ง
และสอดอยู่ในอวัยวะเพศผู้แรก ท่อนำเชื้อยาวเรียวสอดอยู่กับอวัยวะเพศผู้แรกและยาวไม่ถึง
ครึ่งของอวัยวะเพศผู้ที่ 2

ช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรงส่วนนอกปล้องที่ 3 เป็นรูกลมขอบไม่หนาอยู่กลางปล้องค่อนข้าง
มาทางขอบบนเล็กน้อย

สี กระดองและขา เติบสี เขียว เข้ม ก้ามสีน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายก้ามหนีบน้ำตาลอมดำ
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 104 เป็นเพศเมีย ได้มาจาก ตำบลหงาว
อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	20.00	มม.
ความกว้างกระดอง	34.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	21.00	มม.
ความกว้าง front	12.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอเมือง 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำในคลองบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

ระยอง ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี ภูเก็ต สิงคโปร์ ชวา เกาะไต้หวัน
ฮ่องกง จีน ลังกา มหาสมุทรอินเดีย เกาะมาดากาสการ์ อ่าวเอเดน นิวแคลิโดเนีย
ทะเลแดง ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

Genus *Portunus* Weber, 1795.

ลักษณะทั่วไป

ก้านตาปกติ กระจกกว้างแบน มีหนามข้างกระดอง 9 อัน รวมทั้งหนามเข้าตา
ด้านนอก หนามอันที่ 9 มีขนาดใหญ่และยาวที่สุด ก้ามเรียวยาว palm มีสันเด่นชัด ขาเดิน
สั้นกว่าก้าม ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบนแบบใบพาย

พบ 2 ชนิด

Portunus pelagicus (Linnaeus, 1766)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 3)

<i>Neptunus pelagicus</i>	de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
2: 183.
<i>Neptunus pelagicus</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 69.
<i>Neptunus pelagicus</i>	Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.
Lond. Zool., 5 (2): 367.
<i>Neptunus pelagicus</i>	Alcock, 1899. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 68: 34-35.
<i>Portunus pelagicus</i>	Rathbun, 1902. Proc. U.S. Nat. Mus.,
26: 26.

- Portunus pelagicus* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus.,
5 (3): 248-249.
- Neptunus (Neptunus) pelagicus* Chopra, 1934. Rec. Indian Mus.,
(38): 476-477.
- Neptunus pelagicus* Sakai, 1934. Sci. Rep. Tokyo Bunrika
Daig. Sect. B., 2 (37): 303.
- Portunus (Portunus) pelagicus* Shen, 1934a. Hong Kong Nat., (3):
37-38.
- Neptunus (Neptunus) pelagicus* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus.,
(13): 101.
- Neptunus (Neptunus) pelagicus* Sakai, 1939. Studies on the Crabs
of Japan, Tokyo, p. 387-388.
- Neptunus (Neptunus) pelagicus* Stephensen, 1946. Dan. Sci. Invest.
Iran, Copenhagen, p. 124-125.
- Neptunus (Neptunus) pelagicus* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of
Bombay State, Bombay, pp. 19-20.
- Portunus pelagicus* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol.
Ass. India, 3 (1 & 2): 103-104.
- Portunus pelagicus* Sakai, 1965. The Crabs of Sakami Bay,
Tokyo, p. 117, pls. 55, 56.
- Portunus pelagicus* Stephenson, 1967. Naga Report,
4 (1): 17.
- Portunus pelagicus* พูนสุข, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ,
หน้า 79, แผนภาพที่ 11, รูป 33, แผนภาพที่ 28,
รูป 33, 34.

- Portunus pelagicus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 31.
- Portunus pelagicus* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.
- Portunus pelagicus* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 77, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 1.
- Portunus pelagicus* สัมศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 98, แผ่นภาพที่ 5, ภาพที่ 8.
- Portunus pelagicus* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 140, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 1.
- Portunus pelagicus* ศุภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 190, แผ่นภาพที่ 19, ภาพที่ 2.

ชื่อไทย ปูม้า

ลักษณะเด่น

กระดองแบนกว้างมาก มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป หนามข้างกระดองมี 9 อัน หนามอันสุดท้ายยาวใหญ่ปลายแหลมยื่นออกด้านข้าง มีหนามที่ขอบเข้าตาต้านบน ด้านล่าง front มีหนามแหลมของริมฝีปากบนยื่นล้ำออกมาตรงกึ่งกลาง 1 อัน ขอบเข้าตาต้านล่างต้านในมี หนามแหลม 1 อัน กระดองส่วนท้ายเชื่อมต่อกับด้านข้างเป็นรูปโค้งมน มุมบนขอบนอก merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มี 3 มงโค้ง ก้ามมี merus ขนาดเท่ากับ palm หรือใหญ่กว่า

เพียงเล็กน้อย ขอบด้านบน merus ตรงส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้างมาก มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป มีสันที่เกิดจากตุ่มเล็ก ๆ เรียงต่อกันเป็นแถวตั้งแต่หนามข้างกระดองอันสุดท้ายมาซึ่งบริเวณ branchial front มีลักษณะเป็นหนามจำนวน 2 คู่ไม่รวมเขี้ยวด้านใน หนามคู่กลางมีขนาดเล็กที่สุด หนามคู่ที่ 2 เป็นรูปสามเหลี่ยมมีปลายแหลมชี้ไปข้างหน้า ระหว่างหนามคู่กลางทางด้านล่างมีหนามแหลมยื่นล้ำออกมา 1 อันตรงริมฝีปากบน บริเวณฐานของหนามระหว่างตาเรียบ ขอบเขี้ยวด้านบนเรียบ และมีรอยบาก 2 รอย ขอบเขี้ยวด้านล่างทางด้านในมีหนามแหลม 1 อัน หนวดคู่ที่ 1 พบตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 ส่วนฐานมีขนาดใหญ่ติดกับเขี้ยวและอยู่ใต้หนามเขี้ยวด้านใน หนามข้างกระดองมี 9 อัน หนามอันแรกมีขนาดใหญ่ปลายแหลมยกขึ้น หนามอันที่ 2 ถึง 8 มีขนาดใกล้เคียงกันและเล็กกว่าหนามอันแรก มีปลายแหลมยกขึ้นเช่นกัน หนามอันสุดท้ายมีขนาดใหญ่ยาวที่สุดมีปลายแหลมชี้ออกด้านข้าง ขอบกระดองสอบเข้าสู่ส่วนหลังและมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นสันตลอดแนว เชื่อมต่อกับสันบนขอบกระดองส่วนท้ายเป็นมุมโค้ง

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ลักษณะเรียวยาว ผิวด้านบนและด้านล่างเรียบ ขอบด้านบนและด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านหน้า merus มีหนามแหลม 3 อัน carpus มีสัน 3 สัน มีหนามขนาดใหญ่ตรงมุมด้านใน 1 อัน และหนามขนาดเล็กตรงมุมด้านนอก 1 อัน palm มีสัน 5 สัน มีหนามบริเวณโคน 1 อัน และบริเวณปลายด้านบน 2 อัน ตามแนวสันด้านบน merus มีขนละเอียดเรียงเป็นแถว dactylus เรียวยาวโค้งงอจรดกับ fix finger มีฟันขนาดใหญ่และเล็ก ขบกันได้สนิท

ขาเดิน คู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ผิวเรียบ propodus และ dactylus มีขนละเอียดตรงขอบล่าง ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลมคล้ายใบหอก
ขาเดินคู่ที่ 4 แผ่นแบนแบบใบพาย ขอบบน merus และ carpus มีขนละเอียด ขอบบนและขอบล่างของ propodus และ dactylus มีแผงขนละเอียดตลอดแนว

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 1 เรียวแคบ ปล้องที่ 2 และ 3 มีสันคมตามขวางตลอดความกว้าง ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้าง ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนละเอียดปกคลุมตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 มีลักษณะเรียวยาว ส่วนปลายแคบบางชี้ตรงถึงปล้องอกที่ 2 ส่วนฐานมีขนเล็ก ๆ ลึน ๆ ผิวด้านในและด้านนอกส่วนปลายมีหนามสั้น ๆ ปุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้ที่ 1 อยู่ตรงขอบล่างของปล้องอกที่ 2 อวัยวะเพศผู้ที่ 2 ยาวประมาณ 1 ใน 4 ของอวัยวะเพศผู้ที่ 1 ท่อนำเชื้อเรียวยาว มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้ที่ 2

สำหรับช่องเปิดของเพศเมียอยู่ตรงบริเวณกลางปล้องอกที่ 3 มีลักษณะเป็นรูกลมรี อยู่ในแนวนอน มีสันยกขอบแข็ง

สี กระดองและก้ามมีสีน้ำตาลอมเขียวซีมัว มีแต้มสีขาวกระจายอยู่ทั่วไป ครึ่งล่างของ palm ส่วนโคนของก้ามหนีบ และขาเดินมีสีฟ้าสด ปลายสุดของก้ามหนีบมีสีน้ำตาลเข้มขนตามขอบของ propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีสีส้มแดง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 105 เป็นเพศผู้ ได้มาจากอ่าวทุ่งคา
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	26.50	มม.
ความกว้างกระดอง	60.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	23.50	มม.
ความกว้าง front	10.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายนํ้าในคลอง ปากแม่น้ำหรือชายฝั่งทะเล ในบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี ตรัง สตูล สิงคโปร์
คาบสมุทรมลายู หมู่เกาะเมอร์โก เกาะนิโคบาร์ ฟิลิปปินส์ สังกา นิวซีแลนด์ อินเดีย
ตาฮิติ นิวคาลิโดเนีย มาดากาสการ์ ญี่ปุ่น จีน ออสเตรเลียตะวันออก โมซัมบิก
อ่าวเปอร์เซีย ทะเลแดง ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ออสเตรเลีย

Portunus tweediei (Shen, 1937)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 4)

- Neptunus (Hellenus) tweediei* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus.,
(13): 108-109, figs. 6a, b, c.
- Portunus tweediei* Stephenson, 1967. Naqa Report,
4 (1): 20.
- Portunus tweediei* พูนสุ้ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ,
หน้า 93, แผ่นภาพที่ 14, รูป 41, แผ่นภาพที่ 39, รูป 41, 4
- Portunus tweediei* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 32.
- Portunus tweediei* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 142, แผ่นภาพที่ 16, ภาพที่ 3.

ชื่อไทย ปูม้าเล็ก

ลักษณะเด่น

กระดองส่วนท้ายเป็นมุมเหลี่ยมแหลมและยกขึ้นคล้ายหนาม front มีหนาม 3 อัน ไม่รวมหนามเบ้าตาต้านใน หนามอันกลางมีขนาดเล็กและปลายแหลมกว่าหนามอีกสองอัน กระดองมีขนอ่อนปกคลุม palm ของก้ามหนีบมีหนาม 2 อัน ขอบด้านบน merus มีหนาม 4 อัน ขอบด้านหลังมีหนาม 2 อัน ขอบด้านหลัง merus ของขาเดินคู่ที่ 5 มีหนามเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวและ dactylus ไม่มีจุดสีดำ

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนไม่เรียบมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป มีสันเกิดจากตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวจากหนามข้างกระดองอันสุดท้ายมาอย่างบริเวณ branchial เห็นไม่ชัดเจน บริเวณ mesogastric และเหนือบริเวณ cardiac โป่งนูนออกเล็กน้อย มีขนอ่อนปกคลุมประปราย front มีลักษณะเป็นหนามจำนวน 3 อัน ไม่รวมหนามเบ้าตาต้านใน หนามทุกอันเป็นรูปสามเหลี่ยม ปลายแหลม หนามอันกลางมีขนาดเล็กที่สุดปลายแหลมกว่าสองอันที่อยู่ข้าง ๆ หนามเบ้าตาต้านในเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมชี้ไปข้างหน้า ขอบเบ้าตาต้านบนหยักแบบฟันเลื่อย มีรอยบาก 2 รอยอยู่ตรงบริเวณฐานของหนามระหว่างเบ้าตา หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานติดกับก้านตา และอยู่ห่างจากส่วนหน้ากระดอง หนามข้างกระดองมี 9 อันรวมหนามเบ้าตาต้านนอกด้วย มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลม และมีขนอ่อนสั้น ๆ อยู่ตลอดแนว หนามอันสุดท้ายมีขนาดใหญ่และยาวมากปลายชี้ออกด้านข้าง ด้านข้างกระดองเว้าเข้าสู่ส่วนหลังมาก เชื่อมต่อกับส่วนท้ายกระดองเป็นมุมเหลี่ยมแหลมและยกขึ้นคล้ายหนาม

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ผิวด้านบนและด้านล่างมีตุ่มเล็กละเอียด ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 4 อัน ขอบด้านหลังมีหนาม 2 อัน มุมด้านในและมุมด้านนอกของ carpus มีหนามบริเวณละ 1 อัน palm มีหนาม 2 อัน ตรงส่วนโคน 1 อันและตรงส่วนปลาย 1 อัน dactylus มีลักษณะยาวเรียวแหลมสั้นกว่า fix finger เล็กน้อยมีฟันขบกันได้สนิท

ขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ขอบด้านล่างของ merus, carpus และ propodus มีขนละเอียดปกคลุม dactylus เรียวแหลมคล้ายใบหอก มีขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง ขาเดินคู่ที่ 4 แผ่แบนแบบใบพาย ขอบบน merus มีขนละเอียดและขอบด้านล่างส่วนปลายมีหนามเล็ก ๆ เรียงกันคล้ายพุ่มเสี้ยว carpus, propodus และ dactylus มีขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 1 แคบ ปล้องที่ 2 และ 3 มีสันตามขวาง สันปล้องที่ 3 คมมาก ปล้องที่ 3, 4 และ 5 1 ซื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้าง ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนละเอียดปกคลุมตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีส่วนฐานกว้าง ส่วนปลายเรียวเล็กลงยังเฉียงออกไปถึงปล้องอกที่ 5 ขอบด้านในและขอบด้านนอกมีหนามเล็กสั้นคล้ายตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวจนถึงปลาย ฝั่งใกล้ปลายหนามจะหนาแน่นมากขึ้น ปุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 อยู่ตรงขอบล่างของปล้องอกที่ 2 มีลักษณะเป็นดิ่งขนาดเล็ก อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 ยาวกว่าครึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 ท่อนำเชื้อยาวประมาณครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2

สำหรับช่องเปิดของเพศเมียอยู่ตรงส่วนนอกตรงกับขาเดินคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นช่องรูปไข่เว้าลงเป็นแอ่งติดกับขอบด้านล่าง

สี ในอัลกอฮอลล์ มีสีน้ำตาลอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 107 เป็นเพศเมีย ได้มาจากอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	10.60	มม.
ความกว้างกระดอง	23.10	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	8.80	มม.
ความกว้าง front	3.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

วางน้ำในคลองหรือปากแม่น้ำ ในบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

ระยอง ชลบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ คาบสมุทรลพบุรี หมู่เกาะของมาเลเซีย
สิงคโปร์ มหาสมุทรอินเดีย

Genus *Thalamita* Latreille, 1829.

ลักษณะทั่วไป

ก้านตาปรกติ กระจดองแบนกว้าง มีหนามข้างกระจดอง 5 อัน มีขนาดเท่ากันหรือ
อันที่ 4 มีขนาดเล็กกว่าอันอื่น ความกว้างระหว่างเขี้ยวทั้งสองข้างเท่าหรือน้อยกว่าความกว้าง
กระจดองส่วนที่กว้างที่สุด ขาเดินสั้นกว่าก้าม ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบนแบบใบพาย

พบ 1 ชนิด

Thalamita crenata (Latreille, 1829)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 5)

<i>Thalamita crenata</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
(Zool.), 22: 79.
<i>Thalamita crenata</i>	Alcock, 1899. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 68: 76-77.
<i>Thalamita crenata</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to
Siam 1899-1900, p. 365.

- Thalamita crenata* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus.,
5: 249.
- Thalamita crenata* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus.,
(13): 129, fig. 16.
- Thalamita crenata* Sakai, 1939. Studies on the Crabs
of Japan, Tokyo, p. 414-415, pl. 84,
fig. 3.
- Thalamita crenata* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 172-174, figs. 27e, 33a.
- Thalamita crenata* Stephenson and Hudson, 1956. Aust.
Journ. Mar. Freshw. Res., 8 (3):
332-334.
- Thalamita crenata* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of
Bombay State, Bombay, p. 25.
- Thalamita crenata* Sankarankutty, 1961, Journ. Mar Biol.
Ass. India, 3 (1 & 2): 106-107.
- Thalamita crenata* Tinker, 1965. Pacific Crustacea, Japan,
p. 106-107.
- Thalamita crenata* Stephenson, 1968. Rec. Aust. Mus.,
27 (13): 295.
- Thalamita crenata* Frith, 1976. Phuket Ma. Biol. Cent.
Res. Bull., (10): 34.
- Thalamita crenata* พูนสุ่ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ,
หน้า 98, แผ่นภาพที่ 17, รูป 43, แผ่นภาพที่ 30,
รูป 43, 44.

- Thalamita crenata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 33.
- Thalamita crenata* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.
- Thalamita crenata* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ปรัชญา ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 202, แผ่นภาพที่ 21, ภาพที่ 1.

ชื่อไทย ปูม้า ปูหิน

ลักษณะเด่น

หนามบริเวณ front มีจำนวน 3 คู่ ไม่รวมหนามเบ้าตาด้านใน หนามข้างกระดอง มี 5 อัน อันที่ 4 และอันที่ 5 มีขนาดใกล้เคียงกัน กระดองเรียบมัน สันบนกระดองส่วนหน้าไม่ยกสูง ผิวด้านนอก merus ของก้ามหนีบเรียบและมีหนาม 3 อันตรงขอบด้านหน้า palm มี 5 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมัน ความกว้างระหว่างเบ้าตาทั้งสองข้างน้อยกว่าความกว้างของกระดองส่วนที่กว้างที่สุด ส่วนหน้ากระดองเหนือบริเวณ protogastric มีสัน 2 แนว แนวแรกมี 2 แถว มีลักษณะเป็นตุ่มเล็ก ๆ ปลายตัดเรียงเป็นแนวโค้ง มีกลุ่มขนสั้นอยู่เป็นหย่อม ๆ ตรงปลายสัน แนวที่ 2 เป็นตุ่มเล็ก ๆ ปลายตัด เรียงเป็นเส้นเดี่ยวตรงบริเวณ protogastric ระหว่างหนามข้างกระดองอันสุดท้ายมีตุ่มเล็ก ๆ ปลายตัดเรียงเป็นแถวตามขวาง สันเหล่านี้มีลักษณะเรียบไม่ยกสูง front มีลักษณะเป็นหนามจำนวน 3 คู่ ไม่รวมหนามเบ้าตาด้านใน หนามทุกคู่มีขนาดใกล้เคียงกัน ส่วนปลายตัดมนชี้ไปข้างหน้า ขอบเบ้าตาด้านบนเรียบมีรอยบาก 2 รอย หนามเบ้าตาด้านในมีขนาดใหญ่ฐานกว้าง ส่วนปลายแหลมชี้ออกด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานติดกับส่วนหน้ากระดอง

และอยู่ห่างจากเบ้าตามาก ส่วนปลายเรียวเล็ก หนามข้างกระดองมี 5 อัน ทุกอันมีปลายแหลมคม หนามอันที่ 4 และ 5 มีขนาดเล็กกว่าหนาม 3 อันแรก ด้านข้างกระดองสอดเข้าสู่ส่วนหลัง และเชื่อมต่อกับส่วนท้ายกระดองเป็นมุมโค้งมน

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง ผิวด้านบนและด้านล่างเรียบ ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 3 อัน ขอบล่างมีปุ่มขรุขระทั่วไป มุมด้านในของ carpus มีหนามแหลมใหญ่ 1 อัน มุมด้านนอกมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน palm มีหนาม 5 อัน คือบริเวณโคน 1 อัน บริเวณกึ่งกลางผิวด้านบน 2 อัน และบริเวณส่วนปลายด้านบน 2 อัน dactylus แหลมโค้งลงเกี่ยวกับ fix finger ผิวด้านนอก fix finger มีร่องลึกตามแนวยาวขนานกับขอบด้านล่าง พันขบกันได้สนิท

ขาเดิน คู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ผิวเรียบ ขอบบนและขอบล่าง propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนละเอียดปกคลุม dactylus มีลักษณะเรียวยาว คล้ายใบหอก มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง ขาเดินคู่ที่ 4 แผ่แบนแบบใบพาย ขอบบน merus มีขนละเอียด ส่วนปลายขอบล่างมีหนามแหลม 1 อัน carpus, propodus และ dactylus มีแผงขนทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้องของตัวผู้มีลักษณะเรียวแคบ ปล้องที่ 1 มีขนาดเล็กแคบ ปล้องที่ 2 เรียบ ไม่มีสัน ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 กว้างขอบด้านข้างโค้งออก ส่วนท้องตัวเมียแผ่แบนกว้าง ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนอ่อนตามขอบตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะเรียวยาว มีส่วนปลายโค้งออกในแนวเฉียงยาวเลยครึ่งหนึ่งของปล้องอกที่ 3 ผิวด้านนอกมีหนามเล็ก ๆ สั้น ๆ อยู่ประมาณ 1 ใน 4 ของความยาว ตุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 อยู่บนกลางปล้องอกที่ 2 อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 ท่อนำเชื้อยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2

สำหรับช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรงส่วนนอกปล้องที่ 2 มีลักษณะเป็นวงรีในแนวเฉียง ขอบล่างเป็นแฉ่ง ขอบบนหนาแข็งมีติ่งยื่นตรงกลางช่อง

ลี กระดอง ก้าม และขาเดินมีสี่เขี้ยวหรือสี่เขี้ยวขี้ม้า ส่วนปลายก้ามหนีบ
มีสีน้ำตาลอมแดง ปลายหนามบนสันของ palm และ carpus มีสีแดงเลือดหมู dactylus
และขนตามขอบของขาเดินทุกคู่มีสีส้มอมน้ำตาล
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 109 เป็นเพศผู้ ได้มาจากอ่าวทุ่งคา
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	42.50	มม.
ความกว้างกระดอง	74.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	58.00	มม.
ความกว้าง front	41.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 1M และ อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 7M 1F

จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 2F, อำเภอเมือง 1F และอำเภอเกาะเปอร์ 2M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ว่ายน้ำในคลอง ปากแม่น้ำ ชายฝั่งทะเล ที่มีหาดโคลน โคลนปนทรายเป็น
บริเวณกว้าง หรือคลองเล็ก ๆ ที่เป็นน้ำกร่อยในบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

สันทบุรี ระยอง ชลบุรี ลุ่มทรปราการ ลุ่มทรลำคร ชุมพร สงขลา สตูล
ภูเก็ต สิงคโปร์ ชวา ลูมาตรา ฟิลิปปินส์ เขตอินโดแปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ทะเลสาบ
ซิลคา เกาะชามัวร์ เกาะฟิลิ นิวคาส์โตเนีย มาดากัสการ์ เกาะนิโคบาร์ อ่าวเปอร์เซีย
โมแซมบิก ฝั่งตะวันออกของแอฟริกา ทะเลแดง ออสเตรเลีย จีน

Genus *Scylla* de Haan, 1833

ลักษณะทั่วไป

ก้ามตาปรกติ กระจดองกว้างเรียบนูน มีหนามข้างกระจดอง 9 อันรวมทั้งหนาม
 เบ้าตาต้านอก หนามทุกอันมีขนาดและรูปร่างเหมือนกันหมด ก้ามสั้นป้อม แข็งแรง เรียบ
 ไม่มีสัน ขอบบนด้านหน้า merus ของก้ามหนีบมีหนาม 3 อัน carpus โป่งออก ขาเดิน
 สั้นกว่าก้าม ขาเดินคู่สุดท้ายแผ่แบนแบบใบพาย

พว 1 ชนิด

Scylla serrata (Forsk., 1755)

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 6)

- Scylla serrata* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool.,
2 (10): 372.
- Scylla serrata* Alcock, 1899. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 68: 27.
- Scylla serrata* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900,
p. 60.
- Scylla serrata* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5 (3): 248.
- Scylla serrata* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 250.
- Scylla serrata* Shen, 1932a. Hong Kong Nat., 3 (1): 36-38,
figs. 4, 5.
- Scylla serrata* Sakai, 1936. Sci. Dep. Tokyo Bunrika. Daig.
Sect. B, 2 (37): 133, text. fig. 63.
- Scylla serrata* Shen, 1937. Bull. Raffles Mus., (13): 99.
- Scylla serrata* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan,
Tokyo, p. 384, fig. 4.

- Scylla serrata* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 160-161, figs. 31b, c.
- Scylla serrata* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay State, Bombay, p. 17-18.
- Scylla serrata* Stephenson and Campbell, 1959. Aust. Journ. Mar. Freshw. Res., 10 (1): 111-115, figs. 2N; pl. 4, fig. 4, pls. 5N, 6C.
- Scylla serrata* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 3 (1 & 2): 104-105.
- Scylla serrata* Sakai, 1965. The Crabs of Sakami Bay, Tokyo, p. 115-116, pl. 52.
- Scylla serrata* Tinker, 1965. Pacific Crustacea, Japan, p. 96-97.
- Scylla serrata* Stephenson, 1967. Naga Report, 4 (1): 21.
- Scylla serrata* พูนสุ่ย, 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, หน้า 116, แผ่นภาพที่ 19, รูป 55, แผ่นภาพที่ 31, รูป 55, 56.
- Scylla serrata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 31.
- Scylla serrata* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.
- Scylla serrata* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 76, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 8.
- Scylla serrata* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 100, แผ่นภาพที่ 6, ภาพที่ 3.

- Scylla serrata* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 139, แผ่นภาพที่ 15, ภาพที่ 8.
- Scylla serrata* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 189, แผ่นภาพที่ 19, ภาพที่ 1.
- Scylla serrata* ปรียะวุดิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 92, ภาพที่ 48.

ชื่อไทย ปูทะเล ปูดำ ปูทองกลาง ปูทองโหลง ปูทองแดง

ลักษณะเด่น

กระดองกว้างเรียบนูน มีหนามข้างกระดอง 9 อันรวมทั้งหนามเข้าตาต้านนอก มีรูปร่างและขนาดเหมือนกัน เหมือนบริเวณ mesogastric และบริเวณ cardiac จะโป่งออก front มีลักษณะเป็นหนาม 4 อันมีขนาดและรูปร่างเหมือนกัน ก้ามสั้นป้อม แข็งแรง เรียบ ไม่มีสัน ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 3 อัน ขอบด้านหลังใกล้ส่วนปลายมีหนาม 2 อัน และด้านล่างใกล้ปลายข้อมีติ่งคล้ายหนาม 1 อัน carpus มีลักษณะโป่งออก

ลักษณะทั่วไป

กระดองกว้างเรียบ นูน ไม่มีขนอ่อนปกคลุม เหมือนบริเวณ mesogastric และบริเวณ cardiac โป่งออกเป็นรูปตัว H ระหว่างหนามข้างกระดองอันสุดท้ายมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันเห็นไม่ชัดเจน front มีลักษณะเป็นหนามจำนวน 4 อัน ไม่รวมหนามเข้าตาต้านใน มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้างขนาดใกล้เคียงกันมีปลายค่อนข้างแหลม ขอบเข้าตาต้านบนมีรอยบาก 2 รอย รอยหนึ่งลึก อีกรอยหนึ่งตื้น หนวดคู่ที่ 1 พับตามแนวขวาง หนวดคู่ที่ 2 มีส่วนฐานติดกับส่วนหน้ากระดอง ส่วนปลายเรียวยาว หนามข้างกระดองมี 9 อัน รวมทั้งหนามเข้าตาต้านนอก หนามทุกอันมีขนาดใกล้เคียงกัน มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมปลาย

ค่อนข้างแหลมเข้าไปข้างหน้า หนามอันสุดท้ายมีขนาดเล็กและแหลมที่สุด ด้านข้างกระดองสอบ
เข้าสู่ส่วนหลัง ส่วนหลังกระดองมีสันเป็นขอบตามแนวกว้างของกระดอง

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง มีลักษณะสั้นป้อม แข็งแรง เรียบ และไม่มีสัน
ขอบบนด้านหน้า merus มีหนาม 3 อัน ขอบด้านหลังมีหนาม 2 อันอยู่ตรงส่วนปลาย ผิวด้าน
ล่างส่วนปลายมีตุ่มเล็ก ๆ 1 อัน carpus เรียบ มีหนามขนาดใหญ่ที่มุมด้านใน 1 อัน และ
มีหนามขนาดเล็กที่มุมด้านนอก 1 อัน palm โป่งพองออก เรียบมัน มีหนาม 3 อันคือ ตรง
ส่วนโคน 1 อัน และส่วนปลายทางด้านบน 2 อัน dactylus มีปลายแหลมโค้งซ้อนเกยกับ
fix finger มีพื้นขนาดใหญ่ขบกันได้สนิท

ขาเดิน คู่ที่ 1, 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ผิวเรียบ propodus และ
dactylus มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง ปลาย dactylus เรียวแหลมคล้าย
ใบหอก ขาเดินคู่ที่ 4 แผ่นแบนแบบใบพาย ขอบบนของ merus และ carpus มีแผงขน
ละเอียด ส่วน propodus และ dactylus มีแผงขนละเอียดทั้งขอบบนและขอบล่าง

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 1 และ 2 แคบเล็ก ปล้องที่
3, 4 และ 5 เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 6 มีส่วนโคนกว้างกว่าส่วนปลาย สำหรับตัวเมียส่วนท้อง
แผ่นแบนกว้าง ขอบด้านข้างมีขนละเอียดปกคลุมทุกปล้อง

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะเรียวยาว มีส่วนปลายยาวถึงกลางปล้องอกที่ 3 มีหนาม
เล็ก ๆ ที่ขอบด้านในและด้านนอก ปุ่มรองรับอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 เป็นติ่งแหลมอยู่ตรงขอบ
ล่างปล้องอกที่ 2 อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะ
เรียวเล็ก ท่อน้ำเชื้อยาวเป็นครึ่งหนึ่งของอวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2

สำหรับช่องเปิดเพศเมียอยู่ตรงปล้องอกที่ 3 เป็นรูปรึ้นแนวนอน ขอบหน้าอยู่กลาง
ปล้องก่อนมาทางขอบบน

สี กระดอง ก้าม และขาเดินมีสีเขียวเข้มหรือสีเขียวขี้ม้า ครึ่งล่างของ palm
ของก้ามมีสีน้ำตาลอมแดง ปลายก้ามหนีบมีสีขาวอมเหลืองอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 113 เป็นเพศผู้ ได้มาจาก อ่าวทุ่งคา
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	51.00	มม.
ความกว้างกระดอง	79.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	41.00	มม.
ความกว้าง front	22.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 2M และทุ่งตะโก อำเภอสวี 1M จังหวัดชุมพร
อำเภอกระบุรี 1M, อำเภอละอุ่น 2M 1F และอำเภอเกาะเปอร์ 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรอยู่ตามริมคลอง ใต้รากไม้หรือเนินดิน ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตรระดับ
น้ำลงเฉลี่ยจนถึงเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย รูมีขนาดใหญ่มาก มักมีทางเข้าและ
ทางออกหลายทาง การสืบพันธุ์ต้องใช้ตะขอเกี่ยวขึ้นมา ประกตินิยมสืบในคลอง โดยใช้เร็ว้มาก
กว่า เพราะสืบได้ง่ายกว่าและระยางค์ของปูไม่หัก ปูไม่บอบช้ำ เก็บไว้ขายได้นาน

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง เขตอินโดแปซิฟิก
มหาสมุทรอินเดีย สีน เกาะฟอร์โมซา ญี่ปุ่น นิวคาลิโดเนีย ออสเตรเลีย เกาะฟิลิ
นิวซีแลนด์ อัฟริกา ทะเลแดง ฮาวาย ตาฮิติ ชามัวร์ เกาะนิโคบาร์ ออกแลนด์

Family Xanthidae Alcock, 1898,

ลักษณะทั่วไป

กระตองมีความกว้างมากกว่าความยาว มีลักษณะเป็นรูปวงรี รูปหกเหลี่ยม หรือ รูปห้าเหลี่ยม มีส่วนน้อยที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม ครึ่งวงกลม หรือเกือบเป็นวงกลม front ค่อนข้างกว้าง เบ้าตาเจริญดี หนวดคู่ที่ 1 พัดตามขวางหรือเฉียงเล็กน้อย maxilliped คู่ที่ 3 ไม่คลุมขอบของช่องปาก ทำให้ขอบบนของช่องปากมองเห็นได้ชัดเจน carpus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มักอยู่ตรงมุมด้านหน้าของ merus ก้ามหนีบมักมีสีดำ ช่องเปิดเพศผู้อยู่ตรงปล้อง coxa ของขาเดินหรือปล้องอก สำหรับตัวเมียพบว่ามีส่วนเปิดอยู่ตรงปล้องอกเสมอ

Subfamily Menippinae Ortman, 1893.

ลักษณะทั่วไป

กระตองค่อนข้างกว้างหรือคล้ายรูปไข่ front มีความยาวประมาณ 1 ใน 4 ถึง 1 ใน 5 ของความกว้างกระตอง ขอบด้านข้างกระตองส่วนหน้ามักมีลักษณะเป็นลอนหรือแฉ่งยื่นแหลม มีสันภายในช่องปากยาวถึงขอบบนของช่องปาก ส่วนฐานของหนวดคู่ที่ 2 อยู่ใต้ front ปลายจะแตะหรือไม่แตะกับส่วนหน้ากระตอง ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากัน หรือไม่เท่ากันและมีลักษณะแตกต่างกัน ก้ามข้างเล็กมีก้ามหนีบยาว ส่วนท้องของตัวผู้แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 เรียวยาว มีส่วนปลายโค้งงอ

Genus *Sphaerozius* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระตองนูนหนา มีความกว้างประมาณ 1.2 ถึง 1.4 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างกระตองโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนบริเวณต่าง ๆ บนกระตองไม่ชัดเจน ผิวเรียบ front แคบ ลาดลง และแบ่งออกเป็น 2 ลอน มุมด้านนอกของแต่ละลอนเชื่อมต่อกับขอบตาด้านบน ขอบตาบนและขอบตาล่างไม่แตะกัน ขอบด้านข้างกระตอง

ส่วนหน้าโค้งมีขนาดสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลัง และแบ่งออกเป็น 4 ลอน ลอนที่ 4 อยู่ค่อนข้างมาทางขอบด้านข้างส่วนหลัง หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวขวาง ฐานหนวดคู่ที่ 2 สั้นและอยู่ห่างจากส่วนหน้ากระตอง สันภายในช่องปากเห็นไม่ชัดเจน ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มีลักษณะอ้วนป้อมและมีขนาดเป็น 2 เท่าของก้ามข้างเล็ก ในเพศผู้ปล้องท้องทั้ง 7 ไม่เชื่อมต่อกัน อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 เรียวยาว ส่วนปลายโค้งงอ

พบ 1 ชนิด

Sphaerozius nitidus Stimpson, 1858.

แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 7)

<i>Menippe ortrani</i>	de Man, 1899. Notes Leyden Mus.,
21: 64, pl. 7, fig. 2.
<i>Sphaerozius nitidus</i>	Stimpson, 1907. Smithson. Misc. Collns.,
49: 62, pl. 7, figs. 5, 52.
<i>Menippe convexa</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam
1899-1900, 4: 54, fig. 38.
<i>Menippe convexa</i>	Shen, 1936. Contr. Inst. Zool. Nat. Acad.
Peiping, 3 (3): 62, figs. 1, 26.
<i>Sphaerozius nitidus</i>	Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan,
Tokyo, p. 513, pl. 98, fig. 2.
<i>Menippe convexa</i>	Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol.
Zool., 10 (2): 86.
<i>Sphaerozius nitidus</i>	Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 254,
fig. 47.

- Sphaerozius nitidus* Edmonson, 1962. Occ. Pap. Bernice P. Bishop Mus., 22: 282.
- Sphaerozius nitidus* Sakai, 1965. The Crabs of Sagami Bay, Tokyo, p. 151, pl. 75, fig. 4.
- Sphaerozius nitidus* Serene, 1966. Appl. Sci. Res. Corp. Thailand, 8: 8.
- Sphaerozius nitidus* Serene, 1968. Singapore Nat. Acad. Sci. Spec. Publ., 1: 83.
- Sphaerozius nitidus* Lundoer, 1974. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., 4: 7.
- Sphaerozius nitidus* Sakai, 1976. Crabs of Japan and the Adjacent Seas, Kodansha, Japan, p. 471, pl. 171, fig. 1.
- Sphaerozius nitidus* ศรีสุกรี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 174, แผ่นภาพที่ 56.
- Sphaerozius nitidus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 37.
- Sphaerozius nitidus* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Bio. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ชื่อไทย ปูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองนูนหนา บริเวณด้านหน้าโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ผิวเรียบเกลี้ยงเมื่อดูด้วยตาเปล่า front ค่อนข้างแคบและแบ่งออกเป็น 2 ลอน

มุมด้านนอกของแต่ละลอนเชื่อมต่อกับขอบตาบน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักตื้น ๆ แบ่งออกเป็น 4 ลอน ลอนที่ 4 มีขนาดเล็กและแหลม ก้ามข้างใหญ่มีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างเล็ก 2 เท่า ผิวของ palm ของก้ามมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป กระดองมีสีน้ำตาลลักษณะทั่วไป

กระดองนูนหนา มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้าด้านหลัง และด้านข้างกระดองโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนของบริเวณต่าง ๆ บนกระดองตื้น เห็นได้เฉพาะบางบริเวณ ร่องที่แบ่งครึ่งส่วนหน้าของกระดองจะยาวมาจดบริเวณ mesogastric ตรงปลายแยกออกเป็นร่องสั้น ๆ 2 ร่อง ร่องบริเวณ branchial ตื้นมาก และโค้งตามแนว cervical บริเวณ 1M นูนเล็กน้อย ผิวเรียบเกลี้ยงเมื่อดูด้วยตาเปล่า front แคบลาดลงในแนวเฉียงมีความยาวประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดองและแบ่งออกเป็น 2 ลอน ขอบของแต่ละลอนโค้งและมีลักษณะเป็นตุ่มเล็ก ๆ มุมด้านนอกเชื่อมต่อกับขอบตาบนเป็นแนวเดียวกัน ขอบตานูนเล็กน้อย ขอบตาบนและขอบตาล่างไม่แตะกัน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมีความยาวเท่ากับขอบด้านข้างส่วนหลัง และมีรอยหยักเป็นร่องตื้น ๆ 4 ลอน ลอนที่ 4 มีขนาดเล็กที่สุดและมีลักษณะเป็นส่วนปลายค่อนข้างแหลม อยู่ก่อนมาทางขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังซึ่งมีลักษณะค่อนข้างตรง หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวขวาง ฐานหนวดคู่ที่ 2 สั้นและอยู่ห่างจากส่วนหน้ากระดอง สันภายในช่องปากเห็นไม่ชัดเจน

ก้าม มีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มีลักษณะอ้วนป้อม แข็งแรง และมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างเล็ก 2 เท่า merus และ carpus มีผิวค่อนข้างเรียบ palm มีตุ่มเล็กละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ก้ามหนีบแข็งแรงและมีปลายแหลม ขอบด้านบนของ fix finger มีฟันขนาดใหญ่ 1 คู่

ขาเดินทุกคู่มีขนาดเล็ก ขอบบนมีตุ่มเล็ก ๆ และขนยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน พื้นผิวเรียบ ขอบล่างมีขนเล็กน้อย dactylus มีขนยาวปกคลุม ส่วนปลายเรียวแหลม

ส่วนท้องในตัวผู้กว้างคลุมเกือบเต็มปล้องอก ส่วนท้องปล้องที่ 1 และ 2 แคบ และมีขนาดเล็กกว่าปล้องที่ 3 ถึง 6 ปล้องสุดท้ายมีความกว้างมากกว่าความยาวเด่นชัด ส่วนปลายสุดโค้ง เป็นครึ่งวงกลม

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 มีลักษณะเป็นแท่งขนาดใหญ่ปลายมนทู่ มีขนแข็งยาวกระจายอยู่
ทั่วไปตรงส่วนปลายและขอบด้านข้าง อวัยวะเพศผู้ที่ 2 มีขนาดเล็กและเรียวยาว มีส่วน
ปลายโค้งงอ

สี กระดองและก้ามมีสีน้ำตาลอมเหลือง ก้ามหนีบมีสีน้ำตาลเข้มอมดำ ส่วนปลายสุด
มีสีขาว ขาเดินมีสีน้ำตาลอ่อนสลับกับสีน้ำตาลเข้มเป็นปล้อง ๆ ตามีสีน้ำตาลเข้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 119 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณสปายายเลน
อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	12.00	มม.
ความกว้างกระดอง	16.40	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	9.00	มม.
ความกว้าง front	5.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง 5M 2F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 2M 1F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ชอบตัวอยู่ใต้ก้อนหิน ริมคลองเล็ก ๆ ในบริเวณสปายายเลนซึ่งอยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุด
ของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ภูเก็ต ผังทะเลอันดามัน อำเภอไทย อ่องกง สิ้น เกาหลี ญี่ปุ่น ฮาวาย
ทะเลแดง อัฟริกาใต้ มาดากัสการ์ บอร์เนียว

Genus *Myomenippe* Hilgendorf

ลักษณะทั่วไป

กระดองนูนมาก มีความกว้างประมาณ 1.3 ถึง 1.4 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างกระดองโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนบริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ผิวค่อนข้างเรียบ มีตุ่มกระจายเล็กน้อยตรงบริเวณส่วนหน้ากระดองและบริเวณ branchial front ลาดลง แบ่งออกเป็น 6 ลอน และมีความกว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้ง มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลม 4 อัน อันที่ 4 อยู่ก่อนมาทางขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง ขอบตาบนและขอบตาล่างแตะกัน หนวดคู่ที่ 1 พบตามแนวขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มี flagellum เรียวยาวอยู่นอกเบ้าตา สันภายในช่องปากชัดเจน ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดใกล้เคียงกันหรือเท่ากัน ในเพศผู้ปล้องท้องทั้ง 7 ไม่เชื่อมต่อกัน อวัยวะเพศคู่ที่ 2 เรียวยาว ล้วนปลายโค้งงอ

พบ 1 ชนิด

Myomenippe granulosa A. Milne Edwards, 1867.

(แผ่นภาพที่ 15 ภาพที่ 8)

- Myomenippe granulosa* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 40-43, pl. 2, fig. 1.
- Menippe (Myomenippe) granulosa* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 179-180.
- Myomenippe granulosa* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 740.
- Myomenippe granulosa* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, 4: 354.

Myomenippe granulosa

สมศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 112,

แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 4.

ชื่อไทย ปูหิน ปูใบ

ลักษณะเด่น

กระดองนูนหนา บริเวณด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างกระดองโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนบริเวณต่าง ๆ ชัดเจน ผิวมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไปโดยเฉพาะบริเวณ branchial และรอยนูนบนกระดอง front กว้างแบ่งเป็น 6 ลอน ขอบตาบนและขอบตาล่างแตะกัน ทำให้เห็นหวดคู่ที่ 2 อยู่นอกเบ้าตา ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดใกล้เคียงกัน ผิวด้านนอกของ carpus และ palm ของก้ามมีตุ่มขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วไป

ลักษณะทั่วไป

กระดองนูนหนา มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างกระดองโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งและรอยนูนบริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ร่องที่แบ่งครึ่งส่วนหน้ากระดองกว้างลึกและยาวถึงบริเวณ mesogastric ตรงปลายแยกออกเป็นร่องสั้น ๆ 2 ร่อง บริเวณ 1M, 2M, 3M, 2F, 2L, 3L และ 5L มีลักษณะนูนโค้งเห็นชัดเจน ผิวมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณรอยนูนบนกระดองและขอบด้านข้างกระดองส่วนท้าย front ลาดลง กว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดองและแบ่งออกเป็น 2 ลอน แต่ละลอนมีรอยหยักเป็นฟัน 3 ซี่ ฟันคู่ในสุดมีขนาดใหญ่ปลายตัดมน ส่วนฟัน 2 คู่ด้านนอกมีขนาดเล็กกว่าและมีปลายค่อนข้างแหลม ถัดขึ้นมาเหนือฟันคู่ที่ 2 มีปุ่มกลมขรุขระข้างละ 1 อัน เบ้าตาแยกออกจาก front ด้วยรอยบากกว้างและลึกกว่ารอยบากระหว่างฟันคู่ที่ 2 และ 3 ของ front ขอบตาบนและขอบตาล่างแตะกันและมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามความยาว มุมขอบตาด้านในของขอบตาบนมีตุ่มเล็กปกคลุมและยื่นออกไปน้อยกว่าฟันของ front และมุมขอบตาด้านในของขอบตาล่าง มุมขอบตาด้านนอกของขอบตาบนมีขนาดเล็กและยื่นออกไปน้อยกว่ามุมขอบตาด้านนอกของขอบตาล่าง ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้ง

มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อันไม่นับมุมขอบตาด้านบนนอก แฉ่งยื่นทุกอันแยกออกจากกันโดยรอยบากกว้าง สึก และมีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถวตามขอบ แฉ่งยื่นอันแรกคล้ายสามเหลี่ยมปลายแหลม ขอบด้านบนนอก เว้าเข้าเล็กน้อยตรงกลาง แฉ่งยื่นอันที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุดยาวประมาณ 2 เท่าของแฉ่งยื่นอันแรก ขอบด้านบนนอกค่อนข้างตรง แฉ่งยื่นอันที่ 3 และ 4 มีขนาดเล็กและปลายเรียวแหลมกว่า 2 อันแรก ขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังตรงและล่อเข้ามาก หนวดคู่ที่ 1 พัดตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มี flagellum เรียวยาวอยู่นอกเบ้าตาและเห็นก้านตาชัดเจนจากด้านบน ก้านตา อ้วนกลมสั้นและมีขนาดใหญ่กว่าตา

ก้าม มีขนาดใกล้เคียงกัน อ้วนป้อม แข็งแรง แนบกับบริเวณ pterygostomian ได้ สนิท merus ยาวถึงขอบด้านข้างกระดอง ขอบบนตรงส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก 1 อัน ผิวค่อนข้างเรียบ มีขนสั้นปกคลุมเล็กน้อยตามขอบบน มุมด้านใน carpus มีปุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ขอบบนมีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถว 1 แถว ผิวด้านบนอกมีตุ่มคมปกคลุมทั่วไป palm มีความยาวประมาณ 3 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ผิวด้านบนอกมีตุ่มปกคลุมทั่วไป ผิวด้านในมีเม็ดละเอียดกระจายหนาแน่น ก้ามหนีบมีขนาดใหญ่ dactylus มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายบริเวณฐานและขอบบน ขอบล่างมีฟัน 5 ถึง 6 ซี่ ฟันตรงส่วนโคน 2 ซี่แรกมีขนาดใหญ่กว่าซี่อื่น ๆ fix finger มีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ยาวตั้งแต่ส่วนโคนถึงกึ่งกลาง

ขาเดิน แข็งแรง ผิวค่อนข้างเรียบ มีขนยาวปกคลุมทั้งขอบบนและขอบล่างของขาเดิน ทุกคู่ ส่วนปลายสุดของ dactylus เรียวแหลม ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่ที่สุด ขาเดินคู่อื่น ๆ มีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ

ส่วนท้องในตัวผู้ค่อนข้างกว้าง แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน มีขนปกคลุมหนาแน่น ตรงขอบทุกด้าน ปล้องสุดท้ายมีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมปลายมนเล็กน้อย

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างแบนโค้งงอแนบติดกับปล้องอก ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 2 เรียวยาว มีขนาดเล็ก ส่วนปลายม้วนงอเป็นวงกลม

สี กระดอง ก้าม และขาเดินมีสีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลอมเทา ก้ามหนีบมีสีดำ ก้านตาสีเทา ตาสีเขียว มีสีส้มเป็นวงล้อมรอบ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 121 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	46.70	มม.
ความกว้างกระดอง	69.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	32.90	มม.
ความกว้าง front	19.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 5M 9F, อำเภอเมือง 3F และอำเภอกะเปอร์ 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ช่อนตัวอย่างได้ก้นหินในบริเวณป่าชายเลนริมภูเขา ซึ่งมีดินโคลนค่อนข้างเหลว
อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย เป็นปูที่เชื่องช้า เมื่อถูก
สับจะงอ้ามและขาเดินแข็งเป็นก้อนกลม แล้งทำเป็นตาย พบอยู่ในบริเวณเดียวกับ
Heteropanope glabra และ *Pilumnopus indicus*

การกระจาย

แหลมงอบ เกาะช้าง สิงคโปร์ มาสาคคา เซเลเบส บัตตาเวีย
หมู่เกาะเมอไก

Subfamily Pilumninae Ortmann, 1893,

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างแคบ มีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมหรือรูปห้าเหลี่ยม front ยาวประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองสั้นกว่าหรือยาวเท่ากับขอบด้านข้างส่วนหลัง มีสันภายในช่องปากยาวถึงขอบบนของช่องปากเห็นได้ชัดเจน ส่วนฐานของหนวดคู่ที่ 2 สั้น อาจแตะหรือเกือบแตะกับขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดอง ส่วนท้องของตัวผู้แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน อวัยวะเพศคู่ที่ 2 มีลักษณะเป็นแท่งสั้น

Genus *Glabropilumnus* Balss, 1932.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม ส่วนหน้ากระดองโค้งลงเล็กน้อย ไม่มีร่องแบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดอง ผิวเรียบ ด้านหน้าและด้านข้างกระดองมีขนกระจายอยู่เล็กน้อย front ค่อนข้างกว้าง มักแบ่งเป็น 2 ลอน ขอบของแต่ละลอนตรงและมีมุมด้านนอกแยกออกจากขอบตาไม่ชัดเจน ขอบตาบนและขอบตาล่างไม่แตะกัน ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลัง และมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นขนาดเล็กลักษณะนามจำนวน 3 อัน ฐานหนวดคู่ที่ 2 ไม่แตะส่วนหน้าของกระดอง ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ส่วนปลายของก้ามหนีบแหลม

พบ 1 ชนิด

Glabropilumnus sp.

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 1)

ชื่อไทย บูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองนูนโค้งมีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาว ผิวบนกระดองเรียบ ขอบด้านหน้า front ค่อนข้างตรงเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย ก้ามทั้งสี่ข้างมีผิวเรียบและมีขนาดไม่เท่ากัน ขาเดินทุกคู่เรียวยาวเล็ก dactylus เรียวแหลมมีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย

ลักษณะทั่วไป

กระดองนูนโค้งตามแนวยาว มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาว ผิวบนกระดองเรียบ บริเวณด้านหน้าโค้งลงมากกว่าด้านหลัง ไม่มีร่องแบ่งตำแหน่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดอง front กว้าง ลาดชัน มีความยาวประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านหน้า front เรียบค่อนข้างตรง เว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย ไม่แบ่งออกเป็นลอน มุมด้านนอกของ front แยกออกจากขอบตาด้านบนไม่ชัดเจน ขอบตาค่อนข้างเรียบไม่นูนมาก ขอบตาล่างไม่แตะกับขอบตาบน ไม่มีร่องและลอนยื่นออกมาจากขอบตาทั้งสองด้าน มีเฉพาะขนสั้น ๆ ปกคลุมอยู่เล็กน้อย มุมขอบตาด้านนอกมนป้าน ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลังมาก มีรอยหยักตื้น ๆ เป็นแฉ่งยื่น 3 อัน ขอบด้านข้างของแฉ่งยื่นแต่ละอันมีตุ่มแหลมเล็กเรียงเป็นแถวตามขอบ แฉ่งยื่นอันแรกมีขนาดใหญ่ปลายตัดมนป้าน แฉ่งยื่นอันที่ 2 และ 3 มีขนาดเล็กปลายเรียวยาวแหลม ขอบด้านข้างส่วนหลังค่อนข้างตรงสลับเข้าสู่ส่วนท้ายกระดองมาก ขอบส่วนท้ายกระดองโค้งออกเล็กน้อย หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวกว่าเบ้าตา มีส่วนฐานอยู่ในช่องเบ้าตาและไม่แตะกับ front

ก้ามมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่แข็งแรงมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างเล็กไม่มากนัก merus สั้น ผิวเรียบ ขอบด้านในมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว carpus มีผิวเรียบ มุมด้านในเป็นปุ่มมนที่ 1 อัน palm แข็งแรง ผิวเรียบ เมื่อดูด้วยกล้องเป็นเม็ดเล็กละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านใน palm ของก้ามข้างเล็กมีขนสั้น ๆ กระจายอยู่เล็กน้อย ก้ามหนีบแข็งแรงปลายแหลม dactylus โค้งลง มีความยาวมากกว่า fix finger เล็กน้อย มีพื้นขนาดใหญ่ประมาณ 2 ถึง 3 คู่

ขาเดินเร็ววเล็ก ผิวเรียบ ขอบด้านบนและด้านล่างของ carpus, propodus และ dactylus มีขนสั้นและยาวปกคลุมอยู่ทั่วไป dactylus เรียวแหลม และมีความยาวมากกว่า propodus เล็กน้อย

ส่วนท้องในตัวผู้เร็ววแคบ แบ่งเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องสุดท้ายมีขนาดเล็กมากลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม มีความกว้างที่ส่วนโคนมากกว่าความยาวเล็กน้อย และมีขนปกคลุมตามขอบหนาแน่น

อวัยวะเพศผู้ที่ 1 มีลักษณะเป็นแท่ง เรียวยาวโค้งงอ ใกล้เคียงปลายซึ่งเรียวแหลม โค้งงอลงและมีขนแข็ง 2 อันยื่นออกมาทางด้านข้างเห็นเด่นชัด ขนแข็งที่อยู่ด้านล่างสั้นกว่าขนที่อยู่ด้านบนเล็กน้อย

สี กระดองและขาเดินมีสีดำมัน palm ของก้ามมีสีม่วงอ่อน ปลายก้ามหนีบมีสีดำ ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 126 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	10.10	มม.
ความกว้างกระดอง	15.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	9.00	มม.
ความกว้าง front	5.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะบุรี 1M 1F และอำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรูปบริเวณริมคลองในป่าชายเลนซึ่งเชื่อมต่อกับป่าดอน ดินเป็นโคลนค่อนข้างอ่อน อยู่ในเขตระดับน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย เป็นปูที่ค่อนข้างเชื่องช้า มัก

พบอาศัยอยู่บริเวณเดียวกับ *Typhlocarcinus nudus*

การกระจาย

ระนอง

Genus *Pilumnopeus* A. Milne Edwards, 1863.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างประมาณ 1.3 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้าโค้งเล็กน้อย ไม่มีร่องแบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดอง ผิวมีตุ่มและขนเรียงเป็นสันตามขวางกระจายอยู่ทั่วไปโดยเลาะด้านหน้าและด้านข้างกระดอง front แบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องสิกรูปตัว V ขอบของแต่ละลอนโค้ง มุมด้านนอกของแต่ละลอนยื่นแหลมและแยกออกจากขอบตาอย่างชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลัง และมีรอยหยักเป็นฟัน 4 ซี่ หนวดคู่ที่ 1 หนีตามแนวขวาง รูปร่างหนวดคู่ที่ 2 สั้น ไม่แตะส่วนหน้าของกระดอง หนวดอยู่ในเบ้าตาและมีความยาวมากกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของเบ้าตา ก้ามมีขนาดใหญ่และไม่เท่ากัน ผิวมีตุ่มกระจายทั่วไป ปลายก้ามหนีบแหลม ในเพศผู้ปล้องท้องทั้ง 7 ไม่เชื่อมต่อกัน

พบ 1 ชนิด

Pilumnopeus indicus (de Man, 1887)

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 2)

Heteropanope indica de Man, 1887. Journ. Linn. Soc. London, (Zool.), 22: 53, pl. 3, figs. 1-2.

Heteropanope indica Alcock, 1898. Journ. Asiat. Soc. Bengal 67: 208.

- Heteropanope pearsei* Rathbun, 1932. Proc. Biol. Soc. Wash., 45: 35.
- Pilumnopeus indica* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 542, pl. 62, fig. 4.
- Pilumnopeus indica* Barnard, 1955. Ann. S. Afr. Mus., 43: 30, fig. 12.
- Pilumnopeus indica* Sakai, 1965. The crabs of Sagami Bay, Tokyo, p. 159, pl. 79, fig. 4.
- Pilumnopeus indicus* Takeda and Miyake, 1969. CHMU, Occ. Pap. Zool. Lab. Fac. Agr. Lyushu Univ., 2 (7): 125-127, figs. 12a, b.

ชื่อไทย ปูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองนูนโค้ง มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว ผิวบนกระดองส่วนหน้ามีตุ่มและขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตามขวาง front แบ่งเป็น 2 ลอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง carpus และ palm ของก้ามมีผิวเรียบ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีความยาวเท่ากับ propodus

ลักษณะทั่วไป

กระดองนูนโค้ง มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้าและด้านหลังโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ผิวบนกระดองส่วนหน้าบริเวณ epigastric บริเวณ protogastric และบริเวณ epibranchial มีตุ่มกลมเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตามขวางหรือแนวเฉียงหลายแถวเห็นได้ชัดเจน front ลาดลง มีความยาวประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระดองและแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลางลักษณะคล้ายตัว V ขอบของแต่ละลอนโค้งมีตุ่มเล็ก ๆ จำนวน 11 ถึง 12 อัน

เรียงเป็นแถว มุมด้านนอกของแต่ละลอนยื่นออกมาคล้ายสามเหลี่ยม แยกออกจากขอบตาชัดเจน ขอบตานูนเล็กน้อยมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบตาบน มีร่องลึกคล้ายสามเหลี่ยม 1 ร่อง อยู่ทางด้านนอก ทางด้านในมีส่วนยื่นออกมาเป็นลอนปลายมนเด่นชัด ขอบด้านข้างส่วนหน้า กระทบสังเกตุว่าขอบด้านข้างส่วนหลัง มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน ขอบด้านข้างของแฉ่งยื่นแต่ละอันมีตุ่มแหลมเล็ก เรียงเป็นแถวตามขอบ แฉ่งยื่นอันแรกมีขนาดใหญ่ปลายตัดว่าเข้าเล็กน้อยตรงกลาง แฉ่งยื่นอันที่ 2 คล้ายสามเหลี่ยมปลายค่อนข้างแหลม แฉ่งยื่นอันที่ 3 และ 4 เป็นหนามแหลมมีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ขอบด้านข้างส่วนหลังค่อนข้างตรงล่อเข้าสู่ส่วนท้ายกระทบสังเกตุที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กมีส่วนฐานไม่ตะ front

ก้ามมีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่อ้วนป้อมแข็งแรง มีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างเล็ก ประมาณ 2 เท่า merus ลีน ผิวเรียบ ขอบด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว carpus มีผิวเรียบ มุมด้านในมีแฉ่งแหลม 1 อัน palm มีขนาดใหญ่ ผิวเรียบมัน ก้ามหนีบแข็งแรง ปลายแหลม dactylus โค้งงอลงและมีความยาวมากกว่า fix finger ขอบด้านล่างตรง ส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่ 2 ซี่

ขาเดินเรียวเล็ก ขอบด้านบนและด้านล่างของ merus, carpus และ propodus มีขนอ่อนยาวปกคลุมหนาแน่น dactylus มีความยาวเท่ากับ propodus มีส่วนปลายเรียวแหลมและขนปกคลุมหนาแน่น

ส่วนท้องในตัวผู้เรียวแหลม แบ่งเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องสุดท้ายมีความกว้างใกล้เคียงความยาว ส่วนปลายมนโค้ง

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะเป็นแท่งเรียวเล็กโค้งงอ ใกล้เคียงส่วนปลายซึ่งเรียวแหลม โค้งงอลง มีขนแข็ง 2 ถึง 3 อันยื่นออกมาทางด้านข้างเห็นเด่นชัด

สี กระทบและขาเดินมีสีดำ ปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลทั่วไป merus ของก้ามมีสีเทาอมดำ palm มีสีขาวอมเหลืองอ่อน ขอบด้านบนมีสีเทาและมีจุดประเล็ก ๆ สีดำกระจายอยู่ทั่วไป ปลายก้ามหนีบมีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 128 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
ริมเขาหัวช้าง อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	14.30	มม.
ความกว้างกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	13.00	มม.
ความกว้าง front	6.80	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 1M 1F, อำเภอละอุ่น 4M 1F และอำเภอเมือง 2M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหินในบริเวณป่าชายเลนริมภูเขา อยู่ในเขตระดับน้ำลงเฉลี่ยจนถึง
ระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย เป็นปูที่เชื่องช้า เมื่อถูกจับจะงอขาและขาเดินแข็งเป็น
ก้อนกลม แล่สร้างทำเป็นตาย พบอยู่ในบริเวณเดียวกับปู *Heteropanope glabra* และ
Myomenippe granulosa

การกระจาย

หมู่เกาะเมอโก ญี่ปุ่น อ่าวชากามิ เกาะกิวฮิว

Genus *Heteropanope* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองกว้างประมาณ 1.4 ถึง 1.5 เท่าของความยาว บริเวณด้านหน้าโค้งลง
ร่องแบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นไม่ชัดเจน ผิวเรียบหรือมีตุ่มและขนกระจายอยู่ห่าง ๆ
กัน front ค่อนข้างตรงและแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องตื้น มุมด้านนอกของแต่ละลอน
แยกออกจากขอบตาด้วยร่องลักษณะเป็นมุมฉาก ขอบตาเรียบ ด้านนอกขอบตาล่างหยักเป็นร่อง

รูปสามเหลี่ยมเล็ก ๆ แต่เห็นได้ชัดเจน 1 ร่อง ขอบตาบนและขอบตาล่างไม่แตะกัน ขอบเขี้ยวตาเป็นตุ่ม ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลังและมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน หนวดคู่ที่ 1 พัดตามขวาง ฐานหนวดคู่ที่ 2 สั้นไม่แตะส่วนหน้าของกระดอง หนวดอยู่ในเขี้ยวตา ปลายก้ามหนีบแหลม สันภายในช่องปากเห็นได้ชัดเจนเฉพาะด้านหน้า ในเพศผู้ปล้องท้องทั้ง 7 ไม่เชื่อมต่อกัน

พบ 1 ชนิด

Heteropanope glabra Stimpson, 1858.

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 3)

- Eurycarcinus maculatus* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 44.
- Eurycarcinus maculatus* Alcock, 1898. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 67: 210.
- Heteropanope glabra* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 585, pl. 99, fig. 6.
- Eurycarcinus maculatus* Sankarankutty, 1962. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 4: 146, fig. 51.
- Heteropanope glabra* Serene, 1968. Singapore Nat. Acad. Sci. Spec. Publ., 1: 87.
- Heteropanope glabra* Lundoer, 1974. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., 4: 7.
- Heteropanope glabra* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 34.
- Heteropanope glabra* Sakai, 1976. Crabs of Japan and the Adjacent Seas. Kodansha, Japan, p. 503, fig. 269.

- Heteropanope glabra* คาร์ลลูกรี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 242, ภาพที่ 76.
- Heteropanope glabra* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 39.
- Heteropanope glabra* Tantichodok, 1981, M.Sc. Thesis,
Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn
Univ. Bangkok, p. 94.

ชื่อไทย ปูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองมีผิวเรียบเกลี้ยง front ค่อนข้างตรงและแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่อง
ตื้น ๆ ขอบเขี้ยวมีลักษณะเป็นตุ่มเล็ก ๆ ตุ่มบริเวณขอบตาล่างแหลม ขอบด้านข้างกระดอง
ส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นฟันซี่เล็ก ๆ 4 ซี่ ฟัน 2 ซี่แรกมีขอบมน ฟัน 2 ซี่หลังยื่นแหลมคม
ก้ามและขาเดินมีผิวเรียบ

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความ
ยาว บริเวณด้านหน้าโค้งลง ร่องแบ่งตำแหน่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดองมีเฉพาะร่องที่แบ่งครึ่ง
ส่วนหน้า front และร่องตื้น ๆ แนวเฉียงจากขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าจนถึงบริเวณ gastric
บริเวณ 1M นูนเล็กน้อย ผิวเรียบเกลี้ยง front ยาวเป็น 1 ใน 3 ของความกว้างกระดอง
มีลักษณะลาดเล็กน้อยและแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องตื้น ๆ ขอบของแต่ละลอนค่อนข้างตรงมี
ลักษณะเป็นตุ่มและบริเวณมุมด้านนอกจะแยกออกจากขอบตาด้วยร่องลักษณะเป็นมุมฉาก ขอบตา
เรียบ ขอบตาบนและขอบตาล่างไม่แตะกัน ขอบตาล่างด้านนอกมีร่องสิกรูปตัว V สัดเข้ามา
มีลักษณะเป็นตุ่มแหลม ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าสั้นกว่าขอบด้านข้างส่วนหลัง และมีรอยหยัก

เป็นฟันซี่เล็ก ๆ ขนาดไม่เท่ากัน 4 ซี่ บริเวณขอบฟันแต่ละซี่มีลักษณะเป็นตุ่ม ฟันซี่ที่ 3 และ 4 มีขนาดเล็กแหลม หนวดคู่ที่ 1 หักตามขวาง ฐานหนวดคู่ที่ 2 ลื่นและไม่แตะส่วนหน้าของกระดอง หนวดยื่นเข้าไปในเบ้าตาและมีความยาวมากกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของเบ้าตาด้านล่าง บริเวณใต้ตาและบริเวณ subhepatic มีตุ่มและขน สันภายในช่องปากเห็นได้ชัด เจนเฉพาะด้านบน

ก้าม มีขนาดไม่เท่ากัน ก้ามข้างใหญ่มีลักษณะแข็งแรงและมีขนาดเกือบเป็น 2 เท่าของก้ามข้างเล็ก ผิวเรียบ ปลายก้ามหุบแหลม มีฟันขนาดใหญ่ตรงโคนของ fix finger 1 ซี่ ด้ดออกไปทางปลายมีฟันขนาดเล็กลงตามลำดับอีก 2 ซี่ ก้ามข้างเล็กมีฟันขนาดใกล้เคียงกัน

ขาเดิน มีขนาดเล็ก เรียวยาว บริเวณขอบบนและขอบล่างของ carpus และ propodus มีขนยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

ส่วนท้องในตัวผู้เรียวแคบ แบ่งเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 1 ถึง 3 มีความกว้างมากกว่าความยาว ปล้องที่ 4 ถึง 6 แคบและลอบเข้าสู่ส่วนปลายเล็กน้อย ปล้องสุดท้ายคล้ายสามเหลี่ยมปลายมน

อวัยวะเพศผู้คู่ที่ 1 มีลักษณะเรียวยาวโค้งออกด้านนอก ส่วนปลายแหลมโค้งงอ คล้ายตะขอชี้ลงทางด้านล่าง ด้ดจากปลายลงมาตรงขอบด้านในมีหนามเรียงกันเป็นแถว ขอบด้านนอกมีหนามเล็กน้อย หนามที่อยู่ใกล้ส่วนปลายมีขนาดใหญ่

สี กระดองและก้ามมีสีน้ำตาลเข้มปนเหลืองอ่อน ก้ามหุบมีสีน้ำตาลเข้ม ขาเดินมีสีน้ำตาลอ่อน เข้มล้สับเป็นปล้อง ๆ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 131 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลนริมเขาหัวค่าง อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	6.00	มม.
ความกว้างกระดอง	8.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	5.40	มม.
ความกว้าง front	2.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

เชิงเขาหัวค่าง อำเภอละอุ่น 15M 11F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ช่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน ในบริเวณป่าชายเลนริมภูเขา อยู่ในเขตระดับน้ำลงเฉลี่ย จนถึงระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย พบอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Pilumopeus indicus* และ *Myomenippe granulosa*

การกระจาย

ภูเก็ต ผังทะเลอันดามัน หมู่เกาะมะริด สิงคโปร์ หมู่เกาะเมอโก ชานฮิบาร์ ควีนส์แลนด์ อองกง ญี่ปุ่น

Family Goneplacidae Dana

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยม มักมีความกว้างมากกว่าความยาว ขอบด้านข้างกระดองค่อนข้างจะขนานกัน maxilliped คู่ที่ 3 มี palp อยู่ตรงมุมด้านใน ส่วนปลายของ merus exognath มีขนาดปกติและไม่ถูกปกคลุมโดย merus เห็นได้จากด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางหรือเฉียงอยู่ใต้ front ช่องเปิดเพศผู้อยู่ตรงปล้องฐานของขาเดินคู่สุดท้าย มีส่วนน้อยมากที่อยู่บนปล้องอก

Subfamily Rhizopinae Alcock, 1900.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมนโค้งตามความยาว พื้นผิวค่อนข้างเรียบ ความกว้างระหว่างมุมขอบตา ด้านนอกค่อนข้างแคบ ขอบด้านข้างกระดองเรียบหรืออาจมีแฉ่งยื่นขนาดเล็ก ตาไม่ค่อยเจริญ ก้านตามักจะเคลื่อนไหวไม่ได้ เบ้าตาตันและค่อนข้างกลม ส่วนฐานปล้องที่ 3 ของส่วนท้องในตัวผู้คลุมไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้ายและมักมีความกว้างน้อยกว่าปล้องที่ 1 เล่มอ

Genus *Typhlocarcinus* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบ มีความกว้างมากกว่าความยาว front เรียบหรือ แบ่งเป็น 2 ลอน มีความกว้างน้อยกว่า 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมน ขอบด้านข้างส่วนหลังขนานกัน เบ้าตาอยู่ตรงตำแหน่งปกติ มีก้านตาซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ ตา เล็กมากหรือไม่มี หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ในช่องใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มี flagellum สั้นอยู่ในช่องเบ้าตา epistome ยื่นเด่นชัด maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิดหรือเกือบ มิด flagellum อยู่ตรงมุมด้านใน ส่วนปลายของ merus ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้างหรือ ไม่เท่ากัน มีขนาดใหญ่และแข็งแรง palm สั้น มีหนามแหลมตรงขอบด้านบน ขาเดินเร็วเล็ก ไม่มีแฉ่งยื่น dactylus เรียวแหลมคล้ายใบหอก ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด ส่วนท้อง แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 1 คลุมไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 1 ชนิด

Typhlocarcinus nudus Stimpson, 1858.

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 4)

- Typhlocarcinus nudus* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Bengal, 69: 322-323.
- Typhlocarcinus nudus* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, 4: 343, pl. 1, fig. 6, text-fig. 29.
- Typhlocarcinus nudus* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 208-209.
- Typhlocarcinus nudus* Serene, 1964. Dr. Th. Mortensen's Pacific Exped. 1914-1916, pp. 206-207.

- Typhlocarcinus nudus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 40.
- Typhlocarcinus nudus* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ลักษณะเด่น

กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.6 เท่า ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักตื้น ๆ 2 รอยและมีร่องขนานกับขอบ 1 ร่อง ช่องปากคล้ายสี่เหลี่ยม maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากไม่มิดและมุมด้านนอกส่วนปลายของ merus มีลักษณะโค้งมน exognath แคบประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้าง ischium ก้ามมีผิวค่อนข้างเรียบ ขาเดินมีขนปกคลุมเล็กน้อย dactylus ของขาเดินคู่สุดท้ายโค้งงอขึ้น

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีผิวเรียบมัน มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.6 เท่า บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ยกเว้นบริเวณ gastric และบริเวณ cardiac มีร่องตื้นแบ่งออกเห็นได้ชัดเจน บริเวณ cardiac มีความกว้างมากกว่าบริเวณ gastric front ลาดลง กว้างประมาณ 1 ใน 5 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านหน้าตรงกลางมีร่องแคบลึกแบ่ง front เป็น 2 ลอน เบ้าตายาวรี มีก้านตาซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้และมีเม็ดสีต่าง ๆ อยู่ตรงกลาง ก้านตามองเห็นจากด้านหน้า ไม่มีมุมขอบตาด้านบนนอก ขอบข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมน มีรอยหยักตื้น ๆ 2 รอย มีร่องขนานกับขอบ 1 ร่อง และมีขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว ขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังขนานกัน ขอบกระดองส่วนท้ายโค้งมนออก หนวดคู่ที่ 1 มีขนาดเล็ก พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก ก้านหนวดอยู่ในช่องเบ้าตาและเชื่อมติดกับก้านตา flagellum สั้น epistome ยาวเด่นชัด ช่องปากคล้ายสี่เหลี่ยม ขยายออกทางด้านหลังเล็กน้อย maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากไม่มิด ischium มีขนาดใหญ่กว่า merus มุมด้านนอกส่วนปลาย merus โค้งมน exognath แคบประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างของ ischium

กำมแข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากัน ยกเว้นในตัวเมียมีขนาดเท่ากัน นิ้วเรียงมีขนปกคลุม เล็กน้อยบริเวณขอบด้านบนและขอบด้านใน merus มุมด้านใน carpus มีแฉ่งยื่นขนาดใหญ่แหลมคม 1 อัน และมีขนอ่อนปกคลุม palm ของกำมข้างเล็กในตัวผู้มีความยาวใกล้เคียงกับ dactylus นิ้วเรียง ขอบบนของ palm และขอบล่างของ fix finger เป็นสันคมตามแนวยาว กำมหนีบ แข็งแรง มีพื้นขนาดใหญ่ตรงโคนและเล็กลงไปตามลำดับเมื่อใกล้ส่วนปลาย

ขาเดินยาว เรียวเล็ก ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 3 เท่าของความยาวกระดอง merus ยาวเป็น 4 เท่าของความกว้าง ขอบบนใกล้ส่วนปลายไม่มีแฉ่งยื่น นิ้วเรียงไม่มีขน carpus และ propodus ยาวเรียว มีขนอ่อนปกคลุมตามขอบ dactylus เรียวยาว โคนเล็กน้อย โดยเฉพาะขาเดินคู่สุดท้าย dactylus โคนงอนขึ้นและมีขนปกคลุมตามขอบ

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1 ในตัวผู้ตรง สั้นมาก มีความกว้างมากกว่าปล้องที่ 3 ซึ่งมีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลายมาก ปล้องที่ 4 ถึง 7 มีลักษณะเรียวแคบ ส่วนท้องตัวเมียวาง ปลายเรียวแหลมคล้ายใบโพธิ์

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาวเรียวเล็กโค้งงอ ส่วนปลายสุดแหลมคมโค้งงอ ชี้ลงทางด้านล่าง

สี กระดองสีชาวมเหลืองอ่อนหรืออมดำ กำมและขาเดินมีสีขาว บริเวณข้อต่อ มักมีสีชาวมน้ำตาล ก้านตาและตาสีชาวมเทา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 132 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	6.50	มม.
ความกว้างกระดอง	8.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	5.20	มม.
ความกว้าง front	2.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 4M 3F และอำเภอละอุ่น 2M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบขุดรูเล็ก ๆ อยู่ริมฝั่งคลองในป่าชายเลน ซึ่งมีร่มเงาของไม้ปกคลุม อยู่ในเขตน้ำลง เจลลี่จนถึงระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย ปูชนิดนี้ไม่ค่อยออกจากกรูมาหากิน จึงต้องขุดเอาในตอนน้ำลง มักพบอยู่ปะปนกับรูของปู *Tyloidiplax tetratylophora* และกั้ง *Wolffoebia inermis*

การกระจาย

อำเภอไทย อ่องกง การาสี มัตราล

Genus *Rhizopa* Stimpson, 1858.

กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาว front แบ่งออกเป็น 2 ลอน และมีความกว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างกระดองสอบลู่ออกเข้าทางส่วนหลัง เบ้าตาปรกติ มีก้านตาซึ่งเคลื่อนไหวได้ ตามีขนาดเล็ก หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome ยื่นเด่นชัด maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากเกือบมิด มุมด้านนอกส่วนปลายของ merus ยื่นเป็นมุมเด่นชัด มุมด้านใน carpus ของก้ามหนีบมีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลม ขาเดินทุกคู่เรียวยาว ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2.5 เท่าของความยาวกระดอง ส่วนท้องปล้องที่ 1 คลุมเต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 1 ชนิด

Rhizopa sasekumari Serène, 1970.

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 5)

Rhizopa sasekumari Serène, 1970. Bull. Mus. Nat. D'Hist. Nat., 42 (5): 915, pl. VA.

ชื่อไทย บูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.5 เท่า ผิวมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหึ่งมุมขอบตาต้านนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 3 อัน ก้ามและขาเดินมีขนยาวปกคลุมหนาแน่น dactylus ของขาเดินคู่สุดท้ายสั้นที่สุด ส่วนปลายสุดเรียวยแหลมคม โคนงอลง

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.5 เท่า ผิวมีขนสั้นและยาวปกคลุมหนาแน่น บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ยกเว้นบริเวณ gastric มีร่องเป็นวงล้อม front ลาดชัน มีความกว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง ขอบด้านหน้าเว้าเข้าตรงกลางเป็นลอนนูนโค้ง 2 อัน เบ้าตาแคบลึกอยู่ในแนวขวาง ก้านตาเล็กสั้น มุมขอบตาต้านนอกเป็นลอนกว้างปลายมน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมน มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 3 อัน อันแรกเป็นลอนกว้างปลายมนมีขนาดใหญ่กว่าแฉ่งยื่นอันที่ 2 และ 3 ซึ่งมีปลายแหลมและมีขนาดเท่ากัน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังสอบลูเข้าส่วนท้ายกระดอง เล็กน้อย มุมส่วนท้ายกระดองมนป้าน หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากเกือบมิด มีขนสั้น ๆ ปกคลุมอยู่หนาแน่น ischium มีขนาดใหญ่กว่า merus เล็กน้อย มุมด้านนอกส่วนปลาย merus มนโค้ง exognath แคบประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างของ ischium

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้างทั้งตัวผู้และตัวเมีย ผิวมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านบน merus โกล้ส่วนปลายมีแฉะยื่นแหลม 1 อัน ผิวค่อนข้างเรียบ carpus ค่อนข้างกลมมีขนาดใหญ่ ตรงมุมด้านในมีแฉะยื่นแหลม 1 อัน palm ค่อนข้างกว้าง ผิวค่อนข้างเรียบ เมื่อขูดขนซึ่งปกคลุมบริเวณขอบด้านบนและด้านล่างออกพบว่ามีตุ่มกลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ก้ามหนีบค่อนข้างสั้น แข็งแรง มีขนประปรายตามขอบ มีพื้นขนาดค่อนข้างใหญ่ประมาณ 4 ถึง 6 ซีเรียงตั้งแต่ส่วนโคนจนถึงปลายสุด

ขาเดินแข็งแรง มีขนสั้นและยาวปกคลุมหนาแน่น ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด ประมาณ 2 เท่าของความยาวกระดอง merus ค่อนข้างกลม มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนโกล้ส่วนปลายไม่มีแฉะยื่นแหลม carpus และ propodus สั้น มีความยาวเท่ากัน dactylus เรียวแหลมโค้งงอ มีความยาวใกล้เคียงกับ propodus dactylus ของขาเดินคู่สุดท้ายสั้นที่สุด

ส่วนท้องตัวผู้เรียวแคบ แบ่งออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด ปล้องที่ 3 มีความกว้างมากที่สุด คลุมเกือบเต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย ขอบด้านข้างของปล้องที่ 4 ถึง 6 สอดเข้าสู่ส่วนปลายเล็กน้อย ปล้องสุดท้ายมีปลายมนโค้ง มีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนท้องตัวเมียมีขนปกคลุมหนาแน่น

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งเรียวเล็กโค้งงอ ส่วนปลายสุดเรียวแหลมมันงอชี้ลงด้านล่าง

สี กระดอง ก้าม และขาเดิน มีขนสีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น เมื่อขูดเอาขนออกพบว่าสีสีขาวอมเหลืองอ่อน ปลายก้ามหนีบมีสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 134 เป็นเพศเมีย ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอมือเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	12.80	มม.
ความกว้างกระดอง	18.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	9.20	มม.
ความกว้าง front	4.80	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M 1F และอำเภอเมือง 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบหลบซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน ริมคลองเล็ก ๆ ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตน้ำลง
เฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย เป็นปูที่ค่อนข้างเชื่องช้า เมื่อจับจะงอ้ามและขา
เป็นก้อนกลม

การกระจาย

มาเลเซีย สิงคโปร์

Family Pinnotheridae Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนค่อนข้างกลมมน ผิวเรียบอ่อนบาง บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน
หนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีขนาดเล็กมาก ก้านตาเล็กและสั้นเคลื่อนไหวได้เล็กน้อย ตามีขนาดเล็ก
มากมีสีดำ maxilliped คู่ที่ 3 ประกอบด้วย ischium และ merus แยกจากกันชัดเจนหรือ
เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นเดียวอยู่ในแนวเฉียงหรือแนวขวาง ทำให้ช่องปากมีลักษณะคล้ายพระจันทร์ครึ่ง
เสี้ยว palp มีขนาดใหญ่ ส่วนท้องของตัวเมียมีขนาดใหญ่มากมองเห็นจากด้านบน ปล้องท้อง
ทั้ง 7 แยกจากกันชัดเจน

Subfamily Pinnotherinae M. Edwards, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างกลมเรียบ ด้านข้างกระดองไม่มีหนามหรือรอยหยัก มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว ischium และ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นเดี่ยวอยู่ในแนวเฉียงและมีขนาดใหญ่กว่า palp ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันและใหญ่กว่าขาเดินทุกคู่

Genus *Pinnotheres* Latreille, 1804

ลักษณะทั่วไป

กระดองอ่อนบาง ค่อนข้างกลมมนหรือคล้ายสี่เหลี่ยมหรือหกเหลี่ยมซึ่งมีมุมโค้งมน ผิวเรียบ บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน front แคบและลาดลงมักพบในตัวเมีย เบ้าตากกลมเล็ก ก้านตาสั้น ตามีขนาดเล็กมาก หนวดคู่ที่ 1 พบตามแนวเฉียงอยู่ในช่องเล็ก ๆ หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก flagellum อยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome ชัดเจน ช่องปากคล้ายพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด ประกอบด้วย ischium และ merus เชื่อมต่อเป็นแผ่นเดี่ยว อยู่ในแนวเฉียง flagellum มีขนาดเล็ก อยู่ตรงปลายสุดของ merus และมี dactylus สอดอยู่ตรงมุมด้านในของ propodus exognath มองไม่เห็นจากด้านนอก ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง แข็งแรงกว่าขาเดินซึ่งมีลักษณะเรียวสั้น ส่วนท้องตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าส่วนนอก มองเห็นจากด้านบน ประกอบด้วย 7 ปล้องแยกออกจากกันชัดเจน ส่วนท้องตัวผู้แคบ

Pinnotheres sinensis Shen, 1932,

(แผ่นภาพที่ 16 ภาพที่ 6)

- Pinnotheres sinensis* Shen, 1932. Zoologia Sinica ser. A, Peiping, 9: 131-135, pl. 6, fig. 3, 4, text-figs. 78, 79.
- Pinnotheres sinensis* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, pp. 583-584.
- Pinnotheres sinensis* Sakai, 1976. Crabs of Japan and the Adjacent Seas, Kodansha Japan, p. 569, pl. 200.

ชื่อไทย แม่แรง

ลักษณะเด่น

กระดองอ่อนบาง แบนกว้าง มีความกว้างมากกว่าความยาว ด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกทางด้านหลัง dactylus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดเล็ก ยาวไม่ถึงปลายสุดของ propodus ซึ่งมีลักษณะเป็นแท่งกลมยาว ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด carpus และ propodus มีความยาวใกล้เคียงกันและยาวเป็น 2 เท่าของ carpus ของขาเดินคู่ที่ 4 dactylus ของขาเดินคู่ที่ 1 สั้นกว่าคู่ที่ 2 dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของคู่ที่ 2 dactylus ของขาเดินคู่ที่ 4 ยาวที่สุด และมีขนแข็งเรียงเป็นแถวตามยาว 2 แถว ตรงขอบด้านหลัง ใกล้เคียงปลาย

ลักษณะทั่วไป

กระดองอ่อนบาง แบนกว้าง มีความกว้างที่วัดตรงโคนขาเดินคู่ที่ 2 ประมาณ 1.4 เท่าของความยาวกระดอง ผิวเรียบมัน โคนงูนเล็กน้อย บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน มุมด้านข้างกระดองด้านหน้าและด้านหลังโค้งมน ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายกว้างออกทางด้านหลัง ขอบด้านท้ายกระดองเว้าเข้าเล็กน้อย front แคบโค้งงอลงมาก มีส่วนปลายสุดเรียว

แหลมคล้ายสามเหลี่ยม เบ้าตากกลม ก้านตาล้นมาก ตากกลมเล็กมีสีดำ หนวดคู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่หุบในแนวเฉียงอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กมาก อยู่ระหว่างตากับหนวดคู่ที่ 1 ช่องปากกว้างคล้ายพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว maxilliped คู่ที่ 3 ,เรียบมัน ischium และ merus เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นเดียวอยู่ในแนวเฉียง ขอบด้านนอกโค้งนูน ขอบด้านในเว้าเข้า เล็กน้อยและมีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อย propodus มีขนาดใหญ่ dactylus มีขนาดเล็กอยู่ตรงขอบด้านใน และยาวไม่ถึงปลายสุดของ propodus exognath ยาวรี

ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ผิวเรียบมัน coxa และ basi-ischium ล้นมาก merus ล้นคล้ายทรงกระบอก carpus มีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนปลาย palm มีความกว้างมากกว่าส่วนโคน ก้ามหนีบล้นกว่า palm ส่วนปลายเรียวแหลมและมีขนเรียงเป็นแถวตามขอบ dactylus มีฟัน 1 ซี่อยู่ตรงส่วนโคนประมาณ 1 ใน 3 ของความยาว fix finger มีฟัน 2 ซี่อยู่ตรงส่วนโคน ฟันที่อยู่ใกล้ส่วนโคนมีขนาดเล็กกว่าฟันที่อยู่ส่วนปลาย ส่วนปลายสุดของ dactylus โค้งงอมากกว่าปลายสุดของ fix finger

ขาเดินเรียวเล็ก ผิวเรียบ ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด มี carpus และ propodus ยาวใกล้เคียงกัน carpus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวมากกว่า carpus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 และยาวเป็น 2 เท่าของ carpus ของขาเดินคู่ที่ 4 dactylus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 ล้น เรียวแหลม dactylus ของขาเดินคู่ที่ 4 ยาวที่สุด ลักษณะค่อนข้างตรง มีขนตามขอบด้านในและรอบ ๆ ส่วนปลาย ใกล้ปลายสุดของขอบด้านหลังมีขนแข็งจำนวน 10 ถึง 18 อันเรียงเป็นแถว 2 แถวตามความยาว

ส่วนท้องตัวเมียแบนกว้างมองเห็นจากด้านบน ขอบของปล้องที่ 1 เว้าเข้าตรงกลาง ส่วนปลายและส่วนฐานปล้องที่ 2 โค้งนูนเล็กน้อย ปล้องที่ 3 มีขอบส่วนปลายตรง ปล้องที่ 4, 5 และ 6 มีส่วนฐานโค้งนูน ส่วนปลายเว้าเข้าและมีความกว้างน้อยลงตามลำดับ ส่วนปลายของปล้องที่ 7 โค้งนูนเล็กน้อย ส่วนท้องตัวผู้แคบยาว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาวเรียว ส่วนปลายโค้งออกทางด้านข้าง ส่วนปลายสุดเรียวแหลม มีขนปกคลุมตามขอบ

สี กระดองมีสีน้ำตาลอมดำ ก้ามหน้าและขาเดินมีสีขาวอมเหลืองอ่อน ไข่มีจำนวน
มากเต็มส่วนท้องมีสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 136 เป็นเพศเมีย ได้มาจากบริเวณหาดเลน
อ่าวทุ่งมหา อำเภอบะพือ จังหวัดชุมพร

ความยาวกระดอง 9.00 มม.

ความกว้างกระดอง 10.50 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอบะพือ 2F จังหวัดชุมพร

อำเภอกะเปอร์ 10F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยอยู่ในช่อง mantle ของหอย *Placuna placenta* และ *Pinna hanleyi*
ซึ่งฝังตัวอยู่ในหาดโคลนหรือโคลนปนทรายริมป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของ
ช่วงน้ำตาย

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น

Family Ocypodidae Ortmann, 1894.

ลักษณะทั่วไป

front แสบและงุ้มลง เบ้าตาเป็นร่องยาวเกือบตลอดขอบด้านหน้ากระดอง ขอบ
ด้านนอกเบ้าตามักมีลิ่มมบุรณ ก้านตาเรียวยาว หนวดคู่ที่ 1 และ 2 เจริญดี maxilliped
คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด carpus ของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่บริเวณมุมด้านนอกส่วนหน้าของ

merus โดยทั่วไป exognath เรียวยาวและถูกคลุมไว้มากหรือน้อย ในตัวผู้พบว่าก้ามข้างหนึ่ง มีขนาดใหญ่กว่าอีกข้างหนึ่งหรืออาจเท่ากันก็ได้ ส่วนท้องของตัวผู้แคบยาว ช่องเปิดเพศผู้อยู่บน ปล้องอก

Subfamily Ocypodinae Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนามีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมหรือห้าเหลี่ยม บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็น ไม่ชัดเจน front แคบและจุ่มลง flagellum ของหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็กและตั้งชันเกือบ ใต้ฉากหรืออยู่ในแนวเฉียง แผ่นกั้นระหว่างหนวดกว้าง maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด โดยทั่วไป exognath จะปรากฏให้เห็นบางส่วน บริเวณที่อยู่ระหว่าง basis ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีช่องเปิดเข้าสู่เหงือก ปากช่องเปิดนี้ปกคลุมด้วยขนหนาแน่น รูเปิดของอวัยวะสืบพันธุ์ เพศเมียอยู่ที่ปล้องที่ 3 ของปล้องอก ก้ามข้างหนึ่งของตัวผู้ใหญ่กว่าก้ามอีกข้างหนึ่งมาก ก้ามทั้งสองข้างของตัวเมียมีขนาดเท่ากันหรือเกือบเท่ากัน ส่วนโคน merus ของก้ามและขาประกอบด้วยขอบบน 1 ขอบ ขอบล่าง 2 ขอบ merus ของก้ามข้างใหญ่ปิดเล็กน้อย ทำให้ขอบบนไปอยู่ด้านหลังเรียกว่าขอบบนซึ่งอยู่ด้านหลัง ส่วนขอบล่างซึ่งเดิมอยู่ด้านหน้าจะขึ้นไปอยู่ด้านบน เรียกว่า ขอบบนซึ่งอยู่ด้านหน้า และขอบล่างซึ่งเดิมอยู่ด้านหลังจะเลื่อนไปทางด้านหน้าเรียกว่า ขอบล่าง carpus และ manus ของขาเดินประกอบด้วยขอบบน 1 ขอบ ขอบล่าง 2 ขอบ dactylus ประกอบด้วยขอบ 6 ขอบ

Genus *Ocypoda* Fabricius

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูน มีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีตุ่ม เล็กละเอียดกระจายอยู่หนาแน่น front แคบและจุ่มลง มีความกว้างประมาณ 1 ใน 7 ถึง 1 ใน 8 ของความกว้างกระดอง เบ้าตาเป็นร่องยาวอยู่ระหว่าง front กับมุมกระดองด้านหน้า ก้านตาอ้วนใหญ่ ตาอยู่ด้านล่างก้านตามีขนาดใหญ่และยาวถึงมุมกระดองส่วนหน้า บางชนิดมีส่วน ยื่นออกมาจากตาวาวมาก หนวดคู่แรกสั้นอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็ก ช่องปากมี

ความกว้างเท่ากับความยาว maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด มี ischium ใหญ่ และยาวกว่า merus ก้ามมีขนาดไม่เท่ากันและสั้นกว่าขาเดินทุกคู่ palm แบนกว้างมีตุ่มและหนามแหลมทั่วไป ฝ่าตีนในใกล้กับส่วนฐานของ pollex และ dactylus มีลักษณะเป็นส่วนสั้น ๆ เรียงตามขวางและสามารถงอเสียดสีกับฝ่าตีนในของ ischium ได้ ขาเดินแข็งแรง ขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กกว่าขาเดิน 3 คู่แรกซึ่งมีความยาวเท่ากัน ส่วน basis ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีกลุ่มขนหนาปกคลุม ส่วนท้องของตัวผู้เรียวยาวแคบ แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน

พบ 2 ชนิด

Ocypoda ceratophthalma (Pallas, 1772)

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 1)

- Ocypoda ceratophthalma* de Man, 1887. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 107.
- Ocypoda ceratophthalma* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 387.
- Ocypoda ceratophthalma* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 345-347.
- Ocypode ceratophthalma* Lanchester, 1901. Proc. Zool. Soc. Lond., 2: 548.
- Ocypoda ceratophthalma* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 36.
- Ocypoda ceratophthalma* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 418.
- Ocypoda ceratophthalma* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., (13): 141.

- Ocypoda ceratophthalma* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, pp. 614-615.
- Ocypode ceratophthalma* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 86-87.
- Ocypoda ceratophthalma* Tweedie, 1950. Bull. Raffles Mus., 21: 127.
- Ocypoda ceratophthalma* Chapgar, 1957. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 54 (2): 44-45.
- Ocypoda ceratophthalma* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 3 (1 & 2): 125-126.
- Ocypode ceratophthalma* Edmonson, 1962. Occ. Pap. Bernice P. Bishop Mus., 23(1): 15-16, figs. 6a, 7a.
- Ocypode ceratophthalma* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.
- Ocypode ceratophthalma* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 109, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 1.
- Ocypode ceratophthalma* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 204, แผ่นภาพที่ 21, ภาพที่ 7.

ชื่อไทย ปลม

ลักษณะเด่น

กระดองหนาบุนคล้ายสีเหลือง มุมกระดองด้านหน้ายื่นไม่แหลมมากนักและซ้ออกทางด้านข้าง ส่วนปลายสุดของตายื่นยาวออกไปเป็นก้านแข็ง ผิวด้านใน palm ของก้ามขังใหญ่ มีสันสั้น ๆ เรียงตามขวางยาวกว่าครึ่งหนึ่งของความกว้างของ palm และมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ในบริเวณสันนี้ด้วย ปลายก้ามหนีบแหลม ผิวด้านหน้า propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนหนาเรียงเป็นแถวตามความยาว 3 แถว

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนาบุน ลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ผิวมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่หนาแน่น front แคบ และงุ้มลงมีความกว้างประมาณ 1 ใน 7 ถึง 1 ใน 8 ของความกว้างกระดอง เบ้าตาเป็นร่องยาวกว้าง ขอบเบ้าตาด้านบนและด้านล่างมีลักษณะเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ตลอดแนว พื้นเบ้าตาแบ่งเป็น 2 บริเวณ บริเวณแรกเป็นแอ่งรองรับก้านตา อีกบริเวณหนึ่งรองรับตาซึ่งมีขนาดใหญ่และอยู่ด้านล่างของก้านตา ส่วนปลายสุดของตายื่นยาวออกไปเป็นก้านแข็ง ก้านตาอ้วนกลมเป็นรูปทรงกระบอก มุมกระดองด้านหน้าไม่ยื่นแหลมมากนักและซ้ออกทางด้านข้าง ขอบด้านข้างกระดองโค้งออกตรงกึ่งกลางเล็กน้อย และมีตุ่มเล็กเรียงตามยาวตลอดแนว บริเวณ cardiac และบริเวณ gastric มีร่องลึกรูปตัว H เห็นชัดเจน หนวดคู่แรกสั้นอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในเบ้าตา maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด ขอบของ ischium และ merus มีตุ่มเล็กเรียงล้อมรอบเป็นวง

ก้าม แข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากันและสั้นกว่าขาเดินทุกคู่ ขอบด้านล่างและด้านหลัง merus มีหนามแหลมตลอดแนว ขอบด้านบนมีตุ่มเล็กเรียงตามขวางเป็นชั้นจนถึงส่วนปลายเห็นเป็นขอบชัดเจน ผิวมีขนอ่อนสั้น ๆ ชั้นประปราย carpus มีตุ่มเล็กกระจายทั่วไป มุมด้านในตรงขอบบนมีหนามแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ขนาดเล็ก 1 อัน ผิวด้านนอกและด้านใน palm มีตุ่มกระจายทั่วไป ส่วนขอบด้านบนและด้านล่างเป็นหนามแหลมแบบฟันปลาตลอดแนว ผิวด้านในของก้ามขังใหญ่ตรงฐาน pollex มีลักษณะเป็นสันสั้น ๆ เรียงตามแนวขวางคล้ายหรือยาวมากกว่าครึ่ง

หนึ่งของความกว้างของ palm ตรงขอบด้านหน้าสันนี้ มีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมเป็นกระจุก และมี
ตุ่มเล็ก ๆ กระจายบริเวณครึ่งบนของ palm ด้วย พบในทั้งล่องเพศ pollex และ
dactylus มีหนามแหลมเล็กบริเวณขอบ ผิวด้านนอกมีสันตามยาวบริเวณละ 1 แนว พบมี
ขนาดใหญ่แข็งแรง

ขาเดินทุกคู่เรียวยาวแข็งแรง ขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กกว่าขาเดิน 3 คู่แรก
ซึ่งมีความยาวเท่ากัน ส่วน basis ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีกลุ่มขนหนาปกคลุม ผิวด้านนอก
propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนหนาเรียงเป็นแถวตามความยาว 3 แถว
merus มีสันตามขวางเป็นขั้น ๆ เรียงตามแนวยาว ขอบล่างมีหนามแหลมแบบฟันปลาเห็นชัด
ตรงส่วนปลาย ผิวเป็นรอยย่นลากมือ ขอบบน carpus มีรอยหยักและตุ่มตลอดแนว ผิวด้านนอก
และด้านใน propodus มีร่องตามยาว ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลม ตามขอบมีขนปกคลุม

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเรียวยาว แบ่งเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 1 ถึง 5
มีความกว้างมากกว่าความยาว ปล้องที่ 6 มีความยาวมากกว่าความกว้าง ขอบส่วนปลายว่า
ปล้องที่ 7 ลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมปลายมน

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้คู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่เรียวยาว ส่วนปลายมน แบ่งออกเป็น 2 แฉก
และโค้งออกทางด้านนอก มีขนยาวเป็นกระจุกหนาแน่นตรงส่วนปลายที่โค้งงอ

สี กระดอง ก้ำม และขาเดินมีสีขาวหรือขาวอมน้ำตาลอ่อน ตรงกลางกระดอง
ค่อนข้างดำ ส่วนหลังมีแต้มสีน้ำตาลดำขนาดใหญ่ ตาและก้านตามีสีเทา ส่วนปลายสุดของตาที่ยื่น
ออกไปเป็นก้านมีสีน้ำตาลแดง ผิวด้านใน merus บริเวณ pterygostomian และบริเวณ
ครึ่งด้านหน้าของ sternum มีสีน้ำตาลดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 138 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดทรายริมป่าชายเลน
อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวระดอง	29.20	มม.
ความกว้างระดอง	33.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	33.00	มม.
ความกว้าง front	4.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งมหา อำเภอปะทิว 1M จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

พบขุดรูอยู่บริเวณหาดทราย หรือเนินทราย ริมน้ำชายเลน อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นลุ่มสุด
ของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย ภูมิความลึกประมาณ 1 ถึง 2 ฟุต มักออกหาอาหาร
ในเวลากลางคืนและมีความว่องไวมาก การจับสังขนิมใช้ไฟส่องในเวลากลางคืนแล้วไล่จับหรือใช้
ซี่ปั้งทรายและไล่เหยื่อล่อให้ปั้งตกลงไป

การกระจาย

อำเภอไทย ผังทะเลอันดามัน เขตอินโดแปซิฟิก คาบสมุทรมลายู สิงคโปร์
อำเภอเบงกอล ญี่ปุ่น ตาฮิติ ชายฝั่งของออสเตรเลีย นิวเซาท์เวลส์ ซามัว ฮาวาย
ชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกาถึงทะเลแดง

Ocypoda macrocera Milne-Edwards, 1837.

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 2)

Ocypoda macrocera

Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.

Lond. Zool., 5 (2): 387.

Ocypoda macrocera

Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.

Bengal, 69: 347.

Ocypoda macrocera

Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5: 219-220.

Ocypoda macrocera

Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 43.

ชื่อไทย ปูลม

ลักษณะเด่น

กระดอง โค้งนูนคล้ายรูปหกเหลี่ยม ผิวดำมีตุ่มเล็กละเอียดกระจายอยู่หนาแน่น มุมกระดองด้านหน้ายื่นแหลมขึ้นไปข้างหน้า ผิวด้านใน palm ของก้ามขังใหญ่มีสันสั้น ๆ เรียงตามขวางคล้ายหวี ยาวกว่าครึ่งหนึ่งของความกว้างของ palm แต่ไม่มีขนอ่อนและตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมปลายก้ามหนีบขังเล็กแผ่แบนปลายมน ผิวด้านหน้า propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 ถึง 3 แถว

ลักษณะทั่วไป

กระดอง โค้งนูน ลักษณะคล้ายรูปหกเหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวดำมีตุ่มเล็กละเอียดกระจายอยู่หนาแน่น front แคบและงุ้มลงมาก มีความกว้างประมาณ 1 ใน 7 ถึง 1 ใน 8 ของความกว้างกระดอง เบ้าตาเฉียงมากมีลักษณะเป็นร่องยาว ขอบเบ้าตาด้านบนโค้งออกตรงส่วนที่รองรับก้านตา และมีตุ่มเล็กละเอียดเรียงเป็นขอบตลอดแนว ขอบเบ้าตาด้านล่างมีลักษณะเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ตลอดแนว พื้นเบ้าตาแบ่งออกเป็น 2 บริเวณ บริเวณแรกแคบและตั้งเป็นแอ่งรองรับก้านตา อีกบริเวณหนึ่งมีขนาดกว้างใหญ่เป็นแอ่งรองรับตา ก้านตาอ้วนกลมเป็นรูปทรงกระบอก ตากลมรีคล้ายไข่อ้อยู่ด้านล่างของก้านตา มุมกระดองด้านหน้ายื่นแหลมยื่นออกไปข้างหน้า ขอบด้านข้างกระดองหักเป็นมุมป้านตรงระดับเดียวกับบริเวณ branchial และสอดเข้าสู่ส่วนหลังเล็กน้อย มีขอบเป็นสันคมตลอดแนว บริเวณ cardiac และบริเวณ gastric มีร่องลึกรูปตัว H ชัดเจน หนวดคู่แรกสั้นอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในเบ้าตา maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด ขอบของ ischium และ merus มีตุ่มเล็กล้อมรอบเป็นวงเห็นไม่ชัดเจน

กำม แข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากันและสั้นกว่าขาเดินทุกคู่ ขอบด้านหน้า merus มีหนามแหลมตลอดแนว ตรงส่วนปลายมีลักษณะเป็นสันยกขึ้นและมีหนามเด่นชัด ขอบด้านล่างมีหนามแหลมขนาดใหญ่ตรงส่วนปลาย ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงตามขวางเป็นชั้นคล้ายรอยย่น ตรงส่วนปลายเห็นเป็นขอบชัดเจน carpus มีตุ่มเล็กละเอียดกระจายทั่วไป มุมด้านในตรงขอบบนมีหนามแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ขนาดเล็ก 1 อัน ผิวด้านนอกและด้านใน palm มีตุ่มเล็กละเอียดกระจายทั่วไป ขอบด้านบนและด้านล่างเป็นหนามแหลมขนาดเล็กแบบฟันปลาตลอดแนว ผิวด้านในของกำมข้างใหญ่ตรงฐาน pollex มีลักษณะเป็นสันสั้น ๆ เรียงตัวตามขวางคล้ายหวี ยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของความกว้างของ palm แต่ตรงขอบไม่มีกลุ่มขนปกคลุม pollex และ dactylus ของกำมข้างใหญ่มีหนามแหลมเล็กตลอดความยาว ผิวด้านนอกมีสันตามยาว บริเวณละ 1 แนว ส่วนปลายแหลม พื้นผิวขนาดใหญ่แข็งแรง ส่วนปลายกำมข้างเล็กแผ่แบนมนทุ้มและไม่มีฟัน

ขาเดินทุกคู่เรียวยาวแข็งแรง ขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กกว่าขาเดิน 3 คู่แรกซึ่งมีความยาวเท่ากัน ส่วน basis ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีกลุ่มขนหนาปกคลุม ผิวด้านนอก propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนหนาเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 ถึง 3 แถว ขอบบน merus มีสันตามขวางเป็นชั้น ๆ ตามความยาว ขอบล่างมีตุ่มละเอียดเล็ก ล่างมือมีขนอ่อนประปราย ขอบบน carpus มีตุ่มเล็กกระจายทั่วไป ผิวด้านนอกและด้านใน propodus มีร่องตามยาว dactylus เรียวแหลม ตามขอบมีขนปกคลุม

ส่วนท้อง ตัวผู้มีลักษณะเรียวแคบ แบ่งเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 1 ถึง 6 มีความกว้างมากกว่าความยาว ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6 โคนงออกตรงกลางมีส่วนปลายแคบกว่า ส่วนฐาน ปล้องที่ 7 ลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมปลายมน

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ที่ 1 มีขนาดใหญ่เรียวยาว ส่วนปลายมนและโค้งงอออกทางด้านนอก มีขนยาวเป็นกระจุกหนาแน่นตรงส่วนปลายที่โค้งงอ

สี กระดองสีน้ำตาลอ่อน มีแต้มสีเหลืองเป็นลายทั่วไป กำมและขาเดินมีสีเทาอมน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายสุดของกำมหนับข้างเล็กมีสีน้ำตาลเข้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 139 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดทรายริมป่าชายเลน
หาดบางเบน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	17.50	มม.
ความกว้างกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	19.80	มม.
ความกว้าง front	2.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

หาดบางเบน อำเภอกะเปอร์ 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบขุดรูอยู่บริเวณหาดทราย ริมบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของ
ช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักออกหาอาหารเวลากลางคืน มีความว่องไวมาก วิธี
การจับเหมือนกับ *Ocypoda ceratophthalma*

การกระจาย

อ่าวไทย อ่าวเบงกอล อินเดีย

Genus *Uca* Leach, 1814.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมนมนโค้ง มีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมคางหมู บางชนิดเกือบจะเป็นรูปหก
เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว มุมกระดองด้านหน้าแหลมยื่นเฉียงออกไป ด้านข้าง
กระดองล่อปลู่เข้าส่วนหลัง ผิวเรียบหรือมีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ อยู่ด้วย บริเวณต่าง ๆ
บนกระดองเห็นไม่ชัดเจน กลางกระดองมีร่องรูปตัว H ชัดเจน front แคบและงุ้มลงมี

ความกว้างประมาณ 0.05 ถึง 0.4 เท่าของความกว้างกระดอง เบ้าตาเป็นร่องยาวอยู่ระหว่าง front กับมุมกระดอง อาจจะเฉียงมากหรือน้อยแล้วแต่ชนิด ก้านตาเรียวและยาวเกือบถึงมุมกระดอง ตรงปลายมีตาอยู่ก่อนไปทางด้านล่างของก้านตา หนวดคู่แรกสั้น หนวดคู่ที่ 2 ยาวและมี flagellum เจริญดีเห็นได้ชัดเจน ช่องปากมีความกว้างมากกว่าความยาว ขอบด้านข้างปากโค้งออก maxilliped คู่ที่ 3 มี ischium ใหญ่และยาว merus สั้น และมี carpus ติดอยู่ตรงมุมด้านนอก ระบายคู้นี้บังช่องปากเกือบหมด merus ของ maxilliped คู่ที่ 2 มีขนาดเล็กน้อย ตรงปลายมีลักษณะคล้ายข้อน ส่วนท้องมี 7 ปล้อง ในตัวผู้อาจเห็นไม่ชัดทั้ง 7 ปล้อง ตัวเมียมีก้ามทั้งสองข้างเท่ากัน มีขนาดเล็กและสั้นกว่าขาเดิน มี pollex และ dactylus โค้งและยาวเท่ากัน ส่วนปลายสุดแผ่ออกคล้ายข้อน ในตัวผู้ก้ามข้างหนึ่งมีขนาดและลักษณะเหมือนก้ามตัวเมีย อีกข้างหนึ่งมีขนาดใหญ่มาก มี manus แบนใหญ่ pollex และ dactylus ยาวกว่า manus มาก ขาเดินทุกคู่แข็งแรงมี merus แบน และ dactylus เรียวแหลม

Subgenus *Deltuca* Crane, 1975.

ลักษณะทั่วไป

front แคนและจุ่มลง ตามีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของก้านตามาก ขอบเบ้าตาด้านล่างไม่มีรอยหยักหรือมีเป็นส่วนน้อยอยู่ใกล้กับมุมกระดองด้านนอก ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณข้างกระดองส่วนหลัง ด้านนอก manus ของก้ามข้างใหญ่มีปุ่มขนาดใหญ่ปกคลุม ใกล้กับฐาน pollex มีปุ่มขนาดใหญ่ที่สุด และมีร่องตื้น ๆ ล้อมแฉกตรงฐาน pollex ซึ่งเป็นที่เริ่มต้นของร่องยาวตลอดผิวด้านนอกของ pollex และ dactylus

พบ 4 ชนิด

Uca (Deltuca) forcipata (Adams & White, 1848).

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 3)

- Uca manii* Rathbun, 1909. Proc. Biol. Soc. Wash., 22: 114.
- Uca manii* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 322.
- Gelasimus manii* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 143, figs. 1b, 2a.
- Uca manii* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 356-357.
- Uca (Deltuca) coarctata forcipata* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 48-51, figs. 26B, 38A-D, 61K, 98, pls. 5G-H, 6A-D, 46A, map. 19, tables. 8, 10.
- Uca forcipata* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Uca (Deltuca) coarctata forcipata* Frith and Frith, 1977. Crustaceana, 32 (1): 101.
- Uca (Deltuca) forcipata* เล้รี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, หน้า 26, แผ่นภาพที่ 9, 10.

Uca forcipata Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.

Uca forcipata Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

ส่วนปลาย dactylus และ pollex ของก้ามขังใหญ่มีฟันเรียงเป็นชุดเหมือนปากคืบ ผิวด้านนอก dactylus มีร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว 1 ร่อง เบ้าตาเฉียงปานกลาง มีฟันเรียบ ขอบด้านข้างกระดองส่อเข้าสู่ส่วนหลัง merus ของขาเดินคู่ที่ 4 แผ่กว้าง ปลายอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้เป็นท่อนสั้น มีช่องเปิดกว้าง

ลักษณะทั่วไป

front แคบและงุ้มลง มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา ร่องกึ่งกลาง front ค่อนข้างกว้างมีขอบเกือบขนานกัน ส่วนปลายมน เบ้าตาเฉียงปานกลาง ขอบบนของเบ้าตาแคบ แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติดกันเป็นแถวยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเบ้าตา สำหรับขอบล่างของเบ้าตามีรอยหยักเรียงต่อกันตามความยาว รอยหยักจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและระยะห่างกันมากขึ้นเมื่อเข้าไปใกล้ปลายขอบกระดอง ฟันเบ้าตาเรียบ ก้านตายาวและมีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตามาก มุมกระดองด้านหน้าแหลมและยื่นออกไปไม่มากนัก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ด้านข้างกระดองส่อเข้าสู่ด้านหลัง และมีสันคมยาวตั้งแต่มุมกระดองถึงระดับเดียวกับกึ่งกลางของบริเวณ cardiac ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดองส่วนหลัง

กำมข่างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้ามีตุ่มขนาดไม่เท่ากันเรียงเป็นแถว ตรงปลายมีตุ่มขนาดใหญ่หลายอัน ขอบบนทางด้านหลังเป็นสันแบบฟันเลื่อยมีระยะห่างไม่เท่ากัน ผิวด้านบนและด้านหน้าเรียบ ผิวด้านหลังมีตุ่มและรอยย่นตามขวางกระจายทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณขอบมีมาก ส่วนปลาย merus ที่อยู่ใต้ขอบบนลงมามีตุ่มหลายอัน

carpus ขอบบนที่อยู่ด้านหน้าเป็นสัน มีตุ่มและขนยาวเรียงเป็นแถว ขอบบนที่อยู่ด้านหลังไม่เป็นสันแต่เห็นขอบชัดเจน ผิวด้านบนมีตุ่มอยู่หนาแน่น ผิวด้านหลังเรียบ ตรงปลายข้อต่อมีขนยาวเรียงเป็นแถว

manus ผิวด้านนอกมีปุ่มขนาดใหญ่ปกคลุมอยู่หนาแน่น ตรงฐานของ pollex มีปุ่มขนาดใหญ่ที่สุด ขอบด้านบนมีตุ่มและขนยาวเรียงเป็นแถวเห็นร่องที่อยู่ใต้ขอบบนชัดเจน ใกล้กับฐานของ pollex มีร่อง 3 แฉกเป็นที่เริ่มต้นของร่องยาวตลอดความยาวของ pollex ขอบด้านล่างมีตุ่มเรียงเป็นแถวจนถึงกลาง pollex

palm แอ่งที่รองรับ carpus ค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นไปตามลำดับเมื่อใกล้โคนของ dactylus ซีกบนของแอ่งมีขนสั้น ๆ ปกคลุม ใกล้ขอบล่างของแอ่งมีตุ่มเรียงเป็นสันนูน เชื่อมต่อกับขอบด้านล่างของ manus ใกล้กับโคนของ pollex มีแอ่งสามเหลี่ยมค่อนข้างลึก และมีตุ่มเรียงเป็นสันนูนในแนวเฉียงตั้งแต่โคน pollex จนถึงฐานของ dactylus

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนและยาวเกือบเท่ากัน ขอบล่าง pollex โค้งขึ้นตั้งแต่โคน ขอบบน dactylus โค้งลงเล็กน้อย ผิวด้านนอกมีร่องยาว 1 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว ตรงโคน pollex ยังมีร่องสั้น ๆ อยู่ใต้ลงไปอีก 1 ร่องซึ่งต่อมาจากร่องเหนือขอบล่างของ manus ตรงโคน dactylus ด้านบนจะมีร่องสั้น ๆ สั้น ๆ 1 ร่อง ผิวตรงโคนและด้านบนของ dactylus มีตุ่มปกคลุม ส่วนโคน pollex มีตุ่มปกคลุมน้อย ส่วนปลาย pollex และ dactylus มีลักษณะแหลมจุ่ม มีฟันเรียงเป็นชุดคล้ายปากคืบ ถ้าเป็นกำม brachychelous type บริเวณเกือบกึ่งกลางด้านบนของ pollex มีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ และประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวจากโคน dactylus จะมีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่เป็นอย่างน้อย ส่วนกำม leptochelous type จะมีเฉพาะฟันตรงปลายแบบปากคืบเท่านั้น

กำมข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีขนกระจายทั่วไป ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว pollex และ dactylus ยาวกว่า manus ไม่มากนัก ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถว ส่วนปลายแผ่แบนคล้ายช้อน ช่องว่างระหว่างกำมหนีบแคบ มีพื้นแบบพื้นเสื่อ

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ขอบบนโค้งและมีลักษณะเป็นพื้นเสื่อ ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นขาคู่สุดท้ายไม่มี ขอบมีขนสั้น ๆ กระจายตามความยาว carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบ ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลมและมีขนเป็นแถบยาวตามขอบ

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาว ส่วนปลายเป็นท่อนสั้นมีช่องเปิดกว้าง และชนปกคลุมหนาแน่น

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

ช่องว่างระหว่างกำมหนีบข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างมีพื้นขนาดใหญ่อย่างน้อย 1 ช่อง เปิดอวัยวะเพศเมียมีขอบสูงตรงมุมด้านในในส่วนหลัง

สี กระดองมีสีดำ มักมีจุดประสีเหลือง ครีมน้ำ หรือเทาอ่อนกระจายอยู่บริเวณตอนหน้า เป็นแนวยาวถึงมุมกระดองด้านหน้า บริเวณกลางกระดองที่แบ่งบริเวณ mesogastric กับ cardiac ออกจากบริเวณ branchial และมีมุมกระดองด้านหลังมีแต้มสีฟ้า ฟ้าอมขาว หรือเทาอ่อน ในบางตัวมุมกระดองด้านหน้าเป็นสีแดง maxilliped คู่ที่ 3 มีสีฟ้า ตาและก้านตามีสีดำหรือแดง กำมหนีบของตัวที่มีขนาดเล็ก manus มีสีเหลือง น้ำตาลอ่อน น้ำตาลแดงแดงม่วงหรือม่วง ครึ่งล่างของ manus มีสีเข้มกว่าครึ่งบน มักมีสีน้ำตาลแดง หรือม่วงเข้ม carpus และ merus มีสีน้ำตาลอ่อน น้ำตาลแดงหรือม่วง ด้านบนและด้านหลังอาจมีสีฟ้ามาแซม pollex และ dactylus มีสีขาว ตรงโคนอาจมีสีเหลือง น้ำตาล ม่วง หรือฟ้ามาแซม ในบางตัว pollex และ dactylus มีสีแดง ปลายสุดมีสีขาว สำหรับตัวโตเต็มวัยที่มีขนาดใหญ่ ครึ่งล่าง manus มีสีม่วงหรือน้ำตาลเข้ม ครึ่งบน manus, carpus และ merus มีสีน้ำตาลอ่อน pollex และ dactylus มีสีขาว ขาเดินทุกคู่มีสีดำ โคน merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีแต้มสีฟ้าหรือเทาอ่อน ในตัวเมียบางตัวส่วนปลาย merus ครึ่งหนึ่งจนถึงปลายขาและกำมมีสีแดง ส่วนโคนมีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 140 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	20.30	มม.
ความกว้างกระดอง	32.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	32.80	มม.
ความกว้าง front	2.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งมหา อำเภอปะทิว 4M, อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง 15M 1F และ ทุ่งตะโก
อำเภอละโว้ 6M จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 12M 2F, อำเภอละอุ่น 36M, อำเภอเมือง 6M และอำเภอกะเปอร์
2M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ริมฝั่งคลอง หาดเลน ปากแม่น้ำ ตามร่องหรือแอ่งน้ำข้าง ๆ ลอมหอบ
มักเป็นที่มึนเงาของต้นไม้ปกคลุม อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลง
เฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับปู *Uca (Deltuca) rosea* และ *Uca (Deltuca)*
dussumieri spinata

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สงขลา สตูล ตรัง กระบี่ ภูเก็ต พังงา ระนอง
มาเลเซีย สิงคโปร์ สุมาตรา ชวา ชาร์วาค บอร์เนียว เซเลเบส ฟิลิปปินส์

Uca (Deltuca) rosea (Tweedie, 1937).

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 4)

- Gelasimus acutus* de Man, 1887. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 113.
- Uca acuta* Rathbun, 1909. Proc. Biol. Soc. Wash., p. 114. (part).
- Uca acuta* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 322 (part).
- Uca manii* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 422.
- Gelasimus roseus* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 145.
- Uca rosea* Tweedie, 1954. Bull. Raffles Mus., 25: 118.
- Uca (Deltuca) acuta rosea* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Prince town, pp. 29-31, pls. 2A-D, figs. 24A-C; 25A-C; 30A, B; 32A-C; 35A, B; 45J-LL, 46A, 47A, B; 48A, B; 61E; 98; map. 2, tables. 8, 10.
- Uca rosea* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.
- Uca rosea* ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, หน้า 86, ภาพที่ 43.

ชื่อไทย ปูก้ามต๊าดับ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

ส่วนปลาย dactylus และ pollex ของก้ามข้างใหญ่มีฟันเรียงเป็นชุดเหมือนปากคืบ ผิวด้านนอก dactylus มีร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว 2 ร่อง front แคน เบ้าตาเฉียง ปานกลาง พื้นเบ้าตาเรียบ ด้านข้างกระต่องลอบเข้าสู่ส่วนหลังกระต่องมาก merus ของขาเดินคู่ที่ 4 แผ่กว้าง อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้เห็น flanges กว้างชัดเจน ส่วนปลายไม่มีหนามยื่นออกมา ในตัวเมียไม่มีขนอ่อนปกคลุมตรงขอบล่างส่วนโคน merus ของขาเดินคู่ที่ 4

ลักษณะทั่วไป

front แคน กว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา ร่องกึ่งกลาง front ค่อนข้างกว้าง มีขอบไม่ขนานกัน ส่วนปลายมน เบ้าตาเฉียงปานกลาง ขอบบนของเบ้าตาแคน แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติดกันเป็นแถวยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเบ้าตา ขอบล่างของเบ้าตามีรอยหยักเรียงต่อกันตามความยาว รอยหยักแต่ละอันมีขนาดใกล้เคียงกัน พื้นเบ้าตาเรียบ ก้านตายาวและมีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตามาก มุมกระต่องด้านหน้าแหลมยื่นออกมาเด่นชัด บริเวณต่าง ๆ บนกระต่องชัดเจน ด้านข้างกระต่องลอบเข้าสู่ส่วนหลังมาก และมีสันคมยาวตั้งแต่มุมกระต่องจนถึงระดับเดียวกับบริเวณ cardiac ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระต่องส่วนหลัง

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้ามีตุ่มขนาดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวหลายอัน ขอบบนด้านหลัง เป็นสันแบบฟัน เสือมีระยะห่างไม่เท่ากัน ผิวด้านบนและด้านหน้าเรียบ ผิวด้านหลังมีตุ่มและรอยย่นตามขวางกระจายทั่วไป ขอบด้านล่างมีตุ่มเรียงเป็นแถวตลอดความยาว 2 แถว

carpus ขอบบนทางด้านหน้ามีตุ่มและขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ผิวด้านบนมีตุ่มอยู่หนาแน่น ผิวด้านหลังเรียบมัน

manus ผิวด้านนอกมีปมค่อนข้างใหญ่ปกคลุมอยู่หนาแน่น ตรงฐาน pollex มีปมขนาดใหญ่ที่สุด ขอบด้านบนมีตุ่มเรียงเป็นแถว เห็นร่องที่อยู่ใต้ขอบบนชัดเจน ขอบด้านล่างมีตุ่มเรียงเป็นแถวจนถึงโคน pollex

palm แอ่งที่รองรับ carpus ค่อย ๆ แคบและดันขึ้นมาตามลำดับเมื่อใกล้โคนของ dactylus ขอบบนของแอ่งมีขนสั้น ๆ ปกคลุม โกลัรึ่มล่างของแอ่งมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันต่ำเชื่อมต่อกับขอบล่างของ manus โครงฐานของ pollex มีแอ่งสามเหลี่ยมค่อนข้างลึก และมีปุ่มขนาดใหญ่ 4 ถึง 5 อันเรียงเป็นสันต่ำ ๆ แนวเสียงตั้งแต่โคน pollex เกือบถึงบริเวณฐานของ dactylus

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนยาวเกือบเท่ากัน ขอบล่าง pollex โค้งขึ้นตั้งแต่โคน ขอบบน dactylus โค้งลงเล็กน้อย ผิวด้านนอกมีร่อง 2 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว ตรงโคนและขอบบนมีตุ่มเล็กปกคลุม ผิวด้านนอก pollex มีร่อง 1 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว ผิวตรงโคนมีตุ่มขนาดเล็กปกคลุมเล็กน้อย ส่วนปลาย pollex และ dactylus แหวมงุ้ม มีพื้นเรียงเป็นชุดคล้ายปากคืบ ปลาย dactylus เกยอยู่ด้านใน pollex ถ้าเป็นก้าม brachychelous type จะมีพื้นขนาดใหญ่ 1 คู่บริเวณกึ่งกลางด้านบนของ pollex และบริเวณด้านล่าง dactylus ประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวจากส่วนโคน จะมีพื้นขนาดใหญ่อย่างต่ำ 1 คู่ ส่วนก้าม leptochelous type มีพื้นเฉพาะปลายปากคืบเท่านั้น

ก้ามข้างเล็ก ผิวด้านหลังและด้านหน้า merus มีขนกระจายทั่วไป ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว pollex และ dactylus ยาวกว่า manus ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถวส่วนปลายแผ่แบนคล้ายช้อน ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบแคบ มีพื้นแบบหื่นเสื่อ ไม่มีสันหรือร่องบน dactylus

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ขอบบนโค้งมีลักษณะเป็นพื้นเสื่อ ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ขอบล่างมีขนอ่อนประปราย ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายไม่มี carpus และ propodus ค่อนข้างเรียว ขอบด้านบนมีสันตามยาว 2 อัน มีลักษณะเป็นพื้นเสื่อซี่เล็ก ๆ dactylus ปลายเรียวแหลม มีขนเป็นแถบยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาว ส่วนปลายเป็นท่อนกว้างมีขนปกคลุม flanges มีความกว้างมากกว่าช่องเปิด thumb สั้น

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างมีเห็นขนาดใหญ่อย่างน้อย 1 คู่
ขอบด้านล่างส่วนโคน merus ของขาเดินคู่ที่ 4 ไม่มีขนปกคลุม

สี กระดองมีสีแดงเข้ม แดงอมชมพูหรือน้ำตาลแดง บริเวณกลางกระดองที่แบ่ง
บริเวณ mesogastric และ cardiac แยกออกจากบริเวณ branchial มักมีแต้มสีขาว
บางตัวมุมกระดองด้านหน้าเป็นสีอมขาว maxilliped คู่ที่ 3 มีสีแดงหรือแดงอมดำ ตาและ
ก้านตามีสีดำหรือน้ำตาลอมดำ

ก้ามหนีบมีสีแดงเข้ม ปลาย dactylus มีสีอมขาวหรือขาวอมม่วงอ่อน ขาเดินทุกคู่
มีสีน้ำตาลอมดำ ในปูที่มีขนาดเล็กกระดองอาจมีสีเหลืองหรือส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 147 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	14.70	มม.
ความกว้างกระดอง	26.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	26.60	มม.
ความกว้าง front	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 18M , อำเภอละอุ่น 36M 5F และอำเภอเมือง 13M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ริมฝั่งคลอง หาดเลน ปากแม่น้ำหรือแอ่งน้ำขัง ๆ ลอมหอบซึ่งมีน้ำขึ้นถึง มัก
เป็นที่รุ่มเงาของต้นไม้ชนิดต่าง ๆ อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลง
เฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับปู *Uca (Deltuca) forcipata* และ *Uca (Celuca)*
triangularis bengali

การกระจาย

ฝั่งทะเลอันดามัน ฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรมลายู สิงคโปร์ บินัง มาสตัดคา
บอร์เนียว ลูมาตรา หมู่เกาะเมโอไก พม่า ชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย

Uca (Deltuca) urvillei (F. Milne-Edwards, 1852).

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 5)

- Gelasimus urvilli* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69 (3): 362-363.
- Uca urvilli* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 93-94, figs. 18 d-f, 19a-b.
- Gelasimus dussumieri* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, pp. 48-49, pl. 14, figs. a-f.
- Uca (Deltuca) coarctata urvillei* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 58-61, figs. 7, 8B-D, 9D-E, 27G-H, 38U-X, 62E, 75, 98, pl. 9, map. 19, tables. 8, 10.
- Uca urvillei* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Uca (Deltuca) coarctata urvillei* Frith and Frith, 1977. Crustaceana, 32 (1): 100.

- Uca (Deltuca) urvillei* เลิศ, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ, หน้า 33, แผ่นภาพที่ 11, 12.
- Uca urvillei* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 43.
- Uca urvillei* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis,
Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn
Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเขี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

ด้านนอก dactylus มีร่องยาว 1 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว เบ้าตาเฉียง
ปานกลาง ฟิลัมเบ้าตามีตุ่มเรียงเป็นแถว ด้านข้างกระดองสอบเข้าสู่ส่วนหลัง ส่วนปลาย
อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้เป็นท่อยาว เห็น thumb และง่ามยื่นด้านในซึ่งอยู่ตรงปลายชัดเจน ส่วน
ปลาย thumb อยู่ในระดับเดียวกับโคนท่อ

ลักษณะทั่วไป

front แคบ มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา ร่อง
กึ่งกลาง front แคบ ขอบเกือบขนานกันในส่วนปลายมน เบ้าตาเฉียงปานกลาง ขอบบนเบ้าตา
แคบ แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติด
กันเป็นแถวยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเบ้าตา ขอบล่างของเบ้าตามีรอยหยักเรียงติดกันตามความ
ยาว รอยหยักจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีระยะห่างกันมากขึ้นเมื่อเข้าไปใกล้ปลายขอบกระดอง มุม
ระหว่างด้านหน้ากับด้านข้างของขอบเบ้าตาล่างยื่นออกไปและมีรอยหยักด้านข้าง เรียงติดต่อกัน
ฟิลัมเบ้าตามีตุ่มขนาดไม่เท่ากัน เรียงเป็นแถว 1 แถวอยู่ใกล้ขอบเบ้าตาล่าง ก้านตายาวและมี
เส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตามาก มุมกระดองด้านหน้าแหลมและยื่นออกไปมาก บริเวณต่าง ๆ

บนกระดูกขีดเจเน ด้านข้างกระดูกงอเข้าสู่ส่วนหลังและมีสันคมยาวตั้งแต่มุมกระดูกถึงระดับเดียวกับกึ่งกลางของบริเวณ cardiac ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดูกส่วนหลัง

กำมข้างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้ามีตุ่มขนาดไม่เท่ากันเรียงเป็นแถว ตรงปลายมีตุ่มขนาดใหญ่และแหลมหลายอัน ขอบบนทางด้านหลังเป็นสันแบบฟันเลื่อยเล็ก ๆ มีระยะห่างไม่เท่ากัน ผิวด้านบนเรียบตอนปลายเว้าเล็กน้อย ผิวด้านหน้ามีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุม ผิวด้านหลังมีตุ่มและรอยข่นกระจายทั่วไป ส่วนปลาย merus ซึ่งอยู่ใต้ขอบบนลงมามีตุ่มขนาดใหญ่

carpus ขอบบนที่อยู่ด้านหน้าเป็นสัน มีตุ่มและขนยาวเรียงเป็นแถว ขอบบนทางด้านหลังไม่เป็นสัน ผิวด้านบนมีตุ่มปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านหลังเป็นตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป

manus ผิวด้านนอกมีตุ่มขนาดปานกลางปกคลุม ตรงฐาน pollex มีตุ่มขนาดใหญ่ที่สุด ขอบด้านบนมีตุ่มและขนยาวเรียงเป็นแถว เห็นร่องที่อยู่ใต้ขอบบนขีดเจเน ใกล้กับฐาน pollex ไม่เป็นร่องสามแฉก แต่เป็นที่เริ่มต้นของร่องยาวตลอดความยาวของ pollex ขอบด้านล่างมีตุ่มเรียงเป็นแถวเกือบกึ่งกลาง pollex

palm แอ่งที่รองรับ carpus ค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นมาตามลำดับเมื่อใกล้โคนของ dactylus ขีกบนของแอ่งมีขนสั้น ๆ ปกคลุม ส่วนขอบด้านล่างมีตุ่มขนาดใหญ่เรียงเป็นสันนูนเชื่อมต่อกับขอบด้านล่างของ manus ใกล้กับโคนของ pollex มีแอ่งสามเหลี่ยมค่อนข้างลึก มีตุ่มเรียงเป็นสันนูนในแนวเฉียงตั้งแต่โคน pollex จนถึงฐานของ dactylus

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนยาวเกือบเท่ากันและยาวกว่า manus มาก ขอบล่าง pollex โค้งตรงกลาง ขอบบน dactylus ตรงและโค้งเล็กน้อย ผิวด้านนอกมีร่องยาว 1 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาว ตรงโคน pollex ยังมีร่องสั้น ๆ อยู่ใต้ลงไปอีก 1 ร่อง ซึ่งต่อมาจากร่องเหนือขอบล่างของ manus ตรงโคน dactylus ด้านบนจะมีร่องสั้น ๆ สั้น ๆ อีก 1 ร่อง ทั้ง 2 ร่องนี้เห็นไม่ชัดเจน ผิวด้านนอกตรงโคนและด้านบนของ dactylus มีตุ่มปกคลุม ส่วนโคนของ pollex มีตุ่มปกคลุมน้อย ส่วนปลาย pollex และ dactylus แหลมจุ่ม ถ้าเป็นกำม brachychelous type บริเวณเกือบกึ่งกลางของ pollex มีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ และบริเวณกึ่งกลางจนถึงโคนของ dactylus ต้องมีฟันขนาดใหญ่อยู่ 1 ซี่เป็นอย่างน้อย ส่วนกำม leptochelous type pollex ไม่มีฟันขนาดใหญ่และ dactylus มีฟันขนาดใหญ่อยู่ตรงปลายอย่างน้อย 1 ซี่

กำมข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีขนกระจายทั่วไป ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็น แถว pollex และ dactylus ยาวกว่า manus มาก ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถวส่วนปลาย แผ่นแบนคล้ายช้อน ช่องว่างระหว่างกำหนับแคบมีพื้นแบบพื้นเลื่อย

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายแผ่กว้างไม่มาก ขอบบนโค้ง และมีลักษณะแบบพื้นเลื่อย ผิวด้านหลังมีตุ่มเล็กกระจายทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายไม่มี ขอบมีขนสั้น ๆ กระจายตามความยาว carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบ มีขน กระจายตามขอบ ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลมและมีขนเป็นแถบยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งส่วนปลายเป็นท่อยาว เห็น thumb ชัดเจน ส่วนปลาย thumb อยู่ในระดับเดียวกับโคนท่อ มีง่ามยื่นทางด้านในเล็กเห็นได้ชัดเจน

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

บริเวณปลายขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังมีปุ่มข้างละ 1 ปุ่ม พื้นเบ้าตามีตุ่มเรียง เป็นแถวยาวเป็นระเบียบกว่าตัวผู้ ช่องว่างระหว่างกำหนับของกำมข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างมีพื้นขนาดใหญ่อยู่ 1 คู่ merus ของขาเดินคู่ที่ 4 แผ่กว้างและขอบบนโค้ง

สี ในตัวผู้กระดอง ขา และกำมข้างเล็กมีสีดำ บริเวณปากและร่องบนกระดองที่แบ่ง บริเวณ mesogastric กับ cardiac ออกจากบริเวณ branchial มีสีฟ้า ตอนล่าง manus และโคน pollex ของกำมข้างใหญ่มีสีน้ำตาลอมส้ม ขีบกบนของ manus และ carpus มีสีเขียว เข้มๆ เทาแก่หรือน้ำตาล ส่วนปลาย pollex และ dactylus มีสีขาว ตรงโคนอาจมีสีน้ำตาลอมส้มอ่อน ตัวเมียมีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 150 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	16.80	มม.
ความกว้างกระดอง	28.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	28.80	มม.
ความกว้าง front	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 8M, อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 22M และ ทุ่งตะโก
อำเภอสวี 14M จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 26M, อำเภอละอุ่น 12M, อำเภอเมือง 11M 1F และ อำเภอเกาะเปอร
5M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูฝังโคลง หาดเลน ปากแม่น้ำ ตามร่องหรือแอ่งน้ำข้าง ๆ จอมหอบ อยู่ในเขต
ระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ
Uca (Deltuca) forcipata

การกระจาย

ตราด ละโว้ เหวรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา ตรัง กระบี่ ภูเก็ต ชายฝั่งตะวันตกของอินเดีย การาสี
ปากีสถาน มาดากาสการ์ ชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Uca (Deltuca) dussumieri spinata Crane, 1975.

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 6)

Gelasimus dussumieri de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
(Zool.), 22: 108-113, pl. 7, figs. 2-7.

Gelasimus dussumieri Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69: 361-362 (some part).

- Uca dussumieri* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39C: 39.
- Gelasimus dussumieri* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 141.
- Gelasimus dussumieri* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 91.
- Uca dussumieri* Tweedie, 1950. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 356.
- Gelasimus dussumieri* Chhapgar, 1957. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 54 (2): 48-49.
- Uca (Deltuca) dussumieri spinata* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 32-38, figs. 27A-C, 34A, 35C-D, 36A, 37A, 38E-H, 45A-DD, 46B, 52A-BB, 54B, 56A, 60A-B, 61G, 72A-CC, 81C, 98, pls. 3E-H, map 18, table 8, 10.
- Uca (Deltuca) dussumieri spinata* Frith and Frith, 1977. Crustaceana, 32 (1): 101.
- Uca (Deltuca) dussumieri spinata* เบลีย์, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 44, แผ่นภาพที่ 14, 15.
- Uca spinata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.

ช้อไทย ปูก้ามดาบ ปูเขี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

ผิวด้านนอก dactylus มีร่องยาว 2 ร่องขนานกันตลอดความยาว ประมาณกึ่งกลาง หรือค่อนข้างปลาย dactylus มีพื้นขนาดใหญ่ 1 ช่อหรือมีพื้นขนาดเล็กรกอบเท่ากัน เรียงเป็น แถวจนถึงปลาย พื้นเขี้ยวตา เรียบ เขี้ยวตาตรง ด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ส่วนหลัง merus ของขา เดินคู่สุดท้ายเรียวยาว ขอบบนโค้งเล็กน้อย ตรงโคนมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ในตัวเมีย merus ของขา เดินคู่สุดท้ายกว้างกว่า ก้ามทั้งสองข้างไม่มีพื้นขนาดใหญ่ ปลายอวัยวะสืบพันธุ์ เพศผู้ไม่เป็นท่อยื่นยาวออกมา แต่ตรงมุมด้านหน้ามีติ่งคล้ายหนามยื่นออกไป

ลักษณะทั่วไป

front แคบ กว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของตา ร่องกึ่งกลาง front แคบขอบเกือบขนานกันส่วนปลายมน เขี้ยวตาตรง ขอบบนเขี้ยวตาแคบ แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลม เรียงเป็นแถวยาว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติดกันบนบริเวณที่ลาดเอียง และยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเขี้ยวตา ขอบล่างของเขี้ยวตามีรอยหยักและมีระยะห่างกัน มุมด้าน หน้าทางส่วนปลายของ เขี้ยวตาล่างยื่นเล็กน้อยเป็นมุมฉาก และมีรอยหยักเป็นซี่เล็ก ๆ กับแผงขน ยาวทางด้านข้าง พื้นเขี้ยวตา เรียบ ก้านตายาว มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตามาก มุมกระดอง ด้านหน้าแหลมและยื่นออกไปเล็กน้อย บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นได้ชัดเจน ด้านข้างกระดอง ลอบเข้าสู่ส่วนหลัง และมีสันตรงขอบเห็นได้ชัดเจนเฉพาะส่วนหน้า ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้าง กระดองส่วนหลัง

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้ามีตุ่มขนาดใหญ่ไม่เท่ากัน เรียงเป็นแถว ตรงปลายมีตุ่ม ขนาดใหญ่ที่สุด ขอบบนด้านหลังส่วนโคนเป็นสันแบบพื้น เสียดมีระยะห่างไม่เท่ากัน ตอนปลายผิว เรียบมัน เว้าเล็กน้อย ผิวด้านหน้ามีตุ่มกระจายทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณขอบล่างและโคนของ merus ส่วนปลาย merus ที่อยู่ใต้ขอบบนมีตุ่มอยู่ 1 กลุ่ม ผิวด้านหลังมีตุ่มและรอยย่นตามขวาง กระจายอยู่ทั่วไป

carpus ขอบบนด้านหน้าเป็นสัน มีตุ่มและขนเรียงเป็นแถว ขอบบนด้านหลังไม่เป็นสันแต่เห็นขอบชัดเด่น ผิวด้านบนมีตุ่มปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านหลังเรียบ

manus ผิวด้านนอกมีปุ่มขนาดใหญ่ปกคลุมหนาแน่น ขอบบนทางด้านนอกและด้านใน มีตุ่มและขนยาวเรียงเป็นแถว เห็นร่องที่อยู่ใต้ขอบบนชัดเด่น cuff เห็นได้ชัดเจน ใกล้เคียงฐานของ pollex มีร่องสามแฉกตื้น ๆ เป็นที่เริ่มต้นของร่องยาวตลอดความยาวของ pollex ขอบด้านล่างมีตุ่มเรียงเป็นแถวจนถึงกลาง pollex

palm แอ่งที่รองรับ carpus ค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นไปตามลำดับเมื่อใกล้โคนของ dactylus ขีบกบนของแอ่งมีขนสั้น ๆ ปกคลุมส่วนริมล่างมีตุ่มเรียงเป็นสันนูนเชื่อมต่อกับขอบด้านล่างของ manus ใกล้เคียงโคนของ pollex มีแอ่งสามเหลี่ยมกว้างและตื้น มีตุ่มเรียงเป็นสันนูนในแนวเฉียงตั้งแต่โคน pollex จนถึงฐาน

pollex และ dactylus มีลักษณะแบน ยาวเกือบเท่ากันและยาวกว่า manus มาก ขอบล่าง pollex เว้าตรงกลางเล็กน้อย ขอบบน dactylus ตรงและโค้งลงตรงส่วนปลาย ด้านนอก pollex มีร่องยาว 1 ร่องอยู่ตรงกลางตลอดความยาวและตรงโคนยังมีร่องตื้น ๆ อีก 1 ร่องซึ่งต่อมาจากร่องเหนือขอบล่างของ manus ในบางตัวร่องนี้ยาวถึงครึ่งหนึ่งของ pollex ผิวด้านนอก dactylus มีร่องยาว 2 ร่องขนานกันและยาวตลอดความยาว ขอบด้านบนและผิวด้านนอกตั้งแต่โคนถึงกึ่งกลางของ dactylus มีตุ่มปกคลุม ผิวด้านนอกของ pollex มีตุ่มละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนปลายแหลมจุ่ม ถ้าเป็นก้าม brachychelous type ตรงกึ่งกลางของ pollex และ dactylus มีพื้นขนาดใหญ่อยู่ข้างละ 1 ซี่ ส่วนก้าม lectochelous type จะมีพื้นขนาดใหญ่อยู่ก่อนไปทางปลาย dactylus 1 ซี่ หรือมีพื้นขนาดเล็กเกือบเท่ากันเรียงเป็นแถวจนถึงปลาย dactylus ส่วน pollex ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย

ก้ามข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีขนและรอยย่นกระจายทั่วไป pollex และ dactylus ยาวกว่า manus มาก ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถว ส่วนปลายแผ่แบนคล้ายข้อต่อช่องว่างระหว่างก้ามหนีบแคบและมีพื้นแบบพื้นเสื่อ

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ขอบบนโค้งและมีลักษณะเป็นพื้นเสื่อ ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายไม่มี carpus และ propodus ก่อนข้างเรียบ ขอบมีขนทั่วไป ปลาย dactylus เรียวแหลมมีขนเป็นแถบยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งยาวมีส่วนปลายมนทู่ มีขนปกคลุมหนาแน่น ตรง
มุมของส่วนปลายสุดมีติ่งสั้น ๆ คล้ายหนามยื่นออกมาเห็นชัดเจน

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

ขอบล่าง merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวหนาแน่น ช่องว่าง
ระหว่างก้ามหนีบไม่มีฟันขนาดใหญ่อยู่เลย

สี ตัวผู้กระดองมีสีดำ ส่วนหน้ากระดองอาจมีจุดสีเหลืองหรือขาวอยู่ทั่วไป ก้านตา
และตาสีดำ บางตัวมีสีน้ำเงินบริเวณร่องที่แบ่งบริเวณ mesogastric กับ cardiac ออก
จากบริเวณ branchial ส่วนโคน merus ของขาเดินคู่สุดท้ายและ maxilliped คู่ที่ 3 มีสีฟ้า
ก้ามข้างใหญ่มีสีเหลืองส้ม ส่วน merus ของก้ามหนีบอาจมีสีน้ำตาลอ่อนแกมเขียว

ตัวเมียกระดองสีดำ ตัวที่มีขนาดเล็กมีจุดสีเทาอ่อนกระจายทั่วไปบนกระดอง บางตัว
อาจมีสีน้ำเงินตรงบริเวณร่องที่แบ่งบริเวณ mesogastric กับ cardiac ออกจากบริเวณ
branchial มุมกระดองด้านหน้าและด้านหลัง ขอบกระดองด้านหลัง ส่วนท้อง บริเวณปาก
บริเวณ pterygostomian, merus และ carpus ของขาและก้าม ตลอดจน palm ของก้าม
หนีบ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 157 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	23.00	มม.
ความกว้างกระดอง	37.10	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	37.10	มม.
ความกว้าง front	2.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งมหา อำเภอปะทิว 19M, อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง 26M และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี
13M จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 21M, อำเภอละอุ่น 20M 2F, อำเภอเมือง 16M และ อำเภอกะเปอร์
13M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูริมฝั่ง คลอง หาดเลน ปากแม่น้ำ ซึ่งเป็นดินโคลนค่อนข้างเหลว ในบริเวณป่าชายเลน
อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ
Uca (Deltuca) forcipata และ *Illyoplax orientalis*

การกระจาย

ตรัง ภูเก็ต มลายา ปีนัง สิงคโปร์ เกาะนิโคบาร์ หมู่เกาะเมอโก ชวา
ลูมาตรา อินโดนีเซีย ชายฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะพาลาวันในฟิลิปปินส์ อ่าวเบงกอล
จีน

Subgenus *Thalassuca* Crane, 1975.

ลักษณะทั่วไป

front แคบ เส้นผ่าศูนย์กลางของตายาวกว่าก้านตาเล็กน้อย รอยหยักบริเวณขอบ
เบ้าตาล่างมีขนาดใหญ่ พื้นเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดอง
ส่วนหลัง ผิวด้านนอก manus ของก้ามขังใหญ่มีตุ่มขนาดใหญ่และขนาดปานกลางปกคลุม โดย
เฉพาะใกล้ฐาน pollex มีขนาดใหญ่ที่สุด และมีแฉ่งสั้น ๆ รูปสามเหลี่ยมภายในแฉ่งไม่มีตุ่ม
dactylus มีร่องสั้น ๆ เห็นได้ไม่ชัดเจนหรืออาจไม่มี

พบ 2 ชนิด

Uca (Thalassuca) vocans vocans (Linnaeus, 1758)

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 7)

- Gelasimus vocans* de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
13: 67 (some part).
- Gelasimus marionis* de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
13: 67-68. (some part).
- Uca marionis* Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp.
Zool., 52 (16): 306 (some part).
- Uca marionis* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr.,
39c: 38-39 (some part).
- Uca marionis nitidus* Sakai, 1934. Sci Rep. Tokyo Bunrika
Daig. Sect. B., 1 (25): 319.
- Uca marionis nitidus* Sakai, 1936. Sci. Rep. Tokyo Bunrika
Daig. Sect. B., 2 (37): 170.
- Gelasimus marionis nitidus* Tweedie, 1937. Bull. Raffles. Mus.,
13: 143.
- Gelasimus marionis var. nitidus* Tweedie, 1937. Bull. Raffles. Mus.,
13: 143, figs. 1d-e.
- Gelasimus marionis nitidus* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of
Japan, Tokyo, p. 622 (some part).
- Uca marionis nitidus* Tweedie, 1950. Sarawak Mus. Journ.,
5 (2): 356.
- Uca vocans* Serene, 1973. Crustaceana, 24 (3):
337-339.

- Uca (Thalassuca) vocans vocans* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 85-95, fig. 38I-L, 56B, 60C-E, 64F and FF, 99 pls. 14E-H, map. 20, tables 3, 8, 10, 22.
- Uca vocans* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Uca (Thalassuca) vocans vocans* Sakai, 1976. Crabs of Japan and the Adjacent Seas, Kodansha, Japan, p. 605, pl. 208, fig. 3.
- Uca (Thalassuca) vocans vocans* เล่รี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 63, แผ่นภาพที่ 20, 21.
- Uca vocans* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.
- Uca vocans* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูก้ามตาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

pollex และ dactylus ของก้ามข้างใหญ่แบนและกว้างมาก ด้านนอก pollex มีร่องตื้น ๆ 1 ร่องอยู่ตรงกลางเกือบตลอดความยาว ถ้าเป็นก้าม brachychelous type ตรงปลายและกึ่งกลาง pollex มีฟันสามเหลี่ยมขนาดใหญ่อยู่บริเวณละ 1 ซี่ ฟัน 2 ซี่นี้มีความสูงไม่มากนัก ทำให้ช่องว่างระหว่างฟันทั้งสองมีความเว้าน้อย ส่วนก้าม leptochelous type

ขอบล่างของ palm ตรงและงอนขึ้นตรงปลาย ครึ่งล่างของ manus และ pollex มีสีแลด ส่วนปลายสุดของขอบบนทางด้านหน้า merus มีตุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม เบ้าตาเดียวไม่มากนัก ด้านข้างกระดองสอบเข้าสู่ส่วนหลังไม่มากนัก และค่อนข้างตั้งได้ฉากกับขอบหลังกระดอง ขอบข้างกระดองไม่เป็นสันคม pollex และ dactylus ของก้ามข้างเล็กยาวกว่า manus มาก ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกวางและไม่มีฟันแบบฟันเลื่อย merus ของขาเดินทุกคู่เรียวยาว ปลายอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ค่อนข้างกลม มี thumb ยาว

ลักษณะทั่วไป

front แคบ มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของตา ร่องกึ่งกลาง front แคบ ขอบร่องสอบเข้าสู่ส่วนปลายแหลม เบ้าตาเดียวไม่มากนัก ขอบบนเบ้าตาแคบมาก แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมขนาดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดความยาว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติดกันเป็นแถวยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเบ้าตา สำหรับขอบล่างของเบ้าตาสีรอยหยักขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน พื้นเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ก้านตายาว มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตามาก มุมกระดองด้านหน้าแหลมและยื่นออกไปด้านหน้าไม่มากนัก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ด้านข้างกระดองสอบเข้าสู่ส่วนหลัง ค่อนข้างตั้งได้ฉากกับขอบหลังกระดองและไม่มีสันคม ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดองส่วนหลัง

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนด้านหน้ามน ส่วนปลายมีตุ่มเล็ก ๆ และปลายสุดมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม ขอบบนด้านหลังเป็นสัน ส่วนปลายมีตุ่มเรียงเป็นแถว ส่วนโคนค่อนข้างเรียบ ผิวด้านบนและด้านหน้าเรียบ บริเวณเหนือขปล่างมีตุ่มขนาดเล็กหนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายทั่วไป

carpus ขอบบนด้านหน้าเป็นสัน ตรงโคนมีตุ่มแหลม 1 ตุ่ม ขอบบนด้านหลังมน ผิวด้านบนมีตุ่มขนาดเล็ก ๆ หนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป

manus ผิวด้านนอกมีตุ่มปกคลุม บริเวณครึ่งบน manus มีตุ่มขนาดเล็กกว่าบริเวณครึ่งล่าง ขอบบนด้านนอกมีตุ่มเรียงเป็นแถว ส่วนขอบบนด้านในไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ร่องใต้ขอบบนเห็นได้ชัดเจน cuff เห็นได้ชัดเจนและมีตุ่มเรียงเป็นแถว บริเวณฐานของ pollex

มีลักษณะเป็นแองสามเหลี่ยมตัน ๆ ขนาดใหญ่ ภายใต้อองไม่มีตุ่ม มุมที่ฐานของสามเหลี่ยมมุมหนึ่ง อยู่ตรงกึ่งกลางของ pollex มุมยอดเกือบถึงขอบล่างของ dactylus ขอบล่างมีตุ่มขนาดเล็ก เรียงเป็นแถวจนถึงปลาย pollex

palm แองที่รองรับ carpus ค่อยแคบและตื้นขึ้นมาตามลำดับเมื่อใกล้บริเวณ โคนของ dactylus ผิวตรงกลาง palm มีเม็ดเล็ก ๆ ปกคลุมทั่วไป ใกล้กับด้านล่างของ แองรองรับ carpus มีสันนูนขนาดใหญ่ในแนวเฉียงประกอบด้วยตุ่มเล็ก ๆ เรียงต่อกัน ใกล้ โคนของ pollex มีตุ่มเรียงเป็นสันนูนในแนวเฉียงจนเกือบถึงฐานของ dactylus

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนและกว้างมาก ฐาน pollex กว้าง มาก pollex ยาวมากกว่า dactylus เล็กน้อย มีขอบล่างโค้ง ขอบบนส่วนปลาย dactylus โค้งลง ผิวด้านนอก pollex มีร่องตัน ๆ 1 ร่องอยู่ตรงกลาง บริเวณใต้ขอบบน ตรงโคน dactylus มีร่องตัน ๆ 1 ร่องเห็นไม่ชัด ผิวด้านบนและด้านนอกตรงโคน pollex และ dactylus มีตุ่มปกคลุม ถ้าเป็นก้าม brachychelous type บริเวณปลายและกึ่งกลาง pollex มีพื้นสามเหลี่ยมขนาดใหญ่บริเวณละ 1 ซี่ พื้น 2 ซี่นี้มีความสูงไม่มากนัก ทำให้ช่องว่างระหว่างพื้นทั้งสองมีความเว้าน้อย ขอบพื้น 2 ซี่นี้มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว dactylus มีพื้นขนาดใหญ่เป็นตุ่มอยู่หลายอัน ส่วนก้าม leptochelous type พบว่า pollex ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย ส่วนปลายมักจะนูนเล็กน้อย ขอบล่างของ palm งอนขึ้นตรงปลาย dactylus ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย

ก้ามข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีรอยย่นและขนกระจายทั่วไป ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ผิวด้านหน้าตรงส่วนปลายมีขนยาว 1 กระจุก pollex และ dactylus มีความยาวมากกว่า manus มาก ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถว ส่วนปลายแผ่แบนคล้ายข้อ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้างและไม่มีพื้นแบบพื้นเสื่อ

ขาเดิน merus แผ่กว้างไม่มากนัก ขอบบนโค้งเป็นพื้นเสื่อและมีขนยาว เรียงเป็น แถว ขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาว ผิวด้านหลังเรียบ ใต้ขอบบนมีรอยย่น carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบ ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลมและมีขนเป็นแถบยาวตามขอบ ทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ มีการบิดตัว ทำให้ thumb ซึ่งอยู่ทางด้านหน้าไปอยู่ทางด้านหลัง ส่วนปลายมีลักษณะค่อนข้างกลมและมี thumb ยาว

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

รู ปเปิดของอวัยวะเพศเมียมีลักษณะเหมือนรอยแกะสลักรูปตัว C ช่องว่างระหว่าง ก้ามหนีบกว้างมากกว่าความกว้างของ pollex

สี กระจดอง ขาเดิน และก้าม (ยกเว้นก้ามข้างใหญ่ในตัวผู้) มีสีเทา เทาอมขาว หรือเขียวซีม้ อาจมีจุดประสีขาวกระจายทั่วไป ก้ามข้างใหญ่ของตัวผู้มีสีส้มหรือเทาอมขาว ยกเว้นบริเวณครึ่งล่างของ manus และ pollex มีสีแดง ตัวที่มีขนาดเล็กคล้าย pollex มักมีสีขาวหรือส้ม บางครั้งในปูตัวผู้พบว่ากระจดอง ขาเดิน และก้ามข้างเล็กมีสีขาว กลาง กระจดองมีแต้มสีฟ้าขนาดใหญ่ ก้ามข้างใหญ่มีสีม่วงแดง dactylus มีสีอ่อนกว่าบริเวณอื่น ส่วนปลาย pollex และ dactylus มีสีขาว ส่วนตัวเมียมีสีขาวทั้งตัว บนกระจดองอาจมีสีฟ้า ชมพู หรือเทาอยู่ตรงกลางกระจดอง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 164 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งมหา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจดอง	17.00	มม.
ความกว้างกระจดอง	24.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	24.80	มม.
ความกว้าง front	1.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 41M 7F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ริมฝั่งทะเล ลำธาร หรือแม่น้ำในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีพื้นดินเป็นทรายปนโคลน และไม่มีร่มเงาของต้นไม้ อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Uca (Celuca) lactea perplexa* และ *Uca (Celuca) lactea annulipes*

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลี กัว กัว ฟิลิปปิน

Uca (Thalassuca) vocans hesperiae Crane, 1975.

(แผ่นภาพที่ 17 ภาพที่ 8)

<i>Gelasimus vocans</i>	de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
13: 67 (some part).
<i>Gelasimus marionis</i>	de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
13: 67-68 (some part).
<i>Gelasimus marionis</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69 (3): 359.
<i>Gelasimus marionis</i> var. <i>nitidus</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69 (3): 360.
<i>Gelasimus marionis</i>	Chopra and Das, 1937. Rec. Indian
Mus., 39: 422.
<i>Uca marionis</i>	Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 90-93, figs. 18a-c, 19d.

- Gelasimus marionis* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay State, Bombay, pp. 47-48, pl. 13, figs. p-q, t, v-w.
- Gelasimus marionis nitidus* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay State, Bombay, p. 48, pl. 13, figs. r-s, u-w.
- Uca vocans* Serene, 1973. Crustaceana, 24 (3): 337-339.
- Uca (Thalassuca) vocans hesperiae* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 85-95, figs. 64E and EE, 99 map 20, tables 3, 8, 10, 22.
- Uca (Thalassuca) vocans* Frith and Frith, 1977. Crustaceana, 32 (1): 101.
- Uca (Thalassuca) vocans hesperiae* เลิศ, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 70, แผ่นภาพที่ 22, 23.
- Uca hesperiae* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

pollex และ dactylus ของก้ามข้างใหญ่แบนและกว้างมาก ด้านนอก pollex มีร่องตื้น ๆ ซึ่งยาวเลยมาจากแฉ่งสามเหลี่ยม 1 ร่อง อยู่ตรงกลางเกือบตลอดความยาว ถ้า

เป็นก้าม brachychelous type ตรงปลายและกึ่งกลาง pollex มีฟันสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ อยู่บริเวณละ 1 ซี่ ฟัน 2 ซี่นี้มีความสูงมาก ทำให้ช่องว่างระหว่างฟันทั้งสองมีความเว้ามาก สำหรับก้าม leptochelous type ขอบล่างตรงกึ่งกลางของ palm มักจะโค้ง บริเวณครึ่งล่างของ manus และ pollex มีสีเหลืองส้ม สันเสียงของ palm สูง บริเวณปลายสุดของขอบบนทางด้านหน้า merus มีตุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม เบ้าตาเสียงไม่มากนัก ด้านข้างกระดูกสอดเข้าสู่ส่วนหลังไม่มากนักและค่อนข้างได้ฉากกับขอบหลังกระดูก ขอบด้านข้างกระดูกไม่เป็นสันคม pollex และ dactylus ของก้ามข้างเล็กยาวกว่า manus มาก ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้างและไม่มีการพันแบบพันเลื่อย merus ของขาเดินทุกคู่เรียวยาว ปลายอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้มีลักษณะคล้ายทรงกระบอก มี thumb ลื่น

ลักษณะทั่วไป

front แคบ มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความกว้างที่ฐานของตา ร่องกึ่งกลาง front แคบ ขอบร่องสอดเข้า ปลายร่องมีลักษณะแหลม เบ้าตาเสียงไม่มากนัก ขอบบนเบ้าตาแคบมาก แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงชิดติดกันเป็นแถวยาวประมาณครึ่งหนึ่งของเบ้าตา สำหรับขอบล่างของเบ้าตา มีรอยหยักขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน ฟันเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ก้านตายาว มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าตา มุมกระดูกด้านหน้าแหลมและยื่นออกไปด้านหน้าไม่มากนัก บริเวณต่าง ๆ บนกระดูกชัดเจน ด้านข้างกระดูกสอดเข้าสู่ส่วนหลัง ค่อนข้างตั้งได้ฉากกับขอบหลังกระดูกและไม่เป็นสันคม ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดูกส่วนหลัง

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนด้านหน้ามน ส่วนปลายมีตุ่มเล็ก ๆ และปลายสุดมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม ขอบบนด้านหลังเป็นสัน ส่วนปลายมีตุ่มเรียงเป็นแถว ส่วนโคนค่อนข้างเรียบ ผิวด้านบนและผิวด้านหน้าเรียบ บริเวณเหนือขอบล่างมีตุ่มขนาดเล็กหนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณขอบมีเป็นจำนวนมาก

carpus ขอบบนด้านหน้าเป็นสัน ตรงโคนมีตุ่มขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม ขอบด้านหลังมน ผิวด้านบนมีตุ่มขนาดเล็ก ๆ อยู่หนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป

manus ผิวด้านนอกมีตุ่มปกคลุม บริเวณครึ่งบน manus มีตุ่มขนาดเล็กกว่า บริเวณครึ่งล่าง ขอบบนด้านนอกมีตุ่มเรียงเป็นแถว ส่วนขอบบนด้านในไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ร่องใต้ขอบบนเห็นได้ชัดเจน cuff เห็นได้ชัดเจนและมีตุ่มเรียงเป็นแถว บริเวณฐานของ pollex มีลักษณะเป็นแฉ่งสามเหลี่ยมสั้น ๆ ขนาดใหญ่ ภายในแฉ่งไม่มีตุ่ม มุมที่ฐานของ สามเหลี่ยมมุมหนึ่งอยู่ตรงกึ่งกลางของ pollex มุมยอดเกือบถึงขอบล่างของ dactylus ขอบล่างมีตุ่มขนาดเล็กเรียงเป็นแถวจนถึงปลาย pollex

palm แฉ่งที่รองรับ carpus ค่อย ๆ แศบและตื้นขึ้นไปตามลำดับ เมื่อใกล้ บริเวณโคนของ dactylus ผิวตรงกลาง palm มีเม็ดเล็ก ๆ ปกคลุมทั่วไป ใกล้กับด้านล่างของแฉ่งรองรับ carpus มีสันนูนขนาดใหญ่ในแนวเฉียงประกอบด้วยตุ่มเล็กเรียงต่อกันเป็นแถว ใกล้โคนของ pollex มีตุ่มเรียงเป็นสันนูนในแนวเฉียงจนเกือบถึงฐานของ dactylus

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนและกว้างมาก ฐาน pollex กว้างมาก pollex ยาวมากกว่า dactylus เล็กน้อยมีขอบล่างโค้ง ขอบบนของ dactylus ตรงส่วนปลายโค้ง ด้านนอก pollex มีร่องสั้น ๆ ซึ่งยาวเลยมาจากแฉ่งสามเหลี่ยม 1 ร่อง อยู่ตรงกลางและยาวเกือบตลอดความยาว บริเวณใต้ขอบบนตรงโคน dactylus มีร่องสั้น ๆ 1 ร่อง เห็นไม่ชัดเจน ผิวบนและผิวด้านนอกตรงโคนของ pollex และ dactylus มีตุ่มปกคลุม ถ้าเป็นก้าม brachychelous type บริเวณปลายและกึ่งกลาง pollex มีฟันสามเหลี่ยม ขนาดใหญ่บริเวณละ 1 ซี่ ฟัน 2 ซี่นี้มักมีความสูงมาก ทำให้ช่องว่างระหว่างฟันทั้งสองมีความ เว้ามาก ขอบของฟัน 2 ซี่นี้มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงติดกันเป็นแถว dactylus มีฟันขนาดใหญ่เป็น ตุ่มอยู่หลายอัน ส่วนก้าม leptochelous type พบว่า pollex ไม่มีฟันขนาดใหญ่เลย ส่วน ปลายมักจะนูนขึ้นเล็กน้อย ขอบล่างตรงกึ่งกลางของ palm มักจะโค้ง dactylus ไม่มีฟัน ขนาดใหญ่อยู่เลย

ก้ามข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีรอยย่นและขนกระจายทั่วไป ขอบมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ผิวด้านหน้าตรงส่วนปลายมีขนยาว 1 กระจุก pollex และ dactylus มีความยาวมากกว่า manus มาก ขอบมีขนยาวเรียงเป็นแถว ส่วนปลายแผ่แบนคล้ายข้อ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้างและไม่มีฟันแบบฟันเสี้ยว

ขาเดิน merus แผ่กว้างไม่มากนัก ขอบบนโค้งเป็นพื้นเลื่อยและมีขนยาวเรียงเป็นแถว ขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาว ผิวด้านหลังเรียบ ใต้ขอบบนมีรอยย่น carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบ dactylus ปลายเรียวแหลม มีขนเป็นแถบยาวตามขอบทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ มีการบิดตัว ทำให้ thumb ซึ่งอยู่ทางด้านหน้าไปอยู่ทางด้านหลัง ส่วนปลายมีลักษณะคล้ายทรงกระบอก และมี thumb สั้น

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

รูเปิดของอวัยวะเพศมีลักษณะเหมือนรอยแกะสลักรูปสามเหลี่ยม ตรงกลางเป็นโพรง รูปสามเหลี่ยม ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบไม่กว้างเท่าของ *U. (T.) vocans vocans*

สี กระตอง ขาเดิน และก้าม (ยกเว้นก้ามข้างใหญ่ของตัวผู้) มีสีเทาหรือเขียวซีม้อ อาจมีจุดประสีขาวกระจายอยู่ทั่วไป ก้ามข้างใหญ่ของตัวผู้มีสีเหลืองส้ม บริเวณครึ่งล่างของ manus และ pollex มีสีเข้มกว่าบริเวณอื่น ตัวผู้ที่มีขนาดเล็กพบว่าส่วนปลายของ pollex มีสีอ่อนกว่าบริเวณโคน บางครั้งกระตองจะมีสีเทาเข้มและมีจุดสีน้ำเงินสดขนาดใหญ่ 2 จุดอยู่ตรงกลางกระตอง ก้ามข้างใหญ่ของตัวผู้มีสีม่วงแดง ส่วนปลาย pollex และ dactylus จะมีสีอมชมพู

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 165 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน ริมป่าชายเลน เกาะเหลา อำเภอมือเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระตอง	13.40	มม.
ความกว้างกระตอง	20.10	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	20.10	มม.
ความกว้าง front	1.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

เกาะเหลา อำเภอมือเมือง 11M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ริมธารน้ำหรือลำคลองที่อยู่ติดทะเลหรือริมป่าชายเลน ซึ่งเป็นดินทรายปนโคลนและไม่มีร่มเงาของต้นไม้ อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Uca (Celuca) lactea annulipes*

การกระจาย

ภูเก็ต พังงา ระนอง ชายฝั่งมลายู พม่า สิงคโปร์ อินโดนีเซีย สังกา
ฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอินเดีย และด้านตะวันออกของแอฟริกา

Subgenus *Celuca* Crane, 1975

ลักษณะทั่วไป

front กว้างและจุ่มลง ตามีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวใกล้เคียงกับเส้นผ่าศูนย์กลางของก้านตา ขอบเขี้ยวด้านล่างมีรอยหยักขนาดใหญ่ไปจนถึงขนาดเล็ก บางชนิดเกือบจะเลือนหายไป อาจมีหรือไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดองส่วนหลัง ผิวด้านนอก manus ของก้ามข้างใหญ่มีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุม โดยเฉพาะตอนบนมีตุ่มขนาดใหญ่กว่าบริเวณอื่น ด้านนอกของ pollex และ dactylus ไม่มีร่องยาวตลอด ยกเว้น pollex บางชนิดอาจมีร่องสั้น ๆ เห็นได้ไม่ชัดเจน

พบ 3 ชนิด

Uca (Celuca) triangularis bengali Crane, 1975.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 1)

Gelasimus triangularis

de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.

Lond. Zool., 22: 119, pl. 8, figs.

8-11.

- Gelasimus triangularis* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond., 2 (10): 388.
- Gelasimus triangularis* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69 (3): 356-357.
- Gelasimus triangularis* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 421.
- Gelasimus triangularis* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 39: 421.
- Uca (Celuca) triangularis bengali* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 286-291, figs. 24I-J, 32N-O, 59A, 68C, 101 pls. 38E and K-L, map. 7, tables 8, 10.
- Uca (Celuca) triangularis* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Uca (Celuca) triangularis bengali* Frith and Frith, 1977. Crustaceana, 32 (1): 101.
- Uca (Celuca) triangularis bengali* เสรี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 78, แผ่นภาพที่ 24.
- Uca bengali* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.
- Uca bengali* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

Uca bengali

ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 86, ภาพที่ 42.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

front กว้าง เบ้าตาเฉียงมาก ด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ส่วนหลังมาก ทำให้
กระดองมีลักษณะคล้ายรูปห้าเหลี่ยม ผิวด้านหลัง merus ของก้ามทั้งสองข้างของตัวเมีย และ
ก้ามข้าง เล็กของตัวผู้มีตุ่มขนาด เล็ก เรียง เป็นแถวตั้งแต่โคนขนานกับขอบล่างของ merus ก่อน
จะถึงส่วนปลายจะหักขึ้นเป็นมุมฉาก ปลายอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้มีลักษณะ เป็นท่อนขนาด เล็กยื่นยาว
ออกไป thumb มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวท่อนที่ยื่นออกไปเห็นได้ชัดเจน

ลักษณะทั่วไป

front มีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา เบ้าตาเฉียง
มาก ขอบบนเบ้าตาแคบ แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนเป็นตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบล่างเป็นตุ่ม
กลมเล็ก ๆ เรียงชิดติดกันเป็นแถวยาวเกือบถึงส่วนปลายเบ้าตา ขอบล่างเบ้าตาหดรอยหักขึ้น
เรียงชิดติดกันตามความยาว รอยหักจะมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีระยะห่างกันมากขึ้นเมื่อเข้าไปใกล้
มุมกระดอง พื้นเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ก้านตาวาวใหญ่มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าเส้น
ผ่าศูนย์กลางของตาเพียง เล็กน้อย มุมกระดองด้านหน้า เล็กแหลมและยื่นเฉียงออกไปมาก บริเวณ
ต่าง ๆ บนกระดองเห็นได้ไม่ชัดเจน ด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ส่วนหลังมากและมีสันคมยาว
ตั้งแต่มุมกระดอง และจะหักเข้า เล็กน้อยเมื่อถึงระดับเดียวกับกึ่งกลางของบริเวณ cardiac
ไม่มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดองส่วนหลัง

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนด้านหน้าและด้านหลังมีรอยหักเป็นแบบฟันเลื่อย ผิวด้านบน
และผิวด้านหน้า เรียบ ผิวด้านหลังมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป บางบริเวณมีตุ่มเรียงกันเป็นแถวสั้น ๆ

carpus ขอบบนทางด้านหน้าเป็นสัน ขอบบนทางด้านหลังมน ผิวบนมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านหลังเรียบ

manus ผิวด้านนอกมีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุมอย่างหนาแน่น ดูด้วยตาเปล่าจะเห็นผิวเรียบ ขอบบนทางด้านนอกมีตุ่มเรียงเป็นแถวเห็นได้ชัดเจน ขอบบนทางด้านในไม่มีตุ่ม ร่องที่อยู่ใต้ขอบบนเห็นชัดเจน cuff เรียบและเห็นชัดเจน เหนือส่วนฐานของ pollex มี รุเล็ก ๆ ตื้น ๆ ขอบด้านล่างเรียบ เหนือขอบล่างเล็กน้อยมีร่องลึก 1 ร่องยาวตลอดความ ยาวของ manus

palm แอ่งที่รองรับ carpus จะค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นตามลำดับเมื่อเข้าไปใกล้ กึ่งกลางของ palm มีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมอยู่ทั่วบริเวณของ palm ตรงกลางมีลักษณะนูน แอ่ง ล่างแฉกกว้างตื้นและเห็นได้ชัด สันเฉียงมีตุ่มเรียงเป็นแถวตั้งแต่ขอบล่างของฐาน pollex จน ถึงริมล่างของแอ่งรองรับ carpus ซึ่งมีตุ่มอยู่ 2 ถึง 3 ตุ่ม ตรงโคน pollex มีตุ่มเรียงเป็น สันแนวเฉียงจนถึงฐานของ dactylus ส่วนปลายของสันนี้มีตุ่มขนาดใหญ่เรียงติดกัน

pollex และ dactylus มีลักษณะเรียวยาว dactylus มีความยาวมากกว่า pollex เล็กน้อย ขอบล่างของ pollex โค้งมาก ขอบด้านบนเว้า ขอบบนของ dactylus โค้งงุ้มลงตรงปลาย ด้านนอก dactylus มีร่องตื้น ๆ 2 ร่องยาวตลอดความยาว เห็นได้ไม่ชัดเจน ขอบบนมีตุ่มเรียงเป็นแถวตลอดความยาว ด้านนอก pollex ไม่มีร่อง ผิวด้านนอกของ pollex และ dactylus เรียบมีรุเล็ก ๆ ตื้น ๆ จำนวนน้อย และมีพื้นที่ใหญ่อยู่ตรงโคนและเกือบถึง ปลายของกำมหนีบ บริเวณละ 1 ซี่

กำมข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีรอยย่นและตุ่มเรียงเป็นแถวอยู่เหนือและขนาน กับขอบล่างตั้งแต่โคนจนเกือบถึงปลายจะหักขึ้นเป็นมุมฉาก pollex และ dactylus มีความ ยาวมากกว่า manus มาก ช่องว่างระหว่างกำมหนีบแคบและมีพื้นแบบหิมะเสื่อ เห็นได้ชัด เฉพาะส่วนปลายของกำมหนีบซึ่งแผ่แบนคล้ายช้อน

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ขอบบนโค้งและมีลักษณะแบบหิมะเสื่อ ผิวด้านหลังมี รอยย่นกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณใต้ขอบบนมีเป็นจำนวนมาก ตามรอยย่นมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบมัน ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลม มีขนสั้น ๆ เป็นแถวยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้มีส่วนปลายลักษณะเป็นท่อนขนาดเล็กยื่นยาวออกไป thumb มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวท่อนที่ยื่นออกไป เห็นได้ชัดเจน

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

ด้านหลัง merus ของก้ามทั้งสองข้างมีตุ่มขนาดเล็กเรียงเป็นแถวขนานกับขอบด้านล่าง ตั้งแต่โคนจนเกือบถึงปลายจะหักขึ้นเป็นมุมฉาก ส่วนท้องค่อนข้างแคบ

สี ตัวผู้มักมีกระดองสีฟ้า ฟ้ามอมขาว และมีแถบสีดำขวางตลอดความกว้างกระดอง 2 ถึง 3 แถบ หรืออาจมีเป็นเส้นประเล็ก ๆ สีดำอมน้ำตาล ส่วนหลังกระดองมักมีสีจางลงจนเกือบเป็นสีขาว ก้ามข้างเล็ก ขาเดิน และก้านตามีสีเทาอ่อนหรือเหลือง ก้ามข้างใหญ่มีสีส้มหรือเหลือง บางครั้งพบว่ากระดองมีสีเหลืองหรือขาวล้วน ก้ามข้างเล็ก ขาเดิน และก้านตามีสีเหลืองหรือขาว ก้ามข้างใหญ่สีส้ม

ตัวเมียมีกระดองสีเหลือง ก้าม ขาเดิน และก้านตามีสีเหลืองหรือเทาอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 167 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	8.50	มม.
ความกว้างกระดอง	16.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	16.00	มม.
ความกว้าง front	2.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 8M 1F, อำเภอละอุ่น 23M 2F, อำเภอเมือง 10M และอำเภอกะเปอร์ 8M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามปากแม่น้ำ ทำเขียบเรือ ที่เป็นดินทรายปนโคลนหรือโคลนแข็ง หรือริม
จอมหอบ ซึ่งเป็นเนินที่มีร่มเงาของต้นไม้ ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุด
ของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Uca (Deltuca) rosea*
และ *Uca (Celuca) lactea annulipes*

การกระจาย

ลัตเวีย ตรัง กระบี่ ภูเก็ต พังงา มาเลเซีย อ่าวเบงกอล ฝั่งทะเลด้านตะวันออก
ของอินเดีย หมู่เกาะเมอโก นิวคาลิโดเนีย

Uca (Celuca) lactea perplexa (H. Milne-Edwards, 1837).

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 2)

<i>Gelasimus annulipes</i>	de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
13: 69 (some part).
<i>Gelasimus annulipes</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. Zool., 22: 118-119, pl. 8,
fig. 5-7 (some part).
<i>Gelasimus annulipes</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to
Siam 1899-1900, p. 322.
<i>Uca perplexa</i>	Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp.
Zool., 52 (16): 306, pl. 1, figs. 1-2.
<i>Gelasimus annulipes</i>	Kemp, 1915. Journ. Proc. Asiat. Soc.
Bengal, 6: 221-222 (some part).
<i>Uca lactea</i>	Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr.,
39c: 39 (some part).

- Uca (Celuca) lactea perplexa* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World, Princetown, pp. 292-303, figs. 18-20, 26D, 31E, 41B, 54K and KK, 69C, 74L-N, 91A-D, 101, pls. 39E-F, 47D, map. 21, tables. 5-6, 8, 10, 22.
- Uca (Celuca) lactea perplexa* เล่รี, 2522. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 83, แผ่นภาพที่ 25, 26.
- Uca perplexa* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 43.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

front กว้าง ส่วนใหญ่เข้าตาเฉียงเล็กน้อยหรือตรง ขอบด้านข้างกระดองตั้งได้ฉากกับขอบหลัง กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาว เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านข้างกระดองส่วนหลังมีขีดเล็ก ๆ ข้างละ 1 ขีด manus ของก้ามขังใหญ่แคบ ส่วนปลาย pollex มีพื้นขนาดใหญ่เป็นรูปสามเหลี่ยมตั้งชัน 1 ซี่ merus ของขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาว มีขอบด้านบนตรง อย่าวะสีบพันธุ์เพศผู้มีการปิดตัว flange ที่อยู่ทางด้านหลังยาวและกว้างมากกว่า flange ทางด้านหน้าเห็นได้ชัดเจน รูเปิดของท่อน้ำยื่นอยู่ในแอ่งกว้างและตื้นมาก thumb มีขนาดใหญ่และยาวเห็นชัดเจน ส่วนปลายอวัยวะสืบพันธุ์ไม่เป็นท่อยื่นยาวออกไป

ลักษณะทั่วไป

front มีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา ส่วนใหญ่เข้าตาเฉียงเล็กน้อยหรือตรง ขอบบนเข้าตาแคบ แบ่งเป็น 2 ขอบ ขอบบนไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ยกเว้นเฉพาะตรงปลายขอบมีตุ่มกลมเล็ก ๆ อยู่ ขอบล่างเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวยาวประมาณ 2 ใน 3 ของขอบบน และจะวกขึ้นไปบรรจบกับขอบบน ขอบล่างเข้าตามีรอยหยักตื้น

และเรียงชิดติดกัน รอยหยักจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและระยะห่างกันมากขึ้น เมื่อเข้าไปใกล้มุมกระดูก
 พื้นเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ก้านตาวาวใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าเส้นผ่าศูนย์กลาง
 ของตาเล็กน้อย มุมกระดูกด้านหน้าเล็กแหลมและยื่นออกไปทางด้านหน้าเล็กน้อย บริเวณต่าง ๆ
 บนกระดูกเห็นได้ไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดูกตั้งได้ฉากกับขอบหลัง ในบางตัวจะลอบเข้า
 ลู่ส่วนหลังเล็กน้อย และมีสันคมยาวตั้งแต่มุมกระดูกจนถึงบริเวณเดียวกับระดับกึ่งกลางของบริเวณ
 cardiac มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดูกส่วนหลังข้างละ 1 ขีด

ก้ามข้างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้าและด้านหลังไม่เป็นสัน ตรงส่วนปลายมีตุ่มแหลม
 ขนาดใหญ่อยู่หนาแน่น ส่วนโคนเรียบ ผิวด้านหน้าส่วนปลายได้ขอบบนลงมาเล็กน้อยมีตุ่มแหลม
 ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่หนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มเล็ก ๆ และรอยย่นกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะใต้
 ขอบบนลงมามีเป็นจำนวนมาก

carpus ขอบบนทางด้านหน้าเป็นสัน ตรงโคนมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่อยู่หลายตุ่ม
 ขอบบนทางด้านหลังมน ผิวด้านบนและด้านหลังมีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุม

manus ผิวด้านนอกมีตุ่มขนาดใหญ่ปกคลุมหนาแน่น ดูด้วยตาเปล่าจะเห็น
 ผิวเรียบ ขอบบนทางด้านนอกมีตุ่มเรียงเป็นแถวเห็นไม่ชัด ขอบบนทางด้านในและร่องใต้ขอบ
 บนไม่มี cuff เห็นได้ชัดเจนและมีตุ่มขนาดกลางเรียงเป็นแถว ขอบล่างมีตุ่มกลมเรียงเป็น
 แถวจนถึงโคน pollex ร่องที่อยู่เหนือขอบล่างของ manus ยาวถึงโคน pollex เห็นได้
 ชัดเจน

palm แอ่งที่รองรับ carpus จะค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นตามลำดับเมื่อใกล้
 บริเวณฐาน dactylus ริมล่างของแอ่งอยู่ในระดับต่ำและเป็นสันคม ตรงกลาง palm มี
 ลักษณะนูนและมีตุ่มขนาดเล็กมากกระจายอยู่ทั่วไป แอ่งสามแฉกกว้างตื้นเห็นได้ชัด สันเฉียงมี
 ตุ่มเรียงเป็นแถวตั้งแต่ขอบล่างของฐาน pollex จนถึงริมล่างของแอ่งรองรับ carpus ซึ่งมี
 ตุ่มอยู่ 2 ถึง 3 ตุ่ม ตรงโคน pollex มีตุ่มเรียงเป็นสันแนวเฉียงจนถึงฐานของ dactylus
 และมีตุ่มขนาดเล็กกว่าเรียงเป็นสันขนานกับสันนี้ 1 แถว

pollex และ dactylus มีลักษณะแบนยาว ส่วนปลาย dactylus โค้งและ
 งามลง ด้านนอก pollex เหนือขอบล่างเล็กน้อยมีร่องซึ่งยาวเลียดต่อมาจากร่องเหนือขอบล่าง

ของ manus เหนือร่องนี้มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตั้งแต่บริเวณฐานจนถึงปลาย pollex บริเวณด้านใต้ตรงโคนขอบบนของ dactylus มีร่องสั้น ๆ 1 ร่อง ผิวบนและผิวด้านนอกตรงโคน dactylus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป เกือบปลายสุดของ pollex มีพื้นขนาดใหญ่เป็นรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วตั้งขึ้น 1 ซี่ ถ้าเป็นก้าม brachychelous type ตรงกึ่งกลางของ pollex มีพื้นขนาดใหญ่ 1 ซี่ dactylus มีพื้นขนาดใหญ่ 2 ซี่ ส่วนก้าม leptochelous type ตรงกึ่งกลาง pollex และ dactylus ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย

ก้ามข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีตุ่มขนาดเล็กและรอยย่นอยู่ทั่วไป pollex และ dactylus ยาวกว่า manus มาก ช่องว่างระหว่างก้ามหนิกว้างและมีพื้นแบบพื้นเสื่อเห็นได้ชัดเจน ยกเว้นส่วนปลายของก้ามหนิซึ่งเห็นได้ไม่ชัด ด้านหน้า merus ตรงปลายมีขนยาว 1 กระจุก

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาว ขอบบนโค้งมีลักษณะแบบพื้นเสื่อเห็นได้ไม่ชัด ผิวด้านหลังมีรอยย่นอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณใต้ขอบบนมีเป็นจำนวนมาก ตามรอยย่นมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวลงมา carpus และ propodus มีขนประปราย dactylus ปลายเรียวยาวแหลมมีขนสั้น ๆ เป็นแถวยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ อวัยวะสืบพันธุ์มีการปิดตัว flange ที่อยู่ทางด้านหลังมีความยาวและความกว้างมากกว่า flange ทางด้านหน้าเห็นได้ชัด รูเปิดของท่อหน้าเขี้ยวอยู่ในแอ่งกว้างและตื้นมาก thumb มีขนาดใหญ่ยาวเห็นได้ชัดเจน ส่วนปลายอวัยวะสืบพันธุ์ไม่เป็นท่อยื่นยาวออกไป ลักษณะเด่นของตัวเมีย

บริเวณขอบของช่องเปิดอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมียมีลักษณะลาดลงไปและมีสีน้ำตาล

สี ตัวผู้มีกระดองสีเทาหรือดำ สลับด้วยแถบคาดขวางสีขาว เทา หรือเทาอมน้ำตาล maxilliped คู่ที่ 3 และบริเวณ pterygostomian มีสีขาวหรือเทา ก้านตามีสีเทา ก้ามและขาเดินมีสีเทาอมดำและมีจุดประเล็ก ๆ สีขาวทั่วไป บริเวณโคนขาและโคนก้ามข้างเล็กอาจมีสีส้ม ก้ามข้างใหญ่มีสีขาวอมชมพูหรือส้มอ่อน propodus และ dactylus มีสีขาวหรือเทา

ตัวเมีย กระดองมีสีเทา เหลือง ขาว หรือดำสลับด้วยลวดลายสีขาว บริเวณขอบหลัง กระดอง maxilliped คู่ที่ 3 และบริเวณ pterygostomian มีสีขาว บางตัวกระดองสีน้ำตาลอ่อน ส่วนหลังกระดองเป็นสีขาว ขาเดินสีดำ น้ำตาล น้ำตาลแดง หรือขาว บางตัวมีขาบางคู่สีไม่เหมือนกับขาอื่นหรือขาข้างเดียวกันมี 2 สี เช่น โคน merus มีสีน้ำตาลเข้ม ส่วนปลายมีสีขาว เป็นต้น ก้านตามีสีเทา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 171 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.30	มม.
ความกว้างกระดอง	18.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	18.00	มม.
ความกว้าง front	3.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 12M 2F. และ ทุ่งตะโก อ่าวเอสวี 4M จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่บริเวณปากแม่น้ำ ริมธารน้ำที่อยู่ใกล้กับทะเล ชายทะเลหรือหาดเลน ซึ่งเป็นดินทรายปนโคลน ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย พบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Uca (Deltuca) dussumieri spinata* และ *Illyoplax orientalis*

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี สุ่มทรปราการ สุ่มทรล้าคร ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฮ่องกง ฟิลิปปินส์ นิวกินี ฝรั่งเศสด้านตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดีย และด้านตะวันออกของออสเตรเลีย เกาะต่าง ๆ ทางตอนใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก

Uca (Celuca) lactea annulipes (H. Milne-Edwards, 1837).

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 3)

- Gelasimus annulipes* de Man, 1880. Notes Leyden Mus., 13: 69.
(some part).
- Gelasimus annulipes* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
Zool., 22: 118-119, pl. 8 fig. 5-7
(some part).
- Gelasimus annulipes* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc.
Lond., 2 (10): 388.
- Gelasimus annulipes* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal,
69 (3): 353-355.
- Uca annulipes* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond.,
p. 754.
- Uca annulipes* Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp. Zool.,
52 (16): 305.
- Gelasimus annulipes* Kemp, 1915. Mem. Indian. Mus.,
5 (3): 221-222.
- Uca lactea* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr.,
39c: 39 (some part).
- Gelasimus annulipes* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus.,
13: 140, fig. 1a.
- Gelasimus annulipes* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of
Japan, Tokyo, pp. 616-617.
- Uca annulipes* Stephensen, 1946. Dan. Sci. Invest.
Iran, Copenhagen, 4.

- Uca lactea* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 96-97.
- Uca annulipes* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus.,
38: 97-98.
- Uca annulipes* Tweedie, 1950. Sarawak Mus. Journ.
5 (2): 356.
- Gelasimus annulipes* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay
State, Bombay, pp. 46-47, pl. 13,
figs. j-o.
- Uca annulipes* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol.
Ass. India, 3 (1 & 2): 113.
- Uca (Celuca) lactea annulipes* Crane, 1975. Fiddler Crabs of the World,
Princetown, pp. 292-303, figs. 18-20,
24N-O, 27I-J, 29D, 32L-M, 37L, 41A,
46L, 54I and II, 69D, 81Q, 83B, 101 pls.
39A-D, 40C-D, 45A, 47C, 50A map 21,
table 5-6, 8, 10, 22.
- Uca annulipes* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent.
Res. Bull., (10): 35.
- Uca (Celuca) lactea annulipes* Sakai, 1976. Crabs of Japan and the
Adjacent Seas, Kodansha, Japan, p. 608.
- Uca (Celuca) lactea annulipes* Frith and Frith, 1977. Crustaceana,
32 (1): 101.
- Uca (Celuca) lactea annulipes* เล้รี, 2522. วิทยานพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 90, แผ่นภาพที่ 27, 28.

Uca annulipes

Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 43.

ชื่อไทย ปูก้ามดาบ ปูเปี้ยว ปูผู้แทน

ลักษณะเด่น

front กว้าง ส่วนใหญ่เบ้าตาตรงหรือเฉียงเล็กน้อย ขอบด้านข้างกระดองตั้งได้ฉากกับขอบหลัง กระดองมีความกว้างมากกว่าความยาวมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านข้างกระดองส่วนหลังมีขีดเล็ก ๆ ข้างละ 1 ขีด manus ของก้ามข้างใหญ่แคบ ส่วนปลาย pollex มีฟันขนาดใหญ่เป็นตุ่มสูง 1 ซี่ ทำให้มีลักษณะเหมือนรอยบาก merus ของขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาวและมีขอบบนตรง อย่าวะสีบพันธุ์เพศผู้มีการบิดตัวเล็กน้อย flange ที่อยู่ทางด้านหน้ายาวและกว้างมากกว่า flange ทางด้านหลังเห็นได้ชัดเจน รูเปิดของท่อน้ำเชื้ออยู่ในแองแคบและเล็ก ซึ่งอยู่ใกล้กับขอบหลังของปลายอวัยวะสืบพันธุ์ thumb มีขนาดเล็กและสั้น ส่วนปลายอวัยวะสืบพันธุ์ไม่เป็นท่อยื่นยาวออกไป

ลักษณะทั่วไป

front มีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความกว้างที่ฐานของก้านตา ส่วนใหญ่เบ้าตาตรงหรือเฉียงเล็กน้อย ขอบบนเบ้าตาแคบ แบ่งออกเป็น 2 ขอบ ขอบบนไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ยกเว้นเฉพาะตรงปลายขอบมีตุ่มกลมเล็ก ๆ อยู่ ขอบล่างมีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวยาวประมาณ 2 ใน 3 ของขอบบนและจะวกขึ้นไปบรรจบกับขอบบน ขอบล่างเบ้าตามีรอยหยักตื้นและเรียงชิดติดกัน รอยหยักจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและระยะห่างมากขึ้นเมื่อใกล้มุมกระดอง พื้นเบ้าตาไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว ก้านตาวาวใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางสั้นกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของตาเพียงเล็กน้อย บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นได้ไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองตั้งได้ฉากกับขอบหลัง ในบางตัวจะล่อเข้าสู่ส่วนหลังและมีสันคมยาวตั้งแต่มุมกระดองจนถึงบริเวณเดียวกับระดับกึ่งกลางของบริเวณ cardiac มีขีดเล็ก ๆ บริเวณด้านข้างกระดองส่วนหลังข้างละ 1 ขีด

กำมข้างใหญ่

merus ขอบบนทางด้านหน้าและด้านหลังไม่เป็นสัน ตรงส่วนปลายมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่อยู่หนาแน่น ส่วนโคนเรียบ ผิวด้านหน้าส่วนปลายได้ขอบบนลงมาเล็กน้อยมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่อยู่หนาแน่น ผิวด้านหลังมีตุ่มเล็ก ๆ และรอยย่นกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะได้ขอบบนลงมามีเป็นจำนวนมาก

carpus ขอบบนทางด้านหน้าเป็นสัน ตรงโคนมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่หลายตุ่ม ขอบบนทางด้านหลังมน ผิวด้านบนและด้านหลังมีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุม

manus ผิวด้านบนอกมีตุ่มขนาดเล็กมากปกคลุมอยู่หนาแน่น ดูด้วยตาเปล่าจะเห็นผิวเรียบ ขอบบนทางด้านนอกมีตุ่มเรียงเป็นแถวเห็นไม่ชัด ขอบบนทางด้านในและร่องใต้ขอบบนไม่มี cuff เห็นได้ชัดเจนและมีตุ่มขนาดกลางเรียงเป็นแถว ขอบล่างมีตุ่มกลมเรียงเป็นแถวจนถึงโคน pollex ร่องที่อยู่เหนือขอบล่างของ manus ยาวถึงโคน pollex เห็นได้ชัดเจน

palm แอ่งที่รองรับ carpus จะค่อย ๆ แคบและตื้นขึ้นตามลำดับเมื่อใกล้บริเวณฐาน dactylus ริมล่างของแอ่งอยู่ในระดับต่ำและเป็นสันคม ตรงกลาง palm มีลักษณะนูนและมีตุ่มขนาดเล็กมากกระจายทั่วไป แอ่งล้ามแฉกกว้างและตื้นเห็นได้ชัด สันเฉียงมีตุ่มเรียงเป็นแถวตั้งแต่ขอบล่างของฐาน pollex จนถึงริมล่างของแอ่งรองรับ carpus ซึ่งมีตุ่มอยู่ 2 ถึง 3 ตุ่ม ตรงโคน pollex มีตุ่มเรียงเป็นสันแนวเฉียงจนถึงฐานของ dactylus และมีตุ่มขนาดเล็กกว่าเรียงเป็นสันขนานกับสันนี้ 1 แถว

pollex และ dactylus มีลักษณะแบน ส่วนโคนกว้างกว่าส่วนปลาย ปลายของ dactylus โค้งและงุ้มลงมาก pollex โค้งและแคบกว่า dactylus เห็นได้ชัด ผิวด้านบนอก pollex เหมือนขอบล่างเล็กน้อยมีร่องซึ่งยาวเลยต่อมาจากร่องเหนือขอบล่างของ manus บริเวณด้านใต้ตรงโคนขอบบนของ dactylus มีร่องสั้น ๆ 1 ร่อง ผิวบนและผิวด้านบนตรงโคน dactylus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป เกือบปลายสุดของ pollex มีพื้นขนาดใหญ่เป็นตุ่มแหลม 1 ซี่ ทำให้มีลักษณะเหมือนรอยบาก ถ้าเป็นกำม brachychelous type ตรงกึ่งกลางและโคนของ pollex มีพื้นขนาดใหญ่อยู่บริเวณละ 1 ซี่ และ dactylus มีพื้นขนาดใหญ่อยู่อย่างน้อย 2 ซี่ ส่วนกำม leptochelous type ตรงกึ่งกลางและโคนของ pollex และ dactylus ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย

กำมข้างเล็ก ผิวด้านหลัง merus มีตุ่มขนาดเล็กและรอยย่นอยู่ทั่วไป pollex และ dactylus ยาวกว่า manus มาก ช่องว่างระหว่างกำมหนิกว้างและมีพื้นแบบพื้นลื่น เห็นได้ชัดแจน ยกเว้นล่นปลายของกำมหนิซึ่งเห็นได้ไม่ชัด ด้านหน้า merus ตรงปลายมีขนยาว 1 กระจุก ล่นโคนมีขนล่น ๆ กระจายทั่วไป

ขาเดิน merus แผ่กว้าง ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียวยาว ขอบบนโค้งมีลักษณะแบบพื้นลื่นเห็นได้ไม่ชัด ผิวด้านหลังมีรอยย่นทั่วไปโดยเฉพาะบริเวณใต้ขอบบนมีเป็นจำนวนมาก ตามรอยย่นมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวลงมา carpus และ propodus มีขนล่นอยู่ประปราย dactylus ปลายเรียวยาวแหลมมีขนล่น ๆ เป็นแถวยาวทั้งสองข้าง

อวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้ อวัยวะสืบพันธุ์มีการบิดตัวเพียงเล็กน้อย flange ที่อยู่ทางด้านหน้ายาวและกว้างมากกว่า flange ทางด้านหลังเห็นได้ชัด รูเปิดของท่อหน้าเข้าอยู่ในแองแคบและลึก ซึ่งอยู่ใกล้กับขอบหลังของอวัยวะ thumb มีขนาดเล็กและล่น ล่นปลายอวัยวะสืบพันธุ์ไม่เป็นที่ยื่นยาวออกไป

ลักษณะเด่นของตัวเมีย

บริเวณขอบช่องเปิดของอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมียไม่มีความลาดและไม่มีส่วนตาล

สี ตัวผู้มีกระดองสีดำ มีแถบหรือจุดประสีขาวยเป็นแถวคาดขวางกระดอง 3 ถึง 4 แถว กำมข้างเล็ก ขาเดิน มีสีน้ำตาลแดงหรือดำ อาจมีจุดประสีขาวยอยู่ทั่วไป ก้านตาสีเทา merus และ carpus ของกำมข้างใหญ่มีสีส้มหรือชมพูเข้ม manus มีสีขาวยหรือเทา ตามขอบอาจมีสีส้มอมชมพู ปลายกำมหนิมีสีขาวย

ตัวเมียมีกระดองสีเทา น้ำตาลอ่อน เหลือง หรือขาว มีแถบหรือจุดประสีขาวยเป็นแถวคาดขวางกระดอง 2 ถึง 3 แถว ขอบหลังของกระดอง maxilliped คู่ที่ 3 และบริเวณ pterygostomian มีสีขาวย ขาเดินมีสีดำ น้ำตาล น้ำตาลแดง หรือขาว ในบางตัวขาบางคู่มีสีไม่เหมือนกับขาคู่อื่น หรือขาข้างเดียวกันมีล่งสี เช่น โคน merus มีสีน้ำตาลเข้ม ล่นที่เหลือมีสีขาวย ก้านตาสีเทา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 173 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลนปนทราย
ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.60	มม.
ความกว้างกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	21.00	มม.
ความกว้าง front	2.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 17M 1F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 8M จังหวัดชุมพร
อำเภอกระบุรี 28M, อำเภอละอุ่น 36M 2F, อำเภอเมือง 21M 1F และ
อำเภอกะเปอร์ 19M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามปากแม่น้ำ ทำเทียบเรือ ริมธารน้ำ ลำคลอง ที่อยู่ใกล้กับทะเล ชายทะเล
หรือหาดเลนซึ่งเป็นดินทรายปนโคลน ไม่มีร่มเงาต้นไม้ ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตระดับ
น้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Uca*
(*Thalssuca*) *vocans vocans*

การกระจาย

ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี
นครศรีธรรมราช บัตตานิ นราธิวาส ลัตล ตรัง กระบี่ ภูเก็ต พังงา ระนอง พม่า
มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ชาร์วาค ฟิลิปปินส์ เกาะฟิลิ ภาคใต้ของญี่ปุ่น ปากีสถาน
อินเดีย สิงคโปร์ เกาะนิโคบาร์ ทะเลสาบซิลคา ทะเลแดง ชายฝั่งของแอฟริกาถึงออสเตรเลีย
ชายฝั่งตะวันตกของอเมริกา ชามัวร์ ตาฮิติ

Genus *Leipocten* Kemp, 1915

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปหกเหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ผิวมีปุ่มและขนอ่อนปกคลุมทั่วไป ขอบด้านข้างส่วนหน้ากระดองมีลักษณะเป็นลอนจำนวน 1 หรือ 2 อัน ซึ่งมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ ขอบด้านข้างส่วนท้ายสั้นมากและสอบเข้าสู่ส่วนหลังกระดอง front ลาดลง ตรงกลางไม่มีรอยบาก มีความกว้างน้อยกว่า 1 ใน 3 ของความกว้างกระดองเล็กน้อย ขอบส่วนหน้ากระดองระหว่างมุมเบ้าตาต้านนอกทั้งสองข้างยาวประมาณ 3 ใน 4 ของความกว้างกระดอง เบ้าตากว้าง ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 2 กว้างและสั้น มีมุมต้านในติดกับ front และ flagellum อยู่ในเบ้าตา epistome สั้นมาก ช่องปากโค้งมนมีความกว้างมากกว่าความยาว maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่ ischium ผิวเรียบ ลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมมีขอบส่วนปลายเว้าเข้า merus ผิวเรียบ มีความกว้างเท่ากับความยาว และขนาดใหญ่กว่า ischium มีขอบต้านในโค้งมาก ขอบต้านนอกซ้อนกับ exopod เล็กน้อย palp สอดเข้าตรงส่วนปลายของ merus ซึ่งมีส่วนยื่นออกไปเล็กน้อย ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามในตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมียมาก ก้ามตัวผู้อ้วนใหญ่ ผิวค่อนข้างเรียบ ขอบด้านล่างตรงส่วนโคน dactylus มีพื้นขนาดใหญ่ 1 ซี่ ส่วนก้ามตัวเมียมีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวอยู่บน palm และไม่มีพื้นขนาดใหญ่ที่ก้ามหนีบเลย ขาเดินอ้วนสั้นและแข็งแรงมีขนปกคลุมทั่วไป ผิวด้านล่าง merus มีปุ่มเรียงตามขวางคล้ายรูปตัว U ส่วนท้องของตัวผู้ประกอบด้วย 6 ปล้อง ปล้องที่ 1 ถึง 4 มีร่องแบ่งแยกกันเด่นชัด แต่เคลื่อนไหวไม่ได้

Leipocten sordidulum Kemp, 1915.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 4)

- Leipocten sordidulum* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus.,
5: 243-247, text-figs. 16-20, pl. 12.
- Leipocten sordidulum* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus.,
13: 162, fig. 7.

- Leipocten sordidulum* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 635, fig. 105.
- Leipocten sordidulum* Barnes, 1967. Trans. Zool. Soc. Lond., 31: 249.
- Leipocten sordidulum* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 34.
- Leipocten sordidulum* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.
- Leipocten sordidulum* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ชื่อไทย บูหิน

ลักษณะเด่น

กระดองคล้ายรูปหกเหลี่ยม ผิวมีปุ่มและขนปกคลุมทั่วไป ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าแบ่งเป็นลอน 2 ลอน และมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ มุมด้านในของปล้องฐานหนวดคู่ที่ 2 ติดกับ front ischium และ merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีผิวเรียบ ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่ ผิวเรียบ มีพื้นขนาดใหญ่ 1 ซี่อยู่ตรงโคน dactylus ก้ามตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า และมีหนามเรียงเป็นแถวนบน palm ตามแนวยาว 2 แถว ผิวด้านล่าง merus ของขาเดินทุกคู่มีปุ่มเรียงเป็นแถวตามขวางหรือเฉียงเล็กน้อยคล้ายรูปตัว U

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปหกเหลี่ยม ผิวมีปุ่มและขนอ่อนปกคลุมทั่วไป มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 4 ต่อ 3 ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าขยายออกทางด้านหลังเล็กน้อย มีความยาวเป็น 1.5 เท่าของขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง ประกอบด้วยลอน 2

ลอน ซึ่งมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ front ลาดลง มีความกว้างน้อยกว่า 1 ใน 3 ของความกว้างกระดองเล็กน้อย ผิวบนกระดองเหนือ front มีร่องตามแนวยาวตรงกลางกระดอง เห็นไม่ชัดเจน บริเวณ pre-gastric ไม่เด่นชัด ขอบด้านหน้ากระดองตรงเมื่อมองจากด้านบน เมื่อมองทางด้านหน้ามีลักษณะโค้งเป็นคลื่น ขอบด้านหน้ากระดองระหว่างมุมเข้าตาด้านบนทั้งสองข้างยาวประมาณ 3 ใน 4 ของความกว้างกระดอง เบ้าตากว้าง ขอบเบ้าตาด้านบนโค้งเล็กน้อยและมักจะมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบเบ้าตาด้านล่างโค้งอ มีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถวและเชื่อมต่อกับขอบเบ้าตาด้านบนตรงมุมด้านบนของเบ้าตา บริเวณ pterygostomian เรียบหรือมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป และมีตุ่มกลมเรียงเป็นแถว 1 แถวแนวขวางตั้งแต่มุมด้านบนของ epistome จนถึงปุ่มขนาดใหญ่เหนือส่วนฐานของขาเดินคู่สุดท้าย ขอบส่วนท้ายกระดองตรง มีความยาวเท่ากับ front และมีตุ่มกลมเรียงเป็นแถว 2 แถวตามแนวขวางขนานกัน ช่องปาก โค้งมน ตรงกลางกว้างที่สุด ขอบด้านข้างเป็นสันคมล้อมรอบร่องลึกซึ่งเป็นที่รองรับ exopod ของ maxilliped คู่ที่ 3

ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามในตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมียมาก merus ลักษณะเป็นสามเหลี่ยม มีความยาวเท่ากับความกว้าง ขอบด้านบนและด้านนอกเป็นรอยหยักแบบฟันปลาหรือมีตุ่มกระจายเล็กน้อย มุมด้านใน carpus ของตัวผู้ไม่มีหนาม แต่ขอบด้านในมีรอยหยักแบบฟันปลา carpus ของตัวเมื่อยาวกว่าของตัวผู้เล็กน้อย ขอบด้านในและขอบส่วนปลายมีตุ่มและหนามแหลมเป็นแถว ผิวด้านบน ผิวด้านใน และขอบด้านล่างของ palm ค่อนข้างเรียบ ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ส่วนปลายก้ามหนีบโค้งงอจรดกัน ขอบด้านในมีตุ่มเรียงเป็นแถว 3 แถวไม่เด่นชัด ตรงส่วนโคนของ dactylus ซึ่งมีความยาวมากกว่าขอบด้านบนของ palm เล็กน้อย มีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้าง ก้ามในตัวเมียเรียวยาวประมาณ 3 เท่าของความกว้าง มีขนปกคลุมค่อนข้างหนาแน่น ผิวด้านบนและขอบด้านบน palm มีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถว 3 ถึง 4 แถว แถวล่างสุดจะมีหนามเชื่อมต่อไปถึง fix finger ผิวด้านบน dactylus มีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่เล็กน้อย ก้ามหนีบไม่มีฟันขนาดใหญ่และขบกันได้สนิท

ขาเดิน อ้วนสั้น แข็งแรง ผิวด้านบน merus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบน ค่อนข้างเรียบ ขอบด้านล่างมีหนามแหลมขนาดต่างกัน เรียงเป็นแถว ผิวด้านล่างมีปุ่มและหนามเรียง เป็นสันปลายตัดที่ตามแนวขวาง คล้ายตัว U ซึ่งพบในตัวเมียเด่นชัดกว่าในตัวผู้

carpus และ propodus อ้วน ลีน มีตุ่มเรียงเป็นแถวตรงส่วนปลาย dactylus เรียวแหลม คล้ายกรวย

ส่วนท้องของตัวผู้เรียวแคบ ปล้องที่ 1 ถึง 4 มีร่องแบ่งแยกออกจากกันเด่นชัดแต่ เคลื่อนไหวไม่ได้ ส่วนปลายของส่วนท้องปล้องที่ 6 โค้งมน และมีความกว้างใกล้เคียงกับความ ยาว ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้างแบ่งเป็น 7 ปล้องชัดเจน ตรงกลางส่วนท้องปล้องที่ 2 ถึง 5 เป็นรอยเว้ากว้าง ปลายสุดของส่วนท้องปล้องที่ 6 โค้ง มีความกว้างมากกว่าความยาวมาก

อวัยวะเพศผู้เรียวเล็ก ตรงกลางโค้งงอลงมา . ทำให้ส่วนปลายชี้ลงไปเกือบถึงส่วน โคน ส่วนปลายสุดแยกเป็น 2 แฉก อันแรกมีลักษณะเรียวยาว อันที่สองโค้งมนมีหนามแหลม เล็กปกคลุม ขอบด้านข้างมีขนอ่อนปกคลุม

สี กระดอง ก้ำม และขาเดินมีสีดำสนิท ส่วนปลายก้ำมหนึบมีสีอมน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 179 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	4.00	มม.
ความกว้างกระดอง	5.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	4.30	มม.
ความกว้าง front	1.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะบุรี 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนตัวอยู่ใต้รากต้นตะบูนดำ ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตน้ำขึ้นสูงที่สุด ของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ฝั่งทะเลอันดามัน คาบสมุทรมลายา สิงคโปร์ ทะเลสาบซิลคา อ่าวเบงกอล
มัตราส อินเดีย เกาะฟอร์โมซา แม่น้ำบรัสเบน ออสเตรเลีย

Genus *Tylodiplax* de Man, 1895.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนา มีความกว้างมากกว่าความยาวมาก ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยาย
ออกทางด้านหลังมาก ทำให้ขอบส่วนท้ายกระดองมีความกว้างมากกว่าขอบส่วนหน้ากระดอง
บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเด่นชัดหรือไม่เด่นชัดแล้วแต่ชนิด front กว้างประมาณ 1 ใน 3
ถึง 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง เบ้าตาอยู่ในแนวขวางกว้างลึก ตาและก้านตา มีขนาด
เล็กสั้น หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา
epistome เด่นชัดมีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากมิด merus
มีความยาวใกล้เคียงกับ ischium flagellum อยู่ใกล้มุมด้านนอกส่วนปลายของ merus
ส่วนปลาย exognath ถูกคลุมโดย endognath จึงมองเห็นเฉพาะส่วนโคน ก้ามมีขนาดเล็ก
มากทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ขาเดินแข็งแรงและยาวกว่าก้ามหนีบทั้งสองข้าง ขาเดินคู่ที่ 1 และ
4 สั้นกว่าขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มาก ส่วนท้องตัวผู้แคบ ปล้องที่ 3, 4 และ 5 เชื่อมติดกัน

พบ 1 ชนิด

Tylodiplax tetratylophora de Man, 1985.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 5)

Tylodiplax tetratylophorus Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr.,
39c: 69.

Tylodiplax tetratylophora Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent.
Res. Bull., (10): 34.

- Tylo diplax tetratylophora* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.
- Tylo diplax tetratylophora* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.
- Tylo diplax tetratylophora* Shokita, Nozawa, Yoshikawa and Limsakul, 1983, Mangrove Ecology in Thailand, Japan, pp. 44, 60.

ลักษณะเด่น

กระดองหนา ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกมากทางด้านหลัง หลังมุมขอบตา ด้านนอกไม่มีแฉ่งยื่น บริเวณ cardiac มีปุ่มนูนเด่นชัดมาก 2 อัน ตรงมุมกระดองส่วนท้ายใกล้ โคนขาเดินคู่สุดท้ายมีปุ่มนูนบริเวณละ 1 อัน front ลาดชันมาก ก้ามมีขนาดเล็กเท่ากันทั้ง ในตัวผู้และตัวเมีย ขาเดินแข็งแรงและยาวกว่าก้ามหนีบทั้งสองข้าง

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนาคลายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน ประมาณ 4 ต่อ 3 พื้นผิวค่อนข้างเรียบ ยกเว้นบริเวณ branchial มีขนปกคลุมหนาแน่น บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน บริเวณ epigastric มีลอนนูนเด่นชัด 2 ลอน มีขนอ่อนปกคลุมรอบลอนคู่นี้ บริเวณ cardiac มีปุ่มนูนเด่นชัดมาก 2 อัน ตรงมุมกระดองส่วนท้าย ใกล้โคนขาเดินคู่สุดท้ายก็มีปุ่มนูนบริเวณละ 1 อัน มุมขอบตา ด้านนอกไม่เป็นแฉ่งยื่น หลังมุมขอบตา ด้านนอกเป็นปมยกสูงขึ้นเด่นชัดมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกมากทางด้านหลัง ทำให้ขอบส่วนท้ายกระดองมีความกว้างมากกว่าขอบส่วนหน้ากระดอง front ลาดชันมาก มีความกว้างประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระดอง มีรอยปุ่มเป็นแอ่งตรงกลางและสันสั้น ๆ ตามขวาง 1 สันอยู่ด้านหน้าลอนบริเวณ epigastric ขอบด้านหน้า front โค้งออกตรงกลาง เบ้าตากว้างลึก ขอบด้านบนเบ้าตาเรียบ ขอบด้านล่างเบ้าตา มีตุ่มกลมเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถว ก้านตาและตามีขนาดเล็กสั้น epistome เด่นชัด

ลักษณะคล้ายล้ามเหลี่ยม . หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีขนาดใกล้เคียงกับ ischium ฝ่าเท้านอกมีร่องตามยาวโค้งงอคล้ายตัว W มุมด้านใน ส่วนปลายของ ischium ยื่นออกมาคล้ายล้ามเหลี่ยม palp มีขนาดใหญ่อยู่ใกล้มุมด้านนอกส่วนปลายของ merus

ก้ามมีขนาดเล็กเท่ากันทั้งในตัวผู้และตัวเมีย merus มีขนาดเล็กยาว ฝ่าเท้าเรียบ ขอบด้านบนและฝ่าเท้าในมีขนยาว เรียงเป็นแถว carpus ยาวเท่ากับ palm ฝ่าเท้าในใกล้เคียงขอบบนมีขนยาว 1 กลุ่ม ฝ่าเท้านอกส่วนปลายใกล้เคียงกับส่วนโคน palm มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว. palm ลื่น ฝ่าเท้าเรียบ มีขนยาวประปราย ก้ามหนีบเรียวแหลม มีความยาวมากกว่า palm ฝ่าเท้าในและด้านนอกมีขนยาว เรียงเป็นแถวตลอดแนว

ขาเดินสั้นและแข็งแรง แต่ยาวกว่าก้ามหนีบทั้งสองข้าง merus แผ่นแบนแข็งแรง carpus และ propodus อ้วนสั้นแข็งแรง ขอบบนและฝ่าเท้าบนมีขนอ่อนและขนแข็งยาวปกคลุมหนาแน่น dactylus เรียวแหลมคม ขาเดินคู่ที่ 1 และ 4 มีขนาดเล็กและสั้นกว่าขาเดินคู่ที่ 2 และ 3

ส่วนท้องตัวผู้แคบ มีปล้องที่ 3 ถึง 5 เชื่อมติดกัน แต่ยังเห็นร่องรอยของแต่ละปล้องชัดเจน . ขอบด้านข้างส่วนโคนปล้องที่ 6 เว้าเข้าเล็กน้อย และโค้งออกทางส่วนปลาย ปล้องที่ 7 ยาวใกล้เคียงกับปล้องที่ 6 และมีส่วนปลายมนโค้ง

อวัยวะเพศผู้เรียวเล็ก ใกล้เคียงส่วนปลายโค้งงอมนเข้าด้านในแล้วแผ่ขยายเป็นแผ่นแบนปลายสุดมีลอนยื่นออกมา 1 อัน และมีหนามแหลมเล็กยื่นออกมา 2 อัน . ขอบด้านล่างของแผ่นแบนที่โค้งงอนี้มีหนามสั้น ๆ เรียงเป็นแถว 1 แถว ขอบด้านข้างมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตั้งแต่ส่วนโคนจนถึงส่วนที่โค้งงอลง

สี กระดองมีสีเทาหรือดำ ยกเว้นบริเวณกลางกระดองซึ่งไม่มีขนปกคลุมมีสีขาวอมเหลืองอ่อน ขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ dactylus มีสีขาวอมเหลืองอ่อน ก้านตาสีขาว ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 181 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	7.00	มม.
ความกว้างกระดอง	10.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	7.60	มม.
ความกว้าง front	3.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 12M 8F, อำเภอละอุ่น 10M 6F และ อำเภอเมือง 3M 5F

จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรูเล็ก ๆ อยู่ริมคลองเล็ก ๆ ซึ่งเป็นดินโคลนค่อนข้างอ่อนในบริเวณป่าชายเลน
อยู่ในเขตน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย บุพพกนี้อาศัยอยู่ในรูตลอดเวลา
ไม่เคยพบออกมาหากินนอกรูเลย ลักษณะรูมักคดเคี้ยวมีหลายแขนงและเชื่อมต่อกันหลายทิศทาง
พบอาศัยอยู่ร่วมกับ *Wolfpogebia inermis*

การกระจาย

ภูเก็ต ชายฝั่งทะเลอันดามัน ปันง

Genus *Cleistostoma* de Haan, 1835.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนูนโด้ง มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบด้านข้างกระดอง
โด้งมน อาจมีหรือไม่มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ค่อยชัดเจน front
ลาดชัน เบ้าตาค่อนข้างยาวอยู่ระหว่าง front กับมุมกระดองด้านหน้า ขอบบนและขอบล่าง

เบ้าตาเรียบ ตายาวถึงมุมขอบตาด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางหรือเฉียงอยู่ใต้ front
 หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มี
 ขนาดใกล้เคียงกับ merus มุมด้านในตรงส่วนปลาย ischium ยื่นออกไปคล้ายสามเหลี่ยม
 ขอบด้านนอก merus โค้งเล็กน้อย ขอบส่วนปลายมีรอยบากเป็นที่รองรับ carpus flagellum
 เรียวยาว exognath ถูกคลุมเกือบมิด epistome เด่นชัด ก้ามมีขนาดเท่ากันหรือไม่เท่ากัน
 ขาเดินแข็งแรง ส่วนท้องตัวผู้แคบ แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องแรกคลุมไม่เต็ม
 ปล้องอกระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งโค้งสั้น

พบ 1 ชนิด

Cleistostoma sp.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 6)

ลักษณะเด่น

กระดองนูนโค้ง ขอบด้านข้างกระดองโค้งมน ไม่มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น บริเวณ
 epigastric มีสันแนวเฉียง 2 สันไม่เด่นชัด ตรงกึ่งกลางของขอบด้านข้างกระดองและมุม
 กระดองส่วนท้ายเหนือโคนขาเดินคู่สุดท้ายมีขนอ่อนปกคลุมบริเวณละ 1 หย่อม ก้ามหนีบในตัวผู้
 มีขนาดต่างกันมาก ผิวด้านนอก finger ของก้ามข้างใหญ่มีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น
 merus ของขาเดินทุกคู่แบนกว้าง ผิวเรียบ ขอบด้านหน้า carpus และ propodus ของ
 ขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น

ลักษณะทั่วไป

กระดองนูนโค้ง ผิวเรียบมัน มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาว บริเวณ
 ต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ยกเว้นบริเวณ epigastric มีสันแนวเฉียง 2 สันไม่เด่นชัดนัก
 ร่อง cervical ค่อนข้างตรงอยู่ในแนวขวางกลางกระดอง ขอบด้านข้างกระดองโค้งมน มีเม็ด
 กลมขนาดเล็กมากและขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว ไม่มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น ขอบด้านข้างกระดอง
 ส่วนหลังขยายออกทางส่วนท้ายเล็กน้อย ตรงกึ่งกลางของขอบด้านข้างกระดองและมุมกระดอง
 ส่วนท้ายเหนือโคนขาเดินคู่สุดท้ายมีขนอ่อนปกคลุมบริเวณละ 1 หย่อม front ลาดชัน มีความ

กว้างประมาณ 1 ใน 3.5 ของความกว้างกระดอง พื้นผิวเรียบ ขอบด้านหน้าโค้งเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย เบ้าตาค่อนข้างยาว ขอบด้านบนและด้านล่างเบ้าตาค่อนข้างตรงเป็นส่วนเรียบตลอดแนว และมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวใกล้ขอบตาด้านนอก ก้านตาอ้วนตรงส่วนโคน ส่วนปลายคอดเข้าเล็กน้อย ตายาวถึงมุมขอบตาด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome เรียวแหลมเด่นชัด ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความยาวมากกว่า merus เล็กน้อย ใกล้ขอบส่วนปลายมีขนอ่อน เรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว ขอบด้านในค่อนข้างตรง ขอบด้านนอกโค้งเล็กน้อย ขอบด้านนอกส่วนปลาย merus โค้งเว้าเล็กน้อย

ก้ามในตัวผู้มีขนาดต่างกันมาก ก้ามข้างใหญ่แข็งแรง ขอบด้านในและขอบด้านนอก merus เรียบ ขอบด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวใกล้ส่วนปลาย ผิวทุกด้านค่อนข้างเรียบ ผิวด้านในมีขนสั้น เรียงเป็นแถวตามยาวขนานกับขอบด้านใน 1 แถว carpus มีผิวเรียบ ขอบด้านบนมีสันตามยาว 1 สันไม่ชัดเจนนัก ขอบด้านในมีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตรงส่วนโคน และมีขนยาว 1 กระจุกอยู่ตรงมุมด้านใน palm อ้วนสั้น ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันไม่เด่นชัดนัก ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านในมีตุ่มกลม 4 ถึง 5 อันกระจายอยู่ตรงกลาง ผิวด้านนอกเรียบ ก้ามหนีบล้านมีปลายแหลมคม ผิวด้านนอกเป็นแอ่งมีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ขอบโดยรอบของแอ่งนี้มีตุ่มกลม เรียงเป็นแถวตลอดแนว ผิวด้านในค่อนข้างเรียบ มีขนอ่อน เรียงเป็นแถวตามยาว ขอบด้านบนของ fix finger มีฟันซี่เล็ก ๆ จำนวน 10 ถึง 12 ซี่ เรียงเป็นแถวตลอดแนว ขอบด้านล่าง dactylus ตรงส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ ขอบของฟันซี่นี้มีรอยหยักเป็นฟันซี่เล็ก ๆ อีก 3 ซี่ ถัดไปทางส่วนปลายมีฟันซี่เล็ก ๆ อีก 3 ซี่ เรียงเป็นแถวจนถึงปลายสุด

ก้ามข้างเล็กในตัวผู้มีขนาดและลักษณะเหมือนก้ามทั้งสองข้างของตัวเมีย merus เรียวเล็ก ขอบด้านนอกและด้านในเรียบมีขนยาว เรียงเป็นแถว ผิวด้านบนมีขน เรียงเป็นแถว 1 แถวขนานกับขอบด้านใน ผิวด้านบน carpus เรียบ มีสันตามยาวอยู่ตรงกลาง 1 สันไม่เด่นชัดนัก palm สั้นกว่า carpus มีผิวเรียบ ก้ามหนีบยาวเกือบเป็น 2 เท่าของ palm ส่วนปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อน ไม่มีฟันขนาดใหญ่เลย

ขาเดินทุกคู่แข็งแรง merus แบนกว้าง ผิวเรียบ ขอบด้านหน้ามีขนเรียงห่าง ๆ กัน
carpus และ propodus อ้วนสั้น ขอบด้านหน้ามีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้าย
ค่อนข้างเรียบและมีขนาดเล็กที่สุด dactylus เรียวแหลม

ส่วนท้องตัวผู้แคบยาว ขอบด้านข้างตรงส่วนโคนของปล้องที่ 5 คอดเว้าเข้า ส่วนปลาย
เกือบขนานกัน ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 โค้งออกเล็กน้อยและมีความกว้างเท่ากับความยาว

อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งเรียวสั้น ยาวแค่ส่วนปลายของปล้องที่ 5 ส่วนปลายสุดเรียว
แหลมโค้งงอชี้ออกไปทางด้านนอก มีกลุ่มขนเรียงเป็นแถวและปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ palm ของก้ามขังใหญ่มีสีเทาอมขาว
ก้ามหนีบขังเล็กมีสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 183 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	6.00	มม.
ความกว้างกระดอง	7.30	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	5.60	มม.
ความกว้าง front	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 4M 3F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหิน ริมคลองเล็ก ๆ ในป่าชายเลนซึ่งเชื่อมต่อกับป่าดอน
อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ระนอง

Genus *Paracleistostoma* de Man, 1895.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบน ผิวค่อนข้างเรียบหรือมีขนปกคลุมเล็กน้อย มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบด้านข้างกระดองโค้งมนและแผ่ขยายออกทางด้านหลัง บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ค่อยเด่นชัดนัก ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมนและเป็นสันคมยกสูงขึ้นเด่นชัด หลังมุมขอบตาด้านบนเรียบ ไม่มีเงี่ยง front แคบลาดลง เบ้าตาว้างลึก ก้านตาอันสั้น หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 ค่อนข้างกลมและมีขนาดใหญ่กว่า ischium มุมด้านในส่วนใหญ่ ischium ยื่นออกมาเป็นปุ่มขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยม ก้ามหนีบแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง palm ค่อนข้างสั้น fix finger ตรงหรือโค้งงอเล็กน้อย ส่วนท้องปล้องที่ 2 ถึง 5 มักเชื่อมติดกัน อวัยวะเพศผู้โค้งงอมาก

พบ 2 ชนิด

Paracleistostoma depressum de Man, 1895.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 7)

<i>Paracleistostoma depressum</i>	Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 63.
<i>Paracleistostoma depressum</i>	Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 157, figs. 4a, b.
<i>Paracleistostoma depressum</i>	Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 93.
<i>Paracleistostoma depressum</i>	Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 34.
<i>Paracleistostoma depressum</i>	Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.

ลักษณะเด่น

กระดองแบนมีผิวเรียบ ขอบด้านหน้า front กว้างประมาณ 0.2 เท่าของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างกระดองโค้งมน ไม่มีแฉ่ยื่น ลอนบริเวณ epigastric ไม่เด่นชัดนัก ขอบด้านบน palm ของก้ามไม่มีสัน dactylus ค่อนข้างตรง ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกวาง ส่วนท้องปล้องที่ 5 เชื่อมติดกับปล้องที่ 4 และมีขอบด้านข้างโค้งออกเล็กน้อย ขาเดินมีขนปกคลุม

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนมีผิวเรียบ มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 5 ต่อ 4 บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ค่อม ชัดเจน ยกเว้นบริเวณ mesogastric มีร่องล้อมเป็นวง ลอนบริเวณ epigastric ไม่เด่นชัดนัก มุมขอบตาด้านบนอกมีขนาดใหญ่ปลายมนที่ ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมน เป็นสันคมยกสูงขึ้นเด่นชัด ไม่มีแฉ่ยื่นและมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกทางส่วนหลังมีขนสั้น ๆ อยู่ประปราย front ลาดลง แบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องกว้างตั้งตรงกลาง พื้นผิวเรียบ ขอบด้านหน้า front โค้งออกตรงกลาง มีความกว้างประมาณ 0.2 เท่าของความกว้างกระดอง เบ้าตากลวงลึก ขอบด้านบนเบ้าตาโค้งมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบเบ้าตาด้านล่างโค้งเล็กน้อย มีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวจนถึงมุมขอบตาด้านบนอก ก้านตาอ้วนสั้น epistome คล้ายสามเหลี่ยมปลายมน หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 ค่อนข้างกลม มีความกว้างมากกว่าความยาว มีรอยบุ๋มตามแนวยาวขนานกับขอบด้านบนอกและด้านใน มุมด้านในของ ischium ยื่นออกมาคล้ายสามเหลี่ยม ตรงรอยต่อกับ merus มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมีย ขอบทุกด้านของ merus มีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวและมีขนยาวปกคลุมเล็กน้อย carpus สั้น ผิวเรียบ ขอบด้านบนมีตุ่มกลมเล็ก ๆ ปกคลุมเล็กน้อย มุมด้านในมีขนยาวอยู่ 1 กลุ่ม palm อ้วนสั้น ผิวเรียบ ขอบด้านบนมีตุ่มกลมเล็ก ๆ ปกคลุมอยู่เล็กน้อยแต่ไม่เป็นสัน ผิวด้านในใกล้ขอบบนมีขนเรียงเป็นแถว 1 แถว dactylus ค่อนข้างตรง ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายตามแนวยาว ขอบด้านล่างใกล้ส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่ปลายตัดตรงคล้ายสี่เหลี่ยม 1 ซี่ ถัดไปทางส่วนปลายซึ่งแผ่แบนเป็นฟันซี่เล็ก ๆ fix finger สั้น ไม่มีฟันขนาดใหญ่ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกวาง

ขาเดินแข็งแรง ฝ่าเท้าแบนและขอบด้านบนของ merus , carpus และ propodus มีขนปกคลุมค่อนข้างหนาแน่น ยกเว้นขาเดินคู่ที่ 1 มีผิวก่อนข้างเรียบ ขอบบน merus มีตุ่มกลมเล็ก ๆ กระจายทั่วไป โกล่ส่วนปลายมีตุ่มเรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว ขอบด้านล่างเป็นตุ่มเล็กเรียงเป็นแถว dactylus เรียวแหลม

ส่วนท้องตัวผู้แคบ มีปล้องที่ 2 ถึง 5 เชื่อมติดกัน ขอบด้านข้างของปล้องที่ 5 และ 6 โค้งออกเล็กน้อยตรงกลาง ปล้องที่ 7 ยาวมากกว่าปล้องที่ 6 ส่วนปลายมนโค้ง

อวัยวะเพศผู้เรียวเล็ก โกล่ส่วนปลายโค้งงอลงทางด้านล่าง และขยายออกเป็นปมค่อนข้างกลมขนาดใหญ่ ปลายสุดเป็นแง่นเรียวแหลม ขอบด้านข้างมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวจนถึงส่วนที่โค้งงอลง

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ ก้ามมีสีน้ำตาล ก้านตาสีน้ำตาล ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 184 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณลำน้ำชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	7.20	มม.
ความกว้างกระดอง	10.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	8.00	มม.
ความกว้าง front	2.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะบุรี 1M และ อำเภอละอุ่น 4M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่ใกล้แอ่งน้ำระหว่างจอมหอบ ซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อนและมีน้ำขังเกือบตลอดเวลา มักพบออกมาจากรูในตอนน้ำลงใหม่ ๆ อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ภูเก็ต ชายฝั่งทะเลอันดามัน ชายฝั่งตะวันตกของมาเลเซีย สิงคโปร์

Paracleistostoma sp.

(แผ่นภาพที่ 18 ภาพที่ 8)

ลักษณะเด่น

กระดองแบน ผิวเรียบ มีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป ขอบด้านหน้า front กว้างประมาณ 0.2 เท่าของความกว้างกระดอง ขอบด้านข้างกระดองโค้งมนไม่มีแฉ่งยื่น บริเวณ epigastric มีลอนนูนเด่นชัด 2 ลอน ก้ามในตัวผู้มีขนาดเล็กใกล้เคียงกับก้ามตัวเมีย palm มีความยาวเท่ากับ dactylus ส่วนโคน dactylus มีพื้นขนาดเล็ก 1 คู่ ส่วนท้องปล้องที่ 5 เชื่อมติดกับปล้องที่ 4 และมีขอบด้านข้างเว้าเข้าเล็กน้อยตรงส่วนโคน ขาเดินมีขนอ่อนปกคลุม

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบน ผิวเรียบ มีขนอ่อนปกคลุมทั่วไปโดยเฉพาะบริเวณ branchial จะมีขนหนาแน่น มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 5 ต่อ 4 บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ค่อยชัดเจน ยกเว้นบริเวณ mesogastric มีร่องล้อมเป็นวง บริเวณ cardiac มีสันสั้น ๆ ตามขวางอยู่ตรงกลาง 1 สัน บริเวณ epigastric มีลอนนูนโค้งเด่นชัด 2 ลอน มุมขอบทางด้านนอกมีขนาดใหญ่ปลายมนทู่ ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งมน เป็นสันคมยกสูงขึ้นเด่นชัดและไม่มีแฉ่งยื่น ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกทางส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ อยู่ประปราย front ลาดลงแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องกว้างตั้งตรงกลาง พื้นผิวเรียบ ขอบด้านหน้า front โค้งออกตรงกลาง มีความกว้างประมาณ 0.2 เท่าของความกว้างกระดอง เบ้าตาอยู่ในแนวขวางกว้างลึก ขอบด้านบนและด้านล่างเบ้าตาเรียบมีขนสั้นเรียงเป็นแถวเล็กน้อย ก้านตาอันสั้น epistome คล้ายสามเหลี่ยมปลายมน หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 ค่อนข้างกลม มีความกว้างมากกว่าความยาว มุมด้านใน ส่วนปลายของ ischium ยื่นออกมาคล้ายสามเหลี่ยม ตรงรอยต่อกับ merus มีขนสั้น เรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว

ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดเล็กใกล้เคียงกับก้ามของตัวเมีย
 ขอบด้านล่าง merus มีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบด้านบนและด้านในเรียบ มีขนยาว
 เรียงเป็นแถว พื้นผิวทุกด้านเรียบ carpus ลื่น ผิวเรียบ palm มีขนาดเล็ก ขอบด้าน
 บนและขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านในใกล้เคียงกับขนสั้นเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ผิวด้าน
 นอกเรียบ dactylus ค่อนข้างตรง มีความยาวเท่ากับ palm ส่วนโคน dactylus มีพื้น
 ขนาดเล็ก 1 คู่ ส่วนปลายของ dactylus และ fix finger แผ่นแบนคล้ายช้อนและมีขนยาว
 เรียงเป็นแถวตามขอบ ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบค่อนข้างกว้าง

ขาเดินแข็งแรง ผิวด้านบนและขอบด้านบนของ merus, carpus และ propodus
 มีขนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นขาเดินคู่ที่ 1 ค่อนข้างเรียบ มีขนปกคลุมน้อย ขอบด้านล่าง
 merus ของขาเดินทุกคู่มีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาว dactylus เรียวแหลมคม
 ขาเดินคู่ที่ 1 และ 4 มีขนาดเล็กกว่าขาเดินคู่ที่ 2 และ 3

ส่วนท้องตัวผู้แคบ มีปล้องที่ 2 ถึง 5 เชื่อมติดกัน ขอบด้านข้างของปล้องที่ 5 และ
 6 เว้าเข้า เล็กน้อยตรงส่วนโคน และโค้งออกทางส่วนปลาย ปล้องที่ 7 ยาวมากกว่าปล้องที่ 6
 เล็กน้อย ส่วนปลายมนโค้ง

อวัยวะเพศผู้เรียวเล็ก ใกล้เคียงส่วนปลายโค้งงอลงทางด้านล่าง และขยายออกเป็นปม
 ขนาดใหญ่ ปลายสุดเป็นแฉ่งยื่นแผ่นคล้ายรองเท้า ขอบด้านข้างมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวจน
 ถึงส่วนที่โค้งงอลง

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ ก้ามมีสีน้ำตาลอมแดง ก้านตาสีน้ำตาล
 ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 186 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
 อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	7.30	มม.
ความกว้างกระดอง	9.50	มม.

ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก 7.00 มม.

ความกว้าง front 2.20 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 1M 3F และ อำเภอละอุ่น 3M 5F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่ใกล้แอ่งน้ำระหว่างจอมทอบ ซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อนและมีน้ำขังเกือบตลอดเวลา มักพบออกมาจากรูในตอนน้ำลงใหม่ ๆ อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ระนอง

Subfamily Scopimerinae Alcock, 1900.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหน้าค่อนข้างกลมหรือคล้ายสี่เหลี่ยม ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามักมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นอยู่หลังมุมขอบตาด้านบนนอก หนวดคู่ที่ 1 พบตามแนวยาว แนวเฉียง หรือตามขวาง แผ่นกั้นระหว่างหนวดกว้าง ช่องปากค่อนข้างยาว มี maxilliped คู่ที่ 3 ปกคลุมชิด ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันหรือไม่เท่ากัน ขาเดินค่อนข้างเรียวยาว ระหว่าง basis ของขาเดินไม่มีช่องเปิดเข้าสู่เหงือก หรือหากมีจะอยู่ตรง basis ระหว่างขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 merus ของขาเดินมักมี tympana ค่อนข้างเด่นชัด

Genus *Ilyoplax* Stimpson, 1858.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหน้ามีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมหรือหกเหลี่ยม พื้นผิวไม่มีร่องลึก ปล้องสุดท้ายของ maxilliped คู่ที่ 2 อยู่ตรงปลายสุดของปล้องรองสุดท้ายซึ่งแผ่ขยายแบนออกเล็กน้อย

merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีพื้นผิวค่อนข้างเรียบและมีความยาวมากกว่า ischium merus ของขาเดินมี tympana ไม่ค่อยชัดเจนนัก ในบางชนิดพบช่องเปิดเข้าสู่บริเวณเหงือก ซึ่งอยู่ระหว่าง basis ของขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 4 ส่วนท้องแบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 4 ไม่ยื่นล้ำซ้อนกับปล้องที่ 5 ขอบด้านข้างแผ่ขยายออกไม่มากนัก แต่มีความกว้างมากกว่าปล้องที่ 5 อย่างเด่นชัด ขอบส่วนปลายไม่มีขนปกคลุม ในตัวผู้พบว่าปล้องที่ 5 คอดเว้า เล็กน้อย ในตัวเมียส่วนท้องแผ่กว้างคลุมเกือบเต็มปล้องอก

พบ 3 ชนิด

Ilyoplax lingulatus (Rathbun, 1909)

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 1)

<i>Cleistostoma lingulatum</i>	Rathbun, 1910a, Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 323.
<i>Tympanomerus lingulatus</i>	Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 344-347, text-figs. 18, 19.
<i>Ilyoplax lingulata</i>	Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 151.
<i>Ilyoplax lingulatus</i>	Serene and Lundoer, 1974. Phuket Mar. Bio. Center Res. Bull., (3): 4, 7.
<i>Ilyoplax lingulatus</i>	Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.
<i>Ilyoplax lingulatus</i>	Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ลักษณะเด่น

ฉิวบนกระดองมีกลุ่มขนอ่อนและตุ่มเม็ดเล็ก ๆ กระจายเป็นหย่อม ๆ ขอบด้านข้าง กระดองหลังมุมขอบตาด้านบนอกมีเงี่ยงปลายมน มุมบริเวณ epibranchial เด่นชัด เบ้าตาเฉียงเล็กน้อย ตาอ้วนสั้น ก้ามในตัวผู้แข็งแรง carpus ค่อนข้างกลม มีหนาม 1 อันอยู่ตรงมุมด้านใน ส่วนโคนของ dactylus และ fix finger มีฟันขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยม บริเวณละ 1 คู่ merus ของขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 4 สั้นและแข็งแรง

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปหกเหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ฉิวบนกระดองโค้งมน มีขนอ่อนและตุ่มเม็ดเล็ก ๆ กระจายเป็นหย่อม ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่มีลักษณะลาดชัน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองโดยเฉพาะบริเวณ mesogastric และบริเวณ cardiac ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งเว้า ทำให้มีลักษณะเป็นมุม 2 มุม มุมแรกอยู่หลังมุมขอบตาด้านบนอก มุมที่สองอยู่ตรงบริเวณ epibranchial ซึ่งเป็นส่วนกว้างที่สุดของกระดอง มุมขอบตาด้านบนอกเป็นเงี่ยงปลายมนชี้ไปข้างหน้า ขอบด้านข้างกระดองส่วนท้ายลู่รอบเข้าสู่ส่วนหลัง front ลาดลง กว้างประมาณ 1 ใน 3 ถึง 1 ใน 4 ของความกว้างกระดอง และแบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยร่องตรงกลางซึ่งกว้างลึก ขอบส่วนหน้า front มีลักษณะเป็นแอ่งลึกตามขวาง หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวเฉียงอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาวอยู่นอกช่องเบ้าตา เบ้าตาเฉียงเล็กน้อย ขอบด้านบนเบ้าตาโค้งงอผิวเรียบ ขอบด้านล่างเบ้าตามีตุ่มเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามความยาว ด้านล่างเบ้าตามีตุ่มเรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกันยาวตั้งแต่ขอบด้านข้างช่องปากจนถึงมุมขอบตาด้านบนอก ตุ่มแถวบนมีขนาดเล็ก ส่วนตุ่มแถวล่างมีขนาดใหญ่ปลายมนชี้ตรงไปข้างหน้า ตาอ้วนสั้น epistome แคบยาวปลายมนเด่นชัด ส่วนโคน merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 กว้างกว่าส่วนปลายซึ่งโค้งมน โกล่ขอบด้านบนอกมีร่องลึกตามยาวขนานกับขอบ 1 ร่อง ischium สั้นกว่า merus และมีขนยาวปกคลุมร่องในแนวเฉียงยาวตั้งแต่ส่วนปลายของมุมด้านในถึงส่วนโคนของมุมด้านบนอก exognath ถูกคลุมมิดชิด บริเวณ pterygostomian มีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามในตัวเมีย merus สั้น ฉิว ค่อนข้างเรียบ ฉิวด้านบนมีขนปกคลุมเล็กน้อย ขอบด้านล่างมีตุ่มเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว

ตามยาว *carpus* ค่อนข้างกลม ผิวเรียบ มุมด้านในมีหนามขนาดใหญ่ 1 อัน ขอบด้านบนมี
 ตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาว *palm* อ้วนใหญ่ ผิวด้านนอกเรียบมัน ผิวด้านในมีตุ่มขนาด
 ใหญ่เป็นสันนูน 2 อันอยู่ตรงส่วนโคน *dactylus* และ *fix finger* เรียวแหลม ผิวเรียบ
 ตรงส่วนโคนมีหนามขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยมบริเวณละ 1 คู่ ไล่ไปทางส่วนปลายมีหนามเล็ก ๆ อีก
 4 ถึง 5 คู่

ขาเดินอ้วนสั้น มีขนปกคลุมหนาแน่น *merus* เป็นรูปทรงกระบอก *carpus* อ้วนกลมสั้น
propodus เป็นรูปทรงกระบอกสั้นกว่า *merus* *dactylus* เรียวแหลมคม ขาเดินคู่ที่ 3 มี
 ความยาวมากที่สุด

ส่วนท้องตัวผู้เรียวแคบ แบ่งออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด ขอบด้านข้างส่วนโคนของส่วน
 ท้องปล้องที่ 5 คอดเว้าเข้า ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 โค้งนูนออกตรงกลาง ส่วนปลายปล้องที่ 7
 โค้งมนมีความกว้างเท่ากับความยาว ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้างแบ่งเป็น 7 ปล้องชัดเจน ขอบด้าน
 ข้างทุกปล้องมีขนปกคลุมหนาแน่น

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งยาวเรียว ส่วนปลายกลมมน มีติ่งเล็ก ๆ ยื่นออกมา
 ขอบด้านข้างใกล้ส่วนปลายมีหนามเล็ก ๆ ปกคลุมเล็กน้อย

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ *palm* ของก้ามมีสีน้ำตาลสด

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 188 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน
 ริมป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	4.80	มม.
ความกว้างกระดอง	6.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	5.30	มม.
ความกว้าง <i>front</i>	1.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกู่คา อำเภอเมือง 1F และ กิ่งตะโก อำเภอสำโรง 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 1M 1F , อำเภอละอุ่น 5M 1F และอำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ซดรูเล็ก ๆ อยู่บริเวณหาดโคลนค่อนข้างเหลว หรือริมคลองในบริเวณป่าชายเลน
ซึ่งอยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

แหลมฉบัง อำเภอนายูง ภูเก็ต สิงคโปร์ ช่างเผิงมลายา อินเดีย

Ilyoplax orientalis (de Man, 1888)

<i>Dioxippe orientalis</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 138, pl. 9, figs. 8-10.
<i>Tympanomerus orientalis</i>	Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 49.
<i>Tympanomerus orientalis</i>	Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 347.
<i>Ilyoplax orientalis</i>	Tweedie, 1935. Bull. Raffles Mus., (10): 53.
<i>Ilyoplax orientalis</i>	Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 151.
<i>Ilyoplax orientalis</i>	Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 92.

- Ilyoplax orientalis* Serene and Lundoer, 1974. Phuket Mar. Biol. Center Res. Bull., (3): 4-5.
- Ilyoplax orientalis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.
- Ilyoplax orientalis* Tantichodox, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ลักษณะเด่น

ฉิวบนกระดองค่อนข้างเรียบ ขอบด้านข้างกระดองโค้งและแผ่ขยายออกมาทางส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ ปกคลุมเล็กน้อย มุมด้านนอกสุดของขอบด้านล่างเบ้าตา มีลอนขนาดใหญ่ยื่นออกมา 1 อัน ก้ามในตัวผู้แข็งแรง carpus มีความยาวอย่างน้อย 2 เท่าของความกว้าง และมีหนามขนาดใหญ่ไม่แหลมมักอยู่ตรงมุมด้านใน 1 อัน ส่วนโคน dactylus มีพื้นขนาดใหญ่คล้ายหิ้งปลายาว ประมาณครึ่งหนึ่งของ dactylus ขาเดินทุกคู่เรียวยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูนโค้งคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 1.4 ต่อ 1 พื้นฉิวบนกระดองเรียบ ไม่มีขนปกคลุมบริเวณต่าง ๆ บนกระดองโดยเฉพาะบริเวณ mesogastric และบริเวณ cardiac ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าขนานกันและค่อย ๆ โค้งขยายออกมา ทางส่วนหลังมีขนสั้น ๆ ปกคลุมเล็กน้อย หลังมุมขอบตาด้านบนมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นขนาดเล็กคล้ายสามเหลี่ยมปลายมน 1 อัน ขอบส่วนท้ายกระดองเว้ากว้างตรงกลาง ส่วนปลายสุดทั้งสองข้างเว้าเข้าและเชื่อมต่อกับขอบด้านข้างกระดองส่วนหลังเป็นมุมมนโค้ง front ลาดลงมาก กว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างกระดองและแบ่งเป็น 2 ลอนด้วยร่องกว้างตรงกลาง ขอบส่วนหน้าของ front เว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาวยื่นนอกป้องเบ้าตา เบ้าตาเฉียงเล็กน้อย ขอบด้านบนและด้านล่างเบ้าตาโค้งอ มีลอนขนาดใหญ่ปลายมนยื่นออกมา 1 อันตรงมุมด้านนอกของ

ขอบด้านล่าง เบ้าตา ตาอ้วนยาวถึงมุมขอบตาด้านบนนอก epistome มีปลายเรียวยแหลมเด่นชัด merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีส่วนปลายมนโค้ง ischium มีขนาดใกล้เคียงกับ merus ตรงมุมด้านบนนอกและด้านบนในของส่วนปลายค่อนข้างแหลม และมีขนยาวเรียง เป็นแถวในแนวเฉียง ตั้งแต่มุมด้านบนในของส่วนปลายถึงมุมด้านบนนอกของส่วนโคน exognath ถูกคลุมมิดชิด บริเวณ pterygostomian มีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมีย merus ค่อนข้างยาว ขอบด้านบนและด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็กเรียงเป็นแถว พื้นผิวด้านหลังมีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมเล็กน้อย พื้นผิวด้านอื่น ๆ เรียบ carpus มีความยาวอย่างน้อย 2 เท่าของความกว้าง มีหนามขนาดใหญ่ปลายไม่แหลมมักอยู่ตรงมุมด้านบนใน 1 อัน ขอบด้านบน ด้านล่าง และด้านบนในมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดแนว ขอบด้านบนและด้านล่าง palm มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ผิวด้านในมีตุ่มเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ผิวด้านนอกมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาวขนานกับขอบด้านล่างตั้งแต่ส่วนโคนของ palm จนถึงส่วนโคนของ fix finger ขอบด้านบน dactylus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่เป็นรอยหยักคล้ายฟันปลาประมาณ 8 ซี่ยาวถึงครึ่งหนึ่งของ dactylus หนีไปทางส่วนปลายเป็นฟันซี่เล็ก ๆ ขอบด้านล่าง fix finger เป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย ขอบด้านบนมีฟันซี่เล็ก ๆ ประมาณ 12 ถึง 14 ซี่เรียงเป็นแถวตลอดแนว ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบแคบ

ขาเดินทุกคู่เรียวยาว ขอบด้านบนและด้านล่าง merus มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียบ carpus และ propodus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนาดใกล้เคียงและมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ส่วนขาเดินคู่ที่ 3 และ 4 พื้นผิวเรียบ ไม่มีขนปกคลุม dactylus เรียวแหลมคม

ส่วนท้องตัวผู้เรียวยาวแคบแบ่งออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด ขอบด้านข้างส่วนโคนของส่วนท้องปล้องที่ 5 คอดเว้าเข้า ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 ตรงและขนานกันทั้งสองข้าง ปล้องที่ 7 มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ปลายมนโค้ง ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้างแบ่งเป็น 7 ปล้องชัดเจน ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนปกคลุมหนาแน่น

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาวโค้งงอ ส่วนปลายสุดมีลักษณะเป็นลอน 2 อัน ลอนอันหนึ่งงอโค้งยื่นออกมา เล็กน้อย ขอบด้านข้าง ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป

ลี กระดองและขาเดินมีสีเทาอมดำเข้ม carpus ของกำมมีสีเทา palm และ
ปลายกำมหนีบมีสีขาวอมชมพูอ่อน ตาและก้านตามีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 193 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลนริมป่า
ชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	5.50	มม.
ความกว้างกระดอง	7.80	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	7.00	มม.
ความกว้าง front	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 18M 1F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 3M 2F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่บริเวณหาดโคลนเหลวมากหรือริมคลอง บริเวณป่าชายเลน อยู่ใน
เขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย มีพฤติกรรมการโบกกำมคล้ายกับปูกำมตาบ
โดยเฉพาะในตอนน้ำลงและมีแสงแดด จะยกกำมขึ้นพร้อมกันทั้งสองข้างแล้วโบกลงพร้อมกัน

การกระจาย

อ่าวไทย สิงคโปร์ ชายฝั่งตะวันตกและตะวันออกของคาบสมุทรมาลายา เซลังอร์
หมู่เกาะเมอไก ทะเลจีนใต้

Ilyoplax punctatus Tweedie, 1935.

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 3)

- Ilyoplax punctata* Tweedie, 1935. Bull. Raffles Mus., (10): 53.
- Ilyoplax punctata* Tweedie, 1937. Ibid., 13: 151.
- Ilyoplax punctata* Serene and Lundoer, 1974. Phuket Mar. Bio. Cent. Res. Bull., (3): 4, 7.
- Ilyoplax punctatus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 44.
- Ilyoplax punctatus* Tantichodok, M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ลักษณะเด่น

ผิวหนังกระดองค่อนข้างเรียบ ไม่มีขนอ่อนปกคลุม ขอบด้านข้างกระดองหลังมุมขอบตา ด้านนอกมีเงี่ยงยื่นปลายมน มุมบริเวณ epibranchial เด่นชัด บริเวณ branchial มีตุ่มเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวเห็นชัดเจน เขี้ยวตาสีเหลืองเล็กน้อย ตาอ้วนสั้น ก้ามในตัวผู้ค่อนข้างเล็ก carpus มีหนาม 1 อันอยู่ตรงมุมด้านใน dactylus และ fix finger ไม่มีฟันขนาดใหญ่ merus ของขาเดินคู่ที่ 1 ถึง 4 สั้นและแข็งแรง

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปหกเหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ผิวบนกระดองค่อนข้างเรียบ ไม่มีขนปกคลุม บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเด่นชัด ขอบด้านข้างกระดองล้วนหน้าโค้งเว้าค่อนข้างมาก ทำให้มีลักษณะเป็นมุม 2 มุม มุมแรกอยู่หลังมุมขอบตา ด้านนอกมุมที่สองยื่นแหลมเด่นชัดเข้าไปด้านข้างอยู่ตรงบริเวณ epibranchial ซึ่งเป็นส่วนที่กว้างที่สุดของกระดอง บริเวณ branchial มีตุ่มเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวหลายแถวในแนวเฉียงเห็นชัดเจน

มุมขอบตาด้านบนนอกเป็นแฉ่งยื่นปลายมนเข้าไปข้างหน้า ขอบด้านข้างกระตองส่วนท้ายลู่สอบ ข้างหลัง front ลาดลง กว้างประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระตองและแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่อง กว้างลึกตรงกลาง ผิวบนลอนทั้งสองข้างมนโค้งเป็นปมค่อนข้างกลมบริเวณละ 1 อัน ขอบส่วน หน้า front โค้งเป็นคลื่นและเป็นแฉ่งลึกตามขวาง หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวเฉียงอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่เรียวยาวอยู่นอกช่องเบ้าตา เบ้าตาเฉียงเล็กน้อย ขอบด้านบนและด้านล่างเบ้าตาเป็นสันเรียบ ด้านล่างเบ้าตามีตุ่มเรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกัน ยาวตั้งแต่ขอบด้าน ข้างช่องปากจนถึงมุมขอบตาด้านบนนอก ตุ่มแถวบนมีขนาดเล็ก ส่วนตุ่มแถวล่างเป็นตุ่มยาวปลายมน ชี้เฉียงไปทางด้านใน ตาอ้วนสั้น epistome แคบ ปลายเรียวแหลมเด่นชัด ส่วนโคน merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 กว้างกว่าส่วนปลายซึ่งมนโค้ง โกล้ขอบด้านนอกมีร่องลึกตามยาว ขนานกับขอบ 1 ร่อง ischium สั้นกว่า merus และมีขนยาวปกคลุมร่องในแนวเฉียงยาว ตั้งแต่มุมด้านในของส่วนปลายถึงมุมด้านบนนอกของส่วนโคน exognath ถูกคลุมมิดชิด บริเวณ pterygostomian มีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

ก้ามมีขนาดเล็กเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมีย merus สั้น ผิวค่อนข้างเรียบ ผิวด้านในมีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อย ขอบด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็กเรียงเป็นแถว ตามความยาว carpus ค่อนข้างกลม ผิวเรียบ มุมด้านในมีหนามขนาดใหญ่ 1 อัน มีขน อ่อนเรียงเป็นแถว 1 แถวตรงขอบด้านบน palm เรียบมัน มีขนอ่อน 1 กระจุตรงผิวด้านใน โกล้ขอบด้านบน dactylus และ fix finger เรียวแหลม ไม่มีฟันขนาดใหญ่เลย ช่องว่าง ระหว่างก้ามหนีบกวาง

ขาเดินอ้วนสั้น มีขนปกคลุม merus แผ่นแบนขนาดใหญ่ carpus และ propodus อ้วนป้อม มีความยาวใกล้เคียงกันแต่สั้นกว่า merus dactylus เรียวแหลมคม ขาเดิน คู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด

ส่วนท้องตัวผู้เรียวแคบแบ่งออกเป็น 7 ปล้องเด่นชัด พื้นผิวมีรูเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านข้างส่วนโคนของส่วนท้องปล้องที่ 5 คอดเว้าเข้า ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 โค้งนูนออก ตรงกลาง ส่วนปลายปล้องที่ 7 มนโค้ง มีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนท้องตัวเมีย แผ่นกว้าง แบ่งเป็น 7 ปล้องชัดเจน ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนปกคลุมหนาแน่น

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาวปลายเรียวแหลม ขอบด้านข้างใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป

สี กระดองและขาเดินมีสีขาวอมน้ำตาล palm ของก้ามหนีบมีสีน้ำตาล เมื่อถูกสับพบว่าสีขาบนกระดองจะจางหายไปจนที่กลายเป็นสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 195 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลนริมป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	4.20	มม.
ความกว้างกระดอง	5.90	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	4.80	มม.
ความกว้าง front	1.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 2M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่บริเวณหาดโคลนค่อนข้างเหลวหรือริมคลอง บริเวณป่าชายเลนอยู่ในเขตน้ำลง เจลลี่จนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ภูเก็ต ฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ ชายฝั่งตะวันตกและตะวันออกของคาบสมุทรมลายู เซลังอร์

Genus *Dotillopsis* Kemp, 1919.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหน้ามีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นผิวมีร่องลึกโค้งกระจายอยู่ทั่วไป ปล้องสุดท้ายของ maxilliped คู่ที่ 2 อยู่ตรงปลายสุดของปล้องรองสุดท้ายซึ่งแผ่ขยายแบนออกเล็กน้อย merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความยาวมากกว่า ischium และมีร่องลึกขดงเป็นรูปตัว W merus ของขาเดินมี tympana ค่อนข้างชัดเจน ขอบด้านหลังของ merus, carpus และ propodus ของขาเดิน 3 คู่แรกมีขนปกคลุมหนาแน่น ส่วนท้องแบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องที่ 4 ไม่ยื่นล้ำซ้อนกับปล้องที่ 5 และไม่มียกมุมขนปกคลุมตรงขอบส่วนปลาย ในตัวผู้ส่วนท้องปล้องที่ 5, 6 และ 7 แคบ ไม่คอดเว้ามากนัก ปล้องที่ 4 แผ่ขยายออกทางด้านข้างมาก มีความกว้างเกือบเป็น 3 เท่าของปล้องที่ 5 ในตัวเมียส่วนท้องแผ่กว้างคลุมเกือบเต็มปล้องอก

พย 1 ชนิด

Dotillopsis brevitarsis (de Man, 1888).

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 4)

<i>Dotilla brevitarsis</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 130, pl. 9, figs. 1-3.
<i>Dotilla brevitarsis</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 367.
<i>Dotilla brevitarsis</i>	Tesch, 1918. Siboga Exped. Monoqr., 39c: 44.
<i>Dotillopsis brevitarsis</i>	Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 335, pl. 13, fig. 1.
<i>Dotillopsis brevitarsis</i>	Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 147.

- Dotillopsis brevitarsis* Serene and Sasekumar, 1971. Fed. Mus. Journ., 16: 79, pl. 2, figs. 6-7.
- Dotillopsis brevitarsis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, pl 44.
- Dotillopsis brevitarsis* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 94.

ลักษณะเด่น

กระดองหนาค่อนข้างกลม มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ตรงกลางกระดองมีร่องกว้างลึกตามความยาวตั้งแต่ front ถึงบริเวณ intestinal แล้วโค้งงอไปทางด้านข้างทั้งสองข้างถึงมุมกระดองส่วนหลัง พื้นผิวกระดองมีร่องลึกเป็นลวดลายเชื่อมต่อกัน ผิวด้านนอกและด้านในของ palm, fix finger และ dactylus ของก้ามมีสันคมตามยาวใกล้กับขอบด้านล่าง merus ของขาเดินทุกคู่แบนกว้างและยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง มี tympana เต็มซัด dactylus สั้นกว่า propodus ปล้องอกไม่มี tympana

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนาค่อนข้างกลม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย พื้นผิวนกระดองมีตุ่มเล็ก ๆ และร่องลึกเป็นลวดลายเชื่อมต่อกันอยู่ทั่วไป ตรงกลางกระดองมีร่องกว้างลึกตามความยาวตั้งแต่ front ถึงบริเวณ intestinal แล้วโค้งงอไปทางด้านข้างทั้งสองข้างขนานกับขอบด้านท้ายกระดองจนถึงมุมกระดองส่วนหลัง บริเวณ hepatic และบริเวณ pterygostomian มีร่องลึกแยกเป็นแขนงหลายอัน front แคบ ลาดลงเล็กน้อย ยื่นยาวไปข้างหน้าเต็มซัด มีความกว้างประมาณ 1 ใน 10 ของความกว้างกระดอง เบ้าตาตั้งแต่เต็มซัด ขอบด้านบนเบ้าตาโค้งงอมาก มีขนเรียงเป็นแถวตามขอบเล็กน้อย หลังมุมขอบตาด้านบนมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กข้างละ 1 อัน ขอบด้านข้างกระดองโค้งงอสอดเข้าตรงกลางและขยายออกเล็กน้อยทางส่วนหลังมีขนเรียงเป็นแถวตามขอบ พื้นผิวด้านข้างกระดองมีขนสั้น ๆ กระจายทั่วไป และมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวในแนวตั้ง 1 แถวอยู่ตรงโคนขาเดินคู่ที่ 3 merus ของ maxilliped

คู่ที่ 3 มีขนาดใหญ่กว่า ischium มาก พื้นผิวมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไปและมีร่องลึกโค้งงอ เป็นรูปตัว W หนวดคู่ที่ 1 พบในแนวเฉียงอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่นอกเบ้าตา ปล้องอกไม่มี tympana

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามตัวเมีย ขอบด้านล่าง merus มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ผิวทุกด้านเรียบอาจมีขนปกคลุมเล็กน้อย carpus สั้นมุดด้านในมีเงี่ยงยื่นแหลม 1 อัน ขอบด้านบนคมและมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว palm แบนกว้าง ขอบด้านบนและด้านล่างมีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ และขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวยาวเลยไปถึงขอบบน dactylus และขอบล่าง fix finger ด้วย ผิวด้านบนและด้านใน palm, fix finger และ dactylus มีสันคมตามยาวใกล้กับขอบด้านล่าง และมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวอยู่บนสันนี้ด้วย พื้นผิวทุกด้านเรียบ ก้ามหนึบมีความยาวใกล้เคียงกับ palm ไม่มีพื้นขนาดใหญ่เลย ช่องว่างระหว่างก้ามหนึบกว้างมาก

ขาเดินทุกคู่แข็งแรง มีความยาวมากกว่าก้ามเล็กน้อย merus ของขาเดิน 3 คู่แรกแผ่แบนกว้าง มีความยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง มี tympana เต็มซัด ขอบด้านล่างมีขนปกคลุมตามยาวหนาแน่น ขอบด้านบนใกล้ส่วนปลายมีเงี่ยงยื่นเป็นหนามแหลมเล็ก 1 ถึง 2 อัน merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีขนาดเล็กที่สุด ไม่มีขนปกคลุมตามขอบด้านล่าง carpus และ propodus อ้วนสั้น โดยเฉพาะของขาเดินคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ที่สุด ขอบด้านล่างมีขนปกคลุมหนาแน่น dactylus เรียวแหลมสั้นกว่า propodus เต็มซัด

ส่วนท้องตัวผู้เรียวแคบแบ่งออกเป็น 7 ปล้องชัดเจน ปล้องที่ 3 และ 4 มีความกว้างมากกว่าความยาวและขอบด้านข้างยื่นออกไปมาก ขอบด้านข้างส่วนโคนของปล้องที่ 5 เว้าเข้าเล็กน้อยและแคบกว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 โค้งออกเล็กน้อย ส่วนปลายปล้องที่ 7 มนโค้ง ส่วนท้องตัวเมียแผ่กว้าง ขอบด้านข้างทุกปล้องมีขนยาวเรียงเป็นแถวตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาวเรียวเล็ก ส่วนปลายแยกออกเป็น 2 แฉก แฉกหนึ่งมีขนาดเล็กปลายเรียวแหลมโค้งงอขึ้นออกด้านข้าง แฉกที่สองมีขนาดใหญ่ปลายมนหุ้มขอบด้านข้างมีขนสั้น เรียงเป็นแถวตามความยาวตั้งแต่ส่วนโคนจนเกือบถึงส่วนปลายสุด

สี กระดองมีสีดำ merus และ carpus ของก้ามมีสีน้ำตาลอมดำ palm และ ก้ามหนีบมีสีน้ำตาลแดงหรือสีแดงอมส้ม merus ของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีสีแดงอมส้ม ล้วนขาเดินคู่อื่นมีสีเทาอมดำ propodus และ dactylus มักมีสีขาวหรือขาวอมฟ้า ก้านตาสีดำ ตาสีเทา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 196 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน บริเวณป่าชายเลน อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	9.00	มม.
ความกว้างกระดอง	11.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	10.20	มม.
ความกว้าง front	1.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกะบุรี 11M 8F, อำเภอละอุ่น 9M 12F และ อำเภอเมือง 26M 6F

จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูเล็ก ๆ อยู่บริเวณหาดโคลนค่อนข้างเหลวหรือริมคลองเล็ก ๆ ในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ภูเก็ต ชายฝั่งทะเลอันดามัน หมู่เกาะเมอโก ชายฝั่งตะวันตกของมาเลเซีย

Subfamily Macrophthalminae Dana, 1852.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้างมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน หรือไม่ชัดเจน front แคบ ลาดลงเล็กน้อย หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางหรือเฉียงอยู่ใต้ front flagellum ของหนวดคู่ที่ 2 เรียวยาว maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากเกือบมิด ระหว่าง basis ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 ไม่มีขนและช่องเปิดเข้าสู่เหงือก ช่องเปิดของอวัยวะเพศเมีย อยู่ตรงปล้องที่ 3 ของปล้องอก ก้ามทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากันหรือไม่เท่ากัน merus ของก้าม และขาเดินประกอบด้วยขอบบน 1 ขอบ ขอบล่าง 2 ขอบ ไม่มี tympana บนข้อต่อหรือส่วนใด ๆ ของขา เดินทุกคู่

Genus *Macrophthalmus* Latreille, 1829.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้างคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่า ความยาวประมาณ 1.1 ถึง 2.3 เท่า ขอบด้านข้างกระดองขนานกันหรือสอบเข้าสู่ส่วนหลัง เล็กน้อย บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ผิวบนกระดองมีขนหรือเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป front แคบ ลาดลง มีความกว้างประมาณ 1 ใน 3 ถึง 1 ใน 12 ของความกว้าง กระดอง แบ่งเป็น 2 ลอนด้วยร่องลึกตรงกลาง เบ้าตาเป็นร่องยาวแคบอยู่ระหว่าง front กับมุมกระดองด้านหน้า ขอบบนและขอบล่างของเบ้าตาเป็นปุ่มขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตลอดแนว ก้านตาวาวถึงบริเวณฐานของมุมขอบตาด้านนอกหรือยาวกว่า หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางหรือเฉียง อยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่มุมด้านในของเบ้าตา ischium ของ maxilliped คู่ที่ 3 ไม่มีขนเรียงเป็นแถวตามขวางตรงส่วนฐาน มีความยาวมากกว่าความกว้างและมีขนาดใหญ่กว่า merus ซึ่งมีความกว้างมากกว่าความยาว palp เจริญดีอยู่ตรงมุมด้านนอกส่วนปลาย ของ merus maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากเกือบมิด epistome อ่างนูนโค้ง เว้าเข้า หรือเป็นแนวตรงหลังมุมขอบตาด้านนอกมีแฉ่งยื่น 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่เด่นชัดกว่าอันหลังมาก ก้ามมีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน merus มีขอบบน 1 ขอบ ขอบล่าง 2 ขอบ palm มี ขนาดใหญ่และยาว ปลายสุดของ dactylus และ fix finger โค้งงุ้มและแผ่แบนคล้ายช้อน

ขอบด้านล่าง dactylus และขอบด้านบนของ fix finger มักมีพื้นขนาดใหญ่ พบในตัวผู้
 ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกัน ขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดเล็กและขาเดินคู่ที่ 4 มี
 ขนาดเล็กที่ลุด merus ยาว มีขอบบน 1 ขอบ ใกล้เคียงส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อันและมีขนปกคลุม
 ขอบล่างมี 2 ขอบ ส่วนท้องของตัวผู้แคบ แบ่งออกเป็น 7 ปล้องไม่เชื่อมต่อกัน ปล้องแรกมีความ
 กว้างน้อยกว่าความกว้างของส่วนนอก อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งตรงหรือโค้งเล็กน้อย

Subgenus *Mareotis* Barnes, 1967.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้าง มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.4 ถึง 1.5 เท่า
 ผิวมีตุ่มกระจายทั่วไป บริเวณ branchial มีตุ่มหรือขนเรียงเป็นแถวตามขวางหรือตามยาว
 หลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีเงี่ยงเป็นรูปสี่เหลี่ยมฐานกว้างข้างละ 2 อัน front แคบ ตายาวถึง
 บริเวณฐานของมุมขอบตาด้านบนนอก epistome เว้าเข้าตรงกลาง ผิวด้านบนนอกของก้ามตัวผู้
 มีสันตามความยาวขนาดเล็กมาก แต่ส่วนมากจะไม่มีเลย dactylus และ fix finger
 ยาวและโค้งงุ้มลง ขาเดินแข็งแรง ส่วนท้องแคบ maxilliped คู่ที่ 3 แคบ และ
 merus มีขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด

พบ 4 ชนิด

Macrophthalmus (Mareotis) pacificus Dana, 1851.

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 5)

- Macrophthalmus pacificus* de Man, 1890. Notes Leyden Mus.,
 12: 77, pl. 4, fig. 10.
- Macrophthalmus pacificus* Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp.
 Zool., 52 (16): 307.
- Macrophthalmus pacificus* Tesch, 1915. Zool. Meded. Leiden,
 1 (3-4): 155, 190-192, pl. 8, fig. 11.

- Macrophthalmus pacificus* Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 391.
- Macrophthalmus pacificus* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 628.
- Macrophthalmus pacificus* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5: 359.
- Macrophthalmus pacificus* Chhapgar, 1957. Journ. Bombay Nat. Hist. Soc., 54 (3): 52, pl. 15 (a-d).
- Macrophthalmus (Mareotis) pacificus* Barnes, 1967. Trans. Zool. Soc. Lond., 31: 218-221, pl. 2 (b), fig. 6.
- Macrophthalmus (Mareotis) pacificus* Serene, 1968. Singapore Nat. Acad. Sci. Spec. Publ., 1: 100 (in list).
- Macrophthalmus (Mareotis) pacificus* Barnes, 1970. Bull. British Mus. Nat. Hist. Zool., 20: 232.
- Macrophthalmus pacificus* Barnes, 1971. Zoöl. Verh., 115: 38.
- Macrophthalmus pacificus pacificus* Pretzmann, 1974. Ann. Naturhistor. Mus. Wein, 78: 440-441, fig. 11, 12.
- Macrophthalmus (Mareotis) pacificus* Sakai, 1976. Crabs of Japan and Adjacent Seas, Kodansha, Japan, p. 614-615, fig. 337.

- Macrophthalmus pacificus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 45.
- Macrophthalmus (Mareotis) pacificus* ชูศักดิ์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 66-70, แผ่นภาพที่ 23, รูปที่ 5, แผ่นภาพที่ 26, รูปที่ 1.

ชื่อไทย ปูก้ามหัก

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมันแบนกว้าง บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถวโค้ง บริเวณ branchial มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกันและขนานกับขอบด้านข้างกระดอง ส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ เป็นแถวบนสันนี้ ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดองอยู่ตรงแก้มอันที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก epistome เว้าเข้าตรงกลาง ขอบบน fix finger ของก้ามไม่มีฟันขนาดใหญ่ โกลส่วนปลาย merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีแก้มเป็นหนามแหลม 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมันแบนกว้าง ผิวมีเม็ดเล็กละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดองอยู่ตรงแก้มอันที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาวกระดอง และมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นสันตามขวางยาวเกือบถึงบริเวณ mesogastric ซึ่งมีลักษณะเป็นร่องคล้ายวงล้อรูปตัว U เห็นชัดเจน บริเวณ branchial มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกัน และขนานกับขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ เป็นแถวบนสันนี้ เหนือรอยต่อของกระดองกับขาเดินคู่ที่ 4 มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวสั้น ๆ 1 แถว ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีแก้ม 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่คล้ายสี่เหลี่ยมฐานกว้างและมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ อันที่ 2 มีขนาดเล็ก แยกจากแก้มอันแรกด้วยรอยบากตื้น ๆ front ลาดลง ส่วนแคบที่สุดตรงส่วนฐานของก้ามตากว้างประมาณ 1 ใน 10

ของความกว้างกระดอง แบ่งเป็น 2 ลอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง ขอบด้านหน้าเรียบตรง
 เบ้าตาเป็นร่องยาวแคบ ขอบบนเบ้าตาโค้งคล้ายคลื่นและมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบล่าง
 เบ้าตามีปุ่มเรียงเป็นแถว ปุ่มบริเวณตรงกลางมีขนาดใหญ่และจะมีขนาดเล็กลงไปตามลำดับเมื่อ
 เข้าใกล้ epistome และมีมุมขอบตาด้านบน ก้านตาวาวและมีขนาดเล็ก ตาวาวถึงบริเวณ
 ฐานของมุมขอบตาด้านบน หนวดคู่ที่ 1 พัดตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่
 ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome เว้าเข้าตรงกลาง maxilliped คู่ที่ 3 แคบและ
 มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ขอบด้านในและขอบด้านนอกของ ischium
 ค่อนข้างตรง ขอบด้านใน merus ตรงขอบด้านนอกตรงส่วนโคนโค้งนูนออกเล็กน้อย

ก้ามในตัวผู้แข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนก้ามตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า

merus ขอบด้านในมีขนยาวเรียงเป็นแถว ขอบด้านบนมีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถว
 ขอบด้านนอกมีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถวตรงส่วนโคนและจะมีขนาดใหญ่ขึ้นตามลำดับเมื่อใกล้ส่วนปลาย
 ผิวด้านในเรียบมีขนตามขอบส่วนปลาย ผิวด้านนอกมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ผิวด้านล่างปก
 คลุมด้วยขนยาวหนาแน่น

carpus ผิวด้านบนและผิวด้านนอกมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านใน
 มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ

palm ขอบด้านบนและขอบด้านล่างค่อนข้างเรียบ ผิวด้านนอกเรียบเมื่อมอง
 ด้วยตาเปล่า และไม่มีสันตามยาวใกล้กับขอบด้านล่าง ผิวด้านในมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป
 โดยเฉพาะตรงส่วนโคนหนาแน่น และตรงกลางมีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่นเชื่อมต่อกับ fix
 finger

dactylus โค้งอลง ส่วนปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อน มีขนอ่อนเรียงเป็น
 แถวตามขอบ ผิวด้านนอก ผิวด้านใน และขอบด้านบนมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายห่าง ๆ ขอบด้านล่าง
 มีพื้นที่ขนาดใหญ่ 1 ชี่

fix finger ค่อนข้างตรง ขอบล่างและผิวด้านนอกมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป
 ผิวด้านในมีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น ขอบบนมีเฉพาะพื้นที่ขนาดเล็ก ปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อน

ขาเดินแข็งแรง ขอบบน merus มีรอยหยักแบบฟันเลื่อยและขนอ่อนเรียงเป็นแถว
 ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนมีตุ่มแหลมเล็กกระจายทั่วไป

นิ้วด้านล่างเรียบ นิ้วบน carpus และ propodus ค่อนข้างเรียบ มีขนอ่อนเรียงเป็นแถวตาม ขอบบน ส่วนปลาย dactylus เรียวแหลม มีขนเรียงเป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้อง ตัวผู้มีขอบด้านข้างของปล้องที่ 4 และ 5 ตรง ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้าง กว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้างโค้งเล็กน้อย มีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความยาว

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาวโค้งออกด้านนอกเล็กน้อย ส่วนปลายลู่เป็นติ่งสั้น ๆ ยื่น ออกมา มีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านนอกมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว

สี กระดองมีสีเทาอมดำ ขาเดินสีเทา และมีจุดประสีดำกระจายอยู่ทั่วไป merus และ carpus ของก้ามมีสีน้ำตาลอมดำ บริเวณขอบมีสีส้มอมน้ำตาล palm มีสีฟ้า dactylus สีขาว ก้านตาและตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 199 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน เกาะเหลา อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	14.00	มม.
ความกว้างกระดอง	19.40	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	17.00	มม.
ความกว้าง front	3.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

เกาะเหลา อำเภอเมือง 11M 4F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

อยู่บริเวณหาดเลนที่มีดินโคลนปนทราย ริมป่าชายเลน มักมีน้ำขังอยู่ในรูตลอด เวลา อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ตรัง กระบี่ ภูเก็ต ปันง มลายา
เกาะนิโคบาร์ บอร์เนียว อินเดีย ชามัวร์ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ อังกวง ฟิลิปปินส์ เกาะฟอร์โมซา
ออสเตรเลีย

Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus Souleyet, 1841.

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 6)

- Macrophthalmus tomentosus* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 122-124.
- Macrophthalmus tomentosus* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 382-383.
- Macrophthalmus tomentosus* Tesch, 1915. Zool. Meded. Leiden, 1 (3-4): 155, 193-195, pl. 9, fig. 12.
- Macrophthalmus tomentosus* Kemp, 1919. Rec. Indian. Mus., 13: 163.
- Macrophthalmus tomentosus* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 628.
- Macrophthalmus tomentosus* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 93.
- Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus* Barnes, 1967. Trans. Zool. Soc. Lond., 31: 203.
- Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus* Barnes, 1970. Bull. British Mus. Nat. Hist. Zool., 20: 229-232, fig. 8.

- Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus* Barnes, 1971. *Zoöl. Verh.*,
115: 17, 35.
- Macrophthalmus tomentosus* Pretzmann, 1974. *Ann. Naturhistor.*
Mus. Wein., 78: 439, figs. 7, 8.
- Macrophthalmus tomentosus* Naiyanetr, 1980b. *Dept. Biol.*
Fac. Sci. Chulalongkorn Univ.
Bangkok, p. 45.
- Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus* Ai-Yun and Yu-shi, 1984.
Crustaceana, 46 (1): 84 (in list).
- Macrophthalmus (Mareotis) tomentosus* ชูศักดิ์, 2530. วิทยานพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 62-66,
แผ่นภาพที่ 23 รูปที่ 1, แผ่นภาพที่ 24, รูปที่ 1.

ชื่อไทย ปูก้ามหัก

ลักษณะเด่น

กระดองแบนกว้าง ผิวมีปุ่มกลมกระจายทั่วไป ความกว้างระหว่างมุมขอบตาต้านนอก
แคบกว่าความกว้างกระดอง บริเวณ branchial มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกัน
และขนานกับขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ เป็นแถวบนสันนี้ ก้านตายาวแค่บริเวณ
ฐานของมุมขอบตาต้านนอก ขอบเขี้ยวตาต้านล่างมีปุ่มคล้ายสามเหลี่ยมเรียงเป็นแถวตามความยาว
ตลอดแนว บนขอบด้านใน merus ของก้ามในตัวผู้มีส่วนโค้ง 1 อัน fix finger โค้งลง
มาก propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามหรือตุ่มแหลม

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้าง ผิวมีปุ่มกลมกระจายทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณ branchial จะ
หนาแน่น บริเวณ mesogastric และ cardiac ค่อนข้างเรียบ ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดอง

อยู่ตรงง่ามข้อที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบน มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาวกระดอง และมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นเส้นตามขวางยาวเกือบถึงบริเวณ mesogastric ซึ่งมีลักษณะเป็นร่องลึก คล้ายวงล้อรูปตัว U บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นชัดเจนมาก บริเวณ branchial มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกันและขนานกับขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวบนสันนี้ เหนือรอยต่อของกระดองกับขาเดินคู่ที่ 4 มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวสั้น ๆ 1 แถว ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหลังมุมขอบตาด้านบนมีง่ามข้อที่ 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่ คล้ายสี่เหลี่ยมฐานกว้างมีเม็ดเล็ก ๆ และขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบ อันที่ 2 มีขนาดเล็ก ปลายแหลมแยกออกจากง่ามข้อแรกด้วยรอยบากตื้น ๆ front ลาดลง แคบที่สุดตรงส่วนฐานของก้านตา กว้างประมาณ 1 ใน 11 ของความกว้างกระดอง แบ่งเป็น 2 ลอนด้วยร่องแคบ สกตรงกลาง ขอบด้านหน้าเรียบตรง เบ้าตาเป็นร่องยาวกว้าง ขอบบนเบ้าตาโค้งเล็กน้อย คล้ายคลื่นและมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบล่างเบ้าตามีปุ่มคล้ายสามเหลี่ยมเรียงเป็นแถว ตลอดแนว ใกล้เคียงขอบตาด้านบนมีขนยาวแซมระหว่างปุ่มแหลมเหล่านี้ ก้านตาวาวมีขนาดเล็ก และโค้งงอเล็กน้อย ตาวาวแค่บริเวณฐานของมุมขอบตาด้านบน หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome เว้าเข้าตรงกลาง maxilliped คู่ที่ 3 มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ขอบด้านบน ischium ค่อนข้างตรง ขอบด้านในเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย ขอบด้านบนตรงส่วนโคน merus โค้งมนเล็กน้อย

ก้ามในตัวผู้แข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนก้ามตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า

merus ขอบด้านในมีขนยาวเรียงเป็นแถว ใกล้เคียงส่วนปลายมีสันโค้ง 1 อัน พบในตัวผู้ ขอบด้านบนมีตุ่มแหลมเล็กและขนเรียงเป็นแถว ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ กระจาย เป็นแถวตลอดแนว ผิวด้านในเรียบมีขนสั้นกระจายทั่วไป ใกล้เคียงขอบด้านในมีขนยาวเรียงเป็น แถวแยกออกจากขอบด้านใน 1 แถว ผิวด้านนอกเรียบ ผิวด้านล่างมีตุ่มเล็กกระจาย หนาแน่นตามขอบซีกนอก

carpus ค่อนข้างยาว ผิวด้านบนและผิวด้านนอกมีเม็ดเล็กกระจายทั่วไป ผิวด้านในมีตุ่มแหลมคมเรียงเป็นแถวตามขวางเห็นชัดเจน

palm ขอบบนและขอบล่างมีตุ่มแหลมเล็กกระจายเป็นแถว ผิวด้านนอกเรียบ ผิวด้านในมีเม็ดละเอียดกระจายหนาแน่นตรงส่วนโคน ใกล้เคียงส่วนปลายมีขนยาวปกคลุมเล็กน้อย

dactylus โคนงอลง ส่วนปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อน ผิวด้านในมีขนปกคลุมตลอดแนว ผิวด้านนอกเรียบ ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านล่างใกล้ส่วนโคนมีฟันรูปสี่เหลี่ยม 1 ซี่ ระหว่างฟันซี่นี้กับส่วนปลายสุดมีฟันขนาดเล็กจำนวน 14 ถึง 15 ซี่เรียงเป็นแถวตามความยาว

fix finger โคนงอลงมาก ขอบด้านล่างและผิวด้านนอกเรียบ ผิวด้านในมีขนปกคลุมตลอดแนว ขอบบนตรงกลางมีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ ใกล้ส่วนปลายมีฟันขนาดเล็ก 10 ถึง 12 ซี่เรียงเป็นแถวตามความยาวจนถึงปลายสุดซึ่งแผ่แบนคล้ายช้อน

ขาเดินแข็งแรง ขาเดินคู่ที่ 4 มีขนาดเล็กที่สุด merus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 แผ่กว้าง มีความยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้าง ขอบบน merus เรียบ ไม่มีหนามแหลมตรงส่วนปลาย มีขนยาวปกคลุมทั่วไป carpus และ propodus มีขนยาวปกคลุมหนาแน่น dactylus แบน เรียวแหลมคล้ายใบหอก มีขนเรียงเป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องตัวผู้ มีขอบด้านข้างปล้องที่ 4 และ 5 ตรง ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้างส่วนปลายโค้งเข้าเล็กน้อย และมีความกว้างมากกว่าความยาว 2 เท่า

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาวโค้ง ส่วนปลายสุดยื่นออกทางด้านนอก มีลักษณะเป็นแฉกโค้งเว้าเข้าและมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านนอกมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว

สี กระดองสีดำ ก้ามและขาเดินสีเทาอมน้ำตาลอ่อน ส่วน palm ของก้ามสีขาว บริเวณขอบและปลาย dactylus มีสีน้ำตาลอมส้ม ก้านตาและตาสีดำอมเทา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 200 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน อำเภอมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	21.50	มม.
ความกว้างกระดอง	39.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบน	34.00	มม.
ความกว้าง front	4.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 6M 7F, อำเภอเมือง 15M 10F และ อำเภอกะเปอร์ 1M 2F

จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่บริ เวณหาดเลนที่มีโคลนเหลวมาก ริมป่าชายเลน มักมีน้ำขังอยู่ในรูตลอดเวลา อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ชลบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ระนอง พังงา ภูเก็ต พม่า หมู่เกาะมะริด ชายฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรมลายู เซลังอร์ หมู่เกาะเมอโก นิวคาลิโดเนีย ฟิลิปปินส์ เกาะฟอร์โมซา จีน ญี่ปุ่น อินเดีย

Macrophthalmus (Mareotis) teschi Kemp, 1919.

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 7)

Macrophthalmus depressus de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22 (136): 124-125.

Macrophthalmus depressus Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 380-381.

Macrophthalmus teschi Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 393-394, pl. 24, figs. 8, 9.

Macrophthalmus teschi Barnes, 1971. Zoöl. Verh., 115: 26-30, 37, fig. 6.

Macrophthalmus (Mareotis) teschi ชูศักดิ์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 71-74, แผ่นภาพที่ 23, ภาพที่ 2, แผ่นภาพที่ 24, ภาพที่ 2.

ชื่อไทย ปูก้ามหก

ลักษณะเด่น

กระดองแบนกว้าง มีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถวโค้ง กระดองส่วนที่กว้างที่สุดอยู่ตรงง่ามข้อที่ 1 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก epistome เว้าเข้าตรงกลาง ผิวด้านใน palm ของก้ามในตัวยุ้ยขนหนาปกคลุมหนาแน่น ขอบล่างของ dactylus ตรงส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยม 1 ซี่ ขอบบน fix finger ตรงกึ่งกลางมีฟันขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยม 1 ซี่ ส่วนปลายก้ามหนีบมีฟันขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตลอดแนว

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้าง มีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นบริเวณ mesogastric เรียบ บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถวโค้ง บริเวณง่ามข้อที่ 1 หลังมุมขอบตาด้านบนนอกเป็นส่วนที่กว้างที่สุดของกระดอง มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาวกระดอง บริเวณ branchial มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว 2 แถวขนานกัน และขนานกับขอบด้านข้างกระดองส่วนหลัง มีขนสั้น ๆ เป็นแถวบนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองขนานกันและมีขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว มุมขอบตาด้านบนอกมีส่วนปลายตัดคล้ายสี่เหลี่ยม ง่ามข้อที่ 1 หลังมุมขอบตาด้านบนอกคล้ายสามเหลี่ยมฐานกว้าง มีขนาดใหญ่ แยกออกจากมุมขอบตาด้านบนอกด้วยรอยบากลึก ง่ามข้อที่ 2 มีขนาดเล็กมาก แยกจากง่ามข้อที่ 1 ด้วยรอยบากตื้น ๆ front แคบลาดลง ส่วนแคบที่สุดตรงส่วนฐานของก้านตามีความกว้างประมาณ 1 ใน 8 ของความกว้างกระดอง และแบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง ขอบด้านหน้าเรียบตรง เบ้าตาเป็นร่องยาวแคบ ขอบบนเบ้าตาโค้งคล้ายคลื่นและเจียงเล็กน้อย มีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ขอบล่างเบ้าตาห้อยเป็นฟันปลา เรียงเป็นแถวตลอดความยาว ก้านตาวาวโค้งเล็กน้อยและมีขนาดเล็ก ตาวาวเกือบถึงปลายสุดของมุมขอบตาด้านบนอก หนวดคู่ที่ 1 หับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome เว้าเข้าตรงกลาง maxilliped คู่ที่ 3 แคบ มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ขอบด้านในและด้านบน merus โค้งมนออกตรงส่วนโคนและสอเข้าทางส่วนปลาย ขอบด้านใน ischium ตรงและสอเข้าทางส่วนปลาย ขอบด้านบนอกตรง

กำมในตัวยูแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนกำมตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า

merus ขอบด้านในและขอบด้านนอกมีขนยาว เรียง เป็นแถว ขอบด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายเรียง เป็นแถว ผิวทุกด้านค่อนข้าง เรียบ

carpus ผิวด้านบนและผิวด้านนอกเรียบหรือมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป มุมด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ 1 อัน

palm ขอบด้านบนและผิวด้านนอกเรียบ เมื่อดูด้วยกล้องจุลทรรศน์จะเป็นเม็ดละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านล่างมีเม็ดเล็ก ๆ กระจาย เป็นแถวตามความยาว ผิวด้านใน มีขนยาวปกคลุมหนาแน่น

dactylus โค้งลง ขอบด้านบนและผิวด้านนอกเรียบ ผิวด้านในมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านล่างมีพื้นขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยม 1 ซี่ อยู่ตรงส่วนโคน และมีพื้นขนาดเล็ก 10 ถึง 11 ซี่ เรียง เป็นแถวจากกึ่งกลางถึงปลายสุดซึ่งแม่แบบคล้ายข้อ

fix finger โค้งลง เล็กน้อย ผิวเรียบ ขอบบนมีพื้นขนาดเล็กจำนวน 9 ถึง 10 ซี่ เรียง เป็นสันนูนคล้ายลำเหลี่ยม ส่วนปลายสุดแม่แบบคล้ายข้อ

ขาเดินแข็งแรง ขอบบน *merus* ใกล้เคียงปลายมีหนามแหลม 1 อัน ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายไม่มี ขอบล่างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียง เป็นแถวตามความยาว ผิวด้านบน *merus*, *carpus* และ *propodus* มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านล่าง เรียบ ส่วนปลาย *dactylus* เรียวแหลม มีขนเรียง เป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องตัวผู้มีขอบด้านข้างของปล้องที่ 4 และ 5 เว้าเข้าตรงกลาง เล็กน้อย ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้าง โค้งล่อเข้าทางส่วนปลายและมีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความยาว

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาว โค้งออกด้านนอก เล็กน้อย ส่วนปลายสุดเป็นแฉ่งกว้าง และมีติ่งแหลมยื่นยาวออกมา มีขนยาวปกคลุมทั่วไป

สี กระดองสีดำ กำมและขาเดินสีเทาอ่อน ก้านตาและตาสีเทาอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 207 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.10	มม.
ความกว้างกระดอง	17.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	16.00	มม.
ความกว้าง front	2.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 10M 3F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

อยู่บริเวณหาดเลนที่เป็นดินโคลนเหลวมาก ริมป่าชายเลน มักมีน้ำขังอยู่ในรู
ตลอดเวลา อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
เพชรบุรี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ระนอง หมู่เกาะมะริด
บอมเบย์ อินเดีย ทะเลแดง หมู่เกาะเมอโก อ่าวเปอร์เซีย ออสเตรเลีย

Macrophthalmus (Mareotis) sp.

(แผ่นภาพที่ 19 ภาพที่ 8)

Macrophthalmus sp.

อยู่ศักดิ์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ. หน้า 78-82,
แผ่นภาพที่ 23, ภาพที่ 4, แผ่นภาพที่ 25,
ภาพที่ 2.

ลักษณะเด่น

กระดองแบนกว้าง ผิวมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นตรงกลางของบริเวณ gastric และบริเวณ cardiac ค่อนข้างเรียบ บริเวณ branchial มีตุ่มเรียงเป็นแถวในแนวเฉียง 4 แถว อยู่เหนือโคนขาเดินคู่สุดท้าย 1 แถว อีก 3 แถวจะอยู่ถัดเข้ามามีลักษณะโค้งงอเล็กน้อย เหนือขึ้นไปมีตุ่มเรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดองอยู่ตรงแฉ่งยื่นอันที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก epistome เว้าเข้าตรงกลาง ขอบบน fix finger ของก้ามมีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ ขอบล่าง palm มีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป โกล่ส่วนปลาย merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลม 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้าง ผิวมีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นตรงกลางของบริเวณ gastric และบริเวณ cardiac ค่อนข้างเรียบ ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดองอยู่ตรงแฉ่งยื่นอันที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก มีความกว้างประมาณ 1.4 เท่าของความยาวกระดอง บริเวณ protogastric และขอบด้านข้างของบริเวณ postgastric มีตุ่มกลมปกคลุมเห็นเด่นชัด บริเวณ branchial มีตุ่มและขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป มีตุ่มเรียงเป็นแถวแนวเฉียงอยู่เหนือโคนขาเดินคู่สุดท้าย 1 แถว เหนือขึ้นไปมีตุ่มเรียงเป็นแถวค่อนข้างขนานกัน 3 แถว มีส่วนปลายโค้งงอเล็กน้อย ถัดขึ้นไปมีตุ่มเรียงเป็นแถวสั้น ๆ ตามขวาง 1 แถว อยู่ตรงระดับเดียวกับแฉ่งยื่นอันที่ 2 หลังมุมขอบตาด้านบนนอก ร่องแบ่งตำแหน่งต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าหลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีแฉ่งยื่น 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่คล้ายสี่เหลี่ยมฐานกว้างยื่นออกไปเลยมุมขอบตาด้านบนนอก และมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบ แฉ่งยื่นอันที่ 2 มีขนาดเล็ก แยกออกจากแฉ่งยื่นอันแรกด้วยรอยบากตื้น ๆ ขอบด้านข้างมีตุ่มและขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว front ลาดลง ส่วนที่แคบที่สุดตรงส่วนฐานของก้านตากว้างประมาณ 1 ใน 11 ของความกว้างกระดอง และแบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง ขอบด้านหน้าเรียบค่อนข้างตรง เบ้าตาเป็นร่องยาวแคบ ขอบบนเบ้าตาโค้งเล็กน้อย มีตุ่มเรียงเป็นแถว ตุ่มจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อใกล้มุมขอบตาด้านบนนอก ขอบล่างเบ้าตาไม่มีซึ่งมีฐานกว้างปลายเรียวเรียงเป็นแถว ตุ่มจะมีขนาดเล็กลงเรื่อย ๆ จนถึงขอบด้านข้างกระดอง ก้านตาลิ้นและมีขนาดเล็ก ตายาวถึงฐานของมุมขอบตาด้านบนนอก หนวดคู่ที่ 1 หักตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุม

ด้านในของเบ้าตา epistome เว้าเข้าตรงกลาง maxilliped คู่ที่ 3 มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ขอบด้านในและด้านนอกของ ischium ค่อนข้างตรง ขอบด้านนอกตรงส่วนโคน merus โค้งนูนออกเล็กน้อย

ก้ามในตัวผู้แข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ก้ามตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า

merus ขอบทุกด้านมีตุ่มกระจายตลอดความยาว ขอบด้านใน ผิวด้านบน และ ผิวด้านนอกมีขนอ่อนสั้นและยาวปกคลุมอยู่ทั่วไป ผิวด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

carpus ค่อนข้างยาว ขอบด้านบนมีตุ่มแหลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านล่างมีตุ่มกลมและขนอ่อนปกคลุม ผิวด้านในมีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวแนวเฉียงอยู่ตรงกลาง

palm ขอบด้านบนมีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านล่างมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่กว่าปกคลุมอยู่ โดยเฉพาะตรงส่วนโคนตุ่มจะมีขนาดใหญ่ขึ้น ผิวด้านนอกเรียบมันและไม่มีสันตามยาวใกล้กับขอบด้านล่าง ผิวด้านในมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ยกเว้นตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ทั่วไป

dactylus โค้งลง ขอบด้านบนมีตุ่มแหลมเล็กกระจายตามแนวยาวประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวจากฐานของ dactylus ผิวด้านนอกเรียบ ผิวด้านในมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนมีพื้นรูปสี่เหลี่ยม 1 ซี่ มีขอบเป็นรอยหยัก ถัดไปทางส่วนปลายเป็นพื้นซี่เล็กแหลมเรียงเป็นแถวจนถึงปลายสุด

fix finger โค้งลงเล็กน้อย ขอบด้านล่างและผิวด้านนอกตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่เล็กน้อย ส่วนที่เหลือจะเรียบ ผิวด้านในมีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านบนตรงส่วนโคนมีพื้นขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยมยาวถึงกึ่งกลางของ fix finger ขอบด้านบนพื้นมีรอยหยักเป็นพื้นซี่เล็ก ๆ จำนวน 9 ซี่ ส่วนปลาย fix finger มีพื้นซี่เล็ก ๆ จำนวน 5 ถึง 6 ซี่

ขาเดิน แข็งแรง ขอบและผิวด้านบน merus มีขนอ่อนปกคลุม ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายค่อนข้างเรียบ มีขนเล็กน้อยเฉพาะขอบด้านบน ขอบด้านบนของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีตุ่มกลมเรียงเป็นแถวตามยาว ขอบด้านบนใกล้ส่วนปลาย merus ของขาเดินทุกคู่มีเงี่ยงเป็นหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็กกระจายอยู่ตลอดแนว ผิวบน carpus, propodus และ dactylus ค่อนข้างเรียบ มีขนเรียงเป็นแถวตามขอบ

ส่วนท้องตัวผู้ มีขอบด้านข้างของปล้องที่ 4 โค้ง ปล้องที่ 5 โค้งเล็กน้อย ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้างเว้าเข้าเล็กน้อย ปล้องที่ 3 มีสันนูนตามขวางอยู่ตรงกลางปล้อง

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาวโค้งออกด้านนอกเล็กน้อย ส่วนปลายสุดเป็นติ่งแหลมยื่นออกมา เต้นชัดมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านนอกมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว

สี กระจงมีสีเทาอมดำ ขอบด้านข้างกระจงส่วนหน้ามีสีน้ำตาลอมแดง ก้ามมีสีเทาอมน้ำตาล palm มีสีฟ้าอมม่วง ปลายก้ามหนีบมีสีน้ำตาลอมส้มหรือน้ำตาลแดง ขาเดินสีเทา ส่วนท้องและขาเดินด้านล่างส่วนโคนของขา เดินมักมีสีน้ำตาลหรือเทาอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 208 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน อำเภอร่องคำ อำเภอมะนัง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจง	17.00	มม.
ความกว้างกระจง	23.40	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	20.30	มม.
ความกว้าง front	3.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอร่องคำ อำเภอมะนัง 24M 15F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่บริเวณหาดเลนซึ่งเป็นโคลนเหลวมาก ริมป่าชายเลน มักมีน้ำขังอยู่ในรูตลอดเวลา อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

สันทบุรี ตรัง ชุมพร

Subgenus *Mopsocarcinus* Barnes, 1967.

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.2 ถึง 1.5 เท่า ผิวเรียบหรือมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป บริเวณ branchial ไม่มีตุ่มหรือเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว หลังมุมขอบตาด้านบนอกมีแฉ่งยื่นฐานกว้างปลายแหลมข้างละ 2 อัน front กว้าง ก้านตาอันสั้น ตายาวถึงบริเวณฐานของมุมขอบตาด้านบนอก ตรงกลาง epistome ค่อนข้างตรง ส่วน palm ของก้ามตัวผู้ค่อนข้างแบน ฆิวด้านบนอกมีสันตามยาวขนานกับขอบล่าง ฆิวด้านในไม่มีตุ่มเล็ก ๆ dactylus และ fix finger ค่อนข้างสั้น ตรง หรือโค้งงอเฉพาะส่วนปลายสุดขาเดินทุกคู่เรียวยาว ส่วนท้องปรกติ maxilliped คู่ที่ 3 แคน merus มีขนาดใกล้เคียงกับ ischium ฆิวมีร่องเป็นลวดลายทั่วไป

พบ 1 ชนิด

Macrophthalmus (Mopsocarcinus) erato de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 1)

<i>Macrophthalmus Erato</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 125, pl. 8, fig. 12-14.
<i>Macrophthalmus erato</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 381-382.
<i>Macrophthalmus erato</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, 7 (4): 323.
<i>Macrophthalmus erato</i>	Tesch, 1915. Zool. Meded. Leiden, 1 (3-4): 179-181, pl. 8, fig. 9.
<i>Macrophthalmus erato</i>	Kemp, 1919. Rec. Indian Mus., 16: 390.

- Macrophthalmus erato* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 424.
- Macrophthalmus erato* Tweedie, 1937. Bull. Raffles Mus., 13: 163.
- Macrophthalmus erato* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 94.
- Macrophthalmus (Mopsocarcinus) erato* Barnes, 1967. Trans. Zool. Soc. Lond., 31: 203.
- Macrophthalmus (Mareotis) erato* Barnes, 1970. Bull. British Mus. Nat. Hist. Zool., 20: 232-235, fig. 9.
- Macrophthalmus (Mareotis) erato* Barnes, 1971. Zool. Verh., 115: 22.
- Macrophthalmus (Mareotis) erato* Barnes, 1977. Journ. Zool. Lond., 182: 279, (in list)
- Macrophthalmus (Mopsocarcinus) erato* Pretzmann, 1977. Mitt. Hamburg, Zool. Mus. Inst., 78: 66.
- Macrophthalmus erato* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 45.
- Macrophthalmus (Mopsocarcinus) erato* ชูศักดิ์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย สจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 87-91, แผ่นภาพที่ 19, รูปที่ 4, แผ่นภาพที่ 21, รูปที่ 2.

ชื่อไทย ปูก้ามหัก

ลักษณะเด่น

กระดองแบนคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังมุมขอบตาต้านนอกมีแฉ่งยื่นฐานกว้างปลายแหลม ข้างละ 2 อัน front กว้าง ก้านตาอ้วนสั้นยาวถึงบริเวณฐานของมุมขอบตาต้านนอก ขอบเขี้ยวตาต้านล่างมีปุ่มขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยม 2 อัน ผิวด้านใน palm ของก้ามในตัวผู้มีตุ่มแหลมขนาดใหญ่อยู่ตรงโคนซึ่งเชื่อมต่อกับ carpus 1 อัน บนขอบด้านใน merus มีสันโค้ง 1 อัน และใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมเรียงเป็นแถวตามความยาว propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ไม่มีหนามหรือตุ่มแหลม

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาว ผิวมีเม็ดเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ กระจายอยู่หนาแน่นบริเวณ hepatic และบริเวณ branchial ส่วนบริเวณ mesogastric และ cardiac เรียบ มีร่องแบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นชัดเจน ขอบด้านข้างกระดองค่อนข้างตรง มุมขอบตาต้านนอกเป็นแฉ่งยื่นปลายแหลมมีขอบด้านนอกเป็นฟันซี่เล็ก ๆ 2 ถึง 3 ซี่ หลังมุมขอบตาต้านนอกมีแฉ่งยื่น 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่ ปลายแหลมมีขอบด้านนอกเป็นฟันซี่เล็ก ๆ 4 ถึง 5 ซี่ อันที่ 2 มีขนาดเล็กแยกออกจากแฉ่งยื่นอันแรกด้วยรอยบากตื้น ๆ front ลาดลง ส่วนแคบที่สุดตรงส่วนฐานของก้านตากว้างประมาณ 1 ใน 5 ของความกว้างกระดอง แบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องตรงกลาง ขอบด้านหน้าโค้งตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เขี้ยวเป็นร่องยาว ขอบบนเขี้ยวโค้งเล็กน้อยคล้ายคลื่น มีรอยหยักเป็นฟันปลาเรียงเป็นแถว ขอบล่างเขี้ยวในตัวผู้มีปุ่มขนาดใหญ่คล้ายสามเหลี่ยม 2 อันอยู่บริเวณตรงกลาง ส่วนด้านข้างเป็นรอยหยักแบบฟันปลาเรียงเป็นแถว สำหรับตัวเมียขอบล่างเขี้ยวมีเฉพาะรอยหยักแบบฟันปลาตลอดแนว ก้านตาอ้วนสั้น โค้งเล็กน้อย ยาวถึงบริเวณฐานของมุมขอบตาต้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเขี้ยว epistome ตรง maxilliped คู่ที่ 3 แคบ merus มีขนาดใกล้เคียงกับ ischium ร่องบน merus และ ischium เรียงเล็กน้อย

กำมในตัวยูแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนกำมตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า

merus ลั้น ขอบทุกด้านมีรอยหยักเป็นหนามแหลมเรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบขอบด้านในใกล้ส่วนปลายมีสันโค้ง 1 อันอยู่ในแนวเฉียง และมีขนยาวเรียงเป็นแถวปกคลุมสันโค้งนี้ ผิวด้านในและผิวด้านล่างเรียบ ผิวด้านนอกมีขนปกคลุมทั่วไป

carpus ผิวด้านบนและผิวด้านนอกเรียบ มุมด้านในมีตุ่มแหลม 2 อัน ผิวด้านในมีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวตามขวาง

palm มีความยาวมากกว่า merus ขอบบนเป็นรอยหยักคล้ายฟันปลาซี่เล็ก ๆ ขอบล่างมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายเป็นแถวตามความยาว ผิวด้านนอกมีเม็ดละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านในตรงส่วนโคนที่เชื่อมต่อกับ carpus มีตุ่มแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน และมีขนยาวปกคลุมหนาแน่น

dactylus โค้งลงเล็กน้อย ยาวประมาณ 2 ใน 3 ของ palm ผิวมีเม็ดละเอียดกระจายทั่วไป ขอบล่างตรงส่วนโคนมีฟันรูปสี่เหลี่ยม 1 ซี่ ส่วนปลายมีฟันขนาดเล็ก 6 ซี่เรียงตามความยาว ปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อนมีขนตรงขอบด้านใน

fix finger ลั้น โค้งลงเล็กน้อย ผิวด้านนอกมีเม็ดละเอียดกระจายทั่วไป และเรียงเป็นสันตามยาวขนานกับขอบด้านล่าง ใกล้ส่วนโคนมีฟันขนาดใหญ่ 1 ซี่ยาวถึงกึ่งกลาง fix finger ส่วนปลายมีฟันขนาดเล็ก 2 ถึง 3 ซี่ ปลายสุดแผ่แบนคล้ายช้อน มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามขอบด้านใน

ขาเดินแข็งแรง ขาเดินคู่ที่ 4 มีขนาดเล็กที่สุด merus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ขอบบน merus ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก 1 อัน ผิวด้านบนมีกลุ่มขนปกคลุม ผิวด้านล่างเรียบ ใกล้ส่วนปลายมีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ carpus และ propodus มีกลุ่มขนปกคลุมด้านบน ด้านล่างเรียบ dactylus เรียวแหลม มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องตัวยู มีขอบด้านข้างปล้องที่ 4 และ 5 ตรง ล้อเข้าทางส่วนปลายเล็กน้อย ปล้องที่ 6 มีส่วนฐานกว้างกว่าส่วนปลาย ขอบด้านข้างส่วนปลายล้อเข้าเล็กน้อย มีความกว้างมากกว่าความยาว 3 เท่า

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาวโค้ง ส่วนปลายสุดโค้งเข้าด้านในเล็กน้อย มีขนยาวปกคลุม ช่องเปิดหน้าเข้ากว้าง ขอบด้านนอกมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว

สี กระดอง ก้าม และขาเดิน มีสีดำอมน้ำตาล ผิวด้านนอก palm ของก้ามหนีบมีสีขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 203 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	9.00	มม.
ความกว้างกระดอง	12.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	12.60	มม.
ความกว้าง front	2.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งคา 2M 6F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 18M 11F, อำเภอเมือง 15M 10F และอำเภอเกาะเปอร์ 6M 11F

จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่บริเวณหาดเลนที่มีโคลนเหลวมากหรือใต้รากแสม บริเวณป่าแสมริมคลอง อยู่ในเขตระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายจนถึง เขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ระยอง ชลบุรี ระนอง หมู่เกาะมะริด มาสคาคา มาเลเชีย หมู่เกาะเมอโก
อำเภอเบงกอล อินเดีย อินโดนีเซีย ฮองกง จีน

Subgenus *Venitus* Barnes, 1967.

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.2 ถึง 1.3 เท่า ผนังมีตุ่มหรือขนกระจายทั่วไป บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถว หลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีแฉ่งยื่นฐานกว้าง ส่วนปลายยาวแหลม front แคบ ตายาวถึงบริเวณฐานของมุมขอบตาด้านบนนอก epistome ตรง ผนังด้านบนนอกของก้ามตัวผู้ไม่มีสันตามความยาว ผนังด้านบนในเรียบไม่มีตุ่ม fix finger ยาวตรง ไม่โค้งงอลง ขาเดินมีขนาดใหญ่แข็งแรง ขอบบน merus มีหนามแหลมใกล้ส่วนปลาย ส่วนท้องของตัวผู้มีขนาดใหญ่และยาว maxilliped คู่ที่ 3 ปรกติ มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ผนังของ ischium มีร่องในแนวเฉียงเล็กน้อย

พบ 1 ชนิด

Macrophthalmus (Venitus) vietnamensis Serène, 1971.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 2)

Macrophthalmus (Venitus) vietnamensis Serène, 1971. Bull. Mus. Nat. d'Hist. Nat., 5: 918, pl. 6 (c, d).

Macrophthalmus (Venitus) latreillei Barnes, 1977. Journ. Zool. Lond., 182: 280 (*vietnamensis* Serène, 1971 = *latreillei*; in list).

Macrophthalmus (Venitus) vietnamensis อยู่ศักดิ์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, หน้า 96-99, แผ่นภาพที่ 23, รูปที่ 6, แผ่นภาพที่ 26, รูปที่ 2.

ชื่อไทย ปูก้ามหัก

ลักษณะเด่น

กระดองแบนกว้าง มีตุ่มกลมและขนกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถวโค้ง ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อันรวมทั้งมุมขอบตา ด้านนอก ก้ามในตัวผู้มีขนาดเล็กคล้ายก้ามตัวเมีย ผิวด้านนอก fix finger ไม่มีสันตามยาว ขนานกับขอบล่าง ผิวด้านใน dactylus มีขนปกคลุม ขาเดินแข็งแรง ขอบบนใกล้ส่วนปลาย merus มีหนามแหลม

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนกว้าง มีตุ่มกลมและขนกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะร่องที่แบ่งบริเวณต่าง ๆ บนกระดองกับบริเวณ branchial จะมีขนหนาแน่น ส่วนที่กว้างที่สุดของกระดองอยู่ตรงแฉ่งยื่นอันที่ 3 หลังมุมขอบตา ด้านนอก มีความกว้างมากกว่าความยาวประมาณ 1.4 ถึง 1.6 เท่า บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน โดยเฉพาะบริเวณ mesogastric มีร่องลึกเป็นวงล้อมรูปตัว U เต็มขีด บริเวณ protogastric ไม่มีตุ่มเรียงเป็นแถวโค้ง บริเวณ branchial ไม่มีตุ่มอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เหนือขาเดินคู่ที่ 4 มีตุ่มกลมเรียงเป็นแถว ขอบด้านข้างกระดองมีตุ่มเล็ก ๆ และขนสั้นเรียงเป็นแถวตลอดแนว ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อันรวมทั้งมุมขอบตา ด้านนอก แฉ่งยื่นอันแรกมีขนาดใหญ่ ปลายแหลมชี้เฉียงไปทางด้านหน้า ขอบด้านหน้าและด้านข้างมีตุ่มเล็กเรียงติดต่อกัน แฉ่งยื่นอันที่ 2 แยกออกจากแฉ่งยื่นอันแรกด้วยร่องกว้างรูปตัว U มีขนาดใหญ่กว่าแฉ่งยื่นอันแรกเล็กน้อย ขอบด้านข้างมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงติดต่อกัน แฉ่งยื่นอันที่ 3 มีขนาดใหญ่ยื่นออกไปเลยแฉ่งยื่นอันที่ 1 และ 2 ขอบด้านข้างมีตุ่มแหลมเล็กเรียงติดต่อกัน แฉ่งยื่นอันที่ 4 มีขนาดเล็กที่สุด แยกออกจากแฉ่งยื่นอันที่ 3 ด้วยร่องตื้น ๆ front ลาดลง ส่วนที่แคบที่สุดอยู่ตรงส่วนฐานของก้านตา กว้างประมาณ 1 ใน 11 ของความกว้างกระดอง และแบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง ขอบด้านหน้าตรง ขอบด้านข้างมีตุ่มกลมเล็ก ๆ เรียงติดต่อกัน ผิวมีเม็ดเล็ก ๆ และขนละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป เบ้าตาเป็นร่องลึกยาวและมีขนาดเล็ก ตายาวถึงบริเวณของมุมขอบตา ด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 หับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ตรงมุมด้านในของเบ้าตา epistome ตรง

maxilliped คู่ที่ 3 มี merus ขนาดเล็กกว่า ischium เห็นได้ชัด ผิวของ ischium มีร่องในแนวเฉียงเล็กน้อย ขอบด้านในและด้านนอกเว้าเข้า merus กว้าง มีขอบด้านในและด้านนอกโค้งมนล่อเข้าสู่ส่วนปลาย

ก้ามในตัวผู้มีขนาดเล็กคล้ายก้ามในตัวเมีย

merus ขอบด้านในและด้านบนมีขนยาวเรียงเป็นแถวตลอดความยาว ขอบด้านในมีตุ่มขนาดเล็ก ปลายแหลม กระจายเป็นแถวตามความยาว ผิวด้านในและผิวด้านนอกค่อนข้างเรียบ ปกคลุมด้วยขนทั่วไป ผิวด้านล่างมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

carpus ขอบด้านบนและด้านล่างมีขนยาวเรียงเป็นแถว ผิวด้านนอกมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านในค่อนข้างเรียบ มีตุ่มเล็ก ๆ 2 ถึง 3 ตุ่มและมีขนปกคลุมเล็กน้อย

palm ขอบด้านบนและด้านล่างมีขนยาวเรียงเป็นแถว ผิวด้านนอกค่อนข้างเรียบ ไม่มีสันตามยาวขนานกับขอบล่าง ผิวด้านในมีตุ่มปกคลุมเล็กน้อย และมีขนยาวเรียงเป็นแถวครึ่งซีกบน 1 แถว ตอนปลายสุดมีขนกระจายอยู่เล็กน้อย

dactylus ค่อนข้างตรง ผิวด้านนอกค่อนข้างเรียบ ผิวด้านในมีขนปกคลุม ขอบด้านบนมีตุ่มเรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบล่างมีฟันขนาดใหญ่คล้ายสี่เหลี่ยม 1 ซี่อยู่ใกล้ส่วนโคน ส่วนปลายเป็นฟันซี่เล็ก ๆ เรียงตามความยาว 5 ถึง 6 ซี่

fix finger ค่อนข้างตรง ผิวด้านนอกมีตุ่มเล็กน้อย มีสันตามยาวใกล้กับขอบด้านล่าง ผิวด้านในมีขนยาวเรียงเป็นแถว ขอบล่างค่อนข้างเรียบ ขอบด้านบนมีตุ่มขนาดเล็กคล้ายรูปสามเหลี่ยมประมาณ 13 ถึง 15 อัน

ขาเดินแข็งแรง ขอบด้านบนและด้านล่าง merus มีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวใกล้ส่วนปลายของขอบบนมีเงี่ยงแหลม 1 อัน ผิวด้านบนมีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น ผิวด้านล่างมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป carpus และ propodus มีขนปกคลุมหนาแน่น dactylus เรียวยาวคล้ายใบหอก

ส่วนท้องตัวผู้ ปล้องที่ 3 มีสันตามแนวขวางตรงกลาง ขอบด้านข้างส่วนหลังของปล้องที่ 4 และ 5 โค้ง ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6 เว้าเข้าตรงกลาง

อวัยวะเพศผู้ เป็นแท่งยาว โคนเล็กน้ย ส่วนปลายสุดมีเงยขึ้นเป็นติ่ง โคนงอออก
ทางด้านนอก มีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถวตามความยาว

สี กระจกมีสีเทาอมน้ำตาล ก้ามและขาเดินมีสีเทาอ่อน ก้านตาและตามีสีเทาอมดำ
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 206 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณหาดเลน
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	16.20	มม.
ความกว้างกระดอง	22.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตา ด้านนอก	21.00	มม.
ความกว้าง front	2.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 3M 1F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ชูดรูอยู่บริเวณหาดเลนที่เป็นดินโคลนเหลวมาก ริมป่าชายเลน มักมีน้ำขังอยู่ในรูตลอด
เวลา อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด ชุมพร เวียดนาม

Family Grapsidae Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะกลมโค้งหรือคล้ายรูปสี่เหลี่ยม front กว้าง เบ้าตาอยู่ตรงขอบด้านหน้าของมุมกระดองด้านนอก แผ่นกั้นระหว่างหนวดคู่ที่ 1 กว้าง maxilliped คู่ที่ 3 มี palp อยู่ตรงกลางหรือตรงขอบด้านนอกของ merus exognath มีลักษณะกว้างหรือยาวเร็วช่องว่างระหว่าง maxilliped คู่ที่ 3 เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ก้ามหนีบและขาเดินแข็งแรง ส่วนท้องของตัวผู้อาจแผ่ขยายเต็มหรือไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย ช่องเปิดเพศผู้อยู่บนปล้องอก

Subfamily Grapsinae Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะกลมโค้งหรือคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู front กว้างและลาดชัน เบ้าตาอยู่ตรงขอบด้านหน้าของมุมกระดองด้านนอก ขอบตาด้านล่างโค้งลงสู่ช่องปาก flagella ของหนวดคู่ที่ 2 สั้นมาก maxilliped คู่ที่ 3 มี palp ตรงขอบด้านนอกของ merus มี exognath ยาวเร็วเห็นได้ชัด ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายเต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

Genus *Metopograpsus* H. Milne Edward, 1853.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู ผิวเรียบมัน front มีความกว้างมากครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านนอกและแบ่งเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่อง cervical สึก มีสันเชิงบริเวณ branchial ขอบด้านข้างกระดองลอบเข้าทางด้านหลังเป็นแนวตรง merus ของ maxilliped คู่ที่ 3 มีความกว้างมากกว่าความยาว ช่องว่างระหว่าง maxilliped คู่ที่ 3 เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายเต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 2 ชนิด

Metopograpsus latifrons (White, 1847)

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 3)

<i>Metopograpsus maculatus</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 145, pl. 10, figs. 1-3.
<i>Metopograpsus maculatus</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 398.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, 5: 325.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp. Zool., 52 (16): 308.
<i>Metopograpsus maculatus</i>	Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 80.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Tesch, 1918. Ibid., 39c: 81.
<i>Metopograpsus maculatus</i>	Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 320.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 48, pl. 14, fig. 2.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Tweedie, 1949. Bijdr. Deirk. Amsterdam, 28: 468.
<i>Metopograpsus latifrons</i>	Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 340.
<i>Metopograpsus maculatus</i>	Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, p. 55, pl. 15.

- Metopograpsus latifrons* Banerjee, 1960. Temminckia.,
10: 177, figs. 4j, 5d, 6a.
- Metopograpsus latifrons* ลูรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 17-20,
แผ่นภาพที่ 5.
- Metopograpsus latifrons* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 45.

ชื่อไทย ปูแสด

ลักษณะเด่น

กระดองคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู front กว้างเท่ากับ 2 ใน 3 ของระยะระหว่าง
มุมขอบตาด้านบนนอก พื้นผิวเรียบ ขอบด้านข้างกระดองสอบเข้ามาทางด้านหลัง ส่วนท้องปล้อง
ที่ 6 ของเพศผู้ขยายออกทางด้านข้างมาก

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่าความยาว พื้นผิวเรียบ
front กว้างเป็น 2 ใน 3 ของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างและแบ่งเป็น 4 ลอน
ชัดเจน พื้นผิวเรียบมัน 2 ลอนด้านบนนอกมีขนาดใหญ่กว่า 2 ลอนด้านใน ร่อง cervical สึก
บริเวณ cardiac และ intestinal เต็มชัด บริเวณ branchial มีสันเฉียง 8 ถึง 9 แถว
ขอบด้านข้างกระดองเรียบและสอบเข้ามาทางด้านหลัง ขอบด้านหน้าตรงและหยักเป็นฟันเลื่อย
ส่วนในขอบตาด้านล่างมีแฉ่งยื่นแหลมคมไม่เป็นสัน

ก้ามแข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากัน ขอบด้านในของ ischium และส่วนปลาย merus
มีหนามแหลมเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกันหลายอัน พื้นผิวนบน carpus เป็นปุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป
ผิวด้านบน palm เป็นปุ่มเล็ก ๆ กระจายห่าง ๆ กัน ผิวด้านนอกมีสันตามยาว 1 แถวยาวตลอด
ไปจนถึงส่วนปลายทางด้านล่าง ใต้สันนี้มีสันเฉียงเป็นริ้ว ๆ ยาวเลยไปถึงขอบด้านล่าง ผิวน
ส่วนโคนของ dactylus เป็นปุ่มเล็ก ๆ ค่อนข้างแหลมคมกระจายอยู่

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ค่อนข้างเรียวยาว ขอบด้านหน้าทางส่วนปลายของ merus มีแฉ่งยื่น 1 อัน ขอบด้านหลังตรงปลายมีหนามแหลมเป็นฟันเสี้ยวขนาดต่างกัน 3 ถึง 4 อัน merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวเป็น 3 เท่าของความกว้างและเป็น 2 เท่าของ dactylus propodus ของขาเดินคู่แรกมีขนเป็นแถบยาว เรียงเป็นแถวบริเวณผิวด้านบนใกล้ขอบด้านหน้า ส่วนขาคู่สุดท้ายมีขนบนขอบด้านหน้า

ส่วนท้องปล้องที่ 6 ของตัวผู้มีความกว้างมากกว่าความยาว ขอบด้านข้างส่วนปลายโค้งมนออกมามาก ขอบส่วนปลายเว้าเข้าตรงกลางกว้าง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะโค้งงอ ตรงส่วนปลายสุดมีลวดเป็นเส้นเป็นลวดพวกโคติน มีลักษณะคล้ายตัว T ชี้เฉียงออกไป ขอบด้านข้างมีขนเล็กน้อย

สี กระดองมีสีเขียวขี้ม้าหรือสีเขียวอมดำหรือสีเทา มีลวดลายสีแดงหรือน้ำตาลอ่อน ดำลึบเป็นลาย ก้ามมีสีม่วงสด ส่วนลวดมีสีขาว ขาเดินมีสีเขียวขี้ม้าลึบสีดำเป็นลายทั่วไป

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 209 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	30.00	มม.
ความกว้างกระดอง	32.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	32.00	มม.
ความกว้าง front	24.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 7M 2F และอ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 12M 21F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 6M 4F และอำเภอเมือง 1M 4F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยอยู่ตามริมฝั่งคลอง แม่น้ำ ที่เป็นน้ำกร่อยหรือในบริเวณป่าชายเลน โดยจะเกาะอยู่ตามต้นจาก ต้นโกกงาง เล้าสะพาน หรือประตูน้ำนาถุ้ง จะอยู่เหนือระดับน้ำตลอดเวลา ไม่ว่าน้ำจะขึ้นหรือลง คอยกินเศษอาหารที่ลอยมาตามน้ำ มีความสามารถว่ายน้ำได้ดี เมื่อมีภัยจะกระโดดลงน้ำ สักครู่หนึ่งก็จะขึ้นมาเกาะอยู่เหนือระดับน้ำอีก

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร
สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา
ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน เขตอินโด-แปซิฟิก อินเดียถึงหมู่เกาะทางฝั่งตะวันออก
ของออสเตรเลีย ชายฝั่งตะวันตกของเฮลเบล์

Metopograpsus frontalis Miers, 1880.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 4)

Metopograpsus messor var. *gracilipes* de Man, 1891. Notes Leyden Mus.,
13 (5): 49, pl. 4, fig. 14.

Metopograpsus messor var. *gracilipes* de Man, 1899. Ibid., 21: 132.

Metopograpsus messor gracilipes Tweedie, 1936. Bull. Raffles
Mus., (12): 48.

Metopograpsus gracilipes Tweedie, 1949. Bijdr. Deirk.,
Amsterdam, 28: 470, fig. 1g.

Metopograpsus gracilipes Tweedie, 1950a. Sarawak Mus.
Journ., 5 (2): 339.

Metopograpsus frontalis Banerjee, 1960. Temminckia.,
10: 182, figs. 5e, 6b-e.

- Metopograpsus frontalis* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 3 (1 & 2): 108-109.
- Metopograpsus frontalis* ลูรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 20-23, แผ่นภาพที่ 6.
- Metopograpsus frontalis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 45.

ชื่อไทย ปูแสด

ลักษณะเด่น

กระดองคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู front กว้างเกือบถึง 2 ใน 3 ของระยะระหว่างมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง และมีสันตามขวางเป็นแถวเล็ก ๆ จำนวนมาก ส่วนท้องปล้องที่ 6 ของเพศผู้ไม่แผ่ขยายออก

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่าความยาว พื้นผิวเรียบ front มีความกว้างเกือบถึง 2 ใน 3 ของระยะระหว่างมุมขอบตาต้านนอกและแบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน 2 ลอนต้านนอกมีขนาดใหญ่กว่า 2 ลอนต้านใน ทั้ง 4 ลอนนี้มีสันตามขวางเป็นแถวเล็ก ๆ จำนวนมาก ร่อง cervical ลึก บริเวณ gastric และ hepatic มีสันตามขวางเป็นแถวเล็ก ๆ หลายแถว บริเวณ cardiac และ intestinal เรียบ บริเวณ branchial มีสันเฉียง 3 ถึง 9 แถว ขอบต้านข้างกระดองเรียบและลอบเข้าทางด้านหลัง ขอบต้านหน้าโค้งเป็นคลื่นเล็กน้อย และหยักเป็นฟันเลื่อย ส่วนในขอบตาต้านล่างมีเงี่ยง 1 อัน มีลักษณะแบนขยายออกเล็กน้อยและเป็นสัน

ก้าม มีลักษณะแข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากัน ขอบด้านในของ ischium และส่วนปลาย merus มีหนามแหลมเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกันหลายอัน พื้นผิวบน carpus มีสันตามขวางสั้น ๆ กระจายทั่วไป ผิวด้านบน palm มีปุ่มเล็ก ๆ เรียงตัวกันห่าง ๆ เป็นแถวตามยาว ส่วนผิวด้านนอกเรียบและมีสันตามยาว 1 แถวยาวตลอดไปจนถึงส่วนปลายทางด้านล่าง ใต้สันนี้มีสันเฉียง เป็นริ้วเฉพาะบริเวณส่วนแรกของ palm ที่อยู่ใกล้กับ carpus ผิวด้านบนส่วนแรกของ dactylus เป็นปุ่มเล็ก ๆ ค่อนข้างแหลมคมกระจายทั่วไป

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ค่อนข้างสั้น ขอบด้านหน้าทางส่วนปลายของ merus มีแฉ่ง 1 อัน ขอบด้านหลังตรงปลายมีหนามแหลมเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกัน 3 ถึง 4 อัน merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง propodus ของขาเดินคู่แรกมีขนเป็นแถบยาว เรียงเป็นแถวบนขอบด้านหลัง ส่วนขาเดินคู่สุดท้ายมีขนอยู่บนขอบด้านหน้า 1 แถบ อีก 1 แถบ อยู่บริเวณผิวด้านบนใกล้กับขอบด้านหลัง

ส่วนท้องของตัวผู้ค่อนข้างเรียว ปล้องที่ 6 มีความยาวใกล้เคียงกับปล้องที่ 5 ขอบด้านข้างส่วนปลายสอเข้าด้านใน ขอบส่วนปลายค่อนข้างตรง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งโค้งงอเล็กน้อย ส่วนปลายสุดเป็นลาร์พอกโคติน แม่แบบออกเป็นลอนปลายเว้าเข้าซี่เฉียงเล็กน้อย

สี กระดอง ขาเดิน มีสีเทาอมเขียวลึบลวดลายสีดำ ก้ามหนีบสีขาว
ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 213 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลน
ศูนย์วิจัยป่าเลน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	26.00	มม.
ความกว้างกระดอง	30.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	30.00	มม.
ความกว้าง front	19.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 2M 3F จังหวัดชุมพร

อ่าวเภอเมือง 5M 1F และอ่าวเกาะเปอร์ 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยอยู่ตามริมฝั่งคลอง แม่น้ำ ที่เป็นน้ำกร่อยหรือน้ำกร่อยปนเค็มเลนซึ่งมีดินเป็นทรายปนโคลน โดยจะเกาะอยู่ตามต้นโกงกาง เล่าสะพาน ประตุนากุ้ง หรือหลบซ่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหินบริเวณหาดทรายปนโคลน

การกระจาย

ตราด สันตบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร
สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
สงขลา เขตอินโด-แปซิฟิกจากลังกาถึงมหาสมุทรแปซิฟิก เกาะนิโคบาร์

Subfamily Varuninae Alcock, 1900.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะโค้งกลมหรือเป็นรูปไข่ front ลาดและกว้าง ขอบตาต้านล่าง
เชื่อมต่อกับขอบด้านหน้าของ epistome flagella ของหนวดคู่ที่ 2 ค่อนข้างยาว
maxilliped คู่ที่ 3 มี palp อยู่บริเวณตรงกลางหรือตรงขอบด้านนอกของ merus มี
exognath กว้างเห็นได้ชัดเจน ช่องว่างระหว่าง maxilliped คู่ที่ 3 แคบมาก ส่วนท้อง
ของเพศผู้แผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

Genus *Varuna* H. Milne Edwards, 1830.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะโค้งกลมค่อนข้างแบน front ลาดและกว้าง แต่ไม่แบ่งออกเป็นลอน เบ้าตามีขนาดเล็ก ขอบด้านข้างกระดองมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 2 อัน อยู่หลังมุมขอบตา ด้านนอกทั้งสองข้าง maxilliped คู่ที่ 3 มี palp อยู่บริเวณตรงกลางต่อจาก merus มี exognath แคบกว่า ischium propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่แบนและแผ่ขยายออก ใช้สำหรับช่วยในการว่ายน้ำ

พม 1 ชนิด

Varuna litterata (Fabricius, 1798)

- Varuna litterata* Henderson, 1893. Cont. Indian. Carcinology Zool., 5: 391.
- Varuna litterata* de Man, 1893. Notes Leyden Mus., 15: 286.
- Varuna litterata* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 401.
- Varuna litterata* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 756.
- Varuna litterata* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 325.
- Varuna litterata* Kemp, 1915. Mem. Indian Mus., 5: 232-233.
- Varuna litterata* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 230.
- Varuna litterata* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 85.
- Varuna litterata* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 49.

- Varuna litterata* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 34: 426.
- Varuna litterata* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 665.
- Varuna litterata* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 99.
- Varuna litterata* Tweedie, 1947. Bull. Raffles Mus., (18): 34.
- Varuna litterata* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 122.
- Varuna litterata* Edmonson, 1951. Occ. Pap. Bernice P. Bishop Mus., 20 (13): 235, fig. 35.
- Varuna litterata* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, p. 56, pl. 15.
- Varuna litterata* สุรินทร, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 30-33, แผ่นภาพที่ 9.
- Varuna litterata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.
- Varuna litterata* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 108, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 8.
- Varuna litterata* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 152, แผ่นภาพที่ 17, ภาพที่ 5.
- Varuna litterata* คู่ภพล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 211, แผ่นภาพที่ 23, ภาพที่ 3.

ชื่อไทย ปลาก ปูแป้น ปูลอยแพ

ลักษณะเด่น

ร่อง cervical ลึก โดยเฉพาะกลางกระดองมีลักษณะเป็นรูปตัว H บริเวณ branchial มีสันเสียง 1 แถวเด่นชัดมาก บริเวณขอบตาด้านบนมีรอยแยก 1 แห่ง ขอบด้านบนใน carpus ของก้ามผีแข็งยื่นไปข้างหน้า 1 อัน propodus และ dactylus ของขาเดินแบนและแผ่ขยายออก

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะโค้งกลมค่อนข้างแบน มีความกว้างมากกว่าความยาว พื้นผิวเรียบ front ลาดและกว้าง แต่ไม่แบ่งออกเป็นลอน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ร่อง cervical ลึก โดยเฉพาะตรงกลางมีลักษณะเป็นรูปตัว H บริเวณ branchial มีสันเสียง 1 แถวเด่นชัดมาก ขอบด้านข้างกระดองโค้งและมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 2 อัน ขอบด้านหน้าเกือบเป็นเส้นตรง เบ้าตาเล็ก ตรงขอบด้านบนมีรอยแยก 1 แห่ง

ก้ามของตัวอ่อนมีขนาดเล็กกว่าก้ามตัวแก่มาก ขอบด้านบนใน merus หยักเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็กและมีขนเป็นแถบยาวเรียงเป็นแถว ขอบด้านบนใน carpus มีแฉ่งยื่นลักษณะกลมชี้ไปข้างหน้า 1 อัน ถัดจากแฉ่งนี้ลงไปทางด้านล่างมีแฉ่งยื่นขนาดเล็กอีก 1 อัน ผิวด้านบนของ carpus เรียบ ผิวทุกด้านของ palm เรียบ ส่วนบริเวณด้านบนอกมีสันตามยาว ประกอบด้วยเม็ดเล็ก ๆ เรียงตัวกันเป็นแถว 1 แถว ยาวตลอดไปจนถึงส่วนปลายทางด้านล่าง dactylus ยาวเรียวมีปลายแหลม

ขาเดินคู่แรกสั้นที่สุด คู่ที่ 3 ยาวที่สุดและยาวใกล้เคียงกับคู่ที่ 2 ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินทุกคู่ใกล้กับส่วนปลายมีแฉ่งแหลมคมยื่นออกมา 1 อัน ส่วนขอบด้านหลังเรียบ และมีขนเป็นแถบยาวเรียงเป็นแถว merus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีลักษณะแบนและแผ่ขยายออก ตรงขอบด้านหน้าและด้านหลังมีขนเป็นแถบยาว ขอบด้านหน้าของ dactylus ยาวมากกว่า propodus

ส่วนท้องของตัวผู้เป็นรูปสามเหลี่ยมยาวเรียว ปล้องแรกแผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย ปล้องที่ 5 กว้างประมาณ 1.5 เท่าของความยาว ปล้องสุดท้ายมีความยาวมาก

กว่าความกว้าง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่ง 2 แท่งประกบกัน ส่วนปลายมนโค้งมีกลุ่มขนปกคลุมอยู่ เป็นกระดูก

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลปนเหลืองอ่อน ก้ามหนีบมีสีเหลืองอ่อน บริเวณ gastric และบริเวณ branchial มีจุดเล็ก ๆ สีเหลือง 3 ถึง 4 จุด

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 216 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลน อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ความยาวกระดอง	41.30	มม.
ความกว้างกระดอง	42.60	มม.
ความกว้างมุมข้อตาต้านนอก	30.50	มม.
ความกว้าง front	12.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งคา อำเภอเมือง 2M 1F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 1F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยอยู่ใต้รากไม้ริมคลอง ว่ายน้ำหรือเกาะกอหญ้าลอยตามน้ำในลำคลอง แม่น้ำ บริเวณป่าชายเลน มักพบเฉพาะในช่วงฤดูฝนเท่านั้น

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ลังขลา ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามันจาก อัฟริกาถึงนิวซีแลนด์ จากออสเตรเลียถึงญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เกาะมินดาเนา ชายฝั่งทางเหนือของ นิวกีนิ มหาสมุทรอินเดีย

Genus *Pyxidognathus* A. Milne Edwards, 1879.

ลักษณะทั่วไป

กระดองเป็นรูปไข่ ด้านบนโค้งนูนมาก front โค้งนูนเรียบ และไม่แบ่งออกเป็นลอน ขอบด้านข้างกระดองมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคม 2 อัน อยู่หลังมุมขอบทางด้านนอกทั้งสองข้าง exognath ของ maxilliped คู่ที่ 3 กว้างมากกว่า ischium บริเวณขอบด้านหลัง merus ของขาเดินทุกคู่มีหนามแหลมคมขนาดต่างกัน 3 ถึง 4 อัน propodus และ dactylus ไม่แผ่ขยายออก

พย 1 ชนิด

Pyxidognathus deianira de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 6)

- Pyxidognathus Deianira* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. Zool., 22: 148, pl. 10, figs. 4-6.
- Pyxidognathus Deianira* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 407.
- Pyxidognathus deianira* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 233.
- Pyxidognathus deianira* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 34-35, แผ่นภาพที่ 10.
- Pyxidognathus deianira* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองเป็นรูปไข่ด้านบนโค้งนูนมาก บริเวณ branchial เรียบ ขอบตาด้านบนไม่มีรอยแยก ขาเดินคู่ที่ 2 ยาวที่สุด ขอบด้านหลัง merus ของขาเดินทุกคู่มีหนามแหลมเป็นฟันเลื่อย ขนาดต่างกัน 3 ถึง 4 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองเป็นรูปไข่ด้านบนโค้งนูนมาก มีความกว้างมากกว่าความยาว พื้นผิวเรียบ front เรียบ โค้งนูน และไม่แบ่งออกเป็นลอน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน ร่อง cervical ลึก โดยเฉพาะตรงกลางมีลักษณะเป็นรูปตัว H บริเวณ branchial เรียบและไม่มีสันเฉียง ขอบด้านข้างกระดองโค้ง มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคม 2 อันอยู่หลังมุมขอบตาด้านบนนอก ทั้งสองข้าง ขอบด้านหน้าโค้งเป็นคลื่นเล็กน้อย ขอบตาด้านบนมีรอยแยก

ก้าม แข็งแรง ขอบด้านใน merus หยักเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็กหลายอัน ขอบด้านใน carpus มีแฉ่งยื่น 1 อันและถัดลงไปทางด้านล่างมีแฉ่งยื่นขนาดเล็กอีก 3 ถึง 4 อันเรียงกันเป็นแถว ในแนวตั้งฉาก พื้นผิวด้านบนของ carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ ละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป พื้นผิวตรงขอบด้านบน palm มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงตัวกันเป็นแถวตามความยาว ส่วนพื้นผิวด้านในและด้านนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ ละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป โดยด้านนอกมีสันตามยาวประกอบด้วยเม็ดเล็ก ๆ เรียงตัวเป็นแถว 1 แถว ยาวตลอดไปถึงส่วนปลายทางด้านล่าง ส่วนปลาย fix finger และ dactylus แผ่แบนขยายออก

ขาเดินคู่สุดท้ายสั้นที่สุด คู่ที่ 2 ยาวที่สุดเกือบเป็น 2 เท่าของความยาวกระดอง ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินทุกคู่ใกล้กับส่วนปลายมีแฉ่งยื่นออกมา 1 อัน ส่วนขอบด้านหลังตรงปลายมีหนามแหลมเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกัน 3 ถึง 4 อันและมีขนาดใหญ่เพียง 1 อัน propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่ไม่แผ่แบนขยายออก ขอบด้านหน้าและด้านหลังมีขนเป็นแถบยาวเรียงกัน

ส่วนท้องตัวผู้แคบยาว ปล้องที่ 6 มีความยาวใกล้เคียงกับปล้องที่ 7 ขอบด้านข้างส่วนปลายโค้งล่อเข้าเล็กน้อย

อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งสั้น ส่วนปลายขยายออกเป็นแฉ่ง มีขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระจดอง ก้าม และขาเดินมีสีดำสนิท

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 218 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลนบริเวณ
หน่วยจัดการป่า เลนที่ รน. 3 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจดอง	8.0	มม.
ความกว้างกระจดอง	10.3	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	9.3	มม.
ความกว้าง front	4.2	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M 1F และ อำเภอเมือง 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชอบตัวโตก้นหินหรือในโพรงไม้ผุ ๆ ริมคลองในเขตน้ำลง เจลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุด
ของช่วงน้ำตายในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีก้นหินฝังอยู่ในพื้นโคลน

การกระจาย

ชุมพร หมู่เกาะเมอโก มหาสมุทรอินเดีย เกาะโอวาสัว

Subfamily Sesarminae Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระจดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า front ชื่นและกว้าง
(ยกเว้น genus *Metaplax* ซึ่งมีลักษณะลาดและแคบ) ขอบตาต้านล่างมีลักษณะเป็นเส้นตรง
ไปยังมุมด้านบนช่องปาก ผนังด้านข้างกระจดองมีลักษณะเป็นตาข่ายประกอบด้วยเม็ดเล็ก ๆ และ

เส้นขนยาว เรียงเป็นแถวสลับกัน หรือประกอบด้วยเส้นขนยาวเพียงอย่างเดียว maxilliped คู่ที่ 3 มีสันเฉียง บนสันนี้จะมีขนยาวเรียงกันเป็นแถว 1 แถวจากมุมด้านนอกส่วนปลายของ ischium ตรงไปยังมุมด้านใน ส่วนปลายของ merus และมี exognath ยาว เรียวมองเห็นได้ ไม่ชัด ช่องว่างระหว่าง maxilliped คู่ที่ 3 เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ส่วนท้องของตัวผู้ ออกลำแตงขยายเต็มหรือไม่เต็มช่องว่างระหว่างขา เดินคู่สุดท้าย

Genus *Sesarma* Say, 1817.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีกลุ่มขนสั้นกระจายอยู่ทั่วไป front ขัน กว้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนชัดเจน บริเวณ mesogastric จะชัดเจนกว่าบริเวณอื่น ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงขนานกัน ล้อบเข้าหรือขยายออกทางด้านหลังเล็กน้อย ขอบ ด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินมีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น ส่วน ท้องตัวผู้แผ่ขยายเต็มช่องว่างระหว่างขา เดินคู่สุดท้าย

Subgenus *Sesarma* Say, 1817.

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านข้างกระดองมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นอยู่หลังมุมขอบตา ด้านนอกทั้งสองข้าง ผิวด้าน บน palm ของก้ามมีสันตามยาวแบบ pectinate 1 สัน หรือมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวตาม ยาวตั้งแต่ 1 แถวขึ้นไป

พบ 8 ชนิด

Sesarma (Sesarma) mederi H. Milne Edwards, 1853.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 7)

Sesarma taeniolata de Man, 1880. Notes Leyden Mus., 2: 26.

Sesarma taeniolata de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.

- Zool., 22: 181.
- Sesarma taeniolata* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 419.
- Sesarma (Sesarma) taeniolatum* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 327.
- Sesarma taeniolata* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 756.
- Sesarma (Sesarma) taeniolata* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 201.
- Sesarma taeniolatum* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 237.
- Sesarma (Sesarma) taeniolata* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 53.
- Sesarma (Sesarma) taeniolata* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 426.
- Sesarma (Sesarma) taeniolatum* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 96.
- Sesarma mederi* Tweedie, 1940. Bull. Raffles Mus., (16): 94, fig. 4.
- Sesarma (Sesarma) taeniolata* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, p. 59, pl. 16, figs. h-j.
- Sesarma (Sesarma) mederi* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริณัยนามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ, หน้า 41-44, แผ่นภาพที่ 11.
- Neopisesarma mederi* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.

- Neopisesarma mederi* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.
- Sesarma mederi* Tantichokok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.
- Sesarma mederi* นฤมล, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 79, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 3.
- Sesarma mederi* สุ่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 105, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 3.
- Sesarma mederi* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 148, แผ่นภาพที่ 17, ภาพที่ 2.
- Sesarma mederi* คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 208, แผ่นภาพที่ 21, ภาพที่ 8.

ชื่อไทย ปูแฉ่ม ปูแฉ่มก้ามแดง

ลักษณะเด่น

ผิวบน palm ของก้ามมีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถวทั้งในตัวผู้และตัวเมีย
 ผิวด้านในมีสันตามขวางประกอบด้วยเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว หนุนขึ้นมาเด่นชัด ขอบด้านบน
 dactylus ของก้ามหนีบมีปุ่มลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดเท่า ๆ กันเรียงเป็นแถวตามความยาว
 จำนวน 40 ถึง 60 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวด้านบนมีกลุ่มขนกระจายอยู่ทั่วไป front ขันและแบ่งออกเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก บนลอนทั้ง 4 นี้มีกลุ่มขนค่อนข้างยาวกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเรียงขนานกัน 5 ถึง 6 แถว บริเวณ intestinal มีสันเรียง 2 แถวทำมุมฉากกับสันเรียงบริเวณ branchial ทั้งสองข้าง ขอบด้านข้างกระดองหลังมุมขอบตาด้านบนมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้าโค้งเป็นคลื่นและเว้าเข้าตรงกลาง เบ้าตาเรียง หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา

ก้าม แข็งแรง ขอบด้านใน merus หยักเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกัน ขอบด้านบนตรงปลายมีแฉ่งยื่น 1 อัน ผิวบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านในมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ใต้แฉ่งยื่นนี้มีปุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวตามแนวตั้งฉาก 3 ถึง 4 อัน ผิวด้านบน palm มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว พบทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ผิวด้านบน palm มีสันตามขวางเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ 10 ถึง 11 อัน เรียงเป็นแถว 1 แถว ฐานขึ้นมาเด่นชัดมาก ส่วนผิวด้านบนนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณตรงกลางมีลักษณะเป็นสันตามยาวขนาดสัน 1 แถว ขอบด้านบนของ dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยมขนาดเท่า ๆ กัน จำนวน 40 ถึง 60 อัน เรียงตัวเป็นแถวตลอดความยาวของ dactylus ซึ่งพบทั้งในตัวผู้และตัวเมีย

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus โกล้ส่วนปลายมีแฉ่งยื่นออกมา 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวประมาณ 1.5 เท่าของ dactylus ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

ส่วนท้องตัวผู้ค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความกว้าง ขอบด้านข้างส่วนปลายมนโค้งล่อเข้าข้างใน

อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งยาว มีขนประปรายตามขอบด้านข้าง ส่วนปลายแผ่ขยายออกเล็กน้อย มีลักษณะมนโค้ง ผิวด้านบนตรงกลางมีร่องลึก มีส่วนยื่นตรงปลายสุดเป็นลวดหนาม

โคติน ลักษณะ เป็นแผ่นแบนปลายตัด มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระตองและขา ดินมีสีน้ำตาลอมม่วง มีกลุ่มขนสีน้ำตาลปกคลุมทั่วไป ก้ามหนีบมีสีม่วงอมแดง ส่วนปลายสุดของ dactylus มีสีขาว และปลายสุด fix finger มีสีน้ำตาล ก้านตาสีม่วง ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 220 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกาบัง อำเภอมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระตอง	41.50	มม.
ความกว้างกระตอง	42.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	42.60	มม.
ความกว้าง front	23.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกาบัง อำเภอมือง 2M 5F, อำเภอกาบัง อำเภอมือง 13M 6F และ กุ้งตะโก อำเภอสวี 1M 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 1M 1F และ อำเภอมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบปูอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำที่เป็นน้ำกร่อย หรือชายฝั่งทะเลที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน อยู่ในเขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย ดินเป็นโคลนค่อนข้างแข็ง รปูแถมมีขนาดค่อนข้างใหญ่ บางครั้งพบเข้าไปอาศัยในรูของปูทะเลหรือรูแม่หอบ ปกติบริเวณป่ากรปูแถมจะพบรอยเท้าปูเต็มไปหมด เพราะปูแถมออกหากินตลอดเวลาในช่วงน้ำลง เมื่อมีภัยก็วิ่งลงรู สักครู่ก็จะโผล่ออกมาอีก ในการจับปูแถมนั้นพบว่าชาวบ้านนิยมจับในตอนกลางคืนเดือนมืด โดยใช้ตะเกียงแก๊สสำหรับส่องปูแถมที่ออกหากิน ใช้มือเปล่าหรือใส่ถุงมือตะครุบแล้วบีบให้แน่นใส่ช่องเก็บไว้ หรืออาจใช้ไม้ไผ่ปลายแหลมคอยตักแทงรูกันไม่ให้หนีลงรูก็ได้ นักจับปูบางคนก็ใช้เท้ากระแทกหน้า ๆ หลาย ๆ ครั้งเหนือรู ปูแถมก็จะคลานขึ้นมาให้จับ บางคนจะออกจับปูแถมในช่วง

น้ำเกิด เมื่อน้ำท่วมรูปแผล่มจะหนีน้ำขึ้นไปเกาะตามกิ่งไม้ ต้นไม้ในป่าชายเลน ก็สามารถเสือกจับ
ได้ทีละมาก ๆ ปูแผล่มบางตัวมีปรสิตพวก *succulina* sp. เกาะอยู่บริเวณส่วนท้อง ทำให้ส่วนท้อง
ของปูตัวผู้แผ่ขยายกว้างออกคล้ายตัวเมีย

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สุ่มทรปราการ สุ่มทรสาคร
สุ่มทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา
ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน ฟิลิปปินส์ ปัตตาเวีย ชวา เซเลเบส บอร์เนียว
หมู่เกาะเมอโก มากาลัสาร์ สิงคโปร์ ปินัง ปอนเตียนัค ซาราวัก มาลัคคา

Sesarma (Sesarma) vesicolor Tweedie, 1940.

(แผ่นภาพที่ 20 ภาพที่ 8)

- Sesarma (Sesarma) palawanensis* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus.,
(12): 54, pl. 14, fig. 34.
- Sesarma vesicolor* Tweedie, 1940. Ibid., (16): 98, fig. 7.
- Sesarma vesicolor* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ.,
5 (2): 342.
- Sesarma (Sesarma) vesicolor* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 45-47, แผ่นภาพที่ 12.
- Neopisesarma versicolor* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent.
Res. Bull., (10): 35.
- Neopisesarma vesicolor* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.
- Sesarma vesicolor* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept.
Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ.
Bangkok, p. 95.

Sesarma vesicolor

เล่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 106, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 4.

Sesarma vesicolor

อุทิสป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 149, แผ่นภาพที่ 17, ภาพที่ 3.

Sesarma vesicolor

คู่ภผล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 209, แผ่นภาพที่ 22, ภาพที่ 1.

ชื่อไทย ปูแสด ปูแสดก้ามม่วง

ลักษณะเด่น

ผิวหนังบน palm ของก้ามในตัวผู้มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว ส่วนตัวเมีย
มีสันตามยาวซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว สำหรับผิวหนังในตัวเมียมีสันตามขวางซึ่งเกิดจาก
เม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว แต่ไม่เด่นชัดนัก ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยม
ขนาดเท่า ๆ กันเรียงเป็นแถวตามความยาว 46 ถึง 48 อัน ยกเว้นหนึ่งหรือสองอันสุดท้าย
จะยาวกว่าอันแรก ๆ ส่วนท้องของเพศผู้ค่อนข้างเรียวยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีกลุ่มขน
กระจายอยู่ทั่วไป front กว้างและชัน แบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่
กว่าลอนคู่นอก

ผิวหนังบนทั้ง 4 มีกลุ่มขนค่อนข้างยาวกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณ mesogastric
ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถวไม่ขนานกัน บริเวณ
intestinal มีสันเฉียง 2 แถวทำมุมฉากกับสันเฉียงบริเวณ branchial ทั้งสองข้าง ขอบ
ข้างกระดองหลังมุมขอบตาด้านบนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้าโค้งเป็นคลื่น
และเว้าเข้าตรงกลาง เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2

อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้าม แข็งแรง ขอบด้านใน merus หยักเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกัน ขอบด้านบนตรง ปลายมีแฉ่งยื่น 1 อัน ผิวบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านในมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ใต้แฉ่งยื่นนี้มีปุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวตามแนวตั้งจาก 3 ถึง 4 อัน ผิวด้านบน palm มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว พบเฉพาะในตัวผู้ ส่วนตัวเมียเป็นสันตามยาวที่เกิดจากเม็ดเล็ก ๆ 10 ถึง 11 อัน เรียงกันเป็นแถว 1 แถวค่อนข้างยาว แต่ไม่หนุนเด่นชัด ผิวด้านนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณตรงกลางมีลักษณะเป็นสันตามยาวขนาดเส้น 1 แถว ขอบด้านบนของ dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยมขนาดเท่า ๆ กัน จำนวน 46 ถึง 48 อัน เรียงตัวเป็นแถวตลอดความยาวของ dactylus ยกเว้นหนึ่งหรือสองอันสุดท้ายมีขนาดยาวกว่าอันแรก ๆ

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus ใกล้เคียงปลายมีแฉ่งยื่นออกมา 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวประมาณ 1.5 เท่าของ dactylus ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

ส่วนท้องของตัวผู้ค่อนข้างเรียวยาว ปล้องที่ 6 มีความยาวประมาณ 3 ใน 5 ของความกว้าง ขอบด้านข้างส่วนปลายมนโค้ง ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 4 และ 5 ค่อนข้างตรง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างตรง ส่วนปลายแบน มีปลายตัดเฉียง ผิวด้านนอกเรียบไม่มีร่อง มีส่วนยื่นตรงปลายสุดเป็นสาร์พวกโคติน มีลักษณะเป็นแผ่นแบนปลายเว้าเข้า ปกคลุมด้วยกลุ่มขนหนาแน่น

สี กระดองมีสีน้ำตาลอมม่วง และมีกลุ่มขนสีน้ำตาลปกคลุมทั่วไป ก้ามหนีบมีสีม่วงสด ส่วนปลายมีสีขาว ขาเดินมีสีม่วงอมดำและเขียวซีมัวเป็นลายสลับกันทั่วไป ก้านตาและตามีสีเทาอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 225 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลน
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	36.00	มม.
ความกว้างกระดอง	39.70	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	39.70	มม.
ความกว้าง front	20.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอบะพือ 2M 1F, อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1M 1F และ ทุ่งตะโก
อำเภอสวี 5M 7F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 5M 6F, อำเภอละอุ่น 7M 8F, อำเภอเมือง 4F และ อำเภอกะเปอร์
3M 4F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูในป่าชายเลน เช่นเดียวกับ *S. (S.) mederi*

การกระจาย

ตราด จันทบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
ประจวบคีรีขันธ์ ฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ มาเลเซีย

Sesarma (Sesarma) singaporensis Tweedie, 1936.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 1)

Sesarma (Sesarma) singaporensis Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus.,
(12): 53.

Sesarma singaporensis Tweedie, 1940. Ibid., (16): 97,
fig. 6.

Sesarma (Sesarma) singaporensis สุรินทร, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 48-50, แผ่นภาพที่ 13.

- Neopisesarma singaporensis* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.
- Sesarma singaporensis* สุ่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 107, แผ่นภาพที่ 8, ภาพที่ 5.
- Sesarma singaporensis* ยูคิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 150, แผ่นภาพที่ 17, ภาพที่ 4.
- Sesarma singaporensis* คู่ภณล, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 210, แผ่นภาพที่ 22, ภาพที่ 2.
- Sesarma singaporensis* ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 90, ภาพที่ 46.

ชื่อไทย ปูแสดม ปูแสดมก้ามแดง

ลักษณะ เต็ม

ผิวด้านบน palm ของก้ามในตัวผู้มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว ตัวเมียมีสันตามยาวเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว ผิวด้านในมีสันตามขวางเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว แต่ไม่พูนเด่นชัด ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยมขนาดเท่า ๆ กันเรียงเป็นแถวตามความยาวจำนวน 36 ถึง 46 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวด้านบนมีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายเป็นหย่อมอยู่ทั่วไป front ขันและค่อนข้างกว้าง แบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก ผิวด้านบนทั้ง 4 นี้มีกลุ่มขนค่อนข้างยาวกระจาย

ทั่วไป บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเสียงขนานกัน 5 ถึง 6 แถว บริเวณ intestinal มีสันเสียง 2 แถว ทำมุมฉากกับสันเสียงบริเวณ branchial ทั้งสองข้าง ขอบข้างกระดองหลังมุมขอบตาต้านนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้าโค้งเป็นคลื่นและเว้าเข้าตรงกลาง เบ้าตาเสียง หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน merus หยักเป็นฟันเลื่อยขนาดต่างกัน ขอบด้านบนตรงปลายมีแฉ่งยื่น 1 อัน ผิวด้านบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านในมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ใต้แฉ่งยื่นมีปุ่มเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวในแนวตั้งจากจำนวน 3 ถึง 4 อัน ผิวด้านบนของ palm มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว พบเฉพาะในตัวผู้ ส่วนตัวเมียมีสันที่เกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวตามยาว ผิวด้านบน palm มีสันตามขวางซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ จำนวน 10 ถึง 11 อัน เรียงกันเป็นแถวแต่ไม่มนเด่นชัดนัก ส่วนผิวด้านบนนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป และบริเวณตรงกลางจะมีสันตามยาวสั้น ๆ 1 แถว ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยมขนาดต่าง ๆ กันจำนวน 36 ถึง 46 อัน เรียงตัวกันเป็นแถวตามความยาว ซึ่งพบเฉพาะในตัวผู้ ส่วนตัวเมียพบเฉพาะส่วนแรกของ dactylus เท่านั้น

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus โกล้กับส่วนปลายมีแฉ่งยื่นออกมา 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวประมาณ 1.5 เท่าของ dactylus ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

ส่วนท้องเพศผู้ค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความกว้าง ขอบด้านข้างส่วนปลายมนโค้งล่อเข้าเล็กน้อย ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 5 ค่อนข้างตรง ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 3 และ 4 โค้งเว้าบริเวณตรงกลาง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งโค้งเล็กน้อย โกล้ส่วนปลายพองขยายออกเล็กน้อย พื้นผิวด้านบนมีร่องลึกยาวตลอดไปถึงส่วนปลายสุดซึ่งเว้าเข้าเป็นรอยหยัก 1 แห่ง มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองมีสีน้ำตาลอมม่วง มีกลุ่มขนสีน้ำตาลปกคลุมทั่วไป ขอบของเงงยื่นหลังมุม
ขอบตาต้านนอกมีสีขาว ก้ามมีสีม่วงอมแดงหรือแดงเข้ม มีจุดประสีเหลืองกระจายอยู่ตรงล่้วน
โคนของ palm ครึ่งล่างของ palm มีสีเหลืองอมขาว ชีกหน้าของล่้วนท้องมีสีม่วง ขาเดิน
มีสีน้ำตาลอมม่วง ก้านตาสีอมขาว ตามีสีอมน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 232 เป็นเพศผู้ ได้มาจากป่าชายเลนบริเวณ
หน่วยจัดการป่าเลนที่ รน. 3 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	32.70	มม.
ความกว้างกระดอง	36.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	36.00	มม.
ความกว้าง front	19.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 2M, อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1M 4F และ ทุ่งตะโก
อำเภอละวี 3M จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 3M 2F, อำเภอละอุ่น 14M 8F, อำเภอเมือง 5M 3F และ
อำเภอกะเปอร์ 6M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูในป่าชายเลนเช่นเดียวกับ *S. (S.) mederi* และ *S. (S.) vesicolor*

การกระจาย

สมุทรปราการ ล่งขลา นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ มาเลเซีย

Sesarma (Sesarma) kraussi kraussi de Man, 1887.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 2)

- Sesarma Kraussi* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 193-195, pl. 14, figs. 1-3.
- Sesarma Kraussi* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 425-426.
- Sesarma (Sesarma) kraussi* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 164, 241.
- Sesarma (Sesarma) kraussi* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 51.
- Sesarma (Sesarma) kraussi kraussi* Guinot, 1964. Bull. Mus. Nat. D'Hist. Nat., 2: 212-215.
- Sesarmoides kraussi* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.
- Sesarma kraussi* ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 90, ภาพที่ 47.

ชื่อไทย ปุแสม

ลักษณะเด่น

มุมขอบตาด้านบนกว้างเท่ากับความยาวกระดอง หลังมุมขอบตาด้านบนมีเงี่ยง 2 ชั้น ขอบด้านข้างกระดองขยายออกมากทางด้านหลัง ขอบด้านหน้า front โค้งเป็นคลื่นเว้าเข้าตรงกลางกว้างและลึก ขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 4 เท่าของความกว้างมุมขอบตาด้านบนอก propodus ยาวเป็น 5 เท่าของความกว้าง ผิวด้านบนอก fix finger ของก้ามหนีบมีหนาม

แหลมจำนวน 8 ถึง 10 อันเรียงเป็นแถวตรงกลางตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านหน้า front โคนเป็นคลื่นเว้าเข้าตรงกลางกว้างและลึก front แบ่งเป็น 4 ลอน ร่องตรงกลางลึกชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่เด่นชัดกว่าลอนคู่นอก ผิวมีสัน ลื่น ๆ ตามขวางและตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถว มีขนสั้นเรียงบนสันเหล่านี้ ขอบด้านข้างกระดอง ขยายออกมากทางด้านหลัง มุมขอบตาด้านนอกมีความกว้างเท่ากับความยาวกระดอง หลังมุมขอบ ตาด้านนอกมีแฉ่งยื่นข้างละ 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่แหลม อันที่สองเล็กกว่าและมีสันเฉียงบนแฉ่ง ยื่นนี้ 1 แถว เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 หักตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome เด่นชัด

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ขอบทุกด้านของ merus มีรอยหยักแบบฟัน เลื่อย ผิวด้านหน้าเรียบ มีขนเป็นแถวตามความยาว 2 แถว แถวที่อยู่ด้านในยาวตั้งแต่ส่วนโคน ถึงส่วนปลายสุด แถวด้านนอกยาวตั้งแต่ส่วนโคนถึงระดับกึ่งกลางของความยาว merus ใกล้เคียง ส่วนปลายของขอบด้านใน merus ซึ่งขยายออกเล็กน้อย มีสันคมขนานกับขอบ 1 แถว ผิวด้าน หลังเป็นสันลื่น ๆ ตามขวางคล้ายรอยย่นลากมือกระจายทั่วไป ผิวด้านล่างเรียบ ขอบด้านในและ ส่วนโคน carpus มีสันคมเป็นเส้นโค้ง 3 ถึง 4 แถว ผิวเรียบ ผิวด้านนอกและด้านใน palm เรียบ ตรงโคนผิวด้านนอกอาจมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ตรงกลางผิวด้านในอาจมีตุ่ม เล็ก 3 ถึง 4 ตุ่ม ขอบด้านบนและผิวของ dactylus เรียบ ผิวด้านนอก fix finger มี หนามแหลมจำนวน 8 ถึง 10 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว และระหว่างหนามแหลมเหล่านี้มี ขนสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย มีฟันขนาดใหญ่ใกล้ส่วนโคน 1 ซี่ นอกนั้นมีขนาดเล็ก ช่องว่างระหว่าง ก้ามหนีบแคบ ปลายก้ามหนีบเรียวแหลม

ขาเดินทั้ง 4 คู่เรียวยาวแข็งแรง โดยเฉพาะขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 4 เท่าของความ กว้างมุมขอบตาด้านนอก merus ยาวเป็น 3.5 เท่าของความกว้าง propodus ยาวเป็น 5 เท่าของความกว้าง dactylus เรียวยาวมาก มีความยาวเท่ากับ propodus ขอบบน merus ของขาเดินทุกคู่เป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย ใกล้ส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลม 1 อัน ขอบด้าน

ล่าง เรียบ ผิวด้านบนเป็นตุ่มเล็ก ๆ และสันคมตามขวางล่างมือกระจายอยู่ทั่วไป ยกเว้นขาเดิน
 คู่สุดท้ายเรียบ ขอบบน carpus เป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย propodus และ dactylus
 มีขนอ่อนปกคลุมทั่วไป

ส่วนท้องตัวผู้ค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน
 2.5 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างเท่ากับ ความยาว ส่วนปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้อง
 ทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งสั้นค่อนข้างแบน ส่วนปลายโค้งงอมีขนปกคลุมหนาแน่น
 มีขนสั้น ๆ เรียงตามขอบด้านนอกตลอดแนว ช่องเปิดท่อน้ำเชื้อโค้งงอออกทางด้านนอก

สี กระดองสีดำอมน้ำตาล ก้าม ขาเดิน สีน้ำตาลอมเทา ส่วน palm ของก้ามมี
 สีน้ำตาล dactylus และ fix finger มีสีขาวอมฟ้า ก้านตาและตามีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 239 เป็นเพศผู้ ได้มาจาก อำเภอเมือง
 จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.00	มม.
ความกว้างกระดอง	17.10	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	15.00	มม.
ความกว้าง front	6.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 3M 1F และ อำเภอเมือง 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบขุดรูอาศัยอยู่ใกล้แอ่งน้ำระหว่างจอมหอบ ซึ่งมีดินเป็นโคลนค่อนข้างอ่อน อยู่ใน
 เขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย มักเป็นที่โล่ง ไม่มีต้นไม้น้ำขนาดใหญ่
 ปกคลุม

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน นิโคบาร์ หมู่เกาะเมอโก สิงคโปร์ เซลังอร์ ชายฝั่ง
ตะวันตกของมาเลเซีย สุมาตรา อ่าวเบงกอล

Sesarma (Sesarma) laevimana Zehntner, 1894.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 3)

Sesarma edwardsi var. *laevimana* Lanchester, 1900. Proc. Zool.
Soc. Lond., p. 757.

Sesarma (Sesarma) edwardsii laevimana Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 247.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองกว้างเท่ากับมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง ขอบด้านข้างกระดองขนานกัน
ตรงส่วนหน้า ตรงกลางเว้าเข้าและขยายออกเล็กน้อยทางส่วนหลัง front มีร่องตรงกลาง
แคบลึก มุมด้านใน carpus ของก้ามหนีบมีหนามแหลมคม 1 อัน ฝ่าเท้าใน palm เป็นตุ่ม
เล็ก ๆ กระจายทั่วไป ไม่มีสันตามขวาง ขาเดินสั้น merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเท่ากับ
2 เท่าของความกว้าง ส่วนท้องของตัวผู้กว้างมาก ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่า 3 เท่า
ของความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองค่อนข้างเรียบ ฝ่ามือขนสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ มีความกว้างมากกว่าความ
ยาว ขอบด้านหน้า front กว้างค่อนข้างตรง มีรอยเว้าตรงกลางเล็กน้อย front แบ่ง
เป็น 4 ลอน มีขนาดใกล้เคียงกัน ฝ่ามือขนอ่อนสั้น ๆ กระจายทั่วไป ร่องตรงกลางลอนคู่ใน
แคบลึก บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น ๆ บริเวณ branchial มีสันเฉียง
4 ถึง 5 แถว และมีขนอ่อนสั้น ๆ เรียงบนสันเหล่านี้ ขอบด้านข้างกระดองขนานกันตรงส่วนหน้า
ตรงกลางเว้าเข้าและขยายออกเล็กน้อยทางส่วนหลัง มุมขอบตาต้านนอกมีความกว้างเท่ากับ

ความกว้างกระดอง หลังมุมขอบตาต้านนอกมีแฉ่งยื่นแหลมข้างละ 1 อัน เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome เด่นชัด

ก้ามมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ขอบทุกด้านของ merus มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ผิวด้านหน้าเรียบ มีขนเป็นแถวตามยาว 2 แถวยาวเท่ากัน โกล่ส่วนปลายของขอบด้านใน merus มีแฉ่งยื่นแหลม 1 อัน ผิวด้านหลังเป็นสันสั้น ๆ ตามขวางคล้ายรอยย่นสากมือกระจายทั่วไป ผิวด้านล่างเรียบ มุมด้านใน carpus มีหนามแหลมคม 1 อัน ผิวเป็นสันคมตามขวางกระจายทั่วไป ผิวด้านบนและด้านนอก palm มีตุ่มแหลมเล็ก ๆ กระจายเล็กน้อย ผิวด้านในมีตุ่มเล็กกระจายทั่วไปแต่ไม่มีสันตามขวาง ขอบบน dactylus มีตุ่มแหลม 4 อัน ผิวเรียบ ปลายก้ามหนีบ เรียวแหลม มีพื้นขนาดเล็ก

ขาเดินทุกคู่สั้นและแข็งแรง merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง ขอบบน merus มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย โกล่ส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลม 1 อัน ขอบล่างเรียบ ผิวด้านบนเป็นตุ่มแหลมคมสากมือกระจายทั่วไป carpus, propodus และ dactylus มีกลุ่มขนปกคลุมทั่วไป โดยเฉพาะขอบด้านบนมีมาก

ส่วนท้องตัวผู้กว้างมาก ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่า 3 เท่าของความยาว ปล้องที่ 7 ไม่ฝังอยู่ในปล้องที่ 6 และมีความยาวมากกว่าปล้องที่ 6 ส่วนปลายมนโค้ง มีความกว้างเท่ากับความยาว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างตรง ส่วนปลายขยายแบนออกเล็กน้อย และมีแฉ่งยื่นเป็นดิ่งออกมาตรงปลายสุด มีขนยาวปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองสีน้ำตาลเข้ม ก้ามและขาเดินมีสีน้ำตาลอ่อนอมส้ม ส่วนท้องมีสีขาวอมเหลืองอ่อน ก้านตาสีน้ำตาล ตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 241 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	13.50	มม.
ความกว้างกระดอง	10.40	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	10.40	มม.
ความกว้าง front	9.30	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอเกาะเปอร์ 1M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนอยู่ใต้ใบไม้ ขอนไม้ หรือซุดรูอยู่ในดินค่อนข้างแข็งบริเวณป่าชายเลนซึ่ง
เชื่อมต่อกับป่าบก อยู่ในเขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย เป็นปูที่มีความไวมาก

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน บอร์เนียว มาเลเซีย

Sesarma (Sesarma) moeschii de Man, 1892.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 4)

- Sesarma intermedia* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 182.
- Sesarma intermedium* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69: 416.
- Sesarma (Sesarma) moeschii* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 177.
- Sesarma moeschii* Tweedie, 1940. Bull. Raffles Mus.,
(16): 92, fig. 3.

Sesarma (Sesarma) moeschii

สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 53-55, แผ่นภาพที่ 14.

Pseudosesarma moeschii

Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 46.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

ผิวหนังบนกระดอง เรียบ ขอบด้านข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นข้างละ 1 อันอยู่หลังมุมขอบ
ตาต้านนอก บางทีมีร่องรอยของแฉ่งยื่นขนาดเล็กถัดมาทางด้านหลังอีก 1 อัน ผิวด้านใน
ของก้ามมีสันตามขวางซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ 8 ถึง 10 เม็ดเรียงเป็นแถว 1 แถวอย่างชัดเจน
merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวมากกว่า 2 เท่าของความกว้างเล็กน้อย

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส โคนมนเล็กน้อยตามความยาว พื้นผิวเรียบ
มีความกว้างมากกว่าความยาว front กว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาต้าน
นอกทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก ร่องตรง
กลางของ cervical ลึกมาก บริเวณ mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ
branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถว ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงเกือบขนานกันขยาย
ออกเล็กน้อยทางด้านหลัง หลังมุมขอบตาต้านนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 1 อัน บางทีอาจมีร่องรอย
ของแฉ่งยื่นขนาดเล็กถัดมาทางด้านหลังอีก 1 อัน ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่นและเว้าเข้า
เล็กน้อยตรงกลาง เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ใน
ช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรงกว่าขาเดินมาก ขอบด้านใน ส่วนโคนของ merus มีแฉ่งยื่นออกมาเป็นสัน
เลื่อยขนาดเล็ก ส่วนปลายค่อนข้างเรียบและไม่แผ่ขยายออก ผิวด้านบนของ carpus มีเม็ด
เล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวสั้น ๆ กระจายทั่วไป มีขนสั้น ๆ ขึ้นประปราย ขอบด้านในโค้งและไม่มี
แฉ่งยื่น ผิวด้านบนของ palm เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไปโดยเฉพาะตรงขอบบน เม็ดเล็ก ๆ

จะเรียงตัวเป็นแถวตามความยาว 1 แถว ผิวด้านใน palm จะมีสันตามขวางซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ 8 ถึง 10 เม็ดเรียงต่อเป็นแถว 1 แถวเห็นชัดเจน ผิวด้านนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ตรงกลางจะมีสันตามยาวขนาดเส้น 1 แถว ผิวด้านบนส่วนโคนของ dactylus เป็นเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันกระจัดกระจาย ส่วนปลายเรียบ ปลายสุดก้ำกัมมีลักษณะคล้ายปากคืบมีสีน้ำตาล

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus ใกล้เคียงปลายมีแฉ่งยื่น 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวมากกว่า 2 เท่าของความกว้างเล็กน้อย ขอบด้านหน้าและด้านหลังของ propodus และ dactylus มีกลุ่มขนสีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น

ส่วนท้องปล้องที่ 6 ของตัวผู้ยาวกว่าปล้องที่ 5 มีความกว้างน้อยกว่า 2 เท่าของความยาว ขอบด้านข้างส่วนปลายมนโค้งสอบเข้าเล็กน้อย ปล้องที่ 7 มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งโค้งค่อนข้างสั้น ส่วนปลายมนทุ่และมีลายนูนซึ่งเป็นสารพวกไคตินออกมาเล็กน้อย มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำมัน ก้ำกัมมีสีแดงอมส้ม ก้านตาและตา: สีเทาอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 242 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน บ้านเขาฝาชี อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	12.90	มม.
ความกว้างกระดอง	15.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบน	15.00	มม.
ความกว้าง front	9.20	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 11M 6F , อำเภอเมือง 8M 1F และ อำเภอกะเปอร์ 12M 3F

จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

หลบซ่อนอยู่ใต้ใบไม้ ขอนไม้ หรือซุ่มอยู่ในดินค่อนข้างแข็ง บริเวณป่าชายเลนซึ่งเชื่อมต่อกับป่าบก อยู่ในเขตเหนือนระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด สันทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี เขตอินโด-แปซิฟิก หมู่เกาะเมอโก สุราบายา ฮองกง ไต้หวัน เซเลเบส

Sesarma (Sesarma) crassimana (de Man, 1888).

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 5)

<i>Sesarma Edwardsi</i> var. <i>crassimana</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 188, pl. 13, figs. 5-6.
<i>Sesarma edwardsii</i> var. <i>crassimana</i>	Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 757.
<i>Sesarma (Sesarma) edwardsii crassimana</i>	Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 148.
<i>Sesarma edwardsi</i>	Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 234.
<i>Sesarma crassimana</i>	Tweedie, 1940. Bull. Raffles Mus., (16): 92.
<i>Sesarma crassimana</i>	Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 343, fig. 2b.

Sesarma (Sesarma) crassimana

สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ,
หน้า 56-58, แผ่นภาพที่ 15.

Pseudosesarma crassimanum

Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol.
Fac. Sci. Chulalongkorn Univ.
Bangkok, p. 46.

ชื่อไทย ปูแสม

ลักษณะเด่น

ขอบด้านใน carpus ของก้ามมีแง่งยื่น 1 อัน ผิวด้านใน palm เป็นเม็ดเล็ก ๆ
กระจายทั่วไปและไม่เรียงตัวเป็นแถวตามขวาง merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2 เท่า
ของความกว้าง ส่วนท้องของตัวผู้ค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 มีความกว้างเกือบเป็น 3 เท่าของ
ความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส โด่งนูนเล็กน้อยตามความยาว มีความกว้าง
มากกว่าความยาว ผิวมีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป front มีความกว้างมากกว่าครึ่ง
หนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตา ด้านนอกทั้งสี่ข้างและแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ลอนคู่ใน
มีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial
มีสันเสียง 5 ถึง 6 แถว ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงเกือบขนานกัน หลังมุมขอบตา
ด้านนอกมีรอยหยักเป็นแง่งยื่นข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้าโค้งเป็นคลื่นเว้าเข้าเล็กน้อยตรงกลาง
เบ้าตาเสียง หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรงกว่าขาเดินมาก ขอบด้านใน ischium และ merus มีแง่งยื่นเป็นฟัน
เลื่อยขนาดต่างกัน ผิวด้านบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านในมีแง่งยื่น

1 อัน ด้วงทุกด้านของ palm เป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านล่างเป็นปุ่มเล็ก ๆ แหวมคมเรียงกันเป็นแถว ด้วงด้านบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ แหวมคมประมาณ 8 อันเรียงกันเป็นแถวตามความยาว

ขาเดินทั้ง 4 คู่ค่อนข้างแบนกว้าง ขอบด้านหน้า merus โกล้ส่วนปลายมีเงี่ยงยื่นออกมา 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวประมาณ 2 เท่าของความกว้าง ส่วน propodus ยาวใกล้เคียงกับ dactylus ขอบด้านหลัง propodus ของขาเดินทุกคู่มีขนแข็งคล้ายหนามเรียงตัวกันห่าง ๆ เป็นแถวตามความยาว ส่วนบริเวณขอบด้านหน้า propodus และ dactylus มีขนสั้นและขนยาวขึ้นปะปนกระจายทั่วไป

ส่วนท้องของตัวผู้ค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 กว้างเกือบเป็น 3 เท่าของความยาว ขอบด้านข้างสอบเข้าส่วนปลายซึ่งมนโค้งและเว้าเข้าเล็กน้อยตรงกลาง ปล้องที่ 7 มีความยาวน้อยกว่าปล้องที่ 6 เล็กน้อย

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งสั้น โกล้ส่วนปลายโค้งมนออกเล็กน้อย ปลายสุดเป็นส่วนยื่นปลายตัดเว้าเข้าเล็กน้อย มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ บริเวณ mesogastric บนกระดองมีจุดสีดำ 1 จุด ก้ามหนีบมีสีแดงเลือดหมูหรือแดงอมม่วง ส่วนปลายมีสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 245 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน ตำบลบางพระ อำเภอละหาน จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	19.00	มม.
ความกว้างกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	21.00	มม.
ความกว้าง front	13.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 8M 5F และ อำเภอเกาะเปอรัน 6M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบขุดรูอาศัยบริเวณเชิงเขาซึ่งเชื่อมต่อกับป่าชายเลน ดินค่อนข้างแข็งมาก อยู่ใน
เขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

สงขลา ปัตตานี เขตอินโด-แปซิฟิก อ่าวเบงกอล สังกา หม่า หมู่เกาะเมอโก
หมู่เกาะของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

Sesarma (Sesarma) polita de Man, 1887.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 6)

<i>Sesarma polita</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
(Zool.), p. 189, pl. 13, figs. 7-9.
<i>Sesarma politum</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69: 422.
<i>Sesarma (Sesarma) polita</i>	Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 190.
<i>Sesarma politum</i>	Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal,
6: 241.
<i>Sesarma polita</i>	Tweedie, 1940. Bull. Raffles Mus.,
(6): 93.
<i>Sesarma polita</i>	Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ.,
5 (2): 346. figs. 2c, 3a-d,

- Sesarma (Sesarma) polita* ลูรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ, หน้า 68-71, แผ่นภาพที่ 20.
- Labuanium politum* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 46.

ชื่อไทย ปูช่องจอก

ลักษณะเด่น

กระดอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นผิวเรียบ มีความยาวมากกว่าความกว้างอย่าง
เด่นชัด front แบ่งออกเป็น 4 ลอน ผิวมีปุ่มแหลมคมเรียงตัวเป็นแถวตามขวางหลายแถว
ผิวของก้ามหนีบเป็นปุ่มเล็ก ๆ แหลมคมกระจายอยู่ทั่วไป merus ของขาเดินทั้ง 4 คู่เรียวยาว
ส่วนท้องปล้องสุดท้ายของตัวผู้เรียวยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองแบนมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นผิวเรียบ มีความยาวมากกว่าความ
กว้างอย่างเด่นชัด front มีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอก
ทั้งสองข้างและแบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก ผิวบนลอนทั้ง 4 นี้
มีปุ่มเล็ก ๆ แหลมคมเรียงกันเป็นแถวตามขวางหลายแถว บริเวณ mesogastric, cardiac
และ intestinal ชัดเจน ส่วนบริเวณ branchial มีสันเฉียง 1 แถวใกล้กับขอบด้านหลัง
ขอบหลังมุมขอบตาด้านบนนอกโค้งเล็กน้อย และมีแฉกแหลมยื่นออกมา 3 ถึง 4 อัน ขอบด้านหน้า
กระดองมีรอยหยักเป็นหนามแหลมหลายอัน และเว้าลึกเป็นรูปตัว V ตรงกลาง เบ้าตาเฉียง
หมวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หมวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน ischium และ merus มีแฉกเป็นฟันเลื่อยหลายอัน
ผิวด้านบน carpus เป็นสันแบบ pectinate ลื่น ๆ ตามขวางหลายอัน ขอบด้านในโค้งและ
มีปุ่มแหลมคมเรียงกันห่าง ๆ เป็นแถว ผิวด้านบน palm เป็นปุ่มแหลมเล็ก ๆ กระจายทั่วไป

มีสันแบบ pectinate 2 ถึง 3 อัน และตรงปลายเป็นแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ผิวด้านในเป็นปุ่มแหลมเล็ก ๆ เรียงเป็นกลุ่มตามขวางแต่ไม่เป็นสัน ผิวด้านนอกเป็นปุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ส่วนที่ใกล้กับ dactylus ทั้งผิวด้านนอกและด้านในมีปุ่มขนาดใหญ่ด้านละ 2 ปุ่ม ส่วนขอบด้านล่างเป็นปุ่มแหลมเรียงกันเป็นแถวตามความยาว ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ แหลมคมจำนวน 12 ถึง 13 อันเรียงกันเป็นแถวตามความยาว ผิวด้านนอกเรียบ มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบมาก และมีฟันตรงส่วนโคน dactylus 2 อัน

ขา เดินทั้ง 4 คู่ค่อนข้างเรียว ขอบด้านหน้า merus เป็นปุ่มเล็กมาก ใกล้ส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ ยกเว้นขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวแบบฟันเลื่อย merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 3.5 เท่าของความกว้าง carpus มีส่วนปลายกว้างกว่าส่วนโคน ผิวด้านนอกมีสันตามยาว 2 อัน อาจมีขนบนสันด้วย ผิวด้านในมีสันตามยาว 1 สัน propodus ของขาเดินคู่แรกกว้างกว่าคู่อื่น ๆ ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีกลุ่มขนหนาแน่น

ส่วนท้อง ปล้องที่ 6 กว้างเป็น 2 เท่าของความยาว ปล้องสุดท้ายมีความยาวมากกว่าความกว้าง ขอบด้านข้างขนานกัน ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 5 เว้าเข้าเล็กน้อยตรงกลาง

อวัยวะเพศผู้เป็นแท่งสั้น ส่วนปลายโค้งมน ส่วนยื่นตรงปลายสุดค่อนข้างสั้นเป็นลวดรูปหัวใจ มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดอง ขาเดิน มีสีน้ำตาลอมม่วง ก้ามหนีบมีสีแดงเข้ม ตามขอบมีสีค่อนข้างดำ ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 247 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าจากอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	40.50	มม.
ความกว้างกระดอง	35.90	มม.
ความกว้างมุมขอบตา ด้านนอก	33.00	มม.
ความกว้าง front	18.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอรุ่งศา อำเภอมือง 2M 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 10M 6F และอำเภอละอุ่น 3M 5F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยอยู่ในป่าจาก โดยแทรกตัวอยู่ระหว่างกาบใบจาก อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้น
สูงที่สุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ชุมพร สุราษฎร์ธานี ปัตตานี นราธิวาส เขตอินโด-แปซิฟิก หมู่เกาะเมโอไก
หมู่เกาะนิโคบาร์ สิงคโปร์ เกาะซูลิแวน ชายฝั่งตะวันตกของหมู่เกาะอินเดีย

Subgenus *Parasesarma* de Man, 1895.

ลักษณะทั่วไป

ชอบดำน้ำข้างกระดองเรียบ ไม่มีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น ผิวดำน้ำบน palm ของก้าม
มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 ถึง 3 แถวเรียงขนานกัน

พบ 4 ชนิด

Sesarma (*Parasesarma*) *plicata* (Latreille, 1806)

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 7)

Sesarma affinis de Man, 1880. Notes Leyden Mus., 2: 22.

Sesarma aspera de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.
(Zool.), 22: 169.

Sesarma quadrata de Man, 1890. Notes Leyden Mus., 12: 99.

- Sesarma quadrata* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 392.
- Sesarma quadratum* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 413.
- Sesarma quadrata* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 756.
- Sesarma (Parasesarma) plicatum* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 329.
- Sesarma (Parasesarma) plicatum* Rathbun, 1910b. Bull. Mus. Comp. Zool., 52 (16): 309.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 187.
- Sesarma quadrata* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 233.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* Shen, 1932. Zoologia Sinica Ser. A, Peiping, 19: 191, fig. 119.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* Miyake, 1939. Rec. Oceanogr. Works in Japan, 10 (2): 227.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 683, pl. 110, fig. 2.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol. Zool., 10 (2): 96.

- Sesarma (Sesarma) quadrata* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, p. 58, pl. 16, figs. a-c.
- Sesarma (Parasesarma) plicata* ลูรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 75-78, แผ่นภาพที่ 22.
- Parasesarma plicatum* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Parasesarma plicatum* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 47.
- Parasesarma plicatum* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.
- Parasesarma plicatum* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 107, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 6.

ชื่อไทย ปูแล่มลาย

ลักษณะเด่น

ขอบด้านข้างกระดองขยายออกตรงบริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้าง ผิวด้านใน palm ของก้ามในตัวผู้มีสันตามขวางซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว 1 แถว ขอบด้านบน dactylus ของก้ามมีปุ่มขนาดใหญ่เท่า ๆ กัน 9 ถึง 12 อันเรียงกันเป็นแถวตลอดแนว merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะส่วนหน้าและบริเวณ branchial front มีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอกเล็กน้อย บริเวณ mesogastric และขอบบนเข้าตาเด่นชัด บริเวณ branchial มีสันเสียง 4 ถึง 5 แถว ขอบด้านข้างกระดองเรียบและขยายออกตรงหลังมุมขอบตาด้านบนนอก ขอบด้านหน้ากระดองโค้ง เป็นคลื่นเว้า เข้า เป็นร่องกว้างตั้งตรงกลาง เบ้าตาเสียง หมวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หมวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเข้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน merus มีรอยหยักเป็นง่ามยื่นแบบฟันเลื่อยหลายอัน ส่วนปลายจะแบนขยายออกเป็นหนามแหลมรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ผิวด้านบนมีขนเรียงตามความยาว 2 แถว ผิวด้านบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ และขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ตรงโคนมีขนยาว 1 กลุ่ม ผิวด้านบน palm มีสันเสียงแบบ pectinate 2 แถวเรียงขนานกัน ผิวด้านในมีสันตามขวางที่เกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว 1 แถว พบในตัวผู้เท่านั้น ส่วนผิวด้านบนเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มขนาดใหญ่เท่า ๆ กัน 9 ถึง 12 อัน เรียงตัวเป็นแถวตามยาว ขอบด้านในเฉพาะส่วนโคนมีปุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ช่องว่างระหว่าง dactylus กับ fix finger แคบ มีฟันขนาดใหญ่ ขอบด้านในหันมีขนเล็กน้อย

ขาเดินทั้ง 4 คู่ค่อนข้างแบนกว้าง ขอบด้านหน้า merus โกลส่วนปลายมีง่ามยื่นออกมา 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้างและยาวกว่า dactylus เล็กน้อย ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีขนยาวเรียงกันห่าง ๆ ตามความยาว กระจายทั่วไป

ส่วนท้อง ปล้องที่ 5 ของตัวผู้กว้างประมาณ 2.5 เท่าของความยาว ปล้องสุดท้ายมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 5 ค่อนข้างตรง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งสั้น ส่วนปลายเรียวเล็กยื่นออกไปด้านข้าง มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองมีสีเหลืองอมน้ำตาลอ่อนสลับลายสีม่วง ขอบด้านหน้ากระดองมีสีน้ำตาลอ่อน เป็นแถบตามขวาง 1 แถบ ก้ามหนีบมีสีส้มแดงส้ม ขาเดินมีสีน้ำตาลอ่อนสลับลายสีดำ ตา ก้านตาสีน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 250 เป็นเพศผู้ ได้มาจากอำเภอกู่หม่า อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	16.50	มม.
ความกว้างกระดอง	21.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	21.00	มม.
ความกว้าง front	12.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกู่หม่า อำเภอปะทิว 13M 9F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามป่าชายเลนที่มีดินทรายปนโคลนหรือโคลนปนทราย บริเวณริมฝั่งคลองหรือชายทะเล อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน เขตอินโด-แปซิฟิก อินเดีย สิงคโปร์ หมู่เกาะเมโวก หมู่เกาะนิโคบาร์ มาดากาสการ์ ชาร์วาค ญี่ปุ่น ฟลอริดา ฮองกง จีน ชายฝั่งตอนใต้ของเกาหลี เซเลเบส มัลดีฟส์ ชานซีบาร์ นิวคาลิโดเนีย มากาลัสซาร์ สุมาตรา คาบลุ่มทรมลยา สิงคโปร์

Sesarma (Parasesarma) lanchesteri Tweedie, 1950.

(แผ่นภาพที่ 21 ภาพที่ 8)

- Sesarma calypso* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 757.
- Sesarma (Parasesarma) calypso lanchesteri* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 62.
- Sesarma (Parasesarma) lanchesteri* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 340, fig. 1a.
- Sesarma (Parasesarma) lanchesteri* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 83-85, แผ่นภาพที่ 25.
- Parasesarma lanchesteri* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 47.
- Parasesarma lanchesteri* สุ่มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 108, แผ่นภาพที่ 7, ภาพที่ 7.

ชื่อไทย ปูแสมเล็ก

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีกลุ่มขนเรียงเป็นแถวสั้น ๆ ตามขวางกระจายทั่วไป ขอบด้านข้างกระดองหลังมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง มีรอยหยัก 1 แห่ง แต่ไม่เป็นแฉ่งยื่น ผิวด้านบน plam ของก้ามมีสันเรียงแบบ pectinate 3 แถวเรียงขนานกัน ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มลักษณะกลม 8 อันเรียงกันเป็นแถวตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โค้งนูนเล็กน้อยตามความยาว มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมันวาว มีกลุ่มขนเรียงเป็นแถวสั้น ๆ ตามขวางกระจายทั่วไป front มีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง และแบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอก บริเวณ mesogastric โค้งนูนและชัดเจนกว่า บริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถว และมีขนสั้น ๆ บนสันนี้ด้วย ขอบด้านข้างกระดองบริเวณหลังมุมของตาต้านนอกทั้งสองข้างมีรอยหยัก 1 แห่งไม่เป็นแฉ่งยื่น ขอบด้านหน้ากระดองโค้ง เป็นคลื่นและเว้าเข้าตรงกลาง เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน merus หยักเป็นฟันเสี้ยวซี่เล็ก ๆ ตรงปลายแบนขยาย ออกเป็นแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ผิวด้านบนมีแถบขนเรียงตามความยาว 1 แถว ผิวด้านบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวสั้น ๆ และมีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านในตรงโคนมีขนยาว 1 กลุ่ม ผิวด้านบน palm มีสันเฉียงแบบ pectinate 3 แถว เรียงขนานกัน ผิวด้านในมีสันตามขวางซึ่งเกิดจากเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว 1 แถว อาจจะไม่เด่นชัดหรือไม่เด่นชัด ผิวด้านนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านล่างมีปุ่มเล็ก ๆ แผลมคม เรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มลักษณะกลม 8 อัน เรียงเป็นแถวตามความยาวล้วนขอบด้านในเป็นปุ่มแหลมประมาณ 12 อัน

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus เป็นฟันเล็ก ๆ ใกล้เคียงปลายมีแฉ่งยื่น 1 อัน ผิวด้านบนมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตามขวางกระจายทั่วไป ขอบด้านหลังเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวเกือบเป็น 3 เท่าของความกว้าง และยาวกว่า dactylus เล็กน้อย ขอบด้านหน้าและด้านหลัง propodus และ dactylus ของขาเดินทุกคู่มีขนยาวเรียงกันห่าง ๆ ตามความยาวกระจายอยู่ทั่วไป

ส่วนท้องค่อนข้างกว้าง ปล้องที่ 6 ของตัวผู้กว้างประมาณ 2 เท่าของความยาว ขอบด้านข้างสอบเข้าสู่ส่วนปลายซึ่งมนโค้ง ปล้องสุดท้ายมีปลายมนโค้ง มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 4 และ 5 ค่อนข้างตรง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งสั้น ส่วนปลายพองออกเล็กน้อย มีส่วนยื่นเรียวยาวเล็ก
ตรงปลายสุดยื่นออกด้านข้าง มีขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระจดองมีสีดำมันวาว ส่วนหน้ากระจดองเหนือช่องปากมีแต้มสีขาว 1 จุด
ก้ามหนีบมีสีแดงเลือดหมู ส่วนปลายมีสีแดงอมส้ม ตรงรอยต่อของ merus, carpus และ
palm มีสีเหลือง ขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 251 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจดอง	22.00	มม.
ความกว้างกระจดอง	27.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	27.60	มม.
ความกว้าง front	14.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 7M 3F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 4M จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ในบริเวณป่าชายเลนซึ่งมีดินค่อนข้างแข็ง อยู่ในเขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุด
ของช่วงน้ำตาย มักออกจากรูหากินหลังจากน้ำลงหรือฝนตกใหม่ ๆ พบอาศัยอยู่บริเวณเดียว
กับ *Sarmatium smithii*

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี สิงคโปร์

Sesarma (Parasesarma) bataviana de Man, 1890.

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 1)

Sesarma bataviana de Man, 1890. Notes Leyden Mus.,
12: 101, pl. 6, fig. 12.

Sesarma (Parasesarma) bataviana Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 254.

ชื่อไทย ปูแฉ่ม

ลักษณะเด่น

ขอบด้านข้างกระดองลอบเข้าส่วนหลัง เล็กน้อย ขอบด้านหน้ากระดองกว้างและโค้งเป็นรูปคลื่น ตรงกลางเว้ากว้าง ผิวบน palm ของก้ามมีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน ผิวด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันขนตามขวาง 1 แถว พบเฉพาะในตัวผู้ ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 20 ถึง 25 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบด้านหน้าใกล้ส่วนปลายของ merus เป็นแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ผิวด้านในมีสันสั้น ๆ 6 ถึง 7 อัน พบในตัวผู้ ผิวด้านนอก fix finger มีสันขนตามยาวขนานกับขอบล่าง ขอบล่าง merus ของขาเดินทุกคู่ไม่มีหนาม dactylus เรียวยาวปลายแหลม

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวค่อนข้างเรียบมีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ front กว้างมากกว่า 1 ใน 2 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตา ด้านนอก และแบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน ร่องตรงกลางแคบลึก ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่และเด่นชัดกว่าลอนคู่นอก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีลักษณะเป็นสันขนตามขวาง 3 แถว ขอบด้านหน้ากระดองกว้างและโค้งคล้ายคลื่น บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเฉียง 4 ถึง 5 แถว และมีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ ขอบด้านข้างกระดองขนานกันและลอบเข้าส่วนหลัง เล็กน้อย หลังมุมขอบตา ด้านนอกไม่มีแฉ่งยื่น แต่มีร่องรอยของสันเฉียง 2 แถวเห็นชัดเจน เบ้าตาเฉียงมาก หนวดคู่ที่ 1

ทับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ช่องเบ้าตา ตามีขนาดใหญ่ยื่นเลยมุมขอบ ตาด้านนอกเล็กน้อย epistome แหลมเด่นชัด

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากัน ขอบด้านหน้าใกล้ส่วนปลาย merus เป็นแฉ่งยื่นแหลม รูปสามเหลี่ยม 1 อัน ขอบทุกด้านมีรอยหยักเป็นฟันเสี้ยวซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ผิวด้านในมี สันสั้น ๆ 6 ถึง 7 อัน พบเฉพาะในตัวผู้และมีขนเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ผิวด้านหลัง มีตุ่มแหลมเล็กลากมือกระจายทั่วไป carpus มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายหนาแน่น ผิวบน palm มี สันเรียงแบบ pectinate 2 แถว ขนานกัน ผิวด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันขนตามขวาง 1 แถว พบในตัวผู้ ผิวด้านนอกเรียบนูน ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 20 ถึง 25 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ส่วนโคนของปุ่มเหล่านี้มีความลาดยาวกว่าส่วนปลาย ผิว ด้านนอก fix finger มีสันขนตามยาวขนานกับขอบล่าง ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบแคบ ปลายก้ามหนีบแหลม

ขาเดินทั้ง 4 คู่เรียวยาวแข็งแรง ขอบล่าง merus เรียบ ขอบบนส่วนปลายมี หนามแหลมขนาดเล็กมาก 1 ถึง 2 อัน ผิวด้านบนเป็นสันสั้น ๆ ตามขวางคล้ายรอยยื่นลากมือ กระจายทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 3 เท่าของ ความกว้าง carpus และ propodus มีขนแข็งยาวกระจายตามขอบ dactylus เรียว ยาวปลายแหลม

ส่วนท้องตัวผู้กว้าง ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 3 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างเท่ากับความยาว ปลายเรียวมน ขอบด้านข้างส่วนท้องทุก ปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งสั้น ส่วนปลายขยายออกเล็กน้อย มีขนแข็งสั้น ๆ ปกคลุมทั่วไป ส่วนปลายสุดมีส่วนยื่นลักษณะกลมมน

สี กระดองและขาเดินมีสีน้ำตาลอมดำ ก้ามหนีบมีสีส้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 253 เป็นเพศผู้ ได้มาจากอำเภอละอุ่น
จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	7.00	มม.
ความกว้างกระดอง	8.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	8.50	มม.
ความกว้าง front	4.90	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 4M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ใกล้ริเวณแ่งน้ำระหว่างจอมทอบ ซึ่งเป็นดินค่อนข้างอ่อน อยู่ในเขตรระดับ
น้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน ชายฝั่งทางเหนือของชวา บัตตาเวีย

Sesarma (Parasesarma) melissa de Man, 1887.

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 2)

Sesarma Melissa de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 170, pl. 12,
figs. 5-7.

Sesarma (Parasesarma) melissa Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 174.

Sesarma (Parasesarma) melissa Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus.,
(12): 62.

Parasesarma melissum Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 47.

ชื่อไทย ปูแถม

ลักษณะเด่น

ขอบด้านข้างกระดองขยายออกตรงหลังมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง ผิวด้านใน palm ของก้ามตัวผู้มีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นสันขนตามขวาง 1 อัน ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มเรียบลักษณะคล้ายเกือกม้าจำนวน 14 ถึง 16 อันเรียงตามขวางเป็นแถวตลอดความยาว ขอบด้านล่าง merus ของขาเดินทุกคู่เรียบไม่มีหนาม

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวปกคลุมด้วยกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะส่วนหน้าและบริเวณ branchial front กว้างมากกว่า 1 ใน 2 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตาต้านนอกและแบ่งออกเป็น 4 ลอนชัดเจน ร่องตรงกลางแคบลึก ลอนคู่ในมีขนาดใหญ่และเด่นชัดกว่าลอนคู่นอก ผิวบนลอนทั้ง 4 ปกคลุมด้วยขนสั้น ๆ และตรงขอบด้านหน้ามีสันตามขวางลอนละ 1 อัน บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเฉียง 4 ถึง 5 แถวและมีขนสั้น ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านข้างกระดองขยายออกตรงหลังมุมขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง และมีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบตลอดแนว ขอบด้านหน้ากระดองโค้งคล้ายคลื่นเว้าเข้าตรงกลางกว้างและลึก เบ้าตาเล็กสั้น มุมขอบตาต้านนอกเป็นแฉ่งยื่นแหลม หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome แหลมเด่นชัด

ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากัน merus ส่วนปลายมีขนาดใหญ่กว่าส่วนโคนมาก ขอบทุกด้านมีรอยหยักแบบฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถว โกล้ส่วนปลายของขอบด้านในแผ่เป็นแฉ่งยื่น

แหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ส่วนปลายสุดของขอบบนมีหนามแหลมเล็ก 1 อัน ฝ่าด้านหน้ามีขนเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ฝ่าด้านหลัง merus และ carpus มีสันสั้น ๆ ตามขวางคล้ายรอยย่นลากมือกระจายทั่วไป ฝ่าบน palm มีสันเสียงแบบ pectinate 3 แถวขนานกัน ฝ่าด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ตรงกลางมีลักษณะเป็นสันนูนที่เกิดจากตุ่มเล็ก ๆ เหล่านี้เรียงเป็นแถวตามขวาง 1 แถว พบในตัวผู้เท่านั้น ฝ่าด้านนอกเป็นเม็ดเล็กละเอียดกระจายทั่วไป ตรงกลางมีลักษณะเป็นสันนูนตามยาว 1 อันเห็นไม่ชัด ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มเรียงซึ่งส่วนโคนมีความลาดน้อยกว่าส่วนปลาย ซึ่งเว้าเข้าตรงกลางคล้ายเกือกม้าจำนวน 14 ถึง 16 อันเรียงตามขวางเป็นแถวตลอดความยาว ฝ่าด้านนอกของ fix finger เรียบแบนมีสันเป็นขอบขนานกับขอบล่าง ฝ่ามีขนาดเล็ก ส่วนปลายกำหนับแหลมเล็ก

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรงค่อนข้างแบนกว้าง ขอบบน merus มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อัน ขอบล่างเรียบไม่มีหนาม ฝ่าด้านบนเป็นสันสั้น ๆ ตามขวางคล้ายรอยย่นลากมือกระจายทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2.2 เท่าของความกว้าง carpus และ propodus มีขนกระจายห่าง ๆ propodus ยาวเป็น 3.3 เท่าของความกว้างและยาวกว่า dactylus

ส่วนท้องตัวผู้ ปล้องที่ 6 ยาวกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 2 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างเท่ากับความยาว ส่วนปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งสั้น ปลายโค้งงอเล็กน้อย มีขนยาวปกคลุมบริเวณขอบส่วนปลาย ปลายสุดมีติ่งยื่นยาวออกมา ช่องเปิดท่อนำเชื้อกว้าง

สี กระดองและขาเดินมีสีดำสลับลดลายสีน้ำตาล กำหนับมีสีน้ำตาลอ่อน ปล้องสุดท้ายของส่วนท้องมีสีเหลืองอมขาว ตาและก้านตามีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 254 เป็นเพศผู้ ได้มาจาก อ่างกอละฮัน
จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.50	มม.
ความกว้างกระดอง	13.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	13.60	มม.
ความกว้าง front	8.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 1M 1F, อำเภอละอุ่น 3M และอำเภอเกาะเปอร์ 2M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ในแอ่งน้ำระหว่างจอมหอบ ซึ่งเป็นดินค่อนข้างอ่อน มักจะมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน ปีนัง สิงคโปร์ หมู่เกาะเมโอไก ปอร์ต สเวตเดนแฮม

Subgenus *Chiromantes* Gistel, 1848.

ลักษณะทั่วไป

ขอบด้านข้างกระดองบริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีเงี่ยงข้างละ 1 อัน ผิวด้านบน palm ของก้ามมีสันเงี่ยงแบบ pectinate 2 ถึง 3 แถวเรียงขนานกัน

พบ 5 ชนิด

Sesarma (Chiromantes) dussumieri H. Milne-Edwards, 1853.

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 3)

Sesarma Dussumieri

de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond.

(Zool.), 22: 177-179, pl. 7, figs. 8-12.

- Sesarma (Chiromantes) dussumieri* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 146.
- Sesarma (Chiromantes) dussumieri* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 66.
- Chiromantes dussumieri* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Chiromantes dussumieri* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 47.
- Chiromantes dussumieri* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมัน ผิวด้านบน palm ของก้ามหนีบมีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน ผิวด้านในตรงกลางมีตุ่มแหลมขนาดใหญ่กระจายเป็นแถวตามขวาง ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 12 ถึง 13 อันเรียงตัวเป็นแถวตามความยาว โดยส่วนโคนเป็นปุ่มแบน ๆ และค้อย ๆ มีขนาดใหญ่ขึ้นตรงส่วนปลาย ขอบด้านหน้า merus มีแงยื่นรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ 1 อันซึ่งตามขอบมีลักษณะเป็นหินปลา ขอบด้านบน merus ไม่มีแงยื่น ผิวด้านนอกของ fix finger เรียบนูนและไม่มีขอบตามแนวยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมันมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย front กว้างมากกว่า 1 ใน 2 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตาด้านบนออกทั้งสองข้าง และแบ่งเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลางกว้างลึก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีกลุ่มขนสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ค่อนข้างชัด บริเวณ branchial

มีสันเขียง 5 ถึง 6 แถว และมีขนสั้น ๆ บนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองเว้าเข้าตรงกลางและขยายออกทางด้านหลัง มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตามขอบตลอดแนว หลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคมข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้ากระดองเป็นคลื่นเว้าเข้าตรงกลาง หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่อง เบ้าตา

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ขอบด้านใน merus มีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ส่วนปลายขยายออกเป็นแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยมแหลมคม 1 อันซึ่งตามขอบก็มีลักษณะเป็นหนามแหลมเล็ก ผิวด้านบนเรียบมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ขอบด้านหลังเป็นฟันปลา ผิวด้านหลังเป็นรอยย่นขรุขระล่ำกมือ ขอบด้านล่างเป็นฟันปลาซี่ใหญ่แหลมคม ผิวด้านในตรงส่วนปลายมีตุ่มเล็กแหลมเรียงตามขวาง 1 แถว ผิว carpus มีสันสั้น ๆ ตามขวางกระจายทั่วไป ล่ำกมือ มุมด้านในมีตุ่มแหลมเล็ก 2 ถึง 3 อัน ผิวด้านบน palm มีสันเขียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกันยาวและเขียงมาก ผิวด้านนอกนูนและเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านในมีตุ่มแหลมเล็กกระจายทั่วไป ล่ำกมือ บริเวณตรงกลางตุ่มมีขนาดใหญ่และเรียงตามแนวขวาง ขอบด้านบน dactylus มีตุ่มเล็ก ๆ จำนวน 12 ถึง 13 อันเรียงตามความยาว โดยส่วนโคนเป็นตุ่มแบน ๆ และค้อย ๆ มีขนาดใหญ่ยื่นตรงส่วนปลาย ตรงส่วนโคนมีตุ่มแหลมเล็ก ๆ ปกคลุม fix finger มีผิวหนังนอกเรียบนูน ขอบด้านล่างเป็นหนามเล็ก ผิวด้านในมีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมพื้นมีขนาดเล็ก

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง merus แฉ่งกว้าง ขอบด้านบนหยักแบบฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ใกล้เคียงส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนเป็นตุ่มเล็กแหลมและสันสั้น ๆ ตามขวาง ล่ำกมือ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง ขอบด้านล่าง propodus และขอบด้านบน dactylus มีหนามแหลมเล็กตามยาว ขอบด้านล่าง propodus ตรงส่วนปลายและขอบด้านล่าง dactylus ตรงกลางของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนสั้นปกคลุมเป็นกระจุก propodus ยาวมากกว่า dactylus เป็นอัตราส่วนประมาณ 8 ต่อ 7

ส่วนท้อง ปล้องที่ 6 ของตัวผู้ยาวกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างมากกว่าความยาว เป็นอัตราส่วน 7 ต่อ 4.5 ปล้องที่ 7 ยาวปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งโค้งออกด้านบน ส่วนปลายขยายออกเล็กน้อยมีร่องต้นตรงกลาง ปลายสุดมีตุ่มปลายตัดยื่นออกมา มีกลุ่มขนค่อนข้างยาวปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองสีเทาอมดำ ชีกรัด้านหน้ามีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอ่อน บางตัวมีสีน้ำตาล
อมแดงทั้งกระดอง ก้านตาสีน้ำตาลอ่อน ตาสีเทา ก้ามหนีบสีน้ำตาล dactylus และ
fix finger สีอมขาว ขาเดินสีน้ำตาลอมน้ำตาล. ตรงปลายสุด propodus มีลักษณะเป็นข้อสีดำ
dactylus สีน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 257 เป็นเพศผู้ ใต้มาจากบริเวณป่าชายเลน
ตำบลบางพระ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	21.40	มม.
ความกว้างกระดอง	25.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	25.00	มม.
ความกว้าง front	13.10	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 6M 3F และ อำเภอละอุ่น 2M 6F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูริมคลองในบริเวณป่าลาก หรือในป่าชายเลนซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อน และมีน้ำขัง
อยู่ตลอดเวลา หรือหลบซ่อนตัวอยู่ใต้ขอนไม้ ใบไม้ รากไม้ ในบริเวณป่าโกงกาง อยู่ใน
เขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน บอมเบย์ อินเดีย ชายฝั่งทางเหนือของมหาสมุทรอินเดีย

Sesarma (Chiromantes) haswelli de Man, 1887.

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 4)

- Sesarma Haswelli* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 175-177.
- Sesarma (Chiromantes) haswelli* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900, p. 329.
- Sesarma (Chiromantes) haswelli* Tesch, 1917. Zool Meded. Leiden, 3: 229, 256.
- Chiromantes haswelli* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.
- Chiromantes haswelli* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองปกคลุมด้วยกลุ่มขนสั้นเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ ก้ามหนีบทั้งล่องข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ขอบบน palm ของก้ามมีสันเรียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกันและอีก 3 แถวสั้น ๆ อยู่ในแนวเฉียงที่รวมกับ 2 แถวแรกซึ่งยาวกว่า ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็กจำนวน 18 ถึง 19 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ขีด้านนอก fix finger มีขอบตามยาวขนานกับขอบด้านล่าง palm สั้นกว่า fix finger มาก

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขีด้านมีกลุ่มขนสั้นเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ front กว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของความ

กว้างระหว่างมุมขอบตาด้านนอกทั้งสองข้าง และแบ่งเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลางแคบเล็ก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีกลุ่มขนสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถว และมีขนสั้นบนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองเว้าเข้าตรงกลางและขยายออกทางด้านหลัง มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบตลอดแนว หลังมุมขอบตาด้านนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคมข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้ากระดองเป็นคลื่นเว้าเข้าตรงกลาง หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง มีขนาดไม่เท่ากันทั้งสองข้าง ขอบ merus ทุกด้านมีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ส่วนปลายขอบทางด้านหน้าและด้านบนมีหนามแหลมขนาดใหญ่บริเวณละ 1 อัน ผิวด้านบนเรียบมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ผิวด้านหลังเป็นสันตามขวางสั้น ๆ คล้ายรอยย่นกระจายทั่วไปและสากมือ ผิว carpus ด้านบนเป็นตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ด้านล่างเป็นสันคมสั้น ๆ สากมือ ผิวด้านบน palm มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน และอีก 3 แถวสั้น ๆ อยู่ในแนวเฉียงทำมุมกับ 2 แถวแรกซึ่งยาวกว่า ผิวด้านนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ ละเอียดหนาแน่น ผิวด้านในเป็นตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ตรงกลางเป็นสันขนสั้น ๆ เห็นไม่ชัดเจน ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 18 ถึง 19 อันเรียงตัวเป็นแถวตามความยาว ก้ามข้างเล็กจะมีปุ่มประมาณ 16 อันเรียงเป็น 2 แถว แถวด้านในปุ่มมีลักษณะกลม มีขนาดเล็กเรียงต่อกันจากโคนถึงกึ่งกลาง dactylus แถวด้านนอกเป็นปุ่มแบบ chiton เรียงตั้งฉากกับแนวแกนตลอดความยาว ผิวด้านนอกตรงส่วนโคนมีปุ่มเล็ก ๆ ปกคลุม fix finger มีความยาวมากกว่า palm มาก ผิวด้านนอกแบนและมีขอบตามยาวขนานกับขอบด้านล่าง ฟันมีขนาดเล็ก

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง merus แผ่กว้าง ขอบบนหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ใกล้เคียงส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนเป็นตุ่มแหลมเล็ก ๆ และสันสั้น ๆ ตามขวางสากมือ ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบน carpus, propodus และ dactylus มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบด้านล่าง propodus ตรงส่วนปลายของขาเดินคู่ที่ 1 และ 2 มีขนสั้นปกคลุมเป็นแนวยาว

ส่วนท้อง ปล้องที่ 6 ของตัวผู้ยาวกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 2 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว ปลายโค้งมน ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งส่วนปลายลู่ตื้นและโค้งงอออกทางด้านนอก มีขนยาวปกคลุมหนาแน่น ช่องเปิดท่อนำเข้ากว้าง

สี กระดองสีดำมีสีน้ำตาลอมขาวกระจายทั่วกระดอง ทำให้เห็นเป็นลายต่างตาทั่วไป ก้านตาและตาสีเทาอมน้ำตาล ก้ามหนีบสีน้ำตาลไหม้ ซีกล่างของ palm และ fix finger มีสีเหลืองอมขาว ขาเดินมีสีดำสลับขาวเป็นลายทั่วไป ปล้องที่ 7 ของส่วนท้องมีสีขาวยอมเหลือง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 259 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลนหาดทรายขาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	17.50	มม.
ความกว้างกระดอง	21.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	21.50	มม.
ความกว้าง front	12.30	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 2M 1F, อำเภอละอุ่น 1M 3F, อำเภอเมือง 5M และอำเภอกะเปอร์ 12M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรูอยู่ในบริเวณป่าชายเลนซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อน หรือหลบซ่อนตัวอยู่ใต้ขอนไม้ ใบไม้ รากไม้ ในบริเวณป่าโกงกาง อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน หมู่เกาะเมอโก สิงคโปร์ เกาะชิลลีแวน

Sesarma (Chiromantes) onychophora (de Man, 1895).

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 5)

- Sesarma livida* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 179.
- Sesarma onychophora* Lanchester, 1900. Proc. Zool. Soc. Lond., p. 757.
- Sesarma (Chiromantes) onychophora* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 230, 256.
- Sesarma (Chiromantes) onychophora* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 66.
- Chiromantes onychophorum* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 47.

ชื่อไทย บูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมัน ปกคลุมด้วยขนสั้นเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ ก้ามหนีบทั้งสองข้างมีขนาดเท่ากัน ผิวบน palm ของก้ามหนีบมีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน ขอบบน dactylus มีปุ่มจำนวน 7 ถึง 9 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ปุ่มส่วนโคนมีความลาดมาก ตรงกึ่งกลางมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ เรียบคล้ายเล็บคน ปุ่มส่วนปลายยาวเป็น 1 ใน 5 ของความยาว dactylus fix finger สั้นกว่า palm อย่างเด่นชัด

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวเรียบมันปกคลุมด้วยขนสั้นเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ front กว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของความกว้างระหว่างมุมขอบตาด้านบนทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลางแคบลึก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีกลุ่มขนสั้นกระจายห่าง ๆ บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ชัดเจนมาก บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถว และมีขนสั้นบนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองล่อแก้วเข้าตรงกลางและขยายออกทางด้านหลัง มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบตลอดแนว หลังมุมขอบตาด้านบนทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคมข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่นแก้วเข้าตรงกลางกว้างและลึก หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนปลาย merus แฉ่งกว้างมาก ขอบทุกด้านมีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ส่วนปลายขอบด้านบนบนมีหนามแหลมเล็ก 1 อัน โกล้ส่วนปลายขอบด้านหน้ามีแฉ่งยื่นแหลมขนาดใหญ่ 1 อัน ผิวด้านบนเรียบมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามความยาวขนานกับขอบด้านหน้า 1 แถว ผิวด้านหลังเป็นสันตามขวางสั้น ๆ คล้ายรอยย่นกระจายอยู่ทั่วไป ล่างมือตรงปลายสุดมีสันตามขวาง 2 แถว ขอบบน carpus เป็นหนามแบบฟันปลาซี่เล็ก ๆ ผิวเป็นตุ่มแหลมเล็ก ๆ ล่างมือกระจายทั่วไป ผิวด้านบน palm มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน ผิวด้านบนนอกเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่หนาแน่น ผิวด้านในเป็นตุ่มเล็ก ๆ ล่างมือกระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มจำนวน 7 ถึง 9 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ปุ่มส่วนโคนมีความลาดมาก ตรงกึ่งกลางมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ เรียบคล้ายเล็บคน ปุ่มส่วนปลายมีความยาวมากประมาณ 1 ใน 5 ของความยาว dactylus ผิวด้านบนนอกส่วนโคนมีเม็ดเล็ก ๆ ปกคลุม fix finger สั้นกว่า palm ผิวด้านบนนอกแบนมีเม็ดเล็กละเอียดปกคลุมตรงส่วนฐาน มีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นขอบขนานกับขอบด้านล่าง พื้นมีขนาดเล็ก

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบบน merus มีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ โกล้ส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนเป็นตุ่มแหลมเล็ก ๆ และสันสั้น ๆ ตามขวางล่างมือ ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียบ merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2.3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบน carpus เป็นสันเรียบตามยาว 3 สันมีขนเล็กน้อย ขอบด้าน

บนและด้านข้าง propodus และ dactylus มีขนเป็นกระจุกตลอดแนว ขาเดินคู่ที่ 1 มีกลุ่มขนหนาแน่นที่สุด

ส่วนท้อง ปล้องที่ 6 ของตัวผู้ยาวกว่าปล้องที่ 5 เล็กน้อย และมีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 2 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว ปลายโค้งมน ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งส่วนปลายเรียว โค้งเข้าด้านในเล็กน้อย ปลายสุดงอออกด้านนอก มีกลุ่มขนยาวปกคลุมหนาแน่น ท่อนำเชื้อยื่นออกมาเด่นชัด มีช่องเปิดกว้าง

สี กระจดองสีดำสนิท เป็นนิมวว ก้านตาสีน้ำตาลอ่อน ตาสีเทาดำ ส่วน merus และ carpus ของก้ามมีสีน้ำตาลอ่อน palm มีสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลแดง dactylus สีแดง สด ขาเดินสีเทาอมดำ ปล้องที่ 7 ของส่วนท้องมีสีม่วงเข้ม

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 263 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน หน่วยจัดการป่าเลน ที่ รน. 3 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	13.00	มม.
ความกว้างกระดอง	22.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	22.00	มม.
ความกว้าง front	11.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 13M 9F, อำเภอละอุ่น 21M 12F, อำเภอเมือง 16M 5F และอำเภอกะเปอร์ 4M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรูอยู่บริเวณริมจอมหอบ หรือในป่าชายเลนซึ่งมีดินค่อนข้างแข็ง อยู่ในเขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน หมู่เกาะเมอโก ปีนัง ปอนเตียนัค ปอร์ต ลเวตเตนแอม
เซลังงอร์ ปัตเตอร์เวอรัล สิงคโปร์

Sesarma (Chiromantes) siamensis (Rathbun, 1909).

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 6)

Sesarma (Chiromantes) siamense Rathbun, 1909. Proc. Biol. Soc.
Wash., 22: 109.

Sesarma (Chiromantes) siamense Rathbun, 1910a. Danish Exped. to
Siam 1899-1900, p. 328, fig. 11.

Sesarma (Chiromantes) siamensis Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 230, 257.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมัน ขอบด้านข้างกระดองขยายออกทางส่วนหลัง เล็กน้อย ก้ามทั้งสอง
ข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ผิวบน palm ของก้ามมีสันเรียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน และ
สันอันหลังมีความยาวมากกว่า ขอบบนตรงส่วนโคนประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว dactylus
มีหนามแหลมจำนวน 6 ถึง 7 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมัน มีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมี
เม็ดละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป front กว้างมากกว่า 1 ใน 2 ของความกว้างระหว่างมุม
ขอบตาต้านนอกทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอน ร่องตรงกลางแคบยาว ลอนคู่ในมีขนาด
ใหญ่และเด่นชัดกว่าลอนคู่นอก ผิวบนลอนทั้ง 4 เรียบ บริเวณ protogastric, mesogastric
และ hepatic ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเรียงสั้น ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านข้าง

กระดองขยายออกทางส่วนหลัง เล็กน้อย มีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวใต้ขอบนี้ตลอดแนว หลังมุม ขอบด้านนอกทั้งช่องข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นขนาดเล็กไม่เด่นชัดข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้า กระดองยื่นออกมาเห็นชัดเจนด้านบน ลักษณะโค้งเป็นคลื่นเว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome แหลม เด่นชัด

ก้ามแข็งแรงมีขนาดใกล้เคียงกัน merus สั้น มีรอยหยักเป็นหิมปลาสีเล็กมาก บริเวณขอบทุกด้าน ผิวด้านบนเรียบมีขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ผิวด้านหลังเป็น ตุ่มแหลมเล็กสากมือกระจายทั่วไป ผิวด้านหลัง carpus มีตุ่มแหลมเล็กสากมือกระจายทั่วไป ใกล้เคียงส่วนปลายมีรอยบุ๋มเป็นร่องโค้ง 1 อัน ปลายสุดมีหนามแหลม 1 อัน palm อ้วนสั้น ผิวด้านบนมีสันเสียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกันและสันอันหลังมีความยาวมากกว่าสันที่อยู่ด้านหน้า ผิวด้านนอกและด้านในมีตุ่มแหลมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านในใกล้ขอบ ด้านหน้ามีตุ่มแหลมเล็กหนาแน่น เรียงตัวกันหมุนคล้ายสัน ขอบด้านล่างตรงส่วนโคนมีสันนูนเป็น ขอบ 1 อันเห็นชัดเจน ขอบบนตรงส่วนโคนประมาณ 2 ใน 3 ของความยาว dactylus มีหนามแหลมจำนวน 6 ถึง 7 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว fix finger มีผิวด้านบน เรียบนูนปลายแหลม ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกวาง

ขา เดินทั้ง 4 คู่เรียวเล็กแข็งแรง ขอบบน merus หยักเป็นแบบฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ใกล้เคียงส่วนปลายมีแฉ่งยื่นแหลมเล็ก 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบมีขนอ่อนยาวกระจายห่าง ๆ ผิวด้านบนเป็นตุ่มเล็กแหลมสากมือกระจายทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายค่อนข้างเรียบ ขอบด้านบนและด้านล่างของ carpus, propodus และ dactylus มีกลุ่มขนกระจายทั่วไป dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของ propodus

ส่วนท้องตัวผู้ลักษณะคล้ายสามเหลี่ยม ปล้องที่ 6 มีความยาวมากกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 2.6 ต่อ 1 ปล้องที่ 7 มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว ปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งสั้น ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย ส่วนปลายขยาย ออกมนโค้งมีขนยาวปกคลุมหนาแน่น ช่องเปิดที่หน้าเข้ากว้างและโค้งงอออกทางด้านนอก

สี่ กระดองสี่เทอมดำ มีเส้นสีน้ำตาลระหว่างมุมด้านในของเบ้าตา 1 เส้น
 ก้านตาสีน้ำตาลไล่ ตาดำ ก้ามหนีบสีน้ำตาลเหลือง หรือน้ำตาลอมส้ม ขาเดินทุกคู่สีเทอมดำ
 dactylus สีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 267 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
 อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	11.80	มม.
ความกว้างกระดอง	13.30	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	12.70	มม.
ความกว้าง front	7.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 1M 2F และ อำเภอละอุ่น 3M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรู เล็ก ๆ รังชอกชอนหรือซ่อนตัวอยู่ตามรอยแตกของดินข้างจอมหอบ บางครั้งพบ
 อยู่ในรูของแม่หอบด้วย เป็นปูที่มีความว่องไวมาก อยู่ในเขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วง
 น้ำตาย

การกระจาย

ระนอง

Sesarma (Chiromantes) eumolpe de Man, 1895.

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 7)

- Sesarma (Chiromantes) eumolpe* Tesch, 1917. Zool. Meded, Leiden.,
3: 150.
- Sesarma (Chiromantes) eumolpe* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus.,
(12): 66.
- Sesarma eumolpe* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ.,
5 (2): 340.
- Sesarma eumolpe* Tweedie, 1954. Bull. Raffles Mus.,
25: 125, fig. 2.
- Sesarma (Chiromantes) eumolpe* สุรินทร, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย สุพิลาภกรณ์
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, หน้า 86-89,
แผ่นภาพที่ 26.
- Chiromantes eumolpe* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent.
Res. Bull., (10): 35.
- Chiromantes eumolpe* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 47.

ชื่อไทย ปูแฉ่ม

ลักษณะเด่น

ผิวบนกระดองปกคลุมด้วยกลุ่มขนยาวเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ผิวด้านบน palm ของก้ามมีสันแข็งแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน ผิวด้านบนออกตรงลื่นปลายของ palm แบนเล็กน้อยและเป็นขอบตามความยาวขนานกับขอบด้านล่าง ขอบบน dactylus ของก้ามมีปุ่ม

เล็ก ๆ จำนวน 21 ถึง 23 อันเรียงตัวเป็นแถวตามความยาว โดยปุ่มจำนวน 10 ถึง 11 อันแรกมีลักษณะเป็นรูปวงแหวน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวมีกลุ่มขนยาวเรียงเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป front กว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลางกว้างลึก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีกลุ่มขนยาวเป็นกระจุกอยู่ตรงขอบด้านหน้า บริเวณ protoastric, mesogastric และ hepatic เด่นชัด บริเวณ branchial มีสันเฉียง 5 ถึง 6 แถวและมีขนสั้น ๆ บนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองเว้าเข้าตรงกลางและขยายออกทางด้านหลัง บริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นแหลมคมข้างละ 1 อัน ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่น เว้าเข้าตรงกลางกว้างลึก เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พัดตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ตรงปลายขยายออกเป็นแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ผิวบน merus มีขนยาวเรียงตามความยาว 2 แถว ผิวบน carpus เป็นเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถวสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบด้านในมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวยาวและตรงโคนมีขนยาว 1 กลุ่ม ผิวด้านบน palm มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถว ขนานกัน ผิวด้านในและด้านบนเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณด้านบนตรงส่วนปลาย palm แบนเล็กน้อย เป็นขอบตามความยาวขนานกับของด้านล่าง ขอบด้านบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 21 ถึง 23 อันเรียงกันเป็นแถวตามความยาวโดยปุ่ม 10 ถึง 11 อันแรกมีลักษณะเป็นรูปวงแหวน ส่วนขอบด้านในมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวยาวประมาณ 0.6 เท่าของความยาว dactylus

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบด้านหน้า merus หยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ใกล้วน ปลายมีแฉ่งยื่นแหลมคม 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ ผิวด้านบนมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวสั้น ๆ ตามขวางกระจายทั่วไป merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง ขอบด้านหน้า propodus ของขาเดินทุกคู่มีขนยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว

ส่วนท้อง ปล้องที่ 6 ของตัวผู้มีความยาวน้อยกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างตรงส่วนโคนน้อยกว่า 2 เท่าของความยาว ขอบด้านข้างปล้องที่ 5 สอดรูเข้าทางส่วนปลายซึ่งมีขอบเว้าเข้าตรงกลาง ปล้องสุดท้ายสั้นกว่าปล้องที่ 5 อย่างเด่นชัด

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างยาว ส่วนปลายเรียวยาวโค้งงอขึ้นเฉียงออกไปด้านนอก มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองมีสีน้ำตาลสลับลวดลายสีน้ำเงินอมฟ้าหรือเขียวอมเหลือง ส่วนหน้ากระดองมีสีฟ้าหรือเขียวอมเหลืองเป็นแถบตามแนวขวาง 1 แถบ ก้ามหนีบสีน้ำตาลอมแดงเข้ม ส่วนปลายมีสีส้มอมแดง ส่วนท้อง เป็นสีม่วงแดง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 269 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกันตัง อำเภอมะนัง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	19.00	มม.
ความกว้างกระดอง	22.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านหลัง	22.00	มม.
ความกว้าง front	12.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกันตัง อำเภอมะนัง 22M 11F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 12M 5F จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

อยู่อยู่ในแอ่งน้ำ ไตรากไม้ ขอนไม้ ในบริเวณป่าชายเลน ซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อนจนถึงบริเวณป่าแสมริมทะเลซึ่งเป็นดินโคลนเหลว อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร
สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา
ปัตตานี นราธิวาส ฝั่งทะเลอันดามัน ชวา บัตตาเวีย

Genus *Nanosesarma* Tweedie, 1950.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมคางหมู พื้นผิวเรียบ front ลาด
ชันและแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัดด้วยร่องแคบลึก บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณ
อื่น ๆ ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงขนานกันหรือล่อบลู่เข้าเล็กน้อยทางด้านหลัง หนวดคู่ที่
1 พับตามขวางอยู่ที่ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา maxilliped คู่ที่ 3
คลุมช่องปากไม่มิด ผนังด้านข้างกระดองมีลักษณะเป็นตาข่าย ผิวด้านนอก palm ของก้ามมี
เม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นสันตามยาว 1 แถว ขอบด้านหลังตรงปลาย merus ของขาเดินทุกคู่มี
หนามแหลมเป็นสันเสี้ยวขนาดเล็กลงตามลำดับจำนวน 4 ถึง 5 อัน ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยาย
เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 1 ชนิด

Nanosesarma andersoni (de Man, 1887).

(แผ่นภาพที่ 22 ภาพที่ 8)

<i>Sesarma Andersoni</i>	de Man, 1888. Journ. Linn. Soc.
Lond. (Zool.), 22: 172-175, pl. 12,
figs. 1-4.
<i>Sesarma Andersoni</i>	Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc.
Bengal, 69: 418.
<i>Sesarma (Parasesarma) andersoni</i>	Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 251.

- Sesarma andersoni* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 234.
- Sesarma andersoni* Tweedie, 1940. Bull. Raffles Mus., (16): 89.
- Sesarma andersoni* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 346.
- Nanosesarma andersoni* Tweedie, 1950d. Bull. Raffles Mus., (23): 312, figs. 1d, e.
- Nanosesarma andersoni* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสัตววิทยา ภาควิชาชีววิทยา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 104-106, แผ่นภาพที่ 32.
- Nanosesarma andersoni* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 47.
- Nanosesarma andersoni* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูแฉ่ม

ลักษณะเด่น

กระดองเรียบมัน ขอบด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ส่วนหลังเล็กน้อย หลังมุมขอบตาต้านนอกไม่มีเงยขึ้น แต่มีร่องรอยของสันเฉียง 2 แถวชัดเจน ผิวบน palm ของก้ามในตัวผู้มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน และมีสันสั้น ๆ อีก 7 ถึง 8 แถวอยู่ถัดมาทางด้านหลัง ขอบบน dactylus มีสันตามขวางจำนวน 13 ถึง 14 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบด้านล่าง merus ของขาเดินทุกคู่ตรงส่วนปลายมีฟันแหลมคม 4 ถึง 5 อันเรียงตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองเรียบมัน มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 13 ต่อ 9.5 front กว้างมากกว่า 1 ใน 2 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกและแบ่งเป็น 4 ลอนชัดเจน มีขนาดใกล้เคียงกัน ผิวเป็นรู เล็กละเอียดกระจายทั่วไป บริเวณ protogastric mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเฉียง 4 ถึง 5 แถว ขอบด้านข้างกระดองลอบเข้าสู่ส่วนหลังเล็กน้อย หลังมุมขอบตาด้านบนนอกไม่มีเงี่ยง แต่มีร่องรอยของสันเฉียง 2 แถวเห็นชัดเจน ขอบด้านหน้ากระดองค่อนข้างตรง เบ้าตาเฉียงมาก หนวดคู่ที่ 1 หักตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome เด่นชัด

กล้ามเนื้อแข็งแรง ในตัวผู้มีขนาดไม่เท่ากันและใหญ่กว่าในตัวเมีย ขอบด้านหน้า ischium มีตุ่มแหลมเล็ก 1 อัน ขอบด้านหน้า merus ใกล้เคียงปลายแผ่นแบนคล้ายล้ามเหลี่ยมปลายมน และมีรอยหยักเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ผิวด้านหน้าค่อนข้างเรียบ มีขนเรียงเป็นแถวตามยาว 1 แถว ขอบด้านล่างมีลักษณะเป็นฟันปลาซี่เล็ก ๆ ตามยาว ผิวด้านหลังมีตุ่มแหลมเล็กลากมือกระจายทั่วไป ผิวด้านบน carpus มีเม็ดเล็กละเอียดกระจายทั่วไป ขอบด้านในตรงส่วนโคนมีขนสั้น ๆ เป็นกระจุก ผิวด้านบน palm มีสันเฉียงแบบ pectinate 2 แถวขนานกัน และมีสันสั้น ๆ อีก 7 ถึง 8 แถวอยู่ถัดมาทางด้านหลัง ผิวด้านนอกเรียบมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายเล็กน้อยบริเวณขอบและข้อต่อ ใกล้กับของล่างมีสันตามยาวขนานกับขอบล่างตั้งแต่ส่วนโคนจนถึงฟันซี่ใหญ่ของ fix finger ผิวด้านในเป็นตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านบน dactylus มีสันตามขวางจำนวน 13 ถึง 14 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว ผิวด้านในตรงส่วนโคนมีเม็ดเล็ก ๆ กระจายเล็กน้อย มีฟันแข็งแรง 2 ซี่ fix finger มีฟัน 7 ถึง 8 ซี่ มีขนาดใหญ่ 1 ซี่อยู่ตรงกลาง ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกว้างแต่ในตัวที่ยังไม่โต ตีมีที่ฟันจะขบกันเล็กน้อย ไม่มีช่องว่างเลย

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบล่าง merus ตรงส่วนปลายของขาเดินทุกคู่มีฟันแหลมคม 4 ถึง 5 อันเรียงตามความยาว มีขนาดเล็กลงไปตามลำดับ ส่วนขอบด้านบนไม่มีหนามแหลม ผิวด้านบนเป็นตุ่มเล็ก ๆ และสันสั้น ๆ ตามขวางลากมือกระจายทั่วไป ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้าย เรียบ carpus และ propodus อ้วนสั้นมีขนปกคลุม dactylus สั้นกว่า propodus มาก

มีหนามตามขอบ 2 ถึง 3 ชั้น

ส่วนท้องตัวผู้ ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 3 ต่อ 1 มีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปล้องที่ 7 มีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว ส่วนปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งอ้วนสั้น ตรงกลางเว้าเข้า ส่วนปลายขยายออก เล็กน้อย ปลายสุดโค้งงอออกทางด้านนอก มีขนยาวปกคลุมหนาแน่น ช่องเปิดท่อนำเชื้อกว้าง ส่วนยื่นตรงปลายอวัยวะเพศผู้เป็นสารพวกโคติน

สี กระดองและขาเดินมีสีดำมัน ก้ามสีน้ำตาลอมเหลือง ส่วนปลายมีสีขาว ก้านตาและตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 271 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	9.10	มม.
ความกว้างกระดอง	12.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	12.00	มม.
ความกว้าง front	7.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่บริเวณริมคลองในป่าชายเลน ซึ่งมีดินค่อนข้างอ่อน อยู่ในเขตระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย

การกระจาย

สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
 ชัยฝั่งทะเลอันดามัน หมู่เกาะเมอโก ชาราวด์ ปีนัง มาเลเซีย สิงคโปร์ ชัยฝั่งตะวันออก
 ของอินเดีย

Genus *Sarmatium* Dana, 1851.

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูนโค้ง มุมขอบตาด้านบนมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างกระดอง
 ขอบด้านหน้ากระดองส่วนหน้าโค้ง front ลาดเฉียงแบ่งเป็น 4 ลอน ลอนคู่ในมีขอบด้าน
 หน้าโค้งมนและขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอกมาก บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น
 ผนังด้านข้างกระดองมีลักษณะเป็นตาข่ายประกอบด้วยเม็ดเล็กและเส้นขนยาวเรียงเป็นแถวสลับ
 กัน maxilliped คู่ที่ 3 มีสันเฉียง บนสันนี้มีขนยาวเรียงเป็นแถว 1 แถว หนวดคู่ที่ 2
 อยู่ในช่องเขี้ยว ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย ปล้องที่ 7
 มีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนปล้องที่ 7 ของตัวเมียฝังอยู่ในปล้องที่ 6 เล็กน้อย

พบ 2 ชนิด

Sarmatium punctatum (A. Milne-Edwards, 1865).

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 1)

<i>Metagrapsus punctatus</i>	de Man, 1880. Notes Leyden Mus.,
2: 31.
<i>Sarmatium punctatum</i>	Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden,
3: 214, 221, 259.
<i>Sarmatium punctatum</i>	Tesch 1918. Siboga Exped. Monogr.,
39c: 115.

Sarmatium punctatum

ปรียะวุฒิ, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, หน้า 88, ภาพที่ 45.

ชื่อไทย ปูแสม

ลักษณะเด่น

กระดองหนูนูนโค้งเรียบมัน มุมขอบตาด้านนอกมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างกระดอง
ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้ง ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อยและขยายออกทางด้านหลัง หลัง
มุมขอบตาด้านนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 1 อัน front มีลักษณะโค้งเล็กน้อย กว้างประมาณ
3 ใน 5 ของความกว้างมุมขอบตาด้านนอก ผิวด้านนอกกำมิดมเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้าน
บน merus ตรงปลายสุดมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ผิวด้านใน palm มีดุมเล็ก ๆ เรียงเป็นสัน
นูนตามขวาง ขอบบนของ dactylus มีหนามแหลมขนาดใหญ่ 2 อัน พบในตัวผู้ merus ของ
ขาเดินยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง carpus และ propodus มีขนปกคลุมหนาแน่น

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูนโค้ง ผิวเรียบมันมีริ้วเล็ก ๆ กระจายทั่วไป มีความกว้างมากกว่า
ความยาว มุมขอบตาด้านนอกมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างกระดอง front มีลักษณะโค้ง
เล็กน้อย กว้างประมาณ 3 ใน 5 ของความกว้างมุมขอบตาด้านนอก และแบ่งเป็น 4 ลอนเด่นชัด
ร่องตรงกลางแคบลึก ลอนคู่ในหนูนูนโค้งและใหญ่เป็น 1.5 เท่าของลอนคู่นอก ผิวบนลอนทั้ง 4
เรียบมัน บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic ชัดเจน บริเวณ
branchial มีสันเสียง 4 ถึง 5 แถว ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้ง ตรงกลางเว้าเข้า
เล็กน้อยแล้วขยายออกทางด้านหลัง และมีขนสั้นเรียงเป็นแถวได้ขอบนี้ตลอดแนว หลังมุมขอบตา
ด้านนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นข้างละ 1 อันขึ้นไปข้างหน้า และมีสันเสียงสั้น ๆ บนแฉ่งยื่นนี้
เบ้าตาแคบลึกมีขนยาวปกคลุม หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็ก
อยู่ในช่องเบ้าตา epistome แหลมด้านชัด

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ขอบบน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ปลายสุดมีแฉ่งยื่นรูปสามเหลี่ยม 1 อัน ขอบด้านหน้าและด้านหลังมีตุ่มแหลมเรียงเป็นแถวตลอดความยาว ผิวด้านหน้ามีขนยาวเรียงเป็นแถวตามยาว 2 แถว ผิวด้านหลังมีตุ่มแหลมเล็กลากมือกระจายทั่วไป มุมด้านในตรงโคน carpus มีขนยาว 1 กระจุก ถัดจากขนยาวนี้ไปด้านหน้ามีตุ่มเล็กเรียงเป็นแถวจนถึงมุมด้านในแล้วปลายซึ่งมีตุ่มแหลมเล็กเรียงตามขวางเป็นขอบ ขอบด้านบนมีตุ่มเล็กเรียงเป็นแนวยาวตั้งแต่โคนจนถึงส่วนปลาย ผิวด้านบนมีตุ่มแหลมเล็กลากมือกระจายทั่วไป ผิวด้านนอก palm มีตุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ขอบด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ใกล้ส่วนโคน dactylus มีสันนูนเป็นเส้นโค้ง 1 อัน ตรงกลางยังมีรอยนูนเป็นสันตามยาวเห็นไม่ชัดเจน ขอบด้านล่างส่วนโคนมีตุ่มเรียงเป็นสันนูนตามความยาวจนถึงกึ่งกลางของ fix finger ผิวด้านในมีตุ่มเล็กกระจายทั่วไป ตรงขอบด้านหน้ามีตุ่มเรียงเป็นสันนูนเรียงตั้งแต่ขอบบนใกล้โคน dactylus จนถึงฐานของ fix finger ขอบบนของ dactylus มีหนามแหลมขนาดใหญ่ปลายสีดำ 2 อัน พบเฉพาะในตัวผู้ ผิวด้านนอก fix finger เรียบและมีสันนูนตามยาว 1 แถว ช่องว่างระหว่างก้ามหนีบแคบ

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง merus และ propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวเป็น 2 เท่าของความกว้าง ขอบบน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลมคม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ผิวด้านบนมีปุ่มเล็ก ๆ กระจายห่าง ๆ โดยเฉพาะใกล้ขอบบนมีปุ่มหนาแน่น carpus และ propodus อ้วนสั้น มีขนเรียงตามยาวทั้งขอบบนและขอบล่าง dactylus เรียบแหลม มีขนสั้น ๆ ตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องตัวผู้แคบยาว ปล้องที่ 6 ยาวกว่าปล้องที่ 5 และมีความกว้างประมาณ 2 เท่าของความยาว ปล้องที่ 7 มีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งเล็กยาวขยายออกเล็กน้อยทางส่วนปลาย มีขอบเป็นเหลี่ยม มีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบ ปลายสุดเป็นติ่งยื่นยาวออกมามาก มีสีน้ำตาลและขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองและขาเดินสีดำอมม่วง ก้ามหนีบสีม่วงอมดำ dactylus และ fix finger สีขาวอมเหลืองอ่อน หนามบน dactylus มีสีดำอมน้ำตาลหรือดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 272 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
ติดกับป่าบก อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	20.70	มม.
ความกว้างกระดอง	25.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	23.40	มม.
ความกว้าง front	15.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ในบริเวณป่าชายเลนซึ่งเป็นดินค่อนข้างแข็ง ในเขตเหนือกว่าระดับน้ำขึ้นสูงสุด
ของช่วงน้ำตาย บางครั้งพบขุดรูอยู่ในบริเวณฐานของจอมหอบ รูมีความลึกมาก การสืบสิ่งต้อง
ใช้วิธีขุดหรือใช้ไม้แหลมแทง ตักเมื่อปูออกจากรู

การกระจาย

ระนอง เกาะนิโคบาร์ เกาะทาเลตี มัตราลั สังกา นิวคาลิโดเนีย ปาดัง

Sarmatium smithii H. Milne-Edwards, 1853.

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 2)

- Sesarma smithi* de Man, 1880. Notes Leyden Mus., 2: 29.
- Sesarma smithii* de Man, 1890. Ibid., 12 (4): 94.
- Sesarma (Sesarma) smithi* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam
1899-1900, p. 328.

- Sesarma (Sesarma) smithii* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 199, 249.
- Sesarma (Sarmatium) smithii* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 68.
- Neosarmatium smithii* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 48.
- Sarmatium smithii* ชูศิลา, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 151, แผ่นภาพที่ 17, ภาพที่ 6.
- Sarmatium smithii* ประยงค์, 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 88, ภาพที่ 44.

ชื่อไทย บูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองหนูนโค้งปกคลุมด้วยกลุ่มขนเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไป มุมขอบตาด้านบนอกมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างกระดอง ขอบข้างกระดองส่วนหน้าโค้งกลม ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อยและขยายออกทางด้านหลัง หลังมุมขอบตาด้านบนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่และเด่นชัดกว่าอันหลัง ในตัวผู้มีหนามแหลมขนาดใหญ่สีดำ 2 อันตรงขอบด้านบน dactylus ของก้าม

ลักษณะทั่วไป

กระดองหนานูน ปกคลุมด้วยกลุ่มขนเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไป ยกเว้นส่วนหลังของบริเวณ gastric เรียบ กระดองมีความกว้างใกล้เคียงกับความยาว มุมขอบตาด้านบนอกมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างกระดอง front กว้างประมาณ 1 ใน 2 ของความกว้างมุมขอบตาด้านบนอก และแบ่งเป็น 4 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลางแคบลึก ลอนคู่ในนูนและใหญ่กว่าลอนคู่

นอก ผิวบนลอนทั้ง 4 มีกลุ่มขนเป็นหย่อม ๆ บริเวณ protogastric, mesogastric และ hepatic เต็มชัดมาก บริเวณ branchial มีสันเสียงสั้น ๆ 5 แถวและมีขนสั้นบนสันนี้ ขอบด้านข้างกระดองส่วนหน้าโค้งกลม ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อยแล้วขยายออกทางด้านหลัง และมีขนสั้นเรียงเป็นแถวตามขอบตลอดแนว หลังมุมขอบตาด้านบนทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่ง ยื่นข้างละ 2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่และเด่นชัดกว่าอันหลัง ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่น เว้าเข้าตรงกลางกว้างและลึก เบ้าตาสีกว้างมีขนยาวปกคลุม หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็กอยู่ในช่องเบ้าตา epistome แหวมเด่นชัด

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ส่วนปลายขอบบน merus มีหนามแหลมเล็ก 1 อัน ขอบด้านหน้าและด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดแนว ผิวด้านหน้ามีขนยาว เรียงเป็นแถวตามยาว 2 แถว และมีกลุ่มขนสั้นกระจายเต็มครึ่งด้านบน ผิวด้านหลังมีตุ่มเล็ก สากมือกระจายทั่ว ๆ ไป ตุ่มจะมีขนาดใหญ่ขึ้นตรงใกล้ขอบด้านล่าง carpus มีขนาดใหญ่คล้าย ส้ามเหลี่ยม มุมด้านในตรงส่วนโคนมีขนยาว 1 กระจุก etail ขนยาวนี้ไปทางด้านหน้าจะมีตุ่ม เล็กเรียงเป็นแถวจนถึงมุมด้านใน ส่วนปลายซึ่งมีแฉ่งยื่นขนาดใหญ่ 1 อัน ขอบด้านบน carpus มี ตุ่มแหลมเล็กมากเรียงเป็นแนวยาวตั้งแต่ส่วนโคนจนถึงปลายที่ต่อกับ palm ขอบด้านหน้าทั้ง ด้านบนและด้านในมีตุ่มแหลมเล็กเรียงห่าง ๆ กัน ผิวด้านหลังมีตุ่มแหลมเรียงเป็นสันสั้น ๆ ตาม ขว้างคล้ายรอยย่นสากมือกระจายทั่วไป palm กว้างใหญ่ ขอบด้านบนมีปุ่มเล็กเรียงเป็นแถว ตามความยาว ผิวด้านนอกเรียบมีรูเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ใกล้ส่วนโคน dactylus มีรอย ฆุนขนาดใหญ่ตามแนวยาว 1 อัน ตรงกลางมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงตามยาวเป็นสันสั้น ๆ ขอบด้าน ล่างมีตุ่มกระจายเป็นแถวตั้งแต่โคนจนถึงส่วนฐานของ fix finger ผิวด้านในมีตุ่มละเอียด กระจายทั่วไป ตรงขอบด้านหน้ามีตุ่มขนาดใหญ่เรียงเป็นสันนูน เสียงตั้งแต่ขอบบนใกล้โคน dactylus จนถึงกึ่งกลางของ fix finger dactylus โค้งลงตรง โคนมีขนเป็นกระจุก ขอบบนมีหนามแหลมขนาดใหญ่สีดำ 2 อัน พบเฉพาะในตัวผู้ มีพื้นขนาดใหญ่ 2 ซี่ตรงส่วนโคน และใกล้ส่วนปลาย fix finger มีผิวเรียบทั้งด้านบนและด้านใน มีพื้นขนาดใหญ่ตรง โคน 2 ถึง 3 ซี่ ส่วนปลาย 1 ซี่ มีช่องว่างระหว่างก้ามหนีบกวาง

ขาเดินทั้ง 4 คู่แข็งแรง ขอบบน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ใกล้ส่วน ปลายมีหนามแหลมคม 1 อัน ขอบด้านล่างเรียบ ยกเว้นส่วนปลายมีรอยหยักเป็นฟันปลาแหลม

คมซี่เล็ก ๆ ผิวด้านบนเป็นตุ่มแหลมเล็กกระจายห่าง ๆ ล่างมือ ยกเว้นขาเดินคู่สุดท้ายเรียก merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 2.2 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบน carpus มีรอยหยักเป็นฟันปลา ผิวด้านนอกและด้านในมีตุ่มเล็กแหลมคมเรียงเป็นเส้นตามยาว 2 และ 1 แถวตามลำดับ propodus มีขนเป็นกระจุกตามขอบบนและขอบล่าง ส่วนปลายสุดมีขนหนาเรียงตามขวางล้อมโดยรอบ dactylus ปลายเรียวแหลมมีขนตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องตัวผู้แคบยาว ปล้องที่ 6 ยาวกว่าปล้องที่ 5 และมีความยาวใกล้เคียงกับความกว้าง ปล้องที่ 7 แคบยาวปลายมนโค้ง ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้น ๆ ตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาว ขอบมีลักษณะเป็นเหลี่ยม มีขนอ่อนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวตลอดแนว ปลายสุดเป็นดิ่งยื่นยาวออกมา มีสีดำและมีขนยาวปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองสีดำมันหรือดำอมน้ำตาลแดง ก้านตาสีน้ำตาลอ่อน ตาสีดำ merus, carpus และโคน palm มีสีดำมัน palm สีแดงเข้ม หนามบน dactylus ฟันระหว่างก้ามหนีบ และปลายสุดของ dactylus และ fix finger มีสีขาวอมเหลืองอ่อน ขาเดินทุกคู่มีสีดำหรือดำอมน้ำตาล dactylus มีสีน้ำตาล ตรงเป็ระหว่างข้อต่อของก้ามหนีบและขาเดินทุกคู่มีสีขาวอมเหลืองอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 273 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	48.30 มม.
ความกว้างกระดอง	48.00 มม.
ความกว้างมุมขอบตาต้านนอก	33.50 มม.
ความกว้าง front	18.30 มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอทุ่งคา 2M 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 1M, อำเภอเมือง 1F และอำเภอเกาะเป็อร์ 1M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูในบริเวณป่าชายเลนซึ่งเป็นดินค่อนข้างแข็ง ในเขตเหนือกว่าระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย บางครั้งพบขุดรูอยู่บริเวณฐานของจอมทอบ รุมีความลึกมากและดินแข็งขุดได้ยาก ในการสืบสังต้องรอให้น้ำลงใหม่ ๆ บุพวกนี้จะออกจากรูมาหากิน ซึ่งคอยใช้เสียมแทงตักปากรูไว้ แต่ก็ทำได้ยากเพราะบุพวกนี้ไม่ออกห่างจากปากรูมาก จึงมักจะแทงตักไม่ทัน

การกระจาย

อำเภอไทย ชายฝั่งทะเลอันดามัน สิงคโปร์ ชวา ฟิลิปปินส์ นิวกาลิโดเนีย
ชานซีบาร์ เกาะฟิลิ ทางใต้ของนิวกินี ออฟริกาใต้ ควีนส์แลนด์ ออสเตรเลีย

Genus *Glistocoeloma* A. Milne Edwards, 1873.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส ผิวมีกลุ่มขนสีน้ำตาลหรือสีดำปกคลุมหนาแน่น front ลาดชัน และแบ่งออกเป็น 2 ลอนเด่นชัดด้วยร่องแคบลึกตรงกลาง บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงเกือบขนานกัน มุมด้านในของขอบด้านล่างเข้าตามีเงี่ยงมนปาน 1 อัน ทำให้หนวดคู่ที่ 2 ถูกกันออกมานอกเบ้าตา หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front maxilliped คู่ที่ 3 คลุมช่องปากไม่มีติ ผนังด้านข้างกระดองมีลักษณะเป็นตาข่าย ก้ามแข็งแรงมีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ขาเดินแข็งแรงมีกลุ่มขนสีน้ำตาลหรือสีดำปกคลุมหนาแน่น ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายเต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 2 ชนิด

Clitocoeloma merguiense de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 3)

- Clistocoeloma merguiense* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 195.
- Clistocoeloma merguiense* de Man, 1890. Notes Leyden Mus., 12 (4): 92.
- Clistocoeloma merguiense* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 429.
- Clistocoeloma merguiense* Tesch, 1917. Zool. Meded. Leiden, 3: 220.
- Clistocoeloma merguiense* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 241.
- Clistocoeloma merguiense* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 68, pl. 15, fig. 4.
- Clistocoeloma merguiense* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 431.
- Clistocoeloma merguiense* Sakai, 1939. Studies on the Crabs of Japan, Tokyo, p. 700, fig. 128.
- Clistocoeloma merguiense* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2): 353.
- Clistocoeloma merguiense* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 114-116, แผ่นภาพที่ 35.
- Clistocoeloma merguiense* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Clistocoeloma merguiense* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 48.

Clistocoeloma merguense Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept.
 Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ.
 Bangkok, p. 95.'

ชื่อไทย ปูแล่มไม้

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ผิวปกคลุมด้วยกลุ่มขนสีดำหนาแน่น ขอบด้านข้างกระดองบริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีรอยหยัก 2 แห่ง แต่ไม่เป็นแฉ่งยื่น ผิวด้านในของก้ามมีเม็ดเล็ก ๆ เป็นกลุ่มแต่ไม่เป็นสัน ขอบด้านบน dactylus ของก้ามมีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 14 ถึง 19 อันเรียงเป็นแถวตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ผิวมีกลุ่มขนสีดำปกคลุมหนาแน่น front ลาดชัน มีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ลอนคู่ในและลอนคู่นอกมีขนาดเท่ากัน หลังจากขูดกลุ่มขนออกแล้วพบว่าบริเวณ mesogastric และบริเวณ cardiac เด่นชัด ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงและขยายออกเล็กน้อยทางด้านหลัง หลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างมีรอยหยัก 2 แห่ง แต่ไม่เป็นแฉ่งยื่น ขอบด้านหน้ากระดองเว้าเข้าเป็นร่องแคบตรงกลาง เบ้าตาเดี่ยว หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรง ขอบด้านใน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยจำนวนหลายอัน ผิวด้านบน carpus มีกลุ่มขนดำปกคลุมอยู่หนาแน่น ผิวบน palm มีสันตามยาวแบบ pectinate 1 แถว ผิวด้านในมีเม็ดเล็ก ๆ อยู่เป็นกลุ่ม ๆ แต่ไม่เป็นสัน ส่วนผิวด้านบนนอกเรียบ ขอบบน dactylus มีปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 14 ถึง 19 อันเรียงตัวเป็นแถวตามความยาว ส่วนปลายของ fix finger และ dactylus แหลมคม

ขาเดินทุกคู่สั้นแข็งแรง มีกลุ่มขนสีดำปกคลุมอยู่หนาแน่น *merus* ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวเป็น 2.5 เท่าของความกว้าง *dactylus* เรียวแหลม

ส่วนท้องปล้องสุดท้ายของตัวผู้มีความยาวมากกว่าความกว้าง และยาวกว่าปล้องที่ 6 มาก ขอบด้านข้างปล้องที่ 6 สอบนเข้าสู่ส่วนปลายซึ่งมีรอยเว้าเข้าตรงกลาง ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 4 และ 5 เป็นแนวตรง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างสั้น ส่วนปลายตัดมนชี้เฉียงออกไปทางด้านนอก มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระจดองและขาเดินปกคลุมด้วยกลุ่มขนสีดำ ก้ามหนีบมีสีเหลืองอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 277 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจดอง	13.40	มม.
ความกว้างกระจดอง	15.00	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	14.50	มม.
ความกว้าง front	9.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 4M 3F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 2M 3F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 8M 2F, อำเภอเมือง 2M 6F และอำเภอกะเปอร์ 5M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบซ่อนตัวอยู่ใต้ใบไม้ กิ่งไม้ผุ หรือก้อนดินริมจอมหอบ ในบริเวณป่าชายเลน เขตเหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย เป็นปูที่ค่อนข้างเชื่องช้า มักพบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *U. (C.) triangularis bengali*

การกระจาย

ตราด สันทบุรี สุราษฎร์ธานี สงขลา นราธิวาส ชัยฝั่งทะเลอันดามัน
เขตอินโด-แปซิฟิก หมู่เกาะเมอโก หมู่เกาะนิโคบาร์ มาเลเซีย เซลังงอร์ ปีนัง
สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลี

Clistocoeloma sp.

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 4)

ชื่อไทย บูแล่มไบ้

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ผิวปกคลุมด้วยกลุ่มขนสีน้ำตาลอมดำหนาแน่น
ขอบด้านข้างกระดองบริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นขนาดเล็ก 2 อัน ผิวด้าน
ใน propodus ของก้ามมีตุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นสันขนตามขวาง 1 สัน ขอบด้านบน dactylus
ของก้ามมีสันสั้น ๆ เป็นรอยขีดในแนวเฉียงรวมกันเป็นปุ่ม 3 ปุ่ม ๆ ละ 4 ถึง 5 ขีดเรียงอยู่
ตรงกลาง

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย
ผิวปกคลุมด้วยกลุ่มขนสีน้ำตาลอมดำหนาแน่น front ลาดชัน มีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่ง
ของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้าง และแบ่งออกเป็น 4 ลอนเด่นชัด ลอนคู่ในมี
ขนาดใหญ่กว่าลอนคู่นอกเล็กน้อย หลังจากชุดกลุ่มขนออกแล้วพบว่ามีบริเวณ mesogastric
และบริเวณ cardiac เด่นชัด ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวตรงและขยายออกเล็กน้อยทาง
ด้านหลัง หลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่นขนาดเล็กปลายมนทู่จำนวน
2 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่กว่าอันที่ 2 เล็กน้อย ขอบด้านหน้ากระดองเว้าเข้าเป็นร่องแคบ
ตรงกลาง เบ้าตาเฉียง หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ที่ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่อง
เบ้าตา

กำมแข็งแรง merus ลั้น ด้วด้นในเรีบนมีขนยาวเรีงเป็นแถวขนานกับขอบด้นใน 1 แถว ด้วด้นนอกขรุขระ ขอบทุด้นค่อนข้งเรีบ . carpus ลั้น ด้วด้นบนมีกลุ่มขนล้ด้า ปกคลุมหนาแน่น ด้วด้นในตรงล้งนโคนมีขนยาวอยู่ 1 กลุ่ม palm อ้วนลั้น ด้วด้นบนมีล้งน ตามยาวแบบ pectinate 1 แถว และมีตุ้มเล็ก ๆ เรีงเป็นแถวลั้น ๆ 1 ถึง 2 แถว ด้ว ด้นในเรีบ ตรงกลางมีตุ้มเล็ก ๆ เรีงเป็นล้งนูนตามขวาง 1 ล้งน ด้วด้นนอกเรีบมีรูเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ขอบบน dactylus มีล้งนลั้น ๆ เป็นรอยขีดในแนวเฉียงรวมกันเป็นปุ่ม 3 ปุ่ม ๆ ละ 4 ถึง 5 ขีดเรีงอยู่ตรงกลาง ตรงล้งนโคนของ dactylus และ fix finger มีปุ่ม คล้ายพ้บบริเวณละ 1 ปุ่ม

ขาเดินทุคู้แข็งแรง มีกลุ่มขนล้ด้าตาลอมด้าปกคลุมหนาแน่น merus ของขาเดินคู้ที่ 3 มีความยาวเป็น 2.2 เท่าของความกว้าง propodus ยาวกว่า carpus เล็กน้อย dactylus เรีวแหลม

ล้งนท้งปล้องล้ดท้ายของล้งนคู้มีความยาวมากกว่าความกว้าง เล็กน้อย และยาวกว่า ปล้องที่ 6 มาก

อวัยวะเพคู้ เป็นแถงลั้น ล้งนปลายมนล้ดออกไปทางด้นนอก มีกลุ่มขนปกคลุม หนาแน่น

ล้ กระจดองและขาเดินปกคลุมด้วยกลุ่มขนล้ด้าตาลอมด้า palm และกำมหนีบมีล้งนวง อ่อน

ขนาดล้งนอย่างที่ใช้ศึกษา

ล้งนอย่างปู้ Collection number 282 เป็นเพคู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อำเภอกระบุรี ล้งนหวัดระนอง มีขนาดล้งนดังนี้

ความยาวกระจดอง	9.00	มม.
ความกว้างกระจดอง	10.60	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้นนอก	10.60	มม.
ความกว้าง front	6.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกระบุรี 5M 1F และอำเภอละอุ่น 4M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบอาศัยในบริเวณเดียวกับ *C. merguense*

การกระจาย

ระนอง

Genus *Metaplax* H. Milne Edwards, 1853.

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นผิวเรียบหรือมีกลุ่มขนสั้น ๆ ปกคลุม front ลาดและแคบ บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจนหรือชัดเจนแล้วแต่ชนิด ขอบข้างกระดองเป็นแนวตรง และสอบเข้าเล็กน้อยทางด้านหลัง สันใต้ขอบตาล่างชัดเจนประกอบด้วยเม็ดเล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถว ช่องว่างระหว่าง maxilliped คู่ที่ 3 เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนที่กว้างมากจนสามารถเห็น mandible ได้ชัดเจน ก้ามของตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าก้ามของตัวเมียมาก ส่วนท้องของตัวผู้แผ่ขยายไม่เต็มช่องว่างระหว่างขาเดินคู่สุดท้าย

พบ 5 ชนิด

Metaplax elegans de Man, 1888.

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 5)

Metaplax elegans de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 164, pl. 11, figs. 406.

Metaplax elegans Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 434.

- Metaplax elegans* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam
1899-1900, p. 329.
- Metaplax elegans* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 116.
- Metaplax elegans* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., (12): 69.
- Metaplax elegans* Shen, 1940. Bull. Fan. Mem. Inst. Biol.
Zool., 10 (2): 95.
- Metaplax elegans* Tweedie, 1950a. Sarawak Mus. Journ., 5 (2):
353.
- Metaplax elegans* สุรินทร์, 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 120-123,
แผ่นภาพที่ 37.
- Metaplax elegans* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res.
Bull., (10): 35.
- Metaplax elegans* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fan. Mem.
Inst. Biol. Zool., 10 (2): 95.
- Metaplax elegans* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol
Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 3 ต่อ 2 สันใต้ขอบตาด้านล่างประกอบด้วยปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 40 ถึง 60 อัน ขอบด้านบน palm ของก้ามมีความยาวมากกว่าความกว้างเป็นอัตราส่วน 4 ต่อ 3 ขอบด้านล่างของ dactylus และขอบด้านบนของ fix finger มีปุ่มยื่นเด่นชัดบริเวณละ 1 อัน ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินทุกคู่มีหนามแหลม 1 ถึง 7 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 3 ต่อ 2 ผิวค่อนข้างเรียบและมีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป front ลาดมีความกว้างเป็น 1 ใน 3 ของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างและแบ่งเป็น 2 ลอนเด่นชัด ร่องตรงกลาง cervical ลึก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองไม่ชัดเจน บริเวณ branchial มีสันเฉียง 2 ถึง 3 แถว ขอบด้านหน้าและด้านข้างกระดองมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวคล้ายลูกบิด ขอบด้านข้างกระดองล่อเข้าเล็กน้อยทางด้านหลัง บริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน แฉ่งยื่นอันแรกมีขนาดใหญ่และแหลมคม แฉ่งยื่นอันที่ 2, 3 และ 4 มีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่น ตรงกลางนูนโค้งลงไปทางด้านปาก สันใต้ขอบตาด้านล่างประกอบด้วยปุ่มเล็ก ๆ จำนวน 40 ถึง 60 อัน หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องเบ้าตา

ก้ามแข็งแรงกว่าขาเดินมาก มีขนาดไม่เท่ากันทั้งสองข้าง ในตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าในตัวเมียมาก ขอบด้านใน merus บริเวณตรงกลางโค้งออกเล็กน้อย และมีปุ่มเล็ก ๆ เรียงกันตามความยาว ผิวด้านบนมีร่องปุ่มตรงกลางและมีขนยาวเรียงตามความยาวใกล้ขอบด้านใน ผิวด้านบน carpus และ palm เป็นเม็ดละเอียดกระจายทั่วไป ผิวด้านในเป็นเม็ดเล็ก ๆ กระจายอยู่ห่าง ๆ ขอบด้านล่างมีปุ่มเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามความยาว ขอบบน palm มีความยาวมากกว่าความกว้างเป็นอัตราส่วนประมาณ 4 ต่อ 3 ขอบด้านบน dactylus เป็นปุ่มเล็ก ๆ เรียงตามความยาวกระจายทั่วไป ขอบด้านล่างของ dactylus และขอบด้านบน fix finger มีปุ่มยื่นเด่นชัดบริเวณละ 1 อัน ส่วนปลายสุดของก้ามหนีบแผ่ขยายออก

ขาเดินทั้ง 4 คู่สั้นและเรียวเล็ก ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินคู่แรกใกล้ส่วนปลายมีหนามแหลม 1 อัน ขอบด้านหลังเรียบ ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีหนามแหลม 3 ถึง 6 อันเรียงกันห่าง ๆ เป็นแถว ขอบด้านหลังตรงส่วนปลายมีหนามแหลม 1 ถึง 2 อัน merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 3.5 เท่าของความกว้าง ขอบด้านหน้ามีหนามแหลม 5 ถึง 7 อันเรียงกันห่าง ๆ เป็นแถว ขอบด้านหลังตรงปลายมีหนามแหลม 1 ถึง 2 อัน ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินคู่สุดท้ายมีหนามแหลม 5 ถึง 7 อัน ขอบด้านหลังเรียบ ขอบด้านหน้า carpus และ propodus ของขาเดินทุกคู่มีขนอ่อนปกคลุมอยู่หนาแน่น dactylus เรียวแหลมเล็ก

ส่วนท้องของตัวผู้เรียวยาว ปล้องที่ 6 กว้างเป็น 1.5 เท่าของความยาว ปล้อง
สุดท้ายมีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนปลายมนโค้ง

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งเรียวเล็ก โค้งออกเล็กน้อยทางด้านนอก ส่วนปลายสุด
มนทุ่และมีร่องเว้าลักษณะเป็นแฉ่ง .1 แห่ง มีกลุ่มขนปกคลุมอยู่หนาแน่น

สี กระจกต้อมีสีน้ำตาลอมเทา ขาเดินสีน้ำตาลอ่อน ก้ามสีส้มอมน้ำตาล ก้านตา
สีเทา ตามีสีน้ำตาลอมดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 284 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	12.80	มม.
ความกว้างกระดอง	19.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	18.30	มม.
ความกว้าง front	5.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 3M 1F, อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 27M 3F และ
ทุ่งตะโก อำเภอสวี 16M 2F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 15M 2F, อำเภอละอุ่น 12M 3F, อำเภอเมือง 8M 1F และ
อำเภอกะเปอร์ 3M 2F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดโคลนค่อนข้างเหนียวริมฝั่งแม่น้ำหรือปากแม่น้ำในบริเวณป่าชายเลน
อยู่ในเขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด สันทบุรี ชลบุรี ลุ่มทรล่งคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร
 ฝั่งทะเลอันดามัน หมู่เกาะเมอโก ปีนัง เซียงงอร์ สิงคโปร์ ปอร์ต ลเวตเตนแอม
 มาลัคคา ปอนเตียนัค มากาลัสซาร์

Metaplax dentipes (Heller, 1830)

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 6)

- Metaplax dentipes* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. London,
 22: 162, pl. 11, fig. 1-3.
- Metaplax dentipes* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 433.
- Metaplax dentipes* Rathbun, 1910a. Danish Exped. to Siam 1899-1900,
 p. 329.
- Metaplax dentipes* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 116.
- Metaplax dentipes* Chopra and Das, 1937. Rec. Indian Mus., 39: 431.
- Metaplax dentipes* สุรินทร, 2516. วิทยานพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 123-125,
 แผ่นภาพที่ 38.
- Metaplax dentipes* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci.
 Chulalongkorn Univ. Bangkok, pl 48.

ชื่อไทย ปูแสด

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน
 4 ต่อ 3 สันไตขอบตาด้านล่างประกอบด้วยปุ่มขนาดใหญ่ 5 ถึง 6 อัน ขอบด้านบน palm ของ
 ก้ามมีความยาวเท่า ๆ กับความกว้าง ขอบด้านล่าง dactylus และขอบด้านบน fix finger

ของก้ามหนีบเป็นปุ่มเล็ก ๆ แบบฟันเลื่อย ขอบด้านหน้า merus ของขาเดินทุกคู่ไม่มีหนามแหลม ส่วนท้องทุกปล้องแยกออกจากกันชัดเจน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 4 ต่อ 3 ผิวค่อนข้างเรียบเป็นตุ่มละเอียดและขนสั้น ๆ กระจายห่าง ๆ อยู่ทั่วไป front ลาดและมีความกว้างเป็น 1 ใน 3 ของระยะระหว่างมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างและแบ่งเป็น 2 ลอนชัดเจน ร่องตรง cervical ไม่ลึกมาก บริเวณ mesogastric ชัดเจนกว่าบริเวณอื่น บริเวณ branchial มีสันเสียง 2 ถึง 3 แถวไม่ชัดเจน ขอบด้านหน้าและด้านข้างกระดองมีเม็ดเล็ก ๆ เรียงตัวกันเป็นแถวคล้ายลูกบิด ขอบด้านข้างกระดองลอบเข้าเล็กน้อยทางด้านหลัง บริเวณหลังมุมขอบตาด้านบนนอกทั้งสองข้างมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน แฉ่งอันแรกมีขนาดใหญ่เด่นชัดมาก แฉ่งอันที่ 2, 3 และ 4 มีขนาดเล็กลงตามลำดับ ขอบด้านหน้ากระดองโค้งเป็นคลื่น ตรงกลางนูนโค้งลงไปทางด้านปาก สันใต้ขอบตาด้านล่างประกอบด้วยปุ่มขนาดใหญ่จำนวน 5 ถึง 6 อัน หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 อยู่ในช่องง่ามขา

ก้ามแข็งแรงกว่าขาเดินมาก มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง ในตัวผู้มีขนาดใหญ่กว่าในตัวเมียมาก ขอบด้านใน merus มีสันโค้งงอนข้างละ 1 อัน ตรงปลาย merus ทั้งขอบด้านในและด้านนอกเป็นตุ่มแหลมแบบฟันเลื่อยหลายอันเรียงกันตามความยาว ผิวด้านบน carpus และผิวของ palm เป็นเม็ดละเอียดกระจายตามความยาว ขอบด้านล่าง dactylus และขอบด้านบน fix finger มีลักษณะเป็นปุ่มเล็ก ๆ แบบฟันเลื่อย ส่วนปลายสุดมีลักษณะแหลมคม

ขาเดินทั้ง 4 คู่เรียวยาวเล็ก ขอบด้านหน้าและด้านหลัง merus เรียบไม่มีหนามแหลม merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ยาวเป็น 3.5 เท่าของความกว้าง propodus ของขาเดิน 3 คู่แรกมีกลุ่มขนอ่อนปกคลุมอยู่หนาแน่น ส่วนขาเดินคู่สุดท้ายมีขนอ่อนเพียงเล็กน้อย

ส่วนท้องของตัวผู้เรียวยาว ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย ขอบด้านข้างเกือบขนานกัน ขอบส่วนปลายเว้าเข้าเล็กน้อย ปล้องสุดท้ายมีความยาวมากกว่าความกว้างอย่างเด่นชัด

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่ง เรียวยาว โคนงอกเล็กน้ยทางด้านนอก ตรงปลายมี รอยเว้า เป็นแฉ่ง เล็ก ๆ 1 แฉ่ง มีกลุ่มขนปกคลุมหนาแน่น

สี กระดองมีสีน้ำตาลอมเทา ขาเดินสีเทาอมเหลือง ก้ามเป็นสีเทาอมม่วง ส่วนปลายสุดเป็นสีเหลืองอ่อนอมขาว

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 291 เป็นเพศผู้ ได้มาจากบริเวณป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	17.80	มม.
ความกว้างกระดอง	25.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	22.30	มม.
ความกว้าง front	7.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งมหา อำเภอปะทิว 3M 2F, อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 10M 5F และ ทุ่งตะโก อำเภอสวี 1M 3F จังหวัดชุมพร

อำเภอกระบุรี 4M 1F, อำเภอละอุ่น 9M 6F, อำเภอเมือง 3M 2F และ อำเภอเกาะเปอร 5M 3F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดเลนค่อนข้างเลวริมฝั่งแม่น้ำหรือปากแม่น้ำ ในบริเวณป่าชายเลน เขตน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

การกระจาย

ตราด ชลบุรี ลุ่มพรปรากการ ลุ่มพรลำคร ชุมพร สุราษฎร์ธานี มหาลุ่มพรอินเดีย ชายฝั่งตะวันออกของอินเดีย หมู่เกาะเมอโก สังกา

Metaplax crenulata (Gerstaecker, 1856)

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 7)

- Metaplax crenulatus* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 156-158.
- Metaplax crenulata* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 435-436.
- Metaplax crenulata* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 116.
- Metaplax crenulata* Tweedie, 1936. Bull. Raffles Mus., 13: 69.
- Metaplax crenulata* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Metaplax crenulata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 48.
- Metaplax crenulata* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 4 ต่อ 3 ขอบข้างกระดองส่วนหน้ามีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจน ก้ามของตัวผู้มีความยาวมากกว่าความยาวกระดอง 3 เท่า ขอบด้านบน carpus และ palm ของขาเดินทุกคู่มีหนามแหลมเรียงเป็นแถวตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 4 ต่อ 3 ผิวค่อนข้างเรียบ มีรูเล็ก ๆ และกลุ่มขนสั้น ๆ กระดองทั่วไป front ลาดและแคบ แบ่งออกเป็น 2 ลอนชัดเจน มีความกว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตา ด้านนอกทั้งสองข้าง ร่องบริเวณ cervical และบริเวณ epibranchial สึก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองชัดเจนมาก ขอบด้านข้างกระดองค่อนข้างตรง โคนงออกตรงกลางเล็กน้อย หลังมุมขอบตา ด้านนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่แหลมคม แฉ่งยื่นอันที่ 2, 3 และ 4 มีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ขอบด้านข้างของแฉ่งยื่นแต่ละอันมีลักษณะเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ เบ้าตาเป็นร่องลึกกว้าง ขอบเบ้าตาด้านบนโค้งเป็นคลื่น และมีตุ่มแหลมเรียงตลอดแนว ขอบเบ้าตา ด้านล่างมีตุ่มกลมเล็ก ๆ 20 ถึง 25 ตุ่มเรียงเป็นเส้นยาวถึงระดับเดียวกับรอยหยักข้างกระดอง อันแรก หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวางอยู่ที่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา epistome ล้นเห็นชัดเจน ขอบบนของช่องปากเป็นตุ่มเล็ก ๆ มองเห็นจากด้านบน

ก้ามแข็งแรง มีขนาดใกล้เคียงกันทั้งสองข้าง และมีความยาวมากกว่าความยาว กระดอง 3 เท่า merus ยาวมาก ขอบทุกด้านมีตุ่มแหลมตลอดความยาว ตรงขอบด้านใน ประมาณ 1 ใน 3 ของความยาว merus มีสันสูงขนาดเล็ก 1 อัน ไม่พบในตัวเมีย ผิวด้านบนใกล้ส่วนโคนมีขนยาวเรียงเป็นแถวขนานกับขอบด้านหน้า 1 แถว ขอบและมุมด้านใน carpus เป็นตุ่มเล็ก ๆ ทั่วไป ส่วนโคน palm มีความกว้างน้อยกว่าส่วนปลาย ส่วนที่กว้างที่สุดยาว เป็น 1 ใน 2 ของความยาว ขอบบนและขอบล่างมีตุ่มเล็กแหลมเรียงตลอดความยาวล่างมือ ผิวด้านในตรงกึ่งกลางมีตุ่มเล็ก ๆ 1 แถว dactylus และ fix finger โค้งงุ้มลง ปลายแหลม ไม่มีฟันขนาดใหญ่ dactylus ยาวเป็น 3 ใน 4 ของขอบบน palm

ขาเดินทุกคู่เรียวยาว ขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวมากที่สุด merus มีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนและด้านล่าง merus ขอบด้านบน carpus และ propodus ของขาเดินทุกคู่ มีหนามแหลมเรียงตามความยาว ขอบด้านล่าง propodus มีขนปกคลุมตาม ความยาว dactylus ปลายเรียวแหลม มีขนเรียงเป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องของตัวผู้แคบยาว ทั้ง 7 ปล้องแยกจากกันชัดเจน ปล้องที่ 7 ค่อนข้างกลม มีความกว้างใกล้เคียงความยาว ปล้องที่ 6 มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความ

ยาว ปล้องที่ 5, 4, 3 และ 2 มีความกว้างเพิ่มขึ้นแต่ความยาวลดลงตามลำดับ ปล้องที่ 1 มีลักษณะเป็นสันคม ขอบด้านข้างส่วนท้องทุกปล้องมีขนสั้นตลอดแนว

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่งยาว ส่วนปลายโค้งออกทางด้านนอก ช่องเปิดท่อนำเข้ากว้าง มีขนปกคลุมหนาแน่นตั้งแต่ส่วนโคนถึงส่วนปลาย

สี กระดองสีน้ำตาลอมเทา ก้ามมีสีน้ำตาลอมส้ม ปลายลู่ดมีสีขาว ขาเดินสีเทา อกดำหรือเขียวซีมา บริเวณ pterygostomial ครึ่งบนสีน้ำตาลเข้ม ครึ่งล่างสีขาว ตาสีเทาดำ ก้านตาสีน้ำตาล

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 298 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดเลนบริเวณเกาะเหลา อำเภอมือเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	26.00	มม.
ความกว้างกระดอง	35.50	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	28.70	มม.
ความกว้าง front	7.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

เกาะเหลา อำเภอมือเมือง 8M 7F และอำเภอกะเปอร์ 2M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ปูอยู่ตามหาดเลนหลวมมาก ริมฝั่งแม่น้ำหรือปากแม่น้ำ ในบริเวณป่าชายเลน เขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย รูค่อนข้างกว้างลึก ปากผู้มีลักษณะเป็นขอบลู่ โดยรอบ มักมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา พบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับ *Macrophthalmus tomentosus*

การกระจาย

ฝั่งทะเลอันดามัน อ่าวเบงกอล คาบสมุทรมลายู มาเลเซีย หมู่เกาะเมอไก

Metaplax distincta H. Milne-Edwards, 1852.

(แผ่นภาพที่ 23 ภาพที่ 8)

- Metaplax distinctus* de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Lond. (Zool.), 22: 158-161.
- Metaplax distincta* Henderson, 1893. Cont. Indian Carcinology Zool., 5: 391.
- Metaplax distinctus* Alcock, 1900. Journ. Asiat. Soc. Bengal, 69: 432-433.
- Metaplax distincta* Tesch, 1918. Siboga Exped. Monogr., 39c: 117.
- Metaplax distincta* Chhapgar, 1957. Marine Crabs of Bombay States, Bombay, p. 61, pl. 16, fig. q.
- Metaplax distincta* Sankarankutty, 1961. Journ. Mar. Biol. Ass. India, 3 (1 & 2): 110-111.
- Metaplax distinctus* Frith, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., (10): 35.
- Metaplax distinctus* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 48.
- Metaplax distinctus* Tantichodok, 1981. M.Sc. Thesis, Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 95.

ชื่อไทย ปล่อม

ลักษณะเด่น

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 4 ต่อ 2.75 สันใต้ขอบตาล่างประกอบด้วยตุ่ม 25 ถึง 30 ตุ่ม และค้อย ๆ เล็กลงตามลำดับ ขอบด้านบน palm ของก้ามมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย dactylus และ fix finger มีพื้นขนาดเล็ก ขอบบน merus ตรงส่วนปลายของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีหนามแหลม 3 อัน ขอบบน carpus และ propodus เรียบ ส่วนท้องทุกปล้องแยกออกจากกันชัดเจน

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 4 ต่อ 2.75 ผิวเรียบ มีขนสั้น ๆ กระจายห่าง ๆ front ลาดและแคบ แบ่งออกเป็น 2 ตอนชัดเจน มีความกว้างประมาณ 1 ใน 4 ของความกว้างระหว่างมุมขอบตาด้านบนอกทั้งสองข้าง ร่องบริเวณ cervical ไม่ลึก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเห็นไม่ชัดเจน บริเวณ branchial มีตุ่มเล็กละเอียดเรียงเป็นเส้น 3 เส้นไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างกระดอง ล้อมเข้าด้านหลังเล็กน้อย หลังมุมขอบตาด้านบนมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่แหลมเด่นชัด แฉ่งยื่นอันที่ 2, 3 และ 4 มีขนาดเล็กลงตามลำดับ มีขนสั้น ๆ ยื่นเป็นแนวตามขอบนี้ เบ้าตาเป็นร่องลึกกว้าง ขอบเบ้าตาด้านบนโค้งเป็นคลื่น มีตุ่มเล็กละเอียดเรียงเป็นขอบ ขอบเบ้าตาล่างมีตุ่ม 25 ถึง 30 ตุ่มเรียงเป็นสันตามความยาวถึงระดับเดียวกับรอยหยักข้างกระดองอันที่สอง ตุ่ม 8 ถึง 10 อันแรกมีความยาวมากกว่าความกว้าง ถัดมาจะมีความยาวเท่ากับความกว้าง และมีขนาดเล็กลงไปเรื่อย ๆ ตามลำดับ หนวดคู่ที่ 1 พับตามขวาง อยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา epistome ลื่น ขอบด้านบนช่องปาก ค่อนข้างตรง บริเวณ pterygostomian มีตุ่มปกคลุมเล็กน้อย

ก้ามแข็งแรง มีขนาดใกล้เคียงกัน ยาวประมาณ 2 ถึง 2.5 เท่าของความกว้าง กระดอง merus ยาวเลยข้างกระดองถึงระดับกึ่งกลาง merus ของขาเดินคู่ที่ 3 ตรงขอบมีตุ่มแหลมเล็กกระจายทั่วไป โดยเฉพาะส่วนปลายจะมีขนาดใหญ่ ตรงขอบด้านหน้าประมาณ กึ่งกลางมีสันสูงขนาดเล็ก 1 อันอยู่ในแนวเฉียง และมีขนสั้น ๆ เรียงเป็นแถวขนานกับสันนี้ 1 แถว

ขอบและมุมด้านใน carpus เป็นตุ่มแหลมเล็ก ผิวเรียบ palm มีความยาวมากกว่าความกว้าง เล็กน้อย ผิวเรียบ ผิวด้านในมีตุ่มเล็กละเอียดกระจายทั่วไป dactylus และ fix finger โค้งงุ้มลง ปลายแหลมงอน มีพื้นขนาดเล็กละเอียด

ขาเดินทั้ง 4 คู่เรียวยาว ขอบบน merus ของขาเดินคู่ที่ 1, 4 และคู่ที่ 2, 3 มีหนามแหลม 1 และ 3 อันอยู่ตรงส่วนปลายตามลำดับ propodus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีกลุ่มขนหนาปกคลุมทั้งด้านหน้าด้านหลัง dactylus เรียวแหลม

ส่วนท้องของตัวผู้แคบยาว ทุกปล้องแยกจากกันชัดเจน ปล้องที่ 7 ส่วนปลายค่อนข้างกลม มีขนาดเล็กที่สุด ปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 3.25 ต่อ 2 ส่วนปลายโค้งมน ปล้องอื่นมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยม มีความกว้างมากกว่าความยาวมาก

อวัยวะเพศผู้ มีลักษณะเป็นแท่ง ส่วนปลายสุดเป็นติ่งแหลมเล็กยื่นออกทางด้านนอก และมีกลุ่มขนยาวปกคลุมหนาแน่น

สี กระจดองสีเทาอมดำ ก้ามมีสีเทา ชีกล่างของ palm และปลายสุด dactylus และ fix finger มีสีขาว ขาเดินสีเทาอมดำ ปลาย dactylus สีอมน้ำตาลอ่อน ตาและก้านตาสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 300 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดเลนบริเวณ เกาะเหลา อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวกระจดอง	11.30	มม.
ความกว้างกระจดอง	16.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านนอก	15.00	มม.
ความกว้าง front	4.60	มม.

ตัวอย่างที่พบ

เกาะเหลา อำเภอเมือง 12M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดเลน เหลวมากริมฝั่งแม่น้ำหรือปากแม่น้ำในบริเวณป่าชายเลน อยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย รูมักมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลอันดามัน มัตราลี หมู่เกาะเมอโก นิโคบาร์ บอมเบย์ ชายฝั่งตะวันตกของอินเดีย

Metaplax sp.

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 1)

ชื่อไทย ปูแล่ม

ลักษณะเด่น

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วน 3 ต่อ 2 สันไตขอบตาล่างประกอบด้วยปุ่ม 28 ถึง 30 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่ที่สุดและค่อย ๆ เล็กลงไปตามลำดับเมื่อใกล้มุมขอบตาด้านบนนอก ขอบด้านข้างกระดองมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเด่นชัด ก้ามของตัวผู้มีความยาวมากกว่าความยาวกระดอง 3 เท่า dactylus เรียวแหลมโค้งงอจุ่มลง ขอบด้านบน merus ของขาเดินทุกคู่มีรอยหยักแบบฟันเลื่อย

ลักษณะทั่วไป

กระดองคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างมากกว่าความยาวเป็นอัตราส่วนประมาณ 3 ต่อ 2 ผิวเรียบมัน มีขนสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณ branchial ค่อนข้างหนาแน่น front ลาดลง แบ่งออกเป็น 2 ลอนด้วยร่องกว้างตรงกลางเด่นชัด มีความกว้างประมาณ 1 ใน 3 ของความกว้างกระดอง ร่องบริเวณ cervical และบริเวณ epibranchial ค่อนข้างลึก บริเวณต่าง ๆ บนกระดองเด่นชัด ขอบด้านข้างกระดองเป็นแนวค่อนข้างตรงลอบเข้าเล็กน้อยทางด้านหลัง หลังมุมขอบตาด้านบนนอกมีรอยหยักเป็นแฉ่งยื่น 4 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่แหลมคม แฉ่งยื่นอันที่ 2, 3 และ 4 มีขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ขอบด้านข้างของแฉ่งยื่นแต่ละอันมีลักษณะ

เป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ เบ้าตาสีกว้าง ขอบเบ้าตาด้านบนโค้งเป็นคลื่น มีเม็ดกลมเล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดแนว ขอบเบ้าตาด้านล่างประกอบด้วยปุ่ม 28 ถึง 30 อัน อันแรกมีขนาดใหญ่ที่สุด และค่อย ๆ มีขนาดเล็กลงไปตามลำดับเมื่อเข้าไปใกล้ขอบตาด้านนอก หนวดคู่ที่ 1 พบตามขวางอยู่ใต้ front หนวดคู่ที่ 2 เรียวยาวอยู่ในช่องเบ้าตา epistome มนบ้าน

ก้ามแข็งแรง มีขนาดเท่ากันทั้งสองข้าง และมีความยาวมากกว่าความยาวกระดอง 3 เท่า merus ยาวมาก ผิวค่อนข้างเรียบ ขอบทุกด้านมีตุ่มเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะใกล้ส่วนปลายของขอบด้านในตุ่มค่อนข้างแหลมกว่าบริเวณอื่น carpus สั้น ผิวด้านบนมีตุ่มเล็ก ๆ ปกคลุมทั่วไป ขอบด้านในมีตุ่มแหลมเล็กกระจายตามแนวยาว ส่วนโคน palm มีความกว้างน้อยกว่าส่วนปลายเล็กน้อย ผิวเรียบ ขอบด้านบนมีเม็ดเล็กละเอียดกระจายอยู่ทั่วไป dactylus และ fix finger เรียวยาวโค้งงอจุ่มลง ขอบด้านบนและด้านล่างมีตุ่มแหลมเล็กกระจายตามความยาว ไม่มีฟันขนาดใหญ่เลย dactylus มีความยาวเกือบเท่าขอบด้านบนของ palm

ขาเดินทุกคู่เรียวยาวและมีขนาดเล็ก ขอบด้านบน merus มีรอยหยักเป็นฟันเลื่อยซี่เล็ก ๆ ตรงปลายสุดไม่มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลม merus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวเป็น 4 เท่าของความกว้าง ขอบด้านบนของ carpus และ propodus มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น dactylus เรียวแหลมมีขนเรียงเป็นแถวตามขอบทั้งสองข้าง

ส่วนท้องของตัวผู้แบ่งออกเป็น 7 ปล้องชัดเจน ปล้องที่ 7 มนโค้งมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนโคนของปล้องที่ 6 มีความกว้างมากกว่าส่วนปลายซึ่งสอบเข้าข้างใน ขอบส่วนปลายของปล้องที่ 5, 4 และ 3 เว้าเข้าตรงกลางเล็กน้อย

อวัยวะเพศผู้มีลักษณะเป็นแท่งโค้งสั้น ส่วนปลายสุดมนและเป็นแฉ่งมีขนปกคลุมหนาแน่น ขอบด้านข้างมีขนเรียงเป็นแถวตลอดแนว

สี กระดอง ก้าม และขาเดินมีสีเทาอมดำ ปลายก้ามหนีบมีสีขาว ก้านตาและตามีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างปู Collection number 301 เป็นเพศผู้ ได้มาจากหาดเลนบริเวณ
อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวกระดอง	9.50	มม.
ความกว้างกระดอง	14.20	มม.
ความกว้างมุมขอบตาด้านบนนอก	13.40	มม.
ความกว้าง front	4.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 9M จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดเลน เหลวมากบริเวณปากแม่น้ำ ในป่าชายเลน เขตต่ำกว่าระดับน้ำลง
ต่ำสุดช่วงน้ำตาย พบอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับปู *Macrophthalmus* sp. รุมักมีน้ำขังอยู่
ตลอดเวลา

การกระจาย

ชุมพร

Order Stomatopoda Latreille, 1817.

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนทางด้านบน กระดองค่อนข้างเล็ก ส่วนหน้าของกระดองไม่คลุมปล้อง
2 ปล้องซึ่งติดกับก้านตาและหนวดคู่ที่ 1 และสามารถเคลื่อนไหวได้ ส่วนหลังเว้าเข้าสามารถ
เห็นปล้องอกที่ 4 ได้ กรีซึ่งมีขนาดเล็กและเคลื่อนไหวได้อยู่บนปล้องของหนวดคู่ที่ 1 หนวด
คู่ที่ 1 มี flagella 3 อัน หนวดคู่ที่ 2 มีแผ่นกำบังหนวดขนาดใหญ่คล้ายรูปไข่เรียวยาวอยู่

ทางด้านนอก และมี flagellum 1 อันอยู่ด้านใน maxilliped ของปล้องอก 5 คู่แรกมี โครงสร้างคล้ายกันคือประกอบด้วย 6 ปล้องและ dactylus งอพับเข้าหา propodus ทำให้ มีลักษณะคล้ายกำหนับ maxilliped คู่ที่ 1 ค่อนข้างเรียวยาว คู่ที่ 3 ถึง 5 ค่อนข้าง แข็งแรง ส่วนคู่ที่ 2 มีขนาดใหญ่ยาว แข็งแรงมาก สัดเป็นลักษณะเฉพาะของกิ้งตึกเตน เรียกว่า raptorial claw พบ epipod อยู่บน basis ของ maxilliped ทั้ง 5 คู่ ขาเดินของปล้องอกคู่ที่ 6 ถึง 8 มี 3 คู่ลักษณะเรียวยาว ส่วนปลายแบ่งเป็น 2 แฉก ส่วน ท้องมีขนาดใหญ่ยาว plepod แบ่งเป็น 2 แฉก และมีเส้นใยเล็ก ๆ ของเหงือกเป็นพู่ปกคลุม อยู่ข้างใน ส่วนหางและแพนหางแผ่แบนออกคล้ายพัด

Superfamily Squilloidea Latreille, 1803.

ลักษณะทั่วไป

propodus และ maxilliped คู่ที่ 3 ถึง 5 มีความยาวเท่ากับความกว้างหรือยาว กว่าเล็กน้อย ไม่มีปุ่มปมหรือสันทางด้านล่าง ส่วนหางมี median carina ชัดเจน ปลายสุด ของ submedian teeth มีหนามขนาดเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้หรือไม่ได้ intermediate denticle มีจำนวนเท่ากับ 4 อันหรือมากกว่า

Family Harpiosquillidae Manning, 1980.

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนทางด้านบน มุมกระดองด้านหลังด้านข้างมีรอยเว้าลึกและกว้าง propodus ของ maxilliped คู่ที่ 2 มีหนามแหลม แข็งแรง ตั้งตรงอยู่บนขอบด้านนอก ส่วนหางมี median carina ชัดเจน intermediate denticles มีจำนวนมากกว่า 4 อัน

Genus *Harpiosquilla* Holthuis, 1964.

ลักษณะทั่วไป

ตา มีขนาดใหญ่อยู่บนก้านตาคลายรูปตัว T cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตา เกสติดตา (ocular scale) แยกออกจากกัน มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างมีรอยเว้าลึกและกว้าง มุมกระดองส่วนหน้าเว้าเล็กน้อย median carina บนกระดองส่วนหน้าไม่แยกเป็น 2 แฉก mandibular palp มี 3 ปล้อง epipod มี 5 อัน ก้ามหนีบมีขนาดใหญ่ยาว dactylus มีฟัน 8 ซี่เรียงเป็นแถว ขอบด้านนอก propodus มีหนามแหลมขนาดใหญ่แข็งแรงตั้งตรงสลับกับหนามขนาดเล็กกว่า ปล้องอกที่ 5 มีแงะยื่นออกไปด้านข้างเป็นพูไม่เด่นชัด อาจมีหนามแหลมเล็กข้างละ 1 อัน ปล้องอกที่ 6 และ 7 มีแงะยื่นแหลมคมเข้าไปทางส่วนหลัง ส่วนท้องลักษณะแบนกว้าง ปล้องท้องที่ 1 ถึง 5 มีสัน 8 สัน ส่วนปล้องท้องที่ 6 มี 6 สัน submedian carina อาจเห็นไม่ชัดเจนในบางชนิด ไม่มีลวดลายบนผิวของส่วนหาง มี median carina 1 อัน และสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ปลายสุดของ submedian teeth มีหนามซึ่งเคสื่อนไหวไม่ได้ basal prolongation ของแพนหางคู่ในมีหนามอันในยาวกว่าหนามอันนอก และขอบด้านในเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย

พบ 1 ชนิด

Harpiosquilla raphidea (Fabricius, 1798)

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 2)

- Squilla raphidea* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond., Zool., 5 (2): 453.
- Squilla raphidea* Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4: 88.
- Squilla raphidea* Kemp, 1915a. Philipp. Journ. Sci., ser. D, 10 (3): 172.

- Squilla raphidea* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal, 6: 297.
- Squilla raphidea* Kemp and Chopra, 1921. Rec. Indian Mus., 22 (4): 298.
- Squilla raphidea* Chopra, 1934. Rec. Indian Mus., 36: 2.
- Squilla raphidea* Tweedie, 1934. Bull. Raffles Mus., 9: 40.
- Squilla raphidea* Holthuis, 1941. Temminckia, 6: 256.
- Squilla raphidea* Barnard, 1950. Ann. S. Afr. Mus., 38: 851, figs. 1 c, g.
- Squilla raphidea* Suvatti, 1950. Dept. Fish. Bangkok, Thailand, p. 132.
- Squilla raphidea* Chuang, 1961. On Malayan Shores, Hong kong, pp. 181, 206, pl. 81, fig. 4.
- Squilla raphidea* Holthuis, 1964. Crustaceana, 7 (2): 140.
- Harpiosquilla raphidea* Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18 (1): 121.
- Harpiosquilla raphidea* Manning, 1968a. Proc. U.S. Nat. Mus., 124 (3641): 14.
- Harpiosquilla raphidea* Manning, 1969. Smith. Contr. Zool., 36: 9, figs. 4-7.
- Harpiosquilla raphidea* Naiyanetr, 1980a. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, pp. 16, 17, pl. 6, figs. a-b.
- Harpiosquilla raphidea* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 54.

Harpiosquilla raphidea ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ, หน้า 119, แผ่นภาพที่ 5, ภาพที่ 4.

Harpiosquilla raphidea จิตเกษม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ, หน้า 43-47, แผ่นภาพที่ 7, รูปที่ 3.

ชื่อไทย กิ้งดึกแดน

ลักษณะเด่น

แผ่นกรมีความยาวมากกว่าความกว้าง มีส่วนปลายสุดเรียวมน ขอบด้านข้างปล้องอกที่ 5 มีหนามแหลมตรงมุมข้างละ 1 อัน ปลายสุดของ submedian carina บนปล้องท้องที่ 1 ถึง 5 ไม่มีหนามแหลม ปลายสุดของ intermediate carina บนปล้องอกและปล้องท้องทุกปล้องเป็นหนามแหลมเล็ก ปล้องปลายสุดของ exopod ของแพนหางมีสี่ค่อนข้างดำ dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 8 ซี่

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่อยู่บนก้านตาคัลัยตัว T cornea เป็น 2 พูมีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตา เกล็ดตาแยกออกจากกัน ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวกระดอง แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 คล้ายรูปไข่และเรียวยาวประมาณ 4 เท่าของความกว้าง แผ่นกรมีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนปลายสุดเรียวมน มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างมีรอยเว้าลึกและกว้าง median carina บนกระดองส่วนหน้าไม่แยกเป็น 2 แฉก mandibular palp มี 3 ปล้อง

ก้ามหนีบมีขนาดใหญ่ยาว ขอบด้านนอก propodus มีหนามแหลมขนาดใหญ่แข็งแรง ตั้งฉากสลับกับหนามขนาดเล็กกว่า dactylus มีฟัน 8 ซี่ ในตัวผู้ที่โตเต็มวัยพบว่าตรงโคนขอบด้านนอกของ dactylus มีลักษณะนูนเป็นเหลี่ยม

ส่วนอกปล้องที่ 5 มีแฉ่งยื่นออกไปด้านข้างเป็นหนามแหลมเล็กข้างละ 1 อัน ด้านข้างปล้องที่ 6 และ 7 มีแฉ่งยื่นแหลมคมเข้าไปด้านหลัง ด้านบนปล้องที่ 6, 7 และ 8 มี submedian carina และ intermediate carina ส่วนปลายสุดของ intermediate carina เป็นหนามแหลมเล็ก ด้านล่างปล้องที่ 8 มีสัน (keel) แบนปลายมน 1 อัน

ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 5 มีสัน 8 สัน ปล้องที่ 6 มีสัน 6 สัน ส่วนปลายสุดของ submedian carina ในปล้องที่ 6, lateral carina ในปล้องที่ 1 ถึง 6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1 ถึง 5 มีหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน

ส่วนหางมีความกว้างใกล้เคียงความยาว มี median carina 1 อัน มีสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ปลายสุดของ submedian teeth มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ submedian denticle มี 4 ถึง 5 ซี่ intermediate denticle มี 8 ซี่ lateral denticle มี 1 ซี่ สันด้านล่างส่วนหางยาวประมาณ 1 ใน 2 ของระยะระหว่างทวารและขอบหางส่วนปลายสุด

แพนหางคู่นอกมีหนาม 1 อันบนข้อต่อระหว่างปล้องฐานกับปล้องโคน ขอบด้านนอกของปล้องโคนมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 8 อัน แพนหางคู่ในแบนกว้าง basal prolongation มีหนามอันในยาวกว่าหนามอันนอก และขอบด้านในเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย

สี ลำตัวมีสีเขียวอมน้ำตาล สันบนกระดองส่วนอก ส่วนท้อง และส่วนหางสีเขียว ก้ามหนีบมีสีใส ข้อต่อ propodus กับ dactylus และรอยบุ๋มบนส่วนปลายของ merus มีสีเหลืองปนเขียว ขาเดินมีสีเหลือง ส่วนหางมีสีเขียวเข้มอมฟ้า ปล้องโคนและปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีเหลือง แต่ส่วนปลายของปล้องโคนมีเม็ดสีดำกระจายอยู่หนาแน่น หนามเล็ก ๆ ตรงขอบด้านนอกปล้องโคนมีสีเหลือง แพนหางคู่ในมีสีเหลือง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งดึกเตน Collection number 302 เป็นเพศเมีย ได้มาจากคลองในป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	190.00	มม.
ความยาวกระดอง	41.60	มม.
ความกว้างกระดอง	26.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอละอุ่น 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ชุดรูอยู่ตามหาดเลน ซึ่งอยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย หรือว่ายน้ำอยู่ในคลองหรือแม่น้ำที่ไหลผ่านป่าชายเลน

การกระจาย

สันทบุรี ชลบุรี นครศรีธรรมราช อ่าวเปอร์เซีย ทะเลอารเบียน อินเดีย
หม่า ทะเลอันดามัน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บอร์เนียว ญี่ปุ่น จีน ชายฝั่งตะวันออกของ
แอฟริกา

Family Squillidae Latreille, 1803.

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวแบนและมีสันตามยาว ขอบด้านข้างส่วนท้ายกระดองไม่เว้าลึก propodus
ของ maxilliped คู่ที่ 4 และ 5 มีความยาวเท่ากับความกว้างหรือมีความยาวมากกว่าความ
กว้าง และไม่มีสันด้านล่าง propodus ของก้ามหนีบมีฟันซี่เล็ก ๆ ขนาดเท่ากันเรียงอยู่เป็น
แถวตรงขอบด้านนอก ส่วนหางมี median carina เห็นได้ชัดเจน ส่วนปลาย submedian
teeth เคสื่อนไหวได้ มี submedian denticles และ intermediate denticles
มากกว่า 4 ซี่

Genus *Cloridopsis* (Manning, 1968)

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก ก้านตาโป่งออกหรือขอบเกือบขนานกัน cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตาเล็กน้อย เกล็ดตาแยกออกจากกัน มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างโค้งมน mandibular palp มีอยู่หรือหายไป มี epipod 2 ถึง 3 อัน ก้ามหนีบปรกติ dactylus มีฟัน 5 ถึง 6 ซี่เรียงเป็นแถว ขอบด้านนอก propodus มีฟันซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถว ส่วนนอกปล้องที่ 6 และ 7 มีแฉ่งยื่นทางด้านข้างลักษณะเป็นพู 1 พู ส่วนปล้องที่ 5 มีแฉ่งยื่นเป็นหนามแหลมโค้งไปข้างหน้า ส่วนท้องแบนกว้างมี submedian carina ชัดเจน ส่วนหางมีผิวด้านบนเรียบ ส่วนปลายสุดของ submedian teeth เป็นหนามที่เคลื่อนไหวไม่ได้ ขอบด้านใน basal prolongation ของแพลงหางคู่ในมีลักษณะเป็นปุ่มเล็ก ๆ

พบ 2 ชนิด

Cloridopsis scorpio (Latreille, 1825)

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 3)

- Squilla scorpio* Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 (2): 453.
- Squilla scorpio* Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4: 42, pl. 2, fig. 30.
- Squilla scorpio* Kemp, 1915a. Philipp. Journ. Sci., 10 (3): 170.
- Squilla scorpio* Kemp and Chopra, 1921. Rec. Indian Mus., 22: 30.
- Squilla scorpio* Tweedie, 1934. Bull. Raffles Mus., 9: 36.
- Squilla scorpio* Holthuis, 1941. Temminckia, 6: 243.

- Squilla scorpio* Chuang, 1961. On Malayan Shores, Hongkong, p. 180, pl. 82.
- Cloridopsis scorpio* Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18 (1): 128.
- Cloridopsis scorpio* Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat. Mus., 125 (3666): 35.
- Cloridopsis scorpio* Naiyanetr, 1980a. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 18, pl. 10.
- Cloridopsis scorpio* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 54.
- Cloridopsis scorpio* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 137, แผ่นภาพที่ 15, ภาพที่ 6.
- Cloridopsis scorpio* จิตเกษม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 78-82, แผ่นภาพที่ 10, รูปที่ 3.

ชื่อไทย กิ้งดึกแดน

ลักษณะเด่น

median carina บนกระดองส่วนหน้าไม่แยกเป็น 2 แฉก แต่ละเส้นหายไป lateral carina เป็นสันสั้น ๆ เส้น ๆ ไม่สมบูรณ์ ส่วนปลายสุดของแผ่นกรีแคบ dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ ไม่มี mandibular palp แง่ยื่นด้านข้างของส่วนนอก ปล้องที่ 5 เป็นหนามแหลมโค้งเข้าไปข้างหน้าและมีสีดำ ผิวด้านล่างส่วนหางไม่มีสัน (keel) ไกล่ทวาร

ลักษณะทั่วไป

ตาขนาดเล็ก ตั้งอยู่บนก้านตาซึ่งโผล่ออก cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตาและตั้งค่อนข้างเฉียงท่ามกลางกับก้านตาเล็กน้อย ด้านข้างเกล็ดตามนโค้งและแยกออกจากกันตรงกลาง ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวกระดอง แผ่นกำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก มีความยาวประมาณ 3 เท่าของความกว้าง แผ่นกรมีความยาวเท่ากับความกว้างตรงส่วนหน้าเป็นปลายตัดและแคบ มีสันตรงกลางประมาณครึ่งหนึ่งของส่วนหน้าแผ่นกร กระดองส่วนหน้าแคบ มีความกว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวกระดอง มุมด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีหนามแหลมยาวถึงระดับฐานของแผ่นกร ส่วนหน้าของ median carina บนกระดองหายไป ไม่แยกเป็น 2 แฉก intermediate carina เห็นเลือน ๆ ยาวไม่จรดขอบหน้า lateral carina เป็นสันสั้น ๆ ไม่สมบูรณ์ มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างโค้งมน ไม่มี mandibular palp มี epipod 2 อัน

ก้ามหนีบแข็งแรง ขอบด้านนอก propodus มีฟันซี่เคลื่อนไหวได้ซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดความยาว มุมด้านในตรงส่วนโคนมีหนามแหลมยาวเคลื่อนไหวได้ 3 อัน dactylus มีฟัน 5 ซี่ ขอบบน carpus มีสันคมตามยาว 1 สันปลายสุดเป็นแง่งยื่นแหลม 1 อัน

ส่วนอกปล้องที่ 6 และ 7 มีแง่งยื่นทางด้านข้างลักษณะเป็นพู 1 พู มีขอบด้านข้างโค้งมน ส่วนปล้องที่ 5 มีแง่งยื่นเป็นหนามแหลมโค้งขึ้นไปข้างหน้า ส่วนปลายสุดของ submedian carina และ intermediate carina ของปล้องที่ 6, 7 และ 8 ไม่เป็นหนามแหลม ด้านล่างปล้องที่ 8 มีสัน (keel) แบนปลายค่อนข้างแหลม 1 อัน

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1 ถึง 5 มีสัน 8 สัน ปล้องที่ 6 มี 6 สัน ส่วนปลายสุดของ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ 5 ถึง 6, lateral carina ในปล้องที่ 5 ถึง 6 และ marginal carina ในปล้องที่ 2 ถึง 5 มีหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน

ส่วนหางมีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนปลายสุดของ median carina เป็นหนามแหลมเล็ก มีสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ปลายสุดของ submedian teeth มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ denticle มีขนาดใหญ่ปลายมน submedian denticle มี

2 ซี่ intermediate denticle มี 3 ถึง 4 ซี่ lateral denticle มี 1 ซี่ ด้านล่าง
ส่วนหางไม่มีสันโกสทวาร (postanal keel)

แพนหางคู่บนอกมีหนามแหลม 1 อันตรงด้านบนข้อต่อระหว่างปล้องฐานกับปล้องโคน
ขอบด้านบนของปล้องโคนมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 7 อัน แพนหางคู่ในแบนกว้าง หนามด้านบนใน
ของ basal prolongation ยาวกว่าหนามอันนอก และมีส่วนยื่นออกมาเป็นพูแบนปลายมน
ขอบด้านบนของ basal prolongation มีลักษณะเป็นปุ่มเล็ก ๆ เรียงตามยาว

สี ลำตัวมีสีเขียวอมน้ำตาล สันต่าง ๆ บนกระดองส่วนนอก ส่วนท้อง และส่วนหาง
มีสีแดงเข้ม ก้ามหนีบสีใส ตรงข้อต่อของ carpus และรอยบุ๋มบนส่วนปลายของ merus มี
สีเขียวคล้ำ ส่วนท้ายของปล้องอก ปล้องท้องทุกปล้องมีเส้นสีดำตามขอบ หนามแหลมโค้งข้าง
ส่วนนอกปล้องที่ 5 มีสีดำเข้ม ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีแต้มสีดำขนาดใหญ่คาดอยู่กลางปล้อง ปล้องที่
3, 4 และ 5 มีจุดดำเล็ก ๆ อยู่กลางปล้อง teeth และ denticle บนส่วนหางมีสีเขียว
หรือเขียวเข้มปนแดง ปล้องปลายของแพนหางคู่บนอกมีสีเหลือง ครึ่งหนึ่งของปล้องโคนส่วน
ปลายมีสีดำ แพนหางคู่ในมีสีเหลืองอ่อน

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งดีกแตน Collection number 303 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองใน
ป่าชายเลน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	74.00	มม.
ความยาวกระดอง	15.00	มม.
ความกว้างกระดอง	11.50	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1F จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 1M และอำเภอเมือง 1M 1F จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดเลน ซึ่งอยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย หรือ
ว่าน้ำอยู่ในคลองหรือแม่น้ำที่ไหลผ่านป่าชายเลน

การกระจาย

สันทบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรสงคราม นครศรีธรรมราช สงขลา
ปัตตานี สัน ญีปุ่น อ่าวเบงกอล มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย
มหาสมุทรอินเดีย ทะเลอารเบียน

Cloridopsis immaculata (Kemp, 1913)

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 4)

Squilla scorpio var. *immaculata* Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4: 45,
pl. 2, fig. 31.

Squilla scorpio var. *immaculata* Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bengal,
6: 297.

Squilla scorpio var. *immaculata* Tweedie, 1934. Bull. Raffles. Mus.,
9: 37.

Cloridopsis immaculata Manning, 1968a. Bull. Marine Sci.,
18 (1): 128.

Cloridopsis immaculata Tirmizi and Manning, 1968. Proc.
U.S. Nat. Mus., 125 (3666): 37.

Cloridopsis immaculata Naiyanetr, 1980a. Dept. Biol. Fac.
Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok,
p. 18, pl. 10.

- Cloridopsis immaculata* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 54.
- Cloridopsis immaculata* ส้มศักดิ์, 2525. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 118, แผ่นภาพที่ 5, ภาพที่ 5.
- Cloridopsis immaculata* ชูศิลป์, 2526. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 136, แผ่นภาพที่ 15, ภาพที่ 5.
- Cloridopsis immaculata* จิตเกษม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 82-84, แผ่นภาพที่ 10, รูปที่ 4.

ชื่อไทย กิ้งต๊กแตน

ลักษณะเด่น

median carina และ lateral carina บนกระดองเห็นชัดสมบูรณ์ ส่วนปลายแผ่นกรีกกว้าง dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ ไม่มี mandibular palp แง่ยื่นด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 เป็นหนามแหลมโค้งเข้าไปข้างหน้า แต่ไม่มีแต้มสีดำ ผิวด้านล่างส่วนหางไม่มีสันใกล้ทวาร

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็กตั้งอยู่บนก้านตาซึ่งโป่งออก cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตา และตั้งค่อนข้างเฉียงทำมุมกับก้านตาเล็กน้อย เกล็ดตาด้านข้างมน

โค้งและแยกออกจากกันตรงกลาง ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวกระดอง แผ่นก้ำบังหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดเล็ก มีความยาวประมาณ 3 เท่าของความกว้าง แผ่นกรีมีความยาวใกล้เคียงกับความกว้าง ตรงส่วนหน้าเป็นปลายตัดและกว้าง มีสันตรงกลางประมาณครึ่งหนึ่งของส่วนหน้าแผ่นกรี กระดองส่วนหน้าแคบ มีความกว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวกระดอง มุมด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีหนามแหลมยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี median carina, intermediate carina และ lateral carina บนกระดองเห็นเด่นชัดกว่า กระดองส่วนหลังด้านข้างมนโค้ง ไม่มี mandibular palp มี epipod 2 อัน

ก้ามหนีบแข็งแรง ขอบด้านนอก propodus มีฟันซึ่งเคลื่อนไหวได้ซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตลอดความยาว มุมด้านในตรงส่วนโคนมีหนามแหลมยาวเคลื่อนไหวได้ 3 อัน dactylus มีฟัน 5 ซี่ ขอบบน carpus มีสันคมตามยาว 1 สัน ปลายสุดเป็นแง่งยื่นแหลม 1 อัน

ส่วนอกปล้องที่ 6 และ 7 มีแง่งยื่นทางด้านข้างลักษณะเป็นพู 1 พูกระดกขึ้นเล็กน้อย มีขอบด้านข้างโค้งมน ส่วนปล้องที่ 5 มีแง่งยื่นเป็นหนามแหลมโค้งเข้าไปข้างหน้า แต่ไม่มีแถมสีดำ ส่วนปลายสุดของ submedian carina และ intermediate carina ของปล้องที่ 6, 7 และ 8 ไม่เป็นหนามแหลม ด้านล่างปล้องที่ 8 มีสัน (keel) แบบส่วนปลายค่อนข้างแหลม 1 อัน

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1 ถึง 5 มีสัน 8 สัน ปล้องที่ 6 มี 6 สัน ส่วนปลายสุดของ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ 5 ถึง 6, lateral carina ในปล้องที่ 5 ถึง 6 และ marginal carina ในปล้องที่ 2 ถึง 5 มีหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน

ส่วนหาง มีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนปลายสุดของ median carina เป็นหนามแหลมเล็ก มีสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ปลายสุดของ submedian teeth มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ denticle มีขนาดใหญ่ปลายมน submedian denticle มี 2 ซี่ intermediate denticle มี 3 ถึง 4 ซี่ lateral denticle มี 1 ซี่ ด้านล่างส่วนหางไม่มีสันใกล้ทวาร

แพนหางคู่อกมีหนามแหลม 1 อัน ตรงด้านบนข้อต่อของปล้องฐานกับปล้องโคน ขอบด้านนอกของปล้องโคนมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 7 อัน แพนหางคู่ในแบนกว้าง หนามด้านในของ basal prolongation ยาวกว่าหนามอันนอก และมีส่วนยื่นออกมาเป็นพู่แบนปลายมน ขอบด้านในของ basal prolongation ลักษณะเป็นปุ่มเล็ก ๆ เรียงตามยาว

สี ลำตัวมีสีเขียวอมน้ำตาล สันต่าง ๆ บนกระดอง ส่วนอก ส่วนท้อง และส่วนหาง มีสีแดงเข้ม ก้ามหนีบมีสีใส ตรงข้อต่อของ carpus และรอยบุ๋มบนส่วนปลายของ merus มีสีเขียวคล้ำ ส่วนท้ายของปล้องอกและปล้องท้องทุกปล้องมีเส้นสีดำตามขอบ หนามแหลมโค้ง ข้างส่วนอกปล้องที่ 5 ไม่มีแต้มสีดำเข้ม ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีแต้มสีดำขนาดใหญ่อยู่กึ่งกลางปล้อง ปล้องที่ 3, 4 และ 5 มีจุดดำเล็ก ๆ อยู่กึ่งกลางปล้อง teeth และ denticles บนส่วนหาง มีสีเขียวปนแดง ปล้องปลายของแพนหางคู่อกมีสีเหลือง ครึ่งหนึ่งของปล้องโคนส่วนปลายมีสีดำเข้ม แพนหางคู่ในมีสีเหลืองจาง ๆ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งตึกแตน Collection number 306 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองในป่าชายเลน อำเภอกันตัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	105.00	มม.
ความยาวกระดอง	20.50	มม.
ความกว้างกระดอง	15.40	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกันตัง อำเภอเมือง 2M จังหวัดชุมพร

อำเภอละอุ่น 3M 2F และอำเภอเมือง 1 จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

ขุดรูอยู่ตามหาดเลน ซึ่งอยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตายหรือว่าน้ำอยู่ในคลองหรือแม่น้ำที่ไหลผ่านป่าชายเลน

การกระจาย

ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครศรีธรรมราช
สงขลา อ่าวเบงกอล ทะเลอารเบียน

Genus *Oratosquilla* Manning, 1968.

ลักษณะทั่วไป

ตัวมีขนาดใหญ่อยู่บนก้านตา cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตามาก เกล็ดตาแยกออกจากกัน มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างโค้งมน median carina บนกระดองส่วนหน้าแยกเป็น 2 แฉก มี mandibular palp มี epipod 4 อัน dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่หรือมากกว่า ปกติจะมี 6 ซี่ ขอบด้านนอกของ propodus มีฟันซี่เล็ก ๆ ซึ่งเคลื่อนไหวได้เรียงเป็นแถว แน่ยืนทางด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5, 6 และ 7 มีลักษณะเป็น 2 พู ส่วนท้องมี submedian carina, intermediate carina และ lateral carina ครบ แต่ไม่มี median carina ส่วนหางกว้างไม่มีลวดลาย มีสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ส่วนปลายสุดของ submedian teeth มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ ขอบด้านใน basal prolongation ของแพนหางคู่ในมีลักษณะเป็นปุ่มหรือฟันเสี้ยว

พบ 1 ชนิด

Oratosquilla sollicitans Manning, 1978.

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 5)

Squilla oratoria var. *perpensa* Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4: 70.

Squilla oratoria var. *inornata* Holthuis, 1941. Temminckia, 6: 248.

Oratosquilla sollicitans Manning, 1978. Smith. Contr. Zool., (272): 25, figs. 13, 14, 15a-d.

- Oratosquilla sollicitans* Naiyanetr, 1980a. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 23, pl. 23.
- Oratosquilla sollicitans* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 55.
- Oratosquilla sollicitans* จิตเกษม, 2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, หน้า 114-117, แผ่นภาพที่ 14, รูปที่ 1.

ชื่อไทย กุ้งตึกแตง

ลักษณะเด่น

แผ่นกร้ามมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนปลายสุดลักษณะโค้งมน ตามีขนาดใหญ่ ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา median carina บนกระดองส่วนหน้าแยกเป็น 2 แฉก หน้ารูเล็ก ๆ บนกระดอง ตรงส่วนฐานซึ่งแยกเป็น 2 แฉกจะขาดหายไป dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ส่วนด้านบน carpus เรียบ แฉงยื่นด้านข้างส่วนนอกปล้องที่ 5 ถึง 7 เป็น 2 พู

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่ ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา และยาวไม่ถึงระดับปลายสุดปล้องแรกของหนวดคู่ที่ 1 cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตามาก เกสติดตาแยกออกจากกัน ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวกระดองเล็กน้อย แผ่นก้ามหนวดคู่ที่ 2 เรียวเล็ก มีความยาวประมาณ 4 เท่าของความกว้าง แผ่นกร้ามมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนปลายสุดโค้งมนไม่มี median carina ขอบด้านข้างทั้งสองข้างเกือบขนานกัน กระดองส่วนหน้ามีความกว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว มุมกระดองส่วนหน้าด้านข้างเป็นหนามแหลมยื่นไปข้างหน้ายาวถึงระดับฐานของแผ่นกร้าม มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างโค้งมน

median carina บนกระดองส่วนหน้าแยกเป็น 2 แฉกหน้ารูปเล็ก ๆ บนกระดอง และตรงส่วน
ฐานซึ่งแยกเป็น 2 แฉกจะขาดหายไป intermediate carina ยาวไม่จรดขอบด้านหน้า

ก้ามหนีบแข็งแรง ตรงมุมด้านล่างส่วนปลาย merus มีหนามแหลมคม 1 อัน สันด้าน
บน carpus เรียบ ขอบด้านนอก propodus มีฟันซี่เล็ก ๆ ซึ่งเคลื่อนไหวได้เรียงเป็นแถว
dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านนอกโค้งงอเล็กน้อย

ส่วนอกทุกปล้องมี submedian carina และ intermediate carina ซึ่งปลายสุด
ไม่มีหนาม ปล้องที่ 5 มี intermediate carina สั้นมาก แฉงยื่นด้านข้างของส่วนอกปล้องที่
5, 6 และ 7 เป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูส่วนหน้าเป็นหนามเรียวแหลมชี้ไปข้างหน้า พูส่วนหลัง
ชี้ไปด้านข้าง ในปล้องที่ 6 พูส่วนหน้ากว้างปลายตัดชี้ไปด้านข้าง พูส่วนหลังเป็นรูปคล้ายสามเหลี่ยม
ชี้เฉียงไปทางด้านหลัง ในปล้องที่ 7 พูส่วนหน้าเป็นรูปคล้ายสามเหลี่ยมขนาดเล็ก พูส่วนหลังเป็น
รูปคล้ายสามเหลี่ยมขนาดใหญ่กว่าชี้เฉียงไปทางด้านหลัง ด้านล่างปล้องที่ 8 เป็นสันต่ำ ๆ ปลาย
มน 1 อัน

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1 ถึง 5 มีสัน 8 สัน ปล้องที่ 6 มี 6 สัน ส่วนปลาย
submedian carina ของปล้องที่ 6 เบนออกจากกันเล็กน้อย ส่วนปลายสุดของ submedian
carina ในปล้องที่ 5 ถึง 6, intermediate carina ในปล้องที่ 4 ถึง 6, lateral
carina ในปล้องที่ 3 ถึง 6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1 ถึง 5 มีหนามแหลมเล็ก
บริเวณละ 1 อัน

ส่วนหางมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ปลายสุดของ median carina มี
หนามแหลม 1 อัน มีสันตามขอบด้านข้างของ teeth ทุกอัน ปลายสุดของ submedian teeth
มีหนามซึ่งเคลื่อนไหวไม่ได้ denticle มีรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม ปลายมน submedian denticle
มี 3 ถึง 4 ซี่ intermediate denticle มี 7 ถึง 9 ซี่ lateral denticle มี 1 ซี่
ผิวหนังด้านล่างมีสันสั้น ๆ อยู่ใกล้ทวาร 1 อัน

แพนหางคู่บนอกมีหนาม 1 อันบนข้อต่อของปล้องฐานกับปล้องโคน ขอบด้านนอกของปล้อง
โคนมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 8 ถึง 9 อัน ส่วนปลายสุดของหนามอันสุดท้ายยาวไม่ถึงกึ่งกลางของ
ปล้องปลาย แพนหางคู่ในแบนกว้าง basal prolongation มีหนามอันในยาวกว่าหนามอันนอก

และมีรูปแบบปลายมนอยู่ตรงด้านนอกของหนามอันใน 1 อัน ขอบด้านในเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย

สี ลำตัวมีสีเขียวอมเหลือง ตามีสีเขียว สันต่าง ๆ บนกระดองส่วนนอก ส่วนท้อง และส่วนหางมีสีดำ ก้ามหนีบใสไม่มีสี รอยบุ๋มบนส่วนปลายของ mesus มีสีเขียว ส่วนท้ายของปล้องอกและปล้องท้องทุกปล้องมีเส้นสีดำตามขอบ ขาเดินใสไม่มีสี ส่วนท้องปล้องที่ 2 ถึง 5 มีสีดำตรงขอบของรอยบุ๋มเล็ก ๆ ซึ่งอยู่ตรงกลาง median carina ของส่วนหางมีสีเทา มีแต้มสีขาวตรงส่วนฐาน teeth มีสีเขียวปลายสีชมพู denticle มีสีเขียวอ่อน แถบกลางของแผงหางคู่นอกมีสีดำ ศึกษาด้านนอกของปล้องปลายมีสีเหลือง หนามที่เรียงตรงขอบนอกของปล้องโคนมีสีชมพู แผงหางคู่ในมีสีขาวส่วนปลายมีสีเหลือง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งด้กแตน Collection number 309 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองในป่าชายเลน ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	92.00	มม.
ความยาวกระดอง	23.40	มม.
ความกว้างกระดอง	15.00	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อำเภอกันตัง อำเภอปะทิว 1M 3F จังหวัดชุมพร

อำเภอเมือง 1M จังหวัดระนอง

ถิ่นอาศัย

พบว่ายน้ำอยู่ในคลองที่ไหลผ่านบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ใต้หวัน มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก มาเลเซีย อินโดนีเซีย

Genus *Clorida* Eydoux and Souleyet, 1842.

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก อยู่บนก้านตาซึ่งโป่งพอง cornea เป็น 2 พู มักมีความกว้างน้อยกว่าความกว้างของก้านตา เกล็ดตารวมกันอยู่ตรงกลาง มุมกระดองส่วนหลังด้านข้างโค้งมน กระดองส่วนหน้าแคบ ผิวด้านบนไม่มีสันต่าง ๆ มี mandibular palp มี epipod 2 ถึง 4 อัน ก้ามหนีบแข็งแรง dactylus มีฟัน 4 ถึง 5 ซี่เรียงเป็นแถว ขอบด้านนอก propodus มีฟันซี่เล็ก ๆ ซึ่งเคลื่อนไหวได้เรียงเป็นแถว แง่ยื่นด้านข้างส่วนนอกปล้องที่ 5 เป็นหนามเรียวแหลม แง่ยื่นด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 6 และ 7 เป็นหูบริเวณละ 1 พู ส่วนท้องแบนกว้าง ไม่มีสันหรือมีสันเป็นจำนวนน้อย ส่วนหางกว้าง ผิวเป็นหนามหรือปุ่มปม ส่วนปลายสุดของ submedian teeth มีหนามแหลมเล็กซึ่งเคลื่อนไหวได้ ขอบด้านในของ basal prolongation มีหนามแหลม

พบ 1 ชนิด

Clorida microphthalmalma (H. Milne-Edwards, 1837)

(แผ่นภาพที่ 24 ภาพที่ 6)

- Clorida microphthalmalma* Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18 (1): 12.
- Clorida microphthalmalma* Manning, 1968a. Proc. U.S. Nat. Mus., 124 (3641): 5.
- Clorida microphthalmalma* Naiyanetr, 1980a. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, pp. 20, 21, 27, pl. 12, figs. a-f.
- Clorida microphthalmalma* Naiyanetr, 1980b. Dept. Biol. Fac. Sci. Chulalongkorn Univ. Bangkok, p. 54.

ชื่อไทย กิ่งตึกแตน

ลักษณะเด่น

แผ่นกริคล้ายรูปสามเหลี่ยมมีความยาวมากกว่าความกว้าง cornea มีความกว้างประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวตา มุมกระดองด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามแหลมยื่นเข้าไปข้างหน้า ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกมากทางส่วนหลัง dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ และขอบด้านนอกตรงส่วนโคนโค้งเรียบไม่มีลอนยื่นออกมา แฉ่ยื่นทางด้านข้างของส่วนอกปล้องที่ 5 ยื่นเฉียงไปข้างหน้าเล็กน้อย ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 5 ไม่มี submedian carina ไม่มีสันไกลทวาร (postanal keel)

ลักษณะทั่วไป .

ตามีขนาดเล็ก ตั้งอยู่บนก้านตาซึ่งโป่งพองออกมา cornea เป็น 2 พู มีความกว้างประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวตาและกว้างน้อยกว่าความกว้างของก้านตา เกล็ดตา รวมกันอยู่ตรงกลาง ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวกระดอง แผ่นก้ามหนีบคู่ที่ 2 เรียวยาวมีขนาดเล็กมาก แผ่นกริคล้ายรูปสามเหลี่ยมมีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนปลายสุดโค้งมน กระดองส่วนหน้าแคบ ขอบด้านข้างกระดองแผ่ขยายออกมากทางส่วนหลัง มุมด้านข้างกระดองส่วนหน้ามีหนามแหลมเล็กยาวไม่ถึงระดับฐานของแผ่นกริ มุมด้านข้างกระดองส่วนหลังโค้งมน ผิวด้านบนกระดองไม่มีสันต่าง ๆ มี mandibular palp มี epipod

ก้ามหนีบมีขนาดเล็ก ขอบด้านนอก propodus มีฟันซึ่งเคลื่อนไหวได้ซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวตามความยาว มุมด้านในตรงส่วนโคนมีหนามแหลมยาวเคลื่อนไหวได้ 3 อัน dactylus มีฟัน 5 ซี่และขอบด้านนอกตรงส่วนโคนโค้งเรียบไม่มีลอนยื่นออกมา

ส่วนอกปล้องที่ 6 และ 7 มีแฉ่ยื่นทางด้านข้างลักษณะเป็นพู 1 พู มีขอบโค้งมน สำหรับปล้องที่ 5 มีแฉ่ยื่นปลายเรียวแหลมยื่นเฉียงไปข้างหน้าเล็กน้อย ไม่มีสันต่าง ๆ บนปล้องอกทุกปล้อง

ส่วนท้องปล้องที่ 1 ถึง 5 ไม่มี submedian carina ปล้องที่ 6 มี submedian carina, intermediate carina, lateral carina และส่วนปลายสุดของทุกสันมีแฉ่ยื่นเป็นหนามแหลมเล็กบริเวณละ 1 อัน

ส่วนหางมีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวเป็นปุ่มประปราย ส่วนปลายสุดของ median carina เป็นหนามแหลมเล็ก ปลายสุดของ submedian teeth มีหนามแหลมเล็ก ซึ่งเคลื่อนไหวได้ denticle มีขนาดเล็กปลายแหลมคม submedian denticle มี 2 คู่ intermediate denticle มี 6 ถึง 7 คู่ lateral denticle มี 1 คู่ ผิวด้านล่าง ไม่มีสันใกล้ทวาร (postanal keel)

แพนหางคู่นอกมีหนามแหลม 1 อันตรงด้านบนขั้วต่อของปล้องฐานกับปล้องโคน ขอบด้านบนของปล้องโคนมีหนามซึ่งเคลื่อนไหวได้ 6 อัน แพนหางคู่ในบางใส หนามด้านในของ basal prolongation ยาวกว่าหนามอันนอก และมีส่วนยื่นออกมาเป็นทิวขาวปลายมนตรงขอบด้านบนของหนามอันใน ขอบด้านใน basal prolongation เป็นหนามแหลมเล็ก 8 อันเรียงเป็นแถว 1 แถว

สี ลำตัวมีสีอมน้ำตาลใส ขอบส่วนท้ายกระดอง ปล้องอก และปล้องท้องทุกปล้อง มีสีดำอมน้ำตาล cornea มีสีดำ ก้ามหนีบใส รอยบุ้มนบนส่วนปลาย merus มีสีดำตรงขอบขาเดินใสไม่มีสี รอบ ๆ median carina ของส่วนหางมีสีดำเป็นวงคล้ายตัว U ปลายปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมีสีดำ

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างกึ่งด้กัฒน Collection number 311 เป็นเพศผู้ ได้มาจากคลองในป่าชายเลน อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีขนาดดังนี้

ความยาวลำตัว	20.20	มม.
ความยาวกระดอง	4.20	มม.
ความกว้างกระดอง	3.70	มม.

ตัวอย่างที่พบ

อ่าวทุ่งคา อำเภอเมือง 1M จังหวัดชุมพร

ถิ่นอาศัย

พบว่ายน้ำอยู่บริเวณริมคลองเล็ก ๆ ในป่าชายเลน

การกระจาย

อ่าวไทย ทะเลอันดามัน อินโดแปซิฟิกตะวันตก ชานซีบาร์

ผลการศึกษาพบว่าปูใน Family Grapsidae มีจำนวนชนิดมากที่สุดถึง 31 ชนิด รองลงมาคือ Family Ocypodidae พบ 26 ชนิด; Family Penaeidae พบ 8 ชนิด; Family Portunidae พบ 7 ชนิด; Family Palaemonidae พบ 6 ชนิด; Family Alpheidae และ Family Xanthidae พบ Family ละ 5 ชนิด; Family Paguridae และ Family Squillidae พบ Family ละ 4 ชนิด; Family Upogebiidae พบ 3 ชนิด; Family Sergestidae, Family Callianassidae, Family Porcellanidae, Family Calappidae และ Family Goneplacidae พบ Family ละ 2 ชนิด ส่วน Family Thalassinidae, Family Dorippidae, Family Leucosiidae, Family Majidae, Family Hymenosomatidae, Family Pinnotheridae และ Family Harpiosquillidae พบเพียง Family ละ 1 ชนิด เท่านั้น จะเห็นได้ว่าครัสเตเชียนเหล่านี้มีการกระจายอยู่ในป่าชายเลนเฉพาะจังหวัดชุมพร 17 ชนิด กระจายอยู่เฉพาะจังหวัดระนอง 60 ชนิด และกระจายอยู่ทั้งสองจังหวัด 39 ชนิด ในจำนวนนี้พบว่า เป็นเตคาพอดครัสเตเชียนซึ่งยังไม่เคยมีรายงานที่พบที่ใดมาก่อนถึง 12 ชนิด และคาดว่าจะมีชนิดใหม่ ซึ่งจะต้องรอการตรวจสอบต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงและเปรียบเทียบจำนวน Genus และ species ของเตคาพอดคริลเดเซียน และสโตมาโตพอดคริลเดเซียนในป่าชายเลนจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง

Order	Family	จังหวัดชุมพร		จังหวัดระนอง	
		Genus	species	Genus	species
Decapoda	Penaeidae	2	4	3	8
	Sergestidae	1	2	1	2
	Palaemonidae	2	3	2	6
	Alpheidae	1	1	1	5
	Thalassinidae	-	-	1	1
	Callianassidae	-	-	1	2
	Upogebiidae	-	-	1	3
	Paguridae	2	4	1	2
	Porcellanidae	-	-	2	2
	Dorippidae	1	1	1	1
	Calappidae	1	1	1	2
	Leucosiidae	1	1	1	1
	Majidae	1	1	-	-
	Hymenosomatidae	-	-	1	1
	Portunidae	3	3	4	7
	Xanthidae	2	2	4	4
	Goneplacidae	-	-	2	2
	Pinnotheridae	1	1	1	1
	Ocypodidae	4	13	9	19
Grapsidae	6	15	7	26	
Stomatopoda	Harpiosquillidae	-	-	1	1
	Squillidae	3	4	2	3
2	22	31	56	47	99

ในการศึกษาการกระจายตามเขตนิเวศวิทยาชายฝั่งของครัสเตเชียในกลุ่มน้ำในจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง พบว่าบริเวณซึ่งอยู่ในเขตต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย สภาพพื้นดินเป็นโคลนเหนียวมาก โคลนปนทราย หรือทรายละเอียดและมีน้ำท่วมอยู่เกือบตลอดเวลา ยกเว้นตอนน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำเกิดเท่านั้น มีจำนวนชนิดของเตคาพอดครัสเตเชียและโลโตมาโตพอดครัสเตเชียจนถึง 53 ชนิด มีกลุ่มสัตว์ใน Suborder Natantia ซึ่งอาศัยอยู่ในน้ำบริเวณริมฝั่งเป็น Dominant group ไม่พบพันธุ์ไม้ใด ๆ ขึ้นในเขตนี้เลย เขตที่อยู่ในระดับน้ำขึ้นสูงที่สุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย เป็นแนวที่อยู่ในระดับเดียวกับชายฝั่ง ลักษณะพื้นดินเป็นโคลนแข็งจนถึงโคลนค่อนข้างเหลว พันธุ์ไม้ที่พบส่วนใหญ่คือ โกงกาง ลำพู และจาก พบเตคาพอดครัสเตเชีย 32 ชนิด มีอยู่ใน Family Ocypodidae เป็น Dominant group สำหรับเขตที่อยู่เหนือระดับน้ำขึ้นสูงที่สุดของช่วงน้ำตาย ซึ่งสภาพพื้นดินเป็นโคลนหรือโคลนปนทรายค่อนข้างแข็ง มีพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ขึ้นทั่วไป ส่วนมากเป็น ตะบูน โปรง พังกาหัวสุม ฝาด และหงอนไก่ทะเล ไม้พื้นล่างที่พบมาก ได้แก่ ประทุษ และเหงือกปลาหมอดอกม่วง พบเตคาพอดครัสเตเชีย 19 ชนิด มีอยู่ใน Family Grapsidae เป็น Dominant group ส่วนเขตที่อยู่ในระดับน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย เป็นแนวที่อยู่ต่ำลงไปจากชายฝั่ง ลักษณะพื้นดินเป็นโคลนเหลว พันธุ์ไม้ที่พบส่วนใหญ่คือ แล่ม โกงกาง และลูกไม้เล็ก ๆ พบเตคาพอดครัสเตเชียเพียง 12 ชนิด มีอยู่ใน Genus *Metaplex* เป็น Dominant group ดังแสดงในตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงและเปรียบเทียบจำนวนชนิดของเตาพอดครัสเตเชียนและลิโตมาโตพอดครัสเตเชียน
ที่กระจายอยู่ในเขตต่าง ๆ ของป่าชายเลนในจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง

Order	Family	เขตการกระจายในป่าชายเลน				รวม
		1	2	3	4	
Decapoda	Penaeidae	-	-	-	8	8
	Sergestidae	-	-	-	2	2
	Palaemonidae	-	-	-	6	6
	Alpheidae	-	-	-	5	5
	Thalassinidae	1	-	-	-	1
	Callinassidae	-	1	-	1	2
	Upogebiidae	-	1	2	-	3
	Paguridae	-	-	1	3	4
	Porcellanidae	-	-	2	-	2
	Dorippidae	-	-	-	1	1
	Calappidae	-	-	-	2	2
	Leucosiidae	-	-	-	1	1
	Majidae	-	-	-	1	1
	Hymenosomatidae	-	-	-	1	1
	Portunidae	-	1	-	6	7
	Xanthidae	-	5	-	-	5
	Goneplacidae	-	1	1	-	2
	Pinnotheridae	-	-	-	1	1
	Ocypodidae	-	16	4	6	26
	Grapsidae	18	7	2	4	31
Stomatopoda	Harpiosquillidae	-	-	-	1	1
	Squillidae	-	-	-	4	4
2	22	19	32	12	53	116

ตารางที่ 2 (ต่อ)

<u>หมายเหตุ</u>	1	หมายถึง	เขตที่อยู่เหนือระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตาย
	2	หมายถึง	เขตที่อยู่ในระดับน้ำขึ้นสูงสุดของช่วงน้ำตายจนถึงระดับน้ำลงเฉลี่ย
	3	หมายถึง	เขตที่อยู่ในระดับน้ำลงเฉลี่ยจนถึงระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย
	4	หมายถึง	เขตที่อยู่ต่ำกว่าระดับน้ำลงต่ำสุดของช่วงน้ำตาย

แผ่นภาพที่ 3 แสดงการกระจายตามเขตนิเวศวิทยาชายฝั่งของเตคาพอดครัลเต ชีปนและลโตมาโตพอดครัลเต ชีปนในป่าชายเลน

ก. จังหวัดชุมพร

ข. จังหวัดระนอง

Heritiera sp.

Rhizophora sp.

Bruguiera sp.

Nypa sp.

Xylocarpus sp.

Avicennia sp.

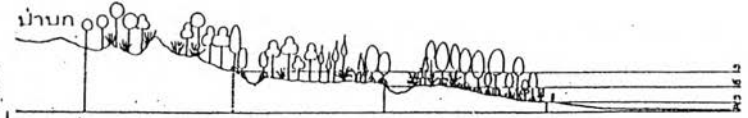
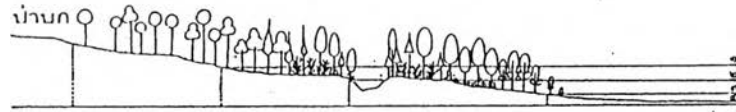
Sonneratia sp.

Acrostichum sp.

ก.

ข.

Order Decapoda

Family Penaeidae

Penaeus merquiensis

P. monodon

P. semisulcatus

Metapenaeus lysianassa

M. ensis

Parapenaeopsis hungerfordi

P. coromandelica

P. probata

Family Sergestidae

Acetes erythraeus

A. japonicus

Family Palaemonidae

Macrobrachium rosenbergii

M. latidactylus

M. sintangense

M. neglectum

M. sp.

Leptocarpus potamiscus

Horizontal lines for recording data at station ก. (A):

- Line 1: *Penaeus merquiensis*
- Line 2: *P. monodon*
- Line 3: *P. semisulcatus*
- Line 4: *Metapenaeus lysianassa*
- Line 5: *M. ensis*
- Line 6: *Parapenaeopsis hungerfordi*
- Line 7: *P. coromandelica*
- Line 8: *P. probata*
- Line 9: *Acetes erythraeus*
- Line 10: *A. japonicus*
- Line 11: *Macrobrachium rosenbergii*
- Line 12: *M. latidactylus*
- Line 13: *M. sintangense*
- Line 14: *M. neglectum*
- Line 15: *M. sp.*
- Line 16: *Leptocarpus potamiscus*

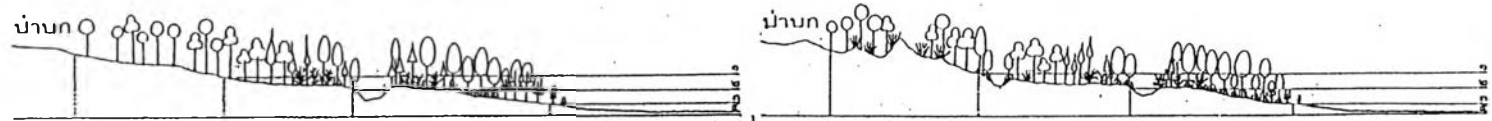
Horizontal lines for recording data at station ข. (B):

- Line 1: *Penaeus merquiensis*
- Line 2: *P. monodon*
- Line 3: *P. semisulcatus*
- Line 4: *Metapenaeus lysianassa*
- Line 5: *M. ensis*
- Line 6: *Parapenaeopsis hungerfordi*
- Line 7: *P. coromandelica*
- Line 8: *P. probata*
- Line 9: *Acetes erythraeus*
- Line 10: *A. japonicus*
- Line 11: *Macrobrachium rosenbergii*
- Line 12: *M. latidactylus*
- Line 13: *M. sintangense*
- Line 14: *M. neglectum*
- Line 15: *M. sp.*
- Line 16: *Leptocarpus potamiscus*

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

Family Alpheidae

Alpheus euphrosyne

A. sudara

A. malabaricus songkla

A. crassimanus

A. audouini

Family Thalassinidae

Thalassina anomala

Family Callinassidae

Callinassa (Callichirus) sp. I

C. (C.) sp. II

Family Upogebiidae

Wolfogebia phuketensis

W. inermis

W. sp.

Family Paguridae

Clibanarius infraspinatus

C. padavensis

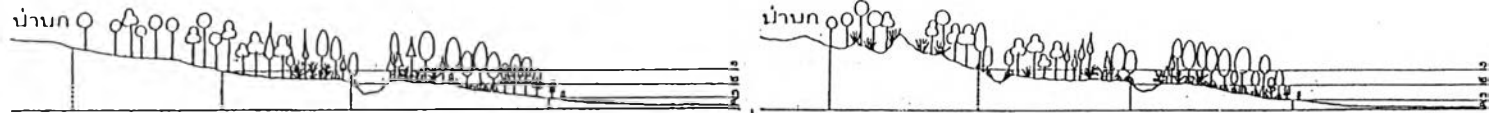
C. longitarsus

Pagurus sp.

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

Family Porcellanidae

Petrolisthes sp.

Raphidopus ciliatus

Family Dorippidae

Dorippe astuta

Family Calappidae

Matuta planipes

M. lunaris

Family Leucosiidae

Philyra olivacea

Family Majidae

Doclea ovis

Family Hymenosomatidae

Trigonoplax unguiformis

Family Portunidae

Charybdis affinis

C. anisodon

C. hellerii

Portunus pelagicus

P. tweediei

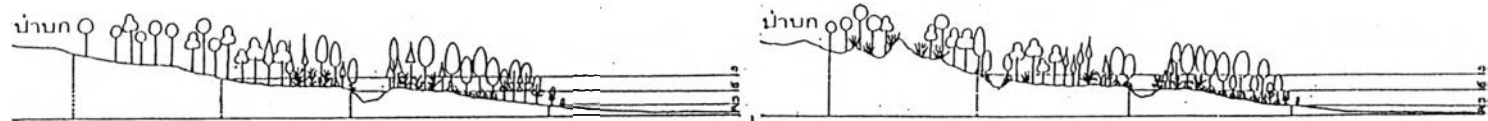
Thalamita crenata

Scylla serrata

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

Family Xanthidae

Sphaerozius nitidus

— —

Myomenippe granulosa

— —

Glabropilumnus sp.

— —

—————

Pilumnopeus indicus

— —

—————

Heteropanope glabra

—————

Family Goneplacidae

Typhlocarcinus nudus

— —

Rhizopa sasekumari

— —

—————

Family Pinnotheridae

Pinnotheres sinensis

—————

—————

Family Ocypodidae

Ocypode ceratophthalma

—————

—————

Ocypode macrocera

—————

Uca (Deltuca) forcipata

— —

—————

— —

— —

—————

U. (D.) rosea

—————

U. (D.) urvillei

— —

—————

— —

— —

—————

U. (D.) dussumieri spinata

— —

—————

— —

— —

—————

U. (Thalassuca) vocans vocans

—————

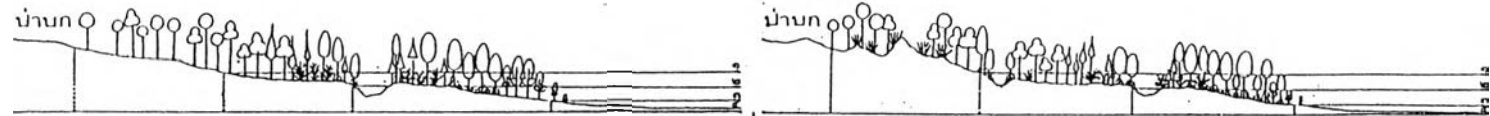
U. (Thalassuca) vocans hesperiae

—————

แผนที่ภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

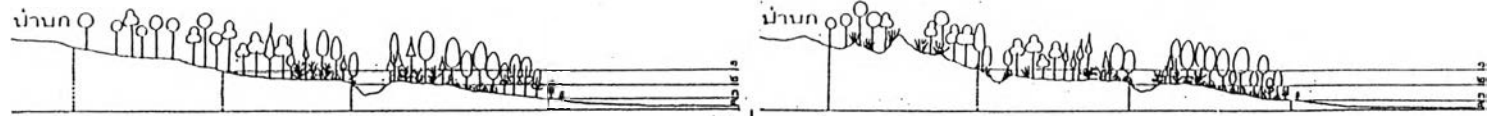

<i>U. (Celuca) triangularis bengali</i>				
<i>U. (Celuca) lactea perplexa</i>	—	—	—	
<i>U. (C.) lactea annulipes</i>	—	—	—	
<i>Leipocten sordidulum</i>				
<i>Tylo diplax tetratylophora</i>			—	—
<i>Cleistostoma sp.</i>			—	—
<i>Paracleistostoma depressum</i>			—	—
<i>P. sp.</i>			—	—
<i>Ilyoplax lingulatus</i>			—	—
<i>I. orientalis</i>			—	—
<i>I. punctatus</i>				—
<i>Dotillopsis brevitarsis</i>				—
<i>Macrophthalmus (Mareotis) pacificus</i>				—
<i>M. (M.) tomentosus</i>				—
<i>Macrophthalmus (Mareotis) teschi</i>			—	—
<i>M. (M.) sp.</i>			—	—
<i>M. (Mopsocarcinus) erato</i>			—	—
<i>M. (Venitus) vietnamensis</i>			—	—
Family Grapsidae				
<i>Metopograpsus latifrons</i>	—	—	—	—
<i>M. frontalis</i>	—	—	—	—

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

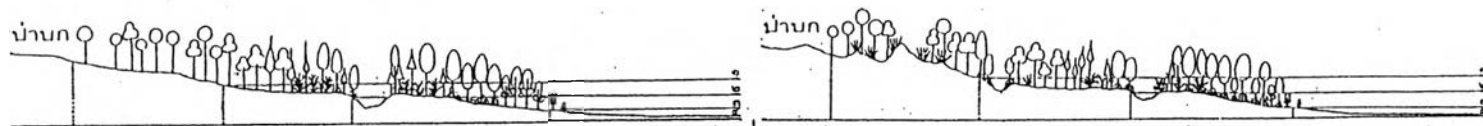

<i>Varuna litterata</i>	_____	
<i>Pyxidognathus deianira</i>		_____
<i>Sesarma (Sesarma) mederi</i>	_____	_____
<i>S. (S.) vesicolor</i>	_____	_____
<i>S. (S.) singaporensis</i>	_____	_____
<i>S. (S.) kraussi kraussi</i>		_____
<i>S. (S.) laevimana</i>		_____
<i>S. (S.) woeschii</i>		_____
<i>S. (S.) crassimana</i>		_____
<i>S. (S.) polita</i>	_____	_____
<i>S. (Parasesarma) plicata</i>		_____
<i>S. (P.) lanchesteri</i>	_____	_____
<i>S. (Parasesarma) bataviana</i>		_____
<i>S. (P.) melissa</i>		_____
<i>S. (Chiromantes) dussumieri</i>		_____
<i>S. (C.) haswelli</i>		_____
<i>S. (C.) onychophora</i>		_____
<i>S. (C.) siamensis</i>		_____
<i>S. (Chiromantes) eumolpe</i>	_____	_____

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

ก.

ข.

Nanosesarma andersoni

Sarmatium punctatum

S. smithii

Clistocoeloma merguense

C. sp.

Metaplex elegans

M. dentipes

M. crenulata

M. distincta

M. sp.

Order Stomatopoda

Family Harpiosquillidae

Harpiosquilla raphidea

Family Squillidae

Cloridopsis scorpio

C. immaculata

Oratosquilla sollicitans

Clorida microphthalma